Protos. NICODIM MĂNDIŢĂ

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ



Despre furt, înşelăciune, îngrijirea de repauzaţi, furtul de cele sfinte, minciună, poftirea bunurilor străine

vol. 4

Editura AGAPIS 1997

Protosinghel
NICODIM MĂNDIȚĂ

OGLINDA DUHOVNICEASCĂ

Se tipărește cu binecuvântarea
Prea Sfințitului *CALINIC*
Episcop de Argeș și Muscel

Editura - AGAPIS - 1997

Consultant: ✝ *CALINIC*
Episcop de Argeș și Muscel

Redactor responsabil: *Pr. Nicolae Tănase*

Editura **AGAPIS**
Str. Mențiunii nr. 7
Cod. poștal 72457
Sector 2 - *București*

Tipografia **Concordia** *S.R.L.*
Șos. Pantelimon nr. 226
Sector 2 - *București*

ISBN 973 - 97746 - 7- 9

Să ne uităm în oglindă!

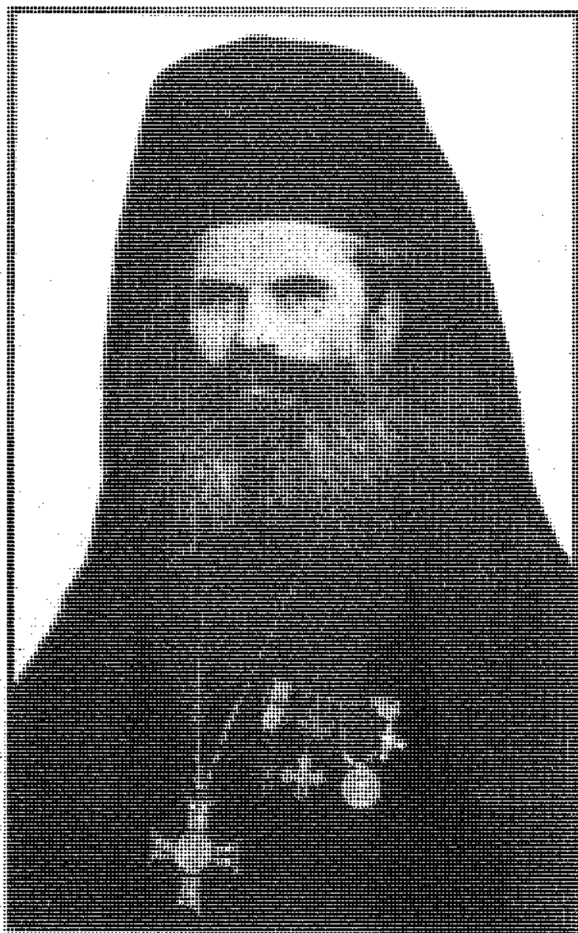
Ce fel de oglindă? În oglinda sufletului nostru, așa cum ne îndeamnă cu stăruință Părintele Nicodim Mândiță, această mare trâmbiță a neamului nostru monahal, în cartea sa numită: OGLINDA DUHOVNICEASCĂ!

A ne cunoaște pe noi înșine, a ne vedea inima și sufletul cu toată grija, este cea dintâi îndatorire a noastră aici pe pământ.

A fi curați, a trăi frumos, a stărui în rugăciune, a ne spovedi păcatele, a înceta de a le mai săvârși, a depune efort și voință tare, a spune NU ispitelelor de toate felurile, iată o bucurie a împlinirii!

A citi cărți bune, a îndemna și pe alții: vecini, prieteni, casnicii noștri, înseamnă o bucurie a comuniunii în Hristos! Sfințenia se câștigă cu durere și osteneală. Ajută-ne Doamne!

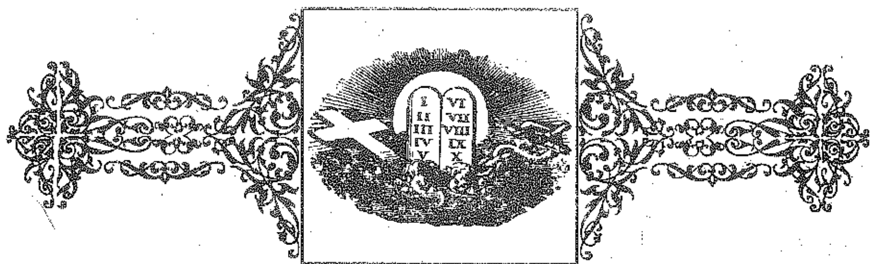
† Calinic, episcopul Argeșului



Dulcele nostru Mântuitor Iisus Hristos, Dumnezeu-Cuvântul, Care ridică păcatul lumii (Ioan 1, 29-36), cu Duhul Sfânt și Tatăl Ceresc, Dumnezeul Luminilor, să înmulțească cunoștințele tuturor cititorilor și ascultătorilor acestei cărți „Oglinda Duhovnicească", spre a-și cunoaște bine toate păcatele lor, a se curăți fiecare de ele și a le părăsi desăvârșit, făcând roade vrednice de pocăință (Mt. 3, 8-12), adică fapte bune, virtuți creștinești, împodobindu-se cu strălucita lor haină luminoasă, progresând zilnic în bine, mergând din putere în putere (Ps. 83, 7) și alergând cu toată buna chibzuială în căile vieții (Mt. 7, 13-14; Efs. 6, 11-20; Apc. 2; 3; 7; 21; 22).

„Darul Domnului nostru Iisus Hristos, Dragostea lui Dumnezeu Tatăl, și Împărtășirea Sfântului Duh să fie cu noi cu toți. Amin" (2 Cor. 13, 14).

AUTORUL



PORUNCA a VIII-a

„SĂ NU FURI"



Oamenii lumii acesteia se împart în două: buni și răi, drepți și nedrepți, producători și hrăpitori. Aceasta o vedem adeseori și în lumea noastră purtătoare de nume creștinesc. Atotputernicul Dumnezeu, Care a creat și ține lumea aceasta, în purtarea Sa de grijă a armoniei ce trebuie înviorată și conservată între oameni cât mai mult, prin a-VIII-a poruncă a Decalogului, a hotărât fiecărui om a nu răpi nimic din avutul aproapelui său, zicând: „Să nu furi".

La această poruncă greșesc: Toți câți sunt furi arătați precum sunt tâlharii, hrăpitorii și cei ce iau cu sila; câți sunt furi amăgitori, precum sunt negutătorii și toți cei ce se silesc să amăgească pe altul, vânzând cu măsuri viclene, și făcând alte mii de meșteșuguri și de minciuni, pentru aceasta Domnul, furi și tâlhari a numit pe negutători, zicând: *„Casa Mea, casă de rugăciune se va chema, iar voi ați făcut-o peșteră de tâlhari"* (Mt. 21, 18), precum sunt cei ce iau dobândă. Această poruncă se calcă prin iubirea de argint, împreună cu patimile și păcatele care se nasc din iubirea de argint. Încă greșește la aceasta și de va cumpăra cineva lucru de furat, știindu-l, ca să-l ia mai cu puțin decât se plătește de drept; de a dat bani falși în loc de buni, sau pe cei ce sunt cu lipsă în loc de plini; de nu a lucrat lucrătorul precum se cuvenea, sau a lucrat rău și totuși și-a luat plata sa; de nu a plătit cineva celor ce i-au slujit; de a găsit ceva și a ascuns, fără de a cerceta cine a pierdut; de nu a respectat învoiala

ce a făcut; de s-a lenevit de lucrurile peste care a fost mai mare și administrator; al sărmanilor, al văduvelor, al Bisericilor, al școlilor sau al tovarășilor; de a dat daruri judecătorului ca să judece nedrept, sau el a luat ca să judece; de cere milostenie neavând trebuință; de vând negutătorii lucrul cel rău în loc de bun, sau îl amestecă cu cel bun; de vând lucru mai scump decât se plătește; de se vorbesc cu alți negutători să vândă cu preț nedrept; de vând mai scump la cumpărătorul care nu știe, sau cumpără mai ieftin de la vânzătorul care nu știe piața; de nu vând precum le poruncește stăpânitorul; de dau daruri la stăpânitori ca să-i lase să vândă precum voiesc; de nu iau socoteală adevărată la tovarășii lor; de spun minciuni că au dat faliment ca să mănânce banii străini; de vinde vreo slugă mai scump decât îi zice stăpânul; de are cineva lucrul străin, sau zălog, și-l lasă de se strică, sau îl cheltuiește; de s-a jucat în cărți, sau alte jocuri, cu copii, sau cu alții neiscusiți ca să-i înșele. La această poruncă încă greșesc: de a făcut cineva pagubă la lucrul și averea fratelui său; de a mutat hotarele și semnele moșiilor, sau ale caselor, ca să ia loc de la moșie sau casa aproapelui său; de a tăiat pomii fratelui său, pe care ca pe un tâlhar îl pedepsesc legile cele politicești, de i-a furat dobitoacele lui, pe care îl pedepsesc legile cu surghiun sau cu tăierea mâinii; de va momi cineva și va lua lucrătorul altuia, cu făgăduință de mai multă plată; de va deschide cineva scrisori și le va citi, sau va face iscălitura altuia, sau o va prescrie, sau o va rade, sau o va rupe, care se pedepsește cu surghiun, sau cu răpirea averilor sale, de legile cele politicești.

Toate acestea sunt furtișag și trebuie să le dea înapoi, de voiesc să ia iertare („Carte f. folositoare de suflet", pg. 22-24; vezi și Mărt. Ort. p. III. într. 48; Ieș. 20, 15; Lev. 19, 11; 2 Lege 5, 19; Prov. S. 23, 10; Mt. 19, 18; Mc. 10, 19; Lc. 18, 20; Rom. 13, 9; 1 Cor. 6, 8; Efs. 4, 28; 1 Tes. 4, 6; Prov. S. 22, 22).

„Cel ce a furat, dacă el căindu-se singur se va prihăni pe sine, un an se va opri de singură împărtășirea Sfințeniilor. Iar de se va vădi, în doi ani. Și se va împărți lui timpul, în cădere și în starea împreună, și atunci se va învrednici Împărtășirii" (Can. 61 Sf. Vasile c. M. Vezi și can. 3, 4, 5, 6, 8, 11 și tâlcul lor, Sf. Grig. al Neoces).

Tot cel ce a furat ceva sau a găsit, sau a înșelat pe cineva și nu a dat înapoi lucrul străin, nu poate primi iertare de păcate, decât numai după ce dă înapoi lucrurile străine (Vezi lăm. pe larg a păcatului

sgârceniei în „Partea IV-a", din această carte).

Știind că noi ne-am făcut vinovați înaintea lui Dumnezeu prin călcarea acestei porunci, în multe vremuri și locuri, să ne cercetăm amănunțit conștiința și să le arătăm cu deamănuntul, acele păcate la scaunul mărturisirii, așa precum le-am săvârșit; după întrebările ce urmează:

1. Mi-am pus în gând să fur averea aproapelui meu, a Sfintei Biserici, Mănăstiri, etc.? Să înșel și să nu plătesc ce sunt dator?

„Urâciune este Domnului gândul nedrept... Inima aceea ce meșteșugărește gânduri rele și picioarele cele grabnice a face rău, se vor pierde" (Prov. S. 15, 27; 6, 18). *„Să-și lase cel necredincios căile sale (cele rău gânditoare) și să se întoarcă la Domnul, și-l va milui, că mult va ierta păcatele voastre. Că nu sunt sfaturile Mele ca sfaturile voastre, nici căile Mele cum sunt căile voastre. Ci cât este cerul departe de pământ, așa sunt de departe căile Mele de căile voastre, și cugetele Mele de cugetele voastre. Că precum se pogoară ploaia sau zăpada din cer și nu se întoarce până când nu adapă pământul, și-l face de răsare și rodește, și dă sământă semănătorului și pâine de mâncare; așa va fi Cuvântul Meu care va ieși din gura Mea, nu se va întoarce către Mine deșert, până când va plini toate câte am voit, și voi spori căile tale și poruncile Mele"* (Is. 55, 7-11).

Ochiul lui Dumnezeu vede toate. Iacob și Maria rămaseră odată acasă singuri. Atunci grăi Iacob către Maria: „Vino să căutăm prin casă ceva de mâncare și să mâncăm în tihnă". Maria îi răspunse: „Dacă mă poți tu duce undeva ca nimeni să nu ne vadă, atunci voi ține cu tine". „Bine, zise Iacob, vino dar în cămara cu lapte, acolo o să mâncăm un blid întreg de smântână". Maria grăi: „Acolo ne vede vecinul, care taie lemne în uliță". „Vino dar în bucătărie, în dulap se află o oala cu miere, o să întingem cu pâine". Maria răspunse: „Acolo poate să ne vadă vecina, care șade la fereastră și toarce". „O să mâncăm mere în pivniță, zise Iacob, acolo e o beznă de întuneric, încât de bună seamă nu ne mai vede nimeni!"

Maria grăi: „Iacobe, dragă frate! Crezi tu că acolo într-adevăr nu ne vede nimeni? Nu știi tu nimic despre Ochiul cel de sus, care trece prin ziduri și despică întunericul?" Atunci Iacob se înspăimântă și zise: „Ai dreptate, sora mea! Dumnezeu ne vede și acolo, unde ochii omenești nu pot să pătrundă. Să nu facem, deci, nicăieri lucruri

rele!" Maria era veselă că Iacob s-a pătruns de vorbele ei, și îi dărui o Icoană frumoasă, care închipuia Ochiul lui Dumnezeu, înconjurat de raze, iar de desubt era scris: Să nu te-ncrezi în întuneric, toate le vede Cel Atotputernic.

Paza bună te ferește de pierzare. Alexe, un student sărac, rămase odată peste noapte într-o moară. El se culcă pe o lădiță de lemn și adormi. Pe la miezul nopții se trezi și auzi ceva ticăind pe perete. El se uită și văzu, la lumina lunii, un ceasornic de argint. Deodată îl apucă o poftă mare, ca să ia ceasornicul și să fugă cu el pe fereastra deschisă. Conștiința îi spunea: „Nu fura!" Însă lăcomia după orologiul cel frumos, îi creștea mereu. Atunci sări în picioare și ieși repede pe fereastră, ca să scape de cercarea cea grea, la care era expus. După ce fugise câteva sute de pași, începu a se căi, că de ce nu a luat orologiul, și era să se întoarcă din nou, dar conștiința îl probozi iarăși, și el se supuse, continuându-și drumul. În acel timp luna se ascunse după niște nori și se întunecă. Alexe ajunse orbecăind la o movilă cu iarbă, aici se culcă și adormi. În zori de zi fu trezit de niște țipete grozave și când deschise ochii, îl cuprinse o mare spaimă. El se culcase tocmai pe sub furci și văzu deasupra lui un tâlhar spânzurat în jurul căruia se adunase un cârd de corbi flămânzi. Atunci i se păru că aude un glas ieșind dinăuntrul său, care îi zicea: „Vezi, așa o pățeai și tu, dacă începeai odată să furi!"

Dumnezeu ne îndreaptă cu multe povețe
Vai de cine nu vrea din ele să-nvețe!

Mai bine sărac și cinstit. Un mic coșar a fost chemat într-o zi să curețe coșul casei unui mare bogătaș. Obișnuit cu asemenea muncă, termină repede. Dându-se jos, greși ușa și pătrunse într-un salonaș foarte frumos împodobit, numai cu oglinzi, cu tablouri, cu scaune și mescioare, pline cu fel de fel de lucruri, care de care mai scumpe și mai frumoase. Uitându-se peste tot, îi căzură ochii pe un ceas mic de aur, împodobit cu pietre scumpe, ce era pe una din mescioare. Se apropie, îl luă în mână și se uită la el, și fiindcă nu văzuse pe nimeni prin casă, îi veni în gând ideea păcătoasă și rușinoasă, să-l fure. Deși coșar, însă copilul era cuminte, crescut în frica lui Dumnezeu și rușine de oameni.

– Ce fericit m-aș simți să-l am eu, își zise cu glasul pe jumătate, tot uitându-se la el!

– Dacă-l vei lua vei fi un hoț, i se părea că-i zice cineva. Dar nu te vede nimeni, îi zise un alt glas.

– Nimeni, dar te vede Dumnezeu, îi zise glasul cugetului său. Cum te vei mai putea ruga diseară Bunului Dumnezeu ca să te păzească de pericole, dacă tu vei fura un lucru ce nu este al tău?

– Nu, zise el hotărât, și cu glasul mai tare. Nu. Vorba tatei: „Mai bine sărac și cinstit, decât bogat și tâlhăr". Puse apoi ceasul pe mescioară și se îndreptă să plece. Când să iasă, se întâlni cu stăpâna, venind din camera vecină. „Am auzit totul", îi zise ea. „Iartă-mă doamnă", se rugă copilul, căzându-i în genunchi. „Să trăiești, băiete! Să mulțumești Bunului Dumnezeu că te-a scăpat de ispită, și să-L rogi, ca, întotdeauna să-ți ajute să fii tare ca și acum, când: gânduri rele și rușinoase ți se vor strecura în suflet. Vezi? Dacă-l luai, eu te prindeam, și ce făceai? Ce era să fie de tine? Te nefericeai pentru toată viața. Să nu uiți de tine niciodată, vorba tatălui tău: „Mai bine sărac și cinstit". Uite, fiindcă văzui că ești băiat cuminte, eu te iau în serviciul meu. Tu ai urmat școala primară, nu-i așa? Te voi da la liceu și voi avea eu grijă de tine. „Vrei?" „Vreau, doamnă", zise copilul cu lacrimi de bucurie. Doamna se ținu de cuvânt și sărmănuțul coșar, sub îngrijirea doamnei, ajunse, mai târziu, un om de toată isprava (D. Ort. a. VII. Nr.11-12).

Hamalii hoți, pârâți de ceasornicile deșteptătoare ce le furase. Ziarul „Universul" de la 17 August 1928 relatează următoarea întâmplare: În portul Sidney hamalii descărcau marfa unui vapor. O ladă cu ceasornice deșteptătoare fiind avariată, a fost pusă la o parte spre a fi reparată. Hamalii însă au furat câte un ceasornic, ascunzându-l fiecare în legătura cu merinde. Un funcționar al societății de navigație i-a observat. Pe ascuns a potrivit fiecare ceas la ora 12 și câteva minute, când aceștia urmau să plece acasă, fiind atunci ora plecării de la lucru. Când hamalii treceau pe punte spre casă, ceasornicele începură să deștepte nu numai conștiința lor, dar și a polițistului, care era postat la capătul punții. Hamalii fură arestați.

Pedeapsa lui Dumnezeu pentru furt și ucidere. Ioan Sita, un proprietar din jud. Sălaj, se întorcea acasă într-o seară din săptămânile trecute de la târg, unde vânduse vite în valoare de 80 mii de lei. Banii îi dăduse fiului său, în vârstă de 12 ani. Pe drum, în apropiere de un sat, s-a întâlnit cu săteanul Alexandru Nagy, care l-a

întrebat de unde vine? Sita, fără să bănuiască ceva, i-a povestit că a fost la târg și a vândut vite. Nagy, fără să stea mult pe gânduri, i-a dat lui Sita o lovitură zdravănă în cap, lăsându-l mort pe loc. Copilul a luat-o la fugă și se opri la cea dintâi casă din marginea satului, unde a povestit cele întâmplate. Spre nenorocirea lui, sărmanul copil, a nimerit chiar în casa lui Nagy. Nevasta lui Nagy l-a liniștit pe copil și i-a spus să se culce până dimineața în pat lângă copiii săi.



Chipul de față ne pune înainte vindecarea a doi îndrăciți din ținutul Gadarei și Gherghesei. Acei oameni trăind departe de Dumnezeu, prin călcarea Legilor Divine, s-au robit dracilor care-i stăpâneau și torturau, care strigând, rupându-și hainele, lanțurile și cătușele de fier, fugeau prin pustietăți și prin morminte. Mântuitorului fiindu-i milă de ei și de lumea îngrozită de nebunia lor, cu toate vorbele lor potrivnice, a poruncit dracilor să iasă dintr-înși. Dracii văzându-se striviți de puterea Divină, au cerut să le dea voie să intre în porci. Mântuitorul i-a învoit poruncindu-le: „Mergeți". Îndată mulțimea dracilor care au ieșit din îndrăciții care s-au însănătoșit și intrând în turma de porci ce pășteau pe țărmuri, toată turma aceea s-a aruncat în mare și s-a înecat. De aici vedem Atotputernicia Divină care ne poate scoate și din cele mai înfricoșate nefericiri, când ne ostenim și noi cu bună chibzuială, a ne apropia și a viețui cu Dumnezeu, izvorul fericirii noastre. De la pățania porcilor stăpâniți și încăți de draci, să învățăm a nu mai petrece porcește, grijind numai de cele pământești, ca și cum am tot râma în pământ, ne mai ostenindu-ne pentru cer și dobândirea lui Dumnezeu. Porcii când îi îndrepți cu ochii spre cer, guiță (țipă) de-ți ia auzul; așa și lumea care petrece porcește, când Preoții Bisericii se ostenesc a-i scoate din căile pierzării în care aleargă (prin jocuri, beții, petreceri anticreștinești...) și îi îndreaptă pe calea vieții spre cer, izvorul fericirilor lor, ei se tulbură asupră-le, bodogănesc, țipă, ocărăsc, îi batjocoresc și le fac tot felul de mizerii infernale... Și, vai lor! Că unde-i viață porcească, acolo nu petrece Hristos, Duhul Sfânt fuge de acolo, ca și albina de fum și porumbițele de necurății. Numai dracii au putere spre aceia, făcându-i să

Mai târziu, sosi acasă și Nagy. El povesti cele întâmplate. Apoi hotărâră amândoi să ridice mortul, să-l aducă și să-l ardă în cuptorul de pâine și apoi să ardă și pe copil. După puțin, a plecat să-și înfăptuiască planul. Copilul, băgând de seamă ce se pregătește, a fugit la cel mai apropiat post de jandarmi. Nagy cu nevasta s-au întors în această vreme cu mortul și l-au grămădit în focul din cuptor. Apoi s-au dus la pat, și crezând că iau pe copilul străin, au luat în grabă, pe întuneric, pe unul din copiii lor și l-au aruncat în cuptor. Când au ajuns jandarmii, și mortul și copilul erau acum arși scrum. Hoții prinși au spus totul și acum își așteptau pedeapsa în închisoare, mai având în suflet și durerea pentru copilul lor ars de viu. Citește, Creștine, și de ai gândit vreodată la rău, adu-ți aminte că Dumnezeu nu doarme (D. Ort. a. VII, Nr. 21-22).

Păzește-te de lucrul străin. Bătrânul vânător Varnava avea în chilia sa un graur, pe care-l dăscălise de știa a gângăvi câteva vorbe. Când de pildă, întreba, vânătorul: „Grăurașule, unde ești?" atunci graurul îi răspundea: „Aicea!" Ionel, băiatul vecinului, avea o plăcere deosebită de graurul cel iscusit și-l cerceta adeseori. Venind odată să vadă graurul, s-a întâmplat că vânătorul tocmai nu era acasă. Ionel a prins iute pasărea, o vârî în buzunar și tocmai voia

urmeze după deșertăciuni, idolatrii și păcate, după care îi îneacă în marea nelegiuirilor, omorându-i vremelnic și veșnic. Lumea aceasta robită de bunăvoie deșertăciunilor, idolatrizărilor și păcatelor, alungă pe trimișii lui Dumnezeu din mijlocul și petrecerile ei ca și Gadarenii și Gherghesenii pe Mântuitorul Hristos, pentru care li se trimit propovăduitori porcari și îndrăciți, adică felurite arătări, dar neîndreptându-se, apoi așa rămân și se prăpădesc... Toți cei dornici de mântuire să ne ferim de anticreștineștile petreceri lumești și să viețuim creștinește, pentru a deveni, a fi și a rămâne pururea fii (și fiice) ai lui Dumnezeu. În acest scop înalt, să ascultăm pururea chemarea Divină, care ne zice: Nă vă înjugați în alt jug cu necredincioșii; că ce împărtășire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împreunare are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu veliar? Sau ce parte are un credincios cu un necredincios? Sau ce însoțire este Bisericii lui Dumnezeu cu idolii? Că voi sunteți Biserica lui Dumnezeu Celui viu, precum a zis Dumnezeu: voi locui între ei și voi fi lor Dumnezeu și ei îmi vor fi mie popor". Pentru aceasta ieșiți din mijlocul lor, și vă osebiți, zice Domnul, și de necurăție să nu vă atingeți și Eu vă voi primi pe voi. Și voi fi vouă Tată și voi veți fi Mie fii și fiice, zice Domnul Atotțiitorul" (2 Cor. 6, 14-18).

să se strecoare cu graurul din casă.

Dar tocmai în clipa aceea sosi și vânătorul. El socotea să-i facă băiatului o bucurie și întrebă ca de obicei: „Grăurașule, unde ești?" - iar pasărea din buzunarul lui Ionel strigă cât putu: „Aicea!" De multe ori în chip ciudat, se prinde hoțul blestemat (1. M. C. ist. 4; 34; 73).

2. Am avut mare poftă de a mă îmbogăți?

„Cei ce vor să se îmbogățească, cad în ispite și curse și în nevoi multe fără de socoteală și vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire și în pierzare" (1 Tim 6, 9; Prov. S. 23, 4; 28, 22; comp. Fac. 28, 20; Evr. 13, 5; Prov. S. 15, 27; 28, 20; Mt. 13, 22; Iac. 5, 1-6; vezi și „Călăuza predicatorului", pg. 10-12, de Dr. C. Chiricescu și Ic. C. Nazarie).

Aurul. Doi frați, Constantin și Alexandru, trecură peste Mare în țări îndepărtate, ca să-și încerce acolo soarta. Constantin ceru de la stăpânire o bucată de pământ pustiu, și dându-i-se aceea, își lucra noua țarină cu grijă și sârguință, încât, avea cu îmbelșugare pâine și toate cele necesare pentru casă. iar Alexandru merse mai departe la munți, ca să adune aur, hrănindu-se aici cu rădăcini și coji de copaci dar în sfârșit totuși, se întoarse înapoi la fratele său cu un sac de aur. „Uite, frate! - zise el, - cât am fost eu de fericit; tot aurul acesta e al meu! Dar acum să-mi dai ceva de mâncare, căci sunt rupt și slăbit de foame". „Bine, zise Constantin, eu să-ți dau ție de mâncare; dar tu trebuie să-mi dai mie la cumpănă atâta aur, câtă pâine îți voi da". Alexandru se supără foarte pentru aceasta; dar n-avea încotro, căci nu mai putea de foame și n-avea putere să-și continuie călătoria mai departe.

După ce-i luă Constantin peste câteva zile tot aurul, îi zise: „N-ați, frate, aurul înapoi! Că nu sunt eu așa de crâncen, ca să-ți iau ceea ce este al tău; am voit să-ți arăt numai, că aurul nu te face fericit și că hărnicia și munca sunt mai bune decât aurul". Hărnicia celui care-i muncitor, mai de preț e decât aurul lucitor.

Mărgăritarele. Un drumeț se rătăcise într-un deșert nemărginit, în care să fi umblat cu săptămânile, și nu puteai da de-o locuință omenească. Covârșit de foame și de-o sete arzătoare, ajunse în sfârșit la un curmal umbros, lângă un izvor mic. La izvor era un săculeț. „Har Domnului" zise omul, apucând sacul, „poate că e mazăre în el, care mă va scăpa de moartea prin foame". Deschise sacul cu lăcomie și strigă înspăimântat: „Ah! Doamne, sunt numai niște mărgăritare!"

Cel codru de pâine, care te hrănește;
Decât mărgelele scumpe, mai mult prețuiește.

Comoara. Într-o seară veni la țăranul Mitoc un om străin, îmbrăcat în niște veșminte ciudate, având la subsuoară o carte groasă, iar în mână un bețigaș alb, și zise către țăran: „Am să-ți spun o taină mare. În țarina dumitale este îngropată o comoară mare de aur și de argint. Dacă-mi dai mie a zecea parte din ea, o să-ți scot comoara, și dumneata vei deveni un om foarte avut". Țăranul se învoi bucuros. Noaptea, pe la miezul nopții, plecară amândoi cu casmale, lopeți și cu o roabă, la țarină. Săpară, fără să grăiască un cuvânt, o groapă mare în pământ, și iată că aflară o ladă grea și o aduseră cu roaba în casa țăranului. Străinul se uită pe toate părțile la ladă, o ciocăni cu bețigașul, când într-o parte, când în alta, citi din cartea sa multe cuvinte fără de înțeles și la urmă clătină din cap. În sfârșit, zise: „Dacă e, ca să nu se prefacă comoara în cărbuni, trebuie să avem niște mijloace deosebite, înainte de a deschide lada. Însă pe acestea nu le are decât numai un spițer bătrân, cale de 10 ceasuri de aici; acesta nu le vinde sub 20 de galbeni"

Țăranul, care-și vânduse un cal tocmai cu 20 de galbeni, îi numără bucuros străinului banii în palmă. Acesta se puse încă în noaptea aceea la drum, și nu s-a mai întors. Țăranul, după o îndelungată așteptare deschise lada și nu găsi în ea nici aur, nici argint, nici cărbuni, ci tot pietriș, adunat de pe valea care curgea pe lângă țarina sa. În ladă se mai găsi și un bilet, pe care era scris: „Cine fără de muncă comoară-și dorește, ca și prostul ăsta o pățește" (I. M. C. 51, 52, 93).

Ce este banul? La această întrebare, pusă de o revistă engleză, oarecare au răspuns: Banul este un idol adorat de toate popoarele, fără deosebire de clasă, cu toate că acest idol nu are nici un templu". Sau: „Banul te face să prinzi gust de viață". Dar răspunsul clasat întâi, spunea: „Banul este un pașaport universal, cu care te poți duce pretutindeni - afară de cer, și este un generator de toate lucrările - afară de fericire. Dacă într-adevăr, banul, nu ne dă nici fericirea aici pe pământ, nici cerul după moartea noastră, de ce nebunie sunt atinși aceia, pentru care banul constituie scopul suprem al existenței?" (Trad. T. Germănescu, D. Ort. a. X. Nr. 47-48).

Banii tulbură viața celor ce-i iubesc. Unii își caută mulțumirea în avuție dar Mamona mai mult le-o ia, decât le-o dă.

Un om bogat nu putea dormi de grija ce i-o făceau banii. El auziră cât de voios era vecinul său sărac cu ceata lui de copii și că trebuia să fie deșteptat dimineața de femeia lui, atât de bine dormea. Și-a pus de gând să-l facă părtaș grijilor lui și îi atârnă într-o noapte o pungă plină de bani pe partea dinăuntru a ușii lui, totdeauna deschisă. În cealaltă zi, de dimineață, când să plece la lucru, săracul găsi banii, îi ascunse în pat, și ca să nu-i afle cineva, se prefăcu a fi greu bolnav. Supărat și morocănos zăcea el în pat și nu mai suna nici un cântec voios în casa săracului, de când a intrat banul acolo. După câteva zile bogatul cu amenințare grea făcu pe sărac să-i întoarcă banii, și dintr-acel ceas săracul era iarăși sănătos, iar în casa lui răsunau din nou cântece vesele (350 pilde ist. 9-a).

Căutătorul de comori. Se înnoptase. La ușa altui om, Tănase Irmilic din satul Viziru, bătu un străin, înveșmântat într-un chip ciudat, ținând la subțioară o carte cât toate zilele de mare; iar în mâna avea un bețigaș cu felurite crestături. Cum dete străinul cu ochii de Tănase, îi grăi tainic: „Ascultă! Am descoperit o comoară în țarina dumitale. Dacă îmi dai și mie a zecea parte dintr-însa ți-o arăt". Tănase dornic de așa ceva, primi târgul bucuros. Peste noapte porni cu străinul să scoată comoara. Săpară ce săpară și dădură peste un butoiaș greu și bine înfundat. Îl duseră acasă cu o roabă. Aici necunoscutul, răsucind butoiul în tot chipul, începu a-l atinge cu bețigașul și a blogorodi după carte niște cuvinte neînțelese. Apoi zise lui Tănase: „Omule! După cum vezi, eu sunt un mare vrăjitor, probă ai că am știut să descopăr acest butoi cu galbeni. Banii însă sunt fermecați. Ca să putem umbla la ei, ne trebuie o iarbă vrăjită; altfel se preschimbă în cărbuni. După cât știu, această iarbă o are un unchiaș din Brăila, dar n-o vinde mai ieftin de 5000 lei. Dacă te înlesnești să-mi dai acești bani, mâine mă întorc cu iarba fermecată și desfundăm butoiul".

Tănase, care vânduse în ajun o pereche de boi, scoase 5000 de lei și-i dete necunoscutului. Străinul plecă în noaptea aceea; dar nu s-a mai întors. După o lungă așteptare, Tănase sparse butoiul, dar în loc de bani, găsi în el numai pietriș. Pintre pietriș dete și de un bilețel, pe care scria următoarele:

Ară, seamănă, muncește: din zori până-n noapte: „Nu mai scormoni pământul, să afli comori îngropate". Ce se întâmplase? Străinul văzuse pe Tănase la obor vânzându-și boii. El îngropă butoiașul cu

pietriș în țarina acestuia și-și bătu joc de el, luându-i banii ca să cumpere aceea iarbă vrăjită. Iată unde l-a dus setea după aur! (Cart. Omului Matur I. Popescu Băjenaru).

Cum și-a agonisit avarul iadul vremelnic și veșnic! Un negustor de vinuri adunase o avere mare, toată în bani, precum de obicei fac zgârciții: vrea să vadă bani, aur strălucind, pe care să-l dezmierde și la care să se uite cu ochii scurși de drag, ceasuri întregi. El a adunat bani, ducând lipsă viața-ntreagă îmbrăcându-se prost, mâncând pâine goală și dormind fără saltea și fără foc iarna. Bănuitor, ca toți zgârciții, cel mai mic zgomot în odaie îl făcea să tremure. Veșnic cu grijă că i se vor fura banii, el a chemat într-o zi un meșter să-i facă o ascunzătoare adâncă sub pivniță, cu ușă de fier și cu un mecanism ascuns.

Meșterul, după ce a jurat mai întâi că nu va spune nimănui, a început să lucreze sub ochii zgârcitului, și a făcut, într-adevăr, o ascunzătoare minunată. A arătat zgârcitului unde are s-apese pe un cui, deabia văzut, ca să deschidă zăvorul ușii. Zgârcitul a cercetat toate cu de-amănuntul, a învățat meșteșugul, a deschis ușa și pe dinăuntru și pe dinafară, și a plătit, nu fără părere de rău, suma cuvenită lucrătorului. Acolo, în beciul său, s-ascundea în toate zilele zgârcitul, se închidea înăuntru, și știindu-se singur, își număra banii și se uita la ei, și-i săruta, și iar îi număra și-i făcea fișicuri. Dar într-o zi, pe când era cu ochii la aur, i se stinse lampa și n-avu chibrituri la el. Vru el să iasă dar nu putu găsi cuiul zăvorului. Căută, căută el, dar nimic. În neliniștea sa vrea să rupă zăvorul, să spargă. Toate erau însă de fier și lucrate solid. Ce i s-a întâmplat de acum, vă puteți închipui. El urlă din toate puterile după ajutor, dar în fundul acestui beci adânc, nimeni nu-l putea auzi.

Au trecut mai multe zile și oamenii ne mai văzându-l au început să se mire. Vestea despre dispariția lui s-a răspândit prin tot orașul și a ajuns și la urechea meșterului care-i făcuse beciul. Acesta bănuind cam ce ar putea fi, că s-ar fi stricat adică zăvorul și a prins pe zgârcit în beci, s-a dus la parchet și a spus secretul. Procurorul se duse la casa zgârcitului cu meșterul și află pe zgârcit mort de foame și de sete pe grămada lui de aur, cu ochii ieșiți din cap. Grozavă moarte au cei îngropați de vii, când se deșteaptă în coșciug și nu mai pot ieși dintr-însul. Asemenea moarte a avut zgârcitul acesta. Dar și el, și toți cei ca el, care au rușinoasa patimă a zgârceniei dusă

așa de departe, nu sunt vrednici de o altă moarte (G. Coșbuc).

Păcatul iubirii de argint. Când iubirea de argint ajunge păcat din obișnuință, atunci sapă toată viața religioasă, toată dragostea către sine și către aproapele, toată fericirea (a). Patima de acest fel înjosește pe om a fi sclavul materiei și este o idolatrie mascată. Iubirea de argint este cu totul împotriva unei reguli de căpetenie a vieții creștine, ce ne învață a stârpi din inimă dragostea fără de rânduială către făpturi, și a nesocoti bunurile lumești pentru bunurile cele sufletești (b). Oamenii cu bună stare sunt foarte amenințați de primejdia iubirii de argint, sau cel puțin de o pornire neiertată către avuție. Din această cauză Sfânta Scriptură dă îndreptări foarte serioase în această privință, mai cu seamă celor avuți (c). Dar și oame-

a) „Cel ce iubește argintul, nu se va sătura de argint și cel ce iubește rodurile întru mulțimea lor, nu se va desfăta cu ele; și aceasta este deșertăciune" (Eccl. 5, 9). „Tot omul căruia i-a dat Dumnezeu bogăție și l-a învrednicit ca să mănânce dintr-însele și să-și ia partea sa, și să se veselească dintru osteneala sa; acesta Darul lui Dumnezeu este (Ibid. vers. 18). „Nimenea nu poate sluji la doi domni, că sau pe unul va urî și pe altul va iubi, sau de unul se va ținea și de altul nu va îngriji. Nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona"; „Iar cea semănată în spini, acesta este care aude Cuvântul, dar grija veacului acestuia și înșelăciunea bogăției, îneacă Cuvântul și neroditor se face" (Mt. 6, 24-13, 22). „Iar cel ce are bogăția lumii acesteia și vede pe fratele său având trebuință și își închide inima despre dânsul, cum rămâne dragostea lui Dumnezeu întru dânsul?" (1 Ioan 3, 17). „Iubitorul de argint nu este avut; el suferă multe lipsuri, iar cel ce suferă de multe lipsuri, nu are niciodată de prisosit. Avarul este străjer iar nu stăpân, este slugă iar nu proprietarul averii sale. Căci el mai lesne ar tăia din trupul său, decât să dea din banii săi ascunși" (Hrisostom Om. 39 la 1 Cor).

b) Privește avuția numai ca un mijloc de care ai trebuință în călătorie; iar nu ca un aliment al iubirii de argint; servește-te de bunurile lumești, iar nu te face sclav al lor; privește viața ca o ospătărie, pe care curând ai s-o părăsești" (August..., In Ioan Trat. 40 n. 19).

c) „Păzește-te ca după ce vei mânca și te vei sătura și-ți vei zidi case bune și vei locui într-însele și după ce ți se vor înmulți banii tăi și ale tale, și după ce ți se va înmulți argintul și aurul..., să te înalți cu inima și să uiți pe Domnul Dumnezeul tău" (2 Lege 8, 12-14). „Nu nădăjduiți spre nedreptate și spre jefuire nu poftiți; bogăția de-ar curge nu vă lipiți inima" (Ps. 61, 10). „Să nu se laude cel bogat întru bogăția lui", etc. (Ier. 9, 22). „Amin, grăiesc vouă, căci anevoie va intra bogatul întru Împărăția Cerurilor" (Mt. 19, 23). „Vai vouă bogaților, că vă luați mângâierea voastră".

nii cu mai puțină avuție nu sunt cu totul scutiți de această primejdie. Deci, porunca de a fi săraci cu duhul, adică de a ne lepăda sufletește de bunurile pământești și a nu ne lipi inima de dânsele, este dată la toți oamenii și obligă pe toți (a). Omul se vindecă de patima iubirii de argint cu atât mai greu cu cât ea îl orbește luând chipul virtuții, al economiei, al înțelepciunii, etc. Răul acesta se poate depărta sau vindeca numai prin o credință vie în Hristos și prin practica necontenită a dragostei către aproapele. De altfel e natural, și experiența ne dă dovezi cu sutele că starea mijlocie de bunuri materiale este cea mai favorabilă pentru mântuirea omului, sub raportul religios și moral, precum și sub cel social. Pentru aceasta omul ar trebui să tindă cu deosebire la o asemenea stare ca la idealul economic și social al său (b). Dorința nebună de înavuțire este o idolatrie, rădăcină a tuturor relelor din lume, care exclude din Împărăția Cerurilor, pe cei ce bolesc de ea prăbușindu-i în iadul vremelnic și veșnic. Dumnezeiasca Scriptură ne pune înainte felurite exemple de astfel de oameni, primejduiți în această cursă satanică: pe Laban (Fac. 31, 41), Ahan (Is. N. 7, 21), fiii Marilor Preoți, Prooroci și Judecători ai lui Israel: Eli și Samuil (1 Împ. 2, 12-16; 8, 3), Saul (1 Împ. 15, 9), pe Ghiezi (4 Împ. 5, 20-24), pe preoții Iudeilor (Is. 56, 11; Ier. 6, 13), Ioachim (Iez. 21, 17-19), tânărul bogat (Mt 19, 22; Mc. 10, 22; Lc. 18, 23), Iuda Iscariotul, fariseii (Lc. 16, 14), Anania și Safira (F. Ap. 5, 1-10), Dimitrie (F. Ap. 19, 25-27); Felix (F. Ap. 24, 27), Valaam (2Petru 2, 15; Iuda 1. 11).

3. Am înșelat?

„Oamenii cei vicleni și fermecători vor procopsi spre mai rău, care înșeală și singuri se înșeală" (2 Tim 3, 18; comp. Fac. 3, 1-4).

„Vedeți și vă feriți de lăcomie, că nu întru a prisosi cuiva din avuțiile sale este viața lui" (Lc. 6, 24; 12, 15; pildă: Bogatul și Lazăr). „Cei ce vor să se îmbogățească, cad în ispite și în curse și în pofte multe fără de socoteală și vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire și în pierzare. Că rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint, pe care unii poftindu-o, au rătăcit din credință și s-au pătruns cu dureri multe" (1Tim. 6, 9 comp. Tert. adv. Marc. 4, 15).

a) „Fericiți cei săraci cu Duhul, că acelora este Împărăția Cerurilor" Mt. 5, 3. „Celor bogați în veacul de acuma, poruncește ca să nu se înalțe cu gândul" (1 Tim. 6, 17).

b) „Bogăție și sărăcie nu-mi da, ci-mi rânduiește cele de lipsă și cele de ajuns. Ca nu săturându-mă să mă fac bârfitor și să zic: Cine este Domnul? Sau fiind sărac, să fur și să jur pe Numele lui Dumnezeu" (Prov. S. 30, 8; după M. T. M. o. c. pag. 566-569).

Bucata de carne. Nicolae și Călin aduseră într-o zi două care cu lemne la curtea stăpânului lor. După ce le descărcă intrară în bucătărie. Când bucătarul ieși pe afară, vicleanul Nicolae luă cu cleștele din oală o bucată de carne și o vârî în buzunarul lui Călin. „Să nu zici nimic", îl învăță el. „La întoarcerea lui, dacă va întreba de carne, eu o să mă jur că n-am pus mâna pe dânsa, iar tu că n-ai luat-o. Cu chipul acesta vom scăpa foarte ușor". Bucătarul se întoarse peste câteva clipe, se uită în oală și văzu că i s-a furat o bucată. Privi pe amândoi servitorii cu pătrundere și le zise: „Ce s-a făcut cu carnea din oală?" Ei răspunseră după cum se înțeleseră. Atunci bucătarul adăugă: „Tu, Nicolae, ai scos carnea din oală: te cunosc după mâna care ți-e plină de grăsime; iar tu Căline, ai pus-o în buzunar, căci iată cum îți curge grăsimea pe haine. Să vă fie rușine de fapta voastră și de reaua credință ce a-ți arătat. Chiar dacă nu v-aș fi descoperit eu viclenia, ea tot n-ar fi rămas ascunsă de cugetul vostru, care v-ar fi mustrat în toată viața pentru astfel de fapte urâte".

Amândoi mărturisiră adevărul, dar ne mai având nimeni încredere în ei, fură pedepsiți și izgoniți de la curte. Când prin viclenie vrei să amăgești, află de la mine că ai să te căiești (I. M. Răureanu ist. 45).

Înșelătorul se rușinează. Un om bogat și bun își împărți averea în două, dând o parte săracilor, iar cealaltă parte Bisericii din satul natal. Din ceea ce-i mai rămăsese, zidi o magazie de bucate, pe care o umplu cu grâu, și de câte ori venea la dânsul vreun om nevoiaș să-i ceară ajutor, îi zicea: „Du-te și-ți ia cât ai nevoie", - căci dânsul avea încredere în omul sărac. Un nevoiaș însă căută să profite de această încredere și de câte ori se ducea după împrumut, lua totdeauna mai mult decât avea nevoie. Odată, deși nu avea nevoie de bucate, veni iarăși să ceară, și se bucură din suflet că are să se înfrunte din avutul omului milos. „Tu știi unde-i magazia, du-te și-ți ia", fu răspunsul omului bogat. Nevoiașul se duse dar găsi magazia goală și întorcându-se spuse bogatului această constatare. „Nu se poate, prietene! îi zise acesta, trebuie să te fi făcut vinovat de vreo înșelăciune, căci cel ce este om de omenie, găsește totdeauna bucate în magazia mea". Nevoiașul prins cu fapta, își recunoscu păcatul, iar bogatul milos îl iertă și luându-l de mână îl duse în magazie, care de astă dată era plină de bucate (O. M. P. ist. 443).

Pedeapsa străinilor înșelători. Odată, pe când Sf. Episc. Grigorie al Neocesariei se întorcea de la cetatea Comani... oarecare

necredincioși evrei au vrut să râdă de Sfântul, zicând că nu are întru el Duhul lui Dumnezeu, și au pregătit următorul lucru în acest chip. Pe calea pe unde avea să meargă Sfântul, au pus un evreu gol între dânșii, ca și cum ar fi fost mort, iar ei se prefăceau să s-ar tângui pentru el. Și când Sfântul a trecut pe lângă dânșii, au început a-l ruga, ca să arate milă spre cel mort, și să-i acopere trupul. Iar el dezbrăcând haina sa cea de pe deasupra, și dându-o lor, s-a dus. Ei însă au început a râde și a-l batjocori, zicând: „De ar fi avut Duhul lui Dumnezeu într-însul, ar fi cunoscut că nu zace un om mort, ci unul viu". Și au început a-l striga pe cel mort să se scoale. Dar Dumnezeu a izbândit asupra lor o batjocură ca aceea, căci în adevăr a rămas mort tovarășul lor. Iar lor părându-li-se că a adormit, îl loveau peste coaste ca să se deștepte, strigând cu mare glas către el, dar nu le dădea răspuns, căci adormise somnul de veci. Deci



Chipul acesta ne înfățișează pe păgânii occidentali convertiți la creștinism, botezându-se necomplet. Râvnitorii în conservarea obiceiurilor, apucăturilor lor sălbatice și războinice, moștenite din moși-strămoși, la primirea Sfântului Botez își țineau mâna dreaptă ridicată în sus, afară din apa botezului, precum se vede și aici. Ei își închipuiau că după Botez, cu dreapta nebotezată, puteau să poarte armele ucigașe spre a lovii, jefui, ucide, etc. Aceasta e o judecată ciudată, pe care o vedem manifestându-se în majoritatea lumii purtătoare numelui creștinesc, care-și păstrează mereu năravurile rele, apucăturile păgânești, sub motiv că nu se poate dezbăra de ele. Astfel, vedem pe unii cu urechile nebotezate (ascultătorii prostiilor); alții cu limbile nebotezate (măscăricii, clevetitorii, suduitorii; hulitorii celor Sfinte, etc.); alții cu mâinile nebotezate (furători, ucigași); alții cu ochii nebotezați (privitorii deșertăciunilor, jocurilor, prăznuirilor păgânești, priveliștilor păcătoase, etc.); alții cu picioarele nebotezate (alergătorii în căile pierzării: la cârciume, la jafuri, la jocuri, prăznuiri idolatre, uciderii, etc.); alții cu inimile nebotezate (cheltuitorii talantului în păcate și deșertăciuni, precum și cei care pun zorzoanele trufiei idolești pe fața Icoanelor Maicii Domnului...

văzându-l mort, râsul lor s-a schimbat în adevărată tânguire, și și-au îngropat pe mortul lor!... (V. Sf. 17 Noembr. pg. 748-749)

Sf. Epifanie și prefăcutul mort. O altă minune i se atribuie Sf. Ep. Epifanie deși o asemenea minune se povestește și despre Grigorie, odinioară Episcop de Neocesaria, și cred că aceasta e adevărată. Aceasta nu împiedică să nu fi făcut și Sfântul Epifanie o altă minune asemenea. Sfinții, atât din secolele trecute cât și din acesta, au făcut câteodată fapte miraculoase, care au între ele o mare asemănare. Sfântul Ap. Petru a înviat un mort, însă el n-a fost singurul care a înviat morți. Sf. Ioan Evanghelistul a înviat unul la Efes și fiicele lui Filip au înviat un altul la Ierapole. Iată deci minunea ce am să vă povestesc: Doi săraci pândind timpul când Epifanie trebuia să treacă, cu scop de a căpăta de la el o milostenie mai însemnată ca de obicei, de îndată ce aceștia îl văzură, unul din cei doi se culcă la pământ și se prefăcu că e mort; iar celălalt umplu văzduhul cu strigări, plângând despărțirea tovarășului său și propria sa sărăcie care-i răpea mijlocul de a-i face datoria înmormântării. Episcopul rugă pe Dumnezeu de a odihni sufletul răposatului, dădu celui viu cu ce să-l îngroape, și-i zise: „Fiule, ai grijă de înmormântarea tovarășului tău și nu-l mai plânge. Căci chiar de-l vei plânge, el nu va mai reînvia de acum. Moartea sa era un rău neînlăturabil și de care trebuie absolut să te mângâi". După ce a vorbit astfel, își continuă drumul. Când s-a depărtat și nu-i mai putea vedea, cerșătorul îmbrânci pe tovarășul său cu piciorul, și-i zise: „Scoală-te mă, tu ți-ai jucat foarte bine rolul, și prin dibăcia ta avem cu ce petrece ziua asta foarte bine". Însă celălalt nerăspunzând nimic și rămânând mort, cel ce era în viață alergă după Sfântul Epifanie, plângând și smulgându-și părul capului, își mărturisi înșelăciunea, și-l rugă de a reda viață mortului. Sfântul Episcop îl sfătui să sufere acea întâmplare cu răbdare, și își continuă drumul. Dumnezeu n-a înviat pe mort, spre a arăta, după cum cred, la toată lumea, că cei ce caută a înșela pe servitorii Săi, caută de a-L înșela chiar pe Dânsul, Care vede și aude toate (Ist. Bis. Sozomen cart. VII, cap. 27).

Înșelătorii s-au primejduit groaznic. Într-o vreme, mergând Sf. Iacob la un sat, s-au apropiat în calea sa niște săraci, care cereau de la dânsul milostenie pentru îngroparea unui mort ce se afla zăcând chiar în acea cale. Iar omul acela nu era cu adevărat mort,

ci se prefăcea: căci acei săraci, văzând de departe pe Episcopul venind, au poruncit unuia dintr-înșii, ca să se prefacă mort, ca printr-un meșteșug ca acesta să capete mai multă milostenie de la Episcop. Deci Arhiereul le-a dat cuviincioasa milostenie, și pentru cel mort s-a rugat, ca să i se ierte păcatele și sufletul lui să se rânduiască cu drepții, apoi s-a dus în calea sa. Depărtându-se Sfântul, prietenii celui prefăcut mort, îi ziceau să se scoale, iar el nu se scula; căci acum murise cu adevărat și zăcea fără suflet. Deci văzând săracii, cum că minciuna lor s-a adeverit, au alergat după Sfântul, și ajungându-l au căzut la picioarele lui, mărturisindu-și păcatul și aruncând pricina asupra sărăciei; deci se rugau ca să-i ierte și să întoarcă în trup sufletul mortului. Iar făcătorul de minuni, asemănându-se Domnului Celui mult îndurat, i-a ascultat; și cu rugăciunea ce a făcut, a întors sufletul și a înviat mortul. Aceasta, precum mi se pare, se aseamănă cu minunea Sfântului Petru, care a dat morții celei năprasnice pe Anania și pe Safira, care se sfătuiseră să mintă împotriva Duhului Sfânt, și să ascundă din prețul țarinei; pentru că și acest Sfânt Iacov, celui ce și-a tăinuit duhul său, și cu minciună se prefăcuse mort, i-a luat sufletul Sfântul Petru. Cunoscând furtișagul, descoperindu-i aceasta Sfântul Duh, a dat pedeapsă de moarte asupra celor ce furase; iar Iacov neștiind vicleșugul, căci cu minciună se prefăcuse mort săracul acela, prin rugăciune i-a luat viața. Petru, pe Anania și pe Safira care muriseră, nu i-a izbăvit, pentru că atunci era trebuință de asprime, ca și ceilalți să aibă frică; iar Iacov având darul apostolesc, prin moarte a pedepsit câtva timp, apoi iarăși a mângâiat prin întoarcerea vieții acelui om (V. Sf. 13 Ian.).

Sf. Spiridon și negustorul viclean. Un negustor din cetatea Trimitundei se obișnuise a lua de la Sfântul Spiridon aur pe datorie, pentru negutătorie; și după ce se întorcea de la negutătoria sa, îi aducea ceea ce lua în datorie, și-i poruncea Sfântul să-l pună el singur în lada din care îl lua. Astfel nu băga seamă de averea cea vremelnică, necercetând cu tot dinadinsul, dacă acela dă cu dreptate datoria. Și aceea o făcea de multe ori negutătorul acela, luând singur aur cu binecuvântarea Sfântului; apoi iarăși aducând și punându-l singur de unde îl lua, i se binecuvânta negutătoria lui. Iar odată robindu-se cu iubirea de aur, n-a pus în ladă aurul pe care îl adusese, ci l-a tăinuit la sine, iar înaintea Sfântului a mințit, zicând că l-a pus; dar în puțină vreme a sărăcit negutătorul acela, pentru

că aurul cel tăinuit nu numai că nu i-a făcut nici-un câștig, ci și marfa care era a lui a prăpădit-o, și ca un foc în taină, ia risipit averea lui. Deci, sărăcind neguțătorul acela, a venit iarăși la Sfântul, cerând ca să-i dea aur pe datorie, iar Sfântul l-a trimis în cămara sa la ladă, ca să-și ia singur, zicând: „Mergi și ia, dacă ai pus acolo ceea ce ai luat". Iar acela mergând și neaflând aur, s-a întors la Sfântul, deșert. Sfântul i-a zis: „Cu adevărat, frate, până acum, afară de mâna ta, n-a fost alta în ladă; deci de ai fi pus atunci aurul, acum iarăși l-ai fi luat". Iar acela umplându-se de rușine, a căzut degrab la picioarele lui, cerând iertare. Sfântul degrab l-a iertat, și apoi la învățat ca să nu mai poftească bunurile celui străin, nici să-și încarce sufletul cu vicleșugul și cu minciuna; pentru că dobânda care se câștigă cu nedreptate, nu este dobândă, ci adevărată pagubă (V. Sf. 12 Dec.).

Înșelătorul păgubit. Un călător pierduse o sumă însemnată de bani, pe care-i avusese cusuți bine într-un sac de pânză. Făcu cunoscută pierderea ce suferise și făgădui o răsplată de 2.000 de lei aceluia, care i-ar aduce pachetul cu banii. Iată că se ivi și omul cel cinstit: „Eu ți-am găsit banii. Iați-i, sunt munca dumitale". Astfel grăi el cu ochii senini ai omului cinstit și cu cuget curat. Celălalt se înveseli și el, fiindcă găsise banii pe care îi socotise pierduți. Dar numărându-i, se întunecă la față, și-i trecu prin minte un gând necurat.

„Prietene, îi zise el deodată, ai făcut bine că ți-ai luat singur răsplata făgăduită, căci din pachet lipsesc tocmai 2.000 de lei. Mulțumesc!" „Te înșeli, Domnule, eu așa am găsit pachetul și ți l-am dat întocmai cum l-am găsit". „Îți repet că lipsesc 2.000 de lei. au fost 10.000 de lei în pachet, și nu găsesc decât 8.000 de lei. Hai, spune drept, ai desfăcut o cusătură, ți-ai luat ce ți se cuvenea și ai cusut iar la loc. Între noi fie vorba!" „Ba nicidecum, Domnule. Nu mi-e de răsplata dumitale, dar mi-e de numele și de cugetul meu curat. Vom merge la judecată amândoi". „Să mergem!"

Judecătorul ar fi fost în grea încurcătură, de n-ar fi cunoscut, după ochi, pe cel cu gând rău. Și luă repede hotărârea: „Aici dreptatea hotărăște așa, glăsui judecătorul. De vreme ce unul din voi a pierdut un pachet cu 10.000 de lei, și celălalt nu a găsit decât un pachet cu 8.000, se vede că pachetul găsit nu este acela, asupra căruia are drept cel dintâi. Astfel că dumneata care ai găsit pachetul cu bani, ți-l iei îndărăt și-l păstrezi bine, până se ivește cel ce a pierdut numai 8.000 de lei; iar dumitale nu-ți pot da alt sfat, decât să

ai răbdare, până ce s-a ivi cel ce a găsit cei 10.000 de lei, pe care i-ai pierdut" (Din o carte de citire).

Exemple de tămăduit. O persoană care a debitat niște maxime rele, niște rătăciri și calomnii înaintea altora, e datoare a le dezaproba în modul cel mai propriu, de a le șterge din mintea acestora. Tot așa femeile care au rănit pe alții prin lux sau nemăsurare, trebuie a osândi luxul și nemăsurarea cu multele ei împopoțonări idolatre, cu feluritele-i deșertăciuni, și a da pildă de umilință și modestie. Cei care au ofensat pe aproapele lor prin vorbe sau fapte, trebuie să dea persoanelor ofensate mărturii de respect și de considerație, și mai ales să le dea satisfacere pentru ofensele ce le pretind că le-au primit, cerându-le iertare, osândindu-se pe sine, etc. (M. T. M. o. c. pg. 690).

4 . Am vândut marfă rea în loc de bună... vin, lapte... cu apă? Am luat preț mai mare decât făcea marfa?

Orice înșelăciune de felul acesta este un furt camuflat, care se iartă numai după ce i s-a dat înapoi dreptul păgubașului de către înșelători. Cei ce nu dau înapoi aici, vor fi trași la răspundere dincolo, în Fața Dreptului Judecător. Dumnezeu poruncește tuturor a umbla numai cu dreptate, zicând: *„Vai... de cei ce bagă apă în vin"* (lapte, etc.) (Is 22, 23; 5, 22).

Șarlatanii înțeleși. Un drumeț bine îmbrăcat sosi într-o Duminică pe-nserate la crâșma din sat și comandă câteva găini fripte și o sticlă cu vin vechi. Dar îndată ce luă o bucătură în gură, începu să se strâmbe și să se vaiete, lipi o batistă albă de obraz și zicea că suferă de 14 zile de cele mai grozave dureri de măsea. Toți țăranii, care erau de față, îl compătimeau foarte.

Nu trecu mult și intră în crâșmă un șarlatan cu doctorii, se așeză într-un unghiuleț și ceru un ciocan cu rachiu. Auzind ce-i lipsește domnului străin, zise: „O să-i ajut eu îndată!" El scoase din geamantanul său o cutie frumos împachetată, o desfăcu și grăi: „Domnule! Te rog, udă-ți vârful degetului, ia puțin din praful acesta și freacă-te la măsea". Străinul făcu întocmai și îndată după aceea strigă cu bucurie: „Ce-i asta? Parcă mi-a luat durerea cu mâna! „Atunci dădu șarlatanului un florin de argint și-l, pofti să mănânce și să bea cu dânsul. Toți mușterii din crâșmă și toți oamenii din sat luară din doctoria cea minunată, și mișelul vându atunci vreo sută de cutiuțe de prafuri, cu 20 de cruceri cutiuța. Îndată ce-l durea pe cineva din

sat măseaua, imediat lua doctoria minunată, dar toți rămâneau uimiți, văzând că nimănui nu-i ajută. În sfârșit se convinseră că au fost înșelați urât. Cei doi străini, erau înțeleși între ei. Praful cel alb nu era altceva decât cretă. Dar șarlatanii fură prinși în curând și băgați în pușcărie. Nu lua leacuri de la străini; străinul te-nșeală cu suflet hain (I. M. C. ist. 92).

Câștigul necurat. O femeie ce vindea lapte la oraș și căzuse în ispita de a-l mai spori cu apă, se întorcea acasă cu o maramă nouă (învelitoare de cap) cumpărată de la prăvălie. În drum spre casă o ajunse o furtună și trecând peste un pod, vântul îi smulse marama de pe cap și o aruncă în apă. Oamenii umblau să o prindă, dar femeia privind de pe pod cum o duce apa, le zise: „Lăsați-o, dragii mei, să meargă, căci din apă a ieșit și apa o duce". De câștigurile cele necurate totdeauna nimica nu s-alege. Și totuși, sunt atâția oameni care umblă după câștiguri necurate (Pr. I. Trifa ist. 346).

5. Am înșelat cu cântarul, cu alte măsuri și vorbe meșteșugite, și în felurite chipuri, la cumpărat și la vândut?

Dumnezeu poruncește tuturor a umbla numai cu dreptate, zicând: *„Să nu faceți nedreptate la judecată, nici în măsurile de lungime, nici în cele de greutăți, nici în cele de încăpere... Să aveți cumpene* (măsurători, cântare) *drepte, greutăți drepte, efe drepte și bine drepte..."* (Lev 19, 35-36). *„Ascultați voi seminții și tu obște a cetății! Oare voi scăpa din vedere casa celui fărădelege, comorile celui păcătos, și efa* (măsura) *cea mică, blestemată? Oare oi ierta pe cei cu cântare strâmbe și cu greutăți înșelătoare în sac?" „Urâciune este înaintea Domnului cumpănă nedreaptă"* (Ps. 61, 9-10; Prov. S. 11, 1; 12, 18; 20, 23; 1 Tes. 4, 6; Lev. 19, 11).

„Cine bagă apă în vin (în lapte) și-l vinde, 5 ani să se pocăiască și metanii 66 în zi" (Prav. Mică B. s. gl. 88; pg. 110).

Sfinții vedeau pe diavolul stând pe cântarul înșelător. Pe când Sf. Vasian mergea în cetatea Mediolanului, a văzut în târg pe un negutător care vindea marfa în cumpene, adică o cântărea. Acel negutător era nedrept, înșelând pe mulți cu vicleșug, și astfel își agonisea averea nedreaptă. Deci, Sfântul a văzut pe diavolul în chip de arap mic, șezând deasupra unei părți și apăsând cumpăna, pe care nedreptul negutător o chivernisea spre atârnarea la greutate și spre câștig cu vicleșug. Arhiereul a întrebat pe cei ce erau lângă el, dacă

văd și ei oare vreun lucru străin în cumpene? Iar ei i-au spus că nu văd nimic de acest fel. Atunci Sfântul s-a rugat, ca să li se deschidă ochiii celorlalți, ca să vadă și ei ceea ce vedea el; deci, sau deschis ochii sufetești ai Preotului Climent și ai lui Elvonie Diaconul. Și aceia au văzut ceea ce vedea și Arhiereul lui Dumnezeu, pe un arap mic șezând pe o cumpănă și făcând plăcerea negustorului. Atunci ei au spus Sfântului ce vedeau, și cum că sunt adevărate cuvintele lui David: *„Mincinoși sunt fiii oamenilor în cumpene"*.

Sfântul chemând pe negușător, l-a întrebat care parte este nedreaptă și înșeală pe cumpărători? Iar negușătorul zicea, că niciodată nu face nedreptate în cumpene și se jura pe sine, că pe toate le măsura cu dreptate. Apoi Sfântul arătându-i arapul iadului pe cumpăna lui, i-a zis: „Acela îndată va intra acum în tine, îți va sfărâma trupul tău, iar sufletul tău îl va smulge cumplit din tine". Atunci acel nedrept negușător umplându-se de spaimă și de cutremur, a căzut cu pocăință la picioarele Sfântului, făgăduind că va înceta de la nedreptăți. Iar Sfântul învățându-l cuvintele lui Dumnezeu, i-a poruncit, ca toate cele dobândite cu nedreptate să le împartă la săraci, și rugându-se, a izgonit pe diavolul din cumpăna aceluia și s-a dus în calea sa (V. Sf. 10 Iunie).

Cumpăna Dumnezeiască. Omul se trudește să împartă dreptatea, însă niciodată nu izbutește s-o afle. Toate silințele omenești, de a cântări dreptatea, rămân zadarnice, fie din pricina lipsei de precizie a cântarelor, fie din cauza falsificărilor cugetului omenesc. O cumpănă omenească pentru măsurarea dreptății este cumpănă juridică. Dreptatea juridică nu s-a încreștinat nici până azi. Emblema ei este o fecioară legată la ochi cu o cumpănă în mână, reprezentând până azi zeița păgână a dreptății. Această emblemă o găsim pe toate colile timbrate ale tribunalelor noastre. Un astfel de tribunal L-a judecat și pe Domnul nostru Iisus Hristos. Înțelegem cu ușurință șubrezenia dreptății noastre juridice. O altă cumpănă omenească pentru măsurarea dreptății, este cântarul băcanului din colț, care nu dă nimănui lipsă decât numai clienților. Să mai ne pierdem oare vremea cu dezvinuirea acestui cântar?! Este inutil!

O altă cumpănă omenească pentru măsurarea dreptății este **„cumpăna preciziei"** a farmacistului. Cea mai grijulie și cea mai susceptibilă cumpănă omenească. Cu toate acestea, câți oameni nu merg la cimitir din cauza dozelor greșite ale medicamentelor! Cumpăna veghează în zadar, odată ce farmacistul se distrează sau călăto-

rește cu gândurile în fața ei! O altă cumpănă omenească pentru măsurarea dreptății, este cântarul giuvaiergiului, poreclit pe dreptate „**cântarul mizeriei**". În adevăr, câte inele, câte diamante și câte obiecte de podoabă scumpă nu le cântărește mincinos acest cântar, profitând și speculând lipsa de bani a posesorilor?! Numai Dreptatea lui Dumnezeu este adevărată și veșnică: „Dreptatea Ta este Dreptate în veac și Cuvântul Tău adevărul". „Cine umblă cu strâmbătate își va primi plata după strâmbătate (Cols. 3, 25). Înaintea lui Dumnezeu nu se are în vedere fața omului" (Rom. 2, 11; de Pr. M. Ionescu).

Cei ce înșeală, singuri se înșeală. Un țăran ducea în fiecare zi unui brutar la oraș 5 kg de unt. De la brutar lua țăranul încă în fiecare zi o pâine în greutate tot de 5 kg Odată brutarul puse untul pe cântar ca să vadă ori de nu-l înșeală țăranul, și nu mică i-a fost mirarea când a aflat, că din unt lipsea o jumătate de kg. Și arătă țăranului lipsa și-l întrebă, oare totdeauna a adus numai atâta, căci el n-a cântărit regulat. Țăranul i-a răspuns: „Domnule, eu am acasă cântar, dar n-am greutăți. Dar când cântăresc untul pun de-o parte de cântar pâinea de la dumneata, pe care mi-o dai în greutate de 5 kg, iar de cealaltă parte pun atâta unt, cât trage pâinea. Brutarul nu i-a zis țăranului nimic, dar de atunci, pâinea era bine cântărită, și se înțelege că și untul... (D. O, Pr. G. Negură).

Inul. O femeie avută voia să aibă in pe moșia sa. Odată veni un negustor de in la ea și-i zise: „Să-mi dai dumneata un sac plin cu sământă de in, de care se face pe aici și care e slabă și eu o să-ți aduc sământă din străinătate pentru ea, de care nu poți pofti mai bună. Dar trebuie să-mi dai pe deasupra un galben". Femeia se învoi cu târgul. Dar negustorul de in era un mare mișel. El socoti: „O să păcălesc pe femeia aceasta. Îi dau tot inul ei înapoi, și câștig un galben pe nimic. De-o fi rău inul ce va crește, o să pun vina pe vremea rea și pe pământul sec al ei".

El îi aduse sământa de in. Femeia s-a bucurat foarte mult și a pus să-i golească sacul îndată. Dar ce să vezi - deodată se zări ceva sclipind printre semințele de in. Era un inel de aur - și femeia grăi uimită: „Ăsta e inelul meu, pe care-l pierdusem în toamna din urmă. Îl voi fi scăpat când lucram la in". Iar către negustorul blestemat, zise: „Ești un înșelător, și înșelăciunea ți-a ieșit acum la lumină. Dumneata ai voit să-mi vinzi mie inul meu propriu drept marfă

străină. În loc să capeți un galben, vei plăti un galben amendă (sau pedeapsă)". El a plătit într-adevăr amenda; dar afară de asta, i s-a lățit faima cea rea, și în scurt, a trebuit să se lase de negoțul de in. Omul mișel oricum ți-o potrivește, în urmă tot el se păcălește! (I. M. C. 27).

Sfântul Spiridon și precupețul viclean cu capra neplătită. Întorcându-se Sfântul Spiridon de la Sinodul I ec. din Niceea, unde luase parte, a venit la dânsul un oarecare om, vrând să cumpere din turma lui 100 de capre, și i-a zis Sfântul ca să aducă mai întâi prețul cel orânduit și apoi să ia aceea ce a cumpărat. Iar el dând prețul pentru 99 capre, a tăinuit una, socotind că nu va cunoaște Sfântul despre aceea, a cărui bunătate de inimă era străină de grija cea mare a vieții. Deci mergând amândoi în ocolul dobitoacelor, Sfântul a zis către negutător ca să ia atâtea capre pentru câte a dat prețul; iar el despărțind 100 de capre, le-a scos din ocol, și una dintre acelea, ca o pricepută și roabă bună, cunoscându-se că este nevândută de stăpânul său, s-a întors degrabă și a alergat iarăși în ocol; dar negustorul prinzându-o, o târa după dânsul, însă capra smulgându-se, iarăși a fugit în ocol. Așa de trei ori s-a smucit din mâinile lui și a fugit în ocol, iar el o scotea cu sila, și mai pe urmă a luat-o pe umeri și o ducea într-ale sale; iar capra zbierând și bătându-l cu coarnele peste cap, se zvârcolea, încât se mirau toți cei ce vedeau.

Sfântul Spiridon pricepând lucrul, și nevrând a mustra înaintea tuturor pe negutătorul cel viclean, a zis către dânsul cu blândețe: „Vezi, fiule, că nu în zadar face dobitocul acesta unele ca acestea, căci nu suferă a fi dus la casa ta; oare n-ai oprit prețul care se cuvenea pentru dânsa? Iată, pentru aceea se smucește din mâinile tale și fuge la ocol". Deci, acela rușinându-se, și-a mărturisit păcatul său și și-a cerut iertare. Apoi dând prețul, a luat capra și ea mergea singură și în liniște la casa celui ce o cumpărase pe dânsa, întrecând ea mers pe stăpânul cel nou (V. Sf. 12 Dec.).

Negustorul necinstit. Un negutător avea prostul obicei de a se folosi în negoțul său de greutăți mincinoase. Dădea, cum se zice, lipsă la cântar și cugetul lui nu se tulbura făcând această fărădelege. Într-o zi merse și el la Sfânta Biserică. La timpul predicii, Preotul grăi preafrumos, arătând poporului că nu este nici o fărădelege care nu-și va căpăta osânda cuvenită. Sufletul negustorului fu cutre-

murat de vorbele Preotului - și el lua pe loc hotărârea să se îndrepteze. După o bucată de vreme de la această întâmplare, negustorul se întâlni cu un prieten, care era un bun credincios al Sf. Biserici. Negustorul îi zise: „Am auzit acum câteva zile o preafrumoasă predică la Sf. Biserică". Prietenul îl întrebă: „Ce se spunea în ea?" Negustorul răspunse voios: „Nu-mi mai aduc aminte, dar atâta știu, că de îndată ce am auzit-o, venind acasă, am și aruncat măsurile mincinoase, cu care înșelam de multă vreme pe bieții oameni" (Al. L. Moldov.).

6. Am asuprit pe alții să-mi vândă și să-mi lucreze mai ieftin, să-mi cumpere scump, și pentru alte pricini, spre a mă îmbogăți?

Asuprirea e păcat greu, care atrage pedeapsă Dumnezeiească, asupra făptașului: *„Am văzut, zice Domnul Dumnezeu, pedeapsa poporului Meu celui din Egipt și suspinul lor am auzit, și M-am pogorât să-i izbăvesc pe ei... Dar pe neamul care l-a robit și*



Creștinii care pentru lăcomia adunării și păstrarea averilor pământești au neglijat: credința, Biserica, sufletul și împlinirea datoriilor creștinești, abia după ieșirea lor din viața aceasta văd cât de amarnic s-au înșelat, dar e prea târziu. Acum când îi duc trupul neînsuflețit la groapă, Sufletul său descarcerat, aude clar: „Toate sunt deșertăciuni cele omenești? Câte nu rămân după moarte? Nu rămâne bogăția! Nu ne însoțește mărirea. Odată cu moartea toate aceste pier... Unde este dezmierdarea cea lumească? Unde este nălucirea celor trecătoare? Unde este aurul și argintul? Unde-i mulțimea slugilor, prietenilor și zgomotul (petrecerilor anticreștinești)? Toate sunt țărână, toate cenușă, toate trec ca umbra, toate ca visul celui ce se deșteaptă dimineața, pier... (vezi slujba Prohodului). Acum când trupul neînsuflețit, mort, se scoate din casa lui, din ograda lui, când se duce la cimitir și-l bagă în bezna întunecoasă și umedă a mormântului, unde îl acoperă cu pământ, abia acum își dă seama creștinul, ce trebuia să facă și de ce trebuia să se păzească în viață, dar e târziu, e prea târziu....

asuprit, îl voi judeca Eu" (F. Ap. 7, 34; Eș. 3, 7-10; 2, 23-25; 22, 21-23; Fac. 15, 13-14; 2 Lege27, 19; Prov. S. 22, 22-23; Lev19, 15).

Asuprirea oricărui om, dar mai ales a văduvelor și a orfanilor, e un păcat strigător la cer, care atrage pedeapsă grabnică asupra făptașilor. Aceasta e nelegiuirea ce despoaie, pe văduve și orfani, de moștenirea lor, sau le refuză ajutorul cuvenit, ori ocrotirea legilor. Aici se înnumără și reaua administrare de epitropi, falsificarea testamentelor și a legăturilor; apoi cum rezultă din firea lucrului, orice hotărâri nedrepte ce se smulg prin mituire, în fine, tot felul de violență și tiranie politică. Greutatea acestui păcat se vede din amarnicele mustrări și amenințări ce Proorocii fac iudeilor pentru el: „Abateți-vă de la rău. Încetați odată! Învățați-vă a face binele. Căutați dreptatea, ajutați pe cel apăsat, faceți dreptate orfanului, apărați pe văduvă!... Vai vouă care clădiți case lângă case (din asupriri și nedreptăți) și îngrămădiți țarini lângă țarini, până nu mai rămâne nici un loc, ca să fiți numai voi stăpânitori în țară... Domnul S-a jurat, că: mulțimea caselor acestora, mari și frumoase, se vor pustii și nimeni nu va mai locui în ele..." (Is. 1, 16-17; 5, 8-9). Nu vă mai nădăjduiți în cuvintele amăgitoare: „Aici este: Biserica Domnului, Biserica Domnului, Biserica Domnului". Dacă vă veți îndrepta cu totul căile și faptele voastre, dacă veți face judecată cu dreptate între om și pârâșul lui; dacă nu veți strâmtora pe străin, pe orfan și pe văduvă, de nu veți vărsa sânge nevinovat în locul acesta și nu veți merge după alți dumnezei spre pieirea voastră; atunci vă voi lăsa să trăiți în locul acesta... dat părinților voștri din neam în neam... Altfel vă voi lepăda de la Fața Mea... (Ier. 7). *„Vai celor ce cugetă gânduri silnice în așternuturile lor și celor ce săvârșesc fărădelegea la lumina zilei, de îndată ce află prilej. Râvnesc țarinile aproapelui lor, pentru aceea le și răpesc casele, de aceea le și iau. Calcă zilnic drepturile stăpânului și ale casei lui, ale omului și moștenirii lui... Pentru aceasta - zice Domnul - Eu voi aduce o nenorocire peste neamul acesta..."* (Miheia 2, 1-10; 6, 9-16). *„Căci bogătașii din cetate sunt plini de silnicie și locuitorii grăiesc cuvinte mincinoase și cu limbă vicleană în gură. Pentru acestea și Eu am început să te bat și pustiesc din pricina păcatelor tale... "* (Miheia 2, 1-10; 6, 9-16). *„Eu voi fi împotriva... celor care asupresc pe sărmani, pe văduvă și pe orfani, asupra celor ce încovoaie pe cel străin și nu se teme de Mine, zice Domnul Savaot"* (Mal. 3, 5).

Aceste mustrări sunt adeseori foarte potrivite și pentru lumea timpurilor noastre.

Pedeapsa înșelăciunii. Un comerciant care se îmbogățise prin înșelăciune, fiind pe patul de moarte, chemă notarul ca să-i scrie testamentul: „După o viață trăită în bogăție, îmi încredințez trupul țărânii; iar sufletul diavolului". Toți cei de față auzindu-i cuvintele rămaseră indignați, și credeau că bolnavul nu mai are conștiința clară. Bolnavul însă continuă din nou să vorbească: „Da, da, ultima mea dorință este, ca, sufletul meu să fie predat diavolului, asemenea și sufletul soției și al copiilor mei, pentru că m-am îmbogățit prin înșelăciune. Sufletul soției mele, pentru că prin luxul ei m-a îndemnat la înșelăciune, al copiilor, fiindcă privindu-i, totdeauna mă simțeam împiedicat de a transforma fapta rea în faptă bună". După cuvintele acestea negutătorul își dete sufletul (O. M. P. 4310).

7. Prin viclenia și falsitatea mea am păgubit pe aproapele, Biserica și Neamul meu?

Falsitatea e un păcat cumplit, care atrage după sine o mulțime de alte păcate grele și crime înfricoșate, Așa, Abimeleh, prin falsitatea și viclenia sa răutăcioasă, a ucis 70 de frați ai săi, pustiind astfel casa tatălui său Ierovaal (Ghedeon) și slăbind puterea neamului său. Abesalon, prin falsitate și viclenie satanică, a fugărit pe tatăl său David de pe tron, și a provocat uciderea a mii de viteji Israeliteni, aducând slăbire neamului său. Iuda Iscariotul, prin falsitate și viclenie infernală, a adus tulburare în ceata apostolică, a trădat pe Domnul, după care a suferit mult... crucificare și moarte... Dar toți aceștia și alții ca ei, s-au pierdut prin groaznice prăbușiri și cumplite morți.

Falsitatea. Ioan Vodă cel cumplit, Domnul Moldovei, a fost trădat inamicilor de către prietenul său, Ieremia Golia. Trădarea Domnului român, prin purtarea mincinoasă a unui prieten, a adus la pieire nu numai pe un viteaz, dar a stins multe vieți de Români și a îngenuncheat o Nație (350 pilde ist. 98).

Cele 4 clase ale oamenilor. Când e vorba de „al meu și al tău", s-ar putea împărți în 4 clase.

1. În clasa primă sunt cei ce zic: „Ce-i al meu, e al meu; și ce-i al tău, e al meu". De clasa asta se țin hoții cei ce, prin nedreptate, umblă să ia munca și truda altuia.

2. În clasa a doua sunt cei ce zic: „Ce-i al meu, e al meu; și ce-i al tău, e al tău". Aceștia sunt cei ce nu i-au de la altul, dar nici nu dau nimic cuiva.

3. În clasa a treia sunt cei ce zic: „Ce-i al meu, e și al tău dar cu o condiție, ca ce-i al tău să fie și al meu". Aceștia sunt cei ce dau și fac bine, condiționat, ca să li se întoarcă acest bine (de multe ori cu camătă usturătoare).

4. În clasa a patra sunt cei ce zic: „Ce-i al meu, e al tău". Aceștia sunt cei puțini, puțini, care își împrăștie darurile sufletești și materiale, și le împart cu alții fără a primi altceva decât răsplata cerească. Tu, dragă cititorule, în care clasă ești? (Glasul Dreptății)

8. Am luat de la alții dobândă mai multă decât se cădea?

„De vei împrumuta bani vreunuia din poporul Meu, săracului care este lângă tine, să nu-i fii lui ca un cămătar și să nu-i ceri camătă" (Ieș. 22, 25; Lev. 25, 35-43; Iez. 18, 8-13; 22, 12; 2 Lege 23, 19-20; Ps. 14, 5; Lc. 6, 34; Mt. 5, 42). Zaheu Vameșul simțindu-se împovărat și cu păcatul acesta, când s-a învrednicit a vedea pe Mântuitorul în casa lui, pentru a se curăți, a strigat: *„Doamne, iată, jumătate din avuția mea o dau săracilor, și de-am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit"* (Lc. 19, 1-10). Din aceste locuri scripturistice, precum și din altele, reiese destul de clar că este oprit credincioșilor a da bani cu camătă, adică a exploata nevoile fraților lor căzuți în sărăcie, prin camete grele, care în doi-trei ani îndoiesc capitalul, și astfel îl lasă în mizerie neagră, pieritori, fără de hrană, haină și adăpost, prin sechestrarea puținului lor avut. Sfânta Biserică Ortodoxă, adevărata Maică iubitoare deopotrivă a fiilor ei duhovnicești, stăruind asupra învățăturilor Dumnezeiești de mai sus, oprește orice fel de camătă. „Mireanul Creștin, de va vrea să ia camătă de la fratele său Creștinul, acela să se afurisească și să se lipsească de Dumnezeiasca Precistanie până se va părăsi: atunci să se ierte și să se primească la Biserică" (a). „Cine ia cu asupră (camătă) și iubitorul de argint, 3 ani să se pocăiască și metanii 100 în zi" (b).

Cine te împrumută, ca peste câtva timp să-ți ia o sumă mare înapoi, acela e fur și tâlhar! Cei care iau camătă mare, te jefuiesc, nu te împrumută! Cămătarii fac cu aceia pe care-i împrumută ca

a) Prav. Mare Bis. gl. 86 pg. 168; Marele Vasile; Înv. p. can. din Evhologhiu.

b) Prav. Bis. Govora, gl. 88, comp. can. 44 Sf. Apostoli; 10 sin. 6 ec.; 4 Laodiceia; 17 sin. 1 ec.; 5. 20 Cartagen; 14 Sf. Vasile.

pescarul cu peștele. Îi aruncă acestuia o musculiță ori o fărâmă de mâncare necesară lui, ca peste scurtă vreme, trăgând undița, să scoată din apă peștele întreg. Undița cămătarului e sinetul (zapisul). Îți aruncă un mic împrumut, dorind ca peste câtva timp să te înghită cu toată averea ta.

Pedepsirea cămătarului. O văduvă sărmană, care fu silită să plătească de două ori atâta, cât datora creditorului său, își luă refugiul la Episcopul orașului. Acesta o luă sub scutul său și căută să înduplece pe creditor prin Diaconul său, aducându-i aminte de Judecătorul suprem, Care la rândul Său îl va judeca asemenea fără milă. Creditorul însă nu se lăsă înduplecat. Atunci Diaconul voi să-i numere banii din casa Episcopului. Cum își ținea creditorul mâna întinsă ca să primească banii, deodată i se făcu rău și căzând jos, muri (O. M. P. 308).

Cămătarul e fiară cumplită și rea. Sfântul Vasilie cel Mare (379) în frumoasa sa Omilie ținută „contra cămătarilor", arată lăcomia neînfrânată a acestora în trăsături foarte triste și potrivite pentru toate timpurile. Iată câteva cuvinte din această Omilie (n. I): „Cămătarul nu ține socoteală de împrejurări, el nu aude rugăciunile fierbinți ale împrumutătorului, ci rămâne neînduplecat, nemișcat, surd la rugăminți, fără simțire la lacrimi, jurând cu îndrăzneală că nici el nu are bani... îndată ce împrumutătorul îi făgăduiește însă camătă mare, atunci i se înveselește fruntea și caută să prindă în undiță pe săracul, ce îi stă înainte..." (n. II): „Argintul fiind primit de împrumutător, nefericirea a intrat în coliba lui. Noaptea în vis vede pe cămătar, care se repede ca un câine spre dânsul..." (n. III): „Sărăcia nu este o rușine; mai bine să o purtăm cu răbdare decât să ne împrumutăm..." (n. IV): „Femeia cere haine moi, servitori sceivisiți, mâncări alese și îți spune să te împrumuți. Cel ce ascultă astfel de pofte femeiești, se face pradă cămătarilor".

Tot așa și Sfântul Grigore de Nissa (396), zugrăvește pe aceste fiare cumplite în Omilia sa îndreptată „contra cămătarilor". Aduc aici puține cuvinte din această comoară de povățuiri (n. IV): „Viața cămătarilor, zice Sfântul Grigore, este trândavă și lacomă; el nu cunoaște nici munca câmpului, nici grija negoțului... Plugul lui este pana, câmpul este hârtia, sămânța este camăta spurcată a banilor săi... El dorește oamenilor sărăcie, nefericiri, lipsă, ca să vină la dân-

sul să se împrumute". De aici vedem pentru ce Biserica nu primea ofrande în secolul al IV-lea de la cămătari; dar acești lupi răpitori, astăzi sunt mai răi decât atunci (Dr. Badea Cireșeanu Tez. Lit. T. III. pg. 160).

9. Am nedreptățit pe aproapele meu, cinstindu-l după haine, averi, situație lumească și deșertăciuni; iar nu după credincioșia, virtutea și meritul lui adevărat?

Și această nedreptate este un furt, un păcat strigător la cer, care încurajează viciul și veștejește virtutea. Această nedreptate e o șiretenie sau lingușire, care clocește ouă de vasilisc, adeseori alimentând întunericul și dezordinea din lume, îmbrâncind din cale progresul și binele obștesc. Fiecare Creștin adevărat trebuie să pătrundă cu privirile sufletului său dincolo de sclipirea feluritelor deșertăciuni ale veacului acestuia (care au orbit și orbesc pe mulți), la adevăratele virtuți sau merite ale aproapelui, oricare ar fi el, și să-l iubească ca pe sine însuși. La această privire și cinstire veritabilă, ne îndeamnă și Sfântul Ap. Iacob, zicând:

„Frații mei, nu întru alegerea fețelor să aveți credința Domnului nostru Iisus Hristos al Slavei. Că de va intra în adunarea noastră vreun om având inel de aur, îmbrăcat cu haină luminoasă, și va intra și vreun sărac îmbrăcat cu haină proastă; și veți căuta la cel ce poartă haina cea luminoasă și veți zice lui: tu șezi aici bine; și săracului veți zice: tu stai acolo, sau șezi aici sub așternutul picioarelor mele. Oare nu ați făcut deosebire între voi, și v-ați făcut judecători cu gânduri rele? Ascultați, frații mei cei iubiți, au nu Dumnezeu a ales pe săracii lumii acesteia, bogați în credință și moștenitori Împărăției care a făgăduit-o celor ce-L iubesc pe El? Iar voi ați necinstit pe cel sărac. Au nu bogații vă asupresc pe voi și aceia vă trag pe voi la judecăți? Au nu ei hulesc Numele cel bun, care s-a chemat peste voi? Însă de împliniți legea cea împărătească după Scriptură, să iubești pe aproapele tău ca însuți pe tine, bine faceți; iar de vă uitați în față, păcat faceți, mustrându-vă de lege ca niște călcători de lege. Că oricine va păzi toată legea și va greși întru una, s-a făcut tuturor vinovat" (Iac. 2, 1-10; comp. Ioan 5, 41-44; 12, 42-43).

Inelul fermecat. Neguțătorul Pădureanu, făcuse o călătorie în părțile Răsăritului, unde prin muncă și deșteptăciune, ajunsese să-și agonisească o avere foarte însemnată. După câtiva ani se întoarse în patrie. Ajuns în orasul unde se născuse, află că verii și

verișoarele lui se adunaseră în acea zi la o mare petrecere în casa unui prieten, care locuia la marginea orașului. El se grăbi atât de mult ca să meargă mai repede acolo, încât de bucurie uită să-și schimbe hainele și plecă cum se afla, prăfuit și cu straiele prăfuite mototolite din călătoria lungă ce-o făcuse pe Mare.

Când intră în casa plină de musafiri și frumos luminată, verii și verișoarele lui îl cunoscură îndată; însă, fiindcă veșmintele lui vechi și neîngrijite făceau să se creadă că se întoarse sărac, îl primiră cu mare răceală. Un servitor, pe care-l adusese tocmai din Arabia, văzând această primire rece, se supără atât de mult, încât nu se putu opri de a-i zice încet: „Pare să fie niște oameni răi, fiindcă n-arată nici-o bucurie la revederea unei rude apropiate ca dumneata, după o atât de lungă despărțire!" „Ai puțină răbdare", îi răspunse stăpânul. „O să vezi îndată cât de bine au să se poarte cu mine!"

Zicând acestea, scoase din buzunar un inel cu diamant, îl puse în deget și începu să vorbească, arătând câte ceva cu mâna. Strălucirea diamantului atrase toate privirile și toți se adunară într-o clipă împrejurul scumpului lor văr. Unul îi trăgea mâna, altul îl îmbrățișa, și toți își arătau plăcere de dânsul. Atunci arabul, care rămăsese cu ochii țintiți, uimit de ceea ce vedea, îl întreabă când fură singuri: „Spune-mi, stăpâne, nu cumva inelul dumitale are darul să farmece pe oameni?" „Nu", răspunse Pădureanu; dar diamantul, care prețuiește câteva mii de lei, le arată că sunt bogat, și pentru ei averea este totul". „O, cât de orbi sunt muritorii! Strigă arabul cu aprindere. Așa dar, nu inelul i-a fermecat, ci pofta de aur! E oare cu putință ca puțin metal și câteva pietricele strălucitoare să aibă mai multă putere asupra inimii lor, decât ființa unei rude cumsecade, ca bunul meu stăpân?"

Nu sta în mirare, nici da preț mai mare, la ce strălucește fără de folos, decât unui suflet bun și generos (N. I. C. pg. 86-87).

Cum v-ați rușinat de mine, rușinați-vă și de bogățiile mele. Am văzut cu ochii mei, creștini care nu știau cum să se apere mai repede, când le zice cineva că sunt religioși, că țin la lege și se roagă lui Dumnezeu, că umblă regulat la Sfânta Biserică și că se împărtășesc cu Sfintele Taine! Am văzut cu ochii mei, „creștini" care îndată ce zăresc că se apropie o procesiune, nu știu unde s-ar ascunde mai în grabă, ca să nu fie siliți să-și descopere capul pentru a-L preamări pe Dumnezeu în fața Sfintei Cruci și a Sfintelor Icoane! În schimb,

însă, când zăresc trecând un om, muritor ca și ei, care a primit de la Dumnezeu, ca împrumut, numai pentru câțiva ani, o avere, o putere, o mărire lumească, ei rup pălăria de pe cap, închinându-se cu toată umilința. De oameni se tem, de Dumnezeu parcă nici nu le pasă! Se mândresc cu prietenia oamenilor mari în al căror serviciu stau, și se rușinează de Atotputernicul Stăpânitor al lumii. Ei uită că odată vor fi trași la răspundere pentru aceasta și își vor primi răsplata cuvenită! În zadar se vor tângui atunci; că va fi prea târziu!

Un om sărac, lipit pământului, ajuns la sărăcie nu din vina proprie, a părăsit rude și prieteni, și a trecut dincolo de ocean, în America, să-și caute câștigul prin muncă harnică și neobosită. După câțiva ani de lipsă, iată-l iarăși la bordeiul lui, mai sărac, mai lipsit, mai zdrențăros decât înainte. El bate umilit la ușa rudelor, a prietenilor, a cunoscuților..., în zadar, nimeni nu se îndură de el. Abia așteaptă să-l vadă ieșit din casă, pe drum se feresc de dânsul, le este rușine să mărturisească cum că le este rudă, le e rușine să stea cu el de vorbă.

După ce s-a convins pe deplin de nepăsarea și răutatea tuturor, după ce a bătut în zadar la toate ușile, după ce a văzut că numai vreo doi copii, săraci și ei, s-au îndurat de el, a aruncat deodată de pe sine toate zdrențele, și-a cumpărat haine noi, și-a zidit un palat măreț, l-a împodobit pe dinăuntru și pe dinafară cu marmură și aur, l-a umplut de bunătăți și bogății, l-a înconjurat cu parcuri minunate, pline de flori mirositoare și copaci umbroși, și a zis către copiii cei îndurerați: „De acum veniți și vă bucurați împreună cu mine, gustând din plin, din toate bunătățile și bucuriile mele; căci numai voi sunteți vrednici de răsplata aceasta". El s-a îmbogățit foarte și s-a îmbrăcat într-o haină zdrențăroasă, anume, ca să-și cerce și să-și cunoască rudele și prietenii!

Uimiți de această schimbare neașteptată, încântați de frumusețea palatului, de muzica divină ce răsuna prin parcurile lui, orbiți de bogăția și strălucirea lui, toate rudele și „prietenii", toți străinii și „cunoscuții" cerșetorului de mai-nainte, se apropiau acum cu sfială de porțile palatului și rușinați, umiliți, cu inima plină de părere de rău, se tânguiau că nu l-au cunoscut mai-nainte și se ofereau să-i facă orice fel de serviciu, drept ispășire, numai să le permită și lor să se bucure câteva clipe de frumusețile și bucuriile acelui palat! Dar poarta a rămas închisă și pe ea atârna mereu o tablă, pe care erau tipărite cu litere mari, numai aceste două cuvinte: „Prea târ-

ziu!" Iar când rudele și prietenii se apropiau de el pe stradă și voiau să-l roage de iertare, el le tăia vorba, zicând: „V-a fost rușine de mine? Fie-vă rușine și de bogățiile mele!"

Iubiților Creștini! Și Domnul nostru Iisus Hristos a venit în lume nu cu adevărata-I putere și mărire Dumnezeiască, ci „în chip de rob", îmbrăcat în trup omenesc, supus tuturor suferințelor omenești, dar și evreii, care visau un altfel de Mesia, nu L-au respectat, pentru că n-au voit să-L recunoască! Și azi, ca și atunci, Hristos se apropie, nevăzut, și de noi, și bate la ușa inimii noastre și roagă să-L primim în adâncul sufletului nostru; dar mulți rămân cu ușa închisă! Prin glasul Bisericii el cere și azi ajutor și milă, pentru toți cei mai mici ai Săi: pentru văduve, orfani, săraci, străini și lipsiți; dar mulți rămân surzi la toate îndemnurile acestea! Unii - vai de ei - se rușinează chiar de Hristos și Evanghelia Lui! Dar în ziua cea înfricoșată a Judecății, când Fiul lui Dumnezeu se va arăta lumii în toată strălucirea Dumnezeirii Sale și le va arăta Raiul cu toate minunile lui, în zadar se vor tângui toți acei ce s-au rușinat de El în lumea aceasta, în zadar vor cere milă și iertare, căci va fi „prea târziu!" Fiul lui Dumnezeu Se va rușina de dânșii și îi va arunca în întunericul iadului.

Iubiților Creștini! Păziți-vă cât mai este vreme! Nu vă rușinați de Iisus Hristos și de cuvintele lui! Lepădați-vă crucea suferinței și a răbdării desăvârșite, și cu inima însuflețită de blândețe, de bunătate și de umilință, pășiți cu nădejde pe urmele lui Iisus Hristos. Dacă vom face așa, și frățiile voastre și noi cu toții, atunci iertarea și mântuirea, Raiul și fericirea, vor fi răsplata și moștenirea noastră în veci! Amin (Dr. I Vască „Predici" T. III. pg. 201-203).

Hainele să mănânce, că pe ele le cinstiți. Doi cerșetori mergeau din sat în sat și cerșeau milostenie. Erau rupți de foame, când iată, la o casă se auzeau cântece de veselie. Intrară și cerură de mâncare, dar stăpânul văzându-i zdrențăroși, i-a alungat. Mâhniți, cum era și firesc, au spus pățania lor Preotului din sat. Preotul i-a ajutat să se îmbrace în haine pompoase și să intre din nou în casa cu ospățul. Cum fură văzuți de stăpân, acesta s-a bucurat că poate avea la masă și ceva domni. Dar aceștia așezându-se la masă, turnau pe veșmintele lor mâncare și băutură. Stăpânul casei mirat, îi întrebă: „Dar cum, nu vă plac mâncările?" „Nu, stăpâne, ziseră cerșetorii, mâncările sunt bune și le turnăm pe haine, fiindcă hainele noastre au fost invitate la masă, iar nu noi, căci noi suntem cei doi

cerșetori pe care mai-nainte i-ai scos afară din casă". Creștine, nu te lua după ochii lumii, căci și așa Dumnezeu știe toate și judecă toate după dreptate.

Bogățiile lumii au pierdut pe mulți. A te îmbogăți în Dumnezeu este cea mai frumoasă comoară (Lc. 12, 12). Deci să ocolim bogățiile lumii. În țările Răsăritului umblă o istorioară ce spune că doi călători rătăcind în pustiul deșertului, ajunseră în primejdia de a muri de foame și sete. Deodată, în zare se ivește un palmier, iar lângă el urmele unor foști popositori pe aici. O traistă plină cu ceva rămăsese aici. O desfăcură repede, în nădejdea că vor găsi în ea ceva hrană. Dar, vai, în ea era numai aur, iar aurul nu le putea ajuta. Muriră lângă el. Așa se întâmplă și în pustiul acestei lumi. Lumea aceasta nu are nici o hrană pentru suflet. E un deșert mare, fără apă și fără pâine sufletească. Vai, câte suflete mor de foame și de sete lângă bogățiile și averile cele trecătoare! (O. M. P. ist. 452 și 78)

10. Am fost nemulțumit cu starea mea?

Omul nemulțumit cu starea sa, are vederi scurte, și întunecate. Adeseori când omul suferă din vina sa, e amărât și nemulțumit, dar tace; când pătimește din vina altora se aprinde de ură, de dorul răzbunării și se jeluiește prietenilor săi; dar când pătimește de la Dumnezeu, atunci se jeluiește în gura mare lumii întregi. Ce vrea bietul om? Să fie ca idolii neamurilor! Să n-aibă nici o cruce de dus în lumea asta! Să meargă după Mântuitorul fără nici o cruce, slobod, cu mâinile în șolduri. Ei bine, aceasta nu se poate. Dacă toți bărbații plăcuți ai lui Dumnezeu, începând cu dreptul Abel, în cursul vremurilor până azi și cât va fi lumea, au suferit, sufăr și vor suferi, oare noi să nu suferim? Dacă Maica Preacurată, care-i mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, ba încă și Însuși Mântuitorul, a suferit mult, noi pentru ce oare mai cârtim și ne îngreunăm sufletește?! Ce? Oare noi am avea dreptul să trăim în lume fără tulburări, necazuri, dureri, suferințe și pătimiri, mai mult decât plăcuții lui Dumnezeu? O, dragi Creștini! Acestea toate câte le suferim noi în lumea trecătoare, nu sunt o nedreptate; ci un Dar de la Dumnezeu. Ele ne deschid ochii sufletului spre a cunoaște, că firea noastră omenească e neputincioasă, tăria vrăjmașilor diavoli, care ne hărțuiesc mereu, e tare și că: fără de Dumnezeu noi nu putem face nimic bun. Suferințele felurite, care adeseori ne umplu de nemulțumire și de cârtire, aprind pute-

rnic în sufletele noastre flăcăra credinței vii, nădejdii tare și a dragostei înflăcărate, îndreptându-se gândul la Dumnezeu, care-I Izvorul fericirii noastre vremelnice și veșnice. Crucea necazurilor și a suferințelor, face adeseori ca bucuriile pământești să fie mai dulci, mai plăcute. Crucea aceasta este de neapărată trebuință pentru dobândirea adevăratei noastre fericiri vremelnice și veșnice; pe când, dimpotrivă, plăcerile și bucuriile pot a ne fi primejdioase vremelnic și veșnic. Câți oameni buni, de treabă și cinstiți, prin plăceri și bucurii lumești, au devenit: trândavi, nepăsători, trufași, răi, păcătoși, ba chiar și primejdioși omenirii ce-i înconjoară. Pe de altă parte, adeseori am văzut că mulți s-au îndreptat pe urma crucii suferințelor îndurate în cursul vieții lor.

Șoimul, se spune că e o pasăre foarte sălbatică, poate cea mai sălbatică dintre toate păsările răpitoare, dar cu toate acestea, el se poate îmblânzi ușor printr-un mijloc curios. Șoimul prins se închide câteva zile într-o colivie mare, care se bagă într-o fierărie, așezându-o lângă nicovala pe care se bate și se lucrează fierul. Acolo nu i se dă șoimului nimic de mâncare. Zgomotul asurzitor din fierărie, loviturile de ciocan, vuietul foilor și a focului aprins, scânteile zburătoare în toate părțile, deci și peste el, fumul și foamea, îl umplu de atâta groază și frică, încât dă uitării sălbăticia sa, se îmblânzește, se domesticește, se apropie de stăpân și urmează poruncilor lui. Aici vedem o minunată transformare. Așa vedem cu durere adeseori, că și majoritatea oamenilor sunt iuți, răpitori și sălbatici ca șoimii; nesocotesc sfaturile bune și folositoare, fug de Sfânta Biserică, fug de adunarea oamenilor celor credincioși, aleargă pe căile pierzării, strechiază pe teritoriile diavolilor, trăiesc din prăzi, din nedreptățiri și tâlhării, nesocotesc bunele rânduieli Divine, fără a ști de Dumnezeu și de poruncile Lui. Atotînțeleptul Creator și țiitor, în nemărginita-i dragoste pentru a-i îmblânzi, ca să nu se piardă, îi închide în fierăria feluritelor suferințe, în foamete, lipsuri amare și felurite calamități, aprinzându-le înaintea ochilor sufletești, flacăra înfiorătoare a focului veșnic, îi înăbușesc cu fumul nefericirilor vremelnice și a nemulțumirilor, amenințându-i cu loviturile de ciocan ale nefericirilor lumești, până le țiuie urechile.

Prin acest mijloc, mulțimea sălbaticilor, învinși de cele ce văd, aud și sufăr, se mai îmblânzesc, devin ceva mai buni și ascultători față de Dumnezeu și poruncile Lui. Cu această ocazie de suferință,

cei care sunt buni, se fac mai buni, înălțându-se tot mai sus, pe scara virtuților creștinești. Prin crucea necazurilor și a suferințelor, mulțime mare de păcătoși și păgâni întunecați, s-au ridicat din prăpăstiile păcatelor, s-au apucat de calea vieții și au suit pe treptele scării strălucitelor virtuți creștinești, devenind plăcuți lui Dumnezeu. Iată ce transformări minunate fac necazurile și suferințele slobozite de Dumnezeu, deci, să nu mai cârtim în ele, nici să ne mai arătăm așa de nemulțumitori, ca să nu ne păgubim mai mult. Când crucea necazurilor și a suferințelor ne apasă, silindu-ne să plângem și să strigăm, să ne aducem aminte de mângâierea Mântuitorului: *„În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți, că Eu am biruit lumea... Eu sunt cu voi în toate zilele..."* (Ioan 16, 33; Mt. 28, 20). Și de sfatul apostolesc: „Stați în buna credință, că prin multe necazuri se cade nouă a intra întru Împărăția lui Dumnezeu... Drept aceea, îndreptați fiind prin credință, avem pace cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos... și ne lăudăm în necazuri, știind, că necazul lucrează răbdare; răbdarea curățire; iar curățirea nădejde tare, care nu rușinează, fiindcă dragostea lui Dumnezeu S-a vărsat în inimile noastre prin Duhul Sfânt Cel ce s-a dat nouă... Și unde s-a înmulțit păcatul, acolo a prisosit Harul" (F. Ap. 14, 22; Rom. 5, 1-5-20).

Sfântul Nifon nemulțumit și dojenit. După ce mi-am venit în simțirea păcatelor mele - zice Sfântul Nifon - și am început să fac lucrurile pocăinței, nu erau încă trecuți trei ani, și într-o seară mi-a venit un gând, că am atâta vreme de când rog pe Dumnezeu, și până acum nici un dar nu mi-a dat; căci am întinat Sfântul Botez cu păcatele mele, și pentru aceasta nu mă ascultă Dumnezeu. Și acestea socotindu-le eu, în întristarea mea, am adormit, și am văzut în vedenie că eram într-o Biserică preafrumoasă, în care Domnul nostru Iisus Hristos ședea pe Scaunul Slavei Sale. Și dacă L-am văzut, mi-am înălțat mâinile către El, și mă rugam zicând: „Auzi, Dumnezeule, rugăciunea mea și să nu treci cu vederea cererea mea", și celelalte din psalm. Și Domnul plecându-și capul, asculta rugăciunea mea. Iar eu îl rugam să gonească de la mine duhul cel rău al temerii, și Domnul mi-a zis: „Am auzit rugăciunea ta, și să fie după cererea ta". După puțin, mi-a zis iarăși: „Nifone, Nifone, în seara aceasta M-ai întristat, cu ceea ce ai zis în gândul tău, cum că Mă rogi de-atâta vreme și nici un dar nu ți-am dat. Nu ești tu oare care Mă rogi în toate zilele să nu te slăvesc pe pământ? Deci, apoi ce dar să-ți dau, ca să

nu te slăvești de oameni? Darul limbilor, ori darul proorocirei, ori darul tămăduirilor, și celelalte? Dar tu nu le voiești, nici le ceri, ca să nu te slăvească oamenii pentru dânsele. Dar ce este acela pe care îl ai, spune-mi, nu este dar? Aerul pe care îl răsufli, nu este dar? Cerul, pământul, marea și toate cele dintr-însele, nu vi le-am dat în dar? Ce Mi-ați dat voi oamenii pentru ele? Nimic. Și lucrul cel mai rău este că, în loc de răsplătire, voi M-ați scuipat, M-ați pălmuit, M-ați bătut cu bice, pe Cruce M-ați pironit, cu oțet și cu fiere m-ați adăpat, și câte rele nu Mi-ați făcut, pe care voi înșivă le știți. Dar Trupul și Sângele Meu, pe care le-am dat vouă, nu sunt daruri? Toate bunătățile pământului, ce sunt? Păsările cerului, peștii mării și celelalte, nu sunt daruri? Și că am murit și M-am îngropat pentru dragostea voastră, v-am slobozit din iad și v-am așezat întru Împărăția Mea, acesta nu este Dar? Și cine altul v-a făcut unele ca acestea și atâtea bunătăți? Deci, cum zici, că nu ți-am dat nici un dar? Caută și acum de vezi duhul temerii, cum este legat". Deci căutând eu, am văzut în dreptul meu un taur legat de un par, atât de strâns, încât nu putea nici să se miște; ci numai își plimba ochii și căuta într-o parte și într-alta, cum să mă rupă. Și de atunci mai mult, cu Dumnezeiescul ajutor, m-am liberat de patima temerii, care din tânăra mea vârstă mă stăpânea foarte mult, și când voiam să mă duc la Sfânta Biserică noaptea, ori altceva lucru bun să fac, îmi era mare frică; încă și în somn îmi arăta nenunărate rele, și cu covârșire mă înfricoșa. Iar din vremea aceea, m-am liberat de patima temerii, și am premărit pe Dumnezeu" (V. Sf. 23 Decembrie).

Tot nemulțumitor? Mare păcat e lăcomia! Cine se lasă împrejuit de patimă, acela nu se mai satură niciodată și nu-și poate găsi sațiul mulțumitor. Un mare cultivator de nuci căzuse pradă în ghearele lăcomiei. El nu se mulțumea numai cu negoțul nucilor, ci se îndeletnicea și cu îngrășatul curcilor, care aducea venituri mari, și cu toate acestea nu izbutea să-și afle mulțumirea sufletească. Prietenii, ca și vecinii, îi cunoșteau cusurul și de aceea îl urmăreau de aproape și făceau haz pe seama lui.

Într-un an s-au făcut nuci multe, dar mărunte, care mai de care veneau să-l întrebe: „Ce zici, prietene, de belșugul nucilor din anul acesta?" „Ce să zic?" – răspundea el – belșug, belșug, n-am de zis nimic! Păcat însă, că nucile sunt prea mici; atâta doar că a dat belșugul peste curcile mele; altfel nu e nici-o procopseală" În al doilea an

a fost de asemenea o recoltă potrivită de nuci mari și frumoase. De odată începură să se înfățișeze înaintea fericitului proprietar numeroase întrebări: „Ei, anul acesta ce mai ai de zis? Nici acum nu ești mulțumit de recoltă?" „Ce să fiu mulțumit, oameni buni? Vreți să ziceți că avem nuci mari? Mari, mari sunt, dar ce folos, că sunt puține!" În anul al treilea s-au făcut nuci foarte multe, și toate mari. Strângându-se rodul, s-au adunat toți vecinii roată pe lângă dânsul și i-au zis: „Ei prietene, ce mai ai de zis anul acesta de belșugul nucilor?" „Am multe să vă spun, amicii mei - zise oftând adânc creștinul - o să-mi moară curcile de foame, fiindcă nucile sunt prea mari". Când un pământ este adăpat de ploaia care cade adesea pe el și rodește o iarbă folositoare celor pentru cei care l-au lucrat, capătă binecuvântarea de la Dumnezeu; dar dacă aduce spini și mărăcini, este lepădat și aproape să fie blestemat, și sfârșește prin a i se pune foc (Evr. 6, 7; Pr. M. Ionescu).

Pietrarul nemulțumit a devenit iarăși pietrar. Era odată un om, zice în una din cărțile copiilor de școală, care tăia piatră dintr-o stâncă. Atât de grea și chinuitoare i se părea munca aceasta, încât bietul om și-a pierdut într-o zi răbdarea și ridicând mâinile spre cer, a zis: „Doamne, de ce nu sunt și eu bogat, să am și eu un pat cu perne moi, să mă culc și să mă odihnesc și eu fără de muncă, cum sunt atâția în lumea aceasta?!"

Dar n-a sfârșit omul bine de vorbit, când iată că un Înger coborând din cer se așeză lângă el și-i zise: „Facă-se după voia ta!" Și deodată omul s-a trezit îmbogățit, cu pat moale, cu perdele de mătase și saltele de puf! Iată însă că într-o zi regele țării a sosit prin partea locului și văzând omul nostru trăsura aurită, călăreții împodobiți, primirea strălucită ce i s-a făcut regelui, s-a întristat și oftând a început să exclame: „O, dacă aș fi și eu un rege!" „Facă-se după dorința ta", a răsunat iarăși dulcele glas al Îngerului.

Și omul nostru a fost ales rege, și avea trăsură aurită, cai și călăreți frumoși, primire strălucită, cu cinste și cu flori; până ce într-o bună zi soarele a început să pălească așa de tare, încât iarba se usca, izvoarele secau, dobitoacele se stingeau de sete și regele însuși suferea îngrozitor de căldură. „Ah! de ce nu sunt soare!", a exclamat el iarăși. Și Îngerul i-a împlinit și de astă dată dorința; și omul nostru a început a-și arunca cu fală razele sale strălucitoare asupra pământului. Dar într-o zi un nor gros s-a pus în dreptul lui și i-a oprit razele.

Atunci soarele biruit a început să se tânguiască și a dorit să se prefacă în nor. Îngerul, ca de obicei, l-a ascultat și acuma. Omul s-a prefăcut în nor și a început să verse un potop de ploaie peste văi și dealuri, încât, case, semănături, vite, au fost luate și înecate, cu un cuvânt, toate se plecau înaintea apelor vărsate din nor, numai o stâncă stătea drept și neclintită și nu-i păsa de căderea apelor. Atunci norul supărat strigă: „Stânca asta e mai puternică decât mine, deci, vreau să mă fac stâncă!". Și Îngerul l-a făcut și stâncă. Și era stânca arsă de soare, bătută de ploi și de vânturi, dar nimic n-o putea clinti din locul său. Iată însă că într-o zi vine un muncitor cu un târnăcop în mână și începe să lovească în stâncă, încât, bucăți mari se rupeau dintr-însa. Și atunci stânca îndurerată zise: „Muncitorul acesta e mai puternic decât mine, fă-mă Doamne iarăși ceea ce am fost!" Și Îngerul Domnului, coborându-se din nou, l-a prefăcut pe om iarăși în muncitor! Astfel că bietul om, care a trecut prin toate cele dorite, s-a întors de la înălțimi iarăși la meseria care l-a putut mulțumi și înveseli cu adevărat (Carte de rom. cl, III-a pg. 230).

Nemulțumirea. O istorioară ne spune: un țăran se căznea cu aratul și se necăjea foarte din cauza pământului pietros. Dar iată că veni la el un străin misterios, îi luă plugul din mână, și trase cu el cele mai frumoase brazde. „Ar fi bine acum - zise țăranul, - dar îmi lipsește sămânța". „Iată și sămânța", zise străinul, și într-o clipă presără grăunțele. „Dar ploaia va strica semănătura, sau soarele o va arde". „Aici sunt două cutii, una cu ploaie, alta cu soare, poți schimba după plac". Și într-adevăr, la seceriș, grâul era de o frumusețe rară. Străinul veni din nou și întrebă: „Ei, ești mulțumit acum". „Aș", răspunse țăranul, „Dacă este atâta grâu, n-are nici un preț". „Dar într-al tău sunt numai grăunțe de aur", zise străinul: și frecând în mână câteva spice, aurul cel mai curat străluci în mâna sa". „O, cum mă va înșela evreul când mă voi duce să schimb aurul!" strigă atunci țăranul. Nici acum nu era mulțumit (O. M. P. 629).

Nemulțumitul. Un om ieșise la scosul cartofilor. Dăduse Dumnezeu o roadă, cum rar se mai văzuse. Cartofii erau adevărați dovleci, unul și unul de mari și frumoși. Dar omul de colo suspină: „Uite ce necaz veni pe capul meu!... nu s-au făcut cartofii cei mărunți... ce dau eu acuma la porci?!" Așa e omul cel cu credința slabă: veșnic nemulțumit și nemulțumitor Bunului Dumnezeu.

Te plângi că ești sărac? Un om nemulțumit se plângea pe toate drumurile că pe el l-a lăsat Dumnezeu prea sărac. Și cârtea împotriva Bunului Dumnezeu. Un bătrân auzindu-l, se apropie de el, îi apucă mâna dreaptă și îi zise: „Ai vrea să ți se taie mâna asta pentru o mie de galbeni?" „Nu, negreșit că nu". „Dar mâna stângă?" „Nici!" „Ai vrea să-ți dai tu ochii pentru zece mii de galbeni?". „Ferească Dumnezeu! Nu mi-aș da nici măcar un ochi pentru nimic în lume!" „Ei vezi, răspunse bătrânul, ce bogății ți-a dat Dumnezeu? Și tu cârtești împotriva Lui, în loc să-i mulțumești?" Nemulțumitul înțelese lecția și din clipa aceea n-a mai cârtit împotriva Bunului Dumnezeu (După Tolstoi).

Desculțul nemulțumit. Despre un om sărac și lipsit, se spune că a plecat odată la Biserică, desculț, spre a se plânge bunului Dumnezeu de sărăcie. Când a ajuns în fața Bisericii, văzu cu groază doi cerșetori care n-aveau picioare. Cam așa am pățit-o și eu mai anii trecuți. Mersesem la un medic să mă plâng că nu prea pot dormi noaptea. În sala de așteptare a medicului dau peste un prieten care mi se plânge că a venit și el la medic să-i spună, că l-a cuprins un somn grozav: ar tot dormi zi și noapte. Și ăsta e un semn foarte rău - zicea el - e semnul că boala mea de rinichi s-a agravat. Când am auzit așa ceva, mi-am luat pălăria și-am șters-o repede pe ușă, rușinat oarecum de „plângerea" mea.



Leproșii de după război. Ce mult se aseamănă purtările oamenilor de după războiul cel mare, cu cei zece leproși din Sf. Evanghelie. În vremea războiului un credincios îmi scria: „...Și mai departe vei afla, Domnule Părinte, că am pus gând bun înaintea lui Dumnezeu, că de voi scăpa din acest potop de foc, apoi trei sferturi din viața mea am să le petrec în rugăciuni și numai un sfert pentru mine...".

Cel ce a scris scrisoarea, a scăpat din focul războiului, dar mâna lui care scrisese făgăduința am văzut-o izbind masa într-o crâșmă și din gura lui curgeau cele mai grozave înjurături. E plină lumea de azi cu astfel de leproși, pe care Domnul i-a scăpat din focul războiului, ei însă răsplătesc cu păcate pe Marele Mântuitor (Pr. I. Trifa ist. 248; 310; 384; 462).

Nemulțumitorii devin pupeze. Se povestește din bătrâni că a fost odată un om și o femeie, săraci lipiți pământului. Sufla vântul prin ferestre și-n casa lor, și nu aveau de ce să se prindă. Un pat cu rogojină pe el, atâta era avutul lor din casă. Într-o zi numai ce văd ei cum crește un copac în casă și creștea văzând cu ochii. A crescut cât patul, apoi mai sus, tot mai sus, până a ajuns în podul casei. Dar copacul vrea să crească mereu, însă loc nu avea. Ce să facă gospodarii? Să spargă podul sau să taie copacul? „Ba să spargem podul bărbate, - a zis femeia - să vedem ce-o fi cu asta". A spart omul podul dar nu a fost de ajuns. A trebuit să spargă și acoperișul casei! Iar copacul ieșind deasupra creștea mereu. Și a crescut și a tot crescut, până ce a dat de nor. Omul și cu femeia erau aproape de bătrânețe. Ei chibzuiau și se sfătuiau ce să facă cu copacul cel minunat. Zice baba:

„Știi ce moșnege? Să te sui pe copac la Dumnezeu, și roagă-l să ne dea avere, să ne facă tineri, ca să mai trăim și noi odată boierește". Moșneagul ascultă de babă și se sui în sus. Ajunge la Dumnezeu: „Dă-ne, Doamne, avere! Fă-ne, Doamne, iar tineri! Și lasă să fim și noi boieri, cu voia Sfinției Tale". Dumnezeu răspunse moșului: „Du-te acasă, că toate au să fie precum dorești". Când omul ajunse acasă, rămase ca trăznit: Toate erau schimbate. În locul căsuței aceleia, se ridica acum o casă mare, cu grădină frumoasă; în curte, slugile foiau în toate părțile; vite, păsări, ce să mai spun? Mă rog, tot belșugul de pe lumea asta. Deschide omul ușa să se urce în casa cea nouă. Când colo dă cu ochii de o oglindă pe perete. Se uită în ea și nu se mai cunoștea. Era acum frumușel și sprinten ca un flăcău. Dă cu ochii de o cucoană tânără și gătită ca o floare. Aproape să nu se mai cunoască. Și moșul și baba prefăcuți acum în tineri, s-au îmbrățișat de bucurie.

Au trăit ei în belșug mult timp, dar de la o vreme s-au săturat și cu binele ăsta. Îi vine în gând femeii, că ar putea să ajungă și mai mult decum sunt. „Bărbate - zice ea - suie iar la Dumnezeu și cere să ne facă împărați" Se urcă el pe copac până la cer. Dumnezeu îl întreabă: „Ce veste ne aduci, om pământean?" „Sănătate, sărut mâna Sfinției Tale, Doamne, ne-ai dat averi, și îți mulțumim pentru aceste daruri, însă cutezăm să cerem și mai mult". „Și anume ce?" întrebă Dumnezeu. „Să ne faci împărați: Eu împărat și nevasta mea împărăteasă". „Fie pe placul vostru". Când ajunse omul jos, iată, în locul curților un palat domnesc. Și în curte și în grădinile palatului, cân-

tau muzici și soldați. Ofițerimea și boierii așteptau pe împărat. Și împărăteasa sta îmbrăcată cu rochie cu fir de aur, și cu coroană de pietre strălucitoare pe cap. Așa o duseră ei ani de zile, în fericire împărătească, și tot mulțumiți n-au fost. Femeia din cât bine avea, tot mai mult dorea. „Știi ce, bărbate? Am fost de toate câte se pot pe lume; să mai fim și ca Dumnezeu, să ne facă întocmai ca el". Bărbatul ascultă de pofta femeii lui și se sui la Cer. „Sărut dreapte înălțimii Tale, Doamne! Am îndrăznit să mai vin să mai cer un dar: Să mă faci pe mine Dumnezeu, cum este Dumnezeirea Ta, iar pe nevastă-mea asemenea". Dumnezeu se mânie și grăi din înălțimea Cerului: „Pentru că nemulțumitului i se ia darul, vă iau și Eu vouă îndărăt toate câte vi le-am dat. Ați trăit în curățenie și cinste împărătească, să cădeți acum în noroi și-n murdărie". Și pe loc s-au prefăcut: Ea în pupăză și el în pupăzoi, de trăiesc și azi prin scorburi și găuri pline de necurățenii (Din o carte de citire).

Povestea aceasta se potrivește multor oameni și femei, care au o ciudată fire, așa, încât nu-i mai poate mulțumi nimenea, ba nici chiar Dumnezeu. Fericit este tot omul mulțumit cu ceea ce are de la Dumnezeu; iar celor nemulțumiți li se ia Darul Divin și apoi se afundă tot mai mult în felurite patimi și păcate, ca și pupezele în necurății! Deci, cei cuprinși de nemulțumire, gândească-se la pupăzoi și pupăza lui și îndrepteze-se.

Cine este omul cel mai fericit? Acel care poate înfrunta sărăcia și lipsurile cu bărbăție, cu veselie și curaj în viața aceasta.

Acel, pentru care viața simplă, gândirea dreaptă și lucrul greu, constituie adevărata lui bogăție.

Acel care știe a prețui din inimă frumusețea în natura creată de Dumnezeu și ființa omenească.

Acel care își are averea mare înăuntrul său, în personalitatea lui bogată, în caracteru-i fin.

Acel care strânge tot ce-i mai bun în lumea în care trăiește, și dă tot ce are el mai bun altora.

Acel care-L are pe Domnul nostru Iisus Hristos, și trăiește cu El urmându-L (După Tradesmann).

Nemulțumirea înșelătoare. Un om sărac, cu o casă de copii, avea numai o singură odaie, în care trebuia să-și facă de mâncare, să lucreze și să doarmă. De la o bucată de vreme a început a nu mai

putea trăi așa de înghesuit, și s-a dus la un alt om sărac, dar mai învățat ca el, să-l întrebe de sfat, cum ar putea el scăpa mai ușor din halul acesta. Omul acela învățat i-a răspuns că îl va învăța ce să facă, dar trebuie să urmeze negreșit sfatul său. După ce omul cu pricina i-a făgăduit ascultare, i-a zis învățatul: „De mâine să aduci în odaie și purcelul tău". A făcut așa bietul om, dar era mai rău ca înainte, căci acum, pe lângă răcnetul copiilor, mai avea și guițatul purcelului. S-a dus deci la acel învățat și i-a povestit nevoia. Acesta însă i-a zis: „De mâine să aduci în casă și vițelul cel mic". Ce era de făcut? Vedea el că bine n-a ieșit dar și-a dat cuvântul că-l va asculta. Cum numai a băgat vițelul în casă și-a început a rage, părea casa nefericitului om un iad întreg. Fuge deci iar la sfătuitorul său și-i povesti noua stare a casei sale. „Dacă vei aduce mâine și mielul cel mititel, atunci vei vedea, că are să fie bine", a fost răspunsul. „Hm! Mare pacoste pe capul meu! Oare cine m-a dus la acesta după sfat, se tânguia el! Nu eram noi destui, ne mai trebuiau și aceste dobitoace? Știu că nu bine m-a pricopsit?" Ce era de făcut? A trebuit să asculte după cum i s-a spus. N-avea acuma, necăjitul acela, nici un minut de odihnă. Când începeau acum toate făpturile din casă cântecul lor, omul își astupa urechile și fugea afară. N-a putut răbda mult așa și s-a dus din nou la cel învățat, și la rugat în genunchi să-l mântuiască de această nefericire.

Omul învățat i-a zis acum așa: „Du-te acasă și scoate purcelul afară și apoi să vii să-mi spui cum îți va fi". După ce a împlinit necăjit acest sfat, se duse omul nostru mai ușurat la prietenul său învățat, și-i spune că este mai binișor. „Să scoți mâine și vițelul afară și să vii iarăși la mine". Când a venit și după aceasta, ochii lui luceau de bucurie. „Mulțumesc Domnului de sfatul ce mi-ai dat că tare m-am ușurat". „Să scoți mâine și mielul din casă și după trei zile să-mi spui iarăși cum te simți?" N-a putut însă a aștepta omul nostru trei zile, și chiar a doua zi se înfățișă la înțeleptul său prieten și-i mulțumi din toată inima, că l-a scăpat de păcate. Căsuța lui îi părea acum un rai liniștit. Toți cei din casă au loc de trăit. Copilașii sunt foarte cuminți, și când unul s-au altul mai plânge puțin, atunci mama îndată aleargă de-l împacă și liniștea e pe loc făcută. Viața e atât de ușoară de parcă n-a trăit așa de când e el. Și de aceasta trebuie să-i mulțumească numai bunului său sfătuitor.

Iată ce învățătură frumoasă ni se dă aici. Omul acela necăjit, așa

a trăit și înainte de a avea dobitoacele pe capul său în casă, dar i se părea că viața e de nesuferit. După ce a văzut însă că poate să i se întâmple și mai rău, a cunoscut, că e mai bine să te mulțumești cu ceea ce îți dă Dumnezeu. Așa auzim noi astăzi ori încotro ne întoarcem fie la oraș fie la țară, domnii sau țăranii, bogații sau săracii, veșnic numai nemulțumiți cu viața aceasta, cu toate că bine știu cu toții, că au fost vremuri și mai grele, și că vremuri și mai grele pot iarăși veni. E o nemulțumire înșelătoare, pe care numai pofta nesățioasă după lucrurile altuia o pot iscodi. Când în inima omului însă e adânc sădită credința în dreapta împărțire și răsplătire a Dreptului Judecător, atunci aceste gânduri necreștinești nu mai intră în mintea omului. Atunci fie căsuța cât de îngustă și săracă, pentru dânsul e plină de bogăție și splendoare, căci într-însa e sălășluită dragostea către Dumnezeu și către aproapele, dragostea care toate le suferă, toate le crede, toate le rabdă și niciodată nu cade (1Cor. 13, 7).

L-a convertit un cerșetor. Un mare misionar a lăsat următoarea istorisire a convertirii sale: „Eram un mare necredincios dar de la un timp am început să însetez după cele sufletești. Mi-am pus în gând să mă duc la Sfânta Biserică și să mă întorc la Dumnezeu. Dar pe când am ajuns la Biserică, era prea târziu, slujba se terminase și lumea se împrăștiase. Nu mai era decât un biet cerșetor rămas la ușa Sfintei Biserici.

„Dumnezeu să-ți dea o zi bună", i-am zis, arucându-i și eu o milă de câțiva gologani". „Mulțumesc, răspunse cerșetorul, dar eu nu am avut niciodată o zi rea". Am rămas cam rușinat de acest răspuns și am adăugat: „Dumnezeu să-ți dea multă fericire". „Mulțumesc, dar eu n-am fost niciodată nefericit". „Cum așa?" „Pentru că ascult întru toate de voia lui Dumnezeu. Voința lui Dumnezeu este voința mea și de aceea mă simt mulțumit și fericit și în cele rele ca și în cele bune".

„Păi bine, dacă voința lui Dumnezeu ar fi să ajungi în fundul iadului, ce-ai face?" „De asta nu mă tem. Cu El sunt gata să merg și-n iad. Mai bine cu Domnul în iad, decât fără El în cer". Rămăsei uimit de acest răspuns. Din acea clipă am devenit un vestitor al Sf. Evangheliii.

Pe acel misionar l-a convertit un cerșetor. O credință tare și o viață trăită după voia lui Dumnezeu, poate aduce suflete la picioarele Crucii și poate face misionari, chiar dacă aceia viață e trăită de un biet cerșetor.

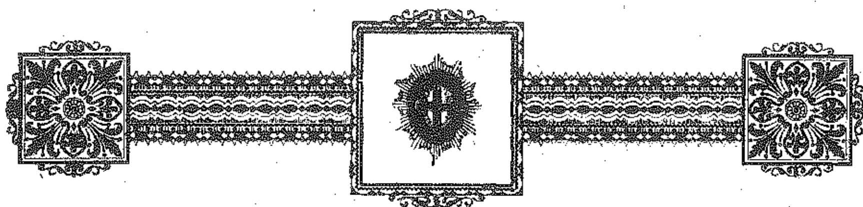
Aici e raiul meu. Un scriitor creștin, istorisește următoarele: „Înainte de asta cu zece ani, am cercetat un vechi prieten de-al meu. L-am aflat într-o splendidă situație materială. Locuia într-un palat înconjurat de o grădină ca un adevărat paradis. Am încercat să-i vorbesc despre cele sufletești, dar prietenul meu întrerupse vorbele mele și le puse punct grăind sfidător: „Dragul meu prieten, mie în zadar îmi grăiești despre asfel de lucruri. Raiul meu iată-l, acesta este. Aici este raiul meu".

Peste cinci ani l-am cercetat din nou, dar vai ce schimbări grozave am aflat. Grădina era dărăpănată, casele ruinate. Prietenul meu zăcea bolnav de ani de zile. Un copil al lui se înecase. O fată încheiase o căsătorie nefericită. Mai avea o singură fată, pe care am auzit-o înțelegându-se asfel cu tatăl său bolnav: „Tată dragă, mă duc la oraș: ce ai dori să-ți mai aduc?" „Un ștreang! - grăi tatăl ei, chinuit de boală. În decurs de cinci ani „raiul" prietenului meu devenise un adevărat „iad" (Pr. I. Trifa ist. 443 și 475).



Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr

Bogatul ce s-a străduit să-și agonisească raiul cel trecător de pe pământ, a pierdut Raiul cel netrecător din ceruri, câștigând în schimb focul cel nestins.



PĂCATUL FURTULUI

MULȚUMIȚI-VĂ CU PÂINEA CÂȘTIGATĂ PRIN SUDOAREA FRUNȚII

11. Adeseori m-am tulburat groaznic, neîmpăcându-mă cu soarta mea?

Omul în lumea aceasta trecătoare, când are ce mânca și îmbrăca, să fie mulțumit, știind că prisosul peste aceste trebuințe, a pierdut pe mulți. Chiar și lipsurile acestora adeseori suntem datori a le răbda cu bărbăție. *„Nu vă îngrijiți cu sufletul ce veți mânca și cu trupul ce veți îmbrăca. Au nu este sufletul mai mare decât hrana și trupul decât haina?... Ci căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și acestea toate se vor adăuga vouă"*, zice Mântuitorul (Mt. 6, 25-33). Privitor la aceasta zice și Apostolul: *„Nimic n-am adus în lume, arătat este că nici a scoate ceva nu putem. Așa dar, având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea îndestulați să fim. Iar cei ce vor a se îmbogăți, cad în ispite, în curse și-n multe pofte fără socoteală și vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire și-n pierzare. Rădăcina tuturor răutăților e iubirea de argint, pe care unii poftindu-o au rătăcit din credință și s-au pătruns cu dureri multe"* (1 Tim. 6-10). Creștinul care se mulțumește cu situația și lipsurile sale, devine foarte fericit, aflându-și îndestularea în câștigul bunei credințe pe care și-o alimentează și conservă cu multă chibzuială.

Creștinul cu frica lui Dumnezeu se împacă cu soarta sa. În suburbia Sf. Marcel din Paris, unde din diferite cauze domnește și azi o extremă mizerie, zăcea odată, pe la anul 1720, un om sărac fără prieteni și bolnav. Veni deci un Preot venerabil să-i dea mângâierea creștină și să-i ridice curajul și încrederea în Dumnezeu. Bătrânul muncitor, victima bolii și mizeriei, zăcea sărmanul... întins

pe niște zdrențe, o mână de paie, făcute aproape fărâme, erau perna și învelitoarea sa. În odaie nu se găsea nici un scaun, nimic ce-ar fi semănat cu o mobilă. În zilele cele dintâi ale bolii lui, au fost vândute toate, una după alta; ca să se poată găti bolnavului ceva de mâncare. Numai un topor și două ferăstraie atârnau pe pereții goi. Acestea și brațele sale, cât timp le mai putea întrebuința, erau întreaga bogăție a sărmanului bătrân, care trăgea spre moarte.

„Prietene! - zise Preotul - mulțumește lui Dumnezeu pentru bunătatea ce ți-o arată în această clipă. Ești pe cale, dragul meu, de a părăsi lumea, în care n-ai avut alta decât supărări!" „Supărări?" răspunse cu voce slabă înțeleptul bolnav. „Te-nșeli Părinte! Am trăit mulțumit și niciodată nu m-am plâns de soarta mea. Ura și pizma n-am cunoscut. Am avut totdeauna un somn dulce și liniștit. Adevărat, că ziua eram ostenit, dar pentru aceea noapte mă odihneam și mă întăream. Cu unealta asta-mi câștigam totdeauna o bucată de pâine, pe care o mâncam cu plăcere și niciodată nu râvneam la masa bogaților, pe care-i văzusem adeseori mai bolnavi decât pe ceilalți oameni. Eram sărac, dar până acum am fost totdeauna sănătoș. De mă voi face iarăși bine, ceea ce nu aștept, mă voi întoarce iar la munca mea și voi da laudă lui Dumnezeu, Care totdeauna mi-a stat în ajutor!"

Preotul era uimit și nu știa ce să răspundă bolnavului, care vorbea cu atâta resemnare. Patul mizerabil, pe care-l văzuse zăcând, îl făcea să nu creadă, că un om cu o astfel de soartă poate fi mulțumit cu ce-i dă Dumnezeu. Cu toate acestea, el continuă cu mângâierile sale. „Deși d-ta, zise Preotul, în viața d-tale n-ai fost niciodată nefericit, cu toate astea e bine să fii pregătit a o părăsi, deoarece suntem datori a ne supune voinței Tatălui nostru Ceresc!" „Desigur părinte", adaugă bolnavul cu vocea și cu fața liniștită. „Moartea este soarta ce-i așteaptă pe toți oamenii. Eu am știut să trăiesc, acum știu să și mor. Mulțumesc lui Dumnezeu, Care-mi dete viața, și acum mă conduce prin valea întunecoasă a morții. Simt, părinte, că mi s-a apropiat sfârșitul. Blagoslovește-mă, părinte".

Păstorelul Mărculeț. Mărculeț, un sprinten băiat, păștea turma sa de oi pe coastele unui munte. Mergând prin codru să caute o oaie, care se rătăcise de turmă, întâlni pe un om culcat sub umbra unui fag. Acesta părea obosit de tot și abia mai răsufla. „Băiete", zise străinul cu o voce foarte slabă, „mor de foame și de sete. Ieri am venit în muntele acesta la vânat. M-am rătăcit și am petrecut

noaptea în pădure". Mărculeț scoase din traistă: mămăligă și puțină brânză și le dete străinului, zicând: „Mănâncă și vino cu mine; te-oi duce la un stejar străvechi, în a cărui scorbură se află totdeauna apă". Vânătorul mâncă apoi se duse cu Mărculeț și bău apă, care i se păru bună de minune. Apoi Mărculeț îl scoase afară din pădure. Când era să se despartă, vânătorul zise către păstorel: „Băiete, tu mi-ai scăpat viața. Dacă aș fi rămas eu numai un ceas nemâncat și nebăut, aș fi murit. Vreau să-ți fac și eu un bine. Vino cu mine la oraș; eu sunt bogat și te voi ține ca pe adevăratul meu fiu".

„Nu", zise copilul, „nu merg cu d-ta la oraș; am tată și mamă, săraci, pe care însă-i iubesc foarte. De-ai fi d-ta chiar împărat, tot n-aș vrea să mă depărtez de lângă tata și de lângă mama". „Dar, zise vânătorul, tu îți petreci timpul aici într-o colibă acoperită cu mușchi; eu însă locuiesc într-un palat strălucit, împodobit cu stâlpi frumoși de marmură. De vei veni, îți voi da să bei din carafe de cristal și să mănânci din vase de argint, bucate minunate, de care n-ai mâncat niciodată".

Copilul răspunse: „Casa noastră nu e tocmai așa de ticăloasă, cum crezi d-ta. Dacă ea nu e împodobită cu stâlpi frumoși de marmură, ea e înconjurată de pomi roditori. Noi bem apă limpede dintr-un izvor din apropiere, și prin lucrul mâinilor noastre ne câștigăm pâinea de toate zilele, care e deajuns. Și dacă n-avem în casa noastră podoabe de argint, de cristal și de aur, avem destule flori, care sunt mai frumoase decât toate podoabele d-tale".

Vânătorul zise mai departe: „Vino cu mine băiete; am eu acasă la mine și pomi și flori. Am o grădină nespus de frumoasă, cu alee de pomi de tot felul și plină de florile cele mai frumoase. În mijlocul grădinii e o fântână înconjurată cu fel de fel de flori mirositoare, care mai de care mai frumoase; apa sare în sus și cade spumegând în o albie de marmură albă".

„Suntem fericiți în pădurea noastră", zise copilul. „Umbra copacilor din pădure e tot atât de plăcută, ca și aleele mărețe din grădina d-tale. Livezile noastre sunt însmălțate de mii de flori, împrejurul colibei noastre încă sunt o mulțime de flori: trandafiri, viorele, crini și zambile. Și crezi d-ta, că izvoarele noastre sunt mai puțin frumoase, decât fântânile d-tale săritoare? Cu câtă plăcere privesc eu adeseori apa izvorând din crăpăturile stâncilor sau căzând din înălțimea acestora și șerpuind prin livezile noastre înflorite!"

„Tu nu știi, băiete, ce rău faci, că nu vii", zise vânătorul. „În

orașul nostru sunt locuri, unde cântăreți iscusiți îți desfătează auzul cu fel de fel de cântări plăcute și unde tu îți vei putea petrece în zile de sărbătoare?" „Nicidecum, răspunse băiatul, nu vin cu d-ta la oraș. Nu cumva muzicanții și cântăreții d-tale știu a cânta mai bine decât privighetorile și decât ciocârliile noastre? Cât de fericiți suntem noi Duminica, după ce venim de la Sf. Biserică și stăm la masă, apoi ne adunăm cu toții acasă la tatăl meu, și ne așezăm pe iarbă verde la umbra teiului de lângă pârâul ce șerpuiește prin grădina noastră. Sora mea începe și apoi cântăm cu toții cântece bisericești, duhovnicești și naționale. Cântecele noastre răsună în depărtare: tata și mama ne ascultă cu plăcere, și se simt fericiți. Nu, nu, pentru lumea-ntreagă n-aș schimba viața mea, cu viața d-tale".

„Ei bine", zise vânătorul, văzând că zadarnice sunt toate încercările sale de-a îndupleca pe băiat să meargă cu el, „spune-mi, ce să-ți dau ca să-ți arăt recunoștința mea pentru binele ce mi l-ai făcut? Primește această pungă, e plină cu bani de argint și de aur".

„Ce am eu trebuință de argintul și aurul d-tale? Suntem săraci, e drept; dar n-am lipsă de nimic. Dacă aș primi banii d-tale, mi-aș vinde neînsemnata binefacere, ce ți-am arătat și mama s-ar supăra pentru astfel de purtare, căci, dânsa mi-a spus întotdeauna că suntem datori să dăm ajutor, fie cât de mic, fără o răsplătire, acelora care se află în nevoi și suferințe". Vorbind astfel, păstorelul se depărtă, sărind voios ca un miel zburdalnic.

Un fiu de rege meseriaș. Pe moșia lui Sir Thomas Moyle, un lord englez cu stare foarte mare, se construia o clădire frumoasă; Lordul în persoană supraveghea toată lucrarea, care se executa după gustul său particular. Odată observă că unul dintre lucrătorii de la zidărie se separa, când erau pauzele pentru dejun și prânz, într-un loc mai retras, și acolo citea o carte, care o păstra totdeauna în buzunarul său. Lordul încercase de mai multe ori să se apropie neobservat de zidar, pentru ca să-l surprindă la lectura sa. Nu putu însă reuși niciodată, căci îndată ce zidarul observa că se apropie lordul, își ascundea repede cartea. În una din zilele următoare, lordul luase toate precauțiile necesare, și în adevăr, surprinse pe zidar cu cartea în mână citind.

Repede puse mâna pe carte și spre marea sa mirare văzu că era o carte latinească, anume Eneida lui Virgil. Cu bunătate și amabilitate îl întrebă Lordul, cum de a ajuns ca simplu zidar să cunoască

limba aceasta străină? Unde-și câștigase cunoștințele și gustul pentru a citi o astfel de carte? Îl mai întrebă despre părinții săi și despre educația sa. Toate aceste întrebări erau puse cu atâta bunăvoință și interes, încât bietul zidar câștigă încredere în lordul cel avut și se hotărî să-i descopere misterul vieții sale. Iată istorisirea lui: „Ceea ce am păstrat ascuns în inima mea în curs de ani întregi, vă descopăr acum D-voastră. Reputația D-voastră, ca bărbat onorabil și de caracter înalt, este răspândită în întreaga țară și mă face să-mi destăinui secretul meu, căci sunt sigur că nu veți face întrebuințare de el.

Am crescut până în junețea mea fără să fi știut ceva despre familia mea, și cât de mulțumit și de fericit eram în timpul acela! Până în anul al 15-lea nu știam al cui copil eram.

Eram sub scutul unui bărbat care mă îngrijea și supraveghea educația mea. În intervale de câte trei luni, venea de regulă un lord îmbrăcat în haine scumpe, care mă saluta cu respect și aducea banii trebuincioși pentru susținerea mea. Odată m-am pomenit că vine domnul acesta înainte de a fi expirat guartalul obișnuit, și-mi propuse să mă ia la plimbare cu trăsura. Ne urcarăm într-o trăsură foarte luxoasă și am fost dus la poarta unui palat strălucit. Domnul mă conduse pe niște scări, și după ce traversarăm mai multe odăi splendide, mă rugă să-l aștept puțin într-o sală frumos decorată. Nu mult după aceea intră un alt domn, care-mi impunea respect prin îmbrăcămintea sa împodobită cu pietre scumpe. El se apropie de mine, mă îmbrățișă cu duioșie, îmi puse o mulțime de întrebări, la care i-am răspuns, și în fine îmi dădu o pungă de galbeni, sfătuindu-mă să-i folosesc cu înțelepciune, apoi mă mai îmbrățișă încă odată și mă părăsi, lăsându-mă singur în odaie. Acum intră iarăși lordul cunoscut, care mă adusese; ambii ne suirăm în trăsură și ne întoarserăm acasă.

Mai trecură câteva luni și iarăși sosi domnul la mine, aducându-mi totodată haine prețioase și-mi propuse să mă conducă să vizitez pozițiile dimprejurul orașului. La poartă ne așteptau doi cai de călărit. Încălecarăm și companionul meu mă conduse în tabăra engleză de la Bosworth. Când eram aproape de cortul regelui (Richard al III-lea, contra căruia se răsculase o armată condusă de contele Richmond) ne ieși regele însuși înainte. Eu am recunoscut îndată în el pe aceeași persoană care ne primise cu atâta bunătate în palatul său. Venind direct spre mine, mă îmbrățișă cu dragoste, și întorcându-se către oamenii care-l înconjurau, zise: „Iată, aici este iubitul meu fiu!" Vă

puteți închipui cât de uimit am rămas la această descoperire neașteptată. După aceea regele se adresă către mine cu cuvintele: „Fiule! mâine mă voi lupta pentru sceptrul tău și al meu. Nu te cuteza să intri în luptă, ci suie-te pe colina aceea și privește de acolo la sfârșitul ce-l va avea lupta. Dacă voi rămâne învingător, vino degrab la mine, căci ne vom întoarce împreună la Londra, unde voi arăta poporului pe fiul meu și pe viitorul rege al Engliterei. Dacă însă soarta îmi va fi nefavorabilă și eu voi fi învins, atunci fugi degrabă, scapă-te cum vei putea și nu descoperi că ești fiul meu; căci în cazul acesta viața ți-ar fi în pericol". Pe când vorbea regele cuvintele acestea, lacrimile curgeau șiroaie pe fața lui. În fine, îmi dete o pungă cu guinee, mă îmbrățișă și se întoarse în cortul său.

A doua zi m-am suit de dimineață pe colina de unde puteam privi la luptă, plin de speranță și totodată și de groază. Regele, tatăl meu, ah! fu învins, pierdu lupta și totodată și viața. Eu am fugit la Londra și acolo m-am hotărât să-mi vând calul și hainele scumpe. Pentru ca să scap de orice urmărire, am intrat la un zidar, ca să învăț meseria și să-mi pot câștiga hrana. Ceea ce am învățat ca copil, mi-a fost de folos și mai târziu. Gustul de a citi cărți bune și folositoare nu l-am pierdut niciodată până acum la bătrânețe. El mi-a scutit sufletul de nemulțumire, care ar fi trebuit să urmeze după schimbarea ce s-a petrecut cu atâta grabă în cartea vieții mele. Dacă Dumnezeu a voit ca în loc de sceptru să mânuiesc lingura de zidărie, nu m-am descurajat și nu sunt nemulțumit, nici nefericit. Iată, lordul meu, acesta este pe scurt misterul vieții mele. L-aș fi păstrat până la ultima răsuflare, dacă m-aș fi îndoit cât de puțin, că nu-l veți păstra cu sfințenie".

Nu se poate descrie mirarea ce cuprinsese pe Sir Thomas Moyle, când auzi descoperirea neașteptată, că avea un fiu de rege muncitor la clădirile sale. Pătruns de ceea ce auzise și cu deosebit respect îi răspunse: „Prințul meu! Nu mi se cuvine mie să vă judec pentru cariera îmbrățișată. Sunt sigur că ați fi putut găsi o altă ocupație, mai bună decât zidăria. Acum însă este târziu, sunteți deja în vârstă înaintată; vă propun deci, să primiți de azi înainte locuință în castelul meu, unde veți putea fi stăpân".

„Lasă la o parte titlurile, lordul meu, nu mă mai numiți Prinț. Priviți în persoana mea numai pe simplul zidar, care era dezobișnuit de mult de aceste măriri, și care știe să suporte cu indiferență capriciile și nestatornicia soartei. Sunt în etate și am o familie numeroa-

să. N-am voit să păstrez nici chiar memoria și dreptul ce l-ar fi avut un fiu de rege la încheierea unei căsătorii, fără vanitate am luat de soție o fiică de zidar, înainte cu 30 de ani. Sunt tată fericit al mai multor copii, fără să fi putut aduna vreo avere. Dacă voiești să-mi dai vreun ajutor, te rog, dispune să-mi pot construi o casuță particulară pe proprietatea D-tale, și voi fi totdeauna recunoscător".

Cu plăcere se învoi Sir Thomas Moyle cu propunerea aceasta, și zidarul, totodată fiul de rege, trăi încă aproape 3 ani în căsuța ce și-o construise el însuși. Înmormântarea lui se făcu în tăcere în 22 Decembrie 1850 la Castwille, după cum se poate vedea până în ziua de astăzi din registrele bisericii de acolo (C. M. de I. Popeia pg. 201-210).

12. Am furat ceva de la soțul (soția) meu, de la părinții mei, sau ca slugă, de la stăpânii mei?

„Paguba suferită de acela de la care s-a furat lucrul, în cazul acesta, poate fi mai dureroasă decât dacă ar veni de la o persoană străină; dar călcarea dreptului ca atare se judecă mai puțin aspru. Așa de ex.: soția nu e vinovată de furt dacă-și însușește, fără știrea soțului ei, niște bani (nu mulți) pentru preîntâmpinarea unor trebuințe neapărate ale casei, sau pentru creșterea copiilor, sau pentru a menține cinstea casei, și a face milostenie. Furt ar fi când cu acei bani ar cumpăra pe ascuns daruri de prisos la copii sau la rude. Tot așa slugile nu-s vinovate de furt dacă-și însușesc lucruri de mâncare (nu prea scumpe) sau dacă fac mici milostenii cu acestea, fără știrea stăpânilor; e oprit însă a-și însuși chiar asemenea lucruri dacă prin aceasta și-ar pierde trecerea și încrederea la stăpân" (Arh. Dr. Ath. Miron. T. M. 722-723).

„Cel ce fură (despoaie) *pe tatăl său și pe mama sa, și zice: „Nu-i păcat", este tovarăș celui făcător de rele"* (Prov. S. 28, 24 comp. Mt. 15, 3-8; Mc. 7, 6-13).

Moștenirea. Un negutător bogat își lăsă toată averea copiilor săi, iar aceștia îi promiseră că-l vor ține până la moarte, potrivit stării sale. La început era bine, dar încetul cu încetul copiii deveniră foarte aspri fața de el. Ei îi numărau, așa zicând, fiecare bucătură din gură și nici nu-l îmbrăcau, barem, cum se cuvenea. Sărmanul tată zicea adeseori: „Am făcut o mare greșeală că am predat toți banii și toată avuția mea copiilor mei. Ar fi trebuit mai bine ca ei să se roage de mine, decât să fiu eu silit a mă ruga de ei".

Deodată însă se trezi tata, că un vechi datornic îi plătește o datorie de 20. 000 florini, peste care el de multă vreme făcuse cruce. Apoi își făcu o ladă tare de fier, cu lacăte multe, și-și puse banii în ea. Copiii începură acum iarăși să umble în voia tatălui lor și-l îngrijeau foarte bine, pentru ca să-l facă, prin lingușirile lor, să le dea banii. Însă tata nu le dădu nici un ban și ei se mângâiau cu moștenirea viitoare.

După moartea lui, copiii deschiseră lada să împartă banii. Dar tata dăruise banii în taină pentru fondul orfanilor și în locul lor, în ladă puse cărămizi. Lângă cărămizi era o hârtiuță, pe care se aflau următoarele cuvinte: „Celui nemulțumitor să i se prefacă, fiecare bănișor în cărămidă seacă".

Cocoșul. O femeie harnică își scula servitoarele din somn, în fiecare dimineață, pe la cântatul cocoșului, când se începea munca lor zilnică. Servitoarele se supărară foc pe cocoș și-l uciseră, ca să poată dormi în tihnă. Ei, dar femeia ne mai știind acum la cât e timpul, scula servitoarele și mai de noapte ca până acum, câte odată chiar și la miezul nopții. Vrei să scapi de o belea, dai de alta și mai rea! (I. M. C. ist. 98 și 35).

13. Am furat de la aproapele meu?

Dacă cineva fură sub orice formă, este dator, după Dumnezeiasca Scriptură a V. Test. și după pilda lui Zaheu Vameșul din Sf. Evanghelie, să dea înapoi împătrit sau încincit. Păcatul acesta nu se poate ierta nici la Scaunul Spovedaniei, până nu se întoarce lucrul furat, răpit, găsit și nedat, încredințat spre păstrare și însușit, etc. „Și de voi zice celui păcătos: Cu moarte vei muri - grăiește Dumnezeu - și se va întoarce de la păcatul său și va face judecată și dreptate, și va da înapoi zălogul și va plăti ce a jefuit... cu viață va fi viu și nu va muri" (Iez. 33, 14-15; comp. Ieș. 22, 1-6; Tobie12, 2). „Iar Zaheu stând a zis către Domnul: Iată, jumătate din avuția mea o dau săracilor, și de am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. Și a zis către el Iisus: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia" (Lc. 19, 8-9; 12, 59; Mt. 5, 23-24). Vino acum la celălalt capăt al iubirii de argint: aici câte încurcături! Este foarte dulce sângele săracilor, foarte plăcut este lucrul cel străin. L-ai mâncat, l-ai apucat și acum zici: „Cum să-l întorc înapoi? Să-mi sărăcesc casa și copiii? Să-mi micșorez veniturile mele? Să mă lipsesc de avuția mea? Dar eu iarăși se cade să mă pocăiesc... aici este o împărăție a Cerurilor... Mai bine să sărăcesc, decât să mă

osândesc". „Ai în mâinile tale vreun lucru străin? Strâmbătățit-ai pe cineva? Întoarce-l, întoarce-l, căci alminterea nu se poate să iei iertare. Moartea poate să dezlege legătura nunții, care este foarte strânsă, dar nu poate să dezlege legătura strâmbătății, încât ea rămâne nedezlegată... De ții lucrul străin și mărturisindu-l nu-l vei întoarce, Duhovnicul n-are puterea să te ierte". E bine zis în popor: „Mai bine sărac și curat".

„Avuția cea multă a lacomului este din nedreptate și nedreptatea nu se iartă până nu se va întoarce înapoi... Lacom, nedrept era Zaheu, dar cum a rupt cursa, îndată s-a și mântuit, că auzind cuvintele cele de aur ale lui Iisus Hristos ce zicea: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia", întâi jumătate din avuția lui a împărțit-o la săraci..., a doua, de-a năpăstuit pe cineva, a plătit împătrit: una pentru ceea ce a luat de la sărac; alta pentru ceea ce a pierdut săracul; alta pentru ceea ce a pătimit chinuindu-se de sărăcie, de foame, de sete și de goliciune. Tot așa trebuie să fie despăgubit aproapele nostru și pentru numele lui bun, pe care l-am defăimat prin vorbele noastre rele. Grăitorul de rău e dator să arate, după putere, cinstea aproapelui pe care l-a atacat, dezvinovățind cât se poate greșelile lui, sau silindu-se a face cunoscute niște însușiri bune ale lui, sau plătindu-i și pagubele pe care le va fi avut în urma defăimării sale.

Datoria întoarcerii presupune niște mijloace materiale (avere) pe care omul nu le are în orice timp. Pentru aceasta când cineva nu poate face întoarcerea în chip material (din averea sa) din lipsă de mijloace sau și pentru alte pricini care covârșesc valoarea lucrului de înapoiat, atunci poate întoarce în chip sufletesc, adică prin fapte lăuntrice de căință: prin rugăciune și zdrobirea inimii. Astfel de fapte țintesc să despăgubească pe cel nedreptățit, pentru pierderea bunurilor trupești, cu bunuri sufletești. Păgubașul poate chiar să îngăduie să nu i se mai întoarcă lucrurile materiale și este o faptă de îndurare a fi blând și crutător cu vinovatul, care-și cunoaște greșeala sa. Mijlocitorul cel mai bun, atât în ce privește întoarcerea, cât și renunțarea (îngăduirea de a nu i se mai întoarce lucrurile) la ea, este adesea Păstorul Bisericii. El e chemat a mijloci, pe de o parte ca să se facă întoarcerea și în același timp să se satisfacă dreptatea și să se scape numele bun al aproapelui, iar pe de altă parte ca cel nedreptățit să renunțe de bunăvoie la despăgubire și să împace astfel conștiința celui vinovat. Întoarcerea se face în public (în știrea lumii)

numai când și nedreptatea a fost cunoscută în public și a dat pricină de sminteală, precum și când trebuie a se da satisfacere simțului și cererii de dreptate a oamenilor dimprejur. Când însă nedreptatea a rămas necunoscută în public, se poate face și întoarcerea pe ascuns, numai ca cel nedreptățit să intre în dreptul său și să nu dea vina pe altul prin presupuneri nedrepte. O asemenea întoarcere se poate face și în formă de dar, sau de favoare, sau de câștig în afaceri de comerț, presupunând că aceasta nu dă celui nedreptățit prilejul de a întoarce serviciile ce i s-au făcut (Spicuiri din Ilie Miniat „Didahii", pg. 89, 177, 374; și Arh. Dr. Ath. Mironescu T. M. pg. 725, 728 și 705).

Dreptatea îmbogățește neamul. Într-o țară depărtată merseră odată doi țărani înaintea judecătorului. Unul zise: „Eu am cumpărat de la vecinul meu acesta niște pământ, și când am arat am găsit în el o comoară cam de o mie de galbeni. Eu nu pot să țin cu conștiința liniștită comoara pe seama mea, căci am cumpărat numai pământul, la comoară n-am nici un drept". Celălalt zise: „Nici eu nu pot să primesc sumedenia aceea de aur și de argint cu conștiința liniștită. Eu n-am îngropat acolo comoara aceea, deci nu este a mea. De altfel eu am vândut vecinului pământul cu toate cele ce sunt în el și nu mi-am reținut nimic. Judecă acum d-ta, prea luminate judecătorule, a cui este comoara!? Judecătorul zise: „Eu am zis că fiul unuia dintre voi vrea să se însoare cu fiica celuilalt. Atunci dați-le lor comoara, drept zestre". Oamenii cei onești au promis că vor face întocmai, și se duseră veseli la casa lor.

„Nu uitați că omenia, este mai scumpă ca miia!" Un străin, care fusese de față la judecătorie, a rămas uimit de omenia acelor vecini, și zise: „La noi în țară s-ar fi petrecut lucrul cu totul altfel. Cumpărătorul nu s-ar fi gândit deloc să mai dea vreun bănișor vânzătorului, ci ar fi tăinuit comoara-ntreagă; iar dacă nu putea s-o țină în secret, celălalt l-ar fi dat în judecată și i-ar fi pretins comoara înapoi. Și procesul ce s-ar fi născut dintr-aceasta ar fi costat poate că mai mult decât comoara-ntreagă".

Atunci judecătorul grăi cu mirare: „Lucește soarele și prin țara ta?" „Cum să nu", răspunse omul. „Plouă și pe la voi?" îl întrebă jucătorul. „Se-nțelege că da", zise acela. „Lucru curios!" grăi judecătorul. „Sunt și pe la voi vaci, oi...?" „Foarte multe!" răspunse străinul. „Se vede dar, grăi judecătorul, că Dumnezeu trimite razele soarelui și ploaia cea binefăcătoare și prin părțile voastre numai

pentru acele nevinovate dobitoace, căci voi oamenii, nu le meritați!"

„Țările în care oamenii-s cu dreptate, cu Daruri din ceruri sunt binecuvântate" (I. M. C. ist. 28).

Să nu furi. Așa zice Cartea Sfântă, oamenii însă nu țin seama de această poruncă, și fură. Dar o altă zicătoare a cărții Sfinte sună așa: „Pedeapsa păcatului este moartea". Oamenii nu cred și păcătuiesc.

Acum ascultați ce ne povestește brigadierul silvic din Parscov-Buzău: „Un om, nu-i mai spunem numele, ci-i zicem: „Ierte-i Dumnezeu păcatele", din com. Măgura jud. Buzău, avea obiceiul să fure mărfuri din vagoane și încă nu fusese prins. Într-o zi, ca să aibă curaj, se îmbătă și dădu fuga la tren să fure. Pe drum cade între vagoane, este omorât și rămâne noaptea pe linie fără să știe cineva. Noaptea, spre ziuă câinii au început să mănânce din el, căci fusese ciopârțit de tren; iar dimineața, când brigadierul dădu peste trupul lui, câinii mâncaseră o parte din el. Pe urma lui au rămas trei copii. Fapta vorbește de la sine, încât noi nu mai adăugăm nimic.

Cu acest prilej însă ni se mai povestește și un alt fapt plin de învățătură, și anume: Părinții lui când l-au văzut mort, cea dintâi grijă a lor a fost să-i caute buzunarele!!! Bine zice Cartea Sfântă: „Au doară va culege cineva din ciulini smochine?" Creștine! Citește și înțelege! (D. Ort. a VIII. Nr. 378).

Tâlharii legați în staulul Sfântului Spiridon. Odinioară năvălind tâlharii noaptea în ocolul dobitoacelor Sfântului Ierarh Spiridon, au furat câteva din ele și voiau să iasă; dar Dumnezeu iubind pe plăcutul său și păzind puțina lui avere, a legat pe acei tâlhari cu legături tari și nevăzute, încât nu le era cu putință a ieși din ocol, și astfel au fost ținuți până dimineața. Făcându-se ziuă, a venit Sfântul la oi, și văzând pe tâlhari legați cu puterea lui Dumnezeu, având mâinile înapoi și picioarele nemișcate, i-a dezlegat cu rugăciunea și mult învățându-i pe dânșii, să nu poftească ale celui străin, ci din osteneala mâinilor lor să se hrănească, le-a dat un berbec, zicând: „Luați acesta, pentru ca să nu fie în zadar osteneala voastră și privegherea cea de toată noaptea". Apoi i-a slobozit pe ei cu pace (V. Sf. 12 Dec.).

Furtul. „Să nu furi". Așa zice la Cartea Sfântă. Este păcat și pedeapsă mare pentru păcat. Dar ascultați un fapt trăit: Toader din orășelul X (nu mai spun orășelul, ca să nu fac oamenii de acolo de ocară, să creadă lumea că-i plin de hoți) își făcuse casă și era pe terminate. Numai

o fereastră la camera din spate îi mai trebuia, și pentru aceasta se muncea omul cu gândul cum ar face s-o poată căpăta. Ar fi cumpărat-o din oraș, dar nu-i prea ajungeau paralele. Tot frământându-se el, iată că deodată tresare și zice: „Am găsit-o". Cu câteva zile mai-nainte, Toader trecuse pe lângă curtea lui Ilie Pistol și văzuse rezemată de șopronul vitelor, o fereastră veche, pe care Ilie o avea de la o casă ce-o dărâmase. Acesteia îi puse Toader gând rău. Nu știa cum ar putea s-o capete mai degrab. Era Săptămâna Mare de lângă Sf. Paști.

Ce-și zise Toader: „Ilie este om bisericos. El, la denii, trebuie să se ducă la Biserică cu nevastă cu tot, iar copii sunt mici și dorm, și așa o pot lua foarte ușor, și cine are să mă prindă? O pun a doua zi în perete, o zidesc, o vopsesc și treaba s-a făcut". Cu mare nerăbdare așteptă Toader să treacă Luni, Marți și Miercuri. Dar iată că după un neastâmpăr de toată ziua, veni și noaptea de Joi. Până să se însereze, Toader nu-și găsea locul. Pentru ca să mai treacă timpul, plecă la cârciuma din sat. Nici aici nu-și găsi odihnă și se întoarse acasă. Se trânti pe niște fân în curte, gândindu-se mereu că peste câteva ceasuri fereastra va fi în mâinile lui, scutind astfel banii care trebuia să-i dea pe ea, dacă ar fi cumpărat-o. Tot gândindu-se așa ațipi. Nu trecu mult și sunetele clopotelor, care sunau tot mai tare, îl făcură să sară repede în sus. Se frecă la ochi și ascultă să vadă ce se mai aude. Aerul era cât se poate de liniștit și cald. Și era bine că norii acopereau cerul. Întunericul va fi mare, de altfel ca-n toate nopțile. Toader ieși din curte, merse de se ascunse sub furca fântânii din colț și se puse la pândă. Nu stătu aici mult și iată că Ilie cu soția și copilul mijlociu plecau la Sf. Biserică, făcându-și Cruce, căci clopotele încă sunau. Îi lăsă să se depărteze, ieși de după fântână, se uită în toate părțile, ascultă și apoi tiptil-tiptil, se îndreptă spre casa lui Ilie. Sări întâi în grădină și din grădină peste gard sări în curte chiar lângă șopron, bâjbâi cu mâna pe lângă peretele șopronului până dădu de fereastră. O luă la spinare și văzu că este grea. Să sară cu ea iarăși prin grădină, nu putea căci gardul de nuiele era înalt. Să arunce fereastra dincolo și apoi să sară și el, făcea zgomot și-l auzeau câinii. „Mai bine o iau pe după șiră și de aici mă îndrept spre ulucă să sar în linie. Sunt douăsprezece Evanghelii și slujba e lungă".

La capătul șirei era o groapă adâncă, de vreo trei-patru metri, din care scosese Ilie pământ să-și lipească casa. Luă fereastra-n spate și

se îndreptă pe după şiră. Din cauza întunericului şi mai ales că pe marginea gropii erau resturi de paie cu care Ilie frământase pământul, Toader nu băgă de seamă groapa şi deodată căzu drept cu capul în jos. Un piron mare de la tocul ferestrei îi găuri capul lângă tâmplă. Sângele începu să ţâşnească în toate părţile. A doua zi, când deabia răsărea soarele, căţelul cel mic lătra necurmat spre groapă.

Când se uitară ei în groapă, tresăriră înspăimântaţi la vederea lui Toader. Repede fugiră la Stanca, soţia lui Toader, şi-i spuseră. Stanca a început să ţipe şi dădu fuga să vadă ce e. La ţipetele ei, locuitorii din mahala alergară şi ei miraţi. Când au văzut pe Toader mort şi pe Stanca plângând, începură să-şi facă Sf. Cruce şi să zică: „Doamne fereşte! Hoţia nu rămâne nepedepsită" (Duminica Ort. a VII. Nr. 47-48).

Lanţul şugubăţ. Simion era tânăr cu purtări rele. Încă de mic se deprinsese să fure. Într-o dimineaţă trecând pe dinaintea unei fierării, văzu lângă uşa prăvăliei un frumos lanţ de fier. Se uită împrejur cu luare-aminte şi asigurându-se că nu-l vede nimeni, puse repede mâna pe lanţ ca să-l ia, când deodată scoase un ţipăt înspăimântător. Lanţul fiind încă fierbinte, îi arse degetele mâinii. Fierarul, care cu câteva clipe mai înainte îl scosese din foc şi-l aruncase acolo ca să se răcească, auzind ţipetele, ieşi din fundul prăvăliei şi-i zise: „A! a! iată-te prins. Îmi pare bine că ţi-ai ars degetele rău-nărăvite. Ce-ai căutat ai găsit! Să-ţi fie aceasta de învăţătură de-acum înainte!" Un om cinstit avere străină nu răpeşte, ci, ca de foc în viaţă de dânsa se fereşte (I. M. Râureanu).

Fericitul Filaret. În părţile Paflagoniei, în satul Amnia, trăia un om anume Filaret, de bun neam, ai cărui părinţi erau de prin Galatia. Din copilărie acesta învăţase buna credinţă şi frica Domnului, sporind în înţelepciune şi în toată înfrumuseţarea vieţii plină de fapte bune. Ajungând la vârsta desăvârşită, şi-a luat soţie cinstită, de bun neam şi bogată. Numele ei era Tezva, şi multă avere adusese ea în casa lui. Au avut un fiu cu numele Ioan şi două fiice: Ipatia şi Evantia. Dumnezeu a binecuvântat pe Filaret, ca odinioară pe Iov, dându-i avere multă. Avea multe cirezi de vite şi ţarine întinse şi producătoare; hambarele lui erau pline de roadele pământului; iar robii şi roabele, care slujeau în casa lui, erau nenumăraţi. Dar văzând pe alţii suferind în sărăcie şi-a zis: „Oare pentru asta Dumnezeu mi-a dat atâta bogăţie, ca eu singur să mă hrănesc cu dânsa?

unde a istorisit mamei sale cele petrecute. „S-a împietrit inima ta, omule, zise Tezva către bărbatul ei, pentru că ai cugetat să ne omori cu foamea mai înainte de vreme. Ne-a miluit Dumnezeu lăsându-ne acești doi boi, iar tu, care nu ești învățat cu munca și te lenevești a lucra pământul, ai dat țăranului aceluia boul, ca să petreci zilele tale stând în zadar. "

„Dumnezeu, Care este bogat în milă, ne poruncește: „Căutați la păsările cerului, că nici seamănă, nici seceră, nici adună în jitniță și Tatăl vostru Cel Ceresc le hrănește pe ele". Deci, El nu ne va hrăni oare pe noi, care suntem mai buni decât păsările, și nu ne făgăduiește El însutit ca răsplată pentru cele date săracilor?"

După cinci zile de la această întâmplare, boul dăruit țăranului, mâncând o buruiană otrăvitoare a murit. Țăranul îndurerat a venit la Filaret. „Iată, domnul meu - zise el - am greșit ție și copiilor tăi, pentru că am despărțit perechea ta de boi, căci boul mâncând o buruiană, a murit". Filaret n-a răspuns nimic. S-a dus însă în ogradă și a adus pe celălalt bou. „Primește-l și pe ăsta, frate, pentru că eu mă duc departe, și n-aș vrea să stea degeaba aici". Mirat de dărnicia lui Filaret, țăranul a plecat cu boul, mulțumind acestuia pentru atâta dragoste și bunătate. Când a auzit Tezva și copiii, de fapta asta, au început a plânge și a cârti contra lui Filaret. El însă le-a vorbit: „Nu vă tulburați, căci am într-un loc, pe care voi nu-l știți, multe averi, care nu vor seca niciodată". Și astea nu le zicea amăgindu-i, ci văzând mai înainte cu ochii cei lăuntrici cele ce aveau să se întâmple mai târziu.

Nu după mult timp a venit o poruncă împărătească: „Toți ostașii să se adune în cete și să iasă înaintea vrăjmașilor, bine înarmați, având fiecare câte doi cai". Un ostaș sărac, anume Musilie, neavând nici un cal, căci singurul cal ce l-a avut murise, a alergat la Filaret, rugându-l, să-i dea calul lui, căci îi este frică că-l va bate polcovnicul când îl va vedea fără cal. „Ia calul și mergi cu pace, însă să știi că nu de frica polcovnicului ți-l dau, ci pentru Dumnezeu". Îi mai rămăsese lui Filaret o vacă cu vițel, un asin și câțiva stupi.

Un sărac de departe a venit la el și i-a zis: „Domnul meu, mă rog să-mi dai din cireada ta un vițel, ca să am și eu începătura binecuvântării tale, căci știu că dacă va intra ceva de la tine în casa mea, o îmbogățește și o umple de binecuvântare". Filaret, fiindu-i milă de dânsul, i-a dat vițelul. Dar vaca fiind despărțită de vițel a început

a rage cumplit. „Cine va mai răbda acum, nelegiuirile tale, a zis Tezva bărbatului ei, căci vițelul va muri de întristare că l-ai smuls de la mama sa, iar noi nu ne vom putea odihni de răgetele ei". „Acum cu adevărat, bine ai grăit", și zise Filaret, și chemând înapoi pe acel om cu vițelul, i-a zis: „Ia, omule, și vaca, căci vițelul va muri de dorul mamei sale".

Odată era mare foamete prin părțile acelea, iar Filaret ajunse în cea mai mare sărăcie. Neavând cu ce-și mai hrăni familia, a plecat cu asinul la un prieten al său într-altă latură a țării, de unde a adus șase măsuri de grâu, din care a împărțit și la alți săraci, lăsând familiei sale prea puțin. În acel timp, în care foametea era cumplită, un prieten al lui, fiind foarte bogat, și auzind de sărăcia în care a ajuns prietenul său, i-a trimis patru catâri încărcați cu grâu. Din acest grâu, fericitul Filaret a împărțit săracilor cinci banițe. În scurtă vreme s-a terminat și acest grâu, așa că nu mai rămăsăse în casa acestuia decât stupii, din a căror miere se hrănea nu numai familia lui, dar și alți săraci, care cereau milostenie lui Filaret.

În vremurile acelea, sceptrul împărăției grecești îl ținea împărăteasa Irina și fiul său Constantin. Împărăteasa a trimis sfetnici în toată țara spre a găsi o fecioară frumoasă și de bun neam, pentru a se uni prin nuntă cu fiul său Constantin. Sfetnicii au ajuns și la Paflagonia și văzând casa lui Filaret, mai înaltă și mai frumoasă, au vrut să găzduiască acolo. Filaret i-a primit cu cinste, și în urmă a alergat la femeia lui: „Tezvo, fă cină bună ca să ospătăm pe niște bărbați care de departe au venit la noi". „De unde să fac cină bună, când n-avem măcar un miel sau o găină?" „Gătește, numai focul, și curăță puțin pe sus, căci Dumnezeu Cel ce dă hrană la tot trupul, ne va da și nouă". În răstimp, fruntașii satului aceluia au adus pe ușa de din dos a casei lui Filaret, berbeci, miei, găini, porumbei, pâini, vin și altele trebuincioase ospățului, iar Tezva le-a luat și le-a gătit, așezând masa în palatele cele de sus. Mirați au rămas bărbații cei împărătești, când au văzut mesele de fildeș încrustate cu aur și buna-cuviință a acestor oameni.

După ospăț unul din oamenii împărătești a întrebat pe Tezva: „Aveți fete?" „Fiica mea cea mare are trei fete, fecioare tinere, a răspuns Filaret". Să poftească aici, ca să le vedem, pentru că avem poruncă de la împărat, ca să căutăm pe cele mai frumoase fete, și să alegem dintr-însele pe cea care ar fi vrednică de nuntă împără-

tească". „Nu poate fi pentru noi cuvântul acesta - zise Filaret - pentru că noi suntem scăpătați. Dar dacă voiți să le vedeți, odihniți-vă întâi, și dimineață, vă rog să binevoiți a intra singuri în camera lor".

A doua zi, oamenii împărătești, au intrat în cămara fecioarelor. Și s-au bucurat mult când au văzut frumusețea fetelor. Cea mai mare dintre ele, anume Maria, fiind mai frumoasă decât celelalte, a fost aleasă de aceștia ca s-o prezinte împăratului. Maria fiind înfățișată împăratului și plăcându-i acestuia, au făcut legiuita nuntă. Pe a doua, soră a ei, a luat-o unul din boierii împărătești, Constantichie, iar pe a treia a însoțit-o cu stăpânitorul Longobardiei. Și multă cinste și daruri au primit de la împărat, atât Filaret, femeia și fiul lor, cât și părinții fetelor. Atunci Tezva și-a amintit de cuvintele bărbatului, că are într-un loc o comoară ascunsă, pe care a gătit-o lor Dumnezeu.

Fericitul Filaret ridicând mâinile spre cer, a mulțumit lui Dumnezeu, zicând către ai săi: „Ascultați sfatul meu! Să facem un prânz bun și să rugăm pe împăratul și stăpânul nostru ca să vie la ospăț, împreună cu toți boierii săi". Iar când ospățul a fost gata, a ieșit în ulițele cetății și a chemat pe toți săracii, orbii, șchiopii și pe toți bătrânii, două sute la număr, și i-a ospătat în casa sa, dăruindu-le și câte un galben de fiecare, la plecare.

Restul zilelor pe care le-a trăit acest fericit, a fost un nesecat izvor de faceri de bine, căci toată averea sa, pe care Dumnezeu i-o dădu-se însutită, a împărțit-o săracilor. Iar când s-a apropiat sfârșitul lui, s-a retras într-o Mănăstire de fecioare, unde a chemat pe-ai săi și le-a vorbit astfel: „Ați văzut și știți viața pe care am petrecut-o din tineretile mele, că din osteneala mea am mâncat pâinea, și cu bogăția ce Dumnezeu mi-a dat-o, nu m-am înălțat. Gonind departe mândria, am iubit smerenia, precum zice Apostolul. Ajungând în sărăcie nu m-am mâhnit, nici am hulit pe Dumnezeu, ci mai vârtos, ca și dreptul Iov, am mulțumit Lui. Și El văzând răbdarea mea, m-a ridicat din sărăcie, și m-a pus cu boierii și împărații în prieteșug și rudenie. Iar eu suindu-mă la atâta înălțime a cinstei, totdeauna am umblat în adâncul smereniei, căci inima mea și ochii mei nu s-au înălțat, nici în cele mai minunate decât mine n-am umblat. Și n-am ascuns bogăția ce mi-a dat-o împăratul pământesc, ci am trimis-o Împăratului Ceresc, prin mâinile săracilor. Drept aceea, iubiții mei, vă rog și pe voi, fiți asemenea mie, și să faceți acelaș lucru pe care l-am făcut eu. Dacă veți face cât mai multe bunătăți, apoi și de mai

mare fericire vă veți învrednici".

Și adormind cu pace în vârstă de 90 de ani, Sfântul Filaret a fost înmormântat cu mare cinste în Mănăstirea unde singur își alesese locul. Multe vindecări s-au făcut când cei bolnavi s-au atins de Sfintele sale Moaște și s-au rugat cu credință lui Dumnezeu. Iar Tezva femeia lui, a împărțit averea pe care o primise de la împăratul Constantin, reparând și zidind multe Biserici distruse de Perși. Restul zilelor le-a trăit pe lângă împărăteasa Maria, nepoata sa, slăvind pe Dumnezeu, Căruia i se cuvine toată cinstea și Slava în veci, Amin.

Hoțomanul. Stancu era un hoțoman fără seamăn. Într-o noapte întunecoasă de toamnă, pe când toți locuitorii satului dormeau duși, el se strecură pe furiș în grădina boierească. De-a lungul zidului casei se întindea o viță minunată, în vârful căreia erau o mulțime de struguri frumoși. Stancu se agăță ca o pisică de ramurile pomilor dimprejur, și începu să taie ciorchinii cei mai frumoși, pe care le arunca în coșul ce avea în spinare. Cu cât simțea că se adaugă greutatea strugurilor furați, cu atâta și bucuria lui creștea mai mult. Dar când coșul era aproape plin, ramura pe care stătea cu picioarele, se rupse de greutate, iar el căzu atât de greu în tăișul cosorului, încât se răni de moarte. Creștine! Tu fii cinstit, că cel ce fură-i pedepsit (I. M. R.).

Hoțomanul dat de gol. În timpul războiului, un regiment de călărași se oprise pentru câtva timp într-un orășel. Un giambaș de cai, numit Corbea, fură într-o noapte unul din caii cei mai frumoși ai regimentului și-l ascunse într-o pădure. După ce plecă regimentul de acolo, Corbea încălecă pe calul furat și plecă mai departe, cu gândul să-l vândă. Ajunse lângă un oraș, dar neîndrăznind să intre prin mijlocul orașului, o luă prin margini, unde se înălțau niște clădiri mari, roșii. Pe când trecea pe lângă aceste clădiri, văzu între două din ele, un câmp lung, și pe câmp o mulțime de cai și călăreți. Se auzi o trompetă sunând și regimentul de călărași își începu exercițiile.

Când auzi trompeta, calul pe care călărea Corbea, porni ca o săgeată spre câmpul unde alergau tovarășii lui. Sări peste un șanț din marginea drumului și goni pe câmpie, până ajunse la rândurile de cai. Se așeză printre ei și făcu la comandă și la sunetul trompetelor toate mișcările pe care le făceau și ceilalți, când la pas, când în galop. Lui Corbea îi căzuse pălăria în timpul acesta și frica îl înghețase.

Când se sfârșiră exercițiile, soldații și ofițerii se repeziră la Corbea, și căpitanul îi spuse, uitându-se la el cu neîncredere: „Iată un cal de regiment, tânăr, frumos, bine de tot dresat. De unde-l ai?" „L-am cumpărat", răspunse Corbea; dar glasul îi tremura, și nu putea să răspundă de la cine l-a cumpărat, când, cum și cu ce preț! Corbea fu închis. La judecător el mărturisi cum l-a furat și de la ce regiment. Fu pedepsit să stea câteva luni la închisoare (Din o carte de școală).

Rușinarea hoțului de cai. Unui țăran i s-a furat peste noapte cel mai frumos cal din grajd. El merse cale de 15 ceasuri la un târg, să-și cumpere alt cal. Dar iată că între caii de vânzare își zări și calul său. Apucă îndată calul de căpăstru, zicând: „Calul acesta e al meu, acum trei zile mi s-a furat!"

Omul care scosese calul la vânzare, grăi cu politețe: Te-nșeli prietene. Eu am calul acesta aproape de un an. Nu este al d-tale; poate că seamănă numai cu al d-tale". Atunci țăranul acoperi cu palmele sale ochii calului și întrebă degrabă: „Bine, dacă ai calul de multă vreme, spune-mi: de care ochi e orb?" Omul, care într-adevăr furase calul, dar nu-l cercetase încă, răspunse pe nimerite: „De ochiul stâng!" „N-ai gândit", zise țăranul, „de ochiul stâng nu-i orb calul". „Am greșit în grabă cu vorba", zise hoțul, „e orb de ochiul drept!" Atunci țăranul își luă mâinile de pe ochii calului și zise: „Acum s-a arătat că ești un tâlhar și mincinos! Uitați-vă, cu toții oameni, buni, calul nu-i orb deloc. Ei l-am întrebat pe dumnealui numai pentru a-i da pe față tâlhăria". Târgoveții, care stăteau împrejur, începură să râdă și să bată din palme. Tâlharul a trebuit să dea calul înapoi și mai luă și pedeapsa cuvenită!

Tâlharul în brațele ursului. Într-o noapte sosiră doi țigani cu un urs într-un sat și poposiră peste noapte la cârciumă. Cârciumarul vânduse tocmai în ziua aceea un porc mare, îngrășat, și închise ursul în cocina goală a porcului. Cam după miezul nopții veni un tâlhar, voind să fure porcul. El nu știa nimic de ceea ce se petrecuse, deschise încet ușa de la cocină, se vârî înăuntru și apucă ursul în loc de porc. Ursul se ridică înfuriat, înhăță cu labele sale pe tâlhar și nu-l mai lăsă din gheare. Nefericitul începu să țipe grozav de spaimă și de dureri. Toți oamenii din crâșmă se treziră din somn și fugiră afară. Numai cu mare greutate au putut apoi țiganii să scoată tâlharul din labele ursului, dându-l apoi în judecată, ca să-și ia răsplata

cuvenită. Păcătosul niciodată nu rămâne, fără pedeapsă cuvenită.

Groaznica pierzare a trei hoți. Trei hoți omorâră și jefuiră pe un negustor, care trecea printr-o pădure cu o mulțime de bani și scumpeturi. Ei își adunară comorile răpite în peștera lor și-l trimiseră pe cel mai tânăr la oraș ca să cumpere de-ale mâncării. După ce se duse acela, ceilalți doi se înțeleseră să-l omoare când se va întoarce de la oraș și să împartă astfel prăzile numai între ei doi. Iar hoțul cel tânăr cugeta și el pe cale, zicând: „Cât aș fi eu de fericit, dacă ar fi toate prăzile acelea ale mele! O să otrăvesc pe tovarășii mei, și așa-mi rămân apoi toate comorile mie". El cumpără apoi de mâncare din oraș, puse otravă în vin și se întoarse la peșteră. Când intră înăuntru, tovarășii săi se aruncară asupra lui și-l junghiară. După aceea se puseră la masă, mâncară și băură din vinul cu otravă și au murit în cele mai grozave chinuri. Acolo fură ei găsiți morți, înconjurați de comorile cele multe, ce au răpit.

Dumnezeu din ceruri pedeapsă a rânduit și păcătoșii înșiși cu toți s-au omorât (I. M. C. ist 43; 88 și 89).

Pedeapsa tâlharilor prin draci. Odată Sfântul Conon șezând în casa sa, a văzut o tabără de diavoli, care veniseră asupra lui; căci toți cei din ostrovul acela, care erau goniți din oameni și din capiștile idolești, adunându-se, s-au înarmat asupra Sfântului venind să-l vatăme. Văzându-i Sfântul, i-a legat pe toți cu Numele lui Iisus, ca să nu poată să scape, și diavolii rugau pe Sfântul să nu le poruncească a se duce în adânc, ci orice voiește, să le poruncească să lucreze. Iar Sfântul certându-i să nu facă oamenilor nici un rău, i-a trimis la diferite lucruri: pe unii să sape pământul în grădini, să smulgă verdețurile cele netrebuincioase, spinii și pălămidele, pe alții să are țarinele și să le semene, alții să păzească roadele, alții să pască cireada dobitoacelor și s-o păzească de fiare, iar alții să taie și să aducă lemne; și i-a rânduit să facă tot lucrul casei, ca niște robi cumpărați; și diavolii slujeau fericitului Conon ca robii și răscumpărații, până când i-a fost voia lui, făcând cu sârguință tot lucrul poruncit; căci erau legați cu legăturile puterii lui Dumnezeu, și robiți și supuși sub picioarele plăcutului lui Dumnezeu.

Într-o noapte au năvălit tâlharii asupra casei Sfântului, crezând că vor găsi la dânsul vreo bogăție, deoarece era slăvit în toată țara aceea, și legându-l, voiau să-l muncească ca să le spună unde are

aurul. Și începând ei a-l munci, îndată, prin porunca lui Dumnezeu, strângându-se diavolii care slujeau Sfântului, au apucat pe tâlhari și-i băteau fără milă; apoi aprinzând foc în cuptor, le ardeau trupurile, iar pe Sfântul l-au dezlegat din legături, dar el i-a certat, că au muncit pe tâlhari, lăsându-i abia vii. Sfântul s-a rugat pentru tâlhari către Dumnezeu, și și-au venit întru sine, apoi fericitul învățându-i ca să nu mai facă tâlhărie, i-a liberat cu pace. Și nu numai din mâinile tâlharilor au scos diavolii pe Sfântul Conon cu porunca lui Dumnezeu, ci și cinstea numelui lui o păzeau, astfel voind Dumnezeu; căci când cineva dintre cetățenii isaureni îndrăznea să hulească numele lui Conon, îndată unii ca aceia erau bătuți de diavoli nevăzut; și se făcuse numele lui Conon la toți cinstit și înfricoșat.

Fiind pomenit undeva numele lui Conon, doi închinători de idoli au început a huli pe acela cu cuvinte ocărâtoare, și îndată au năvălit asupra lor diavolii, și bătându-i, îi trăgeau de păr pe cale, apoi aducându-i la Sfântul, i-au aruncat înaintea picioarelor lui, pe hulitorii aceia. Și cuprinsese frica pe toți necredincioșii, încât nici cu mintea nu gândeau ceva rău asupra Sfântului Conon.

Pe un om, care fura rodurile din țarina lui Conon, l-au prins acei nevăzuți păzitori, și bătându-l, l-au adus la Sfântul, cu asinul lui și cu sacul plin de roade, și învățându-l să nu fure, l-a liberat la locul său. O văduvă oarecare săracă, purtând în brațe un prunc, fiul său unul-născut, a mers la țarină, în vremea secerișului, și aduna spice în urma secerătorilor; și a pus pe pământ pruncul său, și s-a dus de la dânsul câtăva depărtare, adunând spice; dar îndată alergând din pădure un lup, a apucat pe prunc și l-a dus în pădure. Și a alergat după el, dar n-a putut să-l ajungă, nici să scoată pe prunc din gura lui. Atunci a alergat femeia aceea la făcătorul de minuni, Sfântul Conon, de vreme ce era aproape locul lui, apoi plângând și căzând la picioarele lui, i-a spus primejdia. Iar el îndată a poruncit nevăzuților robi, și aceia alergând în clipeala ochiului, au prins pe lup cu pruncul, ținându-l în dinți, și l-au dus înaintea Sfântului; și el a dat pruncușorul maicii sale viu și sănătos, iar pe lup l-a lăsat într-ale sale.

După aceea alți diavoli, care încă nu erau legați, începuse în țara aceea a vătăma pe oameni prin diferite boli, dar mai ales cu vărsatul. Și înțelegând Sfântul vrăjmășia acelora, s-a rugat lui Dumnezeu, și îndată i s-a dat putere asupra lor. Deci, prinzându-i pe toți,

i-a certat pe ei, și pe unii i-a izgonit din hotare la locuri pustii, pe alții i-a trimis în adânc iar pe alții legați astupându-i în 30 de vase de lut cu plumb, și pecetluindu-i cu puterea Crucii, i-a îngropat în pământ, sub temelia casei sale... (V. Sf. 5 Martie).

Țiganul la ceapă

Un țigan odată, a intrat să fure,
Când iată stăpânul în mâini c-o secure!
„Ce cauți, țigane, în a mea grădină?"
„M-a aruncat vântul, nu sunt eu de vină".
„Te-a aruncat vântul, asta nu te scapă,
Dar ce cată ghiara-ți înfiptă în ceapă?"
„M-apucai de dânsa, să nu mă ia vântul".
„Degeaba, țigane, nu ți-ai găsit Sfântul!
Dacă e așa, dar, de ce-ți umpluși traista?"
„Apoi românico, vezi, asta e asta" (Anton Pan).

14. Am răpit, am silnicit, m-am lăcomit și am nedreptățit?

Răpitorii și nedreptățitorii sunt mai răi decât furii și ucigașii. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Când vom vedea pe bogatul că răpește de la sărac, să lăsăm pe cel asuprit, și să plângem pe cel ce răpește; că acela scutură de pe sineși întinăciunea, iar acesta se încarcă... și cel nedreptățit s-a folosit, iar cel ce a nedreptățit, foarte s-a vătămat. Că nu este nimic așa mâniind pe Dumnezeu, precum de a răpi, a silnici și a lăcomi la avuții" (Vor. 24 la ep. 2 Cor.). „Căci răpitorii și nedreptățitorii sunt mai răi decât furii", după același Hrisostom (Ibid. vor. 52 la Mat.). Răpitorii și nedreptățitorii sunt mai răi și decât ucigașii; fiindcă ucigașul într-un ceas ia viața omului și scapă; iar răpitorul și nedreptățitorul face să moară mai pe în ceasul cel nedreptățit de el, precum zice acelaș Sfânt: „Că spune, au nu răpirea e mai rea decât uciderea? A-l da pe săracul foametei și a-l băga în temniță și a pieri cu foamete și cu chinuri și cu nenumărate cazne? Că ucigașul de oameni odată a înfipt cuțitul și puțină vreme trudindu-se nu prelungește mai mult muncirea, iar tu cu clevetirile, cu bântuielile, cu asupririle, lumina întuneric făcând-o lui, îl faci a dori să moară de mii de ori; socotește câte morți faci în loc de una" (Ibid. vor. 11 la ep. c. Rom.). Și iarăși zice: „Că decât uciderea, răpirea e mai cumplită, încet topind pe săracul" (Ibid. vor. 52 la Mat.), pentru că răpitorii și nedreptățitorii se dezbracă de firea omenească și se

îmbracă în firea fiarelor celor sălbatice și nemilostive. Pentru aceasta Proorocul Iezechiel, lei și lupi numește pe răpitori, zicând: „Ocârmuitorii prin mijlocul Ierusalimului umblând ca niște lei, răpind prada, mănâncă sufletele cu silnicie". Și iarăși: *„Boierii lui în mijlocul cetății ca niște lupi răpind prada spre a vărsa sânge, ca prin lăcomie să câștige mai mult"* (Iez. 22, 25-27).

Pentru aceasta și Apostolul poruncește a nu petrece cineva cu creștinul acela, ce răpește la arătare, pentru că acela nu-și are firea obștească cu oamenii: *„Am scris vouă, zice, să nu vă amestecați, de ar fi vreun frate numit răpitor; cu unul ca acela nici să mâncați"* (1 Cor. 5, 11). Și în sfârșit, răpitorii și lacomii de averi și nedreptățitorii, sunt vrednici de lacrimi, de trei ori ticăloșii, pentru că se lipsesc de Împărăția Cerurilor și moștenesc o muncă veșnică. Așa o hotărăște aceasta gura lui Hristos, fericitul Pavel, zicând: *„Nu vă amăgiți, că nici lacomii de averi... nici răpitorii, Împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni"* (1 Cor 6, 9-10). Dar în ce nădăjduiesc răpitorii și nedreptățitorii a li se ierta răpirile și nedreptățile lor? Întâi în milosteniile și în pomenile ce fac; la care răspundem din Dumnezeiasca Scriptură și de la Sf. Părinți: că a răpi voi lucrul fratelui și apoi a milui pe alții, aceasta nu e milostenie, ci e cruzime și neomenie, după Dumnezeiescul Hrisostom, ce zice: *„Cu milosteniile și cu credință se curăță păcatele... Milostenia, nu zic pe cea din nedreptăți, că acel lucru nu e milostenie, ci cruzime și neomenie. Căci ce folos este a dezbrăca pe unul și a îmbrăca pe altul?"* (Vor. 73 la Ioan). Și nu este aceasta milostenie, ci cruzime și neomenie: 1. Pentru că nedreptățește pe unii și miluiește pe alții: „Deci să nu o zici aceasta, că unul s-a nedreptățit, dar altul s-a miluit; că aceasta este răul, că trebuia cel ce se nedreptățește, acela a fi miluit; iar acum pe alții rănești și pe cel ce nu l-ai rănit îl vindeci, trebuind a vindeca și pe aceia, iar mai ales nici a-i răni; că acela e iubitor de oameni; nu care le rănește și vindecă; ci cel ce pe cei răniți de alții vindecă" (Vor. 73 la Ioan).

2. Nu este aceasta milostenie, ci cruzime și neomenie, pentru că ucidere de fiu și vărsare de sânge se socotesc acestea la Dumnezeu, precum zice înțeleptul Sirah: „Cel ce jertfește din nedrept, prinos hulit este lui și nu sunt spre bunăvrere huliturile celor fărădelege. Nu binevoiește Cel Preaînalt în darurile necredincioșilor; nici înmulțirea jertfelor curățește păcatele. Cel ce aduce jertfă din averile

săracilor, junghie pe fiu înaintea tatălui său. Pâinea celor lipsiți este viața săracilor, și cel ce o ia pe aceasta, omul sângiuirilor este. Cel ce ia hrana cea de lipsă, este ca cel ce omoară pe aproapele său, și cel ce oprește simbria slugii, ca cel ce varsă sânge. Când unul zidește și altul strică, ce folos fac, fără numai se ostenesc. Când unul se roagă și altul blesteamă, al cui glas va auzi Stăpânitorul? Cel ce se spală de la mort și iarăși se atinge de el, ce i-a folosit lui spălarea sa? Așa și omul cel ce postește întru păcatele sale și iarăși merge și face aceleași. Rugăciunea lui, cine o va asculta? Și ce a folosit smerindu-se pe sine?" (Is. Sir. 34, 20-29).

Nu este milostenie aceasta, că voi răpind zeci de mii, dați puține și luând cu lăcomie și nedreptate zeci și sute de pungi, abia dați la 100 sau la 1000 de galbeni unul. Pentru aceasta zice Hrisostom: „Și toate cele luate de la alții de le vom da, nici de un folos este nouă. Ci dovedește aceasta Zaheu, care atunci a zis, ca să îmblânzească pe Dumnezeu, dând, pentru cele luate împătrit; iar noi zeci de mii răpind și puține dând, socotind că am făcut milostiv pe Dumnezeu, deși mai mult Îl întărâtăm" (Vor. 73 la Ioan).



Core, Datan și Aviron, nemulțumindu-se cu rânduiala lor în care erau puși de Dumnezeu, s-a deschis pământul și i-a înghițit, dimpreună cu 250 de oameni, corturile și averile lor (Num. 16).

Răpitorii și nedrepții nădăjduiesc să li se ierte răpirile și nedreptățile prin afierosirile, milosteniile și zidirile ce fac la Biserici, la Sf. Mănăstiri; dar le răspunde lor Dumnezeiescul Hrisostom, cum că afierosirile cele ca acestea, înaintea lui Dumnezeu put, mai mult decât un stârv (trup) de măgar mort, zicând: „Că spune-mi, de ai trage un stârv putrezit, de pe drum și l-ai aduce pe Jertfelnic, oare nu te-ar osândi toți ca pe un spurcat? Deci cum te voi mustra? Că jertfa cea din răpire e mai spurcată decât acesta; ce dezvinovățire vom câștiga? Ca să zicem, că se face oarecare învistierire din răpire;

dar oare nu pute mai rău decât un măgar mort și împuțit? Și tu adică prin bani rogi pe Dumnezeu să uite relele câte le faci, iar prin faptele ce le faci, răpind, îl silești a-și aduce aminte neîncetat (de ele), punînd jertfa ta pe Jertfelnic. Și acum nu numai aceasta e greșeala ta, ci și de cât aceasta mai cumplită și spurci sufletele Sfinților; că acelea neîncețat îl poartă pe însuși Hristos; iar tu cutezi a trimite acolo necurățenii ca acestea?" (Tot acolo). Iar pentru zidirile ce fac răpitorii și nedrepții de acest fel pe la Sf. Mănăstiri, zice Sf. Isidor Pelusiotul, scriind o epistolie către Episcopul Evsevie, zicând așa: „Zidești, precum spun, o Biserică în Pelusiu... cu nedreptăți, cu ocări, cu asupririle săracilor și cu împovărătoare cheltuieli,' care lucru nimic alta este decât a zidi Sionul cu sângiuiri și Ierusalimul cu nedreptăți (Mih. 3, 11). Că Dumnezeu nu are trebuință de jertfe din cele străine, ci aceasta o urăște ca pe un câine junghiat".

Răpitorii și nedrepții nădăjduiesc a li se ierta relele și nedreptățile lor, pentru că se îndeletnicesc la citirea Dumnezeieștilor Scripturi, pentru că adeseori se mărturisesc, pentru că au în casele lor părinți și învățători duhovnicești, cântând adeseori sfințiri de apă și Paraclise și învățându-i pe ei și citind în toate zilele cele șapte laude; la care noi răspundem, căci cu adevărat, și acestea sunt bune și plăcute lui Dumnezeu, dar mai întâi și mai de nevoie decât toate acestea, spre iertarea nedreptății lor, este spre a li se ierta nedreptatea lor, ca să dea înapoi celor ce i-au nedreptățit, banii și lucrurile ce le-au răpit; și după ce vor da înapoi dreptul cel străin și datoria lor, atunci, de au posibilități, din ostenelile lor drepte, să facă bine, adică milostenii, afierosiri și alte ajutorări; iar de pun ca pricină, că de vor da dreptul cel străin, nu le rămâne stare, pentru a face milostenie și alte faceri de bine, mai bine este lor nici lucru de răpire a nu avea în casa lor, nici milostenie a face din acelea, precum îi sfătuiește astfel: „Că se cuvine a cinsti pe Domnul din drepte osteneli și a aduce Lui pârgă din ale tale roduri de dreptate" (Pildele S. 3, 9). Că de voiești a aduce jertfe lui Dumnezeu din nedreptate și din răpire, mai bine este ție nici a câștiga avuție, nici a aduce jertfe dintr-însa (întru cele pustnicești); iar încât răpitorii au posibilitatea de a da înapoi lucrul nedrept și nu-l dau, ci îl țin, toate milosteniile și facerile de bine ale lor sunt zadarnice, și însuși pocăința unora ca acelora, nu e adevărată, ci mincinoasă și fățarnică; precum a spus-o sfințitul Augustin: „Când poate a întoarce lucrul cel străin și nu-l

întoarce, nu se face pocăință, ci se fățărnicește" (Vezi subînsemnarea tâlcuirii. Fer. Teofilact la ep. c. Evrei 10, 34, Tom. III pg. 568-571).

Prin modestie se câștigă, prin lăcomie se pierde. Era vreme de scumpete mare. Un om bogat chemă la sine pe copiii de școală cei mai săraci, și le zise: „Aici este o corfă cu pâine. Fiecare dintre voi să-și ia câte una și astfel puteți să veniți în fiecare zi, până Dumnezeu Sfântul va îndrepta vremurile". Copiii se repeziră la pâine, se certau între ei, care mai de care să ia pâinea cea mai frumoasă, și se duseră în sfârșit, fără de a mulțumi barem. Numai Saveta, o copiliță săracă, dar curățică, stătea la o parte și luă apoi pâinea cea mai mică rămasă. Sărută cu mulțumită mâna omului lui Dumnezeu și se duse acasă în liniște. În ziua următoare copiii se arătară tot așa de proști și Saveta căpătă acum o pânicică și mai mică ca ieri.

Dar când ajunse copila acasă și mama-i bolnavă tăie pâinea în două, căzu un pumn de bani de argint din ea. Mama se înspăimântă și zise: „Să duci banii îndată înapoi; căci vor fi ajuns, desigur, din nebăgare de seamă aici". Saveta îi duse îndată. Dar omul cel milostiv zise: „Nu, nu, n-au fost din nebăgare de seamă; ci cu dinadinsul am dat eu ordin să se pună bani în pâinea cea mai mică, pentru ca să-ți dau răsplata cuvenită, dragă copilă! Rămâi pentru totdeauna așa de pașnică și îndestulată. Cine se mulțumește cu o pâine mai mică, decât să se certe pentru una mai mare, își duce în casă binecuvântarea cerească, chiar și dacă n-ar găsi nici când vreun ban în pâine". De dragul păcii cu puțin te mulțumește, căci Dumnezeu atunci bogat te răsplătește.

Nedreptatea a pedepsit pe lacom. Doi drumeți, Vasile și Dosoftei, mergeau tăcuți pe drum de țară. Deodată Vasile zări o pungă plină în drum. El sări îndată și o ridică cu grăbire. „Frate, zise Dosoftei, să împărțim banii prietenește". Însă Vasile zise: „Nu, eu nu-i împart. Eu am găsit punga, și prin urmare, este a mea". Puse apoi punga în buzunar râzând, iar Dosoftei își continuă calea supărat. Acum le ieși în cale un hoț cu sabia scoasă. Vasile se făcu galben ca ceara și zise: „Frate Dosoftei! să ne ajutăm unul pe altul. Unul singur nu ne va putea învinge ușor pe noi doi. Grăbește și trage și tu sabia". Dosoftei însă zise: „Eu nu! Mie n-are ce-mi lua hoțul. Tu ți-ai ținut banii numai pentru tine, acum apără-te singur". Vasile fu biruit de hoț, și pe lângă pierderea pungii cu bani, mai fu și grav

rănit. Și la bine și la rău, fii frate cu soțul tău (I. M. C. ist. 59 și 82).

Prin nedreptate și-a agonisit certare divină în casă. Fericitul Pior lucrând vara la oarecine, îi aducea aminte ca să-i dea plata. Iar acela nevrând, el s-a întors la Mănăstire. Venind iarăși vremea, secerând la dânsul și cu osârdie lucrând, acela nedându-i nimic, el s-a întors la Mănăstirea sa. Iar al treilea an împlinindu-se și lucrarea cea obișnuită săvârșind, bătrânul s-a dus iar neluând nimica. Iar Domnul a certat casa aceluia, care, aducând plata, înconjura căutând la Mănăstire pe Sfânt; și deabia găsindu-l, a căzut la picioarele lui, dându-i plata. Iar el zicea: „Mie Domnul mi-a dat". Iar aceluia i-a dat poruncă să o dea Preotului la Sf. Biserică.

Nedreptățitorii sunt: ai lui Iisus, ai lui Adam și ai diavolului. Cel ce se nedreptățește de voie - zice un Sfânt Părinte - și iartă pe aproapele, firește este al lui Iisus. Iar cel ce nici nedreptățește, nici se nedreptățește, firește este al lui Adam. Iar cel ce nedreptățește, sau dobânzi cere, sau înșeală, firește este al diavolului (Pat. pg. 198, 1 și 398, 9).

Șapte lacăte. Împ. Traian a dat comandantului oștirii pretoriene sabia, pe care aceasta trebuia s-o poarte pentru paza împăratului. A tras-o din teacă și ținându-o ridicată în sus, i-a zis: „Primește această armă ca să mă aperi cu ea când eu împărățesc drept, și s-o întorci împotriva mea când eu voi fi nedrept. Căci este mai puțin iertat stăpânitorului, decât oricărui altuia, să fie nedrept".

Leon, împăratul Lacedemoniei, fiind întrebat odată în care cetate se poate bucura cineva de cea mai mare siguranță, el a răspuns: „În aceea, în care împărățește dreptatea, și în care nedreptatea nu este cunoscută". Etiopienii erau strașnici păzitori de dreptate și evlavie. Casele la intrarea lor, n-aveau porți. Mii de lucruri stăteau expuse la drumul mare și niciodată și nimic nu se pierdea. Asemenea era și la Celți. Casele lor erau totdeauna deschise. Ce fericite popoare! La noi însă, după atâta cultură, ne încuiem cu șapte încuietori și, de multe ori, pentru oamenii... cinstiți! Ajută-ne, Doamne, să ajungem și noi pe etiopieni și pe celți! (D. O. a. VII Nr. 11-12, Pr. N. Runceanu).

Pietrea celui ce a nedreptățit pe Avva Ghelasie. Lui Avva Ghelasie i-a rămas o chilie de la oarecare bătrân, care era și el Monah, împrejurul Nicopolei având locuința. Și această chilie avea și livadă. Deci un lucrător oarecare al lui Vacat, celui mai mare peste

Nicopole, cel din Palestina, fiind rudenie bătrânului celui pristăvit, a venit către Vacat și-l ruga pe el să ia livada aceea, că i se părea că după lege la el trebuia să se pogoare. Iar el fiind răpitor, se cumpănea cu mâinile sale să ia livada, dar Ghelasie nevrând să dea mirenilor chilia călugărească, nu vrea să o lase pe dânsa să o ia. Deci, pândind Vacat dobitoacele lui Avva Ghelasie, care aduceau măsline de la livada aceea, și luând măslinele cu mâinile sale, cu de-a sila le-a adus la casa sa, și deabia mai târziu, cu ocară, le-a lăsat dobitoacele împreună cu oamenii lor. Iar fericitul bătrân, roadă nici cât de puțină nu a luat, iar livada nu a lăsat-o să o ia pentru pricina cea mai de sus zisă, de unde s-a aprins Vacat. Și fiindcă și alte pricini îl trăgea pe el, căci era iubitor de judecăți, a mers la Țarigrad, călătorind pe jos. Venind el la Antiohia, când atuncia acolo ca un luminător mare strălucea Sfântul Simeon, și auzind de dânsul, că era mai presus de om, a dorit, ca un Creștin, să vadă pe Sfântul; iar văzându-l pe dânsul de pe stâlp, Sfântul Simeon, că îndată a intrat în Mănăstire, îl întrebă pe el: „De unde ești și unde mergi?" Iar el a zis: „De la Palestina sunt și merg la Țarigrad". Iar Sfântul iarăși a zis către el: „Și pentru care trebuință?" I-a răspuns Vacat: „Pentru multe trebuințe și mă nădăjduiesc cu rugăciunile sfinției tale să mă întorc și să mă închin sfintelor tale urme". Și i-a zis Sf. Simeon: „Nu voiești să spui, deznădăjduitule om, că mergi asupra omului lui Dumnezeu? Dar nu-ți va fi calea cu bine și nici casa ta nu o vei mai vedea; iar de vei asculta sfatul meu, să te întorci de aicea și să te pocăiești către dânsul, dacă cu viață vei mai ajunge la loc". Deci îndată cuprinzându-se de friguri și punându-se în năsălie de cei ce erau cu dânsul, mergea, după cuvântul Sfântului Simeon, să ajungă la loc și să se pocăiască înaintea Părintelui Ghelasie, dar ajungând până la Virit, s-a săvârșit și n-a mai văzut casa, după proorocirea Sfântului.

Acestea și fiul lui, care tot cu același nume, adica Vacat, era numit, le-a spus, după moartea tatălui său, multor bărbați vrednici de credință (Pateric, pg. 47, 2).

Nu fura. Un conte din Galiția călătorea odată către orășelul Dublin, la târgul de vite, ca să cumpere niște cai. Se spune că la întoarcere el a pierdut un rest de bani în valoare de 5.000 lei, ce-i purta la el într-o pungă frumoasă de piele. Din această pricină, el nu s-a întristat de loc și nici n-a purtat grijă, fiindcă avea cu sine un câine cu părul creț - dresat - foarte cuminte, în care își punea toată

încrederea în orișice privință. Îndreptându-și el privirile către câinele său cel credincios, i-a zis așa: „Dragul meu prieten, du-te repede înapoi și caută-mi punga cu banii, care am pierdut-o pe drum!"

Câinele, auzind aceste cuvinte, n-a mai stat un pic pe gânduri, ci - fiind o fire ascultătoare și supusă - a dat fuga repede înapoi. Se spune că el a găsit punga, a luat-o în gură și s-a întors îndărăt către stăpânul său. Dar, vai, ce întâmplare rea! Iată de ce! Pe drum l-a întâlnit un alt nobil polonez, care era la vânătoare cu toți oamenii săi. Acesta a zărit pe câine cu punga de bani în gură, l-a oprit, l-a prins și l-a luat acasă, dimpreună cu punga. De atunci, stăpânul câinelui n-a mai auzit nimic de cei 5.000 de lei și nici despre câinele său. Parcă îi înghițise pământul.

După întâmplarea asta a trecut un an și jumătate. În sfârșit, a venit și vremea unui nou târg de vite. Și nobilul acela, care furase de data trecută cei 5.000 de lei, a voit de data aceasta să cumpere o pereche de cai frumoși și trăgători. În acest scop a pus 15.000 de lei în punga luată din gura câinelui și a lăsat-o pe masă. După aceea a ieșit afară din cameră, cu puțin timp înainte de a pleca la târgul de vite.

Nobilul acela abia s-a îndepărtat puțin de casă și câinele cel dresat a luat în gură punga încărcată de bani, și ușurel, pe nesimțite, a ieșit pe ușă și pe poarta curții și s-a întors grabnic, tot pe acelaș drum, la stăpânul său cel dintâi și cel adevărat. Mare i-a fost mirarea și bucuria stăpânului, când, după un an și jumătate și-a văzut câinele, care i-a adus în gură nu o pungă cu 5.000 de lei, ci de trei ori atât, adică 15.000 de lei. Din această istorioară tragem învățătura aceasta: Să nu răpim dreptul altuia! Nobilul acela a furat punga cu bani. Însă Dumnezeu nu l-a răbdat, căci, l-a făcut să piardă de trei ori mai mult. Orice avere adunată cu strâmbătate, se spulberă ca pleava la suflarea vântului. Hoția duce în temniță. Frate Creștine, să nu faci ca nobilul din istorioară, căci vei păți la fel ca el! Să nu înșeli pe aproapele tău, căci la Cartea Sfântă stă scris: „Să nu furi!" și „Hoții nu vor moșteni Raiul cu toate bunătățile și fericirile lui".

Dacă are cineva urechi de auzit, n-are decât să audă și să înțeleagă tâlcul istorioarei de mai sus (Prel. Pr. V. Anastasiu din D. Ort.)

15. M-am pornit cu ură de moarte asupra celor ce m-au furat?

Răpitorii sunt mai de plâns decât aceia pe care îi jefuiesc. Răpitorii se aseamănă cu fiarele sălbatice, cu păsările răpitoare și cu jivi-

nile înveninate. Aceștia nu vor intra în Împărăția Cerurilor, deci nimenea să nu se însoțească cu ei. Până nu vor întoarce dreptul altuia pe care l-au răpit, nu pot dobândi iertare, și milosteniile sau alte fapte bune ale lor, nu sunt bine primite. Toți Creștinii care rabdă răpirea averilor lor pentru păzirea bunei credințe, fac mai multă ispravă decât cei care dau milostenie (Vezi Tâlc Teofilact. Ep. c. Evrei 10, 34).

Aceasta știind-o adevărații Creștini și mai ales Sfinții, sufereau, ba unii chiar și binevoiau ca să li se fure câte ceva de tâlhari.

Sihastrul ajuta pe hoți a-l fura. Avva Evprepie prădându-se, ajuta împreună prădătorilor. Iar după ce au încărcat ei cele dinăuntru, și-au lăsat toiagul lor și îndată ce l-a văzut Avva Evprepie, s-a mâhnit, și luându-l alerga după ei, vrând să li-l dea. Iar aceia nevrând să-l primească, ci temându-se să nu li se întâmple ceva, întâlnind el pe unii, care mergeau pe aceea-și cale, îi poftea să-l dea lor acel toiag. „Cele trupești - zise el - sunt materia. Cel ce iubește lumea, iubește sminteala și împiedicările. Deci, de se va întâmpla să ni se piardă cândva ceva, aceasta trebuie să o primim cu bucurie și cu mărturisire, fiindcă ne-am izbăvit de griji".

Pustnicul a înlesnit hoțul să-i fure haina. Un bătrân având trebuință de o haină, s-a dus în târg și a cumpărat una, care se prețuia în puțini bani. Deci, luând haina, a pus-o și a șezut pe dânsa. Și dând prețul vânzătorului, număra banii pe lespedea ce era acolo. Iar cineva venind pe la spatele lui, trăgea haina, vrând să o ia pe ascuns. Și simțind bătrânul că trage cineva haina, s-a ridicat puțin, întinzându-se oarecum spre locul acela unde număra banii, până când cel ce trăgea haina, a luat-o și s-a dus. Și așa, bătrânul plătind tot prețul, s-a dus neluând nimic.

Furul mântuit prin răbdarea pustnicului. Spuneau Părinții pentru un frate ce locuia lângă un mare bătrân, că intrând în chilia bătrânului, fura. Iar bătrânul vedea și nu-l mustra pe el, ci lucra mai mult, zicând, că poate fratele are trebuință. Și avea bătrânul multă strâmtorare, cu lipsă aflându-și pâinea sa. Apoi când era să moară bătrânul, l-au înconjurat frații și văzând pe cel ce îl fura, i-a zis: „Apropie-te de mine". Și i-a sărutat mâinile lui, zicând: „Mulțumesc mâinilor acestora, că printr-însele mă duc întru Împărăția Cerurilor". Iar acela umilindu-se și pocăindu-se, s-a făcut și el Monah iscusit, din faptele pe care le-a văzut la acel mare bătrân.

Pustnicul credincios cerceta pe jefuitorul său în temniță. Povestea fericitului Zosima, că era un bătrân care locuia aproape de o chinovie, foarte bun și blând. Pentru aceea și cei din chinovie îl iubeau mult și îl cinsteau. Aproape de bătrân locuia și un frate. Deci, într-una din zile lipsind el, fratele îndemnându-se de vrăjmașul, s-a dus și a deschis chilia bătrânului și intrând a luat vasele lui și cărțile, și s-a dus. Iar după puțin întorcându-se bătrânul, cum a văzut chilia lui deschisă și intrând și neaflând vasele sale, s-a dus către fratele să-i spună lui ceea ce s-a întâmplat. Dar stând afară de chilia aceluia și strigând pe fratele, cum și-a văzut vasele sale puse în mijlocul chiliei, căci fratele încă nu le strânsese, și nevrând să-l vădească, sau să-l rușineze, pricinuind o treabă de nevoie, că adică îl supără pântecele, s-a dat în lături de la chilia fratelui până ce va ridica vasele din mijloc. Apoi întorcându-se, a început a grăi fratelui pentru alt lucru, nepomenind nimic pentru chilie, sau pentru vasele care le-a pierdut. Iar după vreo câteva zile s-au descoperit vasele bătrânului. Și luându-l pe fratele oarecare cunoscuți ai bătrânului, l-au dus în temniță, neștiind bătrânul. Iar el auzind pentru fratele că este în temniță și neștiind pricina pentru care fusese băgat acolo, mergând către egumenul chinoviei din apropiere, unde era cinstit de toți frații pentru faptele lui bune, i-a zis: „Fă dragoste și-mi dă câteva ouă și câteva pâini" . Iar egumenul i-a zis: „Au doară a venit la tine cineva, Avvo?" Iar bătrânul a răspuns: „Da".

Deci poruncind egumenul, i s-au dat câte a voit. Și luând bătrânul pâinile și ouăle, s-a dus la temniță unde era fratele și a intrat la dânsul. Iar el văzând pe bătrânul, a alergat și a căzut la picioarele lui, zicând: „Iartă-mă! căci pentru tine sunt aicea, fiindcă ți-am furat vasele. Și iată, cartea ta este la cutare, iar haina este la cutare". Și pe rând le enumera pe toate. Iar bătrânul zise către el: „Să fie încredințată inima ta, fiule, că nu pentru acestea am intrat aicea și nici nu știu, că pentru mine ai intrat aicea. Ci auzind că ești băgat în temniță, iar pricina pentru ce, neștiind, și mâhnindu-mă pentru a ta supărare, am venit să-ți fac mângâiere. Și iată ouăle și pâinile, pe care le-am adus pentru tine. Dar de vreme ce m-am înștiințat că pentru mine ești ținut aicea, voi face totul, până ce cu ajutorul lui Dumnezeu, te voi scoate din temniță". Și mergânnd, s-a rugat unora din cei slăviți ai lumii, căci era cunoscut și acestora bătrânul pentru fapta lui bună, și trimițând aceia, au scos pe fratele din temniță („Pateric", pg. 71, 2-3; 399, 11-14; 81, 2).

Prin lepădarea de sine a dobândit sufletul hoțului. Au zis unii pentru Avva Ghelasie, că avea o carte în membrane (piei subțiri sau pergamente, care serveau în vechime în loc de hârtie), al cărei preț era de 18 bani. Și era scrisă într-însa toată Scriptura cea veche și cea nouă și se afla pusă în Biserică, ca oricare dintre frați va voi, să o citească. Și venind un frate străin, cum a văzut-o pe ea, a poftit-o și furându-o, a ieșit. Iar bătrânul n-a alergat după dânsul, ca să-l prindă, măcar că a priceput. Deci, mergând acela în cetate, căuta să o vândă și găsind pe cel ce voia să o cumpere, îi zicea lui: „Dă-mi-o să o cerc și așa îți voi da prețul ei". Deci, a dat-o lui. Iar el luându-o a dus-o la Avva Ghelasie, să o cerce pe ea, spunându-i suma prețului cerut de cel ce o vindea. Și i-a zis bătrânul: „Cumpăr-o, că este bună și face prețul care l-ai spus". Și venind omul, a spus celui ce o vindea, altele și nu cele ce a zis bătrânul, zicându-i: „Iată, am arătat-o lui Avva Ghelasie și mi-a zis că este scumpă și nu face prețul care l-ai zis". Acela auzind, i-a zis lui: „Nimic altceva nu ți-a zis bătrânul?" Zis-a lui: „Nu". Atunci a zis: „Nu voiesc să o mai vând". Și umilindu-se, a venit la bătrânul, pocăindu-se și rugându-l pe el să o primească. Iar bătrânul nu voia să o ia. Atunci i-a zis lui fratele: „De nu o vei lua pe ea, nu am odihnă". Zis-a lui bărtânul: „Dacă nu te odihnești, iată o primesc". Și a rămas fratele acela acolo până la sfârșitul lui, fiindcă s-a folosit la lucrarea bătrânului.

Văzându-și greșeala a scos pe jefuitorii săi din temniță. Era un sihastru mare în muntele Atliviei și au venit asupra lui tâlharii și a strigat bătrânul. Și auzind vecinii lui, au prins pe tâlhari și i-au dus la dregători de i-au pus în temniță. Și s-au mâhnit frații, zicând: „Că pentru noi au fost dați". Și sculându-se, au mers la Avva Pimen și i-au vestit lui pricina. Și el a scris către bătrânul, zicând: „Socotește, vânzarea cea dintâi de unde s-a făcut? Și atunci vezi pe cea de-a doua. Că de nu te-ai fi dat mai întâi de cele dinăuntru, nu ai fi făcut pe cea de-a doua vânzare". Și văzând bătrânul sihastru scrisoarea lui Avva Pimen (că era cunoscut în tot locul acela și nu ieșea din chilia lui), sculându-se a venit în cetate și a scos pe tâlhari din temniță, și înaintea poporului i-a slobozit pe ei.

Nu lovi pe barbarul ce vrea să te ucidă. Întrebat-a unul din Părinți pe Avva Sisoe, zicând: „De voi ședea în pustie și va veni vreun barbar vrând să mă omoare, de voi putea să-l omor pe el?" Bătrânul

a zis: „Nu, ci lasă-l în seama lui Dumnezeu, căci orice fel de ispită-i va veni omului, să zică: pentru păcatele mele s-a întâmplat aceasta. Iar dacă vreun lucru bun se va întâmpla, să zică, cum că din economia lui Dumnezeu este" („Pateric", pg. 41, 6; 179, 90; 216, 34).

Minunea cu furul Cuviosului Preot Coprie. Cuviosul Preot și stareț Coprie, avea aproape de chilia sa o grădină mică, în care semăna verdețuri și roduri de mâncare pentru străinii cei ce veneau la dânsul. Iar oarecare închinători de idoli intrând noaptea în grădină au furat din roduri cât a putut să ducă. Ajungând acasă, au băgat într-o căldare o parte din roduri și le-au pus să fiarbă. Făcând un foc mare dedesubt, le-a fiert timp de trei ceasuri și mai mult. Dar deși mai multe lemne a consumat, nimic n-a sporit, pentru că nici apa din căldare nu s-a încălzit, încât se mira omul acela de lucrul cel neobișnuit. Cunoscându-și el păcatul, și puterea lui Hristos ceea ce lucrează în Creștini înțelegându-o, a luat toate cele furate și pe cele din căldare și le-a dus la stareț. Ajungând, s-a aruncat cu fața la pământ înaintea picioarelor lui, spunându-i furtișagul său și minunea ce se făcuse în căldare, și cerându-și iertare se ruga să-l facă și pe el Creștin. În aceea vreme s-a întâmplat de erau la stareț mulți străini, care s-au bucurat cu toții pentru minunata întoarcere la Hristos a omului aceluia. Apoi din rodurile acelea ospătându-se cu toții, au mulțumit lui Dumnezeu. Acestea și alte multe minuni, cu Darul lui Hristos, făcând Cuviosul Coprie, s-a odihnit cu pace, luând parte cu Cuviosul Partemutie întru Împărăția Domnului nostru Iisus Hristos. Amin (Prolog. 9 iulie).

Fiilor! Luați-vă și săculețul. Au venit odată la un bătrân tâlharii și au zis lui: „Am venit să luăm toate cele ce se află în chilia ta". Iar el a zis: „Cât vă place fiilor, luați". Și au luat toate câte au aflat în chilie și s-au dus. Dar au uitat un săculeț care era spânzurat acolo. Deci, bătrânul luându-l pe el, alerga după ei, strigând și zicând: „Fiilor! Luați ce ați uitat, în chilia voastră". Iar aceia spăimântându-se pentru nerăutatea bătrânului, i-au adus înapoi în chilia lui toate câte au luat. Și s-au pocăit, zicând între dânșii: „Cu adevărat, omul lui Dumnezeu este acesta".

N-ascund nimic de voi. Povestit-a fericitul Zosima pentru un bătrân, zicând: „Fiind eu într-o Mănăstire din Tir, a venit la noi un bătrân îmbunătățit. Apoi citind noi din cuvintele bătrânilor - după

cum era obiceiul întotdeauna - am ajuns la povestirea bătrânului aceluia, asupra căruia venind tâlharii, i-au luat toate lucrurile lui și s-au dus, lăsând un săcușor, pe care luându-l bătrânul a alergat după dânșii, strigând: „Fiilor, luați ce ați uitat, în chilia voastră". Iar ei minunându-se de nerăutatea lui, au întors iarăși înapoi toate câte le luaseră din chilia sa. Deci, citind noi această povestire, mi-a zis bătrânul care venise la noi: „Acest cuvânt foarte mult m-a folosit". Iar eu rugându-l să-mi spună, care folos a aflat dintr-însul, el a zis: „Oarecând petrecând eu în locurile cele de pe lângă Iordan, am citit povestirea aceasta și minunându-mă de bătrânul pentru nerăutatea și blândețea lui, ziceam către Dumnezeu: „Doamne, Cel ce m-ai învrednicit să vin în chipul acestor Sfinți bătrâni, învrednicește-mă să umblu și în urmele lor și să călătoresc pe aceeași cale pe care au călătorit ei, povățuindu-se de Darul Tău". Acestea rugându-mă lui Dumnezeu și având întru mine această dorință, trecând două zile, cum ședeam în chilie, am simțit pe unii că au venit la chilie, care și stând la ușă au bătut. Iar eu cunoscând că sunt tâlhari, am zis întru mine: „Mulțumesc lui Dumnezeu! Iată, a sosit vremea să arăt roada dorinței!" Și deschizând, i-am primit pe ei cu blândețe și aprinzând lumină, am început a le arăta lor lucrurile, zicând către ei: „Nu vă tulburați. Cred Domnului că nu voi ascunde nimic de la voi". Iar ei mi-au zis: „Ai aur?" Și am răspuns lor: „Da, am trei bani" și am deschis vasul înaintea lor și luându-i pe aceia și toate lucrurile, s-au dus cu pace". Iar eu - zicea fericitul Zosima - glumind, am zis către bătrânul: „Ce a urmat după aceea? Oare s-au întors ca și cei de la bătrânul cel mai dinainte de noi?" Și a răspuns îndată: „Să nu sloboadă Dumnezeu. Că nici n-am voit aceasta, ca să întoarcă ce au luat". Vedeți dar - zis-a Zosima - ce sporire și slavă către Dumnezeu i-a dat lui, dorința și gătirea lui, că nu numai nu s-a mâhnit pentru luarea tuturor lucrurilor care avea, dar s-a și bucurat, ca și cum s-a învrednicit de un lucru cu adevărat prea mare („Pateric", o. c. pg. 398, 10; 83, 4; comp. Prolog. 2 Apr.).

Lăsați-mi vasul. Au venit odată asupra Avvei Teodor trei tâlhari, doi îl țineau pe dânsul, iar unul căra vasele lui. Iar după ce au scos cărțile și voiau să ia și vasul său, atunci le-a zis lor: „Acesta lăsați-l". Dar ei nu vreau. Și smucindu-și mâinile sale, i-a trântit pe amândoi. Și văzând tâlharii, s-au înfricoșat. Și le-a zis lor bătrânul: „Să nu vă temeți deloc. Toate lucrurile făceți-le în patru părți și luați

trei; iar una să lăsați". Și așa au făcut. Iar el a luat vasul cu care mergea la Sf. Biserică.

Avva Macarie ajută hoții să-i fure. Acest Părinte Macarie, când era în Egipt, a găsit un om având un dobitoc și furând cele ce avea spre trebuința sa. Și el, ca un străin stând lângă cel ce fura, încărca dobitocul și cu multă liniște îl petrecea, zicând: „Că nimic nu am adus în lume, arătat este că nici a scoate ceva din lume, nu putem". Domnul a dat, după cum însuși a voit, așa s-a și făcut. Binecuvântat fie Domnul pentru toate.

Altă dată, se povestește, că lipsind Avva Macarie, a intrat în chilia sa un tâlhar încărcându-și cămila cu vasele lui. Iar el intrând în chilie, lua vase și încărca cămila împreună cu acela. După, ce au încărcat-o, a început tâlharul să bată cămila, ca să se scoale și nu se scula. Și văzând Avva Macarie că nu se scoală, intrând în chilie a găsit o daltă mică. Și scoțind-o, a pus-o pe cămilă, zicând: „Frate, aceasta caută cămila". Și lovind-o bătrânul cu piciorul, i-a zis: „Scoală-te!" Și îndată s-a sculat și s-a dus puțin pentru cuvântul lui și iarăși a șezut și nu s-a sculat până ce nu a descărcat toate vasele, și așa s-a dus.

Cuv. Teodosie liberând pe tâlhari, s-au mântuit cu toții. Cuv. Teodosie era bun cu cei nevoiași, ba și cu cei ce făceau strâmbătate Mănăstirii lui. Odată au adus la el pe niște tâlhari prinși în satul mănăstiresc, care merseseră să fure. Cuviosul văzându-i legați și în necaz, i s-a făcut jale de ei și lăcrimând, a poruncit să-i dezlege și să le dea să mănânce și să bea; apoi i-a învățat să nu facă nimănui strâmbătate, ci cu ale lor osteneli să fie îndestulați, dându-le cele de trebuință; și astfel fiind povățuiți, i-a liberat în pace. Drept aceea, Cuviosul Părintele nostru Teodosie, nădăjduia, că însuși Domnul îi va păzi de jefuirea tâlhărească, și de va fi ceva de nevoie, le va da robilor Săi. Și cum această nădejde a Cuviosului era nezdruncinată, s-a adeverit cu o facere de minuni ca aceasta:

Înmulțindu-se numărul fraților, Cuviosul Părintele nostru Teodosie a fost nevoit să lărgească curtea Mănăstirii pentru facerea chiliilor și a început a lucra el însuși și cu frații, spre a face ograda mai mare. Într-o noapte întunecoasă, Mănăstirea fiind dezgrădită și nepăzită, au venit la ei tâlharii, crezând că, averea lor este ascunsă în palatul bisericesc, și de aceea porniseră spre Biserică, dar au auzit un glas care cânta înăuntru; iar ei socotind că frații fac rugăciunile

Pavecerniței, s-au dus, zăbovind puțin în pădurea cea deasă. După aceea, socotind că au sfârșit cântarea, au mers iarăși la Biserică, dar au auzit din nou același glas, și au văzut o lumină preaminunată în Biserică, din care ieșea un miros plăcut (pentru că Îngerii cântau într-însa); iar ei socotind că frații săvârșeau cântarea de miezul-nopții, iarăși s-au dus și așteptau până ce vor sfârși cântarea, ca apoi intrând în Biserică, să ia toate cele ce erau într-însa; și astfel venind de mai multe ori, au auzit același glas îngeresc. După aceasta a sosit vremea de cântare a Utreniei, și după obicei, eclesiarhul a început a lovi în clopot pentru Utrenie. Tâlharii auzind aceasta, s-au dus puțin în pădure și se sfătuiau: „Ce să facem? Că precum ni se pare, a fost o nălucire în Biserică; iată, acum când se vor aduna toți în Biserică, noi să mergem, și apucându-i pe toți de la ușă, îi vom omorî și vom lua averea lor".

Zăbovind ei puțin, până ce frații s-au adunat în Biserică, cu fericitul Teodosie povățuitorul lor, și au început a cânta psalmii Utreniei, atunci tâlharii au năvălit spre Biserică, dar deodată au văzut o minune înfricoșată, că Biserica a fost luată de pe pământ, cu cei ce erau într-însa, și s-a suit în văzduh, încât nu le era cu putință a săgeta într-însa. Iar ei văzând aceea, s-au temut foarte și tremurând s-au întors la locul lor. De atunci umilindu-se, s-au făgăduit să nu mai facă tâlhării; iar vătaful lor venind la Cuviosul Teodosie, cu alți trei tovarăși, s-au căit de aceea, și i-au mărturisit cele ce se făcuse. Cuviosul auzind aceasta, a preamărit pe Dumnezeu, Care nu numai a păzit cele de nevoie ale Bisericii, dar i-a și mântuit de la o moarte ca aceea. Apoi învățându-i pe ei pentru mântuirea sufletului, i-a liberat; iar tâlharii au slăvit și mulțumit lui Dumnezeu și Cuviosului (V. Sf. 3 Mai).

Sf. Miron prinzând furii la grâu, le-a ajutat și hotărât a nu spune nimănui. Sf. Miron s-a născut și a crescut în ostrovul Critului. El, la începutul vieții sale, a luat femeie, și lucra pământul, mâncându-și pâinea din sudoarea feții sale și hrănind și pe alții; pentru că din rodurile care îi creșteau, împărțea săracilor, și astfel, ostenelile lui se făceau binecuvântate de Dumnezeu. Pe cât da el din roduri, pe atâta ele se înmulțeau, și el era milostiv mai mult decât ceilalți oameni. Odată a găsit în aria sa pe niște tâlhari, care își umpluse sacii lor de grâu și nu puteau să-i ridice de pe pământ, iar el în loc ca să le dea lor bătăi, sau să le facă vreun rău, le-a ridicat sarcinile, le-a pus cu mâinile sale pe umerii acelora și le-a poruncit

ca să nu spună la nimeni lucrul acela. Pentru viața lui îmbunătățită, a fost pus Preot Bisericii Mari și Episcop Critului și făcând multe minuni, a trecut din viață la vârsta de 100 de ani (V. Sf. 8 August).

Starețul liberează pe hoțul de struguri. Un hoț intră în grădina unei Mănăstiri pe timpul culesului viilor, cu intenția să fure struguri. După ce culese un coș măricel, voi să iasă, dar nu mai știa pe unde intrase. Încercă în stânga, încercă în dreapta, dar nu putu ieși. În stare disperată, îl aflară păzitorii viei, care îl duseră pe hoț înaintea starețului. Starețul văzându-l în ce stare mizerabilă era, cugetând la cuvintele: „Și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri", îl liberă pe hoț din mâinile servitorilor, și îi zise: „Vezi, să nu mai faci aceasta" și apoi îl trimise.

Părăsește-te de furt. Un Preot evlavios mergea odată călare, de la o parohie la alta. În drum întâlni un cerșetor, care îi ceru de pomană. Preotul îl milui. La întoarcere îl găsi la un han, unde Preotul descălecă, să se mai încălzească puțin. În timpul acesta, cerșetorul miluit de Preot, se urcă pe calul Preotului și vru să-l fure. Însă în zadar se trudea acesta, calul nu se mișca din loc. Între timp ieși Preotul și-l văzu pe cerșetor călare. Îi înțelese intenția, însă se mulțumi să-i dea sfatul, ca să părăsească calea pierzării, care îl va duce la moartea veșnică (O. M. P. ist. 309 și 313).

16. Am jefuit pe aproapele meu de cinstea și devotamentul carierei sale?

Cei care prin cuvinte mușcătoare, ironii, semne și batjocoriri atacă pe aproapele lor pentru cariera cinstită ce și-a ales, provocându-i dureri, desgust, amărăciuni și descurajare, sunt niște jefuitori infernali. Așa s-au văzut orășenii ironizând pe țărani, mireni pe clerici, etc. Adeseori auzi pe alocurea pe unii oameni, socotiți în toată firea, aruncând în dreapta și-n stânga cu toată nechibzuiala și necuviința, vorbe nesocotite ca acesta: „Ce ți-a venit bre, de te-ai făcut Preot?" Pe alți clerici îi apostrofează cu o necioplire înfiorătoare: „Ce ți-a venit măi, taică Părinte, de te-ai făcut călugăr?" Din aceste și alte mușcături infernale, se vede câtă dreptate are Dumnezeiasca Scriptură când zice: *„Vorbele unora sunt ca o lovitură de sabie; iar limba înțelepților vindecare"* (Prov. S. 12, 19; comp Mt. 12, 30-45; Apc. 12, 15). Cei care se trudesc să stârnească în sufletele semenilor lor numai silă și greață pentru îndeletnicirea ce și-au ales, păcătuiesc groaznic,

slăbesc societatea, își periclitează neamul și contribuie la statornicirea iadului vremelnic pe pământ. Oamenii aceștia se lasă stăpâniți de o deșartă pornire, ori de câte ori cugetă, grăiesc și se poartă astfel. Ei se lasă orbiți a crede că pe măsură ce discreditează ocupația aproapelui lor, fie cât de bună, sfântă și folositoare neamului său, în schimb s-ar înălța pe dânșii și ocupația lor. Dar se înșeală amarnic. Prin această ieșire boccie, se arată: pe de o parte că ei sunt lipsiți de dragostea și grija de aproapele lor; iar pe de alta că-s niște înfumurați de trufia camuflată, care-i uriciune înaintea lui Dumnezeu. *„Voi sunteți cei ce vă faceți pe voi drepți înaintea oamenilor; iar Dumnezeu știe inimile voastre, că ce este între oameni înălțat, uriciune este înaintea lui Dumnezeu..."* (Lc. 16, 15). *„Și, de nu vă veți pocăi, toți așa* (groaznic) *veți pieri"* (Lc. 13, 1-9).

Care-i mai mare? Acul ori barosul? Acul: „Moșule, de ce ești zurbagiu? Te sfădești necontenit cu soră-ta nicovală, țipați și faceți larmă, de-mi țiuie urechile. Eu lucrez toată ziua și nimeni nu-mi aude gura". „Iată, mă! da de unde ai ieșit, păcală?" „De unde am ieșit, de unde n-am ieșit, eu îți spun că nu faci bine ceea ce faci!" „Na! vorba ceea: „A ajuns oul mai înțelept decât găina". „Măi băiete, trebuie să știi că din sfădălia noastră ai ieșit și tu; și acum ne cauți pricină?" „Mă rog, iertați-mă, că dacă n-ar fi fost focul, foile, pleaftura (pămătuful, cu care țiganul fierar stropește jeraticul, spre a-l mai potoli) și omul care să vă facă și să vă dea nume, ați fi rămas mult și bine în fundul pământului, ruginite ca vai de voi".

„Măsoară-ți vorbele, băiete! Auzi, soră nicovală, cum ne râde acușorul?" „Aud, dar n-am gură să-i răspund; și văd, dar trebuie să rabd". „Vorba ceea, soro: „Șade hârbu-n cale și râde de oale". „Măi puștiule! ia să vedem ce ai făcut tu mai mult decât noi?" „Ce-am făcut și ce fac, îndată ți-oi spune. Ca să nu lungim vorba, hainele bărbătești și femeiești, din creștet și până-n tăpli, și alte nenumărate lucruri frumoase și scumpe, fără de mine nu se pot face. Mergi la croitor, intră în bordei, suie-te în palat, ai să mă găsești. Fetele mă pun în cutiuțe anumite, mă înfig în pernițe de mătase și îngrijesc de mine ca de un mare lucru". „Da în stogul de fân nu vrei să te puie, mititelule?" „Nici în stogul de fân, dar nici trântit într-un ungher al fierăriei, ca tine. Ia spune-mi: „Te mai ia cineva în mână decât fierarul?" „Ia ascultă, tu te prea întreci cu șaga, piciule! Dacă șezi la cinste și toți îngrijesc de tine, cum zici, de ce le împungi de-

getele?" „Da, împung pe gură-cască cel somnoros, pentru că voiesc să iasă din mâna lui, prin ajutorul meu, multe lucruri folositoare și frumoase. Tu pentru ce bați fierul cel culcat pe nicovală și ruginit ca și tine? Nu ca să faci din el lucruri mai bune și mai frumoase?" „Măi, da bun ești de gură?" „Și de gură, dar și de lucru". „Ei bine, tu mi-ai înșirat verzi și uscate; dar ia stai să-ți spun și eu pe ale mele: toporul, barda, ciocanul, cleștele, vătraiul și nenumăratele unelte și mașini de fier, unele de o mărime uriașa, iar altele mici și becisnice ca tine, s-au putut face până n-au trecut printre nicovală și baros? Casele, Bisericile, corăbiile, puștile, tunurile și alte lucruri nenumărate, așa-i că n-ar fi fost de nu eram eu? Tu-mi spui de haine frumoase; eu ți-oi spune de coasă, sapă, de secere și de plug; tu-mi spui mai mult de frumos, eu ți-oi spune de cele trebuincioase". „Mă faci să te apuc iar la scărmănat, moșule baros. Haine i-au trebuit omului întâi; căci nu era să umble cu pielea goală și desculț, ca gâștele". „Te-ai încurcat în socoteli, măi băiete; ba de mâncare și casă i-au trebuit omului mai întâi; ș-apoi haine frumoase, cum zici tu; cu rufe de-ale tale îi ghiorăiesc mațele de foame. Ai auzit vorba ceea, că: „Golătatea mai înconjoară, iar foamea dă de-a dreptul!"

„Măi! da ruginit mai ești!" „Ruginit cum sunt, dar eu v-am făcut și trebuie să ascultați de sfaturile mele". „Așa este, dar te prea lauzi; lasă mai bine să te laude alții. Și tu faci treburi bune, dar și eu; numai atât că tu faci lucruri mai din topor, eu mai delicate; tu șezi totdeauna cu fierarul cel uns de cărbuni, iar eu șed cu croitorul și cu tot felul de persoane". „Iar ai început, ghibirdic (copil sau om mic), fudul și guraliv? Croitorul tău trebuie să împungă mai mult de zece ori, până fierarul meu mă ridică odată; croitorul tău rupe altă dată pe zi câte zece ace; fierarul însă, mă are o viață; ba mă poate lăsa și de zestre la copii de copiii săi. Ș-apoi încă una: cine dintre acești doi meșteri e mai grebănos (ghebos, cocoșat), cu grebănul (șira spinării între spete) foarte ieșit afară, și mai gubav (slăbănog, bolnăvicios...), fierarul meu, ori croitorul tău?" „Moșule, ești bătrân și multe mai știi; fie dar pe-a dumitale". „Bine mititelule! Ia, acum ai mai venit de-acasă. Zi mai bine că industria sau meșteșugurile, noi le-am adus în lume; că bogățiile cele mari, nouă se datoresc. Mi-ai zis ruginit și ți-ai zis cioplit; mie-mi pare bine ca strănepoții mei să fie mai cioplIți decât mine; însă nu vă fuduliți și nu uitați obârșia voastră; ca nu cumva să vă cioplIți prea tare și să rămâneți care fără urechi,

care fără dinți, care fără gură, care fără zimți; adică niște cioarse de nici o treabă. C-apoi atunci iarăși mi-ți ajunge drăguș la căuș (a ajunge să te rogi de împrumut pentru un căuș de făină) și sora mea nicovala, vă va ține în spate, iar eu vă voi bate pe rudă și pe sămânță (neam de neam), ca să prindeți la minte".

Fiecare din noi, fiii Bisericii Creștine Ortodoxe (cler și popor), să nu fim îngâmfați nici să ne lăudăm cu cele trecătoare ale lumii acesteia deșarte; *„Ci să ne smerim sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ca să ne înalțe pe noi sub vreme cu Darul Său..."* (1Petru 5, 5-11).

17. Am găsit lucruri străine și auzind ale cui sunt nu le-am dat înapoi... le-am tăinuit și le-am oprit în folosul meu?

Cei ce păcătuiesc astfel nu dobândesc iertare nici chiar la Sf. Mănăstire, până nu dau lucrul găsit păgubașului îndurerat. Orice lucru găsit, trebuie a se înapoia stăpânului său.

Dacă nu se știe cine este păgubașul, să se publice (prin Preot, sau în lipsă, prin o altă autoritate) în Sf. Biserică. Dacă păgubașul a murit sau a dispărut, să se dea copiilor, iar de n-are copii să se dea săracilor. „Nimeni să nu se amăgească pe sine, nici ca și cum ar fi găsit măcar. Că nici celui ce a găsit îi este slobod a câștiga. Că zice la a doua Lege: „Să nu treci cu vederea văzând vițelul fratelui tău, și oaia rătăcită pe cale; cu întoarcere le vei întoarce fratele tău. Iară de nu se apropie fratele tău către tine, nici îl știi pe el, le vei aduna pe ele și vor fi cu tine, până ce le-ar căuta pe ele fratele tău și le vei da lui. Așa vei face cu asinul lui, și așa vei face cu haina lui și așa vei face cu toată pierderea fratelui tău, ori cu câte s-ar pierde de la dânsul și le-ai afla pe ele". Acestea zice la II Lege; iar le Ieșire 23, 4, nu numai ale fratelui de le-ar găsi cineva, ci și ale vrăjmașului: „Cu întoarcere, zice, le vei întoarce la casa domnului lor". Iară dacă în vreme de pace (lenevindu-se, și desfătându-se, și de ale sale negrijindu-se, fratele, sau vrăjmașul) nu-i slobod a le câștiga, cu cât mai vârtos când este în grea situație și fuge de vrăjmași, și de nevoie își lasă pe ale sale?" După dreptate chiar lucrurile lepădate de aproapele nostru, nu putem a ni le însuși; ci trebuie a le lăsa săracului lipsit, ca să se folosească de ele. Dacă în Legea Veche credincioșii lăsau bucate, etc., pentru săraci, cu atâta mai mult trebuie să înmulțim noi dragostea aceasta, cu cât este mai mare Legea Creștinească, decât cea

mozaicească (Lev. 19, 9-10; 23, 22; 2 Lege 24, 19-21; Rut. 2, 15-16).

Furi sunt și aceia care își însușesc lucrurile găsite, înloc de a le înapoia păgubașilor, așa cum sunt datori (Can. 10, 11 și 12 Grig. Neoces.). „Cine răpește și ia ale străinului cu nedreptate, cinci ani și metanii 100" (P. B. G. pg. 110, 68)... Aceasta știindu-o Sfinții și adevărații Creștini, se păzeau a lua și a-și însuși lucrurile pierdute de alții.

Cum iei ce n-ai pus? Avva Agathon mergea odinioară pe drum cu ucenicii lui. Unul din ucenicii săi, găsind un păhăruț verde pe cale, a zis bătrânului: „Părinte, poruncește-mi să-l iau". Bătrânul atunci s-a uitat la el, minunându-se, și i-a zis: „Tu l-ai pus acolo?" Fratele i-a răspuns: „Ba, nu!" Bătrânul i-a zis. „Dar cum vrei să iei, ceea ce n-ai pus?!"

Du-l acolo de unde l-ai luat. Un frate a venit la Avva Agathon, zicând: „Lasă-mă să locuiesc cu tine". Și mergând pe drum a găsit puțin săpun și l-a adus la el. Și a zis bătrânul: „Unde ai găsit săpunul?" Zis-a fratele: „Pe drum l-am găsit, când umblam, și l-am luat". Zis-a lui Bătrânul: „Dacă ai venit să locuiești cu mine, cum ai luat ceea ce n-ai pus?" Și l-a trimis să-l ducă de unde l-a luat.

Plâng pentru smochina luată. Povestea Avva Pafnutie, ucenicul lui Avva Macarie, că zicea bătrânul; „Când eram copil, cu ceilalți copii pășteam boii. Și m-am dus să fur smochine și când alergau ei, a căzut una de la dânșii și luându-o am mâncat-o. Când îmi aduc aminte de dânsa, șed plângând".

I-a dat punga ce-o găsise. Era unul din Sfinții, care se chema Filagrie, și locuia în pustiul Ierusalimului, lucrând cu osteneală, ca să-și scoată pâinea sa. Și cum sta el în târg, ca să-și vândă rucodelia sa, iată a pierdut cineva o pungă cu o mie de galbeni. Și găsindu-o bătrânul, a stătut într-un loc, zicând: „Trebuie să vie cel ce a pierdut-o". Și iată venea plângând. Și bătrânul luându-l pe el deosebi, i-a dat-o lui. Și-l ținea pe dânsul acesta, vrând ca să-i dea oarecare parte. Iar bătrânul nu a voit. Și a început omul a striga: „Veniți de vedeți un om a lui Dumnezeu, ce a făcut!" Iar bătrânul fugind pe ascuns, a ieșit din cetate, ca să nu se slăvească.

Eu nu lucrez cu lucrul străin. S-a dus odată Pavel, ucenicul lui Avva Or, să cumpere zmicele de finic, și a aflat că alții au apucat înainte și au dat arvună; că niciodată arvună nu da Avva Or la nimic, ci la vreme trimitea prețul și cumpăra. Deci s-a dus ucenicul

lui și la alt loc pentru nuiele de finic și i-a zis lui grădinarul: „Oarecine mi-a dat odată arvună și n-a mai venit; ia tu dar nuiele de finic". Și luându-le, a venit la bătrânul și a vestit lui acestea. Și dacă a auzit bătrânul, a plesnit cu mâinile, zicând: „Or nu lucrează în anul acesta". Și n-a lăsat zmicelele de finic înăuntru, până ce le-a dus pe ele la locul lor.

Banul de aur în drum. Povestit-a unul din Părinți pentru Avva Ioan Persul, că din darul lui cel mult, în prea adâncă nerăutate a ajuns. Că acesta petrecea în Arabia Egiptului și s-a împrumutat odată de la un frate cu un galben și a cumpărat in ca să lucreze. Și a venit un frate rugându-se și zicând: „Dăruiește-mi, Avvo, puțin in ca să-mi fac un leviton (îmbrăcăminte)". Și i-a dat cu bucurie. Asemenea încă și altul a venit, rugându-se: „Dă-mi puțin in, ca să-mi fac o fotă". Și i-a dat și lui asemenea. Și alții cerând, da în scurt cu bucurie. Pe urmă vine stăpânul galbenului, cerându-l pe el, și i-a zis lui bătrânul: „Eu mă duc și ți-l aduc". Și neavând de unde să-l dea, s-a sculat să se ducă la Avva Iacov al diaconiei, să se roage să-i dea banul, ca să plătească fratelui. Și mergând, a găsit un galben jos pe pământ, și nu s-a atins de dânsul. Și făcând rugăciune, s-a întors în chilia sa.

Și a venit fratele iarăși, supărându-l pentru ban. Și i-a zis bătrânul: „Eu negreșit port grijă" și mergând iarăși a găsit banul jos unde era, și făcând rugăciune iarăși s-a întors la chilia sa. Și iată asemenea a venit fratele cel ce îl supăra, și i-a zis bătrânul, că negreșit, de această dată îi aduce. Și sculându-se, iarăși a venit la acel loc și l-a găsit acolo stând. Și făcând rugăciune, l-a luat, și a venit la Avva Iacov, și i-a zis: „Avvo, venind la tine, am găsit banul acesta, pe cale. Deci, fă dragoste și vestește în enorie, nu cumva l-a pierdut cineva, și de se va găsi stăpânul lui, dă-l". Deci mergând bătrânul, trei zile au vestit și nimeni nu s-a găsit, care să fi pierdut banul. Atunci a zis bătrânul către Avva Iacov: „Deci, dacă nimeni nu l-a pierdut, dă-l pe el acestui frate, că îi sunt dator lui și venind să iau de la tine dragoste (milostenie) ca să plătesc datoria, l-am găsit". Și s-a minunat bătrânul, cum fiind dator și găsind, nu îndată l-a luat, și să-l fi dat. Și aceasta încă era mirare de dânsul, că de venea cineva să se împrumute cândva, ceva, de la el de, nu-i da el, ci zicea fratelui: „Du-te, ia-ți ție ori ce ai trebuință". Și de aducea, îi zicea: „Pune-l iarăși la locul lui"; iar dacă nimic nu aducea cel ce a luat, nimic nu-i zicea lui („Pateric", o. c. pg. 27, 11-12; 141, 35; 238; 240, 4; 117-118).

Nu lua ce nu-i al tău. Un tânăr muncitor obosit de drumul ce-l făcuse peste zi, se abătu pe înserate la o moară, vrând să ceară găzduire pentru noapte. Intră în moară, dar nu întâlni pe morar și nici pe altcineva. Privi în toate părțile, trase cu urechea, dar nu zări și nu auzi pe nimeni. Mai făcu câțiva pași și aruncându-și privirea pe masă, văzu o grămadă de galbeni. Duhul cel rău îi șopti la ureche: „Pune mâna pe bani, căci nimeni nu te vede". Însă Îngerul său bun îi șopti: „Nu săvârși fapta rea, și nu te atinge de bani străini". Tânărul ascultă de sfatul din urmă. Cu pași grăbiți părăsi moara și se îndreptă spre vârful unui deal, unde se culcă și adormi până a doua zi. Când se deșteptă din somn și își îndreptă privirile în sus, fu îngrozit de ceea ce văzu deasupra capului său; o spânzurătoare. Tânărul dormise sub ea, fără să fi bănuit așa ceva.

„Iată unde aș fi sfârșit - zise el mulțumind lui Dumnezeu că l-a păzit de ispită - dacă ascultam de sfatul duhului rău!" (O. M. P. ist 702).

Țăranul Dobry și inelul regelui. Într-un sat de pe lângă Varșovia trăia un țăran evlavios cu numele Dobry. El era tare sărac. După alte necazuri era să-l scoată și din casă, căci prin felurite întâmplări ale soartei, fără nici o vină, se trezi încurcat în datorii. Se dusese sărmanul om pe la toți creditorii, să-i roage, să-l mai aștepte, dar în zadar. Lacrimile lui nu aflară nici un răsunet în inimile lor împietrite. Ofta adânc bietul om, văzându-și nevasta și copiii în prăpastia deznădăjduirii. În ziua următoare era să i se vândă casa, și el, și cu toți ai săi, să rămână pe drumuri în mijlocul iernii. Cum stăteau ei toți adânciți în gânduri, care de care mai înspăimântătoare, cu ochii plini de lacrimi și cu inima zdrobită, auziră deodată clopotul Bisericii chemând pe credincioși la închinare. Dobry își plecă genunchii, și cu toți ai casei cântară rugăciunea: „Doamne al Puterilor, fii cu noi, că pe altul, afară de Tine, ajutor întru necazuri nu avem... "

Abia sfârșiră rugăciunea și iată că veni o pasăre la fereastră. Era un prieten vechi al casei, un corb, pe care moșul lui Dobry îl luase din cuib, îl domesticise ș-apoi îi dăduse drumul iarăși, să meargă unde-i place. Corbul însă se obișnuise prea mult cu cuprinsul casei, și venea adeseori, în timpul iernii, în casa lui Dobry, unde găsea totdeauna adăpostire și câte o fărâmă de pâine. Dobry deschise fereastra și corbul zbură înăuntru. Lui îi plăceau lucrurile strălucitoare și de aceea de câte ori venea, aducea totdeauna ceva sclipitor, de

pildă: felurite țăndări de sticlă... ce le vedea strălucind în lumina razelor soarelui. De astă dată el purta în ciocul său un inel de briliant, de mare preț.

„De voi vinde inelul, cugeta Dobry, voi scăpa de sărăcie; voi putea plăti ce sunt dator creditorilor și voi duce o viață tihnită, fără griji". Dar după o clipă se gândi astfel: „De-aș face așa, aș înceta de-a mai fi om cinstit. Mai bine mă duc la Părintele din sat și el îmi va spune ce-am să fac cu inelul". Așa și făcu. Preotul se uită la inel și văzu pe el gravată o coroană și dedesubt numele regelui Stanislau. Se duse deci îndată cu inelul la rege, care pierduse scumpul odor la vânat, și-i istorisi toată întâmplarea cu inelul. Regele chemă îndată țăranul de omenie și-l încărcă cu daruri, care îl scăpară de toate necazurile. Și fiindcă-i plăcea tare de acest om cu frica lui Dumnezeu, îi făcu și o casă frumoasă, pe care i-o împodobi cu toate acareturile trebuincioase, și pe deasupra-i mai dărui și patru vaci frumoase de Svițera.

Dobry însă puse să-i facă deasupra ușii, la intrare o tablă comemorativă, care se mai poate vedea și astăzi. Pe această tablă e zugrăvit un corb cu un inel în cioc, și de desubt se citesc cuvintele: „Dumnezeu nu lasă niciodată, pe cei ce-și pun scăparea lor într-Însul" (C. M. de I. Popea).

Cinstiți de frica lui Țepeș. Un negustor din Florența se-ntorcea în patria sa. Drumul lui trecea prin Târgoviște. În vremea aceea domnea în Muntenia Țepeș vodă. Faima faptelor lui ajunsese și la urechile negustorului. El își închipuia lucruri grozave despre români. Având cu sine obiecte scumpe și mult bănet, se temu să nu fie prădat. El merse la Țepeș cu un dar strălucit, și-l rugă să-i dea câțiva paznici până va părăsi Muntenia. Domnitorul, auzind despre ce e vorba, îi spuse: „Ia-ți darul, omule, și-ți poruncesc să-ți duci avutul tău pe cel mai dosnic loc al orașului, unde-l vei lăsa fără paznici, până dimineață. De vei avea vreo pagubă, răspund eu!" Plin de îngrijorare, negustorul se supuse poruncii. Toată noaptea însă, nu închise ochii, de teamă că nu-și va mai găsi avutul. Care nu mică îi fu mirarea a doua zi, când își află toată averea neatinsă. Credea că visează. De bucurie merse din nou cu daruri la Țepeș și-i povesti minunea ce văzuse. Voievodul plătindu-i darurile aduse, îi zise: „Plecând din țara mea, spune pe oriunde vei merge, ce-ai văzut cât ai trăit printre noi!" (C. O. Matur).

18. Am tăinuit lucrul încredințat mie, însușindu-mi-l, în loc de a-l da înapoi celui ce mi l-a încredințat spre păstrare?

Tăinuirea aceasta-i o hoție urâcioasă și un groaznic păcat strigător la cer.

Taie hoților părul capului și barba. Luiprand, regele Longobarzilor, dădu ordin, ca, hoților să li se taie barba și părul capului. Pedeapsa aceasta era foarte rușinoasă pe vremurile acelea. Hoții erau bătuți cu biciul și aruncați în temnițele cele mai întunecoase ale țării (O. M. P. ist. 315). Și hoților, ucigașilor și rău-făcătorilor închiși prin temnițele și ocnele din țara noastră, înaintea războiului mondial, li se rădea barba și mustățile, ca-n palmă, și li se tăia părul capului spre înfierarea și rușinarea lor, ca oameni răi și necinstiți în popor. După războiul mondial, vedem în tot locul oameni rași ca-n palmă și cu părul capului tăiat până la piele... Oare ce semn o fi și acesta? Ce-o fi grăind schimonoseala aceasta a fețelor bărbătești? Cine are ochi de văzut să vadă! Și cine are minte înțeleaptă, înțeleagă cum că și acestea ne grăesc multe... între care și devierea de la Ortodoxie... poate și despuierea multora de Dumnezeiescul Dar!!!

Inelul tăinuit. Odată, de mult, tare de mult, se duseră doi tineri, Luciu și August, la judecată. Luciu zise către judecător: „Acum 3 ani pornisem la un drum lung și înainte de plecare îi dădui prietenului meu August, pe care-l socoteam de cel mai bun dintre prietenii mei, un inel cu pietre scumpe, ca să mi-l păstreze până mă voi întoarce; însă acum nu mai vrea să-mi dea inelul înapoi". August puse mâna la inimă și grăi: „O spun pe cinstea mea, că nu știu nimic de inelul acesta. Prietenul meu Luciu nu poate să fie cu firea întreagă". Judecătorul zise: „Luciu! ai vreo mărturie, care să fi văzut, că ai predat inelul?" Luciu răspunse: „Durere, n-a fost nimeni de față afară de stejarul cel bătrân de pe câmp, sub care ne luasem rămas bun unul de la altul". August zise: „Eu sunt gata să jur, că despre copacul acela atâta știu cât și despre inel". Judecătorul zise: „Luciu, mergi și-mi adu o crenguță din acel copac. Vreau să văd. Dar tu August, așteaptă aici până se va întoarce Luciu". Luciu s-a dus. După un timp oarecare, judecătorul zise: „Unde poate să fie Lucius de atâta timp? August îi răspunse: „Aș! de unde să poată veni atât de iute! Copacul e cale de un ceas de-aici". Atunci judecătorul strigă cu mânie: „Om fără frica lui Dumnezeu și blestemat ce ești tu care

jurai că nu știi nimic nici de copac, nici de inel! Tu știi și de inel tocmai cum ai știut și de copac". August a trebuit să dea inelul și fu spânzurat de acel stejar: Multe încă-n lume la lumină iasă, dar în cer ascunse rele nu se lasă (I. M. C. ist. 22).

Barza hoață și-a distrus cuibul și puiii. Pe vremea păgânilor se povestea următoarea fabulă instructivă: O barză privind din cuibul ei în jos, văzu odată un altar păgânesc cu cărbuni pe el și carne pentru jertfă. Se socoti puțin, își luă avânt și zbură deasupra altarului furând o bucată de carne, pe care o aduse puișorilor săi din cuib. Lacomă, coborâse a doua oară ca să fure încă o bucată de carne. Însă pe când zbura deasupra altarului, văzu deodată că cuibul e în flăcări, care se mistui cu pui cu tot. Când duse prima bucată de carne, n-a observat, că de ea este lipită un cărbune aprins. Punându-l în cuib între pene, acestea repede au luat foc.

Tot așa se întâmplă și cu cel ce ține la el pe nedrept lucrul altuia. Și lucrurile lui se pierd, mai curând sau mai târziu.

Orbul viclean și negustorul. Un orb voia odată să treacă apa unui râu și nu se încumeta să se arunce singur în albia acestuia. Iată că sosi un negustor de uleiuri, care-l luă pe spate spre a-l trece prin gura valurilor, dar îl rugă în schimb să-i țină bine punga cu galbeni, ca să nu-i cadă în apă, în timp ce stătea încovoiat sub povara greutății lui. Odată ajunși pe celălalt țărm, se luară la ceartă, căci orbul se făcuse stăpân pe punga cu galbeni a negustorului; iar oamenii, care din întâmplare se găseau în apropiere, au luat apărarea orbului și s-au năpustit asupra negustorului. Au mers în grabă la judecător. Judecătorul a dat poruncă să i se aducă repede un vas cu apă, a pus galbenii în apă și a început să-i învârtească cu bățul. Ca prin minune strilicii de grăsime s-au ridicat deasupra apei; iar judecătorul a strigat cât l-a ținut gura: „Banii sunt ai negustorului, fiindcă poartă pe dânșii unsorile, ca urme a îndeletnicirii lui. Orbul dar, trebuie pedepsit aspru" (Pr. M. Ionescu).





ÎNGRIJIȚI DE REPAUZAȚI

CUM TE OCUPI TU DE REPAUZAȚII TĂI, AȘA SE VOR OCUPA ȘI URMAȘII TĂI DE TINE

19. Am jelit morții păgânește?

„Nu voim a nu ști voi, fraților, despre cei ce au adormit".

Aici pornește Dumnezeiescul Apostol cuvântul cel despre înviere; măcar că și mai înainte a vorbit Tesalonicenilor despre aceasta, acum însă arată și descoperă lor o învățătură tainică despre înviere, căci tesalonicenii toată cunoștiința despre înviere o știau, însă se tânguiau mai mult decât se cuvinea, pentru frații lor cei adormiți și răposați, pentru aceasta acum Apostolul îndreptează greșeala aceasta; că de vreme ce multe lucruri, când nu le știm, ne întristează, iar după ce le aflăm, ne slobozim de întristarea lor, pentru aceasta, zice Pavel, că nu voiesc a nu ști voi, o fraților: și nu a zis pentru cei ce au murit, ci pentru cei ce au adormit, pentru ca să arate, că și de la însuși numele acesta, ce-l dobândesc cei ce au adormit întru Hristos, arată că au să se scoale; căci firește, cel ce doarme, acela are să se scoale.

„Ca să nu vă întristați, ca și ceilalți ce n-au nădejde" (1Test 3, 13).

Aceia se cuvine a se întrista, zice, și a se tângui cu covârșire, pentru morți lor, care nu au nădejde: Ce nădejde? Adică de învierea morților celor ce se plâng de dânșii, adică necredincioșii și păgânii, dar nu voi Creștinii care aveți nădejde cum că aveți să vă sculați cu nestricăciune și cu slavă. Să auzim dar noi Creștinii cuvintele acestea ale Apostolului; pentru că plângând pe frații noștri, ce au adormit întru Hristos, după Hrisostom, cu amar, iar după Teodorit, fără măsură, ne facem asemenea cu păgânii și cu cei necredincioși, care nu au nădejde de înviere. Dar ce, o fericite Pavele? Pentru aceasta nu voiești a

nu ști despre cei ce au adormit, tesalonicenii, numai pentru a nu se întrista? Dar cum nu zici mai bine, că nu voiești a nu ști, pentru a nu se osândi în muncă, ci pentru a nu se întrista? Așa, ne răspunde: eu le zic să nu se întristeze pentru cei adormiți, pentru că întristarea aceasta (covârșitoare, adică), pricinuiește lor osândă de muncă.

Însemnează, că la zicerea aceasta a Apostolului se cuvine a se înțelege din afară așa, și se întristează adică: „Ca să nu vă întristați așa, precum se întristează și ceilalți care nu au nădejde"; adică, să nu vă întristați atâta de mult și cu covârșire, precum se întristează mult și cu covârșire cei ce nu au nădejde. Pentru aceasta și Teodorit zice: nu cu desăvârșire oprește întristarea, ci pe cea fără de măsură o leapădă și mângâie cu nădejdea învierii. Iar cum că Creștinii nu se cuvine a plânge cu amar și a se întrista fără măsură, pentru rudeniile lor cele ce au adormit, în multe părți o dovedește aceasta și poruncește ritorul Bisericii cel aurit, și cuvinte întregi despre aceasta scrie; ci și în omilia a patra la epistola cea către Evrei, oprește pentru multă vreme de la Biserica lui Hristos, ca pe niște idolo-slujitori, pe bărbații aceia ale căror femei le-au murit, sau pe femeile acelea care plâng pe bărbații cei ce au murit, chemând bocitoare pentru ca să bocească pe morții lor; asemenea și pe femeile acelea bocitoare le afurisește (adică le oprește de la Biserică) de vor cuteza a merge, zicând: „De va năimi cineva pe bocitoarele acestea... pentru



Moise, care în viața sa a luptat din răsputeri spre a bineplăcea lui Dumnezeu în toate și a conduce pe Israel pe căile vieții, este preînchipuire vie a lui Mesia Hristos, Mântuitorul nostru. După moartea sa, Moise a fost îngropat într-o vale a țării Moabului, față în față cu Bet-Peor. Nimeni nu i-a cunoscut mormântul până astăzi. Pentru dragostea cu care a slujit lui Dumnezeu, trupul lui a fost păzit de Arhanghelul Mihail, care odinioară s-a și certat cu diavolul pentru trupul lui, zicându-i: „Certe-te pe tine (diavole) Domnul Dumnezeu" (Iuda 1, 9 comp. Deutr. 34; Mt. 22, 29-32).

multă vreme îl voi opri pe el de la Biserică, ca pe un idolo-slujitor, că dacă Pavel pe lacomul de averi îl numește idolo-slujitor, cu mult mai vârtos pe cel ce săvârșește asupra celui credincios, obiceiurile idolo-slujitorilor?... Și pe ticăloasele acelea, prin voi le oprim, ca niciodată la ducerea credincioșilor morți a nu se băga, ca nu cu adevărat să le silim pe ele a-și boci răutățile lor".



Creștinul binecredincios care a viețuit creștinește după Dreptarul Ortodoxiei, statornic în dreapta credință și în împlinirea faptelor bune, la sfârșitul vieții lui, grijit de Preot după rânduiala Sf. Biserici, se așează pe patul său de moarte cu bucurie și veselie. El nu se teme de moarte, de judecată și de osândă, fiindcă se încrede în Domnul ce zice: „Cel ce ascultă cuvintele Mele și crede Celui ce m-a trimis pe Mine, are viață veșnică și la judecată nu va veni; ci s-a mutat din moarte în viață" (Ioan 5, 24; 6, 40-47; 8, 51).

Preotul lui Dumnezeu, cu care el a trăit în strânsă legătură, se roagă fierbinte pentru iertarea păcatelor și fericirea lui eternă. Inima lui se îndulcește de Darul lui Dumnezeu. El ține Sfânta Cruce cu răstignirea Domnului pe pieptul său, amintindu-și că în viața sa și-a răstignit trupul său cu patimile și cu poftele. Privește lumânarea aprinsă și o ține cu drag, fiindcă cu drag a urmat lui Hristos lumina lumii. Lui Hristos a trăit, lui Hristos moare. Fața lui senină și veselă, arată Divina lui mângâiere și Sfânta Ungere a Duhului, care locuiește cu îmbelșugare în ființa lui. Privirea lui îndreptată la cer, arată că dorește să se dezbrace de trup și a fi pe veci cu Hristos. Îngerul lui Dumnezeu a venit lângă patul lui, îi scoate sufletul din trup spre a-l duce în brațele lui Dumnezeu, care l-a creat și îngrijit. Sufletul se dezbracă de trup și se înaripează a zbura în brațele Aceluia în care a crezut, a nădăjduit și pe Care l-a iubit, încă nevăzându-l pe El. Hristos cu brațele deschise îl cheamă la Sine, zicându-i: „Bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău." (Mt. 25, 21-23). Satana, de care s-a lepădat la Sf. Botez și nu l-a ascultat nici l-a slugărit în viață, fuge rușinat și geme tulburat. Fericită este ieșirea din viață a binecredincioșilor Creștini bineplăcuți lui Dumnezeu.



Chipul de față ne arată cât de cumplită e moartea păcătoșilor. Păcătosul pe patul de moarte: nepocăit, nespovedit, neîndreptat și negrijit după voia lui Dumnezeu, plin de dureri groaznice în trup și de întristare negrăită în suflet, plin de frică, de spaima morții de judecată și de răsplătirea faptelor lui rele, se zvârcolește cumplit, văzându-se desăvârși lipsit de tot ajutorul și mângâierea. Aceasta e răsplata celor ce n-au crezut, n-au iubit, nici au ascultat pe Dumnezeu. Rugăciunile Preotului pe care l-a sfidat și necăjit în viața sa, nu-l pot scoate din osânda veșnică. Moartea îi stă înainte și-l înfricoșează. Acum toate bucuriile, averile, banii, măririle, dregătoriile și desfătările s-au luat de la el. Moartea înfricoșată stă înaintea lui și-l îngrozește. Satana îi ține înaintea ochilor săi catastifele păcatelor sale. Păcatele, la care-l îndemna în viață să le facă, acum îl torturează și înfricoșează, necăjindu-i conștiință. Păcătosul vede că păcatele sale îi aduc: despărțirea desăvârșită de Dumnezeu, pierderea Împărăției Cerurilor și a fericii eterne, osândirea sufletului, veșnica pierzare, veșnicul blestem și veșnica muncă în focul nestins al iadului. Disperat, caută împrejurul său și nu vede nimic care să-l mângâie; ci numai grozăvii care-l torturează cumplit. Spiritele infernului îl întind să-l sfâșie trăgându-l la iad, iar îngerul păzitor, pe care nu l-a ascultat în viață, se depărtează de la el plângând, lăsându-l în prada deznădăjduirii. Așa, în groaznice chinuri și înfricoșări infernale se desparte sufletul păcătosului, negrijit după dreptarul Ortodoxiei Divine, de ticălosul său trup ca să se înfățișeze înaintea lui Dumnezeu. Acolo aude din gura dreptului Judecător înfricoșatele cuvinte: „Du-te de la Mine, blestematule, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui..." (Mt. 25, 41).

Iată cu ce îmbogățesc păcatele pe oameni? Iată ce aduc asupra oamenilor: necredința în Dumnezeu, nesocotirea poruncilor și sfințeniilor Lui, neascultarea Cuvântului și călcarea în picioare a Crucii, a Jertfei și a Sângelui lui Hristos! „Nimeni nu poate slujii la doi domni – zice Hristos Dumnezeu. Cel ce nu este cu Mine, împotriva mea este și cel ce nu adună cu Mine, risipește" (Mt. 6, 24; 12, 30).

Şi pentru ce, o Creştine, să plângi cu amar şi să te tânguieşti peste măsură, pentru cei adormiţi? Nu auzi cum cântă Biserica lui Dumnezeu laudă şi mulţumiri lui Dumnezeu pentru moartea celor adormiţi? Iar cele ce se cântă ce alta sunt, fără numai semne de bucurie şi de veselie? Nu vezi cum aprindem făclii luminoase, şi cu acestea petrecem din lumea aceasta pe cei ce au adormit, ca pe nişte nevoitori şi ostaşi? Iar făcliile luminoase ce alta înseamnează, decât bucurie şi veselie, pe care o dobândim, pentru că Dumnezeu a slobozit pe fraţii noştri, cei ce au adormit, din ostenelile vieţii acesteia şi îi odihneşte în viaţa aceea ce va să fie? Aşa o hotărăşte aceasta Ioan cel cu limba aurită, zicând: „Că spune-mi, ce vor făcliile cele strălucite? Au nu ca pe nişte nevoitori îi petrecem pe aceştia? Şi ce sunt cântările? Au nu slăvim pe Dumnezeu şi-i mulţumim, că de aceea a încununat pe cel ce s-a dus, că l-a izbăvit de osteneli, că l-a scos din robie şi-l are lângă Sine? Au nu pentru aceasta sunt laudele? Au nu pentru aceasta sunt cântările de psalmi?" Acestea toate sunt potrivite pentru cei ce se bucură, că zice: *„De se bucură cineva, să cânte"* (Ioan 5, 18 în vor. 4 către Evrei).

Şi în altă parte acelaşi Ioan tâlcuieşte mai clar ce înseamnează cele ce le facem la cei adormiţi; că zice aşa în cuvântul său despre cei ce plâng cu amar pe cei săvârşiţi, care cuvinte sunt tâlcuite aşa: „Cu Psalmi şi cu laude petrecem pe cei ce au adormit, pentru ca să arătăm cu aceasta mulţumirea ce facem Stăpânului Hristos pentru moartea lor. Şi giulgiuri noi şi cu haine îl îmbrăcăm, pentru ca să arătăm cu acestea, îmbrăcămintea cea nouă a nestricăciunii ce au să o ia cei ce au răposat; untdelemn turnăm peste ei, crezând că acesta se va face lor merinde şi ajutor spre viaţa de acolo, cu tămâieri şi cu făclii luminoase îi întovărăşim, însemnând cu ele că s-au izbăvit de întunericul şi de putoarea vieţii acesteia şi s-au dus către Lumina cea adevărată şi către buna mireasmă cea pururea dăinuitoare; către răsărit fiind pus mormântul lor şi trupul lor le cu aceasta închipuim, învierea ce au să o dobândească".

Zice încă şi Dumnezeiescul Dionisie Areopagitul, cum că, Creştinul, cel ce este cu adevărat, când vine moartea nu se întristează, ci se bucură şi se înveseleşte că a ajuns la sfârşitul nevoinţelor vieţii acesteia, şi cu multă îndulcire de suflet intră în calea învierii celei ce va să fie; iar casnicii şi rudeniile cele ale unui adormit ca acesta, se bucură şi fericesc pe cel adormit, că a ajuns la sfârşitul biruinţei, şi mulţu-

mesc lui Dumnezeu pricinuitorului biruinței acesteia, rugându-L și ei ca să-i învrednicească a ajunge la un asemenea sfârșit, apoi ridicând pe cel adormit îl aduc la Arhiereu, ca acela să-i dea cununile biruinței, iar Arhiereul vesel și cu bucurie primește pe cel adormit, și săvârșește pentru dânsul cele obișnuite și legiuite (D. Bis. ierarh. cap. VII).

Văzut-ați, frații mei, ce rânduială săvârșește Biserica lui Hristos, la cei ce au adormit întru Hristos? Auzit-ați cum se cuvine să primească moartea, adevăratul Creștin și în ce chip se cuvine a se purta rudele lui, la adormirea lui? Deci, la o rânduială sfântă ca aceasta, vă rog spuneți-mi: încap plângeri mai mult și lacrimi amare și tânguiri peste măsură? Negreșit, acestea sunt cu totul nevrednice de o sfințită rânduială ca aceasta a Creștinilor, și de credința celor ce nădăjduiesc înviere. Adauge însă și aceasta la această subînsemnare, cum că rămășițele Creștinilor (adică trupul cel mort) nu se cuvine a se îngropa înăuntru în Biserică sfințită, precum zice Ioan al Ciprului și Valsamon la întrebarea 38: căci dacă, canonul 73 al soborului ecumenic al șaselea poruncește a nu rămâne să doarmă cineva nici în catehumenile Bisericilor, vii fiind, însă, cu mult mai vârtos nu se cuvine morții a rămânea în Biserică, cei plini de putoare și de putrejune. Iar cum că Arhiereii și toți Preoții și credincioșii se cuvine a săruta pe cel adormit, mărturisește anume așa Dumnezeiescul Dionisie Ariopagitul: „Săvârșindu-se însă aceasta, ierarhul însuși îl sărută pe cel adormit, și de-aici toți cei ce sunt de față; că dulce și cinstit este tuturor celor după Chipul lui Dumnezeu, cel ce s-a săvârșit după Dumnezeiasca viață" (După Bisericeasca ierarhie cap. VIII). Pentru aceasta obiceiul ce se ține în oarecare locuri, de nu sărută Preoții cei ce au să slujească Liturghie, pe cei ce au adormit, este iudaicesc și străin de Creștini, și prin urmare cei ce păzesc obiceiul acesta, fac evreiește, căci obicei al evreilor a fost de a socoti necurat a se atinge de trup mort, dar nu al Creștinilor; unii ca aceștia să se îndrepte, iar de nu, să se cerceteze de către Părinții duhovnicești și de sfințiții Arhierei. Asijderea se cuvine a se certa și femeile și bărbații, care merg asupra mormintelor morților lor și plâng! Asemenea și cei ce nu vor să meargă să asculte Liturghia și cealaltă slujbă a Bisericii aceleia; unde se îngroapă vreo rudenie a lor.

Însă și aceasta adăugăm în această subînsemnare, că precum Creștinii nu se cuvine a plânge cu amar și a se tângui, fără mânie

și mai mult decât se cuvine pentru rudeniile lor cele moarte, precum zic aicea; atât Dumnezeiescul Apostol, cât și tâlcuitorii Dumnezeiescului Apostol, sfântul Ioan Gură de Aur și Teodorit, așa și acești Creștini, dimpotrivă, nu se cuvine a rămâne fără compătimire și fără simțire la moartea rudeniilor lor, fiindcă aceasta este însușire a fiarelor și a celor nesimțitoare, dar nu a oamenilor celor cuvântători și simțitori, precum și a plânge dânșii cu amar nicidecum nu este nevoie; atât covârșirea cât și lipsa sunt deopotrivă de rele amândouă și prihănite. Creștinii se cuvine a se mâhni și a lăcrima mai puțin la moartea rudelor lor, pentru trei pricini:

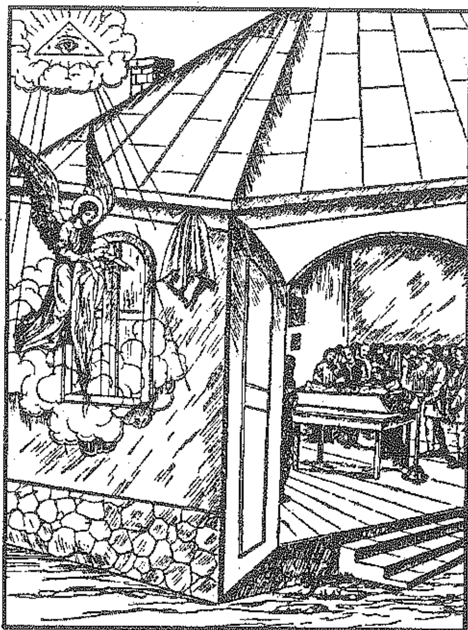
a) Pentru că moartea nu este faptă și lucrare a lui Dumnezeu, să nu fie; ci este faptă și lucrare a diavolului și a păcatului; nici nu este ispravă firească, ci afară de fire: *„Că Dumnezeu, zice Solomon, moarte nu a făcut"* (Înț. S. 1, 13). Și iarăși zice: *„Dumnezeu a zidit pe om spre nestricăciune, iar prin pizma diavolului moartea a intrat în lume"* (Înț. S. 2, 23-24). Fiindcă cel care moare se lipsește de lumina vieții, care este lucrare a lui Dumnezeu, pentru aceasta și Sirah poruncește să-l plângem pe acesta, zicând: *„Plânge pentru morți, că le-a lipsit lumina"* (Is. Sir. 22, 9).

b) Și apoi pricina pentru care Creștinii se cuvine a se mâhni puțin pentru moartea rudelor, este, pentru că ei ca niște oameni au păcătuit, iar păcatul desparte pe suflet de Dumnezeu și pentru aceasta este vrednic de mâhnire și de lacrimi, și cu cât mai mult viața celor ce au murit a fost rea, cu atâta tânguire se cuvine a se face pentru ei; și mai ales de nu au apucat ei mai înainte a se pocăi, mărturisindu-se și împărtășindu-se cu Dumnezeieștile Taine; că la unii ca aceștia se potrivește ceea ce a zis Sirah: *„Fiule, varsă lacrimi pentru cel mort, căci unul ce pătimește rău a început plângerea... Amărăște plângere și înfierbântează trupul... adu-ți aminte de judecata lui, că așa precum și a ta, mie ieri și ție astăzi"* (Is. Sir. 38, 16-18-24); că se îmblânzește Dumnezeu către cei morți pentru întristarea și lacrimile ce se varsă pentru păcatele lor de către cei vii.

c) Iarăși cea mai de pe urmă pentru că dobitoacele cele necuvântătoare firește se mâhnesc, multe încă și lăcrimează, când una se despart de cealaltă, cu cât mai vârtos se cuvine a se mâhni măsurat oamenii cei cuvântători, pentru despărțirea de rudeniilor lor celor ce au murit? Că a zis oarecare dintre părinți: „Am văzut

eu și om viu lăcrimând despărțindu-se oarecând de soția sa".

Acestea însă ce le zicem, le-a adeverit Domnul lăcrimând pentru moartea lui Lazăr, pentru ca să dea pildă nouă și a legiuit: nici a fi



Chipul de față ne arată trupul neînsuflețit al creștinului repauzat, așezat pe masă în mijlocul casei sale, înconjurat de rudenii, vecini și cunoscuți. După ieșirea sufletului, trupul repauzatului este scăldat (clericii nu se scaldă; ci se grijesc și se îmbracă după rânduiala lor, arătată în molitfelnic), i se închid ochii și i se leagă fălcile spre a avea înfățișarea ca dormind, deoarece moartea e un somn lung, temporal, după care vom învia. Pe repauzat îl îmbracă în haină nouă, fiindcă începe în viitor o viață nouă. Mâinile i se așează cruciș pe piept și-n dreapta i se pune Sf. Cruce, arătând că-i creștin și în viața pământească a urmat lui Hristos, și-a răstignit trupul cu patimile și cu poftele și este a lui Hristos (Mt. 16, 24; Gal. 5, 24; 3, 27-29).

Așezându-se în sicriu, trupul repauzatului se acoperă cu pânză albă sau cu voal (călugării cu schima mare, acoperitoare peste tot sicriul și năsălia) și înseamnă că repauzatul e sub paza Mântuitorului. Luminile aprinse în sfeșnic și toiagul (făcut din ceară curată)... ce arde la capul repauzatului, arată că sufletul lui e viu, deși trupu-i mort. Preotul Bisericii e înștiințat verbal despre repauzarea fiului său duhovnicesc iar ceilalți creștini sunt înștiințați prin sunetul clopotelor, invitându-i pe toți a se ruga pentru sufletul repauzatului, aducându-și aminte că și ei, în ziua și ceasul când nu știu, vor merge pe calea veșniciei ca și acesta. Sunetul clopotelor înseamnă glasul trâmbițelor îngerești, prin care toți repauzații vom fi deșteptați din somnul morții, la învierea cea de obște, în slavă, în putere, în trup duhovnicesc nestricăcios în veci (Ioan. 5, 28-29; 1 Cor. 15, 39-54; Apc. 20, 11-15). În cele trei zile după înmormântare, se citesc lângă repauzat: stâlpii, cele patru Evanghelii cu ectenii și molitfă pentru iertarea păcatelor, de Preotul Bisericii; Apostolul, de cântăreții Bisericii; Psaltirea, de către citeții Bisericii, la care-s datori a asculta toți cei de față. În acest timp sufletul vine și stă cu îngerul său păzitor lângă repauzat și pe lângă casă. Păcătuiesc mult cei ce plâng cu disperare, cei ce fac privegheri păgânești la morții lor.

noi fără compătimire și cu totul nemâhniți pentru moartea rudelor noastre, nici iarăși să fim iubitori de întristare și mult plângători pentru dânșii. Adeverează însă și Marele Vasilie așa, zicând: „Domnul pretutindeni trecând cu vederea slăbiciunea noastră, cu oarecare măsuri și hotare a cuprins patimile cele de nevoe ferindu-ne, de necompătimire și de sălbăticiunea cea ca de fiară, iar iubirea de întristare și multa plângere, lepădând-o ca pe o faptă nemorală; pentru aceasta lăcrimând pentru prieteni, El însuși a arătat împărtășirea omenirii, slobozindu-ne pe noi de covârșirea cea pentru amândouă, nici cu totul a ne slăbănogi din cauza întristării, nici fără simțire a fi față de cele mâhnicioase"... Și iarăși: „Așa și lacrima Domnului, nu este legiuire spre a plânge, ci măsură prea bine închipuită și canon cu scumpătate punând, după care se cuvine cu respect și cu bunăcuviință întru hotarele firii rămânând, a osebi pe cea întristătoare. Deci, nici femeilor și bărbaților nu li se dă voie la multă lăcrimare și iubire de întristare, ci numai cât s-ar răcori de cele mâhnicioase, a slobozi puține lacrimi, și aceasta cu liniște și fără glas și suspinuri, nici rupându-și hainele, sau aruncând țărână asupră-și, nici altceva din cele ca acestea, ce fac cei ce fac necuviință, prostii, pentru cele omenești". Deci, la morțile cele simple ale Creștinilor, așa se cuvine a ne mâhni și a lăcrima, măsurat, iar la morțile Sfinților nicidecum nu se cuvine a ne mâhni, ci mai ales a ne bucura duhovnicește și a-i prăznui, fiindcă acei Sfinți sunt cu adevărat biruitori ai păcatului, celui ce este vrednic de întristare și de multe lacrimi, și moartea Sfinților este învederată pricinuire a adevăratei vieți (Tâlc. Teofilact la 1 Tes. 3, 18; Tom. III pg. 49-53).

Nu sunt pierduți. Un copil văzu un om și o femeie, că plângeau. El întrebă pe femeia care îngrijea de dânsul, de ce sunt așa mâhniți? Ea îi răspunse că acești oameni pierduseră pe scumpul lor băiețaș. „Pierdut!" Zise copilul: „Vino iute să-l căutăm". „La ce bun", răspunse slujnica. „Nu-l mai găsești în lumea asta, a murit". „Și unde-i el acuma?" „În cer". „În cerul despre care mi-ai vorbit mata atâta? În cer, unde-i atât de frumos, unde este Mântuitorul Hristos, și unde copiii se joacă cu Îngerii?" „Da, da! Acolo", zise ea. Copilul rămase câteva clipe pe gânduri apoi mirat întrebă: „Și asta numesc oamenii pierdut?" (D-ca Ort. a. VIII, Nr. 5-6).

Magnetul cel mare. Odată niște prieteni ai lui Newton, un vestit învățat fizician și mare credincios, îl întrebă cum se împacă ști-

ința lui cu credința; îndeosebi, cum se poate împăca știința lui cu învățătura despre învierea morților? Drept răspuns, Newton luă un magnet puternic și îl apropie de o grămadă de praf de pământ, amestecat cu praf de metal. Magnetul începu îndată să atragă praful de metal. Firele de metal începură îndată a se alege din pământ. Pământul rămase pe loc, iar metalul se strânse grămadă pe marginea magnetului.

„Iată, vedeți - zice Newton - magnetul meu strânge praful de metal amestecat în pământ. Luați o bucată de fier, sfărâmați-o în pulbere, aruncați-o în pământ sau gunoi, eu o scot de ori unde cu magnetul meu. Iar dacă magnetul meu poate face acest lucru, apoi, dragii mei, trebuie să credem, că Dumnezeu Cel Atotputernic, Făcătorul cerului și al pământului, va avea și El un magnet ceva și mai puternic, cu care va strânge cenușa și praful oaselor noastre din țărâna pământului. Precum magnetul meu, scoate și strânge pulberea de metal din pământ, așa și învierea va scoate și va strânge oasele noastre din pământ și Domnul le va reda viața". Minunat răspuns! (Pr. I. Trifa ist. 150).

20. M-am purtat ca un fur față de repauzații mei?

Fiecare Creștin este îndatorat a îngriji de repauzații săi, după puterea sa, mai ales de cei de la care a moștenit ceva, sau de care a fost îngrijit, educat, etc. Moartea pentru binecredincioșii Creștini cu viață curată, este o trecere din moarte în viața veșnică și fericită, pentru păcătoși, o trecere în osândă; iar pentru necredincioși, o prăbușire în iad pentru totdeauna. În vederea repauzării plăcute, fiecare Creștin e dator a se griji cât se poate mai bine sufletește, prin: Sfânta Spovedanie adevărată (nu minciună, nici de formă goală), a-și lua și împlini canonul, a părăsi păcatele, a face roade vrednice de pocăință și a viețui cu bună credincioșie, după plăcerea lui Dumnezeu.

La repauzarea Creștinului, i se pune în mână lumânarea aprinsă, arătând prin aceasta că viața repauzatului, botezat și îmbrăcat în Hristos, în lumea trecătoare a fost o lumină, după Cuvântul Lui: *„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru Cel din ceruri... Voi sunteți lumina lumii... Cel ce vine după Mine nu va umbla în întuneric... Ca fiii luminii și a zilei să umblați și să fiți..."* (Mt. 5, 16; 14-15; Ioan 8, 12; 1, 4-5, 9; Efs. 5, 9; 1 Tes. 5, 5; Gal. 5, 22). După repauzare se trag clopotele. Această tragere a clopotelor, precum și cea de la înmormântare, vestește Creștinilor că un membru s-a

despărțit din mijlocul lor, și-i îndeamnă a se ruga pentru Sufletul repauzatului, aducându-le aminte în același timp, că și lor le va veni ora morții. Tragerea clopotelor însemnează Trâmbița Îngerească, care pe toți are să-i cheme din morminte la înfricoșata Judecată Universală. Corpul repauzatului se spală cu apă (F. Ap. 9, 37) spre aducere aminte că, corpurile drepților vor învia oarecând în mărire (Mt. 25). După aceea îl îmbracă pe repauzat cu îmbrăcăminte nouă, curată, însemnând că acest corp trecător, care se predă mormântului, va învia cu veșmântul nou al nestricăciunii și nemuririi, întru putere și slavă (1 Cor. 15, 42-57; comp. Ioan 5, 24-30).

Corpul îmbrăcat se pune în sicriu și se acoperă cu un acoperământ de pânză albă (schimă la Călugări) spre a însemna că cei repauzați în credința Domnului Hristos cea adevărată, se află sub acoperământul lui Hristos-Dumnezeu. În mâna dreaptă a repauzatului se pune o Sf. Cruce de ceară, lemn, ori metal, arătând că el cât a trăit pe pământ a avut Sf. Cruce în cel mai deplin respect și laudă, știind că-i armă puternică asupra diavolului și Steagul Credinței noastre, după cuvântul Apostolului: *„Cei ce sunt ai lui Hristos, trupul și-au răstignit împreună cu patimile și cu poftele... iar mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în Crucea Domnului... pentru că, Crucea, nouă celor ce ne mântuim, este Înțelepciunea și Puterea lui Dumnezeu"* (Gal. 5, 24; 2, 20; 6, 14; 1 Cor. 1, 18, 23-24). Pe pieptul repauzatului se pune o Sfântă Icoană, ca semn al credinței repauzatului în Hristos și spre a însemna că el lui Hristos și-a dat Sufletul (S. Tes. 362). Repauzatul, pe pat, în sicriu, pe drum (dacă-i poziția locului așa), în Sf. Biserică și în mormânt, se așează cu fața tot spre răsărit, de unde va veni Mântuitorul, Răsăritul răsăriturilor și Soarele dreptății, la Judecată. În cele patru părți ale sicriului, în casă, la Sf. Biserică, se pun patru lumânări aprinse, care însemnează lumina Dumnezeiască cu care s-a luminat Creștinul la Sf. Botez, reamintindu-ne în același timp că Sufletul Creștinului încă viază, e viu, deși corpul neînsuflețit, din care a ieșit după locuirea într-însul, atâta vreme, se dă stricăciunii.

Corpul repauzatului se stropește cu aghiasmă, prin care lucru se exprimă dorința ca, Sufletul lui să se înfățișeze sfințit la Înfricoșata Judecată. În vremurile vechi, ca și în acestea, la adevărații Creștini binecredincioși, se făceau rugăciuni ziua și noaptea, sub conducerea unui Preot ori Diacon, sau în lipsă, sub supravegherea unui cleric mai mic, sau bătrân pios. Aceste rugăciuni: panahidă, citirea stâlpi-

lor (un stâlp se socotește întreaga scriere a unui Sfânt Evanghelist), cele patru Evanghelii, Apostolul, Psaltirea, Dumnezeiasca Scriptură, Viețile Sfinților, Cazania și alte cărți Sfinte, se numeau priveghi creștinesc, duhovnicesc, care ușurează Sufletul repauzatului. Acest priveghi, după rânduielile Sfintei Biserici Ortodoxe Creștine, e contrar priveghiului păgânesc, satanicesc, idolatru, drăcesc, care se făcea la păgânii idolatri, cu scamatorii, glume, fumat, vorbe putrede, felurite hasmodii, râsuri și chiuituri, cum s-a văzut făcându-se în vremurile noastre și de unii creștini falși, prin care împovărează groaznic sufletele morților lor, care se vede că au viețuit în același întuneric idolatru ca și ei.

Repauzații se țin astfel vreo câteva zile în casă (după rânduiala Bisericii până a treia zi) pentru ca să dispară toată îndoiala despre moartea repauzatului, și pentru mângâierea celor din familie, rude, prieteni și cunoscuți, care l-au iubit și-l iubesc. Înmormântarea grabnică a făcut uneori să se îngroape persoane nu repauzate; ci numai leșinate, care la dezgropare s-au aflat întorși cu fața în jos. Spre atenția tuturor, dăm aici câteva întâmplări de acestea.

Îngropată de vie. O cuconiță de boier muri în floarea vârstei sale. Trupul ei mort, îmbrăcat în alb, zăcea în coșciug, părul ei era împodobit cu șiraguri de mărgăritar și la mâna dreaptă avea un inel de aur cu pietre scumpe. Întristații ei părinți o îngropară cu toate bijuteriile acelea. În noaptea următoare se furișă cioclul cu un mic felinar în cimitir, dezgropă moarta și voia să jefuiască cadravul de bijuteriile sale. Dar deodată moarta se ridică și grăi cu o voce seacă: „Ce vrei?” Cioclul, cuprins de goază, o luă la fugă. Cuconița, care fusese moartă la părere, ieși din mormânt, luă felinarul lăsat de cioclu și se duse acasă. Când intră în odaie, părinții se înspăimântară grozav, dar în urmă bucuria lor a fost cu atât mai mare. „Omule, cu grijă fii; să nu-ngropi oameni de vii” (I. M. C. ist. 97).

O moartă sare din sicriu. În orașul Milano (Italian), s-a întâmplat un caz care a băgat frică într-o mulțime de oameni. Domnișoara Maria Boltesini, care era moartă de 24 de ore, trebuia să fie dusă la locul de veci. Multă lume era adunată, în frunte cu Preotul. Ce se întâmplă însă? O rudă se apleacă, plângând îngrozitor, asupra moartei, sărutându-o pe față. În acel moment „moarta” își deschise ochii. După ce privi luminile aprinse, pe Preot și lumea din jurul ei, „moar-

ta" sări din sicriu, producând o spaimă nemaipomenită. Această domnișoară fusese leșinată, iar nu moartă! Dar câte cazuri asemănătoare nu s-au întâmplat! Rudele mortului nu trebuie să se grăbească niciodată cu îngroparea cadavrului, decât după rânduiala Sf. Biserici.

Un asemenea caz s-a întâmplat și în com. Solonț-Bacău. Gheorghe Porosnic, cam de vreo 60 de ani, cu vreo șapte copii mari, leșinând, a fost pregătit cu toate cele necesare înmormântării. Pe când îl duceau la cimitir, cu Preotul; și lume multă, s-a sculat în sicriu. Lumea s-a împrăștiat înfricoșată groaznic. Ai casei rămânând lângă el plini de bucurie, s-au întors înapoi acasă. Femeia, de mare bucurie, a murit la vreo jumătate de an, iar el a trăit după aceea vreo 7-8 ani, în care timp și-a căsătorit copiii.

Cum moare creștinul binecredincios? Veniți să vedeți cea mai frumoasă priveliște pe care o poate înfățișa pământul. Veniți să vedeți cum moare omul credincios. Un Preot, așezat la căpătâiul lui, îl mângâie. Acest sfințit servitor, vorbește cu cel ce trage să moară, despre nemurirea Sufletului său, o scenă sublimă, pe care antichitatea n-a înfățișat-o decât o singură dată, prin cel dintâi dintre filozofi (Socrate). Această scenă se petrece în fiecare zi pe așternutul umilit al celui din urmă dintre Creștinii care mor.

Clipa supremă a sosit: o Taină a deschis celui drept porțile lumii, tot o Taină i le va închide. Religia l-a legănat în leagănul vieții; frumoasele ei cântece și mâna ei de mamă îl va adormi în leagănul morții. Ea pregătește botezul acestei a doua nașteri, iar de data aceasta nu mai alege apă, ci untdelemn, semnul nestricăciunii cerești.

Taina liberatoare rupe, puțin câte puțin, legăturile credinciosului; Sufletul lui, pe jumătate scăpat din trup, devine aproape vizibil pe fața sa. Chiar și aude cântecele Serafimilor; e și gata să zboare spre regiunile unde-l cheamă această speranță Divină, fiica virtuții și a morții. Cu toate acestea, Îngerul păcii coborându-se asupra acestui drept, atinge cu sceptrul lui de aur ochii săi obosiți, și-i închide frumos de nu-i mai străbate lumina. El moare și nu s-a auzit de loc ultimul lui suspin; el moare, și mult timp după ce nu mai este, prietenii lui fac tăcere în jurul locului său de odihnă. Căci ei cred că el doarme încă, atât de dulce a trecut acest Creștin! (Chateaubriand).

Înmormântarea. A treia zi, scoțându-se repauzatul din casă se duce la Biserică, trăgându-se clopotele și cântându-se imnul: „Sfinte

Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi" și citindu-se (după unele obișnuințe lăturalnice rânduielii Bisericești) Evangheliile. Convoiul se înșiră, ducându-se înainte Crucea, căci Crucea e Semnul mântuirii noastre. După Cruce merg cu steagurile bisericești (praporii), ca exprimare a speranței noastre despre mărita noastră înviere. Între steaguri, sau după ele, merg felinarele cu lumânări aprinse, prin care ni se reamintește că Iisus Hristos, Lumina lumii,



Chipul de față ne arată aducerea repauzatului Creștin Ortodox la Sfânta Biserică pentru prohodire și înmormântare. Înaintea lui merge cel ce poartă Sf. Cruce, Semnul biruitor al Creștinilor asupra vrăjmașilor lor celor fără de trup și a celor trupești. Apoi urmează praporii, steagurile sfinte ale Bisericii, care însemnează biruința Domnului nostru Iisus Hristos asupra: păcatului, a diavolului, a morții și a iadului, prin Jertfa Crucii de pe Golgota, însoțită de: moartea, îngroparea, învierea înălțarea la ceruri și șederea de-a dreapta Tatălui. Praporii aceștia mai arată și puterea Dumnezeiască, cu care Mântuitorul a îmbrăcat Biserica Sa Spirituală (adunarea binecredincioșilor Creștini) care-i Trupul Său, puterea Divină, cu care ea a biruit: puterea întunericului, puterile păgânismului, răutatea și vicleșugul prigonitorilor evrei și păgâni, și bezna mulțimii păgânătăților, eresurilor, superstițiilor și a lucrărilor Satanei.

Felinarele cu luminile aprinse în ele, arată că viața repauzatului a fost o lumină luminătoare celor din jurul său, prin gândurile, cuvintele, sfătuirile și bunele lui fapte creștinești. Jertfa (colivă, colăcei, etc.), grăiește tainic despre viața de dincolo de mormânt. Preoții și cântăreții Bisericii, prin rugăciunile lor, cer iertare păcatelor repauzatului și odihna veșnică de la Dumnezeu. Mulțimea creștinilor, merge umilită plângând, lăcrimând și cugetând la vremea când vor fi duși fiecare din ei pe această cale a veșniciei. Lângă sicriul cu rămășițele pământești, merge prin aer Îngerul păzitor, ducând sufletul repauzatului. Ce fericite se simt sufletele repauzaților binecredincioși când merg pe această cale! Vai însă, zbuciumate, zdrobite, înfricoșate și groaznic torturate sunt sufeletele creștinilor de formă, cari au viețuit păgânește și fără pocăință pe acest pământ.

Care S-a pogorât odinioară și în temnițele iadului, gonind întunericul și eliberând pe toți drepții întemnițați acolo, ne luminează tuturor, călăuzindu-ne pe calea adevărului și a vieții statornice în fericire vremelnică și veșnică (1 Petru 3, 18-22; Efs. 4, 5-16; Ioan 14, 6; 8, 12; 12, 46). După prapori și sfeșnice (ori între ele, în unele părți) se duce coliva, grâul fiert cu miere, zahăr, bomboane și alte dulciuri (după putința familiei), colaci și alte roduri de multe feluri, pe care le mănâncă cei ce iau parte la înmormântare, în semn de comuniune cu repauzatul.

Sămânța de grâu din coliva de la înmormântare înseamnă că omul sămânță este și precum grâul semănându-se în pământ, răsare, așa și repauzatul (cu puterea lui Dumnezeu) va învia din morți (Ioan 12, 24; 5, 24-30; 1 Cor. 15). Mierea înseamnă că, credincioșii învrednicindu-se de eterna fericire, se îndulcesc de luminata bucurie și vesela fericire în lăcașurile cerești. Înaintea sicriului pășesc Preoții, ca cei ce aici pe pământ sunt conducătorii celor vii în învățarea credinței și împlinirea faptelor bune; iar după moarte merg înaintea Creștinului, cerându-i de la Dumnezeu: iertarea păcatelor și veșnica fericire. Ceilalți credincioși merg după sicriu. Lumânările aprinse în mâinile clerului și ale poporului, sunt simbolul credinței luminate și semn de bucurie, că repauzatul și-a împlinit lupta cea bună. Tămâierea cea multă la înmormântare servește pe lângă a înăbuși sau a birui duhoarea putrejunii, și ca simbol al rugăciunilor care se înalță la Dumnezeu, precum scrie Sf. Ioan Teologul: *„Alt Înger a venit și a stătut la Jertfelnic, având cădelniță de aur. Și i s-a dat lui tămâie multă, ca să o dea cu rugăciunile tuturor Sfinților peste Jertfelnicul cel de aur, care este înaintea Scaunului Dumnezeiesc. Și s-a suit fumul tămâiei, cu rugăciunile Sfinților, din mâna Îngerului înaintea lui Dumnezeu"* (Apc. 8, 3-4; 5, 8-10). Imnul: „Sfinte Dumnezeule..." arată că repauzatul a fost serv al Sfintei Treimi, pe Dânsa a propovăduit-o, întru Dânsa a adormit și la Dânsa merge, și va fi într-o ceată cu Îngerii, care neîncetat cântă cântarea cea întreit Sfântă. Se citesc Evanghelii despre învierea morților și despre viața veșnică, spre a-L pleca pe Dumnezeu la îndurare; iar pe cei ce se află în doliu a-i mângâia cu cuvintele evanghelice despre învierea morților și viața veșnică... Astfel ajungând în Sf. Biserică, se face prohodul asupra repauzatului după rânduiala din Molitfelnic. După prohod, Preoții și Creștinii prezenți, în semn de iubire frățească către cel repauzat, sărută Crucea, Icoana, Evanghelia, de pe pieptul

repauzatului, în vremea când stranele cântă: „Veniți fraților să dăm mortului sărutarea cea mai de pe urmă... ”.



Ajunși la Sf. Biserică, năsălia cu sicriul în care se află rămășițele pământești ale repauzatului, se așează jos în mijlocul Naosului Bisericii, pentru a fi prohodit. La cap i se așează măsuța încărcată cu tava cu colivă, cu colaci și colăcei, aduși pentru sufletul celui adormit în Domnul. În cele patru părți ale sicriului, sunt așezate patru sfeșnice cu lumânări aprinse, care reamintesc celor prezenți, că repauzatul în viața sa pământească a ascultat cu multă plăcere și atenție Dumnezeieștile cuvinte curgătoare din cele patru Evanghelii și s-a ostenit cu tot devotamentul a crede și a viețui bine, creștinește, după cele arătate într-însele. Aceste patru sfeșnice, luminând cele patru părți ale corpului mort, ne reamintesc de cei patru îngeri ce vor trâmbița după sfârșitul lumii, din cele patru părți ale lumii, de cele patru vânturi, de Duhul Sfânt, Care va sufla din cele patru părți pentru adunarea întregului corp omenesc al fiecărui muritor, și reconstituirea lui mult mai minunat decât cum era pe pământ.

Preotul dimpreună cu ceilalți clerici, în slujba prohodirii înalță rugăciuni dimpreună cu mireasma tămâiei, înaintea lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor repauzatului și veșnica lui pomenire. În timpul prohodului, sufletul repauzatului stă lângă sicriu în aer; iar Îngerul păzitor îi arată că toate sunt deșertăciuni cele omenești, și statornicia veșniciei.

Din duioasele cântări ale înmormântărilor și rostirea cuvântărilor funebre de Ierarhi, Preoți, Diaconi... învățăm că n-avem aici cetate stătătoare; ci suntem aici călători numai de o zi, veniți în căutarea patriei celei viitoare. Învățăm că nu suntem stăpâni pe nimic din cele ce avem aici pe pământ, ci numai niște îngrijitori sau economi ai acestora, responsabil înaintea lui Dumnezeu pentru buna sau reaua întrebuințare a lor. Se înșeală amarnic

După sărutare, ectenia morților, otpust, și veșnica pomenire de trei ori, se duce sicriul cu corpul repauzatului la mormântul anume pregătit, în care-l pun. Preotul aruncând cu sapa ori cu lopata pământ peste corpul repauzatului, zice; *„Al Domnului este pământul și plinirea lui, lumea și toți cei ce locuiesc într-însa"*. Astfel, Biserica Creștină, chiar din început împlinește cuvintele Creatorului: *„Că pământ ești și-n pământ te vei întoarce"* (Fac. 18, 27; Ps. 36, 10), în contra datinilor păgânilor, care ardeau corpurile morților, alții le aruncau în ape și alții le expuneau în aer, spre mâncarea fiarelor și păsărilor. După aceea Preotul varsă peste corp untdelemn din candelă, spre a însemna, că cel repauzat a terminat ostenelile spirituale ale vieții, și ca o ramură a arborelui de măslin a lui Iisus Hristos, s-a nutrit din untdelemn al Darului Dumnezeiesc. Asijderea

bogații, milioanarii și toți puternici pământului, care cred că-s pururea proprietari ai averilor moștenite sau strânse prin dreptate sau prin răpire. Se amăgesc groaznic și cei ce-ș pun nădejdea în dulcețile lumii acesteia trecătoare. Aici lângă rămășițele pământești ale aproapelui lor, vor pricepe și ei că toate sunt deșertăciuni cele omenești. De ne von duce cu mintea la cei mai străluciți oameni ai lumii de pe vremuri, ne întrebăm cu uimire:

Unde este strălucirea Sezostilor egipteni? Unde-i puternicia autocraților asirieni, babiloneni, persani, romani și islamiștilor sau musulmanilor, la ale căror porunci se clătina lumea? Toți aceștia, care se credeau ceva, s-au prefăcut în praf și cenușă, peste care calcă cu nepăsare lumea de azi și toate viețuitoarele pământului. Numai Dumnezeu e veșnic și numai cei ce cred, viețuiesc și fac fapte bune, în cercul învățăturilor Dumnezeieștilor Evanghelii, a Sfintei Scripturi și a Tradiției Creștine Ortodoxe, își aduc sufletele lor în lumina Împărăției veșnice și plină de bucurie și fericire statornică în ceruri.

Coliva, grâul fiert, ne grăiește tainic despre învierea morților că precum sămânța grâului, aruncându-se în pământ, putrezește și apoi aduce rod înmulțit, așa și repauzatul va învia din mormânt înflorit, cu puterea lui Dumnezeu, spre viața veșnică. Grâul fiert amestecat cu miere, cu nuci sau zahăr, ne arată tainic că după moarte, pe Creștinul adevărat îl așteaptă fericirea și bucuria eternă, unde nu este durere nici întristare, nici amărăciune, nici suspin. Tămâierea și sunetul, clopotelor, însoțite de „Veșnica Pomenire", ne anunță pe toți, despre nemurirea sufletului și învierea trupurilor.

„Eu sunt cale, adevărul, învierea și viața. Cel care crede în Mine, de va muri viu va fi... Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi (Ioan 11, 25; 5, 24-30; 6, 47-58).

varsă Preotul, peste corpul repauzatului, cenușa din cădelniță, spre a însemna că adevărate sunt cuvintele Sf. Scripturi: *„Că pământ și cenușă suntem"* (Fac. 18, 27; Ps. 36, 10). În fine, termină, sigilând groapa cu Semnul Sf. Cruci, cu ectenia și veșnica pomenire.



Chipul de față ne arată îngroparea a treia zi a trupul neînsuflețit al Creștinului Ortodox.

După prohodirea în Sfânta Biserică, rămășițele pământești ale repauzatului sunt duse afară la cimitir și lăsate cu sicriul în mormânt de patru persoane, în timp ce Preoții, clericii și credincioșii adunați în jur, se roagă lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor și odihna lui veșnică. Trupul luat din pământ se dă pământului iar Sufletul (Icoana vie, grăitoare și lucrătoare, creată după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt) își ia zborul, însoțit de Îngerul său păzitor și rugăciunile Bisericii, prin văzduh, printre vămile văzduhului la ceruri, la Scaunul Dumnezeirii spre a da seama de toate faptele sale, după care va fi așezat în locul pe care și l-a pregătit din această lume.

Iată ce-i omul!... „Ce va folosi omul de va dobândi lumea toată și-și va pierde Sufletul; său? S-au ce v-a da omul în schimb pentru sufletul său?..." (Mt. 16, 26). „Să răscumpărăm deci vremea, că zilele rele sunt..." „Mântuind să ne mântuim Sufletele noastre" (Efs. 5, 16; Fac. 19).

Rugăciuni și pomeniri pentru repauzați. Cu serbarea înmormântării se face Sf. Liturghie și pomeni pentru repauzați: a 3-a zi, a 9-a zi, a 40-a zi; la 3, 6, 9, luni, la 1 an, 3 ani, ș. a. m. d. Pomeni, sau agape ori praznice, cum se mai zice în poporul nostru, se fac pentru odihna repauzatului și binefacerea celor vii. „Noi îi invităm pe cei săraci și nevoiași la ospăț - scrie aut. coment. la Iov, atribuit lui Origen - pentru ca astfel, serbarea noastră să devină pomenire pentru odihna Sufletului repauzatului; iar pentru noi miros bineplăcut lui Dumnezeu" (Cf. Const. Apost. L. VI. c. 30). Sf. Ioan Hrisostom, de asemenea adeverește că pomenirile se fac: „Ca cel repauzat să se odihnească în pace și să afle milă la Preabunul Dumnezeu...". "Nu în zadar fac aduceri pentru cei repauzați - zice el - nu în zadar rugăciuni, nu în zadar cereri. Toate acestea le-a poruncit Duhul Sfânt, voind prin aceasta ca noi, unul altuia, să aducem folos. Căci caută el câștig, folos, de la tine și tu de la el. Nu în zadar zice Diaconul: „Pentru cei repauzați în Hristos, pentru aceia, pentru care se săvârșește pomenirea, să ne rugăm". Acesta nu e glasul Diaconului, acesta e glasul Duhului Sfânt". Văzând aceasta, vom aduce mângâiere celor repauzați, cât vom fi în stare (în loc de lacrimi, în loc de tânguiri, în loc de înfrumusețarea mormintelor) prin milostenii, prin rugăciuni, prin aduceri, pentru ca și ei și noi să câștigăm promisiunile eternei fericiri, prin Darul și iubirea de oameni a Unuia-Născut Fiului lui Dumnezeu (Omilia 21 acta Apost). Constituțiile apostolice hotărăsc Creștinilor ca aceste praznice să se facă cu toată bunacuviință creștinească și frica lui Dumnezeu (Const. Apost. L. VI, c, 30).

După învățăturile Mântuitorului și ale Bisericii Sale, Sufletele repauzaților, nu mai pot face nimic pentru mântuirea lor. Cei vii pot însă a-i ajuta prin rugăciuni, post milostenii, slujbe bisericești, pomeni... (Lc. 14, 12-14; Iac. 2), după legea Creștină. Biserica a introdus din vremurile vechi rânduiala bună de a se face rugăciuni pentru repauzați în mai multe zile de peste an. Rudele fac pomeni și rugăciuni mijlocitoare pentru ușurarea, odihna și fericirea sufletelor repauzaților lor, prin Preoții Bisericii, după buna rânduială: 1) A treia zi după moarte, fiindcă Mântuitorul nostru Iisus Hristos a treia zi a înviat din morți. 2) A noua zi după moarte, exprimându-și dorința lor ca milostivul Dumnezeu să primească Sufletul repauzatului lor în Împărăția Cerurilor, ca să se veselească dimpreună cu cele nouă cete Îngerești, înaintea slavei Lui. 3) La 40 de zile, pentru că

în a 40-a zi după Învierea Sa, Mântuitorul S-a înălțat cu trupul de pe pământ la ceruri, arătându-ne în acelaș timp speranța că și Sufletul repauzatului se va înălța de pe pământ și va ajunge în Împărăția Cerurilor, deschisă nouă prin Învierea și Înălțarea sa. 4) Zilnic în cele 40 de zile, se fac 40 de Sf. Liturghii, în amintirea petrecerii Mântuitorului pe pământ (40 zile) de la Înviere până la Înălțare și spre amintirea repauzaților noștri, avându-i în memorie cât mai apropiați de noi. 5) De-asemenea în fiecare an, prăznuim ziua morții repauzatului, cu rugăciuni, tămâieri, slujbe și Sfinte Liturghii și cu pomeni, arătând și prin aceasta credința noastră vie, că repauzatul s-a mutat dintre noi numai cu trupul, temporal, dar cu sufletul trăiește între noi și adeseori e în strânsă legătură cu noi (Vezi V. Rep.).

Ciudățenii la moartea păgânilor. Spre a cunoaște ce fericit este omul născut, crescut, viețuit și repauzat în religia noastră Creștină Ortodoxă, am socotit de bine a da aici și câteva ciudățenii păgânești de la moartea idolatrilor păgâni, din feluritele părți ale lumii.

La sălbaticii care aparțin cultelor nesistematice, obiceiurile de îngropare ale morților, sunt foarte numeroase și cu totul ciudate. Cităm numai puține cazuri ca să avem idei de solemnitățile lor funerare. Polinezienii, în semn de durere pentru cel mort joacă și urlă, pe când cu un pieptăn cu dinți ascuțiți își sfâșie membrele și obrazul, lăsând să curgă sângele peste cadavrul mortului. În Austria de sud-est, femeia mortului poartă o căciulă de pământ pe cap, în semn de doliu. Cei din insula Borneo, când moare șeful tribului, taie câțiva zeci de sclavi, ca să însoțească pe șef în lumea cealaltă. Unii din sălbatici se biciuiesc în semn de jale; iar alții îndătinează alte ciudățenii (Dr. B. Cireșanu, Tez. Lit. T. II. pg. 47, n. 2).

Pomul repauzatului. Precum la înmormântare așa și la parastas se aduce la Sf. Biserică, alteori se face și se așează acasă lângă masa (praznicului sau pomeni), pomul cu paosul și pâinea de grâu. Acestea, ca și toate celelalte care se fac după buna rânduială, își au o mare însemnătate. Pomul cu feluritele bunătăți atârnate în el, înseamnă Paradisul, din care au fost scoși protopărinții noștri: Adam și Eva, dar în care petrece acuma Sufletul repauzatului, ori de n-a putut ajunge în el, cerșim milă de la Dumnezeu, ca să-i ușureze Sufletul de păcate și să-l așeze acolo. Pomul acesta mai înseamnă și Pomul Cunoștinței binelui și al răului, din care au mâncat

Adam și Eva, contra poruncii Dumnezeiești, cărora a urmat moartea dimpreună cu întreg neamul omenesc, de care e cuprins și repauzatul, însă numai pe un timp limitat, scurt, deoarece Iisus Hristos prin moartea Sa a biruit moartea și ne-a dobândit Raiul, a cărui icoană este „Pomul", în care acuma petrece Sufletul repauzatului, ori de-i căzut în osândă pentru păcatele lui neispășite, cerem a-l învrednici Dumnezeu cu mila Sa ca să petreacă într-însul.

Pomul acesta cu bunătățile din el, cum și alte lucruri, se dă de pomană sărmanilor, săracilor și lipsiților Creștini buni, pioși, ca să se roage lui Dumnezeu fierbinte pentru iertarea Sufletului repauzatului, odihna și fericirea lui cu drepții. Cei care dau pomană rudelor repauzatului, mai avute decât credincioșii lipsiți, sau celor necredincioși și vicioși, greșesc, că aceștia nerugându-se nici pentru ei cum se cade, nu ușurează de păcate Sufletul repauzatului. Ba se poate întâmpla, ca folosind pomana la facerea feluritelor păcate, să-l îngreuneze și cufunde și mai mult în osândă pe repauzat și pe cei vii chiar, care i-au dat pomana. Privitor la facerea pomenilor cu folos, Mântuitorul ne învață așa: *„Când faci prânz sau cină, nu chema prietenii tăi, nici frații tăi, nici rudele tale, nici vecinii bogați, ca nu cândva să te cheme și ei pe tine, și să ți se facă răsplătire. Deci, când faci ospăț (prăznuire, pomană) cheamă: săracii, neputincioșii, șchiopii, orbii... și fericit vei fi, căci aceștia neputând să-ți întoarcă, ți se va întoarce ție la învierea drepților... Luați aminte ca milostenia voastră să nu o faceți înaintea oamenilor, spre a fi văzuți de dânșii; iar de nu, plată nu veți avea de la Tatăl vostru Care este în ceruri. Deci, când faci milostenie să nu trâmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii în adunări și în ulițe, ca să se slăvească de oameni. Amin zic vouă, că își iau plata lor. Iar tu făcând milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta. Ca să fie milostenia ta în ascuns, și Tatăl tău Cel ce vede într-ascuns, Acesta va răsplăti ție la arătare..."* (Lc. 14, 12-14; Mt. 6, 1-4). Milosteniile sau pomenile trebuie a fi făcute după porunca și plăcerea Domnului, pentru a putea fi de ajutor repauzaților.

Paosul, adică paharul cu vin și pâinea (colacul) de grâu, simbolizează Corpul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos. Precum așa dară ne împărtășim toți, ca membri ai Bisericii Domnului Hristos, cu elementele acestea de viață făcătoare, așa și din paosul adus să gustăm toți cei ce luăm parte la serbarea înmormântării sau

a parastasului, căci prin această gustare indicăm legătura noastră, ca neam creștinesc, cu seminția aleasă și răscumpărată de Iisus Hristos prin Sângele Său vărsat pe Cruce. Această legătură între membrii cei vii și repauzați ai Bisericii, se simbolizează și prin ridicarea pomului, a paosului și a pâinii, pe timpul plinirii panahidei (a). Astfel, cei vii, pe lângă creștineasca îngrijire a creștineștii îngropări și purtări de grijă a repauzaților lor, se folosesc și ei foarte mult.

Ce este cimitirul? Cimitirul este o țară liniștită, așezată sub brâul miezului nopții. La apus se învecinează cu scara vieții noastre, iar la răsărit cu o țară foarte frumoasă și plină de fericire, însă necunoscută. Numărul locuitorilor ei este mare și tot se mărește, pentru că tot pământeanul, care odată ce se face cetățeanul ei, nu mai moare. Pământul acestei țări este țelinos, rece și umed. Are multe deluțe și ici colea se deschide și câte o vale destul de spațioasă, sortită pentru a primi, din când în când, câte un cetățean. Râuri nu are; roua cerului și lacrimile durerilor adapă mereu această țară. Clima este foarte rece și vânturile ei, numite suspinuri, înfiorează pe cei ce vin din nou. Dintre plante crește numai aceea: „Nu mă uita", dacă pică peste dânsa lacrimi, căci această plantă numai în apă crește. Poporul acestei țări este cu totul altfel. Oamenii sunt toți muți, numai din când în când se aud din adâncile lor căsuțe, niște vorbe prea mult însemnătoare. Cetăți sau case nu se zidesc; ci fiecare trăiește în coliba sa, fără să simtă trebuință de ceva, de cine-i vecinul lui și ce se petrece împrejurul său. Din când în când iese câte unul din acel întunecos locaș, și arată golul său creștet pe perdeaua cea verde cu care sunt acoperiți. Dar și acesta iese ca să întâmpine pe un altul ce vine nou. Împărat, domn, stăpânitori nu au, pentru că toți sunt deopotrivă.

Au fost întotdeauna liniștiți de când locuiesc acolo. Ei vor locui în aceea țară până când toți se vor ridica, ca să-și caute o altă țară mai bună. Fiecare capătă locaș în acea țară, chiar și aceia ce sunt trimiși prin vreo sentință judecătorească, afară de cei ce se omoară singuri, căci aceia nu sunt primiți acolo. Insigna (marca) acestei țări stă într-o simplă Cruce. Iar numele țării: „Cimitir". Puterea ei este mare căci locuitorii tuturor imperiilor, regatelor și principatelor, se

a) Tez. Lit. o. c. T. III. pg. 351-383; Dr. V. Mitrofanovici, prel. Dr. T. Tarnavschi și Mitrop. N. N. Cotlarciuc, Lit. Bis. Răsăritene pg. 894-906, spicuiri de aut.

fac cetățenii acestei țări. Această țară este foarte ușor a o afla, pentru că multe căi duc la dânsa, mai lungi sau mai scurte, după cum vrea conducătorul ei. Moartea (acest conducător) este aspru, căci uneori abia te-ai suit în căruță să mergi în viață și ea îți strigă: „Dă-te repede jos" (Din foaia religios-morală „Biserica" 1862).

Omul se face și desface în patru elemente. După cum am mai vorbit și știm, omul este făcut de Dumnezeu cu trupul din pământ și cu Sufletul din Suflarea lui Dumnezeu. „Dumnezeu - zice Sf. Ioan Damaschin - crează pe om cu mâinile Sale proprii, din natură văzută și nevăzută, după Chipul și Asemănarea Sa. A făcut corpul din pământ; iar Suflet rațional și gânditor îi dădu prin insuflarea Sa proprie. Aceasta numim „Chip Dumnezeiesc" căci cuvintele: „Chipul" indică rațiunea și liberul arbitru; iar cuvintele: „după Asemănare", arată asemănarea cu Dumnezeu în virtute, atât cât este posibil. Trupul și Sufletul au fost făcute simultan și nu mai întâi unul și mai pe urmă celălalt; după cum în chip prostesc afirmă Origen (și feluriți eterodocși).

Dumnezeu a făcut pe om inocent, drept, virtuos, lipsit de supărare, fără de grijă, luminat cu toată virtutea, încărcat cu toate bunătățile, ca o a doua lume, un microcosm în macrocosm, un alt Înger închinător, compus, observatorul lumii văzute, inițiat în lumea spirituală, împăratul celor de pe pământ, condus de sus, pământesc și ceresc, vremelnic și nemuritor, văzut și spiritual, la mijloc, între măreție și smerenie, același și duh și trup; duh, din pricina Harului, iar trup din pricina mândriei; duh, ca să rămână și să laude pe binefăcător, trup, ca să sufere, și prin suferință să-și amintească și să se instruiască când se mândrește cu măreția. Animal condus aici, adică în viața prezentă, dar mutat în altă parte, adică în veacul ce va să fie; iar termenul final al tainei, este îndumnezeirea prin înclinația către Dumnezeu. Se îndumezeiește prin participarea la iluminarea Dumnezeiască și nu prin transformarea sa în Ființă Dumnezeiască.

Dumnezeu l-a făcut pe om prin fire fără de păcat, iar prin voință liber. Spun fără de păcat, nu pentru că ar fi incapabil de a păcătui - căci numai Dumnezeirea este incapabilă de păcat - ci pentru că nu are în firea sa facultatea de a păcătui, ci mai mult în libertatea voinței. Avea adică putera să rămână și să progreseze în bine, ajutat fiind de Darul Dumnezeiesc, după cum avea și puterea să se întoarcă de la bine și să ajungă la rău, lucru pe care Dumnezeu îl îngăduia, pentru motivul că omul era înzestrat cu liberul arbitru. Nu

este virtute ceea ce face prin forță.

Sufletul este o substanță vie, simplă, necorporală, prin natura sa, invizibilă ochilor trupești, nemuritoare, rațională, spirituală, fără de formă; se servește de un trup organic și îi dă acestuia puterea de viață, de creștere, de simțire și de naștere. Nu are un spirit deosebit de el, ci spiritul său este partea cea mai curată a lui. Căci ceea ce este ochiul în trup, aceea este spiritul în Suflet. Sufletul este liber, volițional, activ, schimbător, adică schimbător prin voință, pentru că este zidit. Pe toate acestea le-a primit în chip natural, prin Harul Celui Care l-a creat, prin Care a primit și existența, precum și de a exista prin fire în acest chip.

Pe cele necorporale și nevăzute și fără de formă, le înțelegem în două feluri. Pe unele le înțelegem că au aceste însușiri în virtutea ființei lor, iar pe altele în virtutea Harului. Unele există cu aceste însușiri prin natura lor, iar altele în comparație cu grosolănia materiei. Dumnezeu are aceste însușiri prin fire; Îngerii, însă, demonii și Sufletele, se spune că sunt necorporali prin Har și în comparație cu grosolănia materiei.

Corp este ceea ce are trei dimensiuni, adică lungime, lățime și înălțime sau grosime. Orice corp constă din patru elemente; iar corpurile viețuitoarelor din cele patru humori.

Trebuie să se știe că sunt patru elemente: pământul, care este uscat și rece; apa, care este rece și umedă; aerul, care este umed și cald; focul, care este cald și uscat. De asemeni sunt și patru humori, în analogie cu cele patru elemente: fierea neagră, corespunzătoare pământului, este uscată și rece; flegma, corespunzătoare apei căci este rece și umedă; sângele, corespunzător aerului, căci este umed și cald; fierea galbenă, corespunzător focului, căci este caldă și uscată. Fructele (toate produsele pământului) constau din elemente, iar humorile din fructe. Corpurile viețuitoarelor sunt compuse din humori și se descompun în acestea. Căci tot ceea ce este compus, se descompune în acelea din care este compus... („Dogmatica", cap. XII).

Precum bine știm, după moartea oamenilor trupurile lor neînsuflețite se transformă iarăși în cele patru elemente din care au fost alcătuite. Și aceasta, pentru greutatea și urâciunea păcatului cu care omul s-a învoit, s-a îndulcit o clipă, mâniind groaznic pe Creatorul său. Descompunerea corpului omenesc, s-a făcut și se face în cele patru elemente ale naturii din care s-a alcătuit: în pământ, în apă,

în foc și în aer. Aceasta se lucrează și în vremile noastre, în lumea de pe suprafața globului pământesc. După voia și porunca lui Dumnezeu, corpul omenesc, după ieșirea Sufletului din el, trebuie a se întoarce iarăși în pământul din care a fost luat; iar în celelalte trei elemente prin slobozenia Lui, pentru pedepsirea oamenilor păcătoși, ori alte taine necunoscute de lumea trupească.

Îngroparea morților. Descompunerea neînsuflețitelor trupuri omenești în pământ, se face după porunca lui Dumnezeu. După ce protopărinții noștri Adam și Eva nesocotind porunca Lui Divină au păcătuit mâncând din pomul morții, Dumnezeu i-a canonisit și scos afară din Rai. Atunci El le-a hotărât a se întoarce cu trupul lor iarăși în pământul din care au fost luați, zicând: „Pentru că ai ascultat vorba (îndemnul) femeii tale și ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit: „Să nu mănânci", blestemat va fi pământul pentru tine! Cu osteneală să te hrănești din el în toate zilele vieții tale! Spini și pălămidă îți va rodi el, și te vei hrăni cu iarba pământului! În sudoarea feții tale îți vei mânca tu pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care ești luat; căci pământ ești în pământ te vei întoarce".

Protopărinții noștri îndreptați prin pocăință, Abel cel drept, (supranumit dumnezeu), Sit cu urmașii săi, (supranumiți fiii lui Dumnezeu), Noe cu urmașii săi, Melhisedec, Patriarhii: Avraam, Isaac, Iacob, Proorocii și toți credincioșii lui Dumnezeu, după moartea lor s-au îngropat în pământ, împlinind porunca Dumnezeiască: *„Din pământ ești și în pămnt te vei întoarce"* (Fac. 3). Dar nu numai credincioșii; ci și mulțimea necredincioșilor, păgânii, idolatrii, se înmormântează în pământ, așa cum apucaseră de la înaintașii lor. Așa, vedem pe idolatrii Egipteni, popor civilizat și cu o cultură mai aleasă față de celelalte popoare din vremea lor, credincioși nemuririi sufletelor, îngrijeau trupurile morților cu multă migală și atenție, conservându-le minunat, pentru a le păstra întregi, până la reîntoarcerea și reintrarea sufletelor ieșite în acele trupuri neînsuflețite unde locuiseră. După o îmbălsămare sau pregătire serioasă, trupurile morților se îngropau, ale Faraonilor, bogătașilor, în cripte anume făcute; iar ale oamenilor de rând, în pământ.

Erodot, cel mai vechi scriitor, care ne-a păstrat lămuriri asupra modului de îmbălsămare la egipteni se exprimă astfel: „Se află în Egipt anumite persoane „refenii" adică îmbălsămătorii, pe care legea i-a însărcinat cu îmbălsămările. Iată cum lucrează aceștia la

corpurile celor bogați: la început refenii scot creerii prin nări, parte cu un fier-curbat, parte prin mijlocul unor doctorii, pe care le introduc în cap. După aceea fac o tăietură în deșertul corpului cu o piatră de Etiopia tăietoare, și trag prin această deschizătură intestinele, pe care le curăța și le pun în vin de palmier și apoi în aromate pisate. În urmă refenii umplu pântecele cu mirrhă curată, pisată cu scorțișoară, și alte mirodenii, exceptând-se tămâia, apoi cos corpul. Aceste lucrări finindu-se, sară corpul și-l pun în leșie tare de cenușă (natron) pe timp de 60 de zile... Trecând aceste zile, se spală corpul, se înfășoară în legături de in fin, mânjite cu un fel de clei, pe care egiptenii îl întrebuințează la lipirea obiectelor. Părinții apoi iau corpul astfel pregătit, îl așează în sicriu de lemn, făcut în chipul omului, și-l pun în cripta mortuară".

„Acei ce voiesc a înlătura cheltuielile, urmează Erodot, aleg altfel de îmbălsămare: umplu o mică pompă cu lichid extras din cedru, se injectează cu acesta pântecele corpului, fără a-i face vreo tăietură și fără a-i scoate intestinele. Când s-a introdus acest lichid, se astupă gura pentru a nu ieși lichidul. Se ține corpul apoi în sare 60 de zile, iar după aceia se scoate lichidul din pântece. Lichidul acesta are atâta putere încât topește măruntaiele și le scoate afară din el. În exterior leșia de cenușă (natron), a uscat carnea în așa fel, încât nu a mai ramas decât pielea și osul. Se dă apoi corpul celor în drept". „A treia specie de îmbălsămare nu e decât pentru săraci. Se injectează corpul cu lichidul numit „Surmania" se pune în leșie de cenușă (natron) 70 de zile și-l dau după aceasta familiei". (Vezi și Facerea 50, 3 despre îmbălsămare).

Tot așa și Cicerone, împreună cu alți scriitori, ne spun că egiptenii vechi, îmbălsămau pe morți și așa îi ascundeau prin casă, unde se păstrau epoci întregi. Creștinii egipteni, moșteniseră și ei obiceiul de a nu îngropa pe morți în pământ, ci de a-i îmbălsăma și a-i păstra în casă ori în mausolee. Corpul astfel pregătit, se chema în limba egipteană „gabbara"; în limba greacă se zicea sărătură; în limba arabă se chema mum adică ceară, poate pentru aceea că această substanță juca rolul principal în îmbălsămarea cadavrelor. De aici avem până azi cuvântul mumia, adică ceară. Atanasie cel Mare însă, a combătut acest mod de îngropare păgânească a cadavrelor, sub motivul „că și corpul Domnului a fost pus în mormânt și o piartă a fost răsturnată asupra Mormântului, până ce a înviat

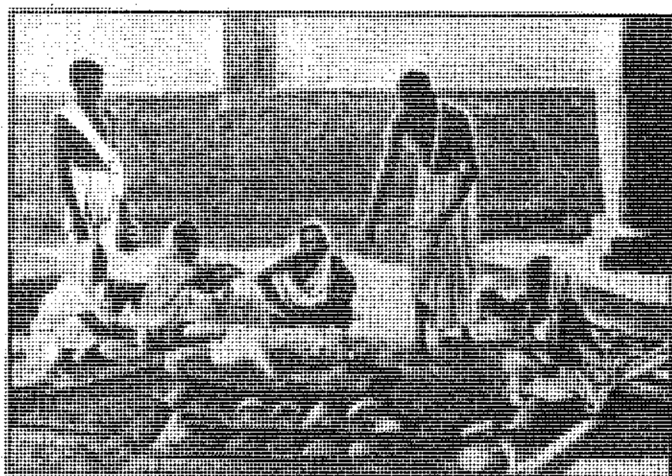
a treia zi" (Vezi pe larg Tez. Lit. o. c. pg. 366-367, n. 2, T. III).

Evreii, după rânduiala străvechilor străbuni, își îngropau morții lor. Lângă corpul mortului, ei puneau mai înainte de îngropare smirnă și aloe, ca simbol al dragostei lor către cel repauzat. Sfinții Evangheliști ne spun că și Dumnezeiescul nostru Iisus Hristos, Mântuitorul omenirii, dându-și Sufletul pe Cruce, Trupul Lui a fost cerut de la Pilat, de Iosif din Arimateea, pregătit cuviincios și înmormântat într-un mormânt nou al său, din care a înviat a treia zi. *„Iar Nicodim... a adus o amestecătura de smirnă și de aloe, ca o sută de litre, și au luat Trupul lui Iisus de pe Cruce, pe Care L-au înfășurat cu giulgiuri și cu miresme, precum e datina iudeilor de a îngropa Și L-au pus în mormântul care era săpat în piatră; și au prăvălit o piatră mare pe ușa mormântului... Trecând Sâmbăta, Maria Magdalena și Maria lui Iosi, au cumpărat miresme, ca să meargă să-L ungă..."* (Ioan 19, 39-40; Mc. 15, 46; 16; Mt. 27, 50-66; 28; Lc. 24; Ioan 20; 21; F. Ap. 1; vezi și: Adormirea Maicii Domnului" de autor). În pământ s-a îngropat corpul martirizat prin uciderea cu pietre al Sf. Ap. și Arhidiacon Ștefan, al Sf. Ap. Iacob decapitat din porunca împ. Irod. Sf. Apostoli, Ierarhi, Preoți, Diaconi, Dascăli și toți creștinii, după repauzarea lor, li s-au îngropat trupurile moarte, cu prohodiri și procesiuni religioase în pământ, după porunca lui Dumnezeu. Astfel, în pătimirile Sf. Ciprian și înmormântarea lui, ni se spune, că: „Corpul acestui Martir, din cauza răutății păgânilor, a fost așezat în apropiere, înconjurat cu lumânări de ceară și cu culori frumoase, și făcându-se rugăciuni și mare pregătire, a fost înmormântat noaptea... Policarp, Episcopul Smirnei, prin vicleniile și intrigile potrivnicilor Bisericii, fiind ars de viu deasupra unei grămezi cu lemne aprinse în același oraș, cenușa și oasele Sfântului Sfințitului martir s-au dat Creștinilor, care le-au îngropat în pământ cu o adâncă pietate și cinste creștinească...

Toți străbunii noștri, Creștini Ortodocși Români, în cursul vremurilor până azi, conform poruncii Dumnezeiești: „Din pământ ești și în pământ te vei întoarce", și-au îngropat trupurile repauzaților lor în pământ. Numai unii deviați de la Dreptarul Ortodoxiei, au fugit după scorniri eterodoxe.

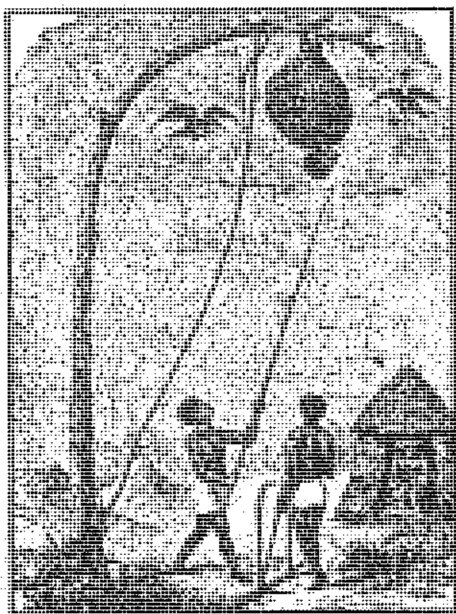
Arderea morților. Multe popoare păgâne și unele neamuri eterodoxe, din cursul vremurilor până astăzi, în loc de a-și îngropa morții lor, ei îi ard în foc. Păgânii idolatri în special romanii, așezau

morții lor pe o grămadă de lemne unde-i ardeau; iar cenușa și oasele le puneau în oale, pe care le îngropau în pământ, ori le păstrau prin firidele anume făcute în columbarii. Închinătorii Crucii însă, s-au îngrozit de arderea fraților lor, și de aceea s-au mulțumit a-i îngropa în pământ, potrivit sentinței Creatorului: „Că pământ ești și în pământ te vei întoarce". Dar Creștinii au mai avut obiceiul de a păstra trupurile celor morți în catacombe, ori, ca și azi, în cripte. Iar când păgânii obiectau creștinilor, că aceștia nu-și ard morții lor, ca nu cumva să se piardă ceva din sufletul celui repauzat, atunci Minuciu Felix le-a răspuns cu aceste înțelepte cuvinte: „Tot trupul fie că seacă, ca și pulberea, fie că se dezleagă în apă, ori se strânge prin cenușă, sau se păstrează prin mirosuri tari, ori în ce chip, el totuși, se duce de la noi, și numai lui Dumnezeu îi este în putere a păstra elementele. Să nu credeți însă că avem vreo pagubă și ne temem de vreun fel de înmormântare; dar noi creștinii făptuim pe cel mai vechi și mai bun obicei, adică a îngropa pe cei morți" (iar nu a-i arde). Tot așa mai târziu, și anume pe timpul lui Tertulian, de asemenea se imputa creștinilor, că aceștia nu ard corpurile morților lor, fiindcă ei cred, că prin îngroparea în pământ, mai rămâne în corp o parte din suflet; iar prin ardere s-ar pierde acea



Chipul de față ne arată pe idolatrii păgâni indieni, pregătindu-și mortul lor pentru arderea cu foc. Îmbrăcați în pânzeturi albe, după ce au așezat trupul mort pe o grămadă de lemne, unul se apropie să le dea foc spre a arde trupul mortului; iar ceilalți privesc aprinderea lemnelor și arderea trupului până la prefacerea lui în cenușă... Cât de plăcută este o înmormântare creștinească a repauzaților noștri, pe lângă fioroasa cruzine și îngrețoșare a arderii morților acestora!!!

părticică. La această obiecțiune fără temei, Tertulian răspunde astfel: „Alta este rațiunea creștinului pentru care își îngroapă pe morți (și nu-i arde); nu ca să se rețină în corp rămășițe de suflet; ci din cauza cruzimii și îngrețoșării". Unii cred că cremațiunea a încetat la Romani pe timpul lui Antonin Piul (138-161); dar deoarece Tertulian o combate, iar Teodosie II interzice cremațiunea și chiar îngroparea în pământ înauntrul cetății, de aici lesne putem dovedi, că arderea morților a durat până mai încoace (a), cu toate că filozoful și scriitorul Macrobiu, contemporanul lui Teodosie II (nu cel din timpul lui Irod cel Mare), spune că în jumătatea primă a secolului al IV-lea, prin unele locuri, nu mai era în obișnuință această fioroasă nimicire a trupurilor (b).



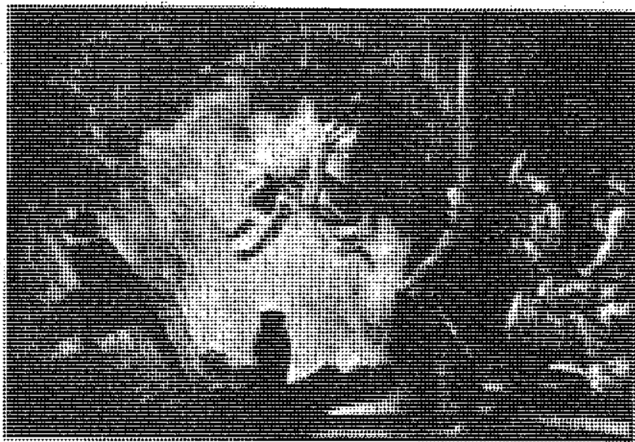
Sălbaticii aduc jerfă omenească idolului lor (care stă în coliba de jos). Iată ce odios e cultul religios al idolatrilor. Dar dintre creștini au nu-s destui care în Duminici și Sărbători, prin beții, jocuri și petreceri anticreștinești, se aduc jertfă idolilor sistematizați? Așa că unii cad în mormânt iar alții în temniță... și în iad!

Jertfirea văduvelor. La 1822, văduva unui brahman, aproape de Bombay, a fost dusă cu mare alai și în sunetele muzicii către rugul, unde era tupul soțului ei mort. Mersul ei era liniștit... Când ofițerii englezi au întrebat-o dacă merge la moarte de bunăvoie, a răspuns: „Da, cu voie... ". La un semn, văduva s-a apropiat de focul care începea să ardă, își îmbrățișă părinții, își luă rămas bun de la cei de față, împărți podoabele ei prietenelor, apoi, pe jumătate dezbrăcată, îndemnată și aproape împinsă de brahmani, se aruncă în foc. Durerea a fost vie, căci în aceeași clipă făcu o mișcare înapoi,

a) Arderea morților s-a practicat mai ales la romani și indieni. La aceștí din urmă, până în zilele noastre (a. 1912) se ard femeile chiar de vii, la moartea bărbaților lor. b) Dr. Badea Cireșanu Tez. Lit. T. III pp. 365-366.

să iasă. În zadar, fu răsturnată peste ea o grămadă de lemne. Nenorocita se scutură și sări din flăcări și, aiurită de usturime, porni spre râu. Dar brahmanii se luară după dânsa - cu toată împotrivirea englezilor care se aflau de față - și o aduseră la rug, care ardea strașnic. Acolo începu o luptă între biata femeie și călăi. Mulțimea țipa, europenii cereau să se oprească jertfirea, până ce va hotărî judecătorul.

Atunci, ca să pună capăt certei, trei brahmani puternici, luară pe sus victima și o aruncară în mijlocul focului. Ea se zvârcolea deznădăjduită și se sculă să fugă, dar pe măsură ce ieșea din cercul focului, brahmanii o împingeau înapoi, aruncându-i în cap tăciuni aprinși. Totuși, într-o clipă de răgaz, ea izbuti să scape și să alerge la râu. Furia brahmanilor atinse culmea. Patru porniră după dânsa, și, cufundând-o în apă, căutau s-o înece. Spre a o mântui, o gardă de soldați se repezi la fața locului. Biata femeie a murit a doua zi, părăsită de toți și blestemată, fiindcă nu s-a lăsat să ardă pe rug (Gal. 5, 24; 2,



Chipul de față ne arată aruncarea în foc a unei văduve brahmane, pentru a arde împreună cu cadavrul soțului ei. Îngrozitorul obicei de a se arde de vii văduvele, odată cu arderea cadavrelor bărbaților lor, n-a dispărut încă în India.

În provincia Behar, a murit în ianuarie 1905, brahmanul Candi Misir, iar cadavrul lui trebuia să fie ars pe malul unui râu. Văduva lui se îmbăie, se împodobi ca pentru o nuntă, se așeză pe rug și porunci fiului ei să-și împlinească datoria religioasă. Fiul văduvei și rudele, aprinseră rugul în prezența unei mari mulțimi de privitori. Apoi în rugăciune, în sunete de țimbale și trâmbițe, arse văduva împreună cu cadavrul soțului ei. Autoritățile engleze nu se arată prea energice în stingerea acestui înspăimântător obicei. Abatele Duewar, istorisește că în anul 1817 au fost arse numai în provincia Bengal peste 700 văduve; iar în anul 1918 peste 400, într-o circumscripție a guvernământului Calcuta. Victimele care încercau să fugă erau prinse de mulțimea îndârjită și aruncate în flăcări (Tez. Lit. T. II, pg. 23-24).

20; 6, 14; 1 Cor. 1, 18; 23-24).

Câtă deosebire față de purtarea Domnului nostru Iisus Hristos, când I s-a adus înainte o femeie păcătoasă: „Legea noastră zice s-o ucidem", strigau dușmanii. Dar Mântuitorul le răspunse: *„Cel ce este fără de păcat între voi, acela întâi să arunce piatra asupra ei"* (S. Tes. 362). Între asprimea păgânilor ori a evreilor și blândețea Domnului Hristos, e o depărtare ca de la pământ până la ceruri.

Susținătorii de astăzi ai cremațiunii, cred:

a) că cimitirele emanează vapori gazoși, periculoși sănătății;

b) că aduc boli contagioase prin propagarea microbilor;

c) că infectează izvoarele de apă în cursul lor sub pământ. S-a constatat însă de somitățile medicale:

1) că, gazele putrefacției nu conțin un principiu otrăvitor;

2) că nu se propagă boala prin microbii cimitirelor, grație razelor solare care îi distrug;

3) nu infectează apa izvoarelor; apoi însăși cremațiunea înmulțește microbii. Totuși, crematoriile (cremo-ard), pentru trupurile omenești sunt foarte numeroase astăzi. În Paris la anul 1797 se permite oficial arderea cadavrelor omenești. Dar această practică nu prinse rădăcini. Iar de la anul 1875 încoace, crematoriile se tot înmulțiră prin propaganda activă a lui Goletti din Padua, care arată foloasele igienice prin arderea morților. Chirurgul englez Thomsohn, înființă chiar o societate pentru această propagandă.

În ducatul Saxa-Coburg-Gotha se aprobă oficial crematoriul în anul 1878; în Elveția în anul 1879; în Anglia în anul 1882; în Francia în anul 1883, ș. a.; iar în anul 1889 erau 23 crematoare în Italia; 10 în Statele-Unite; 1 în Paris; 1 în Londra; 1 în Stockholm; 1 în Copenhaga; 1 în Gotha; 1 în Zurich.

Cadravul omenesc pus în coșciug, este dus pe un cărucior ce merge pe șine până la ușa cuptorului; de aici este dus mai departe pe o masă de bronz, ce alunecă în cuptor. Îndată flăcările de lemne îl cuprind și mistuiesc materia. În față e un paraclis unde se roagă familia și preoții. Lucrarea durează 2 ore. În Anglia prețul unei cremațiuni e de 250 de franci. În Danemarca, pentru săraci, 10 franci, ș. a. Pentru funcționarii de la crematorii în Zurich, 5 franci; în Breslau 4 franci, în Padua 3 franci; în Japonia 2, 1/2 franci.

Eu însă resping cremațiunea trupurilor omenești, căci este prea îngrozitoare, apoi strică obiceiurile noastre strămoșești, distruge

pietatea către corpul nostru, dispar monumentele funerare atât de bogate în istoria nostră națională, ș. a. (I. M. C. ist. 97).

Deși până în războiul mondial eram fericiți din partea, că nu se încuviințase crematoriile, după război am avut durerea să vedem și la noi în București un cremator unde se ard morții, de care adevărații Creștini Ortodocși se depărtează cu scârbă, privindu-l ca pe un infern. Crematoriile sunt o slobozire de la Dumnezeu asupra omenirii, ca și războaiele acestea moderne înfocate: în văzduh, în ape și pe pământ, spre a o arde pentru păcatele și idolatrizările ei sistematice. Așa cum odinioară Dumnezeu, cu ploaie de pucioasă și foc căzut din cer, a ars și distrus desăvârșit, pentru totdeauna, cetatea Sodoma și Gomora, pentru urâcioasele lor nelegiuiri (Chateaubriand); tot astfel și în vremurile noastre a slobozit asupra lumii acesteia războaie cumplite cu felurite guri de foc, ca să ardă groaznic pe cei vii, și crematorul ca sa ardă trupurile morților. Acestea, împreună cu feluritele calamități și nefericiri ce se țin lanț, arată clar urgia Divină dezlănțuindu-se furios asupra lumii noastre, cu nume creștinesc și obicei păgânesc, idolatricesc, satanicesc.

Expunerea morților în aer pentru descompunere. Unele popoare idolatre de prin Asia, după ce moare careva din ai lor, îl scot afară și-l lasă în aer liber ca să se descompună sau să putrezească. Aceasta vor fi făcând-o ei în felurite chipuri, așa cum se pricep mai bine. Unii din acei idolatri, scoțându-și mortul din locuințele lor afara la țarini, improvizează un pat înalt, primitiv, pe patru furci cât pot mai înalte, și acolo deasupra își pun și lasă mortul lor. Soarele, ploaia, vânturile, păsările cerului și fiarele, vin și cercetează trupul mortului așezat acolo, până se descompune desăvârșit.



Imaginea de față ne arată cum Perșiștii, Calmucii și Gheorghiștii din Asia, își lasă morții lor în aer liber ca să putrezească.

Cele patru elemente, adică: pământul, focul, aerul și apa, au fost întrebuințate de omenire pentru descompunerea cadavrelor morților. Aceste moduri de îngropare și descompunere, se întrebuințează și în vremurile noastre. Creștinismul nostru însă a propovăduit și aplicat înmormântarea în pământ, conform poruncii Divine (1 Petru 3, 18-22; Efs. 4, 5-16; Ioan 14, 6; 8, 12; 12, 46). Precum din cele patru feluri de pământuri din: *„Pilda Semănătorului”* (Ioan 12, 24; 5, 24-30; 1 Cor. 15) numai unul a fost pământ bun, care a primit sământa în sine făcând-o rodnică; tot astfel și aici, numai Creștinismul rămas cu îngroparea morților în pământ, a rămas credincios poruncii Divine de la Facere.

Înecarea morților în ape. Multe popoare idolatre aruncau trupurile morților lor în ape ca să se descompună. Așa d. p. fenicienii aruncau cadavrele morților lor în apă. Dincolo de cocoașa cea mare din mijlocul Asiei (podișul Pamirului și Gobi) poporul chinezesc, îndemânatic la lucrările pământului și felurite meșteșuguri, e în



Chipul de față ne arată una din roadele inchizițiilor demonice sau intoleranței religioase. Un creștin conștient de învățătura Creștină Ortodoxă, e considerat ca eretic de închinătorii papali, condamnat ca vrăjitor și eretic, și torturat, precum se vede, prin afundarea și scoaterea din apă, silindu-l astfel să se lepede de credința sa Sfântă. Așa a fost prigonit, acuzat de vrăjitor, eretic, trădător și luminatul luminător al poporului nostru românesc, mitropolitul Antim Ivireanul, acum vreo 200 de ani, degradat și martirizat de bestiile umane cu chipuri omenești și purtătoare de mască creștinească.

Unele popoare păgâne, idolatre, aruncau cadavrele morților lor în apă ca să putrezească și să se descompună; iar inchizitorii, purtători de mască creștinească, uneori torturau pe cei mai buni creștini, băgându-i de vii în apă și scoțându-i... S-au văzut și-n vremurile noastre creștini buni, ba chiar și Preoți luminători ai poporului român, hărțuiți și torturați de majoritatea unor fiare infernale, purtătore de mască creștinească. Și astăzi se adeveresc cuvinte Mântuitorului care zice: „Iată vă trimit pe voi ca pe oi și miei în mijlocul lupilor...” (Mt. 10, 16; Lc. 10, 3).

sufletul lui tot păgân. Pe acolo viața omului nu-i prețuită, e o nimica toată. Copiii, îndeosebi fetele, sunt lepădați în ape. Se leapădă copiii, așa cum se leapădă pe la noi europenii, cățeii și mâții. Pe malul apelor sunt locuri în care stă scris: „Aici nu e voie să înecați copii".

21. N-am făcut pomenirile și pomenile ce eram dator a le face pentru repauzații mei?

Fiecare Creștin este dator a se îngriji sufletește și a-și da de pomană din viața sa, ca să aibă cu dânsul la trecerea din aceasta viață în veșnicie. Fericit e Creștinul care face milostenie (pomană) pentru Sufletul său în viața sa pământească, ca să poată zice și el pe patul morții împreună cu cei milostivi: „Să nu mai faceți dragoste (adică milostenie, pomană), pentru mine, căci eu de mi-am făcut mie dragoste, aceasta am s-o găsesc" (Avva Arsenie Pateric). Însă pentru că mulți Creștini, mai ales cei care au copii, amână îngrijirea sufletească și milostenia sau pomana pentru sineși, de azi pe mâine, până ce-i apucă moartea nepregătiți, pe mulți dintr-înșii negri de păcate, Sf. Biserică a rânduit ca: copiii, rudele, cunoscuții, cei care au fost ajutați și, mai ales cei care moștenesc averea lor, să le facă toate cele trebuincioase repauzaților, deci și milostenii sau pomeni.

Fă cele necesare repauzaților. „Să se pomeneasca ziua a treia a repauzaților cu psalmi, cu citire și cu rugăciuni, din pricina Celui ce a înviat după trei zile. Și ziua a noua pentru pomenirea celor rămași în viață și a celor repauzați. Și ziua a patrusprezecea, după pilda veche, căci așa a jelit poporul pe Moise. Și ziua anului spre pomenirea mortului. Și să se dea săracilor din cele ce au fost ale lui, ca să-l pomenească. Acestea le zicem însă despre cei pioși; căci cât privește pe nelegiuiți, de ai da săracilor bunurile lumii; întru nimic nu-l vei ajuta pe nelegiuit; deoarece cui îi era dușmană Dumnezeirea cât a fost în viață, vădit este că-i va fi și după moarte, pentru că: *„La Dumnezeu nu este nedreptate"* (Ioan 7, 18), căci: *„Drept este Domnul și dreptățile iubește"* (Ps. 10, 7), și: *„Iată omul și fapta lui"* (Is. 62, 11; Scrierile Păr. Apost. V II. 263; 4).

Despre pomeni. Pomana este un dar făcut aproapelui pentru dragostea lui Dumnezeu. Pomana are două acțiuni proprii, una internă, care afectează inima prin milostivire, și alta externă, care însuflețește mâna; una care atrage mila, alta care atrage ajutorul. Așa că mila este principiul pomenirii și darea este efectul milei; pre-

cum spune Sf. Ioan Gură de Aur: „Pomana nu este a da averi, ci a le da cu milă" (Om. XIII, la 2 Cor.). Și Sf. Grigore se întreabă dacă mila, care însoțește pomana, nu este dar mai mare decât însăși pomana, fiindcă, zice el: „Dând din averile noastre, dăm din ceea ce este afară de noi, pe când dându-ne milostivirea, dăm ceea ce avem mai prețios, adică inima".

Despre datoria de a împărți pomană. Mulți socotesc că pomana este sfat, și nu o datorie, de aceea când fac pomană, cred că au un merit mare, și când nu fac se cred a fi nevinovați. Aceasta este o mare greșală, din care provine lipsa, mizeriile și dezolarea atâtor săraci, care n-ar fi lipsiți, dacă fiecare din frații lor și-ar face datoria.

Citim în Sf, Evanghelie despre un fariseu, că rugându-se în Biserică se lăuda, zicând: *„Dau zeciuială din toate câte câștig"* (Lc. 18, 12), și Iisus a zis că s-a pogorât mai puțin îndreptat ca vameșul. Iisus nu spune că nu era adevărat cum că dădea zeciuială din toate câte le câștiga, căci asta era datoria lui, ci că și-a făcut această datorie din îngâmfare și iubire de sine.

Datoria pomenii este întemeiată chiar pe legea naturală, fiindcă dacă suntem datori să facem altuia ceea ce dorim să ni se facă nouă, negreșit că în lipsă fiind noi vom dori ajutor, de unde urmează că suntem datori și noi a ajuta pe cei lipsiți. Sf. Ioan spune că cel ce poate face pomană și nu o face, nu numai că n-are dragoste către aproapele, dar nu are nici către Dumnezeu: „Cel ce are bogăția *lumii acesteia, și vede pe fratele său având trebuință, și își închide inima sa despre el, cum rămâne dragostea lui Dumnezeu întru dânsul?"* (I Ioan 3, 17). De unde urmează că lipsa de dragoste către aproapele este și lipsa de dragoste către Dumnezeu, și, neîngrijirea datoriei de a da pomană, este lipsă de iubire, sau tăria inimii, ceea ce este mare păcat.

Iată în ce chip poruncește Dumnezeu pomana prin cuvintele lui Moise: *„Că nu va lipsi sărac din pământul tău, pentru aceea Eu poruncesc ție să faci lucrul acesta, și-ți zic: deschizând, deschide mâna ta fratelui tău celui sărac, și celui lipsit, care este în pământul tău"* (2 Lege 15, 11). Și mai departe în Sf. Scriptură citim că ni s-a poruncit de a face pomană din supunere față de Dumnezeu: *„Pentru poruncă ajută pe sărac și în lipsa lui să nu-l întorci în deșert"* (Înț. S. 29, 12). Și în Sf. Evanghelie spune Iisus: *„De vrei să fii desăvârșit, mergi, vinde-ți averile tale, și le dă săracilor, și vei*

avea comoară în cer, și vino și urmează Mie" (Mt. 19, 21). *„Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde moliile și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură, ci vă adunați vouă comori în cer, unde nici moliile, nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă, nici le fură. Că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră"* (Mt. 6, 19-20). De aceea Sf. Apostol Pavel scriind către ucenicul său Timotei, nu spune că, sfătuiește pe bogați să facă pomană, ci poruncește; *„Celor bogați în veacul de acum, poruncește... să se îmbogățească întru fapte bune, să fie lesne dătători, împărtășitori... ca să ia viața cea veșnică"* (1 Tim. 6, 17-19).

Providența Dumnezeiască a făcut destule bogății, ca toți oamenii să aibă ceea ce le trebuie; și toți vor avea, dacă cei lipsiți vor fi ajutați de cei bogați; precum scrie Sf. Vasile: „De ce ești tu bogat și acela este sărac? Ca să fii tu un administrator credincios de avere, care înainte de a fi averea ta, este averea lui Dumnezeu, și grâul care este adunat în jitnița ta, este a acelui sărman flămând; hainele așa de bine închise în lăzile tale, sunt ale acelui sărman gol; banii așa de bine închiși în casa ta, sunt ai acelui sărman lipsit" (Om. Sf. Vasilie).

Și să nu zică cineva: grâul, îmbrăcămintea și banii aceștia sunt ai mei, căci nimeni n-are asupra acestora nici un drept. Da, „sunt ție încredințate, răspunde Sf. Ioan Gura de Aur, dar nu sunt ale tale, ci ale lui Dumnezeu, Care este Stăpân absolut asupra tuturor, și are drept de a dispune ca tu să dai celui lipsit, din cele ce ai prea mult" (Sf. I. pred. 2 asup. Laz). Pe când cei lipsiți cer pomana ca o binefacere, Dumnezeu o poruncește ca o datorie; într-adevăr, datorie grea pentru cei ce sunt lipiți de bunurile pământului, fiindcă în această privință însuși Hristos zice; *„Amin grăiesc vouă, cu anevoie va intra bogatul în Împărăția Cerurilor, și iarăși grăiesc vouă, că mai lesne este a trece camila prin urechea acului decât bogatul a intra întru Împărăția lui Dumnezeu"* (Mt. 19, 23-24).

Mântuitorul după ce a predicat în contra mândriei, a fățărniciei și a superstițiilor fariseilor, le făgăduiește acestora iertarea păcatelor, dacă vor face pomană, cu milostenie. Fie prin icoana unui bogat, care nu ajută pe săracul Lazăr, fie prin icoana unui samarinean, care se grijește de săracul căzut în mâinile tâlharilor, Hristos Se arată totdeauna Protectorul săracilor, și făgăduiește Împărăția Cerurilor celor ce vor fi milostivi. Și nu numai ne îndeamnă, ne amenință, ne roagă, ne făgăduiește, pentru ca să facem pomană, ci încă Se

pune în locul săracilor și spune: *„Amin zic vouă, întru cât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei prea mici, Mie ați făcut. Amin grăiesc vouă, întru cât n-ați făcut unuia dintr-acești prea mici, nici Mie n-ați făcut"* (Mt. 25, 40-45). Și iată adevărata frăție, bogatul prin pomană ajută pe sărac, ca să trăiască în viață pământească; și Hristos, reprezentat prin sărac, primind pomana, ajută pe cel bogat să trăiască în viața cerească; așa că săracul, primind pomana, dă bogatului mai mult decât ceea ce primește, fiindcă-i dă iertarea păcatelor: *„Dragostea acoperă mulțime de păcate"* (1 Petru 4, 8), și, primind de la bogat darul vieții pământești, săracul dă bogatului viața veșnică.

De aici se poate vedea, că pomana nu înjosește pe cel ce o primește, nu numai pentru că săracul este reprezentantul lui Hristos, ci pentru că fiecare datorie presupune o supunere, așa că prin sărac, bogatul se supune lui Dumnezeu și își dobândește mântuirea veșnică. Providența lui Dumnezeu nu a vrut ca legăturile sau raporturile sociale să aibă un bilanț, ca activul și pasivul unui negustor; arta Providenței din contră este a lega trecutul cu viitorul, neam cu neam, om cu om, printr-un șir de binefaceri, care se datoresc, și de servicii care nu se pot plăti. Și într-adevăr, sunt unele servicii, care nici nu se pot cumpăra, nici nu se pot vinde; ele n-au nici un preț de tarifă, și dacă societatea răsplătește pe cei ce-i aduc asemenea foloase, nu răsplătește deloc aceste servicii, ci le întreține.

Un soldat, de pildă, va fi totdeauna gata și bucuros să-și dea viața pentru patrie; cu mândrie își va vărsa pentru ea sângele ca s-o apere. Și societatea nu-i va face injurie mai mare decât crezând că sângele său e plătit prin leafa ce-o are. Vedem deci că pomana este înapoierea sau retribuția serviciilor care nu pot avea salariu. După credința creștină, săracul nu este niciodată un om nefolositor; ci din contra, cel ce suferă servește pe Dumnezeu și prin urmare servește și pe societate, servește pe bogați, deoarece pot să-și răscumpere greșelile, că pot a se supune lui Dumnezeu dezlipindu-și inima de lucrurile pământești. De aceea a spus Hristos: *„Pe săraci pururea îi aveți cu voi"* (Mt. 26, 11). Niciodată nu va intra omul milostiv, în casa celor lipsiți, fără să aibă cinste.

Milostivul știe că este pentru el o cinste când săracul primește pâinea din mâna lui, precum primește lumina de la Dumnezeu; el știe că se poate plăti la ușa teatrului, sau la intrarea unei serbări, dar nu se pot plăti lacrimile de recunoștință ale bătrânului zăcând

în pat și lipsit de toate, a femeii sărace lipsită de putere spre a-și câștiga pâinea de toate zilele, a orfanului lipsit de tată și de mamă, care să-l îngrijească, ca să poată fi și el om. Poate că va greși omul fiind mânios pe sluga lui; aceeași purtare și față de săraci însă, nu va mai fi o greșeală, ci o crimă, și crima de a trata cu mânie sau cu dispreț pe cei săraci, precum învață Sf. Ioan Gură de Aur: „Numai omul plin de mândrie o comite" (Om. 43 c. Antiohieni). Apa dată săracului în acest chip va fi amară și cine o va putea bea? Durerea rănilor lui, necum să fie calmată cu untdelemn, ci va fi ațâțată prin oțet și fiere. Nu este crimă mai mare decât aceea de a lipsi inima săracului de recunoștință, singura și cea din urmă bogăție ce o are, dar bogăție mai mare decât toate bogățiile lumești, este milostenia, pentru că nimic nu o va putea înlocui.

REGULA POMENII este a se da ceea ce este de prisos; adică ceea ce nu ne este trebuincios. Dar precum sunt două feluri de lucruri trebuincioase, așa sunt și două feluri de lucruri de prisos. Așa, sunt unele bunuri, care sunt absolut trebuincioase omului, și se numesc trebuincioase naturii sau firii, și dacă s-ar lipsi de ele, omul n-ar putea trăi. Sunt bunuri care nefiind trebuincioase firii, sunt trebuincioase persoanei sau statului, și dacă omul s-ar lipsi de ele, n-ar putea trăi cinstit, după condiția lui, după treapta socială ce-o are. Tot așa cineva poate avea averi de prisos, adică averi ce nu sunt absolut trebuincioase pentru păstrarea vieții și a familiei sale, și acestea se numesc de prisos firii sau vieții. Averile care nu sunt trebuincioase pentru întreținerea sa fără lux, după treapta sa socială, socotind diferite evenimente care trebuiesc prevăzute, precum, boala, etc... se numesc averi de prisos statului său persoanei, sau numai de prisos; nefiind trebuincioase, nici firii, nici statului posesorului.

Dacă aproapele are nevoie de cele trebuinioase vieții, negreșit că bogatul este dator să-i facă pomană, chiar din cele trebuincioase statului său; fiindcă viața aproapelui este mai presus de cerințele statului sau treptei sale sociale. De aceea citim în Istoria Bisericească, că Episcopii din Biserica primitivă, precum ne învață Sf. Ambrosie, vindeau toate bogățiile de aur și de argint ale Bisericilor, spre a hrăni pe săraci în timp de foamete, spre a răscumpăra pe captivi, și această trebuință o numeau trebuință extremă.

Dar, din fericire, trebuința aceasta este mai rară și trebuințele săracului sunt de obicei cele pe care le numim nevoile comune.

Pentru a înlesni aceste nevoi, trebuie aplicat principiul Cuviosului Augustin: *„Cele de prisos ale bogaților sunt trebuincioase săracilor"* (Lc. 16, 9), adică, să se folosească de ele omul cu avere pentru pomenile sale.

Bun înțeles că nu este poruncit bogatului să nu trăiască după statul său, să nu-și ție demnitatea, să nu aibă plăceri cinstite și cuviincioase, să nu prevadă nevoile care s-ar putea întâmpla în familie și să nu-și amelioreze statul său, dar îi este oprit a alerga după toate deșertăciunile lumii, să rivalizeze în lux cu nebunii, care trăiesc numai pentru ochii lumii, a căror viață este o succesiune de plăceri, de petreceri, opuse moralei creștine, sau care nu fac altceva decât să îngrămădească averi peste averi. Din toate acestea să se scadă excesele și se va găsi ce este de prisos, pentru a fi împărțite săracilor, pentru a pune în practică ceea ce spune Mântuitorul: *„Faceți-vă vouă prieteni din mamona nedreptății"* (Lc. 16, 9).

CONDIȚIILE POMENII. Cinci sunt condițiile pomenii: Ea trebuie făcută cu avere proprie, în proporție cu starea socială, cu înțelepciune, în timp folositor și cu gând drept.

1) *Pomana trebuie făcută cu avere proprie* și nu cu averea altora, precum scrie Tobit: *„Din cele ce ai tu, fă milostenie"* (Tob. 4, 7); *„Nu ca să facem cele rele, ca să vină cele bune"* (Rom. 3, 8); scrie Sf. Pavel Romanilor, adică, mai-nainte cele ce privesc dreptatea, apoi cele ce privesc dragostea. „Sunt, scrie Sf. Ioan Gura de Aur, care au dat săracilor, nu din averea proprie, și despre care vorbește Proorocul: care le-am urât ați făcut, acoperiți cu lacrimi Jertfelnicul Domnului" (Mal. 2, 113). „Negreșit că Hristos nu vrea să fie hrănit cu jaf, fiindcă mâncarea aceasta Îi este foarte neplăcută" (Om. 85 la Mat. 5).

2) *Pomana trebuie făcută în proporție cu situația noastră.* Rar se găsesc între bogați oameni cu adevărată dragoste. Explicând psalmul 146 fericitul Augustin zice: „Să scoateți ceva ce să fie hotărât pentru săraci, sau din averea anuală, sau din averea zilnică... Ce vrei de la alții? zeciuială? Dă și tu zeciuială, cât de mică să fie suma. S-a scris că fariseii dădeau zeciuială: *„Postesc de două ori în săptămână, dau zeciuială din toate câte câștig"* (Lc. 18, 12); și ce spune Domnul? *„Că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra întru Împărăția Cerurilor"* (Mt. 5, 20). Și aceasta, asupra cărei dreptate trebuie să prisosească dreptatea ta? Dă zeciuială, și tu nici a mia parte nu dai. Cum

vei întrece pe acela, pe care nici nu-l ajungi" (Aug. în Ps. 147; 17). Din contra, mai des se găsesc săraci care întrec pe bogați, în ceea ce privește datoria de dragoste către aproapele. Acela ce a fost lipsit cu adevărat, mai bine simte strâmtoarea lipsei altuia, acela ce a fost flămând știe ce suferință este a fi lipsit de pâine; și este mult milostiv. Evanghelistul Marcu povestește că: „Stând Iisus în preajma gazofilachiei, privea cum arunca poporul bani în gazofiláchie, și mulți bogați aruncau mult, și venind o văduvă săracă a aruncat doi filiari, ce este un codrant, și chemând pe ucenicii Săi le-a zis: *„Amin zic vouă, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toți cei ce au aruncat în gazofilachie, că toți din prisosința lor au aruncat, iar aceasta din lipsa sa, toate câte a avut a aruncat, toată avuția sa"* (Mc. 12, 41, 44). Asemenea povestește și Sf. Evanghelist Luca (Lc. 21, 1-4).

3) *Pomana trebuie făcută cu înțelepciune, cu judecată, împărțind după merit.* Dragostea nu trebuie să fie bănuitoare, ci din contra, precum scrie Sfântul Apostol Pavel către corinteni: *„Dragostea se milostivește, nu gândește răul"* (1 Cor. 131, 4). Deci să nu îndepărtăm pe un adevărat sărac, spre a prefera pe unul care este mai puțin lipsit, căci pomana făcută cu înțelepciune ține o rânduială. Așa, între străini și părinți sau rude, trebuie să se dea preferință părinților sau rudelor; și între mai mulți străini, trebuie să se dea preferință celor ce ar fi în stare de a cădea în rușine sau în necinste; căci lipsa este o foarte rea sfătuitoare.

Uită-te la sărac cu luare-aminte, caută și vei găsi ce-i trebuie, scrie fericitul Augustin. „Poate că nu are trebuință de pâine, dar îi trebuie haină; poate că nu-i trebui haină, ci îi trebuie casă; și, tu, pământ tare, pietriș nestropit sau stropit degeaba, te mulțumești zicând: „Nu știam, nu cunoșteam, nimeni nu mi-a spus". Nimeni nu ți-a spus? Dar Domnul Hristos nu încetează a-ți spune: *„Fericit este cel ce se uită spre săracul și mișelul, în ziua cea rea, va izbăvi pe el Domnul"* (Ps. 40, 1; Aug. pred. 3 în Ps. 53 Nr. 10).

4) *Pomana trebuie făcută în timp folositor.* Un vechi proverb latin zice: qui cito dat, bis dat: acela care dă numaidecât, dă de două ori. Așa că aproape nici un folos nu este a da pâine, când din cauza lipsei, săracul s-a îmbolnăvit. Sf. Vasilie predicând în contra zgârciților, zice: „Ce aștepți? flămândul moare de foame, golul înghiață de frig, celui ce i se cere să-și plătească datoria este deja legat în

lanțuri, și tu amâni pomana până mâine. Dar au nu este porunca foarte clară? Ascultă pe Solomon: Să nu zici: „Întoarce-te mâine și îți voi da". Se vede că nu știi ce-ți poate aduce ziua de mâine" (Om. VI în contra zgârceniei, Sf. Vasilie). Sfatul acesta îl găsim, deși mai pe scurt, în epistola Sf. Pavel către galateni: *„Până când avem vreme, să facem bine către toți"* (Gal. 6, 10). Până când avem vreme, dar ziua de mâine a cui este? Cine poate spune că mâine va fi încă în viață? Mulți însă lasă averea săracilor, prin opere de binefacere, dar după moartea lor. Pomana însă este o poruncă care trebuie practicată în timpul vieții. Într-adevăr, este mai bine târziu, decât niciodată, dar unde este meritul de a da ceeea ce nu-ți mai poate fi de folos? Mântuitorul nu ne spune să dăm după moarte, ci în timpul vieții: *„Faceți-vă vouă prieteni din mamona nedreptății, ca dacă veți fi lipsiți, să vă primească pe voi în corturile cele veșnice"* (Lc. 16, 9).

Când veți fi lipsiți, adică, veți fi pe patul de moarte, atunci prietenii aceștia, adică săracii, se vor ruga lui Dumnezeu să vă primească în corturile cele veșnice, și veți simți ceea ce scrie Proorocul: *„Fericit este cel ce se uită spre săracul și mișelul; în ziua cea rea va izbăvi pe el Domnul... Domnul va ajuta lui pe patul durerii lui; tot așternutul lui l-ai întors întru boala lui"* (Ps. 40, 1-3).

5) *Pomana trebuie făcută cu gând drept*, adică ca o datorie, fără să fie trâmbițată, ca să nu se piardă meritul. Mulți fac pomană pentru ca să se știe. Într-o listă de subscriere vor pune o sumă însemnată ca să se vadă. Negreșit, săracii se vor folosi de suma aceasta, dar cine nu se va folosi este tocmai acela care a dat-o. Se dă o sumă mare, câte o dată, pentru o mică deșertăciune care trece iute! Ce schimb sărac! A schimba o răsplată veșnică cu o cinste trecătoare, ce nebunie! Iată ce spune Domnul Hristos: *„Luați aminte, milostenia voastră să nu o faceți înaintea oamenilor, spre a fi văzuți de dânșii; iar de nu, plată nu veți avea de la Tatăl vostru, Care este în ceruri. Deci, când faci milostenie să nu trâmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii întru adunări și ulițe, ca să se slăvească de oameni: amin zic vouă că-și iau plata lor. Iar tu făcând milostenie, să nu știe stânga ta, ce face dreapta ta. Ca să fie milostenia ta întru ascuns, și Tatăl tău, Cel ce vede întru ascuns, Acesta va răsplăti ție întru arătare"* (Mt. 6, 1-4).

Părinții Bisericii au insistat totdeauna foarte mult în privința aceasta, și cu mare folos s-ar putea citi îndeosebi ceea ce scrie Sf.

Ioan Gură de Aur. Origen explicând cuvintele Sf. Apostol Pavel către romani: *„Cel ce dăruiește, întru nevicleșug... cel ce miluiește întru bunăvoință"* (Rom. 12, 8), zice că neviclenia, sau simplicitatea aceasta a dărniciei, constă în aceea ca să se facă milostenie cu inima plină de dragoste, căutând ca să nu fie văzută de oameni; ca astfel să nu fie două feluri de fapte; una în gând și alta în mână, ci o singură faptă de pomană; și bunăvoința, sau bucuria, constă întru aceea că va da bucuros așteptând răsplată numai de la Dumnezeu (Orig. în Ep. ad. Rom. 9, 12). Și vorbind de modul cum o să faci pomană, fericitul Augustin zice: „Să nu se îngâmfe nimeni fiindcă dă săracului căci și Hristos a fost sărac; sau fiindcă primește pe oaspeți, căci și Hristos a fost oaspete. Mai bun este cel primit decât cel ce ospătează, mai bogat e cel ce primește milostenia decât cel ce o dă. Același Hristos Care primea, avea toate... Așa dar, să nu se îngâmfe cel ce dă săracului. Să nu zică în gândul său: Eu dau, el primește". Poate că lucrul de care tu ai mare nevoie, valorează mai mult decât ceea ce-i dai... Poate că cel pe care-l primești în casa ta este drept: el are nevoie de pâine, dar tu de adevăr, el are nevoie de acoperiș, iar tu de cer, el are nevoie de bani, iar tu de dreptate" (Aug. Serm. 239).

„Gândul tău, scrie Sf. Ambrosie, dă numele faptei tale, și, precum această faptă pleacă din tine, așa va fi de prețuită. Să nu știe, zice Hristos, stânga ta ce face dreapta ta. Așa să nu știe fratele tău ceea ce faci, să nu cauți plata îngâmfării. Așa dar, dărnicia sau liberalitatea este desăvârșită când cineva își acoperă prin tăcere binefacerea; și nevoile fiecăruia ajută; acela adică este darnic și liberal, pe care-l laudă gura săracului și nu buzele sale" (I Amb. de ofiicis. lib. 1. c. 30 Nr. 174).

Porunca pomenii nu privește numai pe bogat, ci și pe sărac, fiind ca o poruncă de dragoste fraternă. Într-adevăr, săracii nu vor putea ajuta pe aproapele cu bani, dar sunt datori să facă alte fapte de dragoste, precum le va fi cu putință. Nu tot săracul este lipsit cu desăvârșire; sunt care au putere fizică, au sănătate, sau vreo industrie, vreun talent, calități, prin care pot fi folositori și prin care ei vor putea ajuta pe frații lor. Hristos nu se uită numai la calitatea pomenii, ci la felul ei, și de mai multe ori se dovedește prin experiență ceea ce zice proverbul: „Modul de a da, valorează mai mult decât valorează ceea ce se dă". Și între Creștini împărțirea se face cu inimă, cu dragoste.

De aceea vedem că Iisus Hristos laudă pe o văduvă, care pune

în gazofilachie cea mai mică monedă, dar pe care o pune cu toată inima ei, fiindcă se lipsește de toată averea ei. Tot așa Sf. Evanghelie laudă pe unul, care va da un pahar de apă, rece în Numele Domnului. Și cine va fi atât de lipsit, încât să nu poată face nimic pentru aproapele său, va putea să se roage lui Dumnezeu, și astfel va fi și el folositor. „Împărăția Cerurilor, scrie Fericitul Augustin, valorează cea ce ai; dacă ai numai un pahar de apă rece, ea valorează atât cât valorează acest pahar pentru tine". Și Sf. Grigorie adaugă: „Pentru Zaheu a valorat jumătate din averea lui, pentru Petru și Andrei a valorat să lase mrejile și corabia, pentru văduva săracă, a valorat doi filiari, adică un codrant... " (Om. V. Grig.)

FOLOASELE POMENII. Foloasele pomenii sunt de două feluri, una temporală și alta veșnică, adică pomana este un câștig pentru bunurile lumești și pentru cele cerești. E cunoscut, că pomana n-a sărăcit niciodată pe cel ce-o dă, fiindcă ea este un izvor nesecat de binecuvântări, făgăduite de mai multe ori în Sf. Scriptură. Pomana făcută prin dragoste este o faptă de încredere în Dumnezeu, și cel ce-și pune nădejdea în Dumnezeu nu poate să fie rușinat niciodată. În pildele lui Solomon găsim că: *„Cel ce miluiește pe săraci, dă împrumut lui Dumnezeu, și, după darea lui se va răsplăti lui"* (Pilde S. 19, 17).

Bunurile sfințite prin dragoste au un caracter de îmbelșugare, ca untdelemnul văduvei, care se înmulțește când se varsă, ca fermentul tainic, care crește aluatul, cu sămânța de muștar, din care se înalță un copac, ca un pahar de apă rece, care valorează însutit pentru Hristos. Sf. Scriptură numește pomana o sămânță, fiindcă o sămânță bună niciodată nu este pierdere, ci un câștig, o înmulțire, cu acea deosebire, că recolta unui agricultor poate fi pierdută, dar la Dumnezeu nici o sămânță nu poate să piară. Dumnezeu fără să facă minuni poate răsplăti chiar în viața aceasta pe cel ce, prin dragoste, a ajutat pe sărac, prin o mulțime de întâmplări care se cred a fi un efect al soartei, pe când în realitate ele sunt o rânduială a Providenței. Dumnezeu va putea răsplăti, scăpându-ne de o nefericire, de o ruină, de o boală, sau procurându-ne, într-un chip neașteptat, vreun favor, o funcție, o moștenire, și dând lucrărilor noastre o deosebită binecuvântare. Binecuvântarea aceasta există chiar când nu băgăm noi de seamă. Exemplu avem în Tobit, care era așa de milostiv, încât în această privință n-a fost întrecut de nimeni și asupra căruia au căzut multe nefericiri: La început, lovit de orbire,

redus la sărăcie, batjocorit de rudele sale, care-i reproșau nefolosința pomenilor sale. Și Dumnezeu i-a redat vederea și averile, binecuvântându-l. Totdeauna va fi așa, pentru că Sfântul Apostol Pavel ne asigura, că: *„Credincios este Domnul"* (2 Tes. 3, 3).

Pomana ne face vrednici de iertarea păcatelor și ne deschide Poarta Cerului, folos care este neprețuit. „Este o mirare, scrie Sfântul Ioan Gură de Aur, când vedem ce termeni întrebuințează Sfânta Scriptură pentru a arăta puterea pomenii spre iertarea păcatelor": *„Fericit,* zice Proorocul, *cel ce se uită spre sărac; fericit în viață, pe care Dumnezeu i-o va da dulce, mai fericit la moarte, fiindcă în ziua cea rea va izbăvi pe el Domnul, mai fericit încă în veci, fiindcă Dumnezeu îl va răsplăti, și nu-l va da în mâinile vrăjmașilor lui* (Ps. 40, 2). Bogaților, citiți pe Sf. Luca spre a vă decide să faceți pomană: *„Cele ce sunt la voi, dați-le milostenie, și iată, toate vor fi vouă curate"* (Lc. 11, 41). Oricât de mare ar fi păcatul nostru, nu va fi mai mare decât acela al lui Nabuhodonosor, care era nelegiuit, tâlhar, ateu, necredincios și cu toate acestea, Proorocul Daniil zicea lui: *„Împărate, sfatul meu să-ți placă ție, și păcatele tale cu milostenie le răscumpără, și nedreptățile tale cu îndurări săracilor, doar va fi Dumnezeu mult-îngăduitor păcatelor tale"* (Dan 4, 24). Adică, bogățiile care v-au fost instrumente de păcate, să le faceți instrumente de iertare, sau precum scrie Sf. Ciprian: „Oricare ar fi petele noastre, să le spălăm prin milostenie", fiindcă, precum apa stinge focul, așa pomana șterge păcatul. " (Sf. Ciprian despre pomană).

„Prin averile lor, zice fericitul Augustin, bogații pot dobândi ca protectori pe prietenii lui Hristos, adică pe cei lipsiți, care din recunoștință și datorie, vor ruga pe Mântuitorul și glasul lor va fi ascultat: *„Săracul acesta a strigat, și Domnul l-a auzit pe dânsul"* (Ps. 33, 6). Așadar, dacă bunurile trupești și sufletești, făgăduite de Dumnezeu celor ce prin dragoste vor face milostenie, sunt așa de însemnate, dacă bunurile temporale și veșnice sunt așa de mari și nenumărate, numai cel ce nu are credință în Dumnezeu, nu va căuta ca prin milostenie să lucreze mai mult pentru interesul propriu, decât pentru interesul săracului. Creștinul înflăcărat de dragoste, se va uita spre sărac, văzând într-însul chiar pe Iisus Hristos, el va vedea în sărac un adevărat frate, se va lepăda de scumpete fiindcă, precum scrie fericitul Augustin: *„Scumpetea este ceea ce face ca inima omului să devină tare ca piatra și ca bronzul"* (S. Aug. de verb. Dom.),

mai mult încă, se va lepăda de mândrie și de obrăznicie, amintindu-și învățătura Sf. Ioan Gură de Aur, că „mândria generează disprețul pentru săraci" (Om. 43 c. Antiohieni).

Așadar, Creștinul gândindu-se la viața veșnică va frecventa pe oamenii buni și milostivi, ca să aibă totdeauna exemple de dragoste către aproapele, fiindcă precum o lumânare aprinde altă lumânare, așa frecventarea oamenilor milostivi, aprinde în sufletul nostru iubirea săracilor și prin urmare iubirea lui Hristos. Cuviosul Augustin scrie că iubirea lui Hristos nu poate exista într-o inimă, care nu este mișcată de suferințele aproapelui. Și precum un pictor, când vrea să facă un portret se uită des la original, ca să poată desena mai bine toate trăsăturile feței, așa să ne uităm și noi la Sfinți, care plini de dragoste sfântă către aproapele, au făcut minuni în favoarea săracilor (T. M. C. pg. 215-230).

Folosul pomenilor făcute pentru repauzați. A fost un oarecare om robit din Cipru și ducându-l la Persida l-au închis în temniță. Alții scăpând de acolo și venind la Cipru, i-au întrebat părinții acestuia nu cumva l-au văzut și pe dânsul? Și răspunzând au zis: „Cum că a murit, și chiar noi cu mâinile noastre l-am îngropat". Însă nu fusese acela de care întrebau părinții lui, ci altul asmenea lui. Încă le-a spus lor și ziua și luna în care murise acela. Deci, părinții, ca unui mort îi făceau lui pomeniri și trei Liturghii pe an. Iar după ce trecură patru ani, robitul acela a fugit de la perși și a venit la Cipru. Ajungând, l-au întrebat părinții: „Noi am auzit cum că ai murit și îți făceam pomenire de trei ori pe an". Iar acesta dacă i-a auzit spunând de pomeniri și slujbe, i-a întrebat în care lună și în care zi făceau pomenirile? Ei au răspuns: „În Sfânta Naștere a lui Hristos, la Sfintele Paști și la Cincizecime". Iar el le-a povestit cum că întru acele trei zile ale anului, venea la mine oarecine în haine albe ca soarele și mă slobozea din lanț și din temniță, nevăzând nimeni, și umblam toată ziua și nimeni nu mă cunoștea; iar a doua zi iarăși mă aflam purtând lanțul (Prolog 9 Noembrie).

Se cade să se facă după cei morți pomeniri la trei zile, la nouă zile, așijderea și la 40 de zile, cu cântări, cu rugăciuni și cu milostenii la săraci. Deci, după trei zile facem pomenire, căci întru a treia zi după moarte omului i se schimbă chipul. Iar la a noua zi facem căci atunci i se risipește zidirea toată, păzindu-i-se numai inima. Și la 40 de zile facem, căci atunci și inima se descompune. Pentru că și

la zămislirea pruncului astfel se petrecea, adică: A treia zi i se formează inima, a noua zi i se alcătuiește trupul, iar la 40 de zile toate mădularele desăvârșit i se formează.

Deci știind Dumnezeieștii Părinți cum că pomenirile cele pentru cei morți, adică milosteniile și slujbele, mare ajutor și folos le dau acelora, apoi și de obște poruncesc să o facă aceasta la Sf. Biserică, de la Sfinții Apostoli aceasta luând-o, precum s-a și zis (Vezi folosul pomenirilor pe larg în „Sfântul Macarie și Îngerul" de autor).

„DOAMNE, N-AM OM!"

Sf. Ioan Evanghelistul, ne istorisește în Sf. Evanghelie, că Domnul nostru Iisus Hristos a mers să cerceteze odată și pe bolnavii care zăceau în cele cinci pridvoare ale scăldătoarei oilor din Ierusalim. Bolnavii zăceau acolo pe paturile lor, așteptând pe Îngerul lui Dumnezeu, care la vreme se pogora în scăldătoare și tulbura apa. Prin acea tulburare se făcea o mare minune; „Oricare din ei - bolnav cu orice fel de boală, chiar mortală de-ar fi fost - intra întâi în apa scăldătoarei, tulburată de Înger, se făcea sănătos ori de ce boală ar fi fost cuprins".

Domnul nostru Iisus Hristos, cercetând și mângâind pe bolnavii care zăceau pe paturile lor portative, în cele cinci pridvoare, a văzut acolo pe un om bolnav, zăcând de 38 de ani în boala sa. Acest bolnav după lungimea suferinței din cauza bolii lui și a singurătății, a părăsirii lui din partea rudeniilor și prietenilor, pare-mi-se că era unul din cei mai nefericiți oameni din toți aceia despre care ne povestesc istoriile vechi și noi. Avea 38 de ani de zăcere pe patul său de durere grea, în unul din cele cinci pridvoare ale scăldătoarei oilor din Ierusalim. Parcă-i văd aievea fața lui slăbănogita, ca de mort, având o culoare galben-vânătă, ca și culoarea pământului din care a fost luat, și în care urma din zi în zi să se întoarcă. Părul capului și barba, albite de suferință și șiclite de sânge și materii. Ochii împăienjeniți, cu două cearcăne vinete, erau duși în fundul capului. Pielea de pe trup scorțoșată, arăta o mulțime de crăpături, mai mari și mai mici, din care se vedea țâșnind un sânge stricat, ici negru, dincolo apătos, amestecat cu o materie galbenă, care răspândea în juru-i o putoare nesuferită. Acestea arătau fiecărui om, ce trecea pe lângă bietul bolnav suferind, putrejunea trupului său, și alergarea cu pași grăbiți (pe puțina cale a vieții lui pământești), către

mormânt, în care trupul lui putred, aproape în întregime, urma să se prefacă în pământ. Din corpul lui așa de grozav intrat în putrefacție, și fața sa desfigurată, se putea vedea destul de bine suferința și nefericirea sufletului său, care se zbuciuma să iasă afară, dar nu putea reuși din cauza mulțimii păcatelor făcute și neispășite. Bolnav la trup, și mai cumplit bolnav la sufletul său acoperit de bubele și rănile adânci ale mulțimii păcatelor, nefericitul slăbănog, prin gemetele, scrâșnirea dinților, oftările adânci, vărsarea pâraielor de lacrimi, prin vaietele și strigătele jalnice ce scotea din trupul său intrat aproape în putrefacție, răspândea în jurul lui o așa de mare jale, încât nu numai oamenii, dar chiar și pietrele parcă se cutremurau, mișcându-se din locul lor și asudând la vederea suferinții nefericitului slăbănog.

Durerile îl chinuiau cu atât mai mult, cu cât vedea că el s-ar fi putut tămădui într-o clipă numai dacă ar fi avut om care să-l bage în apa scăldătoarei îndată după tulburarea apei de către Înger. Dacă cineva ar fi vrut să ajute pentru tămăduirea lui, nu era nevoie să-și cheltuiască o mare parte din avuție pentru cumpărarea doctoriilor și aducerea doctorilor; nici să se ducă pe dealuri și munți singuratică să caute ierburi de leac; nici să pescuiască în adâncul Mării - expunându-se la o mulțime de primejdii - ca să adune pietre scumpe, ori altele, pe care să le macine ca să le facă pulbere pentru pus la răni; dacă slăbănogul ar fi știut că pentru tămăduirea lui e nevoie de așa de mari jertfe, tot s-ar mai fi mângâiat în suflet. Însă când vedea el că pentru a se face sănătos, nu-i trebuia decât un om - fie el chiar și mai slăbuț - care îndată după tulburarea apei să-l arunce în scăldătoare și nu-l avea, și când știa că unul dintre ceilalți bolnavi, care aveau picioarele sănătoase ar fi putut foarte ușor să se lase pe sine mai la urmă și să-l arunce pe dânsul în apă, în clipa când venea Îngerul, dar nimeni nu voia să facă aceasta, își pierdea și puținica răbdare ce-i mai rămăsese și simțea că bea în fiecare clipă paharul morții. În lunga așteptare a zăcerii sale pe patul durerii, când vedea că în cei 38 de ani ai suferinței sale, nu se ivise nici un om cu milă, care îndată după tulburarea apei de către Înger, măcar să-l împingă în apă, să se poată tămădui, simțea că se îngrămădesc în sufletul lui - deznădăjduit și părăsit de toți - toate grozăviile iadului și îl chinuiesc.

Pe acest slăbănog văzându-l Domnul Iisus Hristos zăcând - istorisește Sf. Ev. Ioan - și cunoscând că iată multă vreme avea, i-a zis

lui: „Voiești să fii sănătos?" Nefericitul bolnav, ridicându-și ochii scăldați în lacrimi, către Acela ale Cărui cuvinte mângâietoare îi aduceau o răcoreală binefăcătoare și îi alinau suferințele ca un balsam tămăduitor, a răspuns plângător: „Doamne, om nu am, ca dacă se va tulbura apa, să mă bage în scăldătoare, deci, până când merg eu, altul înaintea mea se pogoară". Domnul nostru Iisus Hristos privind pe slăbănog cu multă dragoste Părintească, i-a zis: „Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă". Cuvintele acestea Dumnezeiești au pătruns ca un curent electric slăbănogitul corp al bolnavului; membrele lui înviorându-se de un Duh puternic de viață, se întăresc. Slăbănogul simte că lucrează cu tărie, asupra întregului său corp, o putere care îl ajută să se ridice în sus fără sprijin omenesc. După o zăcere de 38 ani - minunându-se însuși de lucrarea ce se făcea în corpul său - slăbănogul se aruncă la picioarele Mântuitorului, I se închină și îi sărută, cu adânc respect și dragoste, marginea hainei, apoi își luă patul său și umblă...

În ziua aceea fiind sâmbătă, s-au ridicat iudeii și oprind în loc pe slăbănogul vindecat, i-au zis: „Astăzi este sâmbătă și nu ți se cade ție a-ți lua patul". Slăbănogul însănătoșit le-a răspuns: „Ce aveți cu mine de mă opriți? Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: „Ia-ți patul tău și umblă". Iudeii auzind, l-au întrebat pe el: „Cine este Omul Acela ce ți-a zis: „Ia-ți patul tău și umblă?" Slăbănogul însănătoșit nu știa cine este: că Iisus Se dădu-Se înlături, popor fiind în acel loc. După aceea, Iisus l-a aflat pe el în Biserică și i-a zis: „Iată că te-ai făcut sănătos; de acum să nu mai greșești, ca să nu-ți fie ție ceva mai rău".

Nefericirea acestui slăbănog, este o icoană vie și grăitoare, ce ne arată groaznica ticăloșie a sufletelor ce se chinuiesc în iad. Sufletele acestor nefericiți păcătoși, trecute din lumea aceasta, unele cu păcate mai lesne iertătoare, altele cu păcate mai grele, de moarte, dar mărturisite Preoților Duhovnici, însă cu canonul dat neîmplinit - din cauza morții grabnice - acuma se chinuiesc părăsite în subteranele iadului, nu de 38 ani, ca slăbănogul de la Vitezda; ci unii de 40, alții de 50, alții de 60, 70, 80, 90, 100, 200... 1000 și mai de mulți ani! Acestor suflete, pentru a ieși din iad, nu le trebuie altceva decât om milostiv, care să le întindă mâna prin plata și facerea Dumnezeieștilor Liturghii. Și vai! de multe ori tocmai acest om lipsește.

Privind cu ochii minții la chinurile acestor nefericite suflete,

închise și torturate în subteranele iadului, astăzi și eu, netrebnica slugă a Domnului, vin și vă aduc tânguirile acestora, care în cumplitele lor dureri strigă ziua și noaptea către Dumnezeu: „Doamne, nu am om". În numele acestor nefericiți, vin astăzi înaintea tuturor Creștinilor și vă pun la inimă vaietele părinților, fraților, soțiilor, copiilor, moșilor și strămoșilor, care cu multe jerfe au agonisit, apărat și ne-au lăsat acestea câte le stăpânim astăzi - mulți din noi, vă rog să mă credeți - chiar cu nevrednicie.

Din datoria ce mi se impune ca Preot slujitor al Dumnezeiescului Altar și al Dumnezeirii, astăzi, după ce v-am pus înainte starea nefericitului slăbănog de la Vitezda; vă rog a mă îngădui să vă pun înainte și suferințele nefericitelor suflete ale rudeniilor noastre după trup și Duh, care se chinuiesc ziua și noaptea în temnițele iadului.

Iubiților frați Creștini! Astăzi vin și vă aduc trista veste că în acest timp, când noi ne răsfățăm adeseori în haine luxoase, cu mâncări și băuturi însoțite de cântecele muzicanților, aparatelor de radio, cu cochetării, jocuri, baluri, serate, și în sfârșit cu felurite prăznuiri drăcești, care sunt urâciune înaintea lui Dumnezeu, astăzi, zic, sufletele multora din iubitele noastre rudenii se chinuiesc în muncile iadului și scrâșnind cu dinții de nesuferitele dureri, își înalță glasurile lor jalnice către Dumnezeu, strigând: „Doamne! dintre toți aceia pentru care noi am asudat și le-am lăsat moștenire în lume; n-avem măcar un om care să se îngrijească de mântuirea și scăparea noastră".

Sufletele multor rudenii iubite ale noastre se află în iad într-o stare așa de ticăloasă, de jalnică, de cumplită și de grozavă, încât nu-și poate nimeni închipui. Să ne ferească Preasfântul Dumnezeu de-a o vedea, și cu atât mai mult de-a o suferi. Să ne închipuim, iubiților Creștini, că am vedea acum, chiar în acest ceas, deschizându-se aievea chiar sub picioarele noastre o prăpastie grozavă, adâncă, plină de putoare, beznă întunecoasă, viermi neadormiți, jivini cumplite și fierbințeală nesuferită. O temniță uimitor de adâncă, în care să stăpânească un șir de nopți neîntrerupte, cu negurosul lor întuneric de iad, cu nori, fulgere și trăznete pierzătoare. Să ne închipuim că vedem acum aievea subteranele pământului clătinându-se cu cutremure înspăimântătoare, că huiesc gropile de gemete și plângeri sfâșietoare printre șuierăturile duhurilor iadului, care în chip de balauri ca niște stele cu coadă, din când în când brăzdează

întunericul iadului, băgând spaimă cumplită în sufletele păcătoase care se chinuiesc acolo. Oricare tulburare, necaz, boală, suferință, și în sfârșit, oricare tortură lumească, este o odihnă sau un repaus față de cumplitele chinuri ale păcătoaselor suflete care se muncesc în iad. „Pedeapsa sufletelor din iad este mai grea - zice fericitul Augustin - decât oricare pedeapsă care se poate vedea ori simți în lumea aceasta". Toate tulburările, muncile, durerile, bolile, suferințele câte au fost în lume de la începutul ei, câte sunt astăzi și câte vor mai fi pe pământ până la sfârșitul lumii, dacă s-ar aduna la un loc și s-ar pune înaintea sufletelor păcătoase, ca, acestea să aleagă între ele și iad, acele suflete ar alerga la muncile acestea pământești ca la o mare odihnă. Nu vă mirați de ceea ce auziți! că toate greutățile și suferințele ce le întâmpinăm noi oamenii aici, sunt o nimica toată, o jucărie față de chinurile ce tortureazǎ sufletele păcătoșilor în iad. Pe cât este de mare deosebirea dintre un foc zugrăvit pe perete și adevăratul foc ce arde cu lemne, cărbuni, păcură, gaz, etc.; tot atât de mare și încă și mai mare și mai înfricoșată este deosebirea între focul acesta arzător și focul iadului (a)

Fiilor! iată, acolo se chinuiesc mamele și părinții noștri adormiți, care ne-au născut și crescut. Părinților! în aceste temnițe înfiorătoare sunt chinuiți fiii voștri, care au fost crescuți în duhul lumii și i-a răpit moartea fără de veste. Bărbaților și femeilor! acolo se tânguiesc soțiile voastre iubite (soții voștri iubiți), cu care ați făcut legătură sfântă pe toată viața înaintea lui Dumnezeu. Nepoților și strănepoților! Acolo dedesubt, în iad, sunt moșii și stămoșii noștri pe care i-a prins moartea nespovediți și nepregătiți. Acolo se chinuiesc iubitele noastre rudenii, după trup și Duh, care au fost furați și robiți de lume, care au slujit-o mai mult decât pe Dumnezeu. Se chinuiesc acolo, pentru că nimica necurat nu va intra în împărăția lui Dumnezeu.

Greutatea cea mai grozavă, care provoacă dureri cumplite sufletelor păcătoase ce se muncesc în iad, este că ei văd fericirea Sufletelor drepților în Rai. Chinul celor pedepsiți, cu atâta este mai greu, cu cât ei văd locul din care au căzut, și cu atât mai mult, cu cât ei

a) „Cu cât arde mai mult focul acesta - zice Fer. Augustin - pe care-l aprindem noi, decât un foc zugrăvit pe perete, cu atât mai mult decât acesta, (arde) focul muncilor, care se deosebește prin trei lucrări de cel materialnic: 1) Este întunecat, fără de lumină, având numai ardere. 2) Nu se aprinde din orice materii, sau lemne, ci nematerialnic arde și muncește cumplit. 3) Este nepieritor și niciodată nu se stinge" (Vezi Mânt. Păc. pg. 499).

văd pe alții în locul acela în care ar fi putut să fie ei. Aceasta ne-o adeverește și Însuși Mântuitorul în pilda bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr. „Era un om oarecare bogat, și se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele luminat. Și era un sărac oarecare, anume Lazăr, care zăcea înaintea ușii lui, plin de bube. Și poftea să se sature din fărâmiturile ce cădeau din masa bogatului; ci și câinii venind lingeau bubele lui. Și a fost că a murit săracul și s-a dus de Îngeri în sânul lui Avraam. Și a murit și bogatul și s-a îngropat. Și în iad ridicându-și ochii săi, fiind în munci, vede pe Avraam de o parte și pe Lazăr în sânurile lui. Și el strigând, a zis: „Părinte Avraame, miluiește-mă și trimite pe Lazăr să-și atingă vârful degetului său în apă și să-mi răcorească limba, că mă chinuiesc în văpaia aceasta". Iar Avraam i-a zis: „Fiule, adu-ți aminte că ai luat cele bune ale tale în viața ta și Lazăr asijderea cele rele; iar acum acesta se mângâie, iar tu te chinuiești. Și peste toate acestea, între noi și între voi, prăpastie mare s-a întărit; ca, cei ce vor vrea să treacă de aici către voi să nu poată; nici cei de acolo la noi să treacă". Și a zis: „Rogu-te, dar Părinte, ca să-l trimiți pe dânsul în casa tatălui meu, că am cinci frați; să le mărturisească lor, ca să nu vină și ei la acest loc de muncă". Și i-a zis Avraam: „Au pe Moise (Cuvântul lui Dumnezeu din Sf. Scriptură și Sf, Tradiție) și pe Prooroci (pe Episcopi și Preoți); să-i asculte pe dânșii". Iar el a zis: „Nu, Părinte Avraame; ci de va merge cineva din morți la dânșii, se vor pocăi". Și i-a zis lui: „Dacă nu ascultă pe Moise și pe Prooroci, măcar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede". Așa a pedepsit Dumnezeu pe Adam după călcarea poruncii: „L-au pus pe el în preajma Raiului desfătării ca să lucreze pământul... " Aceasta a făcut-o ca omul să simtă greutatea păcatului, a căderii din fericirea pierdută și să lupte cu multe necazuri pentru a o redobândi. Dar ce e raiul pământesc pe lângă Raiul Ceresc?

Avesalom, după ce a ucis pe fratele său Amon - prin slugile sale - atâta a fost de disprețuit de tatăl său David, încât acesta a dat poruncă, să nu îndrăznească Avesalom niciodată a-i vedea fața lui. „Fața mea să nu o vadă". Și astfel, doi ani n-a văzut Avesalom fața tatălui său. Această pedeapsă - deși Avesalom nu sta la închisoare, ci în Ierusalim, cinstit ca fiu de împărat - totuși, i-a pricinuit atâta muncă, încât mai bine dorea să moară decât să nu vadă fața tatălui său. „Iată, fața împăratului nu am văzut-o; iar de este întru mine

nedreptate, omoară-mă (a zis el)". Acum să ne gândim; oare cu cât mai mare este durerea și deznădăjduirea sufletelor din chinurile temniței iadului, care nu văd Fața lui Dumnezeu, nu doi ori cinci ani ca Avesalom, ci zeci și sute de ani! Dacă noi nu dăm ajutor sufletelor osândite în iad, ele nici într-un chip nu se pot ajuta. Legate le sunt mâinile, pieptul, picioarele, grumazii și tot trupul. Oare vrem noi, mai bine să se topească în muncă decât să zboare spre Rai și să se odihnească în el?

De acolo, din chinurile acelea cumplite, sufletele rudeniilor noastre își înalță glasurile lor strigând către noi: „Fie-vă milă de noi!" Și noi așa de tirani suntem, că nici cu spatele nu vrem să știm de ei. Vai! ce nemilostivire cumplită!

Dacă vreunul din părinții, fiii sau frații noștri, ar fi închis în temniță pentru vreo călcare a legilor, oare am putea noi să rămânem nepăsători? Oare n-am da până la jumătate din averea noastră, ba și mai mult, pentru a-l scăpa? Nu ne-am împrumuta ca să-l scoatem din osândă?...

Ei bine, dacă noi am fi gata să facem astfel de jertfe pentru a-l scăpa de osânda cea vremelnică, pământească, cum putem să lăsăm acum, pe aceiași părinți, fii, frați și rude ale noastre, ca să aștepte în iad, în aceste chinuri îngrozitoare, clipa înfricoșată a Judecății a toată lumea? Ce, este greu a plăti pentru ei câteva Sf. Sărindare, Liturghii, a da milostenii la săraci, și a ne ruga lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor lor și izbăvirea din temnița iadului.

Acei care scapă din iad pe rudeniile lor cele osândite, sau și pe alții, sunt izbăviți și ei de iad. Un țăran Creștin a fost răpit de moarte, tocmai în vremea când muncea din răsputeri pentru a se înstări. Pentru păcatele lui a căzut de la vămile văzduhului în osânda veșnică. Soția lui, care era o femeie credincioasă, se îngrijea - cum este obiceiul Creștinilor buni - de Sufletul răposatului (adormitului) ei soț. Ea s-a hotărît să plătească Preotului ca să slujească o Sf. Liturghie pentru salvarea soțului ei. Dar fiind săracă, se frământa mereu cu gândul ce să facă, de unde să ia bani? În acel timp de frământare, ea și-a luat inima în dinți (și-a făcut curaj), și s-a dus la un om bogat, care, deși era cam necredincios și copleșit de grija agonisirii avuției, totuși, înduioșându-se de lacrimile și suspinele acestei credincioase, i-a dat cât i-a trebuit. Femeia, plină de bucurie, a alergat la Preot și i-a plătit ca să-i slujească a doua zi Sf. Liturghie pentru odihna soțu-

lui ei repauzat. După aceea și-a cumpărat prescuri, tămâie, untdelemn, lumânări, si a doua zi a venit la Sf. Biserică, unde a luat parte la Sf. Slujbă, cerând lui Dumnezeu cu lacrimi, în tot timpul Utreniei și a Sf. Liturghii, iertarea păcatelor soțului ei și odihna lui cu drepții în Raiul desfătării. După câteva zile, sufletul soțului ei mort, s-a arătat bogatului binefăcător și mulțumindu-i pentru banii dați de pomană soției sale, i-a mai zis: „Sf. Liturghie pe care soția mea a plătit-o cu banii pe care d-ta i-ai dat de pomană, m-a scos din iad. Pentru binefacerea aceasta, Dumnezeu m-a trimis aici și îți grăiește acum prin mine, ca să-ți porți grijă de mântuirea sufletului, ca să nu te prindă moartea nepregătit, și astfel să cazi în osândă cum am căzut eu". Bogatul, pătruns de vedenia și sfatul repauzatului, a ascultat, și-a îndreptat viața și peste câteva luni murind creștinește, s-a mântuit de osânda iadului" (vezi astfel de cazuri și în „Viața repauzaților").

Din povestirea aceasta reise că cine ajută pe cei osândiți, ca să scape din pierzare, pe sine se ajută: *„Cel ce va întoarce pe cel păcătos de la rătăcirea căii lui* (și din locul unde l-a dus ea, din iad), ***va mântui suflet din moarte și va acoperi mulțime de păcate"*** Astfel de suflete milostive, care ajută pe frații lor a scăpa de pierzare, vor auzi în ziua Judecății; *„Orice bine ați făcut unuia din acești mai mici ai Mei, Mie Mi-ați făcut".*

Creștinul care nu poartă grijă de sufletul său, acela nu poartă nici de sufletele răposaților săi, așa cum nu purta grijă bogatul nemilostiv de săracul Lazăr, care zăcea în poarta casei lui, și dorea să-și potolească foamea cu fărâmiturile ce cădeau de la masa bogatului, dar nici acelea nu i le dădea. Astfel de oameni cad în osânda vremelnică și de nu se pocăiesc și în cea veșnică.

Uciderea împăratului Mavrichie. Între istoriile grecilor, cea mai jalnică, mai zguduitoare și mai înfricoșată este istoria căderii lui Mavrichie, împăratul Țarigradului, și a uciderii lui, împreună cu toată familia sa, de către Foca Tiranul, despre care ne povestește istoricul Nichifor. Pe când acest împărat se simțea fericit pe scaunul său, a intrat în împărăția lui, împăratul perșilor. Împăratul Mavrichie fu învins în luptă. Perșii i-au luat robi 12.000 de ostași. După război, împăratul perșilor a cerut, prin solii săi, împăratului Mavrichie să plătească de fiecare cap de ostaș câte un galben, apoi câte un leu și mai pe urmă puțini bani, ca să-i libereze. Mavrichie n-a vrut. Unii zic că ar fi avut o sfătuire cu căpeteniile țării și ai oștilor

sale și n-a vrut să-i răscumpere pentru că îi cunoștea că au fost puțin credincioși; iar alții spun că nu i-a răscumpărat din cauza iubirii de argint. Persul primind răspunsul împăratului Mavrichie, că nu vrea să-i răscumpere cu bani, s-a mâniat și a dat poruncă să taie capetele celor 12.000 de ostași Creștini. După isprăvirea înfricoșatului măcel, a dat poruncă privitor la capetele celor 12.000 de ostași Creștini, să le pună în vârful a 12.000 sulițe și să le arate înaintea ochilor oștirilor grecești, pentru a mustra nemilostivirea și iubirea de argint a împ. Mavrichie. În fața acelei priveliști înfiorătoare, toată împărăția grecească s-a tulburat.

După acel groaznic măcel și arătarea celor 12.000 de capete, împ. Mavrichie a avut o vedenie înfricoșată. El se vedea târât cu sila înaintea Scaunului Judecății lui Dumnezeu. Acolo a văzut o mulțime mare de ostași prizonieri, care sunau asurzitor lanțurile cu care erau legați de grumazi și fiarele cu care erau ferecați la mâini și la picioare, cerând răsplătire la Dumnezeu. Și strigând mulțimea aceea mare, Universalul și Dreptul Judecător și-a întors ochii către împ. Mavrichie, care tremura de groază, și i-a zis: „Mavrichie, iată sângele acestor 12.000 de ostași, pe care n-ai vrut să-i răscumperi din robie și din moarte, strigă ziua și noaptea către Mine ca să te pedepsesc după dreptatea Mea. Eu Mi-am adus însă aminte de credința și binele ce l-ai făcut în Biserica Mea; de aceea Mi-e milă de tine, și te întreb: „Unde vrei să te pedepsesc? în lumea aceasta sau în cealaltă?". „Doamne, Dreptule Judecător! - a răspuns Mavrichie - primesc mai bine a fi pedepsit în lumea aceasta, pentru păcatele mele, decât în cealaltă".

După vedenia aceasta, Mavrichie știind acum că sângele celor 12.000 de ostași decapitați, vărsat fără dreptate în pământ, ca și acela al lui Avel, strigă neîncetat, cerând răsplătire de la Dumnezeu, și-a cunoscut greșala sa, s-a pocăit și a poruncit ca în toată Biserica să se facă rugăciuni către Dumnezeu, ca El să pedepsească păcatul lui în această viață, cu cea mai grea pedeapsă, și nu în cealaltă, cu muncă veșnică. Dumnezeu i-a primit rugăciunea și a hotărât ca împ. Mavrichie să fie dat în mâinile unui ostaș slab, cum era Foca.

Se făcu răscoală mare și înăuntru în Țarigrad între orășeni, și afară între oști. Toți cu o unire nu voiau ca Mavrichie să le mai fie împărat. Mulțimea poporului și oștile, cheamă la curțile împărătești - după hotărârea lui Dumnezeu - pe Foca Tiranul. Acesta fu ales ca împărat; intră biruitor în cetate și se așeză pe scaunul împărătesc.

Auzind Mavrichie de aceasta s-a înspăimântat, a fugit cu toți ai săi pe țărmul Mării și s-a suit într-o corabie, ca să-și scape viața. Cum porni de la mal pe Mare s-au ridicat vânturi potrivnice și l-au întors, cu corabie cu tot, la țărm. Văzând că nu poate scăpa astfel, a ieșit din corabie cu toți ai săi și căuta vreo pădure sau vreo surpătură, unde să se poată ascunde. În timpul acelor frământări l-au cuprins dureri cumplite de dambla (gută) și căzând la pământ se chinuia. În acel timp sosind acolo și slujitorii lui Foca, care îl căutau peste tot locul, l-au aflat, l-au cunoscut și legându-l împreună cu toți ai casei lui, l-au dus voioși, ferecat, la limanul lui Evtropie.

Noul împărat Foca Tiranul, cum i-a văzut, a poruncit ca să-i tragă pe toți, ca pe niște oi de înjunghiere la locul de osândă. Acolo șade acum ticălosul împărat cu legături de fier, căzut din atâta mărire în atâta nefericire. În nefericirea aceasta cumplită, Mavrichie își stăpânește patimile sale. Nu se tânguiește, nu se mâhnește, nu se posomorăște. Numai un cuvânt se auzea din gura lui: „Drept ești, Doamne, și drepte sunt Judecățile Tale". Deodată se ivește călăul, care scoțând sabia din teacă o flutură pe dianaintea ochilor lui Mavrichie. Repezindu-se la împărăteasa - care își țintea ochii către bărbatul său, compătimindu-l și cerând milă - o apucă de păr și cu o fulgerătură a sabiei îi zboară capul de pe umeri. Mavrichie vede, și cu toate că zărește și sângele ce țâșnește din corpul ei, se îmbărbătează și nu scoate nici o lacrimă. „Drept ești, Doamne, și drepte sunt Judecățile Tale". Cu aceste cuvinte își ia ziua bună de la soție. De la mamă trece uciderea la cei 5 copilași, care în zadar își ridicau mâinile, când către tatăl lor, când către călău. Călăul fără nici o milă îi seceră unul câte unul, lăsându-i să se tăvălească acolo în sângele lor. O, ce tată nefericit și îndurerat! La uciderea fiecărui copil, în sunetul lanțurilor cu care era încărcat, își ridica mâinile și ochii spre cer și repeta același cuvânt: „Drept ești, Doamne, și drepte sunt Judecățile Tale". Rămâne pruncul cel mai mic și crud în brațele doicii (femeia care alăpta copilul). Acesteia i s-a făcut milă de nefericitul împărat Mavrichie, și pentru ca să nu se verse tot sângele împărătesc al lui, ea îl ascunde pe copilul mic și își dă pe copilul ei la înjunghiere. Mavrichie vede și zice: „Ba nu, femeie, nu vreau să-ți dai tu copilul tău nevinovat să fie ucis în locul copilului meu, că acela n-a greșit nimic. Dă la tăiere copilul meu, care este al unui păcătos părinte". Călăul răpește și pruncul acesta mic și crud și îl

înjunghie. Mavrichie zice iarăși: „Drept ești, Doamne, și drepte sunt Judecățile Tale". După aceea ridicându-și ochii la cer și mulțumind Dumnezeieștii Dreptăți, și-a plecat grumazii și a primit moartea, tăindu-i-se și lui capul. După aceasta călăul a tăiat capul unui alt fecior al său, Teodosie, fratelui său Petru și la 3 fete fecioare ale lui.

Iată, iubiților Creștini, ce cumplit se răzbună păcatul asupra omului. Iată cum a fost pedepsit împăratul Mavrichie, pentru că n-a vrut să răscumpere pe cei 12.000 de prizonieri căzuți în ghiarele păgânilor perși. Și-a pierdut nu numai banii, ci și împărăția și viața. Oare nu suntem și noi la fel cu împăratul Mavrichie când nu vrem să răscumpărăm sufletele noastre din robia păcatelor, și sufletele repauzaților (celor morți ai) noștri din robia iadului unde se chinuiesc? Sufletul nostru îl lăsăm să zacă în mizerie (sărăcie), după cum lasă bogatul nemilostiv pe săracul Lazăr, și sufletele multora din repauzații noștri se chinuiesc în robia iadului și nouă nici nu ne pasă, ca și lui Mavrichie. Noi petrecem în luxuri, jocuri, chefuri, iar țipetele lor sfâșietoare se înalță către cer, și ca și sângele lui Abel strigă cerând pedepsirea celor rămași în lume ca urmași ai lor, care le moștenesc averea și nu se îngrijesc de salvarea lor din osândă.

Frați Creștini! Să nu stăm nepăsători, față de durerea și chinul lor, ca să nu cădem în osândă grea, ca împăratul Mavrichie împreună cu toată familia lui. De ne vom îngriji după puterea noastră și vom salva din iad sufletele rudeniilor noastre după trup și Duh, cu Sfintele Slujbe, Sărindare, Liturghii, milostenii, rugăciuni, metanii, post, ș. a., Îngerii și Sfinții vor sălta cu bucurie; Maica Domnului, și Însuși Domnul nostru Iisus Hristos Se va veseli. Sufletele salvate se vor ruga lui Dumnezeu pentru mântuirea și fericirea noastră vremelnică și veșnică; iar în ziua ieșirii noastre din trup, vom auzi blagoslovitul glas Dumnezeiesc al Ducelui nostru Mântuitor Iisus Hristos, zicând: „Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului Tău". Amin





FURI DE CELE SFINTE

MULȚUMEȘTE-TE CU BUNURILE CE-ȚI APARȚIN ȘI NU RĂPI DE LA NIMENI

22. Am luat lucruri, bani, ceară, lumânări, untdelemn, ș. a. din Sf. Biserică și nu le-am dat înapoi? Am răpit din averea Schiturilor sau Mănăstirilor? Am furat din vremea zilelor Sfinte?

Însușirea oricărui lucru din averea Sfintei Biserici, ține pe vinovat sub afurisenie, până ce plătește încincit. *„Dacă vreun cleric sau mirean, ar lua din Sf. Biserică ceară, untdelemn, etc., să se afurisească, și pe lângă ceea ce a luat, încincit să adauge"* (Can. 72 Apost. comp. 73 Apost.; 25 Antiohia; 10 sin. 1-2; 8 Sf. Grig. Nisis.). „Cei ce fură averea Mănăstirilor, clericii se caterisesc; iar laicii (mirenii) se afurisesc" (Sin. VII ec. can. 13; comp. sin. VI ec. can. 4; 49; VII can. 12; 19; sin. 1; Ciril 6).

Ce hotărăsc zapisele donatorilor. În zapisele mai vechi de felurite donații Mănăstirilor, îndeosebi în cele din veacul al XVII-lea, la sfârșit se adăugau aceste cuvinte: „...Și cine s-ar scula, după petrecania noastră, cu vreo gâlceavă pentru această moșie, să fie proclet și afurisit de Vlădica Hristos și de cei 318 Sf. Părinți de la Soborul Niceei". În alte zapise se găsesc aceste cuvinte: „Iar cine se va ispiti peste cuvântul meu a strica sau a sparge acest zapis, să fie proclet și afurisit de cei 318 Sf. Părinți de la Niceea și să locuiască sufletul aceluia la un loc cu Iuda și Arie și cu ceilalți nelegiuiți..." . Din acestea se poate vedea că străbunii noștri au hotărât mult ca să respecte cu sfințenie voința lor. Cel care ar fi încercat să nesocotească hotărârea lor, sau să tăgăduiască cele scrise, era asemănat și hotărât de ei la un loc cu Iuda vânzătorul, cu ereticul Arie și cu nelegiuiții cei mai depărtați de adevărata credință Creștină Ortodoxă.

La încheierea zapisului jupânesei Ana a răposatului Golăi Logofăt, pentru Mănăstirea Vatoped din târgul Iași, pentru pomenirea

neamului ei, hotărăște: „...După moartea ei cine va îndrăzni să strice a ei danie și miluire, c-au miluit pe Sf. Mănăstire, pe acela să-l risipească mânia lui Dumnezeu în pulbere și-n toate măruntișurile, și să-i prăpădească toată rădăcina lui după pământul pomenirii lui, și să fie de trei ori afurisit de Domnul Dumnezeu, Ziditorul cerului și al pământului și de Preacurata Maica Sa și de Soborul a 12 Apostoli și de 318 Sf. Părinți de la Niceea și de toți Sfinții, ce I-au bineplăcut lui Dumnezeu. Amin".

Io Constantin Voievod — *11 Iași Veleat 7116*
(Acad. Rom. M-ss 13 fila 66) — *(1608) August 9*
Vetiți boieri au învățat

Voievodul Miron Barnovschi văzându-se căzut în mâna turcilor, în ajunul morții sale, în testamentul general ce-l face pentru împărțirea averilor sale, arătând și daniile în: ocini, aur, argint, haine, averi mișcătoare și stătătoare, doante la Mănăstiri și Biserici pentru Sufletul său și al neamului său... hotărăște: „Toate acestea câte s-au scris mai sus, sunt poftele mele, cu toată voia mea... iar cine se va ispiti să amestece într-alt chip această tocmeală ce am tocmit eu cu toata voia mea, să fie treclet și proclet și afurisit, și să fie neiertat de Dumnezeu". Astfel de hotărâri puternice sunt puse și-n alte danii făcute Mănăstirilor din România... și de alți ctitori, boieri și voievozi Creștini Ortodocși din trecut.

Pedeapsa furului de lumânări. Un tânăr, anume Onisifor, era rânduit în Biserica Sfântului Dimitrie, ca să aprindă lumânările și să îngrijească candelele. Acela îndemnându-se de vicleanul, fura lumânările, și vânzându-le în taină, își făcea câștig necinstit. Sfântul Dimitrie nesuferind un lucru rău ca acesta, ce se făcea în Biserica lui, s-a arătat în vis lui Onisifor și l-a mustrat cu iubire de oameni, pentru fapta lui cea rea, zicându-i: „Frate Onisifore, nu-mi este plăcut lucrul tău, că furi lumânările și faci pagubă celor ce le aduc, dar mai ales ție, căci cel ce face unele ca acestea, îi crește osândirea. Deci, lasă-te de aceste apucături rele și-te pocăiește". Onisifor sculându-se din somn, s-a rușinat de fapta sa și se temea. După o vreme oarecare a uitat învățătura Mucenicului, și iarăși a început obiceiul său cel rău, de a fura lumânări.

Odată, unul din drept-credincioșii cetățeni sculându-se foarte de dimineață, a venit la Sf. Bisrică, și a adus niște lumânări mari, pe

care aprinzându-le, le-a dus la mormântul Sfântului Mucenic Dimitrie, apoi rugându-se, s-a dus. Onisifor mergând spre lumânări, și-a întins mâna ca să le ia. Atunci îndată s-a auzit un glas din mormântul Sfântului, zicându-i: „Dar iarăși faci același lucru rău?" Onisifor lovindu-se de acest glas, ca de un trăznet, a căzut rău la pământ, și zăcea ca un mort, până ce venind unul din clerici l-a ridicat pe el, uimit de spaimă. Apoi abia venindu-și întru sine, și-a mărturisit înaintea tuturor păcatul său; și le-a spus atât despre arătarea în vis cea dintâi a Sfântului, cât și cea de a doua mustrare, și toți s-au înspăimântat, auzind acestea (V. Sf. 26 Oct.)

Pedeapsa hoților Bisericii. Trei hoți se hotărâră să prade o bogată Biserică din A. Ușile erau bine zăvorâte, așa că unul din hoți se hotărî să străbată prin acoperiș în interiorul Sfântului Locaș. Ajungându-și ținta, căută înăuntru o unealta pentru a putea forța ușa pe seama tovarășilor. Hoțului însă i se păru că privirea Domnului Hristos îl urmărește peste tot și cu atâta strictețe, încât se ghemui lângă ușă, fără a se mai mișca. Cei doi de afară își pierdură răbdarea, și începură să bată în ușă și să strige celui dinăuntru, să deschidă odată. Acesta însă le răspunse că din pricina Icoanei nu se poate mișca. Cei de afară îi ziseră: „Sparge Icoana și atunci n-o să te mai privească evreul". Lucrul se întâmplă întocmai. Și după ce jefuiră Biserica, se îndepărtară. Pedeapsa lui Dumnezeu însă nu întârzie. Cel intrat întâia oară în Biserică, fu găsit mort nu peste mult timp, în curtea Bisericii, cel care dăduse sfatul să sfărâme Icoana, se spânzură, iar al treilea se înecă (O. M. P. ist. 314).

Descoperirea hoțului de obiecte Sfinte. Lăcătușul Matei sfărâmă într-o zi cu mare furie toate cuiburile de sub strașina casei. Dumitru, fiul unuia din vecini, zise fetei lui Matei: „Ancuțo, pentru ce tatăl tău e atât de supărat pe bietele păsărele?" „A! răspunse copila, din ziua când tata a adus acasă un pahar de aur și două sfeșnice de argint, vrăbiile noastre nu mai încetează din ciripit în toate diminețile, și ciripirile lor, zice că-i străpung inima!"

Dumitru spuse aceasta părinților, care rămăseseră uimiți, căci anul trecut se furase Sf. Potir și niște sfeșnice din Biserica satului, fără să se fi putut descoperi cine îndrăznise să le fure. Tatăl lui Dumitru se grăbi atunci să dea de știre primarului despre această împrejurare. Primarnl, ca om priceput, îl rugă să păstreze tăcere, apoi

cercetând în dreapta și-n stânga, se încredință că lăcătușul cheltuia mult mai mult decât putea să câștige prin muncă. Nelegiuitul fu arestat, și peste puțin nu mai rămase îndoială că el deschisese ușa Bisericii, cu uneltele ce avea, și furase lucruri Sfinte. Atunci el se arătă și mai furios împotriva vrăbiilor, dar primarul îi zice: „Nu strigătul vrăbiilor te-a dat pe față, ci însăși strigătul cugetului tău, căci mustrarea vinovatului este un bici neîmblânzit, care-l urmărește pretutindeni. El descoperă atâtea fapte și nelegiuiri ascunse.

Când o faptă rea și neagră, vei urzi în viața ta,
Vrând-nevrând, singur odată, lumii o vei arăta (N. I. C. ist. 29).

Dă ce ai făgăduit. Era în Alexandria un om cu numele Evtropie. Acesta s-a făgăduit să dea Bisericii Sfântului Mina un vas de argint. Chemând pe argintar, i-a poruncit să-i facă două vase, unul pe numele Sfântului, și să scrie pe dânsul cuvintele acestea: „Vasul Sfântului Marelui Mucenic Mina"; iar celălalt pe numele lui, și să scrie pe dânsul așa: „Vasul lui Evtropie, cetățeanul Alexandriei". Iar argintarul când a săvârșit amândouă vasele, al Sfântului Mina a ieșit mai frumos, decât celălalt. Evtropie, călătorind odată pe mare, se ospăta dintr-însele. Văzând vasul cel făcut pe numele Sfântului Mina, mai frumos decât cel făcut pe numele lui, nu vrea să-l mai dea Sfântului; ci a poruncit slugii sale să pună într-însul bucate, iar pe cel cu numele său a gândit să-l trimită la Biserica Sfântului Mina. După ce s-a sfârșit masa, a luat sluga vasul Mucenicului, și mergând la marginea corabiei, a început a-l spăla în mare. Pe când îl spăla, a căzut asupra lui o spaimă, căci a văzut un om ieșind din mare, care răpind vasul din mâna lui, s-a făcut nevăzut. Iar sluga tremurând de frică, s-a aruncat în mare după vas. Aceasta văzând-o stăpânul lui, s-a înspăimântat, și plângând zicea: „Vai mie ticălosul, pentru ce am oprit vasul Sfântului, căci am pierdut și pe rob și vasul? Dar Tu, Doamne Dumnezeul meu, nu Te mânia până în sfârșit, și fă milă cu sluga mea, că iată, dau făgăduință, că dacă voi afla măcar trupul slugii mele, apoi voi face alt vas ca acela, pe care îl voi da plăcutului Tău, Sfântului Mina, sau voi da prețul vasului pierdut la Biserica Sfântului. Apoi ajungând corabia la țărm, a ieșit Evtropie la uscat, și se uita pe marginea mării, vrând să vadă trupul slugii, aruncat de mare, ca să-l îngroape pe el. Luând el așa aminte cu sârguință, a văzut pe slugă cu vasul ieșind din mare, și înspăimântându-se, a zis cu mare glas: „Slavă lui Dumnezeu! O! cu adevărat, mare este

Sfântul Mucenic Mina". Apoi au ieșit toți din corabie, și văzând pe slugă ținând vasul, s-au mirat și slăveau pe Dumnezeu. După aceea, l-au întrebat pe el, cum a rămas viu în mare și cum a ieșit sănătos? Sluga le-a răspuns zicând: „Când m-am aruncat în mare, un bărbat slăvit, împreună cu alți doi, m-au apucat și au călătorit până aici împreună cu mine, ieri și astăzi". Evtropie luând pe slugă și vasul, s-a dus în Biserica Sfântului Mina, și închinându-se, a lăsat vasul cel făgăduit Sfântului și s-a dus, mulțumind lui Dumnezeu și proslăvind pe plăcutul Său, pe Sfântul Mina (V. Sf. 11 Noiembrie).

Nu fura din averea Sf. Biserici. Într-o zi de sărbătoare, ne comunică nouă N. I. abonatul la foaia noastră, spre seară, stam de vorbă cu mai mulți vecini, chiar la dascălul satului. Vorbeam și sfătuiam după Cuvântul lui Dumnezeu. Cumătrul lui Tache H., cuprins de Cuvântul lui Dumnezeu, se sculă în picioare, se dădu în mijlocul casei, ne rugă să-l ascultăm, și zise: „Fraților, voi supune inima mea lui Dumnezeu și oamenilor. Iată ce mi s-a întâmplat într-o seară. Multe am greșit înaintea lui Dumnezeu, dar iată ce-am pățit atunci. Aveam nevoie de câteva scânduri. Vream să-mi fac scoarțe la car. Mă gândeam ce să fac și cum s-o dau. Scândurile erau scumpe. Auzisem ba pe unii, ba pe alții, că și-au podit bucătăria, că și-au făcut poartă și câte alte lucruri. În fața casei mele, ca la 150 m., e cimitirul. Gardul e vechi, de scânduri, și pe jumătate furat de săteni. Fraților, m-am hotărît, ca și ceilalți oameni din sat, să fur și eu, și să-mi fac scoarțe la car. Ce să vedeți! Mai erau, până la cimitir, cam vreo 100 m. Mergând și gândindu-mă cum voi lua scândurile, nu era târziu de tot, Doamne, m-a apucat cineva de spate și m-a ținut bine. Mă uit înapoi nu văd pe nimeni. Am încremenit. Am amuțit. Nu mai puteam mișca deloc. Am stat așa ca un sfert de ceas. Odată mi-am adus aminte de Sf. Cruce, și am zis în gândul meu rugăciuni, și m-am gândit și m-am hotărât, că nu voi mai fura. Atunci, m-am văzut slobod și m-am întors spre casă, cu frică și cu cutremur. Ajuns acasă, parcă-mi zicea cineva: „De ce vrei să furi de la Sf. Biserică?" Și o săptămână de zile nu mi-am venit bine în fire. Tot mereu mi se părea că mi se înfățișa cineva și mă sfătuia: „Să nu furi" și mă îndemna să sfătuiesc și pe alții să nu fure ori și ce lucru, oricât de mic și de la ori și cine, nu numai de la Sfânta Biserică, că este mare păcat, și dacă nimeni nu te vede, te vede și știe Dumnezeu". Nu știu de a mai furat până atunci, omul acesta, continuă abonatul nostru, sau de atunci încoace,

dar am văzut că a mărturisit din toată inima ce i se întâmplase, și parcă de atunci, cunoaște, simte că Dumnezeu e cu dânsul, și-i mai ușor în toată gospodăria lui.

Pe acest om, l-a iubit Dumnezeu, de l-a pedepsit numaidecât și l-a oprit să nu săvârșească păcatul. Deci, să nu cârtim împotriva lui Dumnezeu, atunci când El ne ceartă pentru vreo greșeală a noastră, făcută sau plănuită. Căci tot păcat este și atunci când plănuiești păcatul, deși n-ajungi să-l săvârșești. Fapta nu este altceva decât dovada păcatului. Dimpotrivă, să mulțumim lui Dumnezeu, că vrea să ne înțelepțească și să ne abatem de pe calea păcătoasă, pe cea a mântuirii. Să mulțumim lui Dumnezeu, că ne iubește, să-L ascultăm, și să ne înțeleptim.

Cel ce fură nu e creștin, nu cunoaște pe Dumnezeu. Cel ce fură e un nesocotit, care-și închipuie că, dacă scapă de vederea și de pedeapsa oamenilor, poate scăpa și de vederea și de pedeapsa lui Dumnezeu. Niciodată. Mai curând sau mai târziu, își va lua osânda. ***„Furtul aduce blestem asupra făptuitorului"*** (2 Lege 27, 17). Cu cât răbdarea lui Dumnezeu va fi mai îndelungată față de cei ce fură, cu atât mai amară le va fi și osânda. Dacă Dumnezeu nu pedepsește numaidecât pe cei ce fură, chiar aceasta, pentru ei, e cea mai mare pedeapsă, căci își adaugă mânie în ziua mâniei. Deci să nu râvnim celor ce trăiesc în belșug din furtișaguri, ci să-i compătimim și să ne rugăm lui Dumnezeu pentru ei, că nu știu ce fac, iar pentru noi, să nu ne ducă în ispita, ci să ne mântuiască de cel rău (Pr. N. Runceanu D-ca Ort).

Cele șapte surori. Se zice că trăiau odată într-un sat șapte surori. Ele își aveau casa lor și gospodăria lor, și trăiau în cea mai bună înțelegere. Șase dintre ele, lucrau afară la câmp, iar a șaptea ținea gospodăria casei, pregătea de mâncare și se îngrijea ca surorile ei să afle totdeauna o casă caldă, o masă bună și ce trebuie omului ostenit.

Dar într-o bună zi, cele șase surori - îndemnate, bag-seamă, de șoapta celui rău - ținură sfat la hotar și își ziseră: „Nu e cu dreptate traiul nostru... Noi lucrăm la hotar din zori și până în noapte, iar sora noastră stă ca o doamnă acasă... asta nu-i dreptate... să poftească și d-na noastră la lucru cu noi... ". „Dragă soră - ziseră ele întorcându-se seara acasă - nu e cu dreptate, tu stai acasă ca o doamnă, iar noi să lucrăm afară la hotar... mâine să poftești și tu cu noi la lucru, că nu-i vreme de domnie... "

Dimineața, cele șase surori, luară pe sora lor înainte, îi puseră

sapa pe spate și plecară la hotar. Lucrând toată ziua cu zor, părea că lucrul a sporit. Dar, vai, când se întoarseră acasă, nici tu foc, nici tu mâncare, nici tu masă caldă, nici tu casă măturată. Ba, pe deasupra, un lucru și mai grozav: Un om rău, simțind că e singură casa, se băgase înăuntru și furase tot ce a putut apuca. Tot ce strânseseră fetele, se topise într-o singură zi. Atunci cele șase surori își văzură nebunia, se căiră și strigară: „Scumpa noastră soră! Iartă nebunia noastră... rămâi acasă... îngrijește casa și masa și avutul nostru, căci fără de tine acasă, nu putem face nimic".

Tâlcul acestei povestiri, eu cred că e de prisos să-l spun. Cele șase fete (zilele săptămânii) care au scos la lucru pe a șaptea soră a lor (Duminica), închipuie pe cei mulți, mulți creștini, care „scot" și ei ziua Domnului la lucru. Dar prin asta, nici ei nu câștigă nimic. Ziua Domnului este ziua de odihnă a Sufletului nostru. Să știi, fratele meu, că tot ce lucrezi în ziua Domnului, este pagubă mare pentru averea ta și sufletul tău. Hoțul cel mare, diavolul, fură toată truda și munca omului ce lucrează Duminica și în praznice (Pr. I. Trifa 30 ist.).

23. Am adus jertfă la Sf. Biserică ce era mai prost din câte am avut?

Un fel de furt și păcat urâcios săvârșesc și aceia care aduc jertfă lui Dumnezeu ce-i mai prost, iar ei opresc pentru trebuințele lor trupești ce-i mai bun. Pentru acest păcat, Cain a fost respins, lepădat de la Fața Domnului. „Blestemat să fie omul viclean, în a căruia turmă se află dobitoc de parte bărbătească, și totuși, juruiește și aduce Domnului jertfă o vită beteagă! Căci Eu sunt Împăratul împăraților, zice Domnul Savaot, și Numele Meu este minunat întru neamuri!" *„Feciorul cinstește pe tatăl său și sluga se teme de stăpânul său. Dacă Eu vă sunt Tată, unde e cinstea care Mi se cuvine? Dacă Eu vă sunt Stăpân, unde este teama de Mine, zice Domnul Savaot..."* (Mal. 1, 14-16).

Sufletele curate se îngrijesc a aduce numai jertfă bună lui Dumnezeu, pârga a tot ce are mai bun și curat: ceară de albine, curată, untdelemn curat, prescuri din grâul și făina cea mai aleasă, vinul cel mai bun, fructe, etc., din tot ce are Creștinul mai bun și mai ales. Exemple bune: Abel (Fac. 4, 4; Mt. 23, 35; Evr. 11, 4); Noe (Fac. 8, 19-20); Avraam și Melhisedec (Fac. 18; 22; Fac. 12; 14); Iosif curăția (Fac. 39); Moise și Aaron (Ieș 3; 4); Ghedeon și părinții lui Samson (Jud. 6, 11-21-

40; 13, 18-20); David, Solomon, Ilie (2 Împ. 24, 21-25; 3 Împ. 8; 18); Mântuitorul și urmașii Lui (Mt. 16, 21; 26, 24; Ioan 21, 18-19).

„Când va aduce cineva Domnului un dar ca jertfă de mâncare, darul să fie din floarea făinii... Dacă vei aduce un dar ca jertfă de mâncare din cele dintâi roade, să aduci ca dar de mâncare din cele dintâi roade ale tale: pâine din făina cea aleasă și curată, de grâu ales, untdelemnul cel mai bun, tămâia, ceara curată" (Lev. 2).

Darul cel mai prețios. Despre filozoful Socrate se spune că odată, la ziua numelui său, învățații și admiratorii lui, i-au adus fel de fel de daruri scumpe. Pe urmă a venit un sărac și i-a zis: „Învățătorule, eu n-am avut ce daruri să-ți aduc; eu n-am avut altceva să-ți aduc, decât pe mine însumi! Dispune de mine cum dorești". „Acesta-i darul meu cel mai scump" - a zis atunci Socrate. Acesta este, fratele meu, și darul cel mai scump pe care-l iubește și pe care-l așteaptă scumpul nostru Învățător și Mântuitor: o viață dăruită Lui, o viață trăită cu El și pusă cu totul în slujba Lui (Pr. I. Trifa).

Melhisedec și Avraam. Din mulțimea lumii, idolatrizată completamente de după potop, Dumnezeu își alege doi bărbați vrednici, pentru luminarea lumii de atunci: Avraam și Melhisedec. Amândoi bărbații aceștia, prin ascultarea de Dumnezeu, au părăsit satanica beznă a idolatriei, în care se născuseră și au fost crescuți, trecând la lumina învățăturilor Divine. Dumnezeu i-a poruncit lui Avraam: „Ieși din casa ta, din neamul și patria ta, și mergi cu toate ale tale în pământul pe care ți-l voi arăta". Avraam ascultând desăvârșit pe Dumnezeu, a ieșit din lume aceea idolatră și a venit în pământul Hanaan, și astfel s-a învrednicit de binecuvântarea Dumnezeiască, devenind Părinte a multe popoare, împărați, voievozi, și strămoși ai Mântuitorului nostru Iisus Hristos (Vezi cart. Fac. 12-25; Evr. 11, 8-19; Rom. 4).

Prin ascultarea de Dumnezeu s-a ales și a ieșit de la părinți, din neamul și poporul său idolatru, Melhisedec, care s-a întâlnit cu Avraam mai pe urmă. După înfrângerea celor patru împărați și descurcarea de împăratul Sodomei, Avraam a fost întâmpinat de Melhisedec, trimisul lui Dumnezeu. Melhisedec acesta era atunci împăratul Salimului și Preotul Dumnezeului Celui Preaînalt, Ziditorul cerului și al pământului. El a adus pâine și vin ca jertfă de laudă și de mulțumire lui Dumnezeu. Atunci a binecuvântat el pe Avraam, zicând: „Binecuvântat să fii Avraame, de Dumnezeul Cel Preaînalt, Ziditorul

cerului și al pământului, și binecuvântat să fie Dumnezeul Cel Preaînalt, Care ți-a dat pe vrăjmașii tăi în mâinile tale". Pentru jertfa de mulțumire și binecuvântarea ce i-a dat-o Melhisedec, Avraam s-a închinat (smerit până la pământ) și i-a dat zeciuială din toate averile sale.

Aici, ca și în alte locuri scripturistice, vedem strălucind Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci, cu Jertfa, puterile și lucrările lui binefăcătoare. Melhisedec e icoana Mântuitorului nostru Iisus Hristos; iar jertfa lui arată Jertfa Preasfântă, adusă de Domnul la cină, și apoi pe Crucea de pe Golgota, Tatălui Ceresc, pentru mântuirea lumii, și la Sfintele Altare prin Sfințiții Săi Liturghisitori.

Atât în cursul vremilor trecute cât și în prezent oamenii au avut și au scris multe păreri ale lor, privitor la Melhisedec. Unii din evrei l-au socotit a fi Sim, fiul lui Noe, alții, că ar fi fost chiar Noe și alții Enoh, Origen și Didim l-au socotit a fi Înger. Unii din ereticii Melhisedechiani l-au socotit Duhul Sfânt, așa cum socoteau Inochentiștii pe Inochentie al lor.

„Un bătrân pustnic - povestește Avva Daniil - ce ședea în părțile cele de jos ale Egiptului, zicea întru prostime, că Melhisedec este Fiul lui Dumnezeu, și s-a vestit aceasta și fericitului Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei, pentru dânsul. Acesta a trimis la el, dar știindu-l pe bătrân că este făcător de minuni, și orice cerea de la Dumnezeu i se descoperea lui, și cum că în prostime a zis cuvântul acesta, a întrebuințat acest fel de înțelepciune, zicând: „Avvo, rogu-te, fiindcă gândul îmi zice că Melhisedec este Fiul lui Dumnezeu și alt gând îmi zice că nu, ci om este și Arhiereu al lui Dumnezeu. Deci, fiindcă mă îndoiesc de aceasta, am trimis la tine ca să te rogi lui Dumnezeu să-ți descopere pentru aceasta și să cunoaștem adevărul". Iar bătrânul îndrăznind la petrecerea sa, a zis cu îndrăzneală: „Dă-mi trei zile și eu voi întreba pe Dumnezeu pentru aceasta și îți voi vesti ce este". Deci mergând, se rugă lui Dumnezeu pentru cuvântul acesta, și venind după trei zile a zis fericitului Chiril, că om este Melhisedec. Și i-a zis lui Arhiepiscopul: „Cum știi, Avvo?" Iar el mi-a zis: „Dumnezeu mi-a descoperit pe toți Patriarhii, așa câte unul trecând pe dinaintea mea, de la Adam până la Melhisedec, și cred că așa este" („Pateric", pg. 54-5, 9). Drept aceea, m-am încredințat cum că el este om și nu Fiul lui Dumnezeu. Și așa, cu acest fel de meșteșug înțelept, a îndreptat Sf. Chiril pe bătrânul. Ci și însuși Dumnezeiescul Chiril, în scrierile sale, mustră pe oarecare ce au socotit că Melhisedec a

fost anghel și nu om (Tâlc. Teofilact T. III, pg. 486 în notă).

Noi, după Dumnezeieștile Scripturi și Sfânta Tradiție, știm că Melhisedec a fost om, asemenea nouă pătimaș, având tată și mamă din seminția lui Ham. El a fost împărat al Ierusalimului, unul din împărații Canaanului. Dintre toți ceilalți împărați ai cetăților Canaanului, el singur cunoștea pe adevăratul Dumnezeu, Creator al cerului și al pământului și Atotțiitor, Căruia îi slujea cu jertfe curate.

Mai înainte de a se sălășlui Patriarhul Avraam în pământul Canaanului, după Dumnezeiasca poruncă, era la hotarele Palestinei o împărăteasă anume Salim, de același nume cu cetatea Salimului, în care dânsa împărățea. Această împărăteasă a născut pe Salad și acesta pe Melhi. Melhi a luat o femeie anume Salim, de același nume cu moașa sa. Cu această femeie, Melhi a născut doi fii: pe Melhi și Melhisedec. Melhi era închinător de idoli și desfrânat, adică depărtat de Dumnezeu prin iubirea idolilor și a lumii (Ieș. 32; Iez. 16; Iac. 4, 1-40). El silea și pe fii săi la acea viețuire blestemată. Sosind anul jertfelor, după rânduiala lor, împăratul Melhi a trimis pe fiul său Melhisedec să aducă vite pentru jertfă, zicând: „Fiule Melhisedec! Ia împreună cu tine câțiva oameni din slugile noastre și mergând la cireada vitelor să-mi aduci șapte viței pentru a-i jertfi zeilor mei".

Melhisedec ascultând, a plecat la cireada vitelor. Mergând pe drum își ridică ochii spre cer. Fiind inspirat de Dumnezeiasca Providență, privea cu luare-aminte la cer: ziua la frumusețea soarelui strălucitor, luminător și încălzitor al pământului, iar noaptea privea la frumusețea lunii, cu lumina ei dulce și luminoase raze, la mulțimea luceferilor și stelelor ce scânteiau plăcut pe bolta cerului. Privind cu atenție la toate acestea, și la cele de pe pământ, judecând sănătos, Melhisedec cugetă în sine, zicând: „Acela, Care a făcut pe aceste luminoase și înfrumusețate zidiri, desigur că se află deasupra lor, sus, sus în înălțimi. Acela e mai înalt și mai puternic. El este Singurul Dumnezeu adevărat și Domnul a toate. Acest Dumnezeu e nevăzut, Duh, nestricat și nemuritor. Numai Acestuia i se cuvine a I se aduce Jertfe de noi și a I ne închina, iar nu idolilor muți și fără suflare. Ce voi face? Am să mă întorc la tatăl meu și să-i spun și lui despre această Dumnezeiască și sănătoasă socoteală, poate că mă va asculta, își va veni în fire, și va părăsi amăgirea, deșertăciunea și urăciunea închinării la idoli".

Astfel cugetând Melhisedec, s-a înapoiat la tatăl său, fără a aduce

viței pentru jertfă. Tatăl său l-a întrebat: pentru ce vine fără viței de jertfire? Melhisedec, de curând luminatul, i-a răspuns: „Tată, eu am socotit că nu e drept ca noi oamenii cuvântători, luminați și stăpânitori ai pământului, să aducem viței și oi jertfă idolilor muți și nesimțitori. Noi trebuie să jertfim și să ne închinam numai adevăratului Dumnezeu, Care a făcut cerul senin, luminos ori înnorat, înalt și larg, soarele, luna și stelele, lungimile și lățimile pământului, marea, peștii, păsările, dobitoacele, fiarele, și oamenii, împreună cu toate zidirile nevăzute și văzute. Acesta este adevăratul Dumnezeu: nezidit, nestricat, nevăzut, nemuritor, Atotputernic, mai presus de toate, neajuns și necuprins cu mintea".

Auzind acestea idolatrul împărat, s-a tulburat groaznic asupra lui Melhisedec și i-a poruncit: „Mergi și împlinește imediat porunca mea; iar de nu vei asculta și de data asta, cu hotărâre te voi omorî".

Melhisedec a plecat a doua oară la cireadă, mâhnit de orbirea tatălui său, ca să aducă șapte viței pentru jertfire. În acel timp tatăl său a intrat la Salim împărăteasa lui, zicând: „Femeie! Eu am hotărât să jertfesc dumnezeilor mei pe unul din fiii noștri la viitorul praznic". Împărăteasa auzind hotărârea lui Melhi, și cunoscând că el vrea să jertfească idolilor pe fiul său Melhisedec, pe care ea îl iubea mult, a început a plânge și a se tângui cu amar, fără de mângâiere. Văzând împăratul plângerile ei, a zis: „Lasă să punem sorți pe noi, și pe cine va cădea soarta, acela să-și dea fiul spre jertfire". Împăratul a luat pe Melhi de partea lui și împărăteasa pe Melhisedec de partea ei. Trăgând sorți, după Dumnezeiasca rânduială, a căzut sortul pe împărat, care îndată și-a gătit pe fiul său Melhi spre jertfirea idolilor. În acel timp sosind Melhisedec, s-a înștiințat și el de hotărârea făcută, a început și el a plânge și a se tângui pentru moartea fratelui și pentru tirănia tatălui său. În acea vreme, toți idolatrii de sub stăpânirea tatălui său, urmându-i pilda satanicească, au adunat și adus cinci sute de feciori pentru jertfire idolilor, și mulțime mare de dobitoace.

Sosind ziua praznicului idolesc, toți păgânii de prin cetăți și sate, mulțime mare (a), s-au adunat la capiștea aceea, pentru prăznuire. Atunci Melhisedec, fericitul, luminat de Dumnezeu, nemaiputând

a) Egiptenii, perșii, babilonenii, etc., precum și evreii, la praznicile lor se adunau mulțimi mari, milioane de oameni și femei, din toate vârstele și stările lor sociale.

suferi păgânătatea, idolatria și cruzimea părinților și a poporului chiar în ziua aceea a diavoleștii sărbătoriri, a fugit din mijlocul lor și s-a suit în desimea pădurilor seculare și milenare, sus pe Muntele Taborului. Văzându-se singur în liniștea pustietății aceleia, și-a plecat genunchii înaintea lui Dumnezeu și s-a rugat zicând: „Doamne, Dumnezeul meu, Cel ce ai făcut cerul și pământul, marea cu toate cele ce sunt într-însele, văzute și nevăzute, auzi-mă pe mine prostul, umilitul și nevrednicul robul tău. Salvează-mă din păgânătatea părinților și a poporului acestuia idolatru. Și pe toți care s-au adunat la înjunghierea fratelui meu Melhi, în vremea diavolescului praznic, de la mare până la mic, cufundă-i și desăvârșit îi pierde. Facă-se iad tot locul acela, care să-i înghită de vii pe toți păgânii și nebunii aceia idolatri".

După săvârșirea rugăciunii, făcută în Duh și în adevăr, de dreptul Melhisedec, în acel timp cuvântul faptă s-a făcut. Pământul cutremurându-se de păgânătatea idolatrilor adunați, și-a deschis gura sa, fără de veste, și i-a înghițit pe toți, și toate capiștile idolești, mulțimea lumii adunată, dobitoacele, zidurile, copacii, verdețuri și toate ale locului aceluia. După câteva zile, fericitul Melhisedec pogorându-se din munte, a văzut tot locul acela cufundat, pustiu și nelocuit. La vederea aceea înspăimântătoare, cuprinzându-se de cutremur și fiori reci, fericitul Melhisedec, s-a întors grabnic în Muntele Taborului, unde s-a ascuns în desimea codrului. Acolo a viețuit el șapte ani, hrănindu-se cu mugurii copacilor, miere sălbatică, (mai târziu și Sfântul Ioan Botezătorul) și adăpându-se cu roua cerului. Cu timpul rupându-i-se hainele, Melhisedec se purta gol până la mijloc. Pielea lui, pe spate și pe piept, se făcuse aproape ca și coaja de broască țestoasă.

După șapte ani, un glas Dumnezeiesc a venit de sus către Patriarhul Avraam, zicându-i: „Avraame, Avraame, pune șeaua pe asinul tău, și luând împreună cu tine îmbrăcăminte nouă, încălțăminte nouă, suie-te degrabă în Muntele Taborului. Ajungând acolo, strigă de trei ori la desimea codrului cu glas mare, zicând: „Omule al lui Dumnezeu Celui Preaînalt". După a treia strigare, va ieși din desimea codrului un om sălbăticit. Văzându-l așa, să nu te înfricoșezi nicidecum; ci curățește-l, taie-i unghiile, îmbracă-l, încalță-l și primește binecuvântare de la dânsul".

Avraam ascultând cuvântul lui Dumnezeu, s-a suit în Muntele Taborului. Ajungând acolo, a strigat de trei ori cu glas mare: „Omule

al lui Dumnezeu... " Atunci îndată a ieșit Sfântul Melhisedec în chip de om sălbăticit. Avraam văzându-l s-a înfricoșat, înfiorându-se foarte. Melhisedec cunoscând, i-a zis: „Nu te înfricoșa, omule; ci spune-mi, cine ești și pentru ce ai venit în această pustietate?" Avraam i-a răspuns: „Domnul Dumnezeul cerului și al pământului, m-a trimis ca să te chem, să te curăț, să te îmbrac și să te încalț, ca pe o slugă credincioasă a Sa". Melhisedec, auzind acestea a zis: „Fă după cum ți-a poruncit ție Domnul". Avraam ascultând, a făcut toate așa după cum îi dăduse Dumnezeu poruncă.

După trei zile Sfințitul Melhisedec pogorându-se din Muntele Taborului, și-a luat cu sine un corn, pe care umplându-l cu untdelemn și pecetluindu-l cu pecetea Cuvântului Dumnezeirii, a binecuvântat pe Avraam, zicând: „Avraame, binecuvântat ești tu lui Dumnezeu Cel Preaînalt. De acum va fi deplin săvârșit numele tău". După alte câteva zile, a venit glas din cer către Avraam, zicând: „Pentru că nimeni n-a rămas din neamul lui Melhisedec, pentru aceasta se va numi el fără de tată și fară de mamă, nenumărat la neamuri, neavând început zilelor și nici sfârșit vieții. Asemănat Fiului lui Dumnezeu, rămâne Preot în veac (Evr. 7).

Singur Melhisedec, din toată mulțimea lumii aceleia idolatre, - ca și Avraam - a cunoscut pe Atotputernicul și Atotțiitorul Creator al întregii lumi, că este adevăratul Dumnezeu, și pentru dragostea Lui a defăimat și părăsit: părinți, rude, prieteni, patrie, împărăție, retrăgându-se în pustiu, cinstind și slăvind pe Dumnezeu mai mult decât orice în lumea aceasta. Pentru părăsirea lumii cu dezmierdările ei deșarte și amăgitoare și viețuirea grea în pustinicie în slujba și preaslăvirea Creatorului-Dumnezeu, l-a învrednicit de mare Dar, l-a hirotonisit Sieși nevăzut Preot-Împărat pe pământ, preînchipuire Legii Harului, ungând împărați și Preoți, ca să binecuvinteze sfințind poporul, și să aducă lui Avraam și celor 318 viteji ai casei lui, Pâine și Vin, arătând misterios și strălucit Taina Crucii cu Jertfa mântuitoare de deasupra ei.

Melhisedec întâmpinând pe Avraam când venea victorios de la tăierea lui Hodologomor, zugrăvește cu culori vii, în favoarea sa, pe Mesia cu Întruparea și Activitatea Sa Mesianică. El aici înfățișează misterios pe Mesia Preot-Împărat universal și etern, viu, aducând chipul și însuflețita asemănare a Dumnezeului veșnic, Care S-a născut din Tatăl mai-nainte de toți vecii și sub vremi din Mamă cu

Trup, sălășluindu-Se între noi oamenii, ca să ne înalțe de pe pământ la cer. Melhisedec e socotit fără de tată și fără de mamă, nenumărat la neamuri și Dumnezeiesc Împărat și Preot al celui Preaînalt, pentru că nu știa nimeni pe tatăl, mama, rudeniile și compatrioții lui, care se cufundaseră. El era socotit fără început zilelor vieții sale, fiindcă nimeni nu-i cunoștea nașterea lui, și fără sfârșit vieții, fiindcă drepții viețuiesc în veci. Aici vedem pe Melhisedec drept Icoană vie, asemănare grăitoare a lui Mesia Hristos, Dumnezeul nostru.

14 Asemănări ale lui Melhisedec cu Hristos.

1) Melhisedec este același fiu de împărat și împărat. Hristos este Același: ieri, azi, și pururea Împărat Universal, etern, Fiul lui Dumnezeu Tatăl, Împăratul etern, al cerului, pământului și întreg universului (Is. 9, 5-6; Dan. 2, 44; 7, 12-14, 27). Hristos Împăratul tuturor veacurilor și Dumnezeu deplin Stăpânitor, e Împărat lumii ca Om, pentru că a biruit pe cel ce avea stăpânirea morții, adică pe diavolul (Evr. 2, 14). Prin Activitatea Sa Mesianică, prin Crucificarea, Jertfirea pe Cruce și proslăvirea Sa, a devenit Împărat Stăpânitor Universal, în cer și pe pământ (Mt. 28, 18-20).

2) Melhisedec era împăratul dreptății, precum arată numele lui Hristos e pururea Împăratul dreptății (Ps. 44; Is. 16, 5; 32; Ier. 23, 5-8; Evr. 7).

3) Melhisedec era împăratul Salimului, adică al păcii. Mântuitorul Hristos e Împărat în Ierusalim și veșnic Împăratul păcii: „Pace vouă... Pacea Mea dau vouă" (Ioan. 20, 21; 14, 27; Lc. 2, 14; 19, 38). Melhisedec își ia numele (gol) de împărat al păcii de la Salim, Ierusalimul peste care împărățea, adică o numire goală; iar Hristos își are plină numirea Sa de Marele Împărat al Păcii, cu lucrul și cu adevărul.

4) Melhisedec se zice Preot Celui Preaînalt și împărat al Salimului, după Dar și după Scriptură, fără tată, fără mamă și fără genealogie, prin părăsirea și prăpădirea părinților și a neamului său idolatru și omorârea trupului (păcatului) pentru învierea și slujirea lui Dumnezeu.

Privitor la aceasta Sf. Ioan Hrisostom, zice așa: „Nu știu pe cine și când a avut tată și pe cine mamă, nici când a luat începătura, nici când s-a sfârșit... Asemănat este - zice - Fiului lui Dumnezeu. Și unde îi este asemănarea? Fiindcă și acestuia și Aceluia începutul și sfârșitul nu-l știm. Deci, al acestuia (adică al lui Melhisedec) din ceea ce nu s-a scris; iar al Aceluia (adica al lui Hristos) dintru a nu fi aici asemănare. Mântuitorul Hristos S-a născut fără de mamă din Tatăl, mai-nainte de toți vecii, fără de tată din Mamă sub vremurile și negenealogisit.

„Neamul Lui cine îl va spune" (Is. 53, 8; comp. Tâlc. Teofilact la Evr. 7, 3).

Naşterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu şi Om, din Tatăl fără de mamă, şi din Mamă fără de tată, e mai presus de fire, nepricepută de minţile omeneşti şi îngereşti. Precum se naşte lumina cu căldura din soare, cuvântul din minte, cuvântătoarele puteri din înţelegătoarele Suflete, etc., aşa, şi mult mai minunat supra înţelegerilor lumii spirituale şi materiale, S-a născut Mântuitorul Hristos din Tatăl mai-nainte de veci şi din Mamă sub vremi.

5) Melhisedec se zice fără de ani, fiindcă nu ne arată Sf. Scriptură de câţi ani era, când s-a născut, nici când a murit, deşi el s-a născut, a trăit şi a murit ca om, dar înviează ca drept şi Sfânt. Mântuitorul Hristos, este cu adevărat fără de număr de ani, fiindcă e veşnic, născut mai-nainte de toţi vecii, este etern, şi primind moarte pentru omorîrea morţii şi învierea credincioşilor Săi, El e pururea viu.

6) Melhisedec a fost Preot al lui Dumnezeu Celui Preaînalt, hirotonisit de sineşi Preot lui Dumnezeu, prin sacrificarea fiinţei sale timp de şapte ani în pustiu, întru multă dragoste Sfântă slujind lui Dumnezeu după bună plăcerea Lui. Din slujba Dumnezeiască în acest timp îndelungat, Melhisedec a venit în Ierusalim, de la Acela Căruia îi slujise, uns împărat şi hirotonisit Preot Celui Preaînalt. „El (Melhisedec) - zice Sf. Hrisostom - a murit şi n-a fost Preot în veac" (Om. XII. c. Evr.) Sf. Ignatie purtătorul de Dumnezeu îi scrie lui Teofilact despre Melhisedec: „Că a fost împărat şi Preot feciorelnic în toate zilele vieţii sale. Prin aceia el era chip Fiului lui Dumnezeu, Împăratului şi Arhiereului, izvorul fecioriei şi curăţiei, Mirele feciorelnicilor (Apc. 14, 1-5). Mântuitorul Hristos este pururea Preot, venit direct de la Dumnezeu: „Eu de la Dumnezeu am ieşit şi am venit. N-am venit de la Sine Însumi; ci Acela M-a trimis (Ioan. 8, 42). Tu eşti Fiul Meu Cel iubit, întru Care bine am voit... Din pântece mai-nainte de luceafăr Te-am născut... Tu eşti Preot în veac după rânduiala lui Melhisedec" (Ps. 2, 5; 109, 4; evr. 5, 6; 7, 17, 21; Mt. 3, 17; 17, 5).

7) Melhisedec n-a fost uns cu untdelemn sau cu mir Preot şi împărat, după rânduiala legii ca Aaron şi urmaşii săi la preoţie (Ieş. 21, 41; 30, 25-30; Lev. 8, 12, 30. ş. c. l.); ca Saul, David, Solomon şi ceilalţi împăraţi (1 Împ. 10; 16; 2 Împ. 2; 5; 3 Împ.1, 33-39). Tot astfel şi Mântuitorul Hristos, n-a fost uns de oameni Preot şi Împărat cu untdelemn sau cu mir; ci fără untdelemn şi mir material, a fost uns spiritual Preot şi Împărat de Însuşi Dumnezeu Tatăl, minunat. „Scaunul Tău, Dumnezeule, în

veacul veacului, toiagul dreptății e toiagul Împărăției Tale. Iubita-i dreptatea și ai urât fărădelegea. Pentru aceasta Te-a uns pe Tine, Dumnezeule, Dumnezeul Tău, cu untul de lemn al bucuriei, mai mult decât pe părtașii Tăi" (Ps. 44, 8-9; Avacum 3, 13; F. Ap. 4, 26; Apc. 19, 11-21).

8) Melhisedec n-a avut moștenitori, adică fii și fiice trupești, deși a fost împărat stăpânitor peste multă lume și Preot Celui Preaînalt. Nici Mântuitorul Hristos n-a avut fii și fiice, moștenitori după Trup; ci numai după Duh, fii și fiice duhovnicești.

9) Melhisedec era în sfințenie și în Dar, ca Împărat și Preot al Celui Preaînalt, mai mare decât Avraam, pe care l-a binecuvântat și i-a luat zeciuială, fiindcă Avraam nu era nici împărat, nici Preot; ci avea numai sămânța unui popor ales cu Preoți și împărați ai lui Dumnezeu în ființa sa. Astfel, Aaron cu Preoția levitică, s-a binecuvântat de Arhiereul-împărat Melhisedec fiind încă în corpul lui Avraam. Tot astfel Mântuitorul Împăratul-Preot etern și universal, nemărginit mai mare decât Melhisedec, a binecuvântat pe Avraam și pe Aaron cu Preoția levitică, existentă în corpul lui Avraam (Fac. 12, 1-3; 13, 14-18; 14, 18-20; 15; 17), și lui i-au dat zeciuieli, Preoției lui Aaron, în tot timpul existenței sale.

10) Melhisedec, Arhiereul Celui Preaînalt și împăratul Salimului, a proadus lui Avraam și oamenilor săi; Pâine și Vin. Mântuitorul Hristos, Marele Preot al Celui Preaînalt după rânduiala lui Melhisedec, de la Cina de Taină a adus jertfă înaintea Tatălui Ceresc și a Apostolilor Săi, Pâine și Vin, instituind astfel Dumnezeiasca Împărtășanie cu P. S. Trup și Sângele Său, sub chipul acestora, transformate nevăzut. Aici vedem clar ființa supremă a Preoției lui Melhisedec arătătoare Preoției Mântuitorului nostru Iisus Hristos prin aducerea Jertfei cu Pâine și Vin; iar nu cu jertfe de animale, ca preoția lui Aaron, căci ființa și superioritatea Preoției, de felul jertfelor atârnă.

11) Melhisedec nu se pogoară din sămânța lui Levi, ca Aaron și ceilalți Arhierei și Preoți ai V. T. Mântuitorul - ca și Melhisedec - nu se trăgea din Levi; ci din Patriarhul Iuda, fiul lui Iacob (Mt. 1,2-3; Lc. 4, 33-34).

12) Melhisedec, după cum arată Sf. Scriptură, n-a săvârșit multe lucrări sfințite; ci una singură, cu o foarte mare însemnătate: aducerea jertfei Pâinei și Vinului, cu Înalta binecuvântare arhierească din partea Dumnezeului Celui Preaînalt, căruia preoțea. Așa și Mântuitorul Hristos, o unică lucrare Dumnezeiască superioară tuturor celorlalte săvârșind, aducându-Se jertfă pe Sineși lui Dumnezeu-Tatăl,

Jertfă vie, universală și eternă pentru mântuirea lumii, prin aceasta a făcut și face Sfinți pe toți credincioșii urmăritori ai Săi.

13) Despre Melhisedec n-arată Sf. Scriptură că a murit și după aceasta are Preoția veșnică. Mântuitorul Hristos însă, fiind veșnic, are Preoția veșnică, după rânduiala lui Melhisedec, nu ca preoții V. Test., care fiind muritori erau neputincioși a rămâne veșnic, și după urmare nu puteau să aibă nici preoția veșnică.

14) Melhisedec a fost Arhiereu al popoarelor din neamuri; astfel și Mântuitorul Hristos, a fost și este pururea Arhiereu - nu numai al poporului israiel, ca Aaron și urmașii lui - ci al tuturor neamurilor, pentru care S-a jertfit, lucrând la mântuirea lor. Aceasta o arată clar cei mântuiți, zicând: „Vrednic ești, Doamne, să iei cartea și să deschizi pecețile ei, că Te-ai junghiat și ne-ai răscumpărat pe noi lui Dumnezeu cu Sângele Tău, din toată seminția și limba și norodul și neamul. Și ne-ai făcut pe noi Dumnezeului nostru împărați și Preoți, și vom împărăți pe pământ..." (Apc. 4, 9-14).

Aceste asemănări ale marei preoții și împărății a lui Melhisedec, arătătoare universalei și eternei Arhierii și Împărăției a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, le-am pus aici cu iubitorul scop al edificării, luminării și înălțării Creștinilor noștri dornici de hrană spirituală, mântuire și redobândirea fericirii lor vremelnice și veșnice.

Salimul peste care împărățea Melhisedec, se pare că nu era Ierusalimul, deși mulți au socotit așa. Salimul era în ținutul lui Manase, aproape de Enon și Schitopoli, aproape de râul Iordanului, pe unde boteza Ioan (Ioan 3, 23). Ieronim istorisește că rabinii arătau locul în Salim unde fusese palatul Împăratului-Preot Melhisedec. Tot deodată se mai spune, că mai pe urmă, după ce Avraam, după porunca lui Dumnezeu, a înălțat pe Isaac spre Jertă, sus pe Muntele Moria - preînchipuind Jertfirea Mântuitorului Hristos pe Crucea de pe Golgota - Melhisedec, prin inspirația Divină, văzând însemnătatea locului aceluia în viitorime, s-a mutat din Salim acolo, unde a zidit o cetate. Cetății acesteia i-a pus nume combinat, din limba grecească și evreiască: Ierusalim, „Ieros" în limba grecească însemnă „Sfânt", iar „Salem" în evreește se zice „Pace". Astfel „Ierusalim" se înțelege „Sfânta Pace". Această numire i s-a dat cu drept cuvânt, fiindcă acel loc se sfințise prin ascultarea de Dumnezeu, prin jertfa lui Avraam, și cu arătarea lui Dumnezeu acolo, unde a și întărit cu el așezământ de Sfântă pace veșnică.

Melhisedec, ca și Avraam, s-au născut și crescut păgâni-idolatri. Prin o socoteală luminată, amândoi au părăsit părinți, rude, prieteni, cunoscuți, compatrioți, idolatri, și au ascultat pe Dumnezeu, crezând, ascultând, rugându-se și slujind Lui. În lumea de azi păgânizată, să mergem și noi pe urmele acestor doi mari bărbați Sfinți ai V. Test., și ne vom folosi mult, vremelnic și veșnic, dobândind cu îmbelșugare binecuvântarea lui Dumnezeu.

„Dacă Melhisedec, tipul Domnului Hristos, a binecuvântat pe Avraam, rădăcina Iudeilor, cu mult mai vârtos, Hristos binecuvintează și sfințește pe toți cei ce cred întru El" (Pateric).

„Cel ce este de la Dumnezeu, Cuvântul lui Dumnezeu îl ascultă... Și de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia Lui, pe acela îl ascultă El. Cel ce biruiește îl voi face pe el stâlp în Biserica Dumnezeului Meu, și afară nu va mai ieși. Eu voi scrie peste el Numele Dumnezeului Meu și numele Cetății Dumnezeului Meu, Ierusalimul cel Nou, care se pogoară de sus, de la Dumnezeul Meu, și Numele Meu cel nou" (Apc. 3, 12; Ioan 8, 47; 9, 31).

Omule, tu te jertfești pentru mântuirea ta? Lucrătorii de bumbac, care fac stofele de Persia, știu că vor muri de oftică. Și se jertfesc! Lucrătorii de hârtii zugrăvite, știu că vor muri otrăviți cu arsenic. Și se jertfesc! Lucrătorii de cuie aurite mor paralitici. Și se jertfesc! Lucrătorilor de chibrituri, adeseori li se taie gingiile și fălcile. Și se jertfesc! Și tu, creștine, ce vei face pentru ca să poată zice Mântuitorul și despre tine: „Și tu te-ai jertfit?!".

Jertfele omenești și rostul lor. Cine n-a auzit despre generalul italian Nobile și despre mulți oameni de știință, care și-au pus viața în pericol spre a descoperi Polul Nord? În fața unor asemenea strădanii, trebuie să ne dăm seama, că pe lângă lupta pentru pâine, omul știe să lupte și pentru scopuri mai înalte. Nu este lucru neînsemnat a cunoaște poziția în spațiu a planetei noastre, nici situația pământului față de soare și restul anotimpurilor. Cercetătorii Polului Nord ne pot duce în privința aceasta la cercetări însemnate. Cu drept cuvânt a zis cineva: „Este extraordinar ce fascinație au acești poli, în special cel nordic, asupra unor anumiți oameni. Dacă li s-ar fi spus că în mijlocul ghețurilor eterne se ascund cele mai minunate palate de aur și cristal, locuite de zânele cele mai frumoase, totuși, exploratorii nu ar fi pus atâta căldură și râvnă, câtă au pus ca să-și riște via-

ța pe cele mai groaznice pustietăți de ghiață (Ziarul „Universul" 9 iulie 1928).

„Rogu-vă dar pe voi, fraților, pentru îndurările lui Dumnezeu, să vă puneți înainte trupurile voastre jertfă vie, sfântă, bineplăcută lui Dumnezeu, slujba voastră cea cuvântătoare. Și să nu vă asemănați chipului veacului acestuia; ci vă schimbați la față întru înnoirea minții voastre, ca să cunoașteți voi care este voia lui Dumnezeu cea bună și plăcută și deplin" (Rom. 12, 1-2).

Fiecare-i răsplătit după jertfa sa. Odinioară un cerșetor din India a auzit că împăratul indian trece prin satul său. El credea că împăratul îl va ajuta să iasă din mizeria în care se afla. Îndată ce a intrat împăratul cu alaiul său în sat, cerșătorul s-a prezentat înaintea lui și i-a cerut ajutor. Împăratul atunci i-a zis: „Tu nu știi că supușii sunt datori a-și arăta recunoștința mai întâi către mai-marii lor? Dacă dorești să te ajut, mai întâi fă tu ceva către mine...". Săracul avea orez în desagii săi. Își băgă mâna în desagi și scoase un pumn de boabe, dar repede răzgândindu-se și-a pus boabele la loc, și a oprit numai unul în mâna sa, zicându-și în sine: „Și așa, împăratul e foarte bogat, și n-are nevoie de orezul meu". Împăratul primind bobul de orez de la cerșetor, i-a pus și el în desagi (de unde-l luase) un bob de aur; și s-a dus. Cerșetorul, fără a ști ce dar i-a făcut împăratul, a plecat. Ajungând acasă, deschise desagii ca să afle acolo darul împărătesc... Dar mare-i fu mirarea când văzu că numai un bobuleț de aur era în desagi. Atunci săracul venindu-și în simțire, regretă, zicând în sine; „Dacă ași fi dat împăratului un pumn de orez, ași fi primit mai mult aur de la el! Cu zgârcenie i-am dat dar, cu zgârcenie am fost răsplătit!..." (D-ca Ort. a IX Nr. 29-30).

Iubirea lucrătoare a mamei, e o jertfă sfântă. Știți voi iubiților, fii și fiice duhovnicești, care este lucrul cel mai de preț pentru om și greu de îndeplinit? Este lepădarea de tine însuți și viețuirea numai după voia Domnului, iertând totul și îndurând totul. Este a munci și a întrebuința mai puțin timp pentru tine și mai mult pentru binele aproapelui. Este a nu te îngriji și a nu trăi numai pentru tine, ci mai mult pentru binele altora. Cu această prețioasă virtute trăi Domnul pe pământ! Cu această jertfire de sine, pentru fericirea altora, trăiră și Apostolii și ucenicii lor. Mulți socotesc că e cu neputință pentru om, o așa de mărinimoasă lepădare de sine, că ar fi prea greu de împlinit această datorie. Unde este iubire, acolo nu

este nimic prea greu. Și când oare pretinde Dumnezeu prea mult de la noi muritorii? Dumnezeu cere aceasta prin Fiul Său Iisus Hristos, „Cine Mă iubește, a zis El, acela să se lepede de sine și să-Mi urmeze Mie". Și nu este cu neputință să urmăm pe Fiul lui Dumnezeu. Zici poate: „Se cere prea mult!" Totuși, este o persoană a cărei chemare, a cărei ocupație, este ca, din iubire, să se uite pe sine și să se dedice în totul cu îngrijirea de alții, care să fie totul pentru alții și nimic pentru sine.

Este mama, mama creștină, care vrea cu tot dinadinsul să merite frumosul nume și vrednic de respect pe care-l poartă. Ea poartă grijă ziua și noaptea, și nu pentru ea, ci pentru binele fiilor ei. Ea lucrează neîncetat și nu pentru întreținerea ei proprie, cât mai ales pentru fericirea urmașilor ei. Seara ea cade obosită și doarme pentru a-și agonisi puteri noi, nu pentru ea, ci pentru alții: pentru ca soțul ei, copiii ei, slugile și toți care o înconjoară, să se bucure de viață. Ea nu are altă răslpată pentru toată viața ei plină de oboseală, decât privirea acelora pentru care ea s-a trudit să-i facă fericiți. Pentru aceasta face ea economie, pentru aceasta se trudește, pentru aceasta se lipsește ea de multe și de multe.

Ea nu trăiește numai pentru dânsa. Soarta ei, fericirea ori nefericirea ei, sunt legate de acelea ale soțului ei, care odinioară îi era străin. Ea se împacă cu situația lui. De e sărac, împarte cu el sărăcia; de e urmărit să sufere pedeapsă, ea, nevinovată fiind, îndură cu el și pentru el suferințele lui; de e bolnav, ea veghează și-l îngrijește, și suferă mai mult ca el. Ea nu trăiește numai pentru sine, ci mai mult pentru alții. Ea este mamă. Ea trăiește pentru copiii ei; mai mult pentru ei, decât pentru sine. Pentru ei își dă viața. Le răscumpără sănătatea cu mii de jertfe. Când toți ceilalți pot dormi, ea veghează în tăcerea nopții pentru micuțul ei iubit.

Ea îngrijește pe copilul plăpând când este bolnav. Ascultă cum respiră și se roagă în tăcere lângă leagănul lui. Nimeni nu știe ce face ea. Nimeni nu știe cât suferă ea: Numai Dumnezeu Atotțiitorul știe. Ea a și uitat totul, îndată ce Dumnezeu a dăruit viață drăgălașului ei. Nu mai ține minte câte a îndurat pentru el. Nimeni nu-i mai vorbește de jertfele ei, de suferințele ei. Nimeni nu-i răsplătește. Pe ea numai Dumezeu o va răsplăti, căci numai El nu uită lacrimile ei, după cum nu uită nici o faptă a noastră făcută din iubire pentru alții (Prel. de Pr. N. Runceanu).

24. Am dus jertfă, liturghii, etc. la Sfânta Biserică din furături și osteneli străine?

Și această apucătură e o urâciune înaintea lui Dumnezeu. Când cineva fură, răpește, ține, își însușește și dă înapoi ceea ce a luat sau a găsit din averea aproapelui său, orice ar duce acesta la Sf. Biserică, nu este a lui ci a aproapelui său, pe care l-a păgubit. Fiecare creștin Ortodox să țină bine seama și de aceasta, ca să nu se căiască zadarnic mai târziu. Aceasta o arată și Dumnezeiasca Scriptură, zicând: „Cel ce jertfește din nedreptate, prinos hulit este lui, și nu sunt spre bună vrere hulitorilor celor fărădelege. Nu bine voiește Cel Preaînalt în darurile necredincioșilor, nici înmulțirea jertfelor curățește păcatele. Cel ce aduce jertfă din averea săracilor, înjunghie pe fiu înaintea tatălui său. Pâinea celor lipsiți este viața săracilor, și cel ce o ia pe aceasta, omul sânguirilor este. Cel ce ia hrana cea de lipsa, este ca cel ce omoară pe aproapele său, și cel ce oprește simbria slugii, ca cel ce varsă sânge. Când unul zidește și altul strică, ce folos fac, fără numnai se ostenesc. Când unul se roagă și altul blesteamă, al cui glas va auzi Stăpânitorul? Cel ce se spală de la mort și iarăși se atinge de el, ce i-a folosit lui spălarea sa? Așa omul cel ce postește întru păcatele sale și iarăși merge și face aceleași. Rugăciunea lui cine o va asculta? Și ce a folosit smerindu-se pe sine?" (Is. Sir. 34, 20-29).

„Jertfa celor nelegiuiți e o urâciune pentru Domnul, mai cu seamă când o aduc pentru o fapta rușinoasă... (Prov. S. 21, 27). Oare ziua Domnului e întuneric și nu lumină, beznă și nu strălucire? Urât-am, disprețuit-am prăznuirile voastre (idolatrizate, anticreștinești), nu simt nici o plăcere pentru sărbătorile voastre. Când îmi veți aduce prinoase, nu le voi binevoi, și la jertfele de mâncare ale noastre nu voi privi. Depărtează de la Mine zgomotul cântecelor și muzicilor tale (anticreștinești)..." (Amos. 5, 20-27; comp. Is. 1). Acestea zice Domnul: *„...Eu îmi îndrept privirea Mea spre cei smeriți, spre cei cu Duhul umilit, care tremură la Cuvântul Meu!* (Dar nelegiuitul, jefuitorul, răpitorul) *cel ce înjunghie un bou, ca și cel ce omoară un om, cel ce jertfește o oaie, ca și cel ce rupe gâtul unui câine; cel ce aduce prinos, ca și cum ar aduce sânge de porc; cel ce aduce jertfă de tămâie, ca și cum se închină la idoli. Ei au osebit căile lor, și întru urâciunile lor binevoiește sufletul lor. Pentru aceasta și Eu voi alege pentru ei soarta cea rea, și cele ce îi înfricoșează le voi*

aduce peste ei; căci am strigat și nu Mi-au răspuns, am grăit și nu M-au auzit, au făcut fărădelegi înaintea ochilor Mei și au ales ceea ce nu-Mi place Mie...!" (Is. 66, 1-4; comp. 2 Lege 24).

„Dacă cineva va greși - zice Domnul lui Moise - și cu bună știință va nesocoti poruncile Domnului, tăgăduind înaintea aproapelui său, ceea ce acesta i-a încredințat sau i-a lăsat în păstrare, sau ceea ce i-a furat, sau aceea cu care a amăgit (înșelat) pe aproapele său, sau tăgăduind lucrul aproapelui ce l-a găsit și l-a tăinuit, sau jurându-se strâmb pentru ceva, ce atrage păcat înaintea oamenilor; dacă se va dovedi că a greșit și s-a făcut vinovat, să întoarcă ce a furat, sau ce a răpit, sau ce i-a fost încredințat, sau ce a fost pierdut și găsit de el. Tot lucrul acela să-l întoarcă înapoi, ori să-l plătească întreg păgubașului, adăugând pe deasupra a cincia parte din prețul lui, să-l dea aceluia al căruia este lucrul, în ziua când își va cunoaște vina sa... Apoi după aprecierea ta să aducă, prin Preot, jertfă pentru curățirea de păcatul său" (Lev. 6, 1-7; comp. Num. 5, 6-7; Lev. 19, 11-12; F. Ap. 5, 4; Cols. 3, 9; Ieș. 22, 7-10-11; Prov. S. 24, 28; 26, 19; 2 Lege 2, 1-3; Ier. 7, 9; Zah. 5, 4; Lev. 5, 14-19; 1 Împ. 12, 6; Lc. 19, 8).

Aceasta o arată clar și Mântuitorul, zicând: *„...Deci, de îți vei aduce darul tău la Altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta; lasă acolo darul tău înaintea Altarului și mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău, și atunci venind adu-ți darul tău... "* (Mt. 5, 23-26).

Nu toate jertfele se primesc la Sf. Biserică. Episcopul este dator să știe ale cui daruri trebuiesc primite și ale cui nu, căci la aducerea darurilor el trebuie să se păzească de cârciumari, pentru că: „Nu se va îndrepta cârciumarul de păcatul său" (Is. S. 26, 25), deoarece și Isaia mustrând pe Israil, a zis undeva despre ei: „Cârciumarii amestecă vinul cu apă" (Is. 1, 22). Dar și de desfrânați trebuie să se păzească, căci: „Nu vei aduce Domnului plata desfrânatei" (2 Lege 3, 14), asemenea și de răpitori și de lacomi de bunurile altora și de cei ce fac adulter, pentru că jertfele acestora sunt urâte înaintea lui Dumnezeu. Dar și de cei ce apasă pe văduvă și chinuiesc pe orfani și umplu închisorile cu nevinovați sau și de cei ce tratează rău pe servitorii lor, cu bătăi, zic, și cu foamete și cu muncă grea, sau și de cei ce pustiesc orașe întregi, trebuie să fugi, Episcope, căci jertfele acestora sunt pângărite.

De asemenea vei îndepărta pe plastografi, pe ritorii care con-

buie la nedreptate, pe cei care fac idoli, pe hoţi şi vameşi nedrepţi, pe cei care au cântar şi măsuri mincinoase, pe soldatul pârâş, care nu se mulţumeşte cu solda sa, ci năpăstuieşte pe săraci (Lc. 3, 14), pe ucigaş şi călău, pe judecătorul călcător de legi, pe cel ce răstoarnă ordinea lucrurilor, pe cel ce unelteşte rele împotriva oamenilor, pe săvârşitorul de fapte netrebnice, pe beţiv, pe hulitorul împotriva lui Dumnezeu, pe cel peste măsură desfrânat, pe cămătarul cumplit şi pe oricare alt făcător de rele şi care se luptă împotriva voinţei lui Dumnezeu, căci zice Scriptura: „Toţi aceştia sunt urîţi înaintea lui Dumnezeu". Cei care prin urmare primesc daruri de la astfel de oameni, şi hrănesc cu ele pe văduve şi pe orfani, vor fi supuşi judecăţii lui Dumnezeu, ca şi Adonias (3 Împ. 13) proorocul despre care se vorbeşte în cărţile împăraţilor, şi care, pentru că n-a ascultat de Dumnezeu şi a mâncat pâine şi a băut apă în locul unde Dumnezeu nu i-a dat voie din pricina idolatriei lui Ieroboam, a fost ucis de un leu, căci pâinea care se serveşte văduvelor din agoniseală cinstită, este mai dreaptă, chiar de este rea şi puţină, decât cea provenită din nedreptate şi pâră mincinoasă, chiar de este multă şi bine pregătită, pentru că zice Scriptura: *„Mai bun este puţinul agonisit cu dreptate decât bogăţia multă a celor păcătoşi"* (Ps. 36, 16). Iar văduva, care se hrăneşte şi se îndestulează din darurile nelegiuiţilor, chiar dacă se va ruga pentru ei, nu va fi ascultată, căci Cunoscătorul de inimi (Mt. 1, 24; 15, 8) Dumnezeu, S-a pronunţat cu hotărâre faţă de nelegiuiţi, zicând: *„Chiar Moise şi Samuel de-ar sta înaintea Mea pentru ei, nu-i voi asculta. Şi tu nu te ruga pentru poporul acesta şi nu stărui ca să fie miluiţi, şi nu mijloci la Mine pentru ei, că nu te voi asculta"* (Ier. 15, 1; 7, 16). Ba încă acei ce păcătuiesc şi nu se pocăiesc, nu numai că nu vor fi ascultaţi în rugăciunile lor, dar şi pe Dumnezeu îl mânie, aducându-i aminte de nelegiuirea lor.

Feriţi-vă prin urmare, de astfel de daruri ca de „preţul câinelui" şi de „plata desfrânatei", căci amândouă sunt oprite prin legi (Deutr. 23, 17). De aceea nici Elisei n-a primit cele dăruite de Azail, nici Ahia (4 Împ. 8) cele dăruite de Ieroboam. Iar dacă Proorocii lui Dumnezeu n-au primit darurile nelegiuiţilor, drept este ca nici voi, Episcopilor, să nu primiţi, căci şi „Simon Magul (F. Ap. 8, 18-20), aducându-ne bani", mie Petru şi lui Ioan, a încercat să cumpere Harul lui Dumnezeu, care nu se poate vinde. Şi noi, neprimind banii, ne-am rugat să fie în veci blestemat „că a crezut să dobândească Darul lui Dumnezeu",

nu prin bunăvoinţă către Dumnezeu, ci „prin cumpărare cu bani". Fugiţi dar de darurile aduse la Jertfelnicul lui Dumnezeu cu rea cunoştinţă, căci zice: *„Stai departe de cel nedrept, şi nu te vei teme, şi frica nu se va apropia de tine"* (Is. 54, 14).

Iar dacă ziceţi: că, aceştia sunt acei care ne dau milostenii, şi dacă nu vom lua de la ei, cu ce vom ajuta văduvele şi săracii poporului; veţi auzi de la noi, că pentru aceia vi se dau daruri, ca leviţilor, prinoasele poporului vostru, ca să va îndestulaţi şi pe voi şi pe cei săraci, şi ca nu, siliţi de sărăcie, să primiţi de la cei răi. Iar dacă Bisericile sunt atât de sărace, mai de folos este a muri, decât a primi ceva de la duşmanii lui Dumnezeu, spre necinstea şi batjocura prietenilor Lui, căci despre unii ca aceştia zice şi Proorocul: *„Untdelemnul păcătosului să nu ungă capul meu"* (Ps. 140, 6). De aceea, cercetaţi pe astfel de aducători de daruri, şi primiţi de la cei ce umblă cu dreptate şi îngrijiţi de cei strâmtoraţi; iar de la cei scoşi afară din Biserică nu primiţi, până ce nu sunt găsiţi vrednici a fi membri ai Bisericii. Dacă e lipsă de daruri, dă de veste fraţilor, şi făcând colectă de la ei, ajută cu dreptate pe orfani şi pe văduve.

Spune însă poporului de sub tine cele ce zice şi Solomon înţeleptul: *„Cinsteşte pe Domnul din agoniselile tale drepte şi adu-i pârgă din roadele tale drepte, ca să umple grânele tale cu belşug şi teascurile tale să reverse vinul"* (Prov. S.). Aşadar, din munca cinstită a credincioşilor să hrăniţi şi să îmbrăcaţi pe cei săraci, iar banii strânşi de la ei, precum am spus mai sus, rânduiţi-i să fie întrebuinţaţi la răscumpărarea Sfinţilor, liberând pe sclavi, pe prizonieri, pe cei supuşi la grele încercări, pe cei trimişi la luptă (lupta gladiatorilor) şi moarte prin osândă din partea tiranilor pentru Numele lui Hristos, căci zice Sf. Scriptură: *„Scapă pe cei ce sunt duşi la moarte, şi nu te feri de cei ce sunt aproape de a fi ucişi"* (Prov. S. 24, 11).

De vine cumva însă nevoia să primiţi bani, fără voia voastră, de la vreun nelegiuit, cheltuiţi-i pe lemne şi cărbuni, ca văduva sau orfanul, primind ceva din ei, să nu fie nevoiţi să-şi cumpere hrană sau băutură, cum nu se cuvine, căci drept este ca aceste daruri din partea nelegiuiţilor să fie hrană pentru foc, nu mâncare pentru pioşi. Acestea hotărăşte şi Legea, poruncind să nu se mănânce jertfa întârziată, ci să se ardă în foc (Lev. 19, 6). Asemenea daruri nu sunt rele prin firea lor, ci prin intenţia (gândul) celor care le aduc; iar noi vă poruncim aceasta nu ca să urâţi pe cei ce se apropie de noi, deoa-

rece știți că adeseori păcătoșilor le-a folosit întâlnirea cu cei pioși, și că numai întovărășirea cu ei la cele religioase este vătămătoare. Acestea deci, iubiților, să fie zise numai spre siguranța voastră („Scrierile Părinților Apostolici", o. c. pg. 106-109).

Pâinile negre. A fost odată un om bogat, care se zice că împrumuta și pe împăratul și pe Papa de la Roma cu bani, așa era de bogat. Făcuse el și fapte bune, făcuse spitale, Biserici, le împodobise cu odoare. Toate acestea însă, numai ca să-l laude lumea și să-și acopere nedreptățile prin care își agonisise atâta amar de bogăție.

Într-o seară de iarnă, pe când se întorcea la palatul său, la poartă îl întâmpinară câțiva cerșetori, pe jumătate goi, cerându-i milă. Bogatul îi luă la goană. Cerșetorii, siliți de foame, și mai mult se înghesuiseră spre el. Și când vru să se aplece să ia, poate vreo piatră să arunce în ei, bogatul zări un servitor venind cu un coș de pâini negre, pentru argații săi. Îi făcu semn să se apropie, băgă mâinile în coș și scoase pâinile și le aruncă cerșetorilor flămânzi. Intră apoi în casă, se culcă și adormi.

În timpul somnului visă c-a murit și că veni la el Arhanghelul Mihail cu balanța în mână ca să-i cântărească faptele. Bogatul recunoscu numaidecât că în partea care atârna mai greu, erau lucrurile văduvelor luate amanet și banii agonisiți de el pe căi nedrepte și necinstite, prin fraudă și camătă. Începu deci să se înfricoșeze.

„Sfinte Mihaile, zise el, dacă pui de o parte toată agoniseala vieții, pune, de cealaltă parte, rogu-te, și faptele mele bune. Nu uita spitalul cutare, nu uita Biserica cutare". „Nu te teme, răspunse Arhanghelul. Nu voi uita nimic". Și cu mâinile-i Sfinte, așeză în partea cealaltă a balanței, spitalul și Biserica. Și brațul balanței nu se aplecă deloc.

„Sfinte Mihaile, zise bogatul cu mai mare teamă, vezi bine, te rog: N-ai pus cădelnița cea frumoasă de la Biserica Sfântul Ioan, nici amvonul de la Sfântul Andrei, care m-au costat atât de scump!" Sfântul Mihail puse cădelnița și amvonul. Cântarul nu se lăsă deloc. Bogatul începu să-și simtă fruntea plină de-o sudoare rece. „Sfinte Arhanghele, întrebă el, ești sigur că balanța este dreaptă?" „Cântarul acesta, zise zâmbind Sf. Mihail, nu e de felul acelora pe care le întrebuințează speculanții și zarafii voștri pe pământ".

„Cum, suspină bogatul palid de tot. Biserica mea, cădelnița mea, amvonul, spitalul meu cu toate paturile din el, nu cântărește la un

loc nici cât un fir de iarbă, sau nici cât o pană de pasăre?"
„Vezi bine, zise Arhanghelul. Până acum, greutatea nedreptăților tale apasă mai mult în balanță decât sarcina ușoară a faptelor bune ce ai făcut". „Mă voi duce, așa dar, în iad", zise bogatul. Și dinții începură să-i clănțăne de groază. „Mai ai răbdare, îi zise Sf. Mihail, n-am isprăvit încă. Mai am astea... Și Sf. Mihail luă pâinile negre, pe care bogatul le aruncase cerșetorilor, și le puse și pe ele. Balanța începu să se coboare de partea faptelor bune, iar cealaltă să se ridice, până ce veniră una în dreptul celeilalte. Oprindu-se acul, arătă egalitatea celor două părți. „Ei, iată, nu ești nici pentru Rai, dar nici pentru iad, îi zise Arhanghelul. Hai, întoarce-te acasă și apucă-te de fă cât mai multă milostenie, fără să mai ții ca să te mai vadă cineva și a fi lăudat". Deșteptându-se bogatul, luă hotărârea ca să urmeze sfatul Arhanghelului. În timpul celor trei ani, pe care-i mai petrecu pe pământ, el fu foarte milos cu cei săraci și nefericiți, și făcu pomeni peste pomeni, în așa fel, că, ce făcea dreapta, nu știa stânga (Prel. după Anatole France, de Pr. N. Runceanu).

Dă-ți pomană cu mâna ta, cât trăiești. Bătrânii cad de multe ori în păcatul zgârceniei. Asta-i de când e lumea. Era odată un om bătrân. Și omul ăsta nu dădea niciodată de pomană, deși avea de unde. Ce-și zicea el: „Lasă că dacă oi muri, mi-or tot da feciorii" (că avea doi feciori). Și cum spusei, era zgârcit bătrânul, nevoie mare. Nu se îndura nici la orfan, nici la văduvă, ci întotdeauna se scăpa cu vorba: „Dacă oi muri, mi-or da feciorii". Într-o zi, feciorul cel mai mic, se hotărî să-i dea o pildă lui tată-său, și după ce-și făcu un plan în minte, nu mai aștepta acum decât vremea potrivită. Veni și vremea aceasta. Într-o seară pe când ploua ca și cu găleata și era un întuneric, de, să-ți fi dat unul o palmă, nu știai din ce parte ți-a dat-o; dar pentru planul feciorului, vremea asta era minunată. Intră în odaia lui tată-său și zise: „Tată, hai degrabă, că moare Moș Dascălu și te cheamă să-ți spună ceva cu limbă de moarte"... „Măi băiete, da cum se poate pe așa vreme să iasă cineva din casă, și tocmai unde să mă duc? în capul satului!" că acolo ședea Moș Dascălu. „Nu se poate, tată, trebuie să mergi, că-i păcat mare. Cine știe ce vrea să-ți spună; dacă te cheamă, trebuie să mergi numaidecât să-l apuci încă în viață".
Se mai codi ce se mai codi bătrânul, și în cele din urmă, văzând că feciorul o ține una și bună, se hotărî să se ducă. „De, m-aș duce,

măi băiete, dar iată, afară-i mânia lui Dumnezeu și întuneric de ți-e groază. „Lasă tată - a zis băiatul - că dacă plouă, vom lua o umbrelă, iar dacă-i întuneric, luăm un felinar". Cu vai-nevoie bătrânul porni, și cu dânsul și feciorul cu felinarul în mână. Dar băiatul, cum făcea, cum dregea, rămânea tot în urmă cu lumina, încât bietul bătrân, ba cădea într-o hârtoapă, ba călca printr-o băltoacă, vai de capul lui ce mai pățea, până când zise băiatului: „Dar treci cu lumina înainte, dragul tatii, că mi-oi rupe gâtul, păcatele mele, ori mi-oi scrânti vreun picior, săracul de mine". Feciorul atâta aștepta, și zise: „Hai tată acasă, că nu te cheamă nimeni. Ci eu te-am făcut să cunoști cum are să fie pomana, ce-ți vom da-o noi. Ce folos că în urmă vei avea dat de pomană, dacă nu vei avea dat și înainte. Căci dacă lumina felinarului din urmă nu-ți folosește, deasemenea și pomana din urmă nu-ți folosește. Deci trebuie să-ți dai d-ta înainte de moarte de pomană, dacă vrei să-ți fie drumul luminat pe deplin pe lumea cealaltă". Bătrânul, de atunci și până la moartea lui, fu unul dintre cei mai darnici și mai milostivi de prin părțile acelea, încât se minunau văduvele și orfanii de schimbarea lui, care după cum vedeți, înțelesese pilda feciorului său cuminte (Tudor Răzeșu „Șezători de seară", pg. 140-142).

25. Am dat învățături mincinoase contrare învățăturilor Sfintei Biserici Ortodoxe, prin care s-au pierdut mulți Creștini, căzând în prăpăstiile: ereziilor, ateismului, necredincioșiei și a viețuirii anticreștinești?

Păcatul acesta cauzând ruperea Sufletelor de la sânul Sf. Biserici, se canonisește la fel cu acela al ucigașilor (pentru că și aceștia ucid Suflete, adică le aruncă în iad), și cu al celor ce fură cele Sfinte. Dezlegarea și iertarea acestui greu păcat se poate dobândi luptând pentru a duce în sânul Sfintei Biserici cinci suflete rătăcite în locul celui pierdut, și în cel mai greu caz și mai puține, până la cel puțin unul pentru altul pierdut. Fiecare Creștin este dator a priveghea să nu cadă în acest satanicesc păcat, și totodată să ia seama a nu se înșela de unii amăgitori ca aceștia *„Păziți-vă de proorocii mincinoși* - ne zice iară și Mântuitorul - *care vin la voi în haine de oi; iar înăuntru sunt lupi răpitori... "* (Mc. 8, 15; Mt. 16, 6-12; 7, 15). *„Păziți-vă de câini, păziți-vă de lucrătorii cei răi, păziți-vă de tăiere". „...Că după ducerea mea vor intra lupi grei între voi, care nu vor cruța*

turma. Și dintre voi înșivă se vor scula bărbați grăind îndărătnicii, ca să tragă pe ucenici după dânșii" (Filip. 3, 2; F. Ap. 20, 28-30; comp. Gal. 1, 6-7; Tit. 1, 11; 3, 10-11; 1 Tim 4, 1-14; 2 Petru 2, 1-3; Efs. 4, 14; Rom. 16, 17-18).

„Vă rog pe voi, fraților, să vă păziți de cei ce fac împerecheri și sminteli împotriva învățăturii (Ortodoxiei Crestine) care voi v-ați învățat; și să vă feriți de ei. Că unii ca aceia, Domnului nostru Iisus Hristos nu slujesc; ci pântecelui lor, și, prin cuvinte bune și cuvântare de bine, înșeală inimile celor proști... De omul eretic, după una și a doua sfătuire, te ferește; știind că unul ca acela s-a răzvrătit și păcătuiește, fiind singur de sine osândit... Mă tem de voi, ca nu cumva precum șarpele a amăgit pe Eva cu vicleșugul său, așa să se strice și înțelegerile voastre, de la adeverința cea întru Hristos. Că de-ar propovădui cel ce vine pe alt Iisus, pe care (noi Apostolii lui Dumnezeu) n-am propovăduit, sau de a-ți lua alt duh, care n-ați luat, sau altă evanghelie, care n-ați primit, bine l-ați suferi... Dar unii ca aceia ce sunt: apostoli mincinoși, lucrători vicleni, închipuindu-se în Apostolii lui Hristos. Și nu este de mirare, că însuși satana se preface în înger de lumină. Nu e dar lucru mare de se prefac și slujitorii lui ca slujitorii dreptății; cărora le va fi sfârșitul după faptele lor...". *„Mă mir că așa de curând vă mutați de la cel ce v-a chemat pe voi, prin Darul lui Hristos, la altă evanghelie. Dar nu este alta, fără numai sunt oarecare ce vă tulbură pe voi, și vor să strămute Evanghelia lui Hristos. Ci măcar și noi, sau Înger din cer de vă va binevesti vouă afară de ceea ce v-am binevestit vouă, anatema să fie. Precum am zis mai-nainte și acum iarăși zic: oricine de vă va binevesti vouă, afară de ceea ce ați luat, anatema să fie..."* (Mc. 8, 15; Mt. 16, 6-12; 7, 15; Filip. 3, 2; F. Ap. 20, 28-30; Rom. 16, 17-18; 2 Cor. 11, 3-4, 13-15; Gal. 1, 6-9; comp. Efs. 4).

Laicul învățător. Cum că nu se cuvine mireanului a porni cuvânt în public sau a învăța, însușindu-și de aici dregătorie dăscălească, ci a urma rânduirii celei predate de Domnul și a deschide urechea la cei ce au luat darul învățătorescului cuvânt, și a se învăța de la dânșii cele Dumnezeiești. Că într-o Biserică deosebite mădulare a făcut Dumnezeu, după glasul Apostolului (1 Cor. 12, 27). Pe care Grigorie Teologul arătat tâlcuind-o pe rânduiala cea din Biserică, o arată, zicând: „Pe această rânduială să o cinstim fraților, aceasta să o păzim. Unul, oricare, fie ureche; iar altul limbă. Unul mână; iar altul altceva. Acela învețe; iar acesta învețe-se. Și cel ce se învață

(fie) întru bună supunere, și cel ce dintru blândețe și cel ce slujește întru osârdie. Să nu fim toți limbă, partea cea prea gata. Că au doar toți sunt Apostoli? Au doar toți Prooroci? Au doar toți tâlcuitori? Și după oarecare: „Ce te faci pe tine păstor, oaie fiind? Ce te apuci a comanda oști, fiind rânduit între soldați?" Și undeva înțelepciunea poruncește: „Nu fii grabnic în cuvinte, nu te întinde împreună cu bogatul, sărac fiind, nici uita (nu pretinde) a fi mai înțelept decât cei înțelepți; iar de se va prinde cineva strămutând canonul acesta, 40 de zile să se afurisească" (Sin. 6 can. 64).

În chestiuni de credință canonul oprește pe laic a învăța în public, fără a avea autorizația Bisericii, lăsând clericilor îndeletnicirea acestui comandament. Această oprire are în vedere abuzul ce s-ar putea face din partea rău-voitorilor și a neînvățaților. Dacă însă ar fi laici care să cunoască doctrina și să arate prin viața lor că sunt următori preceptelor Divine, unii ca aceștia pot să învețe, luând exemplu de la alții care au servit Biserica, fără a fi clerici hirotonisiți (Dreptul Bisericesc D. G. Boroianu).

Dreptul mirenilor de a predica. Canonul 64 al Sinodului VI ecumenic, se ocupă, după cum vedem, cu puterea de a învăța în Biserică. Și această putere este în special „instruirea poporului lui Dumnezeu și explicarea Dogmelor Dumnezeiești, care s-a dat, prin Harul Duhului Sfânt, numai Arhiereilor și acelora care sunt autorizați la aceasta de către Arhierei" - după cum spun cei doi comentatori: Zonara și Balsamon. Aici este vorba, deci, de propovăduirea publică cu conținut dogmatic, pe care drept, Mântuitorul nostru Iisus Hristos l-a dat numai Apostolilor, zicând: *„Mergând, învățați toate neamurile..."* (Mt. 28, 19), și pe care drept, Apostolii l-au transmis urmașilor lor (Rom. 10, 15).

După Sf. Scriptură și după Sf. Tradiție, n-are voie să țină cuvântare, cu conținut dogmatic, nimeni altul, decât Episcopii și Peoții și Diaconii autorizați de Episcopi. Cuvintele din acest canon: „în public" ne arată că este vorba de propovăduirea publică, și în special predica bisericească despre adevărurile de credință. Nu li se interzice, însă, mirenilor, după cum spune Zonara, să răspundă, când este cineva întrebat „în particular și să învețe pe cel care a întrebat". De asemenea și Balsamon zice: „...Iar dacă este întrebat în particular, cu cumințenie, despre vreo chestiune dogmatică sau despre vreo altă chestiune mântuitoare de suflet, nu este împiedicat a răspunde

ceea ce crede". Biserica a primit însă, totdeauna, cu mulțumire pe unii mireni învățați și evlavioși, care se îndeletniceau cu expunerea doctrinei bisericești, în anumite margini.

De asemenea, sunt bine primiți, când în calitate de învățători în școli, în calitate de capi de familie, sau în calitate de conducători ai diferitelor societăți religioase, se străduiesc și se ocupă de doctrina creștină. Tot în legătură cu acest canon este și obiceiul vechi, după care li se îngăduie mirenilor evlavioși să rostească cuvântări în Biserică sau în cimitire, cu prilejul înmormântărilor (Vezi și canoanele Bisericii Ortodoxe însoțite de comentarii, de N. Milaș. vol. I, partea II, pg. 439).

În general, este vorba aici de uzurparea puterii de a învăța, care se săvârșise pe vremea Sinodului VI ecumenic, și care uzurpare din partea mirenilor a provocat pe Sfinții Părinți să alcătuiască acest canon. Episcopul singur are totalitatea puterilor în Biserică; așadar, el poate autoriza pe oricine să vorbească, dar numai cu această autorizație. Episcopul poate să îngăduie sau să oprească oricui să țină cuvântări, fie în Biserică, fie în afară de Biserică, supunând cenzurii sale o cuvântare oarecare, a unui mirean, ca să nu se strecoare vreo greșeală dogmatică.

Preoții și Diaconii, care sunt sub conducerea Episcopului, au această învoire de a vorbi, această putere de a învăța, transmisă chiar prin hirotonie și prin Cartea Canonică, pe care o primesc de la Episcop și prin care sunt autorizați să țină predici regulat, desigur, fiind trași la răspundere când ar strecura vreo greșeală dogmatică. Mirenilor însă, trebuie să li se dea pentru fiecare caz în parte autorizație, pentru că ei nu fac parte din ierarhia conducătoare în Biserică.

Acest canon se poate aplica și astăzi, când, în Biserica noastră, s-au cam uitat rolurile fiecăruia dintre membrii ei, și când unele rânduieli, așa de frumoase, ca acestea cuprinse în canonul de față, s-au aruncat la o parte, poate nu cu intenție, dar din lipsă de răscolire a trecutului nostru bisericesc Ortodox.

Să vedem în parte pe fiecare din aceste greșeli ale noastre, ale celor de azi:

1. S-au uitat rolurile membrilor din Biserică. Să cercetăm: Sf. Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu, tâlcuind cuvintele Sf. Apostol Pavel, spune: „Să respectăm, fraților, această rânduială, și să o păzim. Unul să fie ureche; iar altul, limbă; unul mână; iar altul altceva; unul să învețe; iar altul să se învețe!... Să nu fim toți limbă,

aceasta este prea lămurit; nici toți apostoli; nici toți profeți; nici toți tâlcuitori; și după aceea spune: De ce te faci pe tine păstor, oaie fiind? De ce te faci cap, picior fiind? De ce te apuci să comanzi oști, când ești rânduit între ostași?" (Om. 26; Despre buna rânduială în grăiri).

Citind cuvintele acestea, este cu neputință să nu ne întoarcem la vremea noastră, ca să vedem că azi, oile vor să fie păstori, picioarele vor să fie cap, și aproape și cel rânduit între ostași râvnește să fie comandant de oaste!... Mergem orbește spre o anarhie, pe care poate că o provoacă, de multe ori, și cei care sunt la conducere, că nu știu să se impună sau n-au cu ce să se impună, adică n-au autoritatea morală. Vorbim în general, în mersul tuturor treburilor noastre. Și trebuie să recunoaștem că așa este!...

Dacă ne întoarcem și privim numai în Biserica noastră, anarhia există și aici; și există o anarhie foarte puternică. Nu poate un Preot să facă o observație credinciosului, fără ca acesta, credinciosul, să nu se răscoale, că ar ști mai bine anumite lucruri. Și, mai rău, dacă credinciosul acela are vreun rol în administrația Bisericii, Preotul trebuie să fie supus, dacă nu vrea să aibă neplăceri, din partea celor care cred că li s-au dat anumite rosturi în Biserică, mai mult pentru pierderi, decât pentru ajutor în conducere. Asta este situația, în ce privește mai mult partea administrativă.

În ce privește partea învățătorească, apoi, acest canon este călcat de credincioșii mireni, care vorbesc în fel de fel de adunări, și chestiuni dogmatice și chestiuni morale și aproape orișice! Ba chiar în unele adunări ale credincioșilor noștri ce se numesc ortodocși, iese cine crede și spune și rugaciuni, zicând că sunt inspirate de Duhul Sfânt!... Acestea sunt „noutăți" luate de la sectanți, pentru că noi știm că „harismaticii" din veacul apostolic, au fost numai atunci, în vremea de formație a Bisericii și au dispărut treptat; iar Harul Sfântului Duh se împarte prin Sfintele Taine, numai prin slujitorii Altarului, în Biserică!

Mulți dintre cei de azi, Preoți și mireni, în râvna lor pentru Biserică, caută să facă anumite lucruri pe care le citesc în Sf. Evanghelie, vrând să se întoarcă la simplitatea timpurilor primare ale creștinismului. Și așa, vor să vorbească toți în Biserică, să cânte tot poporul, uitând hotărârile Sfinților Părinți, care hotărâri sunt categorice împotriva acestor lucruri, ce-au fost experimentate și discutate în soboare ecumenice, dar înlăturate, pentru că au dat greș.

Dar chiar la începutul formării Bisericii, era hotărâtă, categoric deosebirea între „conducători” și „conduși”, între „cler” și „popor” și cei care predicau erau Apostoli, trimiși spre acest lucru, și nu ieșeau ei din rândul credincioșilor, cu puterea lor.

Nu trebuie să se ia, astăzi, orice întâmplare din Sf. Evanghelie și să se repete în viața unuia care se crede inspirat de Duhul Sfânt, căci cine face așa, face ceea ce au făcut toți întemeietorii de secte și apoi o ia pe urma lor! Fiecare, deci, să-și păstreze locul său, și, după cum spune comentatorul Zonara: „Fiecare în locul în care a fost chemat, acolo să rămână!”

Greșesc și păcătuiesc acei mireni care vorbesc la întrunirile religioase despre chestiunile de dogmatică și fac explicarea Sfintei Scripturi, desigur, orișicum, fără să aibă pregătirea trebuitoare, să explice Sf. Scriptură, fără să știe ce este aceea: Ermineutică biblică, Arheologie, Introducere, Exegeză, etc. Și, dacă vorbesc fără să aibă autorizarea personală a Episcopului respectiv, calcă canonul acesta și se fac vinovați pedepsei prevăzute pentru neascultarea lui.

2. Am spus în al doilea rând că s-au aruncat la o parte unele rânduieli așa de frumoase, ca acestea, poate din lipsă de răscolire a trecutului nostru ortodox. Să luăm, de pildă, rânduiala din acest canon, de a nu vorbi despre chestiunile dogmatice „în public”.

Prin anul 1931, un Preot din București, dealtfel foarte inimos și pregătit, a organizat o discuție în contradictoriu, între el și șeful adventiștilor din București, discuție care trebuia să aibă loc în sala Fundației „Carol I” . Locurile, desigur, poate s-ar fi umplut de adventiști, nu doar ca să se convingă de adevărul Credinței Ortodoxe, și să se întoarcă cu toții la religia adevărată, ci, desigur, pentru a aplauda anumite încurcături în care credeau că va fi pus Preotul.

Chiar în ultimul timp, această discuție a fost oprita. De ce?!... Iată de ce: Se știa încăpățânarea sectanților, în fața celor mai clare adevăruri, și se știa că, dacă în particular nu s-a lăsat convins șeful adventiștilor de argumentele preotului nostru, apoi, cu atât mai puțin s-ar fi nădăjduit într-o plecare a lui, în fața publicului, care ar fi fost în mare parte de-ai lui. S-a respectat așadar, canonul de față și, oprindu-se discuția, s-a făcut așa cum trebuia să se facă, potrivit cuvintelor comentatorului Balsamon, cu privire la acest canon: „...Să nu vorbească despre credință, în public; căci se pare că se poartă jignitor față de sinodul din Calcedon, care a pus toate acestea la

punct, și acestea dau ocazia ereticilor, să cunoască cele ale noastre".

Iată deci, de câte primejdii putem să ne ferim dacă răscolim învățăturile cele vechi din Ortodoxie și mai ales aceste rânduieli ale canoanelor, când vrem să lucrăm bine în Sf. Biserică! Canonul acesta este unul dintre cele mai actuale, astăzi, când fiecare lucrează cum îl duce capul.

Să ne întoarcem dar, iubiților cititori, Preoți și mireni, la aceste rânduri așa de frumoase și sigure pentru picioarele noastre, în munca ce o depunem în Biserica Ortodoxă! (Diac. Ghe. I. Soare. D-ca Ort.).

Dreptatea lui Dumnezeu... În sfârșit, Dumnezeu S-a lăsat atins de rugăciunile noastre, scumpe Donat - zise Lactanțiu - și de acelea ale fraților noștri, care totdeauna și-au arătat credința lor printr-o mărturisire glorioasă. Pacea e din nou statornică pretutindeni, Biserica abătută se ridică, și Templul (e vorba de un templu ce se afla în Nicomidia) luminat de nelegiuiți, va întrece curând măreția lui cea dintâi. Pronia Dumnezeiască ne-a dat domnitori (Constantin și Liciniu) care au desființat măsurile sângeroase ale tiranilor și s-au arătat cu grijă de viața oamenilor, care, risipind întunericul veacurilor trecute, împrăștie asupra noastră luminile păcii. După zguduirile grozave ale unei furtuni sălbatice, aerul se curăță și noi ne bucurăm de limpezimea dorită. Dumnezeu întinde o mână de ajutor nefericiților; El șterge lacrimile celor întristați, vrăjmașii Lui sunt striviți, acei care distruseseră Templul Lui, s-au distrus ei singuri, acești răutăcioși, care de atâtea ori s-au îmbătat de sângele Creștinilor, și-au dat sufletele nelegiuite în mijlocul chinurilor, pe care le meritau cu atâta dreptate. Căci Atotputernicul n-a îndrăznit pedepsirea lor decât pentru a lua o mărturie vrednică de credință că nu este decât un singur Dumnezeu, că prin asemenea morți groaznice, El știe să se răzbune și împotriva nelegiuiților și trufașilor Săi vrăjmași. Despre felul cum au murit aceștia vreau să vorbesc eu. Prin pierderea vrăjmașilor lui Dumnezeu, nimeni nu va avea să se îndoiască de mărirea și puterea Lui.

Rătăcitorul sufletelor. Un monah oarecare stând în preajma Nilului, s-a lipit de el diavolul mândriei. Deci, întâi l-a rătăcit de la adevărata credință, și l-a adus la cugetarea celor ce se numeau Ierachiteni, care ziceau, cum că Mântuitorul n-a luat trup omenesc, nici că înviază trupul nostru cu care ne-am îmbrăcat; și cum că trei

începători sunt: Dumnezeu, materia și răutatea. Astfel a atras la răzvrătirea sa cinci sute de suflete. Și a putut face aceasta, căci grăia multe bârfeli de acest fel, către mulți. Apoi și diavoli a scos, după cum se spune de Domnul nostru în Sfintele Evanghelii, căci vor da semne și minuni, încât de-ar fi fost cu putință, să amăgească și pe cei aleși; căci cu domnul diavolilor într-adevăr scotea pe diavoli, pentru pierzarea sufletelor.

Episcopul acelui loc, a venit cu clerul său la Părintele Macarie, robul lui Dumnezeu, și rugându-l, îi zise: „Vino și ajută-ne; căci dacă până trăiești tu, nu vom curăți vecinătatea noastră, toți se vor lipi de dânsul, și întru pierzare se vor duce". Iar Sfântul a zis către dânsul: „Iată că vin, dar fiind om simplu, ce pot eu să-i fac". Iar Episcopul stăruia, rugându-l: „Eu așa cred, că dacă vei veni, Dumnezeu va împăca Biserica Sa; căci eu de multe ori având gând să vin, am fost împiedicat de treburile eparhiei; iar acum ne mai suferind pierzarea poporului, și încă temându-mă de osânda lui Dumnezeu, Care zice: „Sângele lor din mâinile voastre îl voi cere"; de aceea am venit la tine, căci Dumnezeu m-a trimis". Atunci, Avva Macarie sculându-se, a mers cu dânsul, și a venit la amăgitorul acela pe care, când l-a văzut bătrânul, a zis Episcopului: „Acesta are un diavol din cei stăpânitori și n-ai cunoscut că acesta nu este lucrul meu. Împotriva acestor duhuri nu m-am luptat deloc, căci sunt două cete de diavoli, una este care aduce plăcerile și dezmierdările în trupul omului, iar alta care amăgește sufletele, care este foarte greu de biruit. Aceste duhuri le rânduiește Satana la vrăjitori și la amăgitori, ca și la începătorii de eresuri". Episcopul a zis: „Este trebuință de rugăciune din adâncul inimii, căci cuvântul nu are nici o putere".

Deci, i-a poruncit să iasă la dânșii; iar el ieșind, Episcopul i-a zis: „Cum de n-ai venit de atâta vreme la noi?" Iar el a răspuns: „Pentru că nu credeți drept". Zis-a către dânsul Sfântul Macarie: „Dar tu crezi bine?" Iar el a zis: „Foarte bine". Sfântul i-a zis: „Care este aceea, pe care noi nu o cugetăm bine?" Iar el a răspuns: „Fiindcă ziceți, că Trupul a înviat; și încă mai ziceți, că și Dumnezeu a luat asupră-și Trup și oase". Bătrânul i-a zis: „Dacă zicem de la noi, rău zicem, iar dacă astfel a vrut adevărul, tu pentru ce grăiești împotrivă? Cu toate acestea, noi vom spune ție cum credem, și dacă te vei îndupleca, bine vei face; iar dacă nu, tu însuți vei primi pedeapsa de la Dumnezeu, de ale Cărui dogme te lepezi". Iar el a zis: „Eu întâi să-ți

spun credința mea". Iar Sfântul a zis: „Credință rea nici să nu se numească credință". Deci, a zis Episcopul să rostească Simbolul Credinței, și Episcopul zise: „Cred într-Unul Dumnezeu Tatăl Atotțiitorul", și celelalte de aici înainte, cum și alte graiuri de la Apostolul. Atunci s-a rușinat ereticul, și neavând ce să răspundă, a zis către Sfântul Macarie: „Mie nu-mi grăi credința cea din cuvinte, ci să mergem la morminte, și tu să înviezi cu trupul pe unul din cei ce zac acolo, și voi crede că bine cugetați, ori eu să scot suflet fără de trup și să vă rușinez pe voi". Și întorcându-se Sfântul Macarie, a zis Episcopului: „Mare este răul, căci și pe Dumnezeu îl ispitim, ca pentru un îndrăcit să se facă atât de mare semn". Zis-a Episcopul: „Ba nu, Părinte, ci se face pentru o eparhie întreagă.

Atunci au mers la morminte și a venit și Ierachiteanul să cheme pe diavol. Și mult făcându-și rugăciunea lui cea ereticească, nu putea să scoată nici un suflet fără trup, din mormânt. Atunci diavolul n-a ieșit ca mai-nainte, căci îi sta împotrivă Duhul cel Sfânt. Și când a văzut că nimic n-a putut face, le-a zis: „Pentru necredința voastră nu poate să iasă". Episcopul i-a zis: „Dacă am fi fost rău-credincioși, atunci, mai vârtos trebuia să iasă, ca să mustre necredința noastră". Iar bătrânul rugându-se în sine, nefăgăduind nimic, a plecat genunchii la pământ, și după ce a stat un ceas la rugăciune, împreună cu toți care erau de față, s-a ridicat, și lovind un mormânt cu toiagul cel de finic - pentru că toiegele Monahilor celor de acolo sunt de finic - a înviat un om, nu vreunul care a murit de curând, ci unul mort, de demult. Această minune văzând-o Ierachiteanul, a leșinat, și ieșind diavolul dintr-însul, el a căzut la picioarele Sfântului, împreună cu tot poporul care era de față, și cereau toți să-l ucidă; dar nu i-a lăsat Sfântul; ci l-a luat cu sine în pustiu și l-a izbăvit de rătăcire. Apoi întrebând pe cel ce a înviat, dacă știe pe Domnul Hristos, el a zis că nici n-a auzit despre El, nici când trăia. Sfântul botezându-l, l-a avut cu sine trei ani, și apoi cu adevărată moarte a răposat, încât se potrivea și la el Cuvântul Domnului: „Că nici acesta n-a greșit, nici părinții lui; ci ca să se arate Slava lui Dumnezeu într-însul".

Iar Episcopul a întrebat pe Sfântul Macarie, dacă nu s-a suit în inima lui vreun cuget de slavă omenească, când a văzut înaintea lui atâta popor, față de o minune atât de mare? El a răspuns: „O inimă care are îndeletnicire a căuta spre slava oamenilor, unul ca acesta

pe Dumnezeu încă nu L-a cunoscut, și ceea ce face, ca un om o face; iar cel ce s-a învrednicit de insuflarea lui Dumnezeu, întru multă nevoință se află, temându-se să nu cadă. Unul ca acesta numai o dorință are; de a ieși din trup, iar slava omeneasca nici în gând nu-i vine" (V. Sf. 19 ianuarie).

Groaznica orbire sufletească. Dacă e o nefericire pentru om orbirea trupească, atunci orbirea sufletească de bună seamă că e o nefericire și mai mare. Omul orb trupește, mai ales orb din naștere, dacă și nu vede frumusețile lumii, totuși, el poate să se simtă mai mulțumit cu soarta sa, decât cel orb la minte! Câte frumuseți nu mai sunt pe lumea aceasta, pe care noi nici nu le-am văzut, nici nu știm despre ele; și ne simțim oare mai nefericiți dacă nu le vedem? Nu! Tot așa și cel orb trupește, orb din naștere. Dacă n-a văzut nici una din frumusețile ce ne înconjoară, nici nu simte lipsa lor; numai povestirile celor ce au ochi sănătoși, trezesc și în orbi dorul de a vedea și ei. Dacă facem o asemănare între orbirea trupească și cea sufletească, e de mii de ori mai rea și mai periculoasă orbirea sufletească decât orbirea trupească. Orbirea trupească răpește cea mai mare parte din fericirea acestei vieți trecătoare, pe când orbirea sufletească, răpește și fericirea vieții pământești și fericirea cea de veci. Și ce e mai dureros și mai periculos la orbirea sufletească; căci pe când cel orb trupește, știe că e orb, cel orb sufletește însă, nici nu știe nimic despre orbirea sa, ci din contră crede că numai el vede bine, pe când toți ceilalți sunt orbi.

Iubiților Creștini! știți cine e orb sufletește, orb cu desăvârșire! Cel necredincios! El nu cunoaște adevărul, nu vede calea cea adevărată care duce la mântuire, nu vede strălucirea luminoasă a virtuților, nici urâciunea păcatelor. Cel orb sufletește nu crede în Dumnezeu! El vede soarele răsărind pe seninul albastru al cerului, vede norii îngrămădindu-se și vărsând ploaie pe pământ, vede fulgerul și lumina, aude trăznetul și vuietul furtunilor, și totuși, nu înțelege că toate acestea trebuie să aibă un Stăpân, Care le-a creat, le susține și le conduce.

În orbirea lui sufletească el zice că numai acele lucruri sunt adevărate, care le putem vedea cu ochii trupești; iar ce nu putem vedea cu acești ochi, nici nu există; de aceea, zice el, că nici Dumnezeu nu există. Și dacă îl întrebi pe așa un orb cu ce poate el adeveri că nu există Dumnezeu, atunci îți răspunde: „Apoi, dacă nu L-am văzut

niciodată, cum poate să existe? Eu până ce nu văd, nu cred!" Parcă numai atâtea lucruri ar exista pe lume, câte le-am văzut noi?

Atunci cine a făcut lumea? îl întrebi mai departe? „Nimeni!" răspunde el. „Lumea s-a născut din întâmplare!" „Şi cine susţine lumea?" „Ea se susţine singură de sine!" zice cel orb sufleteşte! Cum? O lume moartă, să se nască dintr-o întâmplare oarbă, să se susţină singură de sine şi să nască nesfârşitul şir de milioane de vieţi! Se poate o mai desăvârşită orbire sufletească decât aceasta? Noi vedem prea bine că şi aici pe pământ nimic nu se naşte dintr-o întâmplare oarbă, ci toate lucrurile şi întâmplările au o cauză întemeiată pe legile firii, hotărâte de Dumnezeu. Dacă se răstoarnă carul pe un drum priporiu şi omul pică la pământ lovindu-se grav, lumea zice: „O întâmplare nefericită".

Dacă luăm însă mai bine seama, cunoaştem că în baza legilor firii s-a răsturnat carul. Fiind drumul plecat într-o parte, s-a plecat şi carul care trecea pe el şi fiind încărcat, încărcătura s-a cumpănit în spre vale, şi atrasă de pământ s-a slobozit în jos, răsturnând şi carul. Omul aruncat şi de car şi atras şi de pământ, a trebuit să se lovească, şi fiind carnea şi oasele lui mai moi decât ţărâna uscată şi pietrele de pe pământ, era de sine înţeles că pietrele trebuiau să rămână întregi, iar pielea lui să se jupuiască, sau oasele lui să se frângă. Nu există în lume nici o întâmplare oarbă; cu atât mai puţin nu poate să se fi născut lumea însăşi dintr-o întâmplare oarbă. Când vorbeşti despre o întâmplare, te gândeşti îndată şi la lucruri şi la puteri diferite, prin care s-a produs întâmplarea aceea. Ca să se întâmple o răsturnare a carului, trebuia să existe o căruţă, un cal, un drum, un om, o greutate pe car; puterea calului care trăgea carul înainte, puterea pământului care îl trăgea în jos, şi legile firii date de Dumnezeu, care regulează şi ţin în cumpănă puterile.

Ca să se nască o lume aşa de necuprinsă şi mare printr-o întâmplare oarbă, trebuia să fie încă mai-nainte de naşterea lumii o putere înmiit mai mare decât toate puterile acestei lumi, şi material atât de mult, ca să ajungă pentru alcătuirea cerului şi a pământului, a soarelui, a lunii, a stelelor şi a tuturor fiinţelor din lume; iar acel material, neînchipuit de bogat şi acea putere neasemănat de mare, de unde să fi venit? De la Dumnezeu! Care e însăşi Izvorul puterilor lumii, şi, Care a creat numai cu Cuvântul, din nimica, întreg „materialul" pentru facerea lumii. Şi dacă cu toate acestea cei orbi

sufletește neștiind ce să zică, zic că lume n-a făcut-o nimeni, se fac de râs înaintea oamenilor cuminți și dau o dovadă zdrobitoare despre orbirea lor sufletească.

Vestitul astronom Athanasius Chircher (care a murit în Roma în a. 1680) avea un prieten orb sufletește, care zicea că nu este nici un Dumnezeu, că lumea n-a facut-o nimeni, iar corpurile cerești: soarele, luna, stelele, precum și pământul, există singure de la sine. Într-o zi vine prietenul lui Chircher la el și vede într-un ungher al odăii un glob, foarte artistic lucrat. Prietenul îl întrebă pe astronom: „Cine a făcut globul acela atât de minunat?" „Nimeni!" răspunse Chirchel. „Cum nimeni?" întrebă prietenul! „Așa, nimeni", răspunse astronomul „globul există singur de la sine; el s-a născut printr-o întâmplare oarbă!" Prietenul se mânie și zise: „Da ce, mă ții pe mine de nebun? Cum se poate să se nască așa un glob singur de sine, și încă printr-o întâmplare oarbă? Trebuie să-l fi făcut cineva!" „Da, îi răspunse astronomul, dacă după cum spui tu: soarele, luna, stelele și pământul, aceste corpuri uriașe pot să existe singure de la sine, fără să le fi făcut cineva, atunci de ce n-ar putea exista și acest glob mititel singur de la sine?!" Prietenul a tăcut, a căzut pe gânduri, și din clipa aceea, i s-au luminat ochii sufletești și s-a lăsat de nebuneala sa de până atunci (T. V. S. pred. O. Soroceanu T. II. pg. 78-81).

Necinstitorul preotului pedepsit. Un Preot, într-un sat, vrea să închidă Biserica, până ce el și cu credincioșii lui vor ieși cu Sfânta Cruce la câmp afară. Aceasta pentru că prin sat treceau o mulțime de oameni netrebnici, care eventual nu s-ar fi temut să intre în Sf. Biserică, și să fure lucrurile de preț. Poporul însă privea această faptă ca și o neîncredere în el, și începură vociferările. Ba unul merse până acolo, încât ridică pumnul asupra Preotului îmbrăcat în veșminte. Din ziua acea, Preotul nu mai avu zi liniștită în comună. La vreo câteva zile, însă, muri copilul aceluia care strigă mai mult contra preotului. La înmormântare, Preotul atrase atenția poporului la pedeapsa Dumnezeiască. Și când muri și cel ce ridicase pumnul asupra Preotului, poporul se pocăi și-și cinsti Preotul (O. M. P. ist. 606).

Trăsură cu cai fără vizitiu?! Fiecare a adus, zice J. Piou, contingentul său de lumină. Ei sunt toți oameni de o înaltă cultură intelectuală, de o înaltă corectitudine. După ce au cercetat mult și n-au găsit nimic, s-au simțit cuprinși de descurajare și același cuvânt a

ieșit din gurile tuturor: „Imposibil". „Ce folosește, a zis unul din ei, și nu dintre cei mai mici, Boutroux, să scoți în ochii publicului dezacordul care domnește între învățați, cu privire la însăși principiile de a-ți călăuzi viața?" Mărturisirea neputinței a scăpat din toate gurile. Iată pe Payot însuși: „Oamenii care ar trebui să lumineze calea sunt neputincioși. Ei au părăsit catolicismul, dar nu-ți trebuie decât un ceas, pentru ca să bagi de seamă că nu l-au înlocuit și că viața lor nu merge înainte decât tot cu deprinderile de a simți și cugeta, de alta dată. Ne mai fiind vizitiu, caii singuri duc acum trăsura. Socotiți deci, vă rog, sistemele de morală pe care raționalismul le-a scos din morala Dumnezeiască și le-a îngrămădit unele peste altele. Una este morala solidarității plăzmuită de Bourgeois, care și-a avut vremea ei de cinste, dar care cade acum în dizgrație, și pe care Iacob, citat mai ieri ca om de geniu, a declarat-o inacceptabilă. Alta este morală științifică; dar din nefericire, Poincare a afirmat că nu există morala științifică. Iată încă și morala plăcerii, morala interesului, morala socialistă, morală masonică a lui Combes. Și mai sunt încă, sunt continuu. Este, după cum spune Montaigne, „o bâzâială de creeri" (T. M. Arhim. I. Scriban. pg. 612-613).

Învățații cei orbiți nu vor a ști de minuni. Un profesor de universitate discuta odată cu un Preot despre minuni și spunea că ele sunt cu neputință. Preotul îi spuse despre multe trupuri nestricate de ale Sfinților, despre mii de vindecări, și-l rugă pe profesor să cerceteze în fond măcar una din aceste minuni și să se convingă, mai-naiute de a nega posibilitatea faptului. Profesorul a răspuns: „Știința nu poate admite nici o minune; astfel, tot ceeea ce știința a studiat și găsit până acum, ar ajunge fără folos". Deci, acest învățat nu numai nu voia să știe nimic despre minuni, dar nici nu se putea hotărî să facă o cercetare conștiincioasă a chestiunii minunilor. Ei bine, cine lucrează așa e părtinitor și laș; părtinitor, pentru că nu vrea să știe de o cercetare obiectivă a lucrului; laș, pentru că îi e frică de o așa cercetare, gândindu-se cu temere, că poate ar trebui să-și mărturisească greșeala și să-și schimbe felul de viață. Dar un asemenea mod de a lucra, e o împotrivire în fața adevărului, și de accea e un păcat contra Duhului Sfânt.

Și în zilele noastre, mulți strigă tare că știința nu trebuie să aibă prejudicii, adică nu trebuie să judece după idei deja fixate mai înainte, ci să meargă obiectiv și imparțial drumul ei drept. Totuși,

aceștia, când e vorba de chestiuni de religie, uită îndată această regulă (Ibid. pg. 292-293).

26. Am răpit Sufletele din Sfânta Biserică Ortodoxă, pe care le-am dus în păcate, în orgii și-n felurite blestemății?

Furi de cele Sfinte sunt toți aceia care cu învățături și felurite meșteșugiri satanice, potrivnice Ortodoxiei, și alte mijloace infernale, răpesc Sufletele din sânul Sf. Biserici Ortodoxe și le atrag cu ei pe teritoriile diavolului, la felurite păcate, jocuri, cântece curvești, petreceri anticreștinești, idolatrizări, orgii și felurite blestemății. Aceștia sunt asemenea lui Cain și Ahitofel. Precum cel dintâi a tras pe fratele său din casa părintească la câmp, unde l-a ucis, și al doilea a răzvrătit pe Avesalom contra lui David, tatăl său, agonisindu-și lor groaznic păcat, cumplită pedeapsă și moarte vremelnică și veșnică, așa și acești răpitori și ucigași de suflete, vor pătimi, aici și dincolo de mormânt, de nu se vor reculege, îndrepta și face roade vrednice de pocăință.

Creștinii răi sunt în iad, dedesubtul păgânilor. Din vremuri străvechi, mult înaintea venirii Mântuitorului, munții Carpați aveau într-înșii ascunși un fel de Pustnici, care înțeleptindu-se prin lumina palidă a cărților de pe atunci, prin sfaturile lor aduceau mult folos străbunilor noștri daci. După întemeierea Bisericii Creștine de Mântuitorul și urmașii Săi, luând ființă și monahismul, o parte din Monahii Sfântului Munte s-au răspândit prin țările creștine de pe pământ, dintre care unii au intrat prin munții Carpați ai României. După un timp de pustnicie aspră, cei mai luminați și dornici de luminarea poporului, în unire cu voievozii și boierii noștri, cum a făcut P. C. Părintele nostru Nicodim cel sfințit și urmașii lui, de pildă Mănăstirile: Tismana, Cozia, Bistrița, Neamțul, etc.

Unii din acei Pustnici mergeau până la un fel de exces, căci lăsând absolut tot, se adăposteau în câte o mică peșteră, hrănindu-se cu ce dădea locul acela muntos. Era o viață grea, insuportabilă și neînțeleasă astăzi, dar credința îi întărea și așteptau sfârșitul vieții, bucurându-se în Domnul. Se afundau atât de mult în codrii lor, acești Sihaștri, că unii petreceau ani dearândul fără să mai vadă altă față de om. De la unul din aceștia ne-a rămas următoarea istorioară: Din ușa peșterii sale, ce-i servea ca locuință, ducea o cărărușă până la un izvor, de unde aducea apă. Într-o zi găsi pe cărărușa

lui, neumblată, o căpățână de om. Nu-și putea explica existența ei acolo. A luat-o, a adus-o la peșteră și a așezat-o înaintea unei vechi Icoane, singura lui avere, unde își făcea rugăciunea și pravila sa, și s-a rugat mult și stăruitor. A sporit rugăciunile încordându-și credința, cu speranța ca într-un fel sau în altul, să poată avea cunoștință de rostul acelei căpățâni, și mai ales de ce suflet a fost purtată. Fierbințile rugăciuni, înălțate către cel Atotputernic, au avut ca rezultat însuflețirea acelei căpățâni și darul de a grăi. La întrebarea Pustnicului cine a fost purtătorul ei și ce slujbă a avut în lume și care-i este starea actuală, căpățâna, ca slobozită din cercurile iadului, a grăit: „Am fost slujitor zeilor, mai-nainte de trecerea lui Traian prin aceste locuri, când pe aici nici-o cunoștință despre Dumnezeul cel adevărat nu era, slujind idolilor cu ardoare și abătându-mă, cu alții ca și mine din cauza neștiinței, tot mai mult de la calea cea dreaptă, iar acum suntem chinuiți într-un foc tare usturător... ”

Pustnicul încruntă din sprâncene, gândindu-se la rătăcirea păgânului, și zise: „O altă muncă mai grea cred că nici nu există?” „Ba, da, răspunse repede căpățâna, este sub noi, unde se chinuiesc creștinii mai amar...”. „Cum”, zise disperat Pustnicul. Căpățâna răspunse: „Da, sub noi sunt creștinii, care sunt mai vrednici de pedeapsă decât noi, căci noi, deși păgâni, necunoscând pe Dumnezeu, am avut dor să facem binele, dar nu ne-am priceput, și de aceea milostivul Dumnezeu, potrivit învățăturii din Sfânta Evanghelie: „Sluga care n-a știut și a greșit, se va bate mai puțin”, ne-a rânduit la un loc de pedeapsă mai îndulcit, iar creștinii, care, prin Botez de la naștere se fac fiii Celui Preaînalt și au la îndemână putința de a cunoaște toată voia lui Dmnezeu din Sf. Evanghelie și celelalte cărți sfinte, au oamenii ce au trăit viață sfântă servindu-le ca pildă, părinții ce-s datori să-i sfătuiască, învățători ce trebuie să-i lumineze, Preoți ce-i povățuiesc în Biserici, unde mereu în cântări evlavioase, în psalmi duioși, în citirea Sf. Evanghelii și a altor învățături, li se aduce mereu aminte de datoria lor curată, roada Duhului, de a iubi pe Dumnezeu și aproapele, probând-o prin fapte, prin bunătate de suflete, prin Duhul de pace, de care conduși prin râvna de-ai vedea pe toți bine, mulțumiți și mântuiți, să-i îndemne mereu la lucrul bun și plăcut lui Dumnezeu, ca abia în urma îndeplinirii acestora să poată spera răsplata Dumnezeiască, având deci atâta bogăție și mijloace de îndreptare, pe care nesocotindu-le se pogoară la fapte

mai rele ca ale păgânilor, în adevăr, cu necaz Domnul îi trimite în cea mai grea muncă, sub noi, ca cei ce au știut și au greșit, să se bată mult. Iată dar, cum creștinii răi trebuie să fie pedepsiți fără îndurare, căci de-am fi avut noi atâta Dar, ca și Tirul și Sinodul, am fi întrecut cetățile în care Iisus Hristos a făcut așa de mari minuni, și totuși, locuitorii lor au rămas așa de împietriți".

Căpățâna a amuțit din nou, iar Pustnicul, uimit de cele auzite, venindu-și în fire, și-a făcut Sf. Cruce și a scris acestea, terminând tot cu cuvintele Domnului: ***„Fariseilor fățarnici și cărturarilor falși ai veacului acestuia, și toți aceia ce cu viața vă asemănați puilor de viperă, unde credeți că veți fugi de mânia viitoare? Vai vouă...". „Cel ce are urechi de auzit să audă"*** (Mt. 3, 7; Apc. 3, 5-6, de Arhim. Atanasie Popescu D-ca Ort).

Ce vă privește pe sfinția voastră? Un Episcop creștin mergea odată cu o corabie? Unii dintre călători își permiteau, mai mult decât trebuia, atât în vorbe dar mai ales în fapte. Episcopul începe să-i mustre și să-i sfătuiască: „De ce nu vă luați seama la vorbe? Nu vă e rușine de oameni?! Nu vă e teamă de Dumnezeu?!" „Ce vă privește pe Sfinția Voastră?!" răspunseră încăpățânații călători! „Faptele dumneavoastră necinstesc numele de creștin!" „Ce vă privește pe Sfinția Voastră?!" repetară din nou gălăgioșii. „Ce vă jucați de-a păcatele sub ochii noștri?" zise din nou Episcopul. „Ce vă privesc pe Sfinția Voastră păcatele noastre?! Păcatele noastre sunt ale noastre și nu le tăgăduim, și numai noi trebuie să ne dăm seama de ele; iar nicidecum Sfinția Voastră" - strigară ațâțați de mânie călătorii răutăcioși. Episcopul fără să se supere câtuși de puțin, se retrase în grabă la patul său și începu să găurească dușumeaua corabiei cu un sfredel, care din întâmplare îl găsi în sculele unui lucrător vecin. Deodată câțiva dintre călătorii necuviincioși și gălăgioși se apropiară de Episcop și-l întrebară: „Ce faci aici, Prea Sfințite?" „Ce vă privește pe voi?!" - le răspunse grăbit Episcopul. „O să intre apă în corabie!" ziseră ei grăbiți. „Ce vă privește pe voi! O să intre apa sub patul meu, nu sub al vostru!" zise Episcopul. „Bine, bine! dar o să te îneci, Prea Sfințite", ziseră ei mirați. „Ce vă privește pe voi?!" Le zise mai apăsat Episcopul, că o să mă înec eu. Ce vă pasă vouă?" „Cum să nu ne privească, Prea Sfințite, că ne înecăm și noi alături de Sfinția Voastră?! Ori dați-vă jos din corabie, ori stați liniștit aici între noi", ziseră ei cuprinși de spaimă. „Ei! dragii mei, le zise liniștit Episco-

pul, vedeți că pe voi vă privește ceea ce fac eu; tot așa mă privește și pe mine, și ne privește pe noi toți ceea ce faceți voi. Vă e frică să nu vă înecați în valurile mării! Să nu uitați că toți suntem niște călători pe marea acestei vieți și că păcatele fiecăruia dintre noi ne privesc pe noi toți și ne primejduiesc viața nostră a tuturora. Și dacă prin îndemnul Satanei ne unim cu toții la săvârșirea păcatelor, să fim uniți și înțelegători și când e vorba să ne vedem păcatele și să ne căim adânc de ele!"

O, Mântuitorule! Fii pururea pe țărmuri, iar noi în voia valurilor! Tu ești Țelul mântuirii noastre! Aprinde în inimile noastre dorul de a veni la Tine! Coboară între noi pacea Ta Cerească! Îndestulează-ne pe noi cu merindea sățioasă a voiei Tale și fă-ne să înțelegem că fără ajutorul Tău, truda și agoniseala vieții noastre e zădărnicie și vânare de vânt! O noapte adâncă e viața noastră fără lumina Feței Tale! Biserica noastră Sfântă e mreaja mântuirii noastre! Îndreptează-ne viața noastră, drepte să fie gândurile noastre, voile noastre și faptele noastre! Fii pururea Cârmaciul vieții noastre, Tu, Cela ce stai de-a dreapta Tatălui Ceresc, învrednicindu-ne și pe noi să stăm de-a dreapta Ta, întru Împărăția Ta. Amin! (Pr. M. Ionescu).

Cuviosul Avramie și nepoata sa Maria. Fratele Cuviosului Avramie avea o singură fiică. Și murind tatăl ei, a rămas copilița sărmană. Pe aceasta luând-o cunoscuții, au adus-o la unchiul ei, fiind ea de șapte ani; iar el i-a poruncit să stea în chilia cea din afară, însă el petrecea singur închis în cea dinăuntru, și era o ușcioară mică între dânșii, prin care o învăța psaltirea și celelalte cărți. Deci copilița petrecea monahicește ca și el, în post și în rugăciuni, și întru toate nevoințele și bunătățile monahicești. Iar fericitul de multe ori cu lacrimi se ruga lui Dumnezeu pentru dânsa, ca să aibă mintea sănătoasă și să nu se plece spre deșertăciunea pământească. Deci, tatăl ei îi lăsase averi destule; dar din acel ceas Sfântul i-a poruncit să le împartă toate la săraci; iar ea ruga pe unchiul său, zicând: „Roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, Părinte, ca să mă izbăvesc de cursele cele de multe feluri ale diavolului". Apoi în toate se asemăna unchiului său, în viața monahicească, pentru care el se veselea, văzându-i nevoințele ei cele bune, lacrimile, smerita-cugetare, liniștea, blândețea și dragostea cea către Dumnezeu. Astfel a petrecut monahicește cu dânsul douăzeci de ani, ca o mielușea curată și ca o porumbiță neîntinată. Dar după douăzeci de ani, i-a

pus curse diavolul, să o vâneze, ca măcar așa să poată scârbi pe fericitul, și a-i depărta mintea de la Dumnezeu.

Deci, era un monah, - care numai nume monahicesc avea, iar fapte nu - acela a venit la Sfântul, ca și cum ar vrea să se folosească de la dânsul, și văzând pe fericita aceasta, nepoata Sfântului, a dorit să vorbească cu dânsa, căci se aprinsese inima lui ca o flacără, de multă dragoste ce fusese către dânsa. Deci, a ispitit-o vreun an de zile, până ce ajutându-i Satana, a intrat în chilia fecioarei și a amăgit-o; iar ea, după săvârșirea păcatului, s-a înspăimântat în gândul ei, și rupându-și hainele, se bătea peste obraz, apoi vrea singură să se sugrume de necaz, și zicea în sine: „Eu am murit cu Sufletul, și mi-am pierdut zilele mele; iar osteneala monahicească, înfrânarea mea și lacrimile mele, întru nimic s-au prefăcut, pentru că am mâniat pe Dumnezeu, și însumi pe mine m-am pierdut; iar pe Cuviosul meu unchi, l-am aruncat în mare rușine și necaz, eu fiind batjocorită de diavol. Și de acum înainte pentru ce să mai viețuiesc aici, eu ticăloasa? O! vai mie, ce am făcut! o! vai mie, în ce am căzut! cum s-a întunecat gândul meu! și cum m-am pierdut nu pricep; ce ceață întunecată a acoperit mintea mea? Nu știu ce voi face și unde mă voi ascunde; sau încotro mă voi duce, și în care groapă mă voi arunca? Unde este sfătuirea Cuviosului meu unchi? Unde este învățătura lui Efrem, prietenul lui, care îmi zicea: „Ia aminte de tine, și-ți păzește Sufletul neîntinat, pentru Mirele cel fără de moarte, pentru că Mirele tău este Sfânt". De acum înainte nu voi mai îndrăzni a privi la cer, pentru că sunt moartă pentru Dumnezeu și pentru oameni. Iar aici nu voi mai putea sta, căci cum voi începe eu păcătoasa, plină de necurății, să vorbesc cu Sfântul meu Părinte; și de voi îndrăzni, va ieși foc dintr-acea ușcioară a lui și mă va arde pe mine. Mai bine este să mă duc în alt loc, unde nu va fi nimeni care să mă știe pe mine; că de vreme ce am murit, de acuma nu mai am nădejde de mântuire". Deci sculându-se îndată, s-a dus în altă cetate, și schimbându-și haina, a mers într-o casă de oaspeți.

După ce a plecat ea, fericitul a văzut în vedenie un balaur înfricoșat, foarte mare și groaznic; acela șuerând tare, a venit în chilia lui, și aflând o porumbiță, a înghițit-o, și iarăși s-a întors la locul său. Apoi deșteptânu-se fericitul din somn, s-a mâhnit foarte mult și a plâns cu amar zicând: „Nu cumva Satana va ridica goană asupra Sfintei Biserici, ca pe mulți să-i depărteze de la credință, sau va fi

dezbinare în Biserică?” Și rugându-se Domnului, a zis: „Cel ce toate le știi, Iubitorule de oameni, Doamne, Tu singur știi și vedenia aceasta”. Apoi iarăși, după două zile, a văzut același balaur ieșind de la locul său și venind în chilie la dânsul; după aceea punându-și sub picioarele Sfântului capul său, a crăpat. Dar aflându-se porumbița aceea în pântecele lui, fericitul și-a întins mâna sa și a luat-o vie, neavând stricăciune.

Apoi fericitul deșteptându-se, a strigat de două ori pe fecioara călugăriță, nepoata sa, zicându-i: „Ce te-ai lenevit? De două zile aștept să aud din gura ta mărirea lui Dumnezeu, și nu aud nimic”. Și deschizând ușcioara n-a aflat-o pe ea, și a înțeles cum că vedenia aceea fusese pentru dânsa, și plângând a zis: „O! vai mie, că pe mielușeaua mea a răpit-o lupul, și fiica mea este prădată”. Apoi și-a ridicat glasul său, cu lacrimi grăind: „Mântuitorule a toată lumea, întoarce pe mielușeaua Ta Maria în ograda vieții, ca să nu se pogoare bătrânețile mele cu mâhnire în iad. Nu defăima rugăciunea mea, Doamne, ci trimite Darul Tău degrab, ca să o scoată pe ea din gura balaurului”.

Și trecuse două zile după plecarea fericitei, când Sfântul a avut vedenia; apoi doi ani a petrecut Maria fără unchiul ei; iar acesta se ruga lui Dumnezeu ziua și noaptea, pentru dânsa. După doi ani i-a spus cineva unde se află și cum viețuiește. Atunci, rugând pe unul din cunoscuții săi, l-a trimis acolo ca să știe cu încredințare despre dânsa. Trimisul s-a dus, și aflând-o, s-a întors de i-a spus lui. Apoi Sfântul a poruncit să-i aducă o haină ostășească și un cal; și deschizând ușcioara, s-a îmbrăcat în chip ostășesc, punând o căciulă înaltă pe cap, ca să-i poată acoperi fața, a luat și un galben cu sine, apoi încălecând pe cal, s-a dus.

Ajungând la acea casă de oaspeți, a căutat încoace și încolo, vrând s-o afle; după aceea zâmbind, a zis către gazdă: „Prietene, am auzit că se află aici o fecioară frumoasă, să mi-o arăți pe ea, ca să o privesc și eu”. Iar gazda văzându-i căruntețele, a râs de el, în inima sa, căci a bănuit, că pentru desfrânare întreabă de ea; și i-a răspuns: „Am aici o fecioară foarte frumoasă”. Și într-adevăr, fericita era frumoasă la față, peste firea omenească. Atunci Cuviosul, cu fața veselă a zis către gazdă: „Să o chemi la mine, ca să mă veselească astăzi, privind-o”. Deci, chemând-o pe ea, a venit la dânsul. Iar când a văzut-o Sfântul într-o împodobire desfrânată, era să-l podidească plânsul. Însă s-a ținut, ca să nu fie cunoscut de dânsa,

și ca nu cumva ea înțelegând să fugă de el. Apoi șezând ei și bând, a început a glumi cu dânsa acest minunat bărbat; iar ea sculându-se, l-a îmbrățișat și a început a-i săruta grumazii lui. Și sărutându-l, a simțit un frumos miros, care ieșea din curatul lui trup, chinuit cu multele nevoințe.

Atunci aducându-și aminte de zilele cele dintâi ale înfrânării sale, a suspinat, a lăcrimat și a zis: „O, vai mie!" Iar gazda a zis către dânsa: „Doamnă Maria, astăzi sunt doi ani de când petreci cu noi aici, și niciodată n-am auzit de la tine vreun cuvânt de mâhnire și o astfel de suspinare; iar acum, ce-ți este ție?" Ea a răspuns: „O! de aș fi murit mai înainte de acești doi ani, aș fi fost fericită". Și îndată fericitul Avramie, ca să nu-l cunoască Maria, a zis către dânsa, cu cuvânt aspru: „Acum ți-ai adus aminte de păcatele tale, când ai venit la mine?" Și scoțând galbenul, l-a dat gazdei, zicându-i: „Prietene, să ne faci nouă o cină bună, ca să ne veselim diseară cu fecioara, fiindcă pentru dânsa am venit de departe". O! mare este înțelepciunea cea duhovnicească! O, câtă tărie și răbdare! Acela care vreme de cincizeci de ani în călugăria sa n-a mâncat pâine până la săturare, nici apă dindestul n-a băut, acum mănâncă carne și bea vin, ca să mântuiască Sufletul cel pierdut. Cetele Sfinților Îngeri s-au mirat în Ceruri de o socoteală ca aceasta a fericitului Sfânt. Mânca carne și bea vin, ca să scoată din noroi Sufletul cel înecat. O! înțelepciune sfântă și înțelegere adâncă!

Deci, după cina și veselia lor, fecioara i-a zis: „Domnule, scoală-te de la masă și să mergem pe pat, ca să ne odihnim". Iar el i-a zis: „Să mergem". Apoi intrând ei în cameră, a văzut un pat mare cu așternut bogat și a stat pe el. Atunci a zis către dânsa: „Închide ușile și vino de mă descalță". Iar ea închizând ușile, a venit la dânsul, apoi a zis ei: „Doamnă Mario, apropie-te aici de mine". Apropiindu-se ea și sărutând-o, a apucat-o de mână și o ținea tare, ca să nu scape. Apoi, lepădând căciula cea ostășească de pe capul său, a plâns și a zis către dânsa: „Fiica mea Mario, dar nu mă cunoști pe mine? Nu sunt eu acela care te-am crescut? unde ți-e mintea, fiica mea? cine te-a pierdut? unde este chipul tău cel îngeresc pe care l-ai avut, fiica mea? unde este înfrânarea și plângerea ta? unde este privegherea ta și culcarea pe pământ? Așa, ca din înălțimea Cerului, te-ai pogorât în groapă?! O! fiica mea, pentru ce nu mi-ai spus mie când ai greșit, ca eu să fi primit pocăința pentru tine, cu iubitul meu Efrem?

pentru ce ai făcut unele ca acestea și pentru ce m-ai scârbit și în astfel de grijă m-ai aruncat? Dar cine este fără de păcat, fără numai Unul Dumnezeu". Și auzind ea, s-a făcut ca o piatră neînsuflețită, în mâinile lui, temându-se și rușinându-se. Apoi iarăși i-a zis fericitul: „Nu-mi grăiești, fiica mea Mario? nu-mi grăiești inima mea? au nu pentru tine am venit eu aici? o! fiica mea, eu voi răspunde lui Dumnezeu pentru tine, în ziua Judecății, eu voi lua asupra mea pocăința pentru păcatele tale".

Deci plângând ei până la miezul nopții, o ruga pe ea și o învăța. Iar ea luând puțină îndrăznelă, a zis către dânsul plângând: „Nu pot căuta spre tine, pentru rușinea faptelor mele și cum voi putea să mă rog lui Dumnezeu, căci sunt întinată cu fapte necurate". Iar el a zis către dânsa: „Asupra mea să fie păcatul tău, o! fiică, pe mine să mă întrebe Dumnezeu de păcatul tău, dar numai tu să mă asculți pe mine, și să mergem la locul nostru; iată, și Efrem se roagă lui Dumnezeu pentru tine. O! fiica mea, miluiește-mi bătrânețile, rogu-mă ție, inima mea. O! fiica mea, scoală-te și să mergi cu mine".

Iar ea a răspuns către dânsul: „Dacă știi, Părinte, că voi putea să mă pocăiesc, și îmi va primi Dumnezeu rugăciunea mea, voi merge și voi cădea la Cuvioșia ta, și voi săruta sfintele tale picioare, căci te-ai milostivit spre mine și ai venit aici să mă scoți din noroiul faptelor mele". Și punându-și capul pe picioarele lui, toată noaptea a plâns, și zicea: „Cu ce-ți voi răsplăti pentru toate, stăpâne al meu?" Iar a doua zi a zis el către dânsa: „Fiică! scoală-te, să mergem". Iar ea a zis către dânsul: „Am aici puțin aur și haine, ce poruncești să fac cu acestea? Și a zis fericitul: „Pe toate să le lași aici, că acestea sunt ale vrăjmașului". Apoi sculându-se, au plecat îndată. Și suind-o pe cal, astfel o ducea, iar el mergea înaintea ei, bucurânu-se ca un păstor când află oaia cea pierdută și cu bucurie o ia pe umărul său; așa mergea și fericitul și se bucura cu inima și slăvea pe Dumnezeu cu lacrimi de bucurie.

Și când au ajuns la locul lor, îndată a închis pe Maria în chilia cea dinăuntru, unde el era mai-nainte, iar el a petrecut în chilia cea din afară. Atunci ea s-a îmbrăcat într-o haină de păr, și petrecea în călugărie cu smerenie și cu plângere, cu înfrânare și cu blândețe, chemând pe Dumnezeu spre ajutor, pocăindu-se cu multă sârguință. Astfel se pocăia și se ruga, încât pocăința și rugăciunea noastră este umbră pe lângă a ei. Iar Dumnezeu Milostivul, Cel ce vrea să nu

piară nici unul, ci toți să vie la pocăință, a miluit pe roaba Sa, care cu adevărat s-a pocăit, și i-a iertat păcatele. Și ca semn al iertăciunii ei, i-a dat Dar ca să tămăduiască neputințele celor ce veneau la ea. Apoi fericitul Avramie a trăit încă zece ani, și văzând pocăința ei cea mare, lacrimile, ostenelile și rugăciunile către Dumnezeu, cele cu dinadinsul, se mângâia și slăvea pe Dumnezeu.

După aceasta s-a sfârșit și a adormit întru Domnul având 70 de ani de la nașterea sa. Iar când a murit, s-a adunat aproape toată cetatea, și toți cu sârguință se apropiau de cinstitul lui trup, iar bolnavii câștigau tămăduire. Apoi mielușeaua lui Hristos, Maria, a viețuit, după mutarea unchiului său, cinci ani, în mare înfrânare, cu lacrimi rugându-se lui Dumnezeu ziua și noaptea; căci de multe ori, cei ce erau pe acolo, trecând noaptea, auzeau glasul plângerii și al tânguirii ei fără de măsură și stând, se mirau și proslăveau pe Dumnezeu. Așa pocăindu-se desăvârșit și bineplăcând lui Dumnezeu, fericita Maria cu pace s-a mutat; și acum după umilitele plângeri, cu bucurie se veselește împreună cu Sfinții în Domnul, Căruia se cuvine Slava în veci. Amin (V. Sf. 29 Oct. o. c. pg. 810-822).

Trei tovarăși de drum. Un creștin albit de ani, era pe patul de moarte. În jurul lui stăteau rudele și prietenii săi. Îmbrățișându-i pentru cea din urmă dată, le spuse: „Azi veniră să mă vadă trei inși.

Mai întâi **„Credința"**. Ea îmi șopti: „Vin să-mi i-au rămas bun de la tine. Te-am ajutat să urmezi pe Hristos, să-i rămâi credincios, să trăiești în pace și stăpânirea Lui. Acum mergi să-L vezi și să viețuiești împreună cu El".

Pe urmă veni **„Nădejdea"**, care-mi spuse: „Ți-am ținut bună tovărășie până acum, te-am veselit. Rostul meu, pe lângă tine, s-a încheiat. Ajungi la capătul drumului. În lumea în care intri nu mai e nici o urmă, nicio îndoială, nici o strâmtorare, nici o durere. Totul va fi pentru tine lumină și bucurie. Adio!".

Cea din urmă veni **„Dragostea"**, dar ea îmi zise: „Eu nu mă voi despărți de tine, ci dimpotrivă. Aici pe pământ am înfrumusețat viața ta de toate zilele, ți-am adus bucurii chiar printre lacrimi, ne-am cunoscut din ce în ce mai de aproape, dar nu era decât un început, o pregătire. Acolo sus, voi fi cu tine mai mult decât oricând. Nu te vei putea lipsi de mine, căci fără mine nu-i cu putință nici o fericire. De acum înainte suntem pe de-a-ntregul unul al altuia. (Trad. Pr. G. Criveanu)



FURTIȘAGURILE

CINE RĂPEȘTE BUNURI, CINSTE, DREGĂTORII, NU ESTE IERTAT PÂNĂ NU FACE DESPĂGUBIRE

27. **Am răpit dregătorie (slujbă) pentru câștig, fără a fi vrednic de ea?**

Cei ce voiesc a dobândi vreo dregătorie lumească ori bisericească, trebuie mai întâi a se osteni să o cunoască cât se poate mai bine, să o împlinească cu tot devotamentul în spiritul creștinătății, după buna plăcere a lui Dumnezeu, spre folosul obștesc și binele său sufletesc. Numai așa, cât mai bine pregătit, omul poate sui pe treptele feluritelor dregătorii lumești sau bisericești, spre a-și îndeplini cu succes însărcinarea sa; altfel se primejduiește și pe sine și pe condușii săi. Astfel, cei care vor să devină familiști, părinți, trebuie a învăța aceasta din casa părintească, cel puțin cu 20 de ani înainte de a se căsători; cei ce vor a deveni meseriași, învățători, Preoți, funcționari sau dregători mici și mari, trebuie să se învețe mai dinainte, și vor fi, altfel, cad și se primejduiesc.

Buna reușită a acestor osteneli și curaj la feluritele întreprinderi bune, stă în punerea Dumnezeieștilor învățături la temelia tuturor cunoștințelor necesare și împlinirea lor cu bună chibzuială. Aceasta ne-o arată chiar Mântuitorul, zicând: *„Tot cel ce aude cuvintele Mele acestea, și le face pe ele, asemăna-l-voi pe el bărbatului înțelept, care și-a zidit casa sa pe piatră. Și a căzut ploaie, și au venit râurile, și au suflat vânturile, și s-au pornit spre casa aceea și n-a căzut, că era întemeiată pe piatră. Și tot cela ce aude cuvintele Mele acestea, și nu le face pe ele, asemăna-se-va bărbatului nebun, care și-a zidit casa sa pe nisip. Și a cazut ploaie, și au venit râurile, și au suflat vânturile, și au lovit în casa aceea, și a căzut, și era căderea ei mare"* (Mt.7, 24-17).

Pomii roditori n-au voit a împărăţi peste copaci; ci spinul. Ioatam, unul din cei 72 fii ai lui Ghedeon, scăpând de uciderea fraticidului său frate vitreg, Abimeleh, s-a dus în vârful muntelui Garizin, şi şi-a ridicat glasul său şi a plâns, şi le-a zis lor: „Ascultaţi-mă bărbaţi din Sihem, ca aşa să vă asculte şi pe voi Dumnezeu. Odinioară au mers lemnele să ungă împărat peste sine, şi au zis măslinului: „Împărăţeşte peste noi". Şi le-a răspuns lor măslinul: „Nu voi lăsa eu grăsimea mea, care întru mine a mărit-o Dumnezeu şi oamenii, şi să merg să împărăţesc peste lemne". Şi au zis lemnele către smochin: „Vino de împărăţeşte peste noi". Şi le-a răspuns lor smochinul: „Nu voi lăsa eu dulceaţa mea şi roada mea cea bună, şi să mă duc să împărăţesc peste lemne". Şi au zis lemnele către viţă: „Vino de împărăţeşte peste noi". Şi le-a răspuns viţa: „Nu voi lăsa eu vinul meu, veselia lui Dumnezeu şi a oamenilor, şi să mă duc să împărăţesc peste lemne". Şi au zis toate lemnele către spin: „Vino de împărăţeşte tu peste noi". Şi a zis spinul către lemne: „De vreţi cu adevărat să mă ungeţi împărat peste voi, veniţi de vă nădăjduiţi sub acoperirea mea; iar de nu, să iasă foc din spini, şi să mănânce Cedrii Libanului".

Şi acum, dacă aţi făcut cu adevărat şi desăvârşit şi aţi pus pe Abimeleh să împărăţească şi aţi făcut bine cu Ierovaal şi cu casa lui, şi dacă aţi făcut ca să-i răsplătiţi binele, care vi l-a făcut mâna lui. Că s-a bătut tatăl meu pentru voi, şi şi-a pus în primejdie sufletul său, v-a mântuit pe voi din mâna lui Madiam; iar voi v-aţi sculat astăzi asupra casei tatălui meu, şi aţi omorât pe feciorii lui, 70 de bărbaţi pe o piatră, şi aţi pus împărat pe Abimeleh, feciorul slujnicei lui, peste bărbaţii din Sichem, pentru că este fratele vostru. De aţi făcut adevărat şi drept cu Ierovaal şi cu casa lui în ziua aceasta, fiţi voi binecuvântaţi, şi să vă înveseliţi întru Abimeleh, şi el să se veselească întru voi. Iar de nu, să iasă foc din Abimeleh şi să mănânce pe bărbaţii din Sichem şi casa lui Vitmaalo şi să iasă foc din bărbaţii Sichemului şi din casa lui Vitmaalo, şi să mistuiască pe Abimeleh". Şi a fugit Ioatam, şi dându-se în lături a mers la Veira, şi a locuit acolo pentru frica lui Abimeleh fratele său" (Jud. 9, 7-21).

28. Am furat din vremea zilelor Sfinte?

Sărbătorile sunt zile închinate special Preamăririi lui Dumnezeu. Întru cât datoria omului este de a proslăvi pe Făcătorul său, zilele sărbătorilor trebuiesc respectate, căci altfel se necinsteşte Dumnezeu.

1. Dintre toate sărbătorile, Duminica este cea mai de seamă zi de Preamărire a lui Dumnezeu, de aceea ea trebuie respectată. Cine nu merge la Sf. Liturghie din neglijență, clericul se caterisește; iar mireanul se afurisește, după canonul 80 al sin. VI ecum. Dumnezeu nu Se preamărește prin lenevire, ci prin lucrarea duhovnicească.

2. Nu se cuvine ca cineva să se ocupe cu munca în sărbători, mai ales în timpul Sfintelor Slujbe (Sin.VI ec.can.66; 62; Mărt. Ort. III, 60).

Cei ce răpesc din vremea zilelor Sfinte pentru lucru, pentru jocuri, beții, prăznuiri păgânești și felurite petreceri anticreștinești, sunt vinovați canonisirii furilor de cele Sfinte (a).

Furul vremii sfinte pedepsit vremelnic și veșnic. Satul meu natal, în copilăria mea, era blagoslovit de Dumnezeu cu belșug de grâu, porumb, fasole, orz, mei, ș. a.; iar pe deasupra cu o sumedenie de prepelițe, potârnichi și dropii, de le prindeau oamenii cu mâna. În a. 1890, eram în cl. I secundară. O iarnă grea, cu zăpadă mare și ger năprasnic. În ajunul Bobotezei a mai căzut și un polei, și a înghețat zăpada, încât ținea omul fără să se scufunde. Un flăcău observase mai demult într-o vale îndepărtată, cam 5 km de sat, un ciopor de dropii. Acum zăpada fiind înghețată și poleiul gros, și-a zis: „Este rost de prins!"

Și așa, în ziua de Bobotează, când toca la Sf. Biserică, a plecat pe jos, numai cu un băț în mână și două capete de funie, fără câine, fără pușcă, fără tovarăș. Ajuns acolo, începe să alerge după ele. Bietele păsări, cu aripile îngreuiate de polei, nu mai puteau zbura, ci fugeau. El sprinten, fugea pe zăpada înghețată ca pe un drum neted. Și iată-l cu opt dropii grase și vii, legate de picioare, și puse pe băț, drept cobiliță, acum, la înapoiere! Lumea, tocmai ieșea de la Sf. Slujbă, în mână cu sticlele cu apă sfințită, când el intra în sat, gâfâind de greutatea poverii și plin de nădușeli.

Ajuns acasă, pune vânatul în celar, mănâncă ceva, și, fără a spune nimănui nimic, pleacă înapoi, la locul cu noroc! Mai prinde opt. Însă până s-ajungă acolo, până să le prindă, ziua fiind mică, s-a înnoptat, și, pe neașteptate se mai lasă și o ceață deasă. Obosit, povara grea, distanța măricică și întuneric, nu mai știe încotr-o s-apuce! Se învârtește, și se tot învârtește fără spor, până ce, obosit, se așează

a) Vezi hotărârea Sf. Sinod. Ort. Român cu decretul regal Nr. 1391 din 3-VII-1874 M. Of. Nr. 156 din 18 VII-1874 pentru respectarea Duminicilor și Sărbătorilor de peste an, din Epistolia Duminicii, de autor.

pe zăpadă să se mai dumerească, doar va auzi vreun lătrat de câine, sau va zări vreo licăreală de lumină. Și acolo pe zăpadă a-nlemnit.

În ziua următoare un om trecând cu sania, vede dropiile legate, încă vii, și ceva mai la o parte, o mogâldeață. Oprește, se dă jos, privește, și rămâne înmărmurit. Fără a mai pierde vremea, suie în sanie și dropii și mort, și, hai la sat, la primarie.

Cu iuțeala fulgerului a mers vestea - căci pe atunci nu era telefon - până în satele cele mai îndepărtate. Oamenii făcându-și Cruce, unii ziceau: „L-a pedepsit Dumnezeu pentru lăcomie, că a vrut să mănânce numai el carne proaspătă de dropii; iar alții adăugau: „De aceea s-a dus în zi de Sărbătoare singur, și a plecat și a doua oară tot singur. Iată dar, cum se împlinesc cuvintele psalmistului: „Mulți au pierit pentru nesațiu" (Econ. P. Drăghici - Craiova).

29. Am jefuit, profanat mormintele?

„Spargerea de morminte se împarte și aceasta în păcat de iertat și în păcat de neiertat. Dacă cineva sfiindu-se din pricina bunei cuviințe și lăsând corpul cel îngropat nejefuit, încât să nu vadă soarele rușinea firii, dar totuși, întrebuințând la vreun lucru oarecare pietre din cele puse la mormânt, nici această faptă nu este de laudă, însă de obicei, va fi faptă de iertat, când schimbarea materiei se va face la vreun lucru mai de folos și de obște. Iar când va răscoli praful celui făcut pământ și va răsturna oasele, cu gândul de a găsi lucruri dintre cele îngropate împreună, unul ca acesta s-a condamnat cu aceeași judecată, cu care s-a osândit curvia simplă (7-9 ani), precum s-a zis în cuvântul de mai înainte, Păstorul ținând seama de viața celui ce a greșit, ca să scurteze timpul canonisirii pentru vindecarea lui, după cum s-a scris în canoane" (Sf. Grig. Nisis. 7).

„Săpătorul de morminte 10 ani nu va fi împărtășit" (Sf. Vasilie 66).

„Săpătorul de morminte hotărâm a fi un an neîmpărtășit, mâncând uscat după ora a noua, și făcând în fiecare zi câte 250 de metanii" (Sf. I. Postnicul 29).

Pedeapsa cu orbire a furului de morminte. Odinioară în Constantinopol, a murit fiica unui boier, care își petrecuse viața sa întru feciorie curată; iar când era să moară, a rugat pe tatăl său, ca, înaintea cetății, în casa de săraci ce era în via lor, să o îngroape pe ea. Și când a răposat, luându-o, au dus-o pe ea la acel loc și au îngropat-o după obiceiul creștinesc.

Într-acea vreme, era un oarecare fur de morminte, care dezgropând pe morți, dezbrăca hainele de pe dânșii. Acela stând în drum, pândea unde vor îngropa pe acea fecioară. Și aflând de mormântul ei, a gândit ca, ducându-se noaptea să o dezgroape, și să ia de pe dânsa îmbrăcămintea. Deci, s-a întâmplat, că mergea într-acolo Sfântul Andrei, făcând el pentru Hristos obișnuita sa nebunie; și cum a văzut pe acel fur de morminte, a cunoscut cu duhul gândul lui cel rău, și vrând să-l abată pe el de la acel lucru (că știa ce fel de nevoie avea să-i fie lui), căutând spre dânsul cu chip sălbatic, și mâniindu-se, i-a zis: „Așa grăiește Duhul judecății, celui ce fură hainele celor ce zac în morminte: „De acum tu nu vei mai vedea soarele; de acum tu nu vei mai vedea ziua, nici față omenească, pentru că se vor închide ușile casei tale, și mai mult nu se vor mai deschide. Se va întuneca ție ziua, și nu se va lumina în veci". Auzind el aceasta, n-a înțeles ce grăiește Sfântul, și nebăgând seamă de aceea, s-a dus. Apoi Sfântul, iarăși văzându-l, a zis către el: „Oare, tot mergi? Deci nu fura, că mă jur pe Iisus Hristos, că de vei face tu aceasta, nu vei mai vedea soarele". Iar el înțelegând acum ce i-a zis, a început a se mira, cum de știe gândurile lui; și întorcându-se spre dânsul, a început a-i zice; „Cu adevărat bolești tu, îndrăcitule, de grăiești cele neștiute și ascunse, din tulburarea demonului? Iar eu tot mă voi duce acolo, ca să văd în ce vor spori cuvintele tale". Iar Sfântul tăcând, a trecut alăturea. Apoi făcându-se seară, a aflat vreme lesnicioasă, ticălosul acela, și ducându-se a prăvălit piatra de pe mormânt, și a intrat într-însul; și mai întâi a luat haina cea de deasupra și podoaba toată, pentru că era de mult preț; și după ce le-a luat toate, vrea să se ducă, apoi i-a zis lui gândul: „Foarte bună este și cămașa, să o iau și pe ea"; și luând și cămașa de pe fecioară, i-a lăsat trupul gol, și vrea să iasă. Atunci moarta prin porunca lui Dumnezeu și-a ridicat mâna sa cea dreaptă, și l-a lovit peste obraz, și îndată i-au orbit amândoi ochii; și spăimântându-se ticălosul, a început a se înfiora, încât de frica aceea începură a-i tremura fălcile, dinții, genunchii și toate oasele. Și deschizându-și gura, fecioara cea moartă, așa a grăit către dânsul: „Ticălosule și lipsitule de înțelegere, nu te-ai temut nici de Dumnezeu și nici ai gândit, că și tu ești om?! Se cadea ție să te rușinezi de goliciunea fecioarească, și destul îți era cele ce mai întâi ai luat; iar cămașa să o fi lăsat sărmanului meu trup. Ci, nu mai miluit, și te-ai arătat om cumplit, și ai gândit să mă faci de râs

tuturor Sfintelor Fecioare întru a doua venire a Domnului. Deci, acum eu te voi face ca să nu mai furi niciodată, și să știi, că viu este Dumnezeul nostru Iisus Hristos, și că după moarte este Judecată, răsplătire și pedeapsă". Și aceasta zicându-i fecioara, s-a sculat, și luându-și cămașa, s-a îmbrăcat, și toate celelalte haine punându-și pe sine, s-a culcat, și a zis: „Tu, Doamne, pe mine una, spre nădejde m-ai sălășluit". Și așa cu pace a adormit.

Iar ticălosul acela, abia a putut ieși din mormânt și a aflat gardul viei; și așa ieșind la calea care era aproape, dibuind cu mâinile gardul, a mers la poarta cetății. Iar celor ce întrebau de pricina orbirii lui, el într-altfel le spunea, și nu cum se întâmplase; iar mai pe urmă le-a spus, toate pe rând, unui prieten al său. Și de atunci a început a cere milostenie, și așa se hrănea. Odată șezând singur, își zicea: „Blestemat să fii tu gândule, că pentru tine am luat orbirea aceasta". Și își aducea aminte de Sfântul Andrei, și se mira, că înainte a văzut și i-a proorocit toate cele ce aveau să-i fie lui, și cum i s-a împlinit proorocia Sfântului (V. Sf.2 Oct.o.c.pg.74-78) .

30. Am răpit din avere publică (obștească), de la primărie, percepție, bancă, moșie, județ, stat, administrația pădurilor, de la armată, etc.?

Nu este iertat nimănui a-și însuși bani sau altă avere publică. (Vezi lămuririle întrebărilor 1, 3, 4, 5 si 26 din această poruncă). Cel ce își însușește ceva dintr-o avere publică, nefericește pe mai mulți, și va avea pe sufletul său, pe lângă păcatul făcut, toate nefericirile care li se vor întâmpla acestora din cauza lipsurilor lor.

31. Am luat Sf. Anaforă, Părticele, Aghiasmă și am sărutat Sfintele Icoane, când trebuia să mă abțin?

Sf. Anaforă este pâine sfințită; rămășiță de la prescurile din care s-au scos: Sfântul Agneț, părticica Sfintei Fecioare, cele 9 cete și părticelele pentru vii și repauzați. Restul acestor prescuri se taie în bucățele mici și se împărțesc Creștinilor, sub numirea de „Sf. Anaforă", spre sfințenie și binecuvântare, în loc de Dumnezeiasca împărtășanie. Astfel, acei creștini care nu sunt vrednici sau nu se silesc a corespunde credinței și viețuirii creștinești, ca primii creștini, pentru a se putea împărtăși ca aceia cu Sfânta Euharistie, li se dă Sf. Anaforă. „Această pâine sfințită - zice Sf. Simeon Tesaloniceanul - fiind însemnată cu copia și primind cuvinte sfinte, nu este Împărtă-

șirea cu Trupul Domnului, căci aceasta este Taină; iar Sf. Anaforă este numai dătătoare de sfințenie și dăruitoare de Dumnezeiescul Dar, care se dă cu cuvintele cele de la Sf. Proscomidie" (S. Tes. 100).

Sunt opriți a lua Sfânta Anaforă:

1. Toți cei nebotezați și eterodocșii potrivnici Ortodoxiei.
2. Cei care au vărsat în acea zi.
3. Cei care au mâncat și băut apă.
4. Cei ce au avut scurgere din trupul lor.
5. Cei care nu sunt vrednici a li se primi darurile în Sf. Biserică (Vezi și Prav. Bis. Ier. Nicodim Sachelarie pg. 78-79).

Aceștia cu atât mai mult n-au voie a lua Părticele sau Aghiasmă Mare, cu cât acestea sunt mai Sfințite decât Sfânta Anaforă.

Sf. Anaforă se dă binecredincioșilor creștini în Duminici, Sărbători ba și în zile de lucru, după săvârșirea Sfintelor Laude și a Dumnezeieștii Liturghii. Pentru că mai înainte vreme se pricestuiau oamenii Făcătoarelor de viață Taine mai des (în vremile apostolice zilnic și după aceea în fiecare Duminică și Sărbătoare); iar acum s-au îndepărtat de Taina acestei Sfințenii, pricestuindu-se (unii) numai odată într-un an, iar în ziua de astăzi iau Sf. Anaforă din mâna Preotului, întru sfințire și blagoslovenie; ci de vreme ce o iau creștinii în loc de Dumnezeiasca Precistanie, pentru aceea se cade întru acea zi să se depărteze de împreunarea trupească a femeilor lor, de acia (după aceea) atunci să ia Sf. Anaforă și să sărute Sfintele Icoane, iar de va fi din lucrul diavolului să se afle cineva cu femeia lui în zi de praznic (Duminici sau Sărbători), acela să nu ia Anaforă, nici Icoane să sărute, nici femeia lui. Că zice Dumnezeiasca Scriptură: „Cele curate să se dea curaților, și cele Sfinte Sfinților" (P.M.B. gl. 166). Prescurile aduse la Sf. Altar trebuie a fi făcute numai din grâul cel mai bun și mai curat, neamestecat cu altceva, nici cu secară, nici cu neghină, nici cu altceva. Astfel, numai din făina cea mai curată „floarea făinei" (Lev.24, 5-9), din grâul cel mai bun, curat, ales, bine spălat, și bine cernută, cu sare și apă, dospită cu nici un fel de meșteșug, ci cu singur aluat. Prescurile se fac din astfel de făină de grâu și aluat curat numai din făină de grâu, pentru că Domnul pe Trupul Său L-a asemănat cu grâul, zicând: *„Grăunțul de grâu de nu va muri multă roadă va aduce... Asemenea este Împărăția Cerurilor, aluatului, pe care luându-l femeia l-a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s-a dospit toată"* (Ioan 15, 24; Mt.13, 33; Lc. 13, 21 comp. 1 Cor. 15, 36-54; și Teofil Alex. 8 cu tâlcul și subînsemnarea lui).

Părțile care au rămas din prescurile ce s-au înălțat (Sf. Agneț, ș. c. 1) nu se cuvine a le mânca în alt loc, fără numai în Sf Biserică, până ce se vor consuma toate, oricâte ar fi, iar părțile din celelalte prescuri, care nu s-au înălțat, pot să fie mâncate și în afară de Sfânta Biserică, însă nu cu lapte și cu brânză și cu pește, ca orice pâine, ci singure, fără altă mâncare (Sf. Nicolae 5).

Arătări divine cu sf. anaforă. Un copil evreu după ce a mâncat Sf. Anaforă, a scăpat cu minune din cuptorul înfocat. Antim fiind alungat din scaunul Bisericii din Constantinopol, Epifanie fu ales în locul său. În timpul arhipăstoriei sale, se întâmplă o minune foarte însemnată. E un obicei de mult timp în Constantinopol, ca, atunci când rămâne pâine sfințită să se cheme copiii de la școli spre a o mânca. Într-o zi, când rămăsese asemenea pâine, chemară copiii; între care se afla și fiul unui sticlar evreu. Acel copil întorcându-se acasă, mai târziu decât de obicei, și părinții săi întrebându-l de ce a întârziat, el le istorisi cum s-a dus la Biserică cu ceilalți copii și ce a mâncat acolo. Tatăl său supărându-se foarte, îl luă pe copil și-l aruncă în cuptorul unde făcea sticlă. Mama sa jelea necontenit pe fiul său negăsindu-l, alerga pe stradă și umplea văzduhul cu strigătele sale. A treia zi chemându-și fiul la ușa sticlăriei și auzind că-i răspundea, sparse ușa și găsi pe fiul său stând în mijlocul cuptorului, fără ca focul să-i fi făcut vreun rău. Când îl întrebă: Cum a fost apărat de flacără, el răspunse că a fost de mai multe ori cercetat de o Doamnă îmbrăcată cu o haină de purpură, care-i adusese apă, stinsese cărbunii ce se aflau în jurul lui și care-i dăduse de mâncare. Fiul și mama sa fură botezați și primiți în cler. Tatal său refuzând cu îndărătnicie Botezul, fu spânzurat în cartierul Syce, din porunca împăratului Iustinian, ca ucigaș al propriului său fiu.

Creștinii nu iau cele sfinte în ziua împreunării lor. În partea dinspre apus a cetății Parisului, afară de ziduri, este o Biserică cu hramul Sfinților Mucenici Ghervasie și Protasie. Într-o noapte, când era privegherea Sfinților (14 Oct.) un plugar sculându-se din așternutul său, mai înainte de a se face ziuă, a mers să-și pască vitele. Un vecin al său, care îndrăgise pe femeia lui, văzându-l plecat de-acasă, a intrat în casa plugarului, făcâdu-se că este bolnav de friguri, și s-a culcat lângă femeie în pat. Aceasta, somnoroasă fiind, gândind că este bărbatul ei a tăcut. După ce a săvârșit preacurvia, necuratul,

s-a sculat din pat și s-a dus. Făcându-se ziuă a venit bărbatul ei, și, ca un om temător de Dumnezeu ce era, se pregătea să meargă la Sf. Biserică, ca să ia Sf. Anaforă. Femeia l-a defăimat pe el și l-a ocărât zicându-i: „Într-un ceas n-ai putut să rabzi ispita ca să te fi oprit de la spurcata împreunare trupească; și acum iarăși ai atâta obrăznicie să mergi și să iei Sf. Anaforă!" Bărbatul ei mirându-se, o întrebă pentru ce grăiește aceasta?

Din cuvânt în cuvânnt, au cunoscut că altul a mers în locul lui și a înșelat-o. Atunci biata femeie a început a plânge și a se tângui cu amar pentru înșelarea ce i-a făcut, (fiindcă era cinstită și plină de bunătăți). Mergând soția rușinată și foarte îndurerată la Biserica Sfinților, a strigat înaintea Icoanei Sfinților Mucenici în auzul tuturor, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeule, Cel ce știi toate, Care cercetezi inimile și cerci cugetele! Darul Tău știe gândul meu, că chiar și despre bărbatul meu mă feream la toate sărbătorile, și acum din neștiință m-am înșelat și am greșit, vai mie! Rogu-Te dar, Preamilostive, Doamne, ca un Dumnezeu îndurat, să-mi ierți păcatul, și ca un Drept Judecător să faci degrab izbândă asupra acelui necurat, care m-a înșelat pe mine cu vicleșug, și să-l arzi înaintea tuturor oamenilor, spre învățătură și pildă la toata lumea, ca să se mărească Preasfântul Tău Nume. Așa Domnul meu, ascultă-mă pe mine păcătoasa, pentru rugăciunile slăviților Tăi Mucenici Ghervasie și Protasie, și ale tuturor Sfinților Tăi, Amin". Acestea zicând, (o de prea iute izbâdă) a intrat diavolul în pântecele acelui preacurvar, și îl trântea de pământ, rupându-i măruntaiele lui cu jale și bătându-și capul de pietre, și n-a ieșit diavolul dintr-însul până ce înaintea tuturor cu răni de multe feluri l-a omorât de tot. Acestea văzându-le toți cei ce erau acolo, s-au spăimântat, rămânând cutremurați de o moarte ca aceea a lui, de năpraznă și jalnică („Mânt. Păcătoșilor", cap. X).

32. Am luat ori am ascuns ceva din averea străină și n-am mai dat înapoi?

Cel ce ia ceva de la aproapele său și nu dă înapoi, se face vinovat de păcatul furtului. (Vezi lămuririle de la întrebările 17 și 18 și urmarea din acest capitol).

Vrei să scapi de tulburări? Dă înapoi ce-ai luat. În zilele împăratului Eracliu, perșii începură cu prădăciunile lor în Asia Mică și au ajuns până în Armenia. Călugărițele din Meletina, de frică, au

fugit la Constantinopol, luând cu ele şi Icoana făcătoare de minuni, şi s-au prezentat Patriarhului Sergiu, ca să le dea şi lor un Locaş de închinare. Patriarhul, ştiindu-le de bun neam, le-a dat Locaşul, dar le-a luat cu sila Icoana minunată. Din cauza aceasta, multe scârbe şi nevoi îi veniră aupră-i de la împăraţi, şi multe tulburări se întâmplară în Sf. Biserică, încât îl puse pe gânduri şi se mira de cele ce-i veniră pe cap. Odată, într-o noapte, văzu în vis pe un om înfricoşat, unde sta deasupră-i şi-i zicea: „Întoarce înapoi mai degrabă Mănăstirii, ceea ce ai luat fără dreptate". Şi dacă se sculă, stătea pe gânduri, şi chemându-i pe cei ce erau ai lui, îi întrebă: „Ce sunt aceste scârbe pe capul meu? Şi pentru care pricină pătimesc eu acestea? Mai ales că şi-n noaptea aceasta am văzut un om înfricoşat, unde sta şi îmi zicea: „Întoarce cât mai curând Mănăstirii, ceea ce ai luat pe nedrept!" Iar de-am luat cuiva ceva, eu nu ştiu". Atunci însoţitorii lui Sergiu îi ziseră: „Nu le băga în seamă acestea, Stăpâne, că n-ai năpăstuit niciodată pe nimeni; iar scârbele şi nălucirile acestea sunt din lucrarea drăcească". Cum veni noaptea, Sergiu iarăşi văzu în vis pe acel om înfricoşat, zicând răstit: „Întoarce cât mai curând ceea ce ai luat Călugăriţelor de la Înălţare! Au nu ştii că sunt străine şi fără mângâiere, venite din altă parte?" ...Atunci deşteptându-se, zise către eclesiarhul său: „Frate, când ai luat Icoana Domnului din mâna Călugăriţelor, în ce stare erau?" Acela răspunse: „Foarte supărate, Părinte, şi de-ar fi putut ne-ar fi şi ocărât". Atunci pricepu Patriarhul scârbele şi nevoile ce-i veniră pe cap, şi cuprins de mustrare de cuget se ocărî pe sine, şi cu multă cinste trimise Icoana înapoi Călugăriţelor nemângâiate" (Dr. N. Chiriac-Dimancea, M. C. pg. 19).

Neştiinţa furtului salvează. O legendă spune: Un individ se prezentă cu un sac la un ţăran, rugându-l să-i păstreze sacul, după care va veni îndată. Ţăranul puse sacul în cămara sa. În el se aflau fel de fel de obiecte furate de pe la ţăranii din sat, şi hoţul simţind că este urmărit, a căutat să scape de ele în felul acesta. Nu peste mult, o ceată de păgubaşi, care urmăreau pe hoţ, văzând că a intrat la ţăran, au intrat în casa acestuia şi au început să caute după obiectele furate. Aflându-le în sacul din cămară, au presupus că ţăranul le-a furat şi l-au dus înaintea judecăţii, unde fu condamnat la moarte pentru furt. Înaintea Preotului care-l spovedi, mărturisi că nu el este hoţul, şi că adevăratul hoţ trebuie să fie ascuns în pădurea din apropierea satului. Îndemnaţi de Preot, oamenii căutară în pădure,

unde de fapt aflară un hoț. Aceasta însă nega și el fapta.

La sfatul mai multora, se încălziră mai multe fiare de plug, pe care punându-le unul lângă altul, porunciră celor doi acuzați, să treacă desculți peste ele. Țăranul nostru trecu fără ca să se frigă, câtă vreme hoțul adevărat se fripse la tălpi, iar oamenii îl spânzurară îndată (O.M. P. ist. 312).

Ochianul și hoțul. La o judecătorie de la țară s-a dezbătut un caz interesant. Un om era acuzat că a furat lemne din pădurea unui proprietar de pădure. Hoțul tăgăduia cu putere, știind că nu l-a văzut nimeni. „Cu ce poți dovedi pe acuzat" - întrebă judecătoria pe acuzator? Acuzatorul scoase atunci din buzunar un ochian și zise: „ Domnilor judecători, e adevărat că nu l-am prins pe omul acesta furând lemne: eu eram departe de pădure, dar l-am văzut cu ochianul acesta. L-am văzut cum anume a furat lemnele; am chemat și pe vecinul meu N.N. care s-a uitat prin ochian și l-a văzut și el".

În baza acestei mărturii, acuzatul a fost pedepsit. Ce adânc înțeles sufletesc este și în această întâmplare! Hoții cred că nu-i vede nimeni când fură, dar Tatăl Ceresc îi vede prin ochianul Atotvederii Sale (Pr. I. Trifa ist. 216).

Mai fericit este a da decât a lua. Doi băiețandri, de câte 12 ani, se plimbau împreună la țară: În marginea unui ogor, un biet țăran, aproape bătrân, curbat pe glie, săpa din greu. E muncă prea grea săpatul, mai ales când ține ceasuri întregi. Pământul e așa de jos, că trebuie să stai tot aplecat. Muncitorul își pusese opincile în marginea ogorului. Trecând pe lângă ele, unuia din băiețași îi trecu prin minte să facă o poznă țăranului, ascunzându-i opincile.

„Ne vom ascunde undeva și vom face haz, văzându-l cum le va căuta".

„Nu, răspunse celălalt. Asta ar fi rău. Putem să facem altceva mai bun. Să punem câte 5 franci în fiecare opincă. Apoi să ne ascundem, ca să vedem bucuria, pe care o va avea, găsindu-i".

„Așa să fie, răspunse tovarășul. Și iată-i pe voinicii noștri - veseli de pe acum de plăcerea pe care o va avea țăranul - punând spre vârful fiecărei opinci, câte cinci franci, înfășurați într-un șomoiog de paie. Și apoi se ascunseră după un gard.

Nu trecu mult și țăranul, mergând încet și greoi, veni să-și încalțe opincile. Băgă piciorul drept în cea din dreapta... „Bine, dar ce are?" Nu mai putea să și-o pună! „Nu cumva e o piatră înăuntru...? O ia,

o scutură... și iată că o piesă de cinci franci cade dinăuntru. Tot așa cu cealaltă. Ce bucurie fu pe bietui om! Și ridicând ochii la cer, zise: „Mulțumescu-ți, Doamne Dumnezeule, bun și credincios. Tu știai strâmtoarea mea în care mă găseam. Și-ai făcut, ca unul din fiii Tăi, un om bun să mă scape din această strâmtoare". Și lacrimi de bucurie curgeau pe fața lui zbârcită și îmbătrânită. Dar lacrimi de bucurie curgeau și pe fețele rumene și fragede ale copilașilor, care pândeau în dosul gardului. Niciodată nu simțiseră o mai dulce plăcere, ca aceea pe care o gustau acum, aducând o bucurie așa de mare acestui biet muncitor (P. U. C. o.c. pg. 28-30).

33. Am luat în timpul războiului lucruri rămase de la armată, refugiați, aliați, sau de la potrivnicii noștri?

Dacă este păcat a ne însuși lucrul găsit, cu atât mai mult este păcat a jefui averea refugiaților, fie de-ai noștri ori aliați cu noi, fie potrivnici (Vezi can 4; 6; și 10 Sf. Grig. Neoces).

Cei care vând și cumpără obiecte militare de la ostașii ușuratici ori de la creștinii lacomi de câștig urât, se fac părtași călcării jurământului, furtului și pedepselor legilor țării. Dorul de înavuțire pe căi hrăpărețe, despoaie pe creștini de Dar, de cinste și de mântuire. Avere bună e numai aceea câștigată pe căi cinstite, din care se pot face milostenii, după învățătura Sfintei Biserici.

Mâinile goale afară din sicriu. Testamentul lui Alex. Macedon. Acesta a fost unul din cei mai mari și viteji împărați ai lumii (357-323 a. Hs.). El e cunoscut și de foarte multă lume. A fost macedonean și împărat al Macedoniei. Instruit de marele filozof grec Aristotel, elevul lui Platon, deveni împărat (în a. 336 a. Hs.). A cucerit Grecia, Persia, Tirul, Sidonul, Egiptul și Babilonul, și a învins pe Porus împăratul... Îmbolnăvindu-se de friguri, și văzând că nu mai are nădejde de viață, și-a făcut testamentul... Stând el pe patul morții și cugetând la victoriile și strălucirea mulțimii bogățiilor sale, din care vedea, cu părere de rău, că nu poate lua nimic din ele în cealaltă lume, a lăsat cu limbă de moarte să fie așezat în sicriu, în așa fel, ca mâinile să-i rămână afară, să i le poată vedea toți privitorii.

„Eu vreau - a spus împăratul, care nu se mai săturase niciodată de prăzi și comori - ca toată lumea să vadă, că din toate prăzile, comorile și averile mele, nu pot lua nimic cu mine! Vreau să arăt cu aceasta tuturor, că, din această lume, în care m-am îmbogățit mai mult

decât oricare îmbogățiți ai pământului, mă duc cu mâinile goale".

„Vai vouă bogaților! Pentru că voi v-ați primit aici mângâierea! Vai de voi care sunteți sătui acum, că veți flămânzi! Vai vouă care râdeți acum, că veți plânge și vă veți tângui! Vai vouă când vă va grăi toată lumea de bine! Fiindcă așa au făcut părinții (păcătoșii înrăutățiți ai) *lor, proorocilor mincinoși ai lor!"* (Lc. 6, 24-36).

Pânza lui Saladin. Împ. Saladin, care era pe vremea sa (a. 1137) cel mai viteaz sultan din țările răsăritului, a purtat multe războaie și a supus multe împărății. De pe urma acestora adunase multe comori și bogății. Când i s-a apropiat însă sfârșitul vieții, a dat porunca să i se atârne de o prăjină pânza de moarte, cu care avea să fie înfășurat trupul său mort, și să o poarte așa prin oraș, strigând: „Atât i-a rămas lui Saladin din toate comorile sale!"

Fapta aceasta arată că Saladin a cunoscut bine rostul vieții și comorile pentru dânsa. Din toate odoarele adunate cu atâta greutate, pentru care s-a vărsat atâta sânge și au curs atâtea lacrimi, doar cu pânza de moarte s-a mai ales la toată urma. Ce bine ar fi, dacă și astăzi s-ar purta prin țară, dar mai ales pe dinaintea celor de curând îmbogățiți, pânza de moarte, cu care, curând sau mai târziu, vor fi înfășurați, ca să vadă bine cu ce se aleg din această lume. Pentru averi și bani, țara s-a umplut de hoți, nu numai de cei de la drumul mare, ci și de aceia, care fiind în felurite slujbe, se ating de banul public. Ți-e mai mare greu să mai citești azi gazetele românești, deoarece toate ne aduc știri numai de hoții. Și acestea toate pentru ce? Pentru a aduna aici avuție și a merge dincolo numai cu pânza de moarte (D-ca. Ort. a. VII, nr. 3-4, Pr. Gh. Negură).

Grija îmbogățirii cufundă pe mulți în iad. Se povestește că odată toți copacii din lume s-au sfătuit să-și pună și ei împăratul. S-au dus mai întâi la măslin și l-au zis: „Vino si domnește tu peste noi". Măslinul însă le-a răspuns: „Cum să-mi las eu chemarea mea frumoasă, de a face untuldelemn, spre miros plăcut lui Dumnezeu și oamenilor? Mergeți la altul, că eu nu vreau să am alte griji pe cap". De aici s-au dus copacii la smochin și l-au rugat și pe acesta zicând: „Vino și împărățește tu peste noi!" Și acesta le-a răspuns ca și cel mai dinainte: „Cum pot să-mi lepăd datoria cea frumoasă și binefăcătoare, de a face roduri Domnului spre plăcerea oamenilor? Mergeți dar și vă căutați alt împărat, pentru că eu nu vreau să-mi

fac necaz cu griji deșarte".

Ce să facă acum copacii? Văzând că doi n-au voit să primească cinstea de a fi împărat, s-au dus la al treilea, și anume, la tufa de spini, și au rugat-o, zicând: „Vino să ne fii nouă împărat". Spinul le-a răspuns: „Bine, dacă vreți cu adevărat să mă alegeți de împărat, veniți și vă odihniți la umbra mea!" Și au găsit., așa dar, și copacii împărat, și încă ce împărat: o tufă de spini neînsemnată, neroditoare, ghimpoasă și împungătoare.

Foarte bine se poate asemăna această pildă cu oamenii cufundați în grijile averilor și cinstelor lumești, care nu fac alta, decât să neliniștească pe om și să-l înghimpe. Măslinul și smochinul n-au voit să primească cinstea de împărat. Acești copaci ne învață și pe noi creștinii ca să ne dezlipim de cele deșarte și trecătoare din lumea aceasta. Mai bine grijește de chemarea ta cea sfântă ca creștin, care este mântuirea sufletului tău!

Iată și altă pildă: Vă este cunoscută povstirea despre broaște? Și aceste ființe voiau să aibă împărat. Dumnezeu le-a aruncat în apă o bârnă mare de lemn. Aceasta era blândă și nu le strica nimic, ba încă broaștele se puteau sui pe spinarea ei, ca să se sorească și să răcăiască. Mi se pare că pentru asta nu le-a plăcut broaștelor, și au cerut alt împărat, mai fudul și mai viclean. Li s-a trimis cocostârcul. Acesta le prinde și le înghite. Tocmai așa i se întâmplă și creștinului, care aleargă după avuții și măriri deșarte. Acestea la rândul lor, îl înghit și-i omoară sufletul, cufundându-l în focul cel nestins (Pr. I. Bucevschi, D-ca Ort.). „Așa este tot cel ce își strânge luiș comoară, iar nu în Dumnezeu se îmbogățește" (Lc. 12, 21).

Sufletele grijite ale păcătoșilor trec prin vămile văzduhului. Sf. Arhiereu Nifon, cu ochii cei mai-nainte văzători, vedea sufletele oamenilor ieșind din trupuri; căci odată stând în Biserica Sfintei Anastasia, rugându-se și ridicându-și ochii în sus, a văzut cerurile deschise și mulțime de Îngeri, dintre care unii se pogorau pe pământ, iar alții se suiau în sus, înălțând sufletele omenești întru cele cerești. Și privind el, iată doi Îngeri mergeau la înălțime, ducând un suflet. Și după ce s-au apropiat de vama desfrânării, au ieșit vameșii- diavoli cu mânie, zicând: „Al nostru este sufletul acesta, și cum ați îndrăznit voi a-l duce pe alăturea, fiind al nostru?" Îngerii au răspuns: „Ce semn aveți asupra lui, de ziceți că este al vostru?" Zis-au diavolii: „Până la moarte a păcătuit, nu numai după fire, ci

și peste fire; pe lângă aceasta, osândea pe aproapele său, și ce este mai amar decât aceasta, că a murit fără pocăință; și voi ce ziceți de aceasta?" Îngerii au răspuns: „Cu adevărat, nu vă vom crede nici pe voi, nici pe tatăl vostru diavolul, până când nu vom întreba pe Îngerul păzitor al acestui suflet". Și întrebând pe Înger, acesta a zis: „Cu adevărat, mult a păcătuit sufletul acesta, dar din ceasul îmbolnăvirii sale, a început a plânge și a-și mărturisi păcatele sale (Duhovnicului și) lui Dumnezeu; și deci, de l-a iertat Dumnezeu, El știe, El are stăpânire, și a Lui este slava dreptei judecăți". Atunci, Îngerii batjocorind pe diavoli, au intrat cu sufletul prin porțile cerești.

După aceasta, fericitul a văzut iarăși un suflet dus de Îngeri, iar diavolii alergând către aceștia strigau: „Ce duceți fără înștiințare sufletul acestui iubitor de argint, desfrânat, ocărâtor și făcător de războaie?" Răspuns-au Îngerii: „Cu dinadinsul știm, că deși a făcut acestea, dar a plâns și a suspinat, mărturisindu-se și dând milostenie, și pentru aceea l-a iertat pe el Domnul". Iar diavolii au zis: „Dacă și acest Suflet este vrednic de Mila lui Dumnezeu, apoi luați păcătoșii din toată lumea, și noi pentru ce să ne mai ostenim?" Răspuns-au către dânșii Îngerii: „Toți păcătoșii, care-și mărturisesc lui Dumnezeu păcatele înaintea Duhovnicului cu smerenie și cu lacrimi, după mila lui Dumnezeu vor primi iertare, iar care mor fără pocăință, pe aceia îi va judeca Dumnezeu". Și așa, rușinând duhurile cele viclene, au trecut; apoi Sfântul iarăș ia văzut Sufletul unui bărbat iubitor de Dumnezeu, curat și milostiv, înălțându-se. Pe acesta văzându-l diavolii, scârșneau cu dinții de departe. Iar Îngerii lui Dumnezeu ieșind din porțile cerești, întâmpinau și sărutau pe acel Sfânt, zicând: „Slavă ție, Hristoase Dumnezeule, că nu l-ai dat în mâinile vrăjmașilor; ci l-ai izbăvit pe dânsul din iadul cel mai de jos (V. Sf. 23 decembrie; Vezi pe larg „Judecata Particulară" de aut.; „Vămile Văzduhului", ș. a.).

34. Am mutat hotarul vecinului meu?

„Blestemat tot cel ce mută hotarele aproapelui (vecinului)*, și va zice tot poporul: fie"* (2 Lege 27, 17; 19, 14; Iov 24, 2; Prov. S. 22, 28; Osia 5, 10; Lev. 19, 11-18; Mc.10, 19; 1 Tes. 4, 6; 2 Lege 24, 10-22; Mal. 3, 5; Zah. 5, 4). Averea e o prelungire a vieții omului. Cine răpește din ea pe nedrept, mai puțin ori mai mult, înseamnă că nedreptățește sau chiar distruge viața aproapelui său (1 Cor. 6, 10; 1 Tes 4, 6; 3 Împ. 21).

Piatra hotarnică. Iosif ședea într-o casă frumoasă, care era înconjurată de o grădină de pomi roditori. Livada vecinului se întin-

dea până la grădina lui Iosif. Acesta, un om fără de conștiință, voia să-și mărească moșia cu furtișag și lua piatra hotarnică în vreme de noapte și o ducea o bună bucată mai departe, în livada vecinului.

După un timp oarecare Iosif se urcă cu o scară pe un pom ca să culeagă cireșe. Când era tocmai în vârful scării, asta căzu cu el cu tot, și Iosif își sfărâmă capul tocmai de piatra hotarnică. De n-ar fi mutat el piatra din loc, n-ar fi căzut peste ea și n-ar fi pățit nici un necaz, deoarece cădea pe pajiștea cea moale. Dar: Cel blestemat se prăpădește, de răul ce-și pregătește (100 ist. morale).

35. Am răpit pământul aproapelui meu?

Dumnezeu, după ce a zidit pe om, l-a înzestrat și cu proprietate, așezându-l în grădina Edenului ca s-o lucreze și să o păzească (Fac. 2, 15 , 7-14). Dumnezeiasca Scriptură ne arată clar dreptul de proprietate dat de Creator omului creat, parte bărbătească și femeiască, arătând: „Și i-a binecuvântat pe ei (pe Adam și pe Eva) Dumnezeu și a zis: *„Creșteți și vă înmulțiți, umpleți pământul și-l stăpâniți pe el, și stăpâniți peștii mărilor, și păsările cerului și toate dobitoacele și toate jivinele care se târăsc pe pământ... Iată, am dat vouă toată iarba ce face sământă de semănat, care este deasupra a tot pământul; și tot lemnul care are în sine rod cu sământă de semănat, va fi vouă de mâncare..."* (Fac. 1, 26-31; 9, 1-3). „Ce este omul, că-l pomenești pe el? Sau fiul omului că-l cercetezi pe el? Micșoratu-l-ai pe el cu puțin oarece decât Îngerii, cu slavă și cu cinste l-ai încununat pe el, și l-ai pus pe el peste lucrurile mâinilor Tale. Toate le-ai supus sub picioarele lui: oile și boii, toate, încă și dobitoacele câmpului. Păsările cerului și peștii mării, cele ce străbat cărările mărilor. Doamne, Dumnezeul nostru, cât de minunat este Numele Tău în tot pământul" (Ps. 8, 5-8).

36. Am câștigat avere cu minciuni, viclenii, înșelăciuni, jurăminte strâmbe și pe alte căi urâte lui Dumnezeu?

Acestea nu-s câștiguri, ci furturi cu meșteșuguri diavolești. Aceste câștiguri urâte lui Dumnezeu aduc vaiuri cumplite în casele acelora care le adună și se fac stăpâni pe ele. Aceasta o arată și Dumnezeieștile Scripturi, zicând: „Veniți acum voi bogaților, de plângeți și vă tânguiți de necazurile ce au să vină asupra voastră. Bogăția voastră a putrezit și hainele voastre le-au mâncat moliile. Aurul vostru și argintul vostru a ruginit și rugina lor va fi mărturie împotriva voastră, și ca focul va mânca trupul vostru comoara ce v-ați strâns pen-

tru ziua cea de apoi. Iată, plata oprită de voi de la lucrătorii cei ce v-au lucrat ţarinile voastre, strigă, şi strigătele secerătorilor au intrat în urechile Domnului Savaot. Desfătatu-v-aţi pe pământ şi v-aţi dezmierdat, v-aţi îngrăşat inimile voastre ca pentru ziua ignatului. Osândit-aţi şi aţi ucis pe cel drept, deşi el nu vi se împotrivea" (Iac. 5, 1-6; comp. Prov. S. 11, 28; Lc.6, 24; 19, 13; Iov 24, 10-11; 21, 13; Ier. 22, 13; Mal.3, 5; 2 Lege 24, 15; Amos 6; ş. a).

Averea strânsă cu şiretenii e o mare primejdie pentru cei ce o ţin. Sfinţii săreau peste aurul sau argintul aflat în calea lor, ca peste nişte şerpi ucigători şi foc mistuitor (Sf. Antonie şi alţii; V. Sf. 1 Ian.; 9 Iulie). Bogăţia prăbuşeşte şi umileşte pe cei care-i robesc; iar sărăcia după Dumnezeu înalţă („Pateric", pg. 57-61).

Fugiţi de pofta de avuţie. În timpurile de faţă, cu toată ştiinţa şi înţelepciunea veacului acestuia, mulţi dintre noi nu înţelegem rostul adevărat al vieţii. Nu preţuim îndeajuns darurile primite de la Dumnezeu, şi suspinăm după un trai îndestulat şi multă avuţie. Socotim că, dacă le-am avea pe acestea, am gusta din plin fericirea cea atât de mult dorită şi căutată de toată lumea. Dorinţa tainică a tuturor, uneori mărturisită şi altora, dar de cele mai multe ori păstrată în inima fiecăruia, este aceea de a câştiga avuţie multă. Toţi visează după aceea un trai îndestulat şi petreceri nesfârşite.

Cei ce râvnesc neîncetat la avuţie multă şi socotesc nepricepuţi sau neînţelegători ai vremurilor pe cei ce-i sfătuiesc a se mulţumi cu ceea ce au, să nu uite cele de mai jos:

1. Nimic nu este mai amăgitor şi mai repede trecător ca avuţia. Sunt atât de multe împrejurări în viaţă, în care putem vedea cât de repede se risipeşte sau se pierde avuţia. Nimic nu este aşa de dureros, ca ajungerea în cumplite lipsuri a celor ce-au trăit în îndestulare. Uneori timpurile grele, alteori nechibzuieli sau diferite nefericiri, aduc în sărăcie şi nevoi pe cei bogaţi. Cât de greu este pentru unii ca aceştia să se apuce de muncă grea, după ce-au ajuns la scădere!

2. Multa avuţie grăbeşte scurtarea vieţii. Cei ce nu trăiesc în cumpătare, ci se ospătează cu bucate şi băuturi scumpe şi-şi petrec timpul în petreceri şi pofte, cad repede în boli şi zăceri grele, care-i duc înainte de vreme în mormânt. Păstrarea avuţiei e împreunată cu multe griji, nelinişte şi neodihnă. Toate acestea slăbesc corpul şi-l lasă pradă bolilor.

3. Tot multa avuţie este prilej de cădere în multe şi mari păcate.

Lăcomia avuţiei îndeamnă pe om la asupreli, nedreptăţi şi înşelăciuni. Câţi nu agonisesc, parte din ceea ce au, prin astfel de ruşinoase căi? Unora le împietreşte inima şi-i face nepăsători faţă de suferinţele celor în nevoi. Altora însă, le dă îndemn la desfrânare, la îmbuibare, la împodobire cu tot felul de haine scumpe şi la multe pofte vinovate. Cine ar avea curajul să spună că şi-ar păstra totdeauna viaţa curată dacă ar avea avuţie multă? Ispitele sunt primejdioase pentru oricine, cu atât mai mult însă pentru cei cu avuţii multe. Ele îi pândesc în toate părţile şi îi îndeamnă la păcate grele. Noi să urmăm dar îndemnul marelui Pavel Apostolul şi să ne mulţumim, ca şi dânsul, numai cu ceea ce câştigăm prin muncă cinstită şi neobosită. Numai cei ce nu înţeleg rostul adevărat al vieţii, socotesc fericirea acolo unde este multă avuţie. Aceasta e împreunată totdeauna cu o viaţă chinuită, plină de griji şi de primejdii, care grăbesc scurtarea vieţii. La aceasta se adaugă şi prilejul de a cădea, la tot pasul, în mari şi grele păcate. Iată, în puţine cuvinte, tainicul rost al apostoleştilor cuvinte: „Argintul sau aurul şi haina, nici a unuia n-am poftit" (Pr. I. Răuţescu, D-ca Ort.).

Dă înapoi ce-ai luat. Într-un sat, trăia odată un batrân. Cum el nu avea copii, îşi revărsa dragostea asupra altora, ajutându-i cu punga şi cu sfatul. Într-o zi veni la el un nepot şi-i ceru un galben ca împrumut. „Am să ţi-l dau îndărăt, unchiule, să n-ai grijă". Bătrânul răspunse: „Bine, nepoate, uite, întinde mâna colo pe poliţă şi ai să găseşti acolo galbenul". Tânărul ia banul bucuros şi pleacă. Peste câteva zile nepotul vine iar: „Să-mi mai împrumuţi un galben, unchiule, ca să ţi-i aduc pe urmă pe amândoi".

„Bine, nepoate... Întinde mâna pe poliţă..." Bucuria tânărului era nestăpânită. S-a repetat întâmplarea aceasta şi a treia oară. „N-ai să aştepţi mult, unchiule...să fii încredinţat...".

Într-un târziu, vine nepotul trist şi încurcat, că nu ştia cum să mai înceapă vorba: „Numai un galben... dar numai unul, şi am să ţi-i aduc pe urmă pe toţi...". Bătrânul, liniştit şi bun, îi face semnul acela obişnuit: „Întinde mâna şi i-aţi galbenul de pe poliţă". Nepotul bucuros, se repezi lacom la bani. Bâjbâi el pe poliţă, se suci, se învârti, nu găsi nimic. Bătrânul îl urmărea cu coada ochiului. Nepotul se mai înălţă în degete, bâjbâi din nou, dar în zadar. Bătrânul îl întrebă atunci, prefăcându-se: „Da ce-i, nepoate?" „Nu găsesc galbenul!"

„Cum se poate?" „Am căutat şi nu-i nimic!" Bătrânul se prefăcu

ca de o amintire: „Da, l-ai pus tu acolo la locul de unde ai tot luat mereu?" „Eu?! Nu!" „Apoi dacă nu l-ai pus, de ce-l mai cauți degeaba? Nu știi, că de unde tot iei și nu mai pui la loc, se isprăvește?"

Descoperirea înșelătoarei. Tudora intrase în al cincilea an al vieții. La ziua numelui ei, nașul veni s-o vadă, și, după masă îi dărui o monedă de aur. Pe când părinții se aflau încă la masă, vorbind cu darnicul cumătru, copila ieși din casă și se duse la poartă. Atunci, trecând pe dinaintea ei o femeie cu poame de vânzare, copila îi zise: „Uite ce ban mi-a dăruit nașul. Nu-i așa că e frumos!?" „Da, frumos, răspunse femeia, dar eu am în coș un măr și mai frumos. Iată, îl vezi? Ca să-ți fac plăcere, ți-l dau numai pentru banul tău". Tudora îi dete cu mulțumire, și, apucând mărul cu amândouă mâinile, alergă în casă, sărind și strigând de bucurie: „Mamă, mamă, uite ce măr roșu și frumos am cumpărat eu cu banul de la nașul!"

Femeia care-l vându-se se făcuse nevăzută și nu mai putură s-o găsească. Părinții, mâhniți, începură a mustra pe copilă; dar nașul luându-i apărarea, zise: „Ce vă supărați atâta, când știți că în lume se află mulți oameni chiar în vârstă, care fac greșeli cu mult mai mari decât o copiliță ca dânsa? Ea a dat o bucată de aur pentru un măr, alții dau însă fericirea vieții veșnice pentru o plăcere trupească de-o clipă!" Mulți din noi nesocotesc bunătățile cerești, pentru lucruri pământești.

Nașul, negutător avut, se întoarse acasă. Pe seară văzu intrând la el în prăvălie o femeie cu un coș gol. După ce cumpără de ale mâncării, ea îi arată banul de aur și-l întrebă repede cam cât prețuiește: „Ei, da de unde ai d-ta aurul acesta? îi zise el cu mirare. E așa de rar, că anevoie se mai găsesc bani de felul lui. Eu Il cunosc foarte bine și de aceea te cunosc și pe tine. Așteaptă că te-oi învăța eu să mai vinzi copiilor mere pe bani de aur!" Îndată opri pe femeie și trimise să cheme un sub-comisar. După câteva minute înșelătoarea fu dusă la închisoare, unde-și primi pedeapsa cuvenită.

Hoțul, să știți, niciodată, orice-ar face, orice-ar da;
N-o să scape de răsplată în nelegiuirea sa (N, I. C. ist.10).

Sărăcit de dorul avuției. Un european arătă odată unui om din Arabia o bucată de gheață, care sclipea frumos în ochii arabului. Acesta nu mai văzuse gheață în viața lui. Vederea gheței l-a fermecat foarte mult, încât, în neștiința lui a cumpărat-o cu bani grei

şi băgând-o în traistă, a plecat cu ea către casă. Ajuns în mijlocul familiei, arabul se simţea tare bucuros, gândindu-se că va face o mare bucurie la ai săi. Când dă însă s-o scoată din traistă şi să o arate soţiei şi copiilor săi, nu mai era printre celelalte lucruri, căci se topise de căldură. Aşa păţesc şi oamenii care vor să se îmbogăţească pe căi necinstite. Aşa păţesc şi creştinii care se lasă conduşi de amăgitoarea putere a diavolului. Aşa păţesc toţi aceia care se lasă amăgiţi de feluritele deşertăciuni şi plăceri ducătoare la păcate, fiindcă, precum ştim: „Cel ce păcătuieşte, din spiritul rău este pornit spre păcat şi se robeşte lui" (Ioan 8, 34, 41-7; 1 Ioan 3, 8; R om. 6, 16; 2Petru 2, 19; Apc.12; 13).

Bogăţia posomorâtă şi sărăcia veselă. Peste drum de palatul unui om bogat, era bordeiul unui muncitor de pământ. Cu cât casa bogatului sclipea de avuţie, cu atât bordeiul muncitorului sclipea de sărăcie. Stăpânul bordeiului avea şapte copii: cinci băieţi şi două fete; toţi mari, toţi ajunşi de însurat şi de măritat. Bogatul avea doi copilaşi. Copiii muncitorului erau rumeni şi sănătoşi; copiii bogatului, însă, gălbejoşi şi bolnăvicioşi. Când se lumina de ziuă, săracul ieşea din bordei, şi după dânsul toţi flăcăii lui, unul după altul, şi mergeau la lucrul câmpului. Femeile rămâneau acasă şi vedeau de rostul mâncării şi de-ale îmbrăcămintei. Când era gata mâncarea de-amiază, toate mergeau cu merindea la câmp, şi întindeau o masă, cât pe colo, pe iarbă, de-ţi venea să te aşezi şi tu lângă dânşii, când îi vedeai. Seara când se întorceau de la munca câmpului, luau fiacare Sf. Scriptură, cărţi sfinte, pe care citeau, se rugau şi cântau cântări duhovniceşti cu atâta înflăcărare, de parcă gândeai că numai ei sunt pe lume.

În casa bogatului era muţenie, nu s-auzea nimic. Se ducea şi bogatul după treburi, şi când se întorcea, se închidea în vreo odaie, şi acolo scria tot ce făcea ziua, socotea şi iar socotea, până târziu noaptea. Era o tăcere de parcă nu locuia acolo nimeni; încolo toate odăile erau luminate, dar atâta tot. De multe ori bogaţii nu se puteau odihni din pricina celor din bordeiul de peste drum, atât erau de veseli şi de neastâmpăraţi. Nevasta bogatului pizmuia fericirea săracului şi grăi bărbatului său: „Omule, ce atâta posomorâre, atâtea griji şi atâtea socoteli în care tu te cufunzi toată nopticica? Nu-i zi lăsată de Dumnezeu, în care să te văd vesel şi cu chef. Până când vei fi aşa? Uită-te cum domneşte veselia peste drum în bordeiul săracului".

„Ei nevastă, Dumnezeu nu dă de toate omului, căci s-ar prăpădi, n-ar mai avea ce dori. Nouă ne-a dat bogăție și așteptăm veselie; celor de peste drum le-a dat veselie și așteapă bogăție. Tot ce dorește omul nu poate dobândi deodată. Și am să-ți dau o dovadă. A doua zi se scoală de dimineață omul cel bogat și iese din casă. El pândea în drum pe stăpânul bordeiului și când se-apropie de dânsul îi zise: „Vecine, ai cunoscut pe răposatul tată-meu?" „Da, cucoane, l-am cunoscut". Ieri, căutând printre hârtiile lui, am găsit una în care era scris: „Să se dea vecinului de peste drum 1000 galbeni, că-i om harnic și cinstit, fără dobândă, fără nimic; să fie dator însă să înapoieze când o putea și câte cât se va înlesni". „Astăzi împlinesc dorința tatălui meu". Punându-i în mână o pungă cu 1000 de galbeni, se duse. Muncitorul cum se văzu cu banii, adună toți copiii și-ncepu să se laude, ce fel de om a fost și cum a fost în tinerețile lui. Dovada cea mai bună, e cu vecinul cel răposat că i-a lasat 1000 de galbeni. „Iată-i". Ii numărară, socotiră și nu era lipsă. Erau 1000 în cap. S-au pus la sfat: ce să facă cu banii? unul zicea una, altul alta. Unul zicea să ia o moșie în arendă. Ca să fii arendaș trebuie să știi carte, să faci socoteli, să stai cu boierii și zapciul la taifas. Nu-i de noi.

Ba să mergem la târg, să ne deschidem o dugheană. Ba să mergem să ne facem zarafi (schimbători de bani). Din una, din alta, se apucară la sfadă. Până aici era veselie mare în bordeiul lor, de când însă intrase 1000 de galbeni pe mâna lor, parcă intrase dracul neunirii și al zarvei. Nici tu citire, nici tu rugăciune, nici tu cântare, nici tu nimic. Femeia muncitorului se luase pe gânduri: „Bărbate, de când a intrat diavolul acesta de aur în casa noastră, noi pace nu mai avem". Și luând punga cu totul o aruncă într-un râu, ce curgea pe aproape de coliba lor. Copiii cum văzură una ca asta, toți săriră în gârlă și începură a căuta punga cu galbeni. Să se înece oamenii și mai mult nimic; iar de lăsat nu se lăsară până nu găsira punga și o scoaseră afară. „Știi ce? grăi moșneagul: ca să fie pace, am să iau eu jumătate din bani și jumătate să-i împărțim între noi. Așa mi se pare a fi dreptate". Când auziră copiii așa, toți săriră cu ciudă, că de ce moșneagul să ia mai mult ca toți!

Ce să mai lungim vorba? Două-trei zile, cât trecură până să-și facă planurile și să se învoiască ce negoț să facă, bordeiul lor era ca pustiu. Nimeni nu mai era cu chef, n-aveau gust de citit, de cântat, de rugăciune; ci toți, tot chibzuiau și puneau la cale lucruri ce au

rămas baltă. Bogatul își chemă nevasta în seara dintâi și-i zise: „Scoală-te la veselia oamenilor din bordei". Ea nu auzi nimic. A doua seară și a treia, tot așa. Se miră și ea. Când a patra zi dimineața, văzu pe vecinul lor cel sărac că vine grăbit la dânșii și zice: „Cucoane, fă-ți o pomană cu noi și primește darul înapoi. De când a intrat diavolul acesta în bordeiul meu, pacea n-am mai văzut-o în ochi. Ia-ți banii și fii sănătos. D-ta cu bogăția d-tale, și eu cu veselia ce am învățat". Și întorcându-se la casa lui, cu toți au început viața de mai înainte, să muncească, să cânte cântări creștinești, să se roage și să viețuiască în veselie duhovnicească.

Bogăția ieșise pe fereastră; veselia intrase pe ușă (Petre Ispirescu).

Vulpea și grădina cu poamele. O vulpe văzu odată o grădină încărcată de toate bunătățile. Dar grădina era apărată cu ziduri înalte, pe care vulpea nu le putea sări. „Ce-aș putea face să străbat în grădină?" - se întrebă vulpea. Umblând de jur-împrejurul zidului, dădu peste o gaură în zid, dar gaura era prea îngustă să se poată strecura prin ea. Tot gândindu-se și judecându-se ce-i de făcut, vulpea își zise: „Știu ce voi face, voi răbda de foame câteva zile, voi slăbi și apoi voi încăpea prin gaură".

Zis și făcut. După trei zile de foame, vulpea se strecură prin gaură și ajungând la poame se ospătă din belșug. Dar după câteva zile își aduse aminte că trebuie să iasă iar de aici, mai ales că sosise vremea culesului. Însă aici, un alt necaz; se îngrășase de-a binelea și nu mai încăpea pe gaură. „Ce-i de făcut? Nu-i alt chip să scapi de aici - își zise vulpea necăjită - decât să mă pun iarăși pe foame și răbdare, ca să slăbesc" Răbdă iar trei zile și slăbind se strecură afară. Când se văzu scăpată, uitându-se spre grădina cu poame, zise: „frumoasă mai ești tu grădină și dulci sunt poamele tale, dar ce folos am avut eu de ele? Cât am mâncat, atâta am răbdat...cum am intrat, așa am ieșit..."

Ce istorioară plină de înțeles! Așa e și cu noi. Cum am intrat în lumea aceasta, așa vom și ieși din ea. Nimic nu vom putea duce cu noi. Lume, lume, cât de dulci sunt poamele tale, dar ce folos ne rămâne nouă din ele?" (Pr. I. Trifa, ist.93).

Răutatea vicleșugului. De unde vine gândul cel rău? Cine e cu vicleșug? „O! rău gând! de unde te răsturnași să acoperi uscatul cu vicleșug?" (Is. Sirah 37, 5). Lucrul rău, poate cel mai rău, în lumea aceasta, e vicleșugul. Vicleșugul rupe orice legături, se vâră peste

tot locul și în orele cele mai sfinte, în orele cele mai vesele și în cele mai triste, împrăștiind cu mână ascunsă veninul în suflete, încât cei otrăviți înșuși nu simt sminteala.

Dar de unde vine vicleșugul? El izvorăște din slăbiciunea cea nemăginită a oamenilor, când le lipsește bărbăția de a se uita în fața adevărului și de a urma lui, gândindu-se numai la folosul cel trecător, de a nu lăsa altuia ceea ce ei singuri n-au, și temându-se să nu fie jertfă celor mai vicleni decât dânșii. Vicleșugul e o dovadă de sărăcie și nemernicie sufletească, care ne împiedică să ne ridicăm mai presus de noi înșine, și ne face să ne târâm pe pământ, ținându-ne de lucruri josnice și nevrednice de luare-aminte.

O minte sănătoasă și puternică, niciodată nu se va ține de vicleșug, căci inima deschisă și adevărul îi sunt de nevoie ca și aerul, ca și apa.

Frica e mama vicleșugului, frica de a rămâne înapoi, frica de a fi pedepsit, frica de rele necunoscute. Pentru aceasta să nu judecăm aspru, nici să osândim pe cel ce a arătat vicleșug, ci mai vârtos să ne fie milă de el. Rareori cel cu vicleșug își cunoaște propria lui nefericire. Rareori el știe cât de fericit ar putea să fie, dacă ar fi liber, cu bărbăție și inimă sinceră.

Vicleșugul e cea mai grozavă robie ce-și poate închipui cineva. Vicleanul e rob al minciunii. Din vicleșug se nasc ura și disprețul. Unde sălășluiește vicleșugul, acolo încetează iubirea și prietenia, acolo amuțește devotamentul și jertfirea de sine, acolo au amuțit adevărul și credința. Vicleșugul este un pustiu mare și întins, în care nu mai întâlnim nici o picătură răcoritoare, căci izvoarele vieții îi sunt toate otrăvite. Vicleșugul se târâie ca un șarpe ce se încolăcește încet și fără vuiet împrejurul jertfei sale, pentru a o sugruma, pe când ea e mai neputincioasă; căci sau o prinde fără-de-veste în somn și o vrăjește cu groaznica-i privire, sau o încolțește deodată cu dinții lui cei veninoși și piere nevăzut, lăsând în urmă-i mușcătura cea omorâtoare.

Să ne gândim însă acum și la a doua întrebare: Cine e cu vicleșug? Fiecare răspunde: „Eu nu!", „Eu nu!" - Așa răspundem cu toții. Dar căutați întru voi cu de-amănuntul, căutați întru voi cu tot dinadinsul și până în fundul inimilor voastre. Căutați și cercetați bine. Nu se cere să spuneți altora ceea ce aflați acolo, ci numai să vă mărturisiți vouă înșivă adevărul. N-ați fost oare nici odinioară cu vicleșug? N-ați vorbit oare niciodată cuvinte spre striciunea alto-

ra? N-aţi fost odinioară prieteni cu acei, pe care astăzi mai vârtos, îi vorbiţi de rău? N-aţi alungat nici odinioară de la voi pe acela, care vă era tovarăş la câştig, şi care, în nefericire nădăjduia în ajutorul vostru? N-aţi tras oare niciodată folos din nepriceperea şi din neştiinţa altuia? N-aţi spus oare niciodată un lucru altmintrelea, de cum s-a petrecut, numai pentru a înlătura de la voi vreun rău? N-aţi rostit oare niciodată vorbe, care puteau să aducă stricăciuni bunului nume al aproapelui vostru, fără a da dovezi şi fără a-i da putinţa de a se apăra? Vicleşugul chiar des îşi schimbă haina şi faţa. Nimeni nu-i cunoaşte faţa cea adevărată. Vicleşugul are multe feţe. El bate la uşa inimii tale şi se furişează într-însa, fără să ştii pentru cine ai slobozit lacătul. De aceea zice Profetul: „Toată lumea e plină de vicleşug!" El nu dă la o parte pe nici unul din noi. El pe toţi i-a văzut neputincioşi. El a auzit cum fiecare se tânguieşte de aproapele său, iar pe sine se crede fără de păcat.

Dar ce să facem pentru a stârpi vicleşugul?

Pe copiii noştri îi oprim de a spune adevărul. Mai ales îi învăţăm, că nu e lucru isteţ şi prielnic a spune toate aşa cum într-adevăr sunt. Noi îi învăţăm, că dacă vor merge totdeauna pe calea adevărului şi a dreptăţii, nu vor putea trăi în lume fericiţi şi mulţumiţi. Uităm că datoria noastră mai ales este, să învăţăm pe copiii noştri cu tot dinadinsul, că numai în folosul lor este în a merge şi a făptui după adevăr, oricât de greu şi de anevoios lucru ar fi acesta.

Noi învăţăm pe copiii noştri să spună adevărul numai atunci când adevărul nu e în paguba noastră. Îi oprim însă de la adevăr, atunci când ne-ar aduce vreo pagubă. Noi pedepsim pe copiii noştri pentru minciuni, dar îi învăţăm cu vicleşugul, ca şi cum vicleşugul şi minciuna n-ar fi fraţi, de acelaşi neam, ca şi cum n-ar fi acelaşi lucru a spune de-a dreptul neadevărul, ori a face ca alţii să creadă că minciuna e adevărul. Datoria noastră ar fi să obişnuim inimile cele fragede ale copiilor noştri să aibă bărbăţia de a se da ei înşişi judecăţii, când au făcut vreun lucru rău, de a nu se teme de pedeapsa, de care s-au făcut vinovaţi, pentru ca astfel mai târziu să ştie să pătimească veseli pentru dreptate şi adevăr. Dar noi ce facem? Copiii noştri aud chiar din rostul gurii noastre lipsa de sinceritate, când văd în toate zilele cum ne prefacem, vorbind cu prietenie şi cu iubire cu acei, pe care îi ocărâm îndată ce şi-au întors spatele. Cine ne îndreptăţeşte la aceasta? Ce judecată am face noi altora,

când aceștia ar urma și ei astfel cu noi? Repede scapă vorba cea rea de pe buzele noastre și de ajuns este o privire, un semn nepriincios chiar, ca să facă rău aproapelui! Și câți din noi se gândesc, că aceste fapte sunt mai primejdioase și mai rele decât chiar omorul? Ne tânguim de vicleșugul altora, pe când noi înșine nu avem inima curată și suntem cu vicleșug într-însa, fără știrea și vrerea noastră. Niciodată să nu vorbim în neprezența oamenilor, ceea ce n-am putea să le spunem în față. Căci se poate ca noi să greșim, iar aproapele nu poate să îndrepteze vorbele noastre. Se mai întâmplă iarăși, ca noi să fim prea aspri în judecata noastră, iar aproapele nostru, pe care l-am osândit, nu se poate apăra. Foarte adesea se întâmplă, ca stând față în față cu cel hulit, noi simțim că mânia noastră se topește la auzul cuvintelor celui osândit; și simțim atunci că noi ne-am făcut vinovați de o grea nedreptate. De ce nu ne obișnuim ca în loc să mergem la unii și la alții și să le zicem: „Iată! vedeți cum e cutare! vezi ce a făcut el!" să fim sinceri și drepți și să apărăm pe aproapele de osânda ce i se dă; să fim sinceri și cinstiți și să mergem singuri la cel osândit, ca să-i punem întrebarea: „De ce ai făcut tu aceasta? Căci mie-mi pare că nu ai făcut după adevăr și după cuviință?" De ce nu ne obișnuim să facem așa, căci atunci potrivnicul nostru sau ne va descoperi îndemnul bun ce l-a făcut să săvârșească fapta osândită de noi, sau, dacă fapta într-adevăr e rea, i-am atras luarea-aminte, ca să nu facă un lucru, ce i-ar putea pricinui pagubă materială ori morală. Cel mai bun mijloc de a nu fi cu vicleșug, este să nu ne prefacem că iubim, ci să iubim cu adevărat, să nu fim niciodată vicleni spre a păși mai cu siguranță în lume, să fim totdeauna drepți pentru ca să putem intra în ceruri.

Dumnezeule! Iartă-ne, dacă din slăbiciunea cea mare a inimii noastre n-am fost drepți! Iartă-ne chiar atunci, când nu ne-am purtat cu iubire către aproapele nostru. Mai vârtos ne iartă, că n-am smuls din inima noastră și cele din urmă fire ale plantei celei veninoase a vicleșugului!... Smulge-le, Stăpâne, smulge-le însuți, pentru ca grădina inimii noastre să fie curată și să înflorească în ea florile tale cele cerești. Pedepsește-ne, când nu vom umbla întru dreptatea Ta. Pedepsește-ne, până ce vom lepăda tot ce este vicleșug întru noi! Pedepsește inimile noastre, până ce se vor curăți! Învață-ne a iubi, ca să iubim atât de adevărat, încât să nu fim în stare a ne atinge măcar de un fir de păr de pe capul aproapelui nostru. Învață-ne a iubi

în adevăr și în dreptate, ca să piară cuvântul cel rău de pe buzele noastre mai înainte de a-l rosti! Fă-ne să înțelegem, că noi trebuie să fim drepți, căci altfel nu suntem fiii Tăi. Amin! (C. S. Carmen Sylva).

37. Am dat sfat altora să fure sau să facă rău la alții?

Cei ce păcătuiesc astfel se prăbușesc în pierzarea vremelnică și veșnică pe sine, și pe cei care îi ascultă. Cei care dau sfaturi rele se aseamănă diavolului, care cu sfat rău și viclean a înșelat pe protopărinții noștri Adam și Eva în Rai, a îndemnat pe Cain a-și ucide pe fratele său Abel și a depărtat lumea de lumina sfaturilor Divine, prăbușindu-o în întunericul idolatriei și a feluritelor răutăți, în iadul vremelnic și veșnic (Fac. 3; 4; 6-8; ș. a.). Așa, Ahitofel a învățat pe Avesalom a se răzvrăti și a face rău tatălui său David, prăbușindu-se astfel amândoi în pierzare (2 Împ. 15-18). Izabela sfătuiește pe Ahab felurite răutăți și răpește cu sila moștenirea părintească a lui Navute, și amândoi s-au prăbușit în groaznică pierzare vremelnică și veșnică, împreună cu toată casa lor (3 Împ. 21; 22;4 Împ. 9, 30-37). Irodiada a sfătuit pe fiica sa, mai întâi să joace ca o actriță pentru a întuneca și înnebuni pe împ. Irod, îndemnând-o apoi ca sa ceară capul Botezătorului, pentru care s-au prăbușit câteșitrei criminalii împărătești în pierzarea vremelnică și veșnică (Mt. 14, 1-12; vezi și „Izvorul Răutăților" de aut.). Evdoxia împărăteasa, cu sfaturi rele a amăgit pe Episcopi și pe soțulei Arcadie, a prigoni, excomunica, exila, tortura și ucide pe Sf. Ioan Hrisostom, prăbușindu-se astfel în cumplită osândă vremelnică și veșnică (V. Sf. 26 Sept. și 13 N-brie).

Mulți părinți întunecați de diavolul, ca și cei de mai sus, dau sfaturi rele copiilor lor: să grăiască netrebnicii, să spună minciuni, să cânte cântece curvești, să se poarte luxoși, să petreacă anticreștinește, să înșele, să fure, să trăiască fără cununie, să arunce cu pietre, să bată, ba chiar să și ucidă pe aproapele lor. Astfel crescuți, munca cinstită le pare că-i o pacoste pe capul lor, Sfaturi rele dau și mamele acelea care-și învață fetele la felurite răutăți, lux, jocuri, dezmăț, mode, etc., ca să placă ușuraticilor. Mulți părinți întunecați de diavolul, s-au văzut și se văd învățându-și copiii de micuți pe la cârciumi, nunți, cumetrii și hramuri cu jocuri, cântece curvești, beții și felurite blestemății, învățându-i să bea, să cânte cântece curvești, să dea celor mai bătrâni răspunsuri obraznice și să grăiască vorbe urâte! Sfat rău, diavolesc, este și acela, când cineva îndeamnă pe aproapele

său să necinstească și să păgubească pe altul cu vorba și cu fapta. Din sfaturile rele au ieșit și ies atâtea sumedenii de: învrăjbiri, rupturi, furtișaguri, beții, vărsări de sânge, jurăminte strâmbe, ba chiar și omoruri. Sfaturile rele smintesc multă lume și prăbușesc pe oameni în iadul vremelnic și veșnic; de aceea și pedeapsa celor ce învață pe aproapele lor la felurite răutăți e groaznică, vremelnică și veșnică. Aceasta ne-o adeverește și Mântuitorul, zicând: *„Vai lumii de sminteli! Că de nevoie este a veni smintelile! Dar vai omului aceluia prin care vine sminteala! Deci, oricine va sminti pe unul din aceștia mai mici* (botezați creștini) *care cred întru Mine, mai de folos i-ar fi lui ca să-și spânzure o piatră de moară la grumazul lui și să se înece în adâncul mării"* (sinucidere)...(Mt. 18, 6-9; Mc. 9, 42-8; Lc. 17, 1-2)

Cădere sigură. Vrei să cazi în viață? Scrie la ziar în rubrica „mica publicitate" următorul afiș: „Domnișoară sau doamnă: bogată, indiferent vârsta, fizicul, naționalitatea sau religia, doresc căsătorie! Adică: bogată să fie! încolo nu interesează! Poate să fie bătrână, poate să fie de alt neam, fie chiar și de neam prost. Poate să fie de altă religie, chiar și fără religie! Numai bogată trebuie neapărat să fie!"

Vrei altă cădere mai prăpăstioasă?! Vei ajunge pe această cale - din nefericire - cea mai înspăimântătoare căzătura morală! Ferește-te! „Atras de buzele ei ademenitoare, tânărul a început să meargă după ea ca boul care se duce la măcelărie, ca un orb care aleargă spre cursă și ca pasărea care dă buzna în laț" (Prov. S. 7, 21-3; Pr. M. Ionescu).

Diavolul păstorește pe sfătuitorii de rele. Vremurile vijelioase ale trecutului Ortodoxiei au fost însoțite de o bogată binecuvântare Dumnezeiască. În acele vremuri înfloritoare ale creștinismului, s-a format și dezvoltat monahismul așa de minunat, încât mulțimi mari de călugări și călugărițe, conștienți de făgăduința dată înaintea lui Dumnezeu la Sf. Botez și călugărie, credincioși misiunii lor înalte, trăiau o viață așa de aspră și înflăcărată după Dumnezeu, încât toate jivinele pământului se cucereau ca niște mielușei înaintea lor; iar spiritele iadului se înfricoșau groaznic. O luptă crâncenă se da adeseori între acești Îngeri întrupați și oștirea infernului, formată din spiritele drăcești și lumea robită stăpânirii întunericului, prin felurite împătimiri. Spre reedificarea fraților noștri creștini, dăm aici una din acele crâncene lupte.

Un călugăr cuvios, credincios și văzător cu Duhul, îngrădindu-se cu semnul Sfintei Cruci și pogorându-se din munții pustiei, s-a îndreptat către marea cetate a acelor ținuturi ca să-și vândă lucrul mâinilor sale. În vremurile acelea cetățile erau închise de jur-împrejur cu ziduri mari, înalte, groase și puternice. Așa de ex., odinioară cetatea Babilonului era împrejmuită cu un zid înalt de 100m și gros de 25m. Din distanță în distanță aveau în zid porți mari de aramă ori de fier, pe care abia le puteau deschide zeci de oameni. Astfel una din porțile Ierusalimului abia o puteau deschide câte 30 de oameni. Pustnicul intrând pe una din uriașele porți ale acelei cetăți, după ce trece își aruncă ochii deasupra turnului. Acolo el a văzut o dihanie groaznic de urâtă. Își pune sarcina cu lucrul mâinilor jos și privește cu atenție la dihania aceea, care nu se sinchisea de nimeni, ci ca un stăpân puternic și sigur își rotea privirile peste toată lumea din cetate, apoi satisfăcut își închidea ochii și dormea cu sforăieli.

Pustnicul, după ce l-a privit cu atenție câtva timp, îngrădindu-se cu rugăciunea și semnul Sfintei Cruci, și-a ridicat sarcina cu lucrurile mâinilor în spate și a plecat în cetate să-și vândă marfa. Acolo, în cetatea aceea, cu biserici mari, frumoase și luminoase, cu palate și case mărețe, a văzut lumea creștină alergând fiecare după cele trupești, după deșertăciuni. Cuvintele, mișcările, lucrările erau numai pentru cele pământești, pentru agonisirea deșertăciunilor, pentru satisfacerea plăcerilor păcătoase. Călugărul acela privi uimit la cetatea cu Biserici strălucite și cu nume creștinesc, și la lumea care nu corespundea deloc cu numele de creșin ce-l purta.

Rar de tot, abia unul la sută, ba chiar la mie, vedea călugărul că se alegea din mulțime și-și albea haina de la Sf. Botez, prin pocăință, ascultarea Cuvântului lui Dumnezeu și păzirea lui; dar îndată vedea cum lumea înnegrită de păcate se repezea asupra aceluia și-l mânjea cu tina patimilor lor, înnegrindu-l așa de grozav, până ce devenea și acela la fel cu dânsa. Acestea văzându-le Călugărul, se crucea și plângea cu amar. După ce și-a vândut toate lucrurile, s-a îngrădit cu semnul Sfintei Cruci, după rânduiala creștinească, și rugându-se a plecat de acolo. Ajunge iar la poarta cetății și iar vede deasupra turnului dihania aceea plină de urâciune, care supraveghea mulțimea de lume, privindu-o din când în când, și iar dormita.

Călugărul stă o clipă pe loc și se roagă fierbinte lui Dumnezeu

ca să-i descopere ce-i cu arătarea aceea. Apoi privind drept spre dihania de pe acoperișul turnului de deasupra porții a strigat: „Cine ești tu, și ce păzești acolo?" Monstrul infernal i-a răspuns: „Eu sunt unul din spiritele iadului și sunt pus aici de stăpânitorii infernului ca să păzesc și să supraveghez lumea din această cetate".

„D-apoi așa dormitând păzești tu mulțimea de lume din această cetate?" i-a zis pustnicul. „Da, așa dormitând o păzesc" - a răspuns spiritul infernului, diavolul, - căci creștinii aceștia pururea se ostenesc, se îndeamnă și se silesc unii pe alții a face voile stăpânului nostru, Satana. Când vreunul din creștinii aceștia e trezit de Darul lui Dumnezeu la viață creștinească...și când acela silește a întoarce și pe alții prin cuvântul și viața sa de la lucrurile noastre drăcești, de la patimi și păcate la virtute și viețuire după Dumnezeu, atunci deschid ochii și suflu în ființa celorlalți gânduri învrăjbitoare, vorbe mușcătoare cu puteri sfâșietoare, agitații și mânie infernală. Atunci mulțimea robită și ascultătoare nouă, se pornește cu furie, sar asupra lui, și-l hărțuiesc până îl înăbușesc și-l lasă amorțit ca pe un mort. După isprava acestora, iar mă odihnesc..."

Pustnicul auzind acestea, mai mult s-a crucit de lucrarea drăcească, în care se încurca atâta lume din cetatea aceea cu nume creștinesc. Apoi mâhnit în suflet a plecat în pustietate. Adâncindu-se mult în pustie, și-a adus aminte de un alt pustnic, care se ostenea mult a viețui după Dumnezeu, înflăcărat de adevărata dragoste de frate în Hristos. Pustnicul nostru lăsă cărarea care ducea la peștera sa și apucă pe o altă cărare, către locuința pustnicească a fratelui său de sihăstrie, osteneli și suferințe. Încet-încet, suie sus în vârful unui munte înalt, așa bunăoară cum ar fi Ceahlăul nostru, poate și mai înalt. Din înălțimea aceea privind în adâncimea văii munților, aude un zgomot mare ca de război și chiar vede săgețile zburând ca ploaia din toate părțile spre gura unei peșteri ce se deschidea într-un mic luminiș. Mergând puțin mai-nainte, vede o mare mulțime de arapi negri, unii mai fioroși și mai îngrozitori decât alții. Toți alergau dintr-un loc în altul, făcând mare gâlceavă și aruncându-și săgețile înveninate spre acea peșteră.

Pustnicul nostru întrebă atunci pe unul din voievozii arăpești, care comanda o mulțime din arapii aceia: „Cine sunteți voi? Pentru ce scoateți strigăte ca de război crâncen, și cu cine vă războiți?" Voievodul arăpesc i-a răspuns: „Noi suntem o oștire drăcească de

mii de draci, trimiși de stăpânul nostru Satana din iad, ca să ne luptăm cu pustnicul din peștera aceea, să-l scoatem afară de acolo și să-l alungăm din pustia aceasta, că ne face mare supărare".

„Cum?. Voi atâta sumedenie de draci vă luptați cu un biet sihastru și nu-l puteți birui și a-l scoate afară din locul acesta??? Și eu am văzut în cetatea cea mare a împărăției acesteia un singur diavol de-ai voștri: hâd, smotocit, prăpădit, că păzea dormitând mulțimea aceea mare din cetate! Vai, vai, ce neputincioși mai sunteți voi! Mulți, mulți, dar neputincioși! Sunteți vrednici de tot râsul!" „E hei...! - a raspuns voievodul drăcesc - acela e mult mai fericit și mai odihnit decât noi. Lumea aceea, pe care o păzește acela, se îndeamnă și se silesc unii pe alții ca să facă voile stăpânului nostru Satana, de care s-au lepădat la Botez, de aceea diavolul acela îi străjuiește dormitând. Pustnicul acesta însă, ziua și noaptea, ne frige cu rugăciunile lui făcute în Duh și adevăr, cu cercetarea Scripturilor, cu luminarea sufletelor, care vin de-i cer sfaturi de mântuire... Vezi? Toți aceștia ne oștim pururea contra lui și nu-l putem birui, căci el ziua și noaptea cugetă în Legea Domnului, ziua și noaptea își supune voia lui, voii lui Dumnezeu...".

Acestea zicând voievodul drăcesc, s-a despărțit de pustnic, îndemnându-și sumedeniile de draci, de sub comanda lui, a lupta cu înverșunare contra sihastrului ce-i supăra și le strica planurile. Pustnicul înfiorat, însemnându-se cu Sfânta Cruce, s-a îndreptat spre peștera unde zbârnâiau săgețile drăcești. Ajunge. Intră înăuntru și dând peste o ușă primitivă, bate, zicând: „Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu Celui viu, miluiește-ne pe noi păcătoșii!" Dinăuntrul peșterii îi răspunde un glas plângător, întretăiat de suspine: „Amin!" Ușa se deschide și dinăuntru apare un sihastru bătrân și slăbit de osteneli și suferințe, cu fața-i scăldată în lacrimi. Cum vede pe pustnicul nostru se aruncă pe fața sa, închinându-se până la pământ (Fac. 18, 2; 19, 1) oaspetelui său. Din vorbă în vorbă, îi istorisește multele și grelele necazuri și tulburări ce le suferea de la dracii ce-l luptau, de care se apăra cu rugăciuni fierbinți, însoțite de îngrădirea cu Dumnezeiescul semn al Sf. Cruci. Atunci pustnicul nostru îi istorisește și el ceea ce văzuse în cetate, cu diavolul care păzea lumea aceea dormitând, și cum în pustie a văzut mulțime mare de draci, care se osteau să-l scoată pe el afară de acolo.

Sihastrul atunci plângând i-a zis: „Avvo, roagă-te cu mine lui Dumnezeu ca să mă izbăvesc de atacurile drăcești, și bine slujind Lui, să stau. Ajută-mă Avvo cu sfintele tale rugăciuni". Pustnicii s-au rugat amândoi cu lacrimi lui Dumnezeu. După aceea sfătuindu-se mult din dumnezeieștile Scripturi, s-au despărțit cu dragoste sfântă, încredințându-se unul pe altul lui Dumnezeu... Rugăciunile umilite și dragostea sfântă a sihaștrilor s-a suit ca o tămâie cu bună mireasmă înaintea Celui Preaînalt (Ps. 140, 2; Mal.1, 11). Dumnezeu văzând osteneala și răbdarea chibzuită până la sacrificiu a sihastrului, a trimis Îngerii săi din înălțime cu arme de foc și au bătut groaznic taberele arăpești, curățind pustietatea din jurul peșterii aceleia de toți diavolii ce necăjeau pe credinciosul sihastru.

Din auzirea celor arătate aici și din alte multe strălucite lupte din trecutul Ortodoxiei, despre care ne vorbește luminat Istoria Bisericii Creștine, să ne hotărâm și noi a lupta după lege contra împărăției întunericului, și Dumnezeu va fi cu noi.

„Jertfește lui Dumnezeu jertfă de laudă și dă Celui Preaînalt rugile tale. Cheamă-Mă pe Mine în ziua necazului tău și Eu te voi scoate și tu Mă vei proslăvi" (Ps. 49, 14-15).

Pe cei care se îndeamnă la răutăți, Dumnezeiasca Scriptură îi înfierează astfel: „Nu este drept nici unul. Nu este cel ce înțelege, nu este cel ce caută pe Dumnezeu. Toți s-au abătut, împreună netrebnici s-au făcut; nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul. Groapă deschisă gâtlejul lor; cu limbile lor vicleneau, venin de aspidă sub buzele lor. A căror gură de blestem și de amărăciune este plină. Grabnice sunt picioarele lor a vărsa sânge; sfărâmare și nevoie întru căile lor și calea păcii n-au cunoscut. Nu este frica lui Dumnezeu înaintea ochilor lor" (Rom. 3, 10-18).

Groaznica pedepsire a ponegritorilor Sfântului Grigore. Sf. Grigore Teologul, de Nazianz, Arhiepiscopul Constantinopolului, președintele Sinodului al II-lea ecumenic, văzându-se silit a se retrage, din cauza potrivnicilor săi și ai Ortodoxiei, pe care el o alimenta și apăra, a zis: „E mare lucru să ceri dreptate față de cei care ți-au făcut nedreptate; însă cu mult mai mare și mai Dumnezeiesc lucru este să suporți cu curaj nedreptatea". Astfel, după ce a atras o mulțime mare de arieni la Ortodoxie, suferind multe amărăciuni și dureri costisitoare de la potrivnicii Ortodoxiei, ba și de la unii din creștinii și clericii zavistnici, s-a retras din Constantinopol în Nazianz, apoi

la mica sa proprietate din satul natal „Arianz", unde, deși slăbit de multele hărțuieli și lupte grele, a scris mult pentru luminarea Ortodocșilor, până la mutarea sa către Dumnezeu (V. Sf. 25 Ian. și scrierile sale).

38. Am tras pe alții la judecată, însușindu-mi avere străină prin avocați plătiți cu bani, mărturii mincinoase și jurăminte false?

Cei ce păcătuiesc astfel sunt asemenea idolatrului împărat Ahab și a soției sale Izavela, care în tirănia lor au nedreptățit, și cu jurământ strâmb au răpit via și viața lui Navute Israeliteanul, pentru care nelegiuire au fost aspru pedepsiți de Dumnezeu, cu pierderea împărăției și a vieții (3 Împ.21; 22; 4 Împ. 9, 22-7; 10).

Păcatul acesta izvorăște din otrăvitoarele capete ale balaurului ucigător de suflete. Fiecare creștin să se ferească din toate puterile sale de a fi atras și înghițit de el, spre a se putea păstra și rămâne viu și fericit pururea.

Lacomilor, mântuind mântuiți-vă sufletele. Un negustor a câștigat pe cale nedreaptă o avere mare. Căzând pe patul de boală, conștiința i s-a trezit și începu să cugete și el la suflet. Chemând la patul său pe cei trei fii ai săi, le spuse cât de mult ostenise el pentru ei, ca să le lase o moștenire mare. În urmă dorea să știe ce vor putea face ei pentru dânsul, anume pentru mântuirea sufletului său după moarte. Cei doi fii mai mari îl asigurară, că ei se vor ruga pentru sufletul lui, vor da milostenie, slujbe, ș. a.

Atunci fiul lui al treilea și cel mai tânăr, zise acestea tatălui său: „Desigur, mă voi ruga și eu pentru sufletul d-tale, iubite tată! Dar eu cred, că d-ta îți cunoști mai bine sufletul, și că poți face mai mult pentru împăcarea lui cu Dumnezeu. De aceea, până când mai ai zile, mântuiește-ți d-ta însuți sufletul d-tale!"

Sfatul sincer plăcu tatălui. El se apucă să-și mântuiască însuș sufletul său prin despăgubiri și milostenii.

„Facerea de bine și dărnicia să nu le uitați, căci cu jertfe ca acestea se îmblânzește Dumnezeu" (Evr. 13, 16; 350 pilde ist. 181).

39. Mi-am cheltuit banii pe tutun, haine luxoase, pe felurite parfumuri, săpunuri parfumate, zorzoane femeiești: cercei, inele, salbe, mărgele, funde, panglici, piepteni de lux, pudră, ruj, etc., la jocuri, petreceri cu lăutari și cântece curvești, ospețe drăcești, hasmodii și alte felurite blestemății?

Aceste cheltuieli sunt niște jertfiri idolatre, satanice, niște urâciuni, înaintea lui Dumnezeu, care au degradat și degradează sumedenii de suflete ușuratice, prăbușindu-le în iadul vremelnic și veșnic. Dumnezeu ne mai putând suferi astfel de cheltuieli cu pregătiri, sclivisiri, împopoțonări asemenea idolatrilor și petreceri anticreștinești, ne zice și nouă prin Proorocii Săi, ca și odinioară israeliților idolatrizați: *„Urât-am, lepădat-am sărbătorile voastre, și nu voi mirosi întru adunările voastre. Că de veți aduce Mie arderi de tot și jertfele voastre, nu le voi primi, și la cele de mântuire ale arătării nu voi căuta. Strămută de la Mine glasul cântărilor tale, și cântarea instrumentelor tale* (de muzici și cântări anticreștinești) *nu voi auzi"* (Amos. 5, 21-5; comp. Prov. S. 21, 17; Is. 1, 11-16; Ier. 6, 23-30; Os. 8, 12; Mih. 6, 6-7; Lev. 26, 31-44). *„Având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fim îndestulați"* (1 Tim. 6, 3; comp. Fac.3, 7; 1 Tim. 2, 9-10; vezi Teol. Morală Dr. Ath. Mironescu pg. 522; „Părăsiți calea Pierzării" și „Izvorul Răutăților", de autor).

Doctorul lui Voltaire. Groaznic este sfârșitul omului necredincios! Cu câtă greutate da el față cu această lege a firii, care este moartea. Moartea este cea mai egalitară lege pentru oameni. Ea este și cea mai nerăsturnată dintre legi, necunoscând nici o singură excepție! Ce senin ar trebui să se simtă omul în fața ei! Cei credincioși se sting ușor, ca făclia în sfeșnic și ca iasca în candelă! Cei necredincioși însă, se luptă crâncen cu moartea, cu care nu se pot învoi din pricina vieții lor dezordonate, de care nu se îndură cu niciun chip să se descleșteze! Lângă patul de moarte al necredinciosului dai ochii cu adevărata spaimă! Medicul îngrijitor al lui Voltaire a fost atât de zguduit de deznodământul vieții acestuia, încât în tot restul zilelor sale a propovăduit cu aprindere sufletească, clienților și cunoscuților săi, teama de Dumnezeu, ca să-i cruțe de frica de moarte! Zelul său în această direcție mergea așa de departe, încât, într-una din zile, trecând pe una din străzile Parisului, a zărit o femeie neserioasă, care risipea în jurul ei, pe lângă parfumuri îmbătătoare, și mirosuri grele de trup păcătos, măcinat și istovit de stricăciune.

Doctorul își opri brusc trăsura și o pofti degrabă lângă dânsul cu următoarele cuvinte: „Vino, dragă, lângă mine, să-ți povestesc ce moarte înspăimântătoare a avut Voltaire. N-aș vrea să mai văd în viața mea o moarte atât de năprasnică. Te văd că ai o viață ușuratică și ești prea neserioasă. Gândește-te bine ce faci și nu uita cuvintele Sfântului Apostol Pavel adresate corintenilor: *„Trupul vostru*

este templul Duhului Sfânt, Care locuiește întru voi" (1 Cor. 6, 19). „Și nici hoții, nici lacomii, nici bețivii, nici desfrânații, nici clevetitorii și nici hrăpăreții, nu vor intra întru Împărăția lui Dumnezeu" (1 Tim. 6, 17-18; Pr. M. Ionescu).

Cu bijuteriile își pierd viața. Între rămășițele istorice dezgropate din săpăturile făcute în regiunea vechiului oraș Pompei, s-a găsit trupul pietrificat al unei femei, care în loc să fugă din orașul care se scufunda năprasnic, își aduna cu o sete chinuitoare diamantele și podoabele ei prețioase. Nefericită femeie! Nu ți-ai salvat nici viața și nici bijuteriile. Treziți-vă mamelor! Luați seama, surorilor! Deschideți ochii mari, fiicelor. Feriți-vă de lux, de orgoliu și de pofta podoabelor și a gătelilor. Vă pierdeți în mod cert, sufletele voastre, căci: *„Unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră"* (Mt. 6, 21). *„Ascultați acum voi, bogaților! Plângeți și tânguiți-vă din pricina nefericirilor care au să vină peste voi. Bogățiile voastre au putrezit și hainele voastre sunt roase de molii. Aurul vostru și argintul au ruginit și rugina lor va fi o dovadă împotriva voastră"* (Iac. 5, 1-3). *„Îndeamnă pe bogații veacului acestuia să nu se îngâmfe și să nu-și pună nădejdea în niște bogății nestatornice, ci în Dumnezeu, care ne dă toate lucrurile din belșug, ca să ne bucurăm de ele. Îndeamnă-i să facă bine, să fie bogați în fapte bune, să fie darnici, gata să simtă* (nevoile) *împreună cu alții"* (1 Tim. 6, 17-18; Pr. M. Ionescu.).

Trebuie să ne ferim și de plăcerile și de desfătările excesive. Mulți își ruinează sănătatea în baluri cu jocul. S-a făcut adeseori socoteala distanței pe care o străbate o persoană într-o noapte de bal, și s-a găsit că, în valsul obișnuit, de exemplu, se străbate o distanță echivalentă cu un kilometru, într-o polcă, 800 de metri. Deci, jucând, de exemplu, de la opt seara până la patru dimineața, cum se face adeseori, o dansatoare face aproape 64.000 de pași (800 pe ceas), ceea ce echivalează cu aproape 50 de kilometri. Dacă toată această mișcare ar fi făcută chiar în aer deschis, desigur că ar fi excesivă și dăunătoare sănătății. Să ne gândim acum ce trebuie să fie în aerul cald, viciat de transpirație și de respirarea atâtor persoane! Chiar și multa încordare de spirit, necesară la bal, poate cauza și a cauzat prin ea singură adeseori boli de nervi și de inimă, abstracție făcând de faptul că mulți, bând apă curând după întoarcerea acasă,

pot contracta înflamație gravă de plămâni și chiar ftizie (Arhim. I. Scriban, T. M. pg. 467)

Câștigă-ți raiul și nu iadul, din prisosul tău. Ascultați cu luare-aminte ce se petrecu odată în casa unei văduve sărace dintr-un oraș. Biata văduvă avea patru copii, și de multă vreme nu mai putea câștiga pâine pentru dânșii, fiind bolnavă. „Mamă, zise copilul de cinci ani, care se apropie de patul bolnavei, mi-e foame, dă-mi te rog o bucată de pâine". „Vai, dragul mamii, cum nu ți-aș da dacă aș avea, dar ni s-a isprăvit pâinea și n-am cu ce mai cumpăra" - zise mama.

Iar apoi biata femeie, începu să se roage cu glas tare, ca s-o audă și copiii. „Doamne, Doamne, fă-mă sănătoasă, ca să pot câștiga pâinea de toate zilele pentru copii. Toată nădejdea mi-o pun în Tine, Doamne, Cela ce odinioară prin corbi ai trimis mâncare Proorocului Tău Ilie". Copilul de cinci ani, auzind rugăciunea aceasta, deschise ușa, spre mirarea mamei. „De ce ai deschis ușa, Ionică" - întrebă mama. „Ca să intre corbii cu mâncare de la Dumnezeu".

Și ce credeți, iubiții mei fii sufletești, a intrat în adevăr vreun corb cu mâncare în casa văduvei? Nu. Dar pe când ușa casei era deschisă, tocmai trecea un om bogat pe acolo, și auzind cuvintele copilului, s-a oprit. Văzând mizeria familiei, i-a dat un ajutor destul de bun. Dar oricât de vii ar fi culorile în care descriem mizeria din lume, oricât am crede că mizeria trebuie înlăturată, trebuie să trecem și la fapte, trebuie să facem milostenie (350 pilde ist. 184-a).

Creștinilor, nu mai cheltuiți banii trebuincioși, ori prisosul vostru, pe cele ce vă prăbușesc în iadul vremelnic și veșnic; ci agonisiți-vă, prin milostenii plăcute Domnului, fericirea fără de sfârșit.

40. Am furat de la aproapele meu: mirean, Preot, de la un om singur, sau cu copii?

Furtul este păcat greu și se canonisește, cum s-a arătat în lămuririle poruncii a opta la începutul acestui capitol și la într. 41. Cei ce fură de la persoane sfințite se canonisesc mai greu decât cei ce fură de la mireni; cei ce fură de la oameni cu copii mulți, se canonisesc mai greu decât cei ce fură de la oamenii ce n-au copii, și cei ce fură de la săraci și scăpătați se canonisesc mai greu decât cei ce fură de la oameni mai bogați. Jertfa furilor, jefuitorilor, înșelătorilor, precum și a celor care în loc de a ajuta Biserica și pe săraci, ei dăruiesc câștigul, ba chiar și moștenirea lor părintească, diavolului, prin lux

costisitor, jocuri, prăznuiri păgânești cu muzici, chefuri, beții, și cu tot felul de blestemății, este o urâciune înaintea lui Dumnezeu: „Cel fărădelege - zice Domnul - care jertfește Mie vițel, ca cel ce bate om; și cel ce jertfește din turmă, ca cel ce ucide câine; iar cel ce aduce făină de grâu, ca sângele de porc; cel ce face tămâiere spre pomenire, ca cel ce blesteamă; și ei au ales căile lor și urâciunile lor, care sufletul lor le-a voit. De aceea și Eu voi alege ceea ce este spre nefericirea lor și voi aduce peste ei lucrurile de care se tem, căci când i-am chemat Eu, n-au răspuns, și când am vorbit, ei n-au ascultat; ci au făcut ce este rău înaintea Mea și au ales aceea ce nu-Mi place Mie" (Is. 66, 3-4; 1, 10-16; 5, 11-30; Amos 5, 22)

41. Am luat (furat) lucruri de la Părinții mei duhovnicești, de la cei sfințiți și afierosiți lui Dumnezeu, adică de la Călugări, Episcopi, Arhierei, Arhimandriți, protosingheli, Ieromonahi, Ierodiaconi și de la alți clerici?

Cei sfințiți și afierosiți lui Dumnezeu, s-au dat pe sine și toată viața lor Sfintei Biserici, și fiindcă chiar și după moartea lor averea ce vor fi avut, rămâne Sfintei Biserici, de aceea, acel ce fură de la ei va trebui să primească acelaș canon ca și cei ce fură de la Sf. Biserică.

Mirenii care iau de la cei sfințiți Domnului, sărăcesc. Era un monah care avea frate mirean sărac, și orice lucra Monahul îi dădea și lui, și pe cât îi da, mai mult sărăcea cel ce lua. Iar Monahul, mergând, a vestit unui bătrân lucrul acesta. Iar bătrânul a zis lui: „De voiești să mă asculți, să nu-i mai dai lui, ci zi-i așa: „Frate, când aveam îți dam ție; deci și tu, ceea ce poți, din cele ce lucrezi, adu-mi și mie". Și orice va aduce, tu ia de la dânsul. Și unde știi străin, sau bătrân sărac, dă-le și roagă-te ca să facă rugăciune pentru dânsul" Iar fratele mergând, a făcut așa. Și venind fratele lui, mireanul, i-a grăit lui după cuvântul bătrânului și auzind acela s-a scârbit. Însă în ziua dintâi, luând din osteneala lui puține verdețuri, a adus Monahului. Iar acela luându-le le-a dat bătrânilor și i-a rugat să se roage pentru el. Și blagoslovindu-se mireanul s-a întors la casa sa. Iar după puțin timp iarăși a venit la Monah și a adus verdețuri și trei pâini. Și luându-le pe acestea Monahul, a făcut ca și mai înainte, și blagoslovindu-se mireanul de bătrâni, s-a dus. Apoi a venit a treia oară și i-a adus multe cheltuieli, vin și pește. Și văzând monahul, s-a minunat. Și i-a chemat pe săraci și i-a odihnit. Și i-a zis mireanului: „Nu

cumva ai trebuință de puțină pâine?." Iar el a răspuns: „Nu, Părinte. Când luam de la tine ceva, ca focul intra în casa mea și mistuia și lucrul cel mic pe care îl aveam. Iar de când nu i-au de la tine, mă blagoslovește Dumnezeu". Deci mergând fratele, a vestit bătrânului toate cele ce s-au întâmplat. Și i-a zis lui bătrânul: „Au nu știi că lucrul Monahului este foc, și ori unde intră arde? Ci aceasta mai vartos îl folosește pe el: a face adică milostenie din osteneala sa și a lua rugăciune de la Sfinți, și așa se blagoslovește" („Pateric" pg. 394, 23).

Călugărul, oul și diavolul. Cică un călugăr, răzbit odată de foame, căuta cum ar putea să mănânce ceva, în afară de timpul rânduit de Mănăstire. „Știu ce voi face - își zise el după o vreme - căuta-voi pe unde ouă gainile Mănăstirii și voi lua câteva ouă". Zis și făcut.

După ce aduse ouăle în chilie, un alt necaz. Cum era să fiarbă aceste ouă, căci la bucătărie nu cuteza a se duce cu ele. „Știu ce voi face - își zise Călugărul judecând îndelung... - lua-voi o lumânare, o voi aprinde și voi „frige" oul, învârtindu-l în flacăra lumânării". Zis și făcut. Dar tocmai pe când „frigea" oul, dă buzna peste el Starețul Mănăstirii. „Ce te-ai apucat să faci, fiule? Vai de mine, ai furat ouă și te-ai apucat să le fierbi cu lumânarea". „Iartă-mă, Preacuvioase Părinte - suspină Călugărul - diavolul m-a îndemnat să fac așa ceva".

Dar în clipa aceea apăru și diavolul, răspunzând indignat: „Nu-i adevărat, Cuvioase Starețe... eu nu l-am îndemnat să facă acest lucru... mie nici prin gand nu mi-a trecut că ar putea cineva fierbe ouă cu lumânarea... nu aruncați toate în cârca mea...", și diavolul se făcu nevăzut... Această istorioară am citit-o într-o carte bătrână; iar învățătura din ea e aceasta: diavolul a lăsat în lume și în suflete sămânța răului, dar în iscodirea păcatului, omul de multe ori e mai drac decât dracul (Pr. I. Trifa).

Multora le vine a râde de fapta Călugărului care în foamea lui a mâncat fără blagoslovenia Starețului!?! Dar câți sătui nu sunt de aceia care jefuiesc Bisericile, Mănăstirile și pe cei sfințiți, pentru a se ghiftui și a-și satisface plăcerile lor josnice, robindu-se astfel vremelnic și veșnic diavolului, care nu face Biserici; ci și pe cele ce sunt turbează să le strice.

42. Nu m-am ținut de învoiala, tocmeala, contractul și făgăduințele făcute cu alții?

„Să fie (rămână) *cuvântul vostru ce este: așa, așa; și ce nu, nu;*

iar ce este mai mult decât acestea, de la cel rău este" (Mt. 5, 37). *„Drept aceea, aceasta zic și mărturisesc întru Domnul, ca să nu mai umblați voi precum și celelalte neamuri umblă, întru deșertăciunea minții lor... Și să vă îmbrăcați în omul cel nou, care după Dumnezeu s-a zidit întru dreptate și întru sfințenia adevărului. Drept aceea, lepădând minciuna, grăiți adevărul fiecare cu aproapele lui, căci suntem unul altuia mădulăre"* (Efs. 4, 17-24-25). Toate pagubele pe care le vom fi adus altora prin nerespectarea contractelor și făgăduințelor noastre, trebuie să le plătim, și să reparăm cu toate puterile noastre nedreptatea ce le vom fi făcut-o astfel.

„Plata după buna învoială avută cu fiecare om care ți-a lucrat, să nu rămână peste noapte la tine, ci o dă îndată... Și, ceea ce urăști ca să-ți facă altul, să nu faci tu nimănui" (Tobie 4, 18; Iac. 5, 4).

Comoara din pământul cumpărat. Alexandru cel Mare sosi odată într-o regiune foarte bogată în aur. Locuitorii îi ieșiră înainte și-i aduseră plocon niște străchini pline cu mere și cu poame de aur. „Oare se mănâncă poamele astea la voi?" zise Alexandru. „N-am venit să văd bogățiile voastre, ci ca să studiez moravurile voastre". Dacă au auzit oamenii așa, l-au dus în piață, unde regele lor judeca pe supuși și făcea dreptate. Tocmai atunci iată că intră un cetățan și zise: „Măria Ta, eu am cumpărat de la omul acesta un loc, și când am săpat pământul, am dat de-o comoară. Ea nu-i a mea, fiindcă eu am cumpărat numai locul, iar nu comoara ce era ascunsă acolo, și totuși, vânzătorul nu voiește s-o ia". Și potrivnicul lui răspunse: „Sunt și eu tot așa de conștiincios ca și concetățeanul meu. Eu i-am vândut locul cu tot ce se afla ascuns într-însul, și prin urmare și comoara". Regele repetă cuvintele lor, pentru ca să vadă dacă el îi înțelesese bine, și după ce s-a gândit câteva minute, zise: „Prietene, ai un fecior?" „Da, Măria Ta". „Și tu ai o fată?" „Da, Măria Ta". „Copiii voștri se iubesc?" „O, foarte mult, Măria Ta". Ei bine, căsătoriți-vă copiii și dați-le zestre comoara găsită. Aceasta e hotărârea mea". Alexandru fu uimit când auzi această sentință. „Oare am judecat strâmb, de te miri așa?" Zise regele: „Ba nu". Răspunse Alexandru, dar în țara noastră s-ar judeca într-alt chip". „Și cum oare?" întrebă regele african. „Ca să spun drept", răspunse Alexandru, „la noi în țară s-ar fi petrecut lucrurile cu totul altfel: cumpărătorul nu s-ar mai fi gândit deloc să dea vreun bănișor vânzătorului, ci ar fi tăinuit comoara. De nu putea să țină secretul, celălalt l-ar fi dat în

judecată și i-ar fi pretins a-i da comoara înapoi. Procesul născut din asta ar fi costat mai mult decât comoara... Și noi am fi pus la opreală pe cei doi oameni și comoara am fi luat-o în stăpânire pentru rege". Când auzi acestea, regele împreună mâinile cu un aer de adâncă mirare, și zise: „Oare la voi soarele își trimite razele sale luminoase pe pământ și cerul vă trimite ploaie?" Alexandru răspunse: „Da". „Lucru de mirare", grăi regele judecător, „dar pe la voi sunt vaci și oi?" „Da, sunt foarte multe" răspunse Alexandru. Atunci, se vede că Dumnezeu trimite razele soarelui și ploaia cea binefăcătoare prin părțile voastre numai în hatârul animalelor nevinovate, care trăiesc în țara voastră, zise regele african; fiindcă astfel de oameni nu merită să aibă parte de lumina soarelui și de ploaia cerului" (E. M. pg. 143-144; 140-141).

Mă las dacă te lași. „Ascultă nene Ioane - îi grăi un Preot unui păstorit al său ce avea patima băuturii - ar fi bine să te mai lași de ticăloasa asta de băutură, care îți mănâncă banii și sănătatea".

„Mă las, iubite Părinte, mă las, dacă și Sfinția ta te lași de fumat (Preotul era întâmplător, cu țigara în gură)... uite, făgăduiesc în fața lui Dumnezeu că nu mai pun paharul în gură, dacă și Sfinția ta nu mai pui țigara în gură". Preotul - un suflet râvnitor pentru mântuirea oilor sale - aruncă țigara cât colo, făgăduind că nu-l va mai vedea fumând. Și astfel, prin pilda sa, scoase din patima băuturii un suflet pierdut, scăpând în acelaș timp și el de urâta patimă a fumatului.

Numai lepădându-ne și noi de patimile cele rele, îi putem scăpa și pe alții din ele (Pr. I. Trifa ist. 541).

Dreptatea iese deasupra. În orașuil Hamadan trăia odată un pictor și un giuvaiergiu, care erau prieteni foarte buni. Într-una din zile se văzura nevoiți să facă împreună o călătorie, de la care nădăjduiau un bun câștig, mai ales că erau într-o mare lipsă de bani. Deci se asigurară unul pe celălalt de adevărata și sincera lor prietenie, își făgăduiră prin jurământ să se ajute unul pe altul, și să nu se certe niciodată între ei. După ce se învoiră astfel, plecară la drum. Călătoriră câteva zile fără să li se întâmple nimic neobișnuit. Odată, fiind foarte obosiți, s-au înțeles să se odihnească sub un pom mare și umbros, și începură să caute lemne și să facă focul. Dar când smulseră un mic pomișor, văzură sub rădăcinile lui o bucată de aur. Plini de mirare, săpară cu râvnă mai departe, ca să găsească și alte

bucăți din acel metal prețios. Într-adevăr, curând dădură peste un vas de lut, plin până în margine cu aur, argint și pietre prețioase. După ce ridicară comoara din acel loc, plecară voioși spre casă, înțelegându-se între ei să ascundă comoara într-o ladă și s-o păstreze într-un loc sigur, fiecare din ei având dreptul să-și însușească din ea cât îi va trebui.

Totul merse bine câtva timp, fără nicio neînțelegere. Între timp, giuvaierul se însoară. Venindu-i după aceea copiii unul după altul, el avea nevoie tot mereu de mai mulți bani, iar când îi veni bine își însuși jumătate din comoară. Pictorul descoperi curând lipsa și întrebă pe prietenul său, dacă a luat el așa de mult din comoară. Giuvaiergiul răspunse că nu știe absolut nimic despre această lipsă. Pictorul, fiind un mare artist, se bizui pe talentul său și nădăjdui să-și câștige banii înapoi prin arta lui. Puse pe un vânător să-i prindă doi urși tineri și apoi pictă așa de bine portretul prietenului său, că semănau ca două picături de apă. De câte ori dădea mâncare puilor de urși, pictorul atârna de fiecare umăr al portretului câte o bucată de carne, pe care ursuleții trebuiau să și-o ia fiecare dintr-o singura săritură. Cu timpul, urșii se obișnuiră atât de mult cu această figură, încât săreau plini de bucurie pe portret, ori de câte opri îl zăreau. Când pictorul văzu că i-a reușit acest lucru, invită într-una din zile pe prietenul său la el. Acesta veni aducând și pe cei doi fii ai săi. Toți trei înnoptară la pictor. A doua zi de dimineață, pictorul luă pe cei doi copii ai giuvaiergiului și-i închise într-o odaie. Când voia să plece acasă, giuvaiergiul întrebă pe pictor: unde-i sunt copiii? Pictorul, foarte încurcat, îi răspunse: „Dragă prietene, s-a întâmplat o mare nenorocire; căci nu îndrăznesc să-ți spun. Copiii tăi se jucau veseli împreună în grădină, dar deodată se prefăcură în urși. Poate ai făcut vreun păcat mare și Dumnezeu te pedepsește astfel".

„Nu-i cu putință, strigă disperat giuvaiergiul, ești un mincinos. Ce s-a întâmplat? Unde-mi sunt copiii?" Pictorul îl asigură din nou că-i spune adevărul. Cearta deveni din ce în ce mai mare, încât în cele din urmă trebuiră să meargă la judecată ca să li se facă dreptate. Judecătorul, și cei din jurul lui, se mirară mult de cele întâmplate și spuseră pictorului: „Cele ce tu ne povestești sunt de necrezut!" Acesta răspunse: „Și eu sunt foarte mirat, dar poți să te încredințezi, judecător înțelept și drept, dacă am spus adevărul. Ordonă deci ca

cei doi copii, care acum au devenit urși, să fie aduși înaintea ta și vei vedea, dacă își recunosc pe tatăl lor". Judecătorul porunci imediat să aducă urșii și pictorul plecă îndată. El nu dăduse nimic de mâncare ursuleților, și aceștia, când văzură pe giuvaiergiu, nu mai putură de bucurie; săreau pe el și îi lingeau mâinile și obrazul. Judecătorul se convinse, astfel, că pictorul îi spusese adevărul. Căci dacă urșii nu ar fi fost copiii giuvaiergiului, cum ar fi putut să-l recunoască imediat printre atâta lume, care era de față, și să-l încarce cu atâtea dezmierdări? El declară deci pe pictor achitat.

Nefericitul tată! Nici nu-i venea să creadă cele întâmplate. Luă cei doi urși și se duse înapoi la pictor. Spuse fără înconjur toată nedreptatea pe care o făcuse, luând jumătate din comoară, și-l rugă să-l ierte pentru necinstea sa. Ba mai mult, făgădui să dea înapoi tot ce luase. Într-adevăr, plecă și se întoarse cu banii furați din cameră, rugându-l cu lacrimi în ochi, să se roage lui Dumnezeu ca să-i facă din nou copiii cu vechea lor înfățișare. Pictorul închisese urșii în camera celor doi băieți și toată noaptea se rugară împreună lui Dumnezeu. A doua zi de dimineață, pictorul luă băieții de mână și-i duse la tatăl lor zicând: „Dumnezeu a ascultat rugăciunea noastră cea fierbinte; ia-ți copiii". Vărsând lacrimi de bucurie, giuvaiergiul mulțumi prietenului său, își luă copiii și plecă cu ei acasă. În curând tot orașul nu mai vorbea decât despre minunata schimbare a celor doi fii ai giuvaiergiului, care acum căpătaseră din nou chipul lor de oameni.

Când vestea ajunse și la judecător, acesta chemă pe pictor la el și-l întrebă dacă este adevărat că giuvaiergiul și-a dobândit băieții în locul urșilor. Pictorul îi spuse atunci cum stau lucrurile cu adevărat. Judecătorul lăudă pe pictor că a reușit, prin deșteptăciunea și iscusința sa, să-și recapete banii, și-i ură mult bine.

43. N-am lucrat după puterea mea în slujba oamenilor, sau a Sfintei Biserici, sau a lui Dumnezeu; ci m-am lenevit a-mi împlini datoria după starea ce-am avut-o?

Cel ce lucrează cu vicleșug (asemenea furului) cade în pedeapsă până își va îndrepta greșeala sa. „Slugă vicleană și leneșă. Ai știut că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am risipit?... Pe sluga cea netrebnică, aruncați-o în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților" (Mt. 25, 26-30; Lc. 19, 22-23)

Datoriile părinților. Orice om, ca să ajungă în deplină dezvoltare a trebuit să fie îngrijit de alții. Cel ce poate și nu ajută, este osândit de dreptatea Dumnezeiască.

1. „Dacă cineva și-ar părăsi copiii și nu i-ar hrăni, nici nu i-ar crește în cuviincioasa cinstire de Dumnezeu, ci ar motiva nepurtarea lui de grijă, să fie anatema" (Gangra 15).

2. „Episcopii și clericii să nu lase fiilor lor deplina libertate de acțiune, până nu se vor convinge de moravurile și maturitatea vârstei lor, fiindcă din aceasta se întind patimile la ei" (Cartagena 42).

3. „Cine nu va griji de feciorii lui să-i certe, pe ceiace i-au născut, și frica lui Dumnezeu nu-i va învăța pe dânșii, ca să umble pe calea cea adevărat creștinească, ci se vor lăsa și se vor înstrăina întru toate căile cele întoarse, în curvie, și în furtișag, și în răpire, și în jucări, și în plesnete și întru toate nedreptățile, anatema niște părinți ca aceștia, care nu-și ceartă nici își învață feciorii lor frica lui Dumnezeu, că înfricoșat județ vor să ia și focul cel netrecut vor să moștenească, dimpreună cu feciorii lor, pe ceia ce-i născură și rău îi crescură" (P. B. G. p.105 (64).

4. „Iară părinții care nu-și vor iubi feciorii lor deopotrivă și să-i certe, ci pe unul îl va iubi iar pe altul îl va urî, sau strânsoarea lor nu și-o vor împărți feciorilor deopotrivă, anatema părinți ca aceia" (P. B. G. p. 105 (65). Unii ca aceștia să nu se pricestuiască Dumnezeieștilor Taine până nu se vor îndrepta" (P. M. B. gl. 283).

Datoriile copiilor. „Dacă cineva dintre fiii părinților, mai cu seamă ai credincioșilor, s-ar îndepărta și n-ar da cuvenitul respect părinților săi, scuzându-se cu cinstirea de Dumnezeu, să fie anatema" (Gangra 16).

Cela ce cinstește pe tată-său și pe mumă-sa, acela va trăi mulți ani. Cui este frică de Dumnezeu, acela cinstește pe tată-său și pe mumă-sa, pentru că ruga și blagoslovenia tatălui și a mumei, întărește casa feciorilor; iar blestemul lor dezrădăcinează temeliile. Fie-ți milă de tată-tău și de mumă-ta la bătrânețele lor, ca să te izbăvșeti de tot răul. Că blestemat este omul care va urgisi și urgisește pe tată-său și pe mumă-sa" (P. M. B.gl. 283).

Datoriile Clericilor. „Dacă vreun Episcop nu va ajuta cu cele necesare pe Prezbiter sau pe vreunul dintre clericii săraci, să se afurisească, iar stăruind, să se caterisească, ca unul care a ucis pe fra-

tele său" (Apostolic 59 și 4; 38, 41; Gangra 7, 8)

„Episcopul, sau egumenul, putere să aibă, spre toată puterea Bisericii, să împartă din partea ce-i e zis lui către săraci de-a pururea să se grijească; așijderea și egumenul, să aibă grijă de frații lui și de săraci de-a pururea, cum averea Mănăstirii să o rânduiască de-a pururea cu frica lui Dumnezeu și întocmai a lui cu a fraților să o aibă; iară niște egumeni ca aceia sau Episcopi care vor trece (cu vederea) unele ca acestea și vor da rudeniilor lor, iară frica lui Dumnezeu nu o vor avea, unii ca aceștia să se întrebe înaintea a tot soborul și înaintea Arhiereului..." (P. B. G. p. 109 (79); Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie pg. 129-130).

Vrednicia unei servitoare. Un om foarte bogat, pierzându-și averea, se văzu nevoit să se supună la cea mai aspră economie. Veni la soția sa și-i spuse: „M-am desfăcut de tot luxul pe care ni-l permiteau mijloacele pe care acum nu le mai avem, și nu pot decât să te rog ca tot așa să faci și tu. Ai o servitoare la care ții mult, și numai cu multă durere îți cer să o sacrifici. Dar e absolut necesar să o faci, și mă mângâi cu gândul că n-ai să mă refuzi". Oricât de crudă ar fi această despărțire, soția înțelese și se resemnă. Ea chemă servitoarea și-i spuse ce are de gând, declarându-i în același timp ce dureroasă e pentru ea această despărțire. „Doamnă, îi răspunse această fată, d-ta știi că eu am oarecare îndemânare la treabă; e cu neputință ca, dacă rămân la d-voastră să nu-mi merit cheltuiala hranei prin priceperea mea. Fii bună, deci, de-mi permite să-mi continui serviciul meu la dumneata; nu vreau altă plată decât fericirea de a fi lângă dumneavoastră".

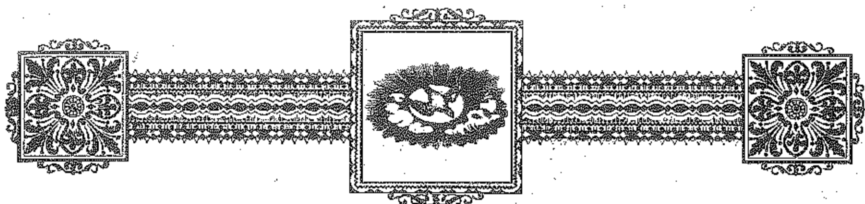
Lacrimile bogate care au curs, și de la una și de la alta, au pus capăt acestei conversații.

După câtva timp, s-a anunțat că masa e gata. Stăpânul casei, căruia soția sa i-a povestit ce-a vorbit cu fata din casă, s-a dus în sufragerie și a pus și al treilea tacâm. „Mai aștepți pe cineva?" zise soția lui. „Nu; cheamă și pe fata din casă". Fiind chemată, ea a venit. Stăpânul a luat-o de mână și i-a spus: „D-șoară, noblețea sentimentelor d-tale, simțirea inimii d-tale, te fac prietena noastră: șezi lângă noi, și de acum înainte n-ai să mai șezi la masă singură, ci împreună cu noi" (T. M. Arhim. I. Scriban. pg. 555-556).

Datoria către Dumnezeu. Un preot distins a făcut următoarea observație: „S-ar crede că dacă ne îndeletnicim prea mult cu munca, suntem mai departe de calea adevărului; dar de multe ori în timpul acela ne apropiem mai mult de ea. Sfinții Apostoli au fost chemați de Domnul nostru Iisus Hristos tocmai în decursul pescuitului. Munca poate fi folositoare sau nefolositoare sufletului, după cum o săvârșim. Spre pildă, dacă un preot își îndeplinește chemarea superficial, iar un țăran își încarcă carul, rugându-se în sine, - care dintre acești doi și-a îndeplinit mai conștiincios chemarea? Fără îndoială că acesta din urmă".

Datoria către patrie. În războiul mondial s-a întâmplat că un general trecu pe lângă o santinelă, care nu-i dete onorul cuvenit, ci stătea pe loc nemișcat. Generalul îl atenționă: „De ce nu-ți faci datoria, sau nu mă cunoști?" „Vă cunosc prea bine, domnule general", răspunse soldatul, „dar chiar acum mi-am împușcat două degete de la mâna dreaptă și de aceea nu pot prezenta arma". „Și de ce nu te duci să-ți panseze mâna?" întrebă generalul. „Fiindcă datoria soldatului este de a nu pleca din post, până nu este înlocuit", răspunse santinela. Atunci generalul ceru soldatului arma și făcu gardă în locul lui. Dar soldatul se duse să anunțe înainte de a fi pansat - că generalul stă la postul lui și natural că acesta fu înlocuit numaidecât (O. M. P. 215; 214).





NEDREPTĂȚIREA APROAPELUI

CINE FACE NEDREPTATE ÎȘI URĂȘTE SUFLETUL

44. N-am dat la timp plata cuvenită lucrătorilor, slugilor?

„Să nu oprești plata celui sărac și a celui lipsit dintre frații tăi, sau a nemernicului, care locuiește în cetățile tale. Într-acea zi să-i dai plata lui, înainte de a apune soarele, de vreme ce este sărac, și într-aceea are nădejde, ca să nu strige către Domnul asupra ta, și vei avea păcat" (2 Lege 24, 14-15; Lev. 19, 13; Malah 3, 5; Iac. 4, 4-6). Păcatul acesta este strigător la cer.

Datoriile reciproce ale stăpânilor și ale slugilor. Servitorii sunt datori să cinstească, să servească cu credință pe stăpânii lor și să li se supună în cele ce nu se opun Legii Dumnezeiești. Servitorii deci datorează stăpânilor:

1) *Cinste sau respect.* Fericitul Augustin învață că este o urmă a păcatului strămoșesc, inegalitatea treptelor sociale, astfel, că unii sunt destinați de Providență să poruncească și alții să se supună. Egalitatea va fi restabilită în viața viitoare, unde deosebirea va fi numai după merite. Dar în viața aceasta, Dumnezeu vrea ca inferiorii să cinstească pe superiorii lor. Iată ce scrie Sf. Ap. Pavel către Timotei: *„Câți sunt sub jug robi, pe stăpânii săi de toată cinstea vrednici să-i socotească"* (1 Tim. 6, 1). Așadar, servitorii să aibă considerație pentru stăpâni, să le vorbească cu respect, fără obrăznicie, căci păcătuiesc când înjură pe stăpâni sau îi batjocoresc față de alți servitori. Și porunca lui Dumnezeu, este asemenea chiar când stăpânii greșesc, precum scrie Sf. Petru: *„Slugilor, supunându-vă cu toată frica stăpânilor, nu numai celor blânzi și buni, ci și celor nesilnici". „Pentru că aceasta este dar, de rabdă cineva scârbă pentru știința lui Dumnezeu, pătimind cu nedreptate"* (1 Petru 2, 18-19).

2) *Credință sau fidelitate.* Credința este caracteristica unui ser-

vitor bun, așa că, spunându-se despre un servitor, că este credincios, spunem totodată, că este desăvârșit, fiindcă credința lui este întemeiată pe respectul sau cinstea stăpânului. Așa în Sfânta Scriptură: *„Sluga cea credincioasă"* - zice Iisus Hristos - *și înțeleaptă, pe care l-a pus domnul său peste slugile sale"* (Mt. 24, 45). Credința slugii este de două feluri, adica a mâinei și a limbii. Credința mâinei privește averea temporală de care se va griji sluga, și nu numai că nu va lua nimic pentru sine fără voia stăpânului, ci chiar și când va cheltui, va băga de seamă ca nimic să nu se piardă, să nu se strice, să nu se vatăme, să nu se deterioreze prin nebăgarea de seamă a sa. Credința limbii se arată în ceea ce privește onoarea stăpânului și a familiei sale. Sluga credincioasă și înțeleaptă nu spune ceea ce a văzut în casă, ca să nu se vatăme reputația, liniștea și creditul stăpânului. Certurile, neunirile, neînțelegerile și greșelile din familie, sluga cea credincioasă nu le spune afară, știind că: *„Cei care au stăpâni credincioși să nu-i defaime, căci... credincioși sunt"* (1 Tim 6, 2). Și într-adevăr, mare nenorocire se poate întâmpla într-o familie prin vorba neînțeleaptă a unei slugi necredincioasă. *„Iată puțin foc și cât de mare materie aprinde"* (și arde) (Iac. 3, 5).

3) *Supunerea în tot ce nu se opune legii Dumnezeiești.* Cela ce ia o slugă, vrea să fie servit și cum va fi servit dacă sluga nu-l ascultă? De aceea, Sf. Pavel poruncește: *„Slugi, ascultați pe stăpânii voștri cei după trup, cu frică și cu cutremur, întru dreptatea inimii voastre ca și pe Hristos"* (Efs. 6, 5). Plătind pe servitor, stăpânul și-a cumpărat dreptul de a-i porunci, așa că sluga nesupusă este și nedreaptă. Sluga bună este ascultătoare căci știe că: *„de la Dumnezeu va lua răsplătirea"* (Cols. 3, 24), el știe că dacă-și face datoria, va auzi cuvintele Mântuitorului: *„Bine, slugă bună și credincioasă... intră în bucuria Domnului tău"* (Mt. 25, 23).

Datoriile stăpânilor. Stăpânii sunt datori să fie blânzi cu servitorii, să privegheze asupra purtării lor și să le plătească regulat.

1) *Să fie blânzi.* În societate totul trebuie să fie reciproc. De aceea, după ce a spus servitorilor: *„Ascultați pe stăpânii voștri"*, Sf. Pavel îndreptându-se către stăpâni, zice: *„Stăpâni, ce este cu dreptate și ce este tocmeala slugilor, să dați, știind că și voi aveți Domn în ceruri"* (Cols. 4, 1). Dar dreptatea cere reciprocitate și mai întâi blândețe, căci sluga nu este rob, ci om ca și stăpânul. Deci, stăpânul nu trebuie să creadă că grămada de bani și foile vechi de

hârtie, care sunt strânse din meritul strămoșilor, îl fac de o natură deosebită, și-l îndreptățesc a disprețui pe servitori, uitând că-i este frate prin natură. Stăpânul nobil cu inima, nu abuzează niciodată de superioritatea ce Providența i-a dat asupra servitorului, ci ascultă ceea ce scrie înțeleptul: *„De ai slugă să fie ca tine... grijește-l pe el ca pe tine însuți, căci ca de sufletul tau vei avea lipsă de el"* (Înț. Sol. 33, 81). Asemenea scrie și Sf. Apostol Pavel către Filimon despre Onisim, care era rob: *„Te rog... pe el primește... de acum nu ca pe o slugă, ci mai presus de slugă, frate iubit"* (Filim. 1, 10). Așa dar, stăpânii să fie blânzi cu slugile lor, fiindcă aceasta este o datorie de dreptate și de recunoștință și deoarece sunt niște servicii care nu se plătesc și nici nu se pot plăti, precum este devotamentul: *„Nu fii aspru cu limba ta, scrie înțeleptul, nu fii ca un leu în casa ta, și nu necăji cu mânie pe casnicii tăi"* (Înț. S. 4, 25). Slugile nu totdeauna au bună creștere, nu au învățătură și gândindu-se la acestea stăpânul, le va ierta greșelile, aducându-și aminte că și el are trebuință de iertare de la Dumnezeu: *„Stăpâni, iarăși acestea să faceți către dânșii* (slugi) *slăbind îngrozirea, știind că și al vostru și al lor Domnul este în ceruri, și alegerea de fața nu este la Dânsul"* (Efs. 6, 9).

2) *Să privegheze asupra purtării lor.* Cel ce este stăpân bun, trebuie să se poarte ca un bun părinte și părinții au datoria de a veghea asupra purtării fiilor lor. Așa dar, stăpânul este dator de a da slugii sale sfaturi bune, să nu-l lase a cerceta adunările rele, zicând ca împ. David: *„Cel ce umblă în cale fără prihană, acela îmi slujea"* (Ps. 100, 8). Asemenea făcea marele Constantin, și izgonind din serviciile sale pe cei neascultători, zicea: „Cum îmi va fi mie credincios, dacă nu este credincios lui Dumnezeu?"

3) *Stăpânii sunt datori a plăti regulat pe servitorii lor.* Aceasta este o datorie întemeiată pe dreptate. Dacă ei au să se supună grabnic poruncilor stăpânului, de ce să fie plătiți întârziat? Întâia condiție a contractului făcut cu dânșii este tocmeala, determinându-se suma pe care servitorii o vor primi pe lună, se cere deci, ca, la sfârșitul lunii să fie plătiți. Porunca aceasta de a plăti regulat pe servitori, ca și pe lucrători, a impus-o Dumnezeu de mai multe ori, precum vedem în Sf. Scriptură: *„Să nu doarmă simbria slugii tale la tine până dimineața"* (Lev. 19, 12). Având în vedere legea aceasta, Tobit spune fiului său: *„Plata fiecărui om care ți-a lucrat ție... o dă*

îndată" (Tob 4, 17). A nu plăti datoria, înțeleptul o aseamănă cu omuciderea: *„Pâinea celor lipsiți este viața săracilor și cel ce o ia pe aceasta, om ucigător este"* (Eccl. 34, 22). Într-adevăr nedreptate mare este a primi timpul, puterile, sănătatea, sudoarea servitorului și a nu răsplăti toate acestea. Asemenea păcătuiesc stăpânii care nu hrănesc pe slugile lor după tocmeală. Dacă în legea Dumnezeiască citim: *„Să nu legi gura boului ce treieră"* (1 Tim. 5, 18), ce vom mai spune apoi de gura omului lucrător? (T. M. C. pg. 289-293).

Schimbă-ți stăpânul. Într-o seară pe uliță, am auzit doi servitori înțelegându-se astfel: „Cum o mai duci?". „Foarte bine. De o săptămână mi-am schimbat stăpânul. Am avut un stăpân foarte rău; un tiran mare. Acum am un stăpân nou... Mi-am schimbat stăpânul... Am dat de un stăpân foarte bun; să tot trăiești în slujba lui... Schimbă-ți și tu stăpânul, căci și al tău e om rău!...". Auzindu-i astfel înțelegându-se, m-am gândit că așa e și în lumea noastră cea sufletească. Cei mai mulți creștini slujesc la un stăpân rău și mare tiran: la diavolul. Ferice de cei ce părăsesc pe acest tiran și află pe stăpânul cel bun și îndurat: pe Domnul nostru Iisus Hristos!

Dragă cititorule! Ia seama! Poate și tu ești în slujba stăpânului celui rău. Schimbă-ți stăpânul! Schimbă-ți îndată stăpânul cel rău. Ieși din slujba diavolului și slujește lui Dumnezeu, căci nu poți sluji la doi stăpâni (L. S. 12 Aug. 1928).

„Nimenea nu poate a sluji la doi domni, că, sau pe unul va urî și pe altul va iubi, sau de unul se va ține și de altul nu va griji. Nu puteți a sluji lui Dumnezeu și lui mamona" (idolul îmbogățirii) (Mt. 6, 24).

45. Nu mi-am plătit datoriile mele la stat, comună...? Am făcut declarații false la percepție?

„Dați Cezarului (celor ce sunteți datori: stăpânirii ori aproapelui) *cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu"* (Mt. 22, 21). *„Dați tuturor ce sunteți datori să dați; celor cu birul, bir; celor cu vama, vamă; celor cu frica, frică; celor cu cinstea, cinste. Nimănui să nu rămâneți datori cu nimic, decât cu a vă iubi unul pe altul..."* (Rom. 13, 7-8).

Fără nedreptate orice creștin și cetățean nu poate refuza plata birurilor față de Stat, căci s-ar opune legilor; și, cel ce nu se supune legilor, păcătuiește împotriva poruncii a opta a lui Dumnezeu pre-

cum păcătuiesc cei ce fură. Și într-adevăr cum va putea ocârmui o țară puterea suverană, păzind legile, administrând dreptatea, întreținând armata, apărând patria, dacă fiecare particular s-ar dispensa de a plăti inpozitele impuse, conform legilor Statului. Fiecare cetățean trebuie a-și împărți înțelepțește iubirea sa față de Dumnezeu, Biserică, patrie, familie și de sine. „Iubesc pe Dumnezeu - scrie Fenelon - mai presus decât patria mea, iubesc patria mea mai presus de familia mea, iubesc familia mea mai presus decât pe mine". Acestea-s treptele iubirii și ale datoriei. Toată stăpânirea știm că e de la Dumnezeu. *„Auziți împăraților și înțelegeți judecătorii marginilor pământului... că de la Domnul s-a dat vouă stăpânirea și puterea de la Cel Preaînalt, care va cerceta faptele voastre"* (Înț. S. 6, 1-2; Prov. S. 8, 15). Domnul nostru Iisus Hristos, Întemeietorul Bisericii creștine, ne-a învățat datoria aceasta, zicând: *„Dați cezarului* (celor ce sunteți datori: stăpânirii și aproapelui) *cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu"* (Mt. 22, 21). Dându-Se ca exemplu, a plătit pentru Sineși și pentru Petru dajdie un statir. „Venind ei în Capernaum, s-au apropiat cei ce luau dajdie de Petru și au zis: Învățătorul vostru nu dă dajdie? Zis-a: Adevărat. Și când a intrat în casă, a apucat Iisus mai-nainte de el, zicând: „Ce ți se pare, Simone, împărații pământului de la cine i-au dajdie sau bir? De la fiii lor, sau de la cei străini? Grăit-a Petru Lui: De la cei străini. Zis-a lui: Iată dar că fiii sunt scutiți. Dar ca să nu-i smintim pe dânșii, mergând la mare, aruncă undița și peștele care vei prinde întâi, ia-l și deschizând gura lui, vei afla un statir; acela luându-l, dă-l lor pentru Mine și pentru tine" (Mt. 17, 24-27). De asemenea Sf. Ap. Pavel, după ce poruncește creștinilor a cinsti pe împărați și a li se supune, scrie: *„Slujitor al lui Dumnezeu este... pentru aceea trebuie să vă supuneți... și dajdie dați, că slujitori ai lui Dumnezeu sunt... Dați dar tuturor celor ce sunt cu datoria: celui cu dajdia, dajdie; celui cu dijma, dijmă; celui cu frica, frică; celui cu cinstea, cinste; Nimănui să nu fiți datori cu nimic, decât cu a vă iubi unul pe altul"* (Rom. 13, 4-8). Acestea sunt datoriile cetățenilor către depozitarii stăpânirii supreme. Creștinii au datoria a-și împlini datoriile lor față de stăpânire în tot ceea ce-i după Dumnezeu, căci dacă le-ar călca, ei n-ar mai fi nici buni creștini, nici buni cetățeni...

46. N-am dat milostenie acelora pe care i-am văzut în lipsă?

„Judecată fără de milă este celuia ce nu face milă; și se laudă mila

asupra judecății. Ce folos este, frații mei, de ar zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Au poate credința să-l mântuiască pe dânsul. Că de vor fi fratele sau sora goi și lipsiți de hrana cea de toate zilele și va zice lor cineva dintre voi: mergeți cu pace, încălziți-vă și vă săturați; și nu le-ar da lor cele de trebuință trupului, ce folos ar fi? Așa și credința, dacă nu are fapte, singură este moartă" (Iac. 2, 13-17; Mt. 25, 24-35; 5, 7; Lc. 16, 31).

Pământul după ce își ia apa îndeajuns din ploi, apa ce-i mai prisosește n-o mai ține pentru sine; ci îi dă drumul să curgă la vale, spre a folosi unde-i lipsă. Așa trebuie să facem și noi creștinii cu ceea ce ne prisosește. Fântânile care dau apă cu îmbelșugare, dobândesc în loc altă apa proaspătă; iar cele oprite, seacă. Femeia când naște copilul, îi deschide Dumnezeu izvorul laptelui, spre a și-l hrăni; iar dacă nu-l hrănește, îi seacă izvorul laptelui. Așa-i și cu averea.

Am primit ce ați dat săracilor. Richard, regele Angliei, se rătăcise prin pădure, la o vânătoare. Ceru adăpost peste noapte la un cărbunar, care nu-l cunoștea și care vorbea foarte dur cu el. Regele abia în grajd fu primit, iar când a cerut și pâine, cărbunarul l-a împins la o parte ca pe un cerșetor. Abia i-a dat puțină pâine și apă.

În ziua următoare, regele ședea pe tron în palat și chemă la sine pe cărbunar, zicând: „Mă cunoști acum, nefericitule?" Cărbunarul căzu la pământ și muri de spaimă nu peste multă vreme. Cunoscuse el acum că era regele său pe care-l pălmuise.

Ce vor face bogații, când se vor înfățișa la Judecată și Iisus Hristos le va zice: *„Ce ați făcut cu Mine, când m-am arătat vouă sub înfățișarea săracilor?"*

Milostenia e fiica Împăratului Ceresc. Precum matca albinelor nu călătorește niciodată neîntovărășită de micul său popor, tot astfel, milostenia nu pătrunde niciodată singură în inimă, ci târând cu sine toată ceata celorlalte virtuți, pregătindu-le și punându-le la lucru, așa cum face un căpitan cu soldații săi, și nu le pune nici îndată la lucru, nu le dă nici aceeași muncă, nici în același timp și nici toate lucrurile. Și precum potrivit este ca pomul ce se sădește lângă cursul apelor și dă roadele sale la timpul lor, tot astfel mila înrourând Sufletul, îl face să lucreze fapte pline de virtute, și fiecare faptă la timpul său. E folositor lucru să-și aleagă fiecare practicarea unei virtuți, nu spre a lăsa pe celelalte în părăsire, ci spre a-și ocupa

mai bine Sufletul său.

O fată tânără și frumoasă, luminoasă ca soarele, gătită și împodobită împărătește și încoronată cu o coroană de măslin, se prezentă Sfântului Ioan, Episcopul Alexandriei, și-i zise: „Eu sunt fiica cea mai mare a Regelui, de-mi ești prieten te voi duce înaintea Lui". El înțelese că Dumnezeu îi recomandă mila față de cei săraci, și după aceea se dedică cu atâta hotărâre practicării acestei virtuți, încât peste tot fu numit: „Ioan Milostivul". Evloghie Alexandrinul dorind să servească îndeosebi lui Dumnezeu și neavând putere nici să îmbrățișeze viața monahală, nici să se supună ascultării altora, luă cu sine un nefericit pierdut și plin de lepră, spre a face cu el milostenie; și spre a îndeplini mai bine această hotărâre, el jură lui Dumnezeu că-l va trata, servi și cinsti, ca o slugă pe stăpânul său. Și când fură ispitiți și leprosul și Evloghie să se despartă unul de altul, ei se adresară Sfântului Antonie, care le zise: „Nu vă despărțiți unul de altul, copiii mei; căci fiind și unul și altul aproape de sfârșit, dacă Îngerul nu vă găsește împreună, sunteți amenințați să vă pierdeți cununile".

Regele Ludovic cel sfânt, vizita spitalele și servea bolnavii cu propriile sale mâni. Sfântul Francisc iubea sărăcia pe care o numea soția sa. Dominic, de la care și-a luat numele ordinului cu același nume, iubea predica. Sfântului Grigorie cel Mare îi plăcea să adăpostească pe pelerini, după pilda lui Avraam, și ca și acela primi ca un pelerin pe Regele Slavei.

Preotul salvat de un samarinean. Un Preot povestea din memoriile sale din tinerețe: Într-o iarnă grea am făcut într-o zi o cale de mai multe ore, pe jos. Învins de foame și oboseală, m-am culcat în zăpadă, și în curând am căzut într-o toropeală. Deodată m-am simțit cuprins de două brațe puternice, și am fost ridicat în trăsură. Apoi mi s-a dat ceva mâncare și băutură, spre a mă întări, și am fost depus în cea mai apropiată comună.

Un căruțaș fu cel, care mi-a salvat viața. I-am mulțumit din inimă și voiam să-i dau o răsplată bănească. Dar el a respins cu indignare. Atunci spune-mi cel puțin numele d-tale, l-am rugat, dar el a răspuns: „Precum văd, D-ta ești Preot; spune-mi te rog, cum l-a chemat pe samarineanul milostiv". La aceasta i-am rămas dator cu răspunsul.

Preotul milostiv, sărac în aparență. Era odată un Preot foarte cunoscut pentru milostenia sa. Într-o zi de iarnă, un boier bogat se duse să-i facă o vizită. Intrând în casă, boierul rămase

uimit de ceea ce văzu în camera de primire a Preotului. Mobila era foarte simplă și puțină de tot, iar pereții erau spoiți cu var și fără tablouri sau covoare.

„Părinte - îl întrebă boierul - ce e cu sărăcia aceasta din odaie?" „Prietene - îi răspunse Preotul - când intru iarna în casă, pereții nu mi se plâng niciodată că nu au podoabe pe ei, sau că li-e frig. Săracii însă, care intră pe poarta casei mele, primesc totdeauna câte o mâncare călduță și câte-o hăinuță, care îi poate apăra de frig".

Bogații să îngrijească de săraci. În anul 996 izbucni în Persia o foamete mare, și mulți oameni săraci pieriseră din pricina mizeriei, pe când unii bogați aveau de toate cu prisosință. Atunci înțeleptul domnitor Agud, dădu ordin ca pentru fiecare sărac înfometat să moară un bogat. De aici încolo nu mai muri nimeni dintre săraci de foame.

Avocatul nevoiașilor. Înainte cu vreo 30 de ani trăia în Paris un avocat, care apăra pe cei nevoiași de lăcomia bogaților. Pentru munca depusă nu cerea de la clienți, decât câte un buchet de flori. Avocatul păstră toate buchetele. Când se apropie de sfârșitul vieții, și-a exprimat dorința ca florile să se așeze în sicriu, iar deasupra lor să se așeze trupul lui neînsuflețit. Câți fac oare azi ca acel avocat? (O. M. P. ist. 545 - 551).

Mila regelui însănătoșează ologul. Regele Eduard al Angliei văzu odată în piața din jurul Bisericii, un nefericit cu ambele picioare paralizate, așa, încât sărmanul în mâini își târa trupul său nenorocit. Când acesta din întâmplare dădu ochii cu surugiul regelui, îi strigă: „Gheorghe, nici nu te mai uiți la mine, și nu ți-e milă de nefericirea în care mă zbat!?" căci cei doi se cunoșteau din fragedă copilărie. „Ba da", răspunse vizitiul, dar ce pot să-ți fac?" Nefericitul răspunse: „De nenumărate ori am fost în Biserica Sfântului Petru și nu mi-am câștigat sănătatea. Acum am avut o vedenie: Sfântul Petru mi-a zis, că dacă regele din locul unde stă, mă va duce în spinare până în Biserica Sfântului Petru, mă voi însănătoși". Când regele auzi aceste vorbe, alergă îndată la nefericit, îngenunchie, și, deși acesta era murdar, îl luă în spinare și porni spre Sf. Biserică. Mulți râseră de rege, acesta însă nici nu făcu mulți pași cu povara în spate, și ologul simți cum i se coboară sănătatea iarăși în picioare, și înainte de a ajunge în Biserică, era cu desăvârșire tămăduit. Regele

îl duse însă până în mijlocul Sfântului Locaș, unde îl puse jos cu mare grijă. Cât de mare a fost mirarea celor prezenți, observând locul plin de murdărie de pe hainele regelui, că străluceau acestea ca și când ar fi fost pline cu diamante (350 pilde ist. 337).

„Nu te lepăda a face bine celui lipsit, azi când poate mâna ta. Nu zice: „Du-te și să te întorci, că mâine îți voi da, putând tu a face bine azi, că nu știi ce va aduce ziua de mâine” (Prov. S.3, 27-8; comp. Rom. 13, 7; Gal. 6, 10; Lev. 19, 13; 2 Lege 24, 15).

47. N-am căutat a înlătura paguba ce venea asupra aproapelui meu, când mi-a stat în putință a o face aceasta?

„Când vezi boul fratelui tău sau oaia lui rătăcind, să nu le treci cu vederea, ci să le abați și să le întorci la fratele tău și să le dai lui. Iar de nu este aproape fratele tău de tine, nici îl știi pe el, le bagă în sălașul tău și să fie la tine, până ce le va căuta fratele tău și le vei da lui. Așa să faci cu asinul lui, și așa să faci cu haina lui, și așa să faci cu tot ce a pierdut fratele tău; toate câte a pierdut el și le vei afla tu, să nu le treci cu vederea. De vei vedea asinul fratelui tău sau boul lui căzut pe cale, să nu-i treci cu vederea; ci ridicând, să-i ridici împreună cu el” (2 Lege 22, 1-4;Ieș. 23, 4-5).

48. Am spart casă... am furat lucruri, vite, păsări, ouă, fructe și altele?

„Furul de case trei ani să se pocăiască și să facă câte 100 metanii în zi. Cine fură dobitoc, 5 ani să se pocăiască și metanii 300 în zi. Cine fură găini sau ouă, un an să se pocăiască și metanii 36 în zi. Cine fură poame, 6 luni să se pocăiască și metanii 15 în zi. Cine răpește și ia al străinului cu nedreptate, 5 ani să se pocăiască și metanii 100 în zi” (Prav. Bis. Gov. glava 110, 88).

Prăbușirea spărgătorului de case. Eram în satul Mărăcini. Într-o noapte întunecoasă, când numai fulgerile se repetau, din ce în ce mai des și făceau să lumineze drumul plin de noroi, Gheorghe, care toată vara păzise vacile la izlazul comunal, se sfădea cu Mărioara, soția lui, în bordeiul din marginea satului, care era luminat, din când în când, de flacăra unui opaiț pe sfârșite. „M-am săturat de-așa viață! Nu mai pot răbda. Știi prea bine că toată vara m-am necăjit, că doar voi putea s-agonisesc și eu ceva, pentru copilașii ce dorm pe cuptor. Ca mâine are să cadă iarna și tare mi-l frică c-or muri de

foame și de frig. Mi se rupe inima de durere când mă gândesc c-au să moară poate chiar și fără lumânare la cap. Și Mitică e chiar bolnav, săracuțul...". „Lasă Gheorghe, nu te mai gândi, căci Dumnezeu poartă grijă și de noi păcătoșii. El nu vrea pierderea oamenilor. El dă din Mâna Sa la toți care-L roagă cu credință. Ne-o da și nouă păcătoșilor: „Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi...".

„Da. M-am rugat și eu nevastă, dar vezi că Dumnezeu dă numai la care vrea El. Tu crezi că eu nu mă rog? He! He! De câte ori! Îmi aduc aminte că astă vară, pe când pășteam vacile, pe timpul unei ploi, ca cea care a fost ieri, deodată trăznește chiar lângă mine. Atât că eram cu vreo trei pași mai departe, căci altfel nu mai rămâneam în viață. Atunci am început să fac la cruci și am zis și „Tatăl nostru" de nu știu câte ori. De frică n-am dormit noaptea întreagă. Apoi, odată când veni boierul cu trăsura pe la islaz, țin minte că pierduse un portofel cu bani și-l găsisem eu. Cât m-am rugat ca să nu se mai întoarcă boierul înapoi, să nu mai caute portofelul! Dar degeaba! S-a întors, și dacă nu era să-l dau, apoi trebuia să mă ducă și la răcoare. Așa că degeaba te mai rogi..." „Gheorghe, tu prea ți-ai uitat bre, cum să te rogi lui Dumnezeu. Se vede că de când stai numai pe dealuri, ai uitat totul. Iată, eu am fost Duminica trecută la Sf. Biserică și după ce s-a sfârșit Slujba, Părintele ne-a spus că rugăciunea pe care o face omul cu gândul de a fura, nu-i ajută. Ne-a mai spus apoi Părintele, că dacă vrem ca rugăciunea noastră să fie ascultată, trebuie să ne rugăm totdeauna, nu cum ai făcut tu când era să te trăznească. Atunci ți-ai adus aminte de Dumnezeu, când erai în primejdie! Spune drept, nu-i așa?" Și Gheorghe tăcea, gândind la planul pe care și-l făcuse. „Dacă așa este, de ce nu ne-a dat Dumnezeu și nouă avere, să avem cu ce trăi. M-am mai rugat eu și altădată, nu numai atunci. Da, n-am muncit noi să facem o leacă de avere? Degeaba te mai gândești la Dumnezeu, degeaba te mai rogi! Uită-te la Vasile a Floarei. S-a însurat mai anul trecut. N-are niciun copil. Casa lui încărcată de bunătăți. Mă rog, ce mai vrei? Bani la bancă, crama plină de boloboace. O așa viață mai înțeleg și eu. Ș-apoi de multe ori l-ai văzut la Biserică rugându-se?" „Gheorghe, dacă nu l-am văzut pe la Sf. Biserică, se va fi dus el altădată și poate că omul s-a rugat și-n altă parte, acasă, la câmp... Părintele spunea că, ne putem închina în orice loc". „Nu mai rabd deloc, dar nici n-am să mă mai rog. Văd eu că nu-i chip de trăit, știu eu ce-am să fac! Toți suntem fiii lui

Dumnezeu, toți trebuie să ne bucurăm deopotrivă de bunurile pământului. Adică, de ce să trăiască unii bine, alții rău! Plec. Mă ajunge cuțitul la os". „Gheorghe! ce-ți este? Ah, Doamne, alungă-i gândul acesta rău. Nu-l lăsa, Doamne, să se apuce de rele!" Și femeia se repezi cu lacrimi în ochi la bărbatul său, rugându-l să nu se apuce de furat! „Femeie păcătoasă, vrei să mori de foame și de frig, hai? Înlături că-ți crap capul cu ciubota". „Poți să mă omori! Mai bine moarte decât să duc o viață rușinoasă".

Și Gheorghe, ca ieșit din minți, dete nevasta la o parte, îmbrâncind-o și trântind-o la pământ. Un gemăt prelung se auzi, și Mărioara, care atât de mult ținea la viața cinstită, se sfârși. În cădere se lovise la tâmplă de tăișul unui topor, ce era pe vatră, și muri pe loc. El, ca un nebun, neluînd seama că femeia lui murise, alergă la casa lui Vasile a Floarei. Parcă nu se petrecuse nimic cu el. Era liniștit și se chibzuia, cum ar pătrunde, pentru ca să nu fie simțit. Sări gardul din dosul casei și se urcă pe prispă. Mare-i fu mirarea, când găsi ușa descuiată. Intră în casă, aprinse un chibrit, pe care-l întinse înainte, spre a-i lumina în fața ochilor. În odaie nu era nimeni. Vasile a Floarei, om cu frica lui Dumnezeu, nu prea avea obiceiul să încuie ușa, căci doar nu prea avea ce să-i fure. Banii ce-i avea îi ținea la bancă. Când intră Gheorghe în casă, un cățeluș începu să latre din ce în ce mai tare, încât Vasile, care dormea într-o odaie de alături, auzind, veni să vadă dacă nu cumva a intrat cineva în casă. Când dădu cu ochii de Gheorghe, se opri locului. Și nu știa ce să creadă. Dar, Gheorghe, fără să mai zică nimic, scoase cuțitul și cu mare repeziciune il înfipse drept în inimă. Vasile abia putu să strige: „hoții", și căzu la pământ. Gheorghe avu o clipă de tulburare, dar, fără să-și dea seama că strigatul lui Vasile deșteptase pe toți din casă, începu să scotocească prin odaie. Prins în casă el încercă să fugă, voind să lovească cu cuțitul și pe fratele mortului, dar acesta, cu o lovitura de topor i-a despicat capul.

A doua zi clopotul vestea satului, moartea celor trei victime. Pe drumul dinspre primărie câțiva oameni duceau pe Gheorghe să-l îngroape alături de cimitir, pe când la bordeiul trist, cu mâldaci de stuf acoperit, o babă plângea pe Mărioara, singura ei fiică, de care n-avuse parte. Moș Ioan Turcu, își făcea Cruce la auzul clopotului și plângând zicea: „Nimic nu rămâne nepedepsit. Dumnezeu pedepsește acum sau mai târziu, dar tot pedepsește. Gheorghe a vrut să

fure, dar Dumnezeu nu i-a ajutat". „Să nu furi". Așa zice la Cartea Sfântă (D-ca Ort. Nr. 5-6, a.IX)

Dorul de îmbogățire l-a ucis trupește și sufletește. *„Cei ce vor să se îmbogățească cad în ispite, în curse și în multe pofte fără socoteală și vătămătoare, care cufundă pe oameni în pieire și în pierzare"* (1 Tim. 6, 9).

Într-un sat de pe marginea Oltului, locuia odată un om, care în toată viața lui nu călcase pe la Sf. Biserică, unde putea să audă învățăturile cele Sfinte ale Domnului, iar de sfaturile oamenilor cinstiți nici nu voia să știe, ci în continuu se gândea cum ar putea să devină tot mai bogat ca ceilalți consăteni ai lui și să aiba avere multă. Pentru ca să-și ajungă scopul, s-a apucat de furat. Ce să fure? I-a venit gândul negru să fure cai, căci n-ar putea fi prins așa ușor. Zis și făcut. Lua caii din satul lui și din satele din apropiere, pe care-i trecea peste Olt, la alți tovarăși ai săi. Pentru ca să nu fie bănuit că ar fi tâlhar, se ocupa cu munca câmpului mai mult ca oricare din sat, plecând noaptea cel dintâi la câmp, iar seara înapoindu-se cel din urmă, făcând astfel mai mult din gândul cel necurat, ca, atunci când ar fi fost văzut de cineva umbland noaptea pe câmp, să se apere, spunând că așa îi este obiceiul.

Într-una din nopțile de după sărbătorile Sfintelor Paști, când oamenii de la țară dorm încă în casă, căci timpul de-afară nu s-a încălzit, Badea Gheorghe pleacă de-acasă să fure caii notarului și să-i trecă peste Olt. Profitând de faptul că notarul în noaptea aceea lipsea de-acasă, pe la ceasurile 12 din noapte, se furișă în curtea aceluia, într-o coșare, unde ținea vreo șase oi, din care prinde una, o înjunghie și o face în patru bucăți, dându-o la cei patru câini din curte ca să nu-l mai latre. Nemaiavând frică de câini, se duce drept la șopron unde erau cei doi cai ai notarului, îi scoate binișor din șopron, apoi din curte, încalecă repede pe unul și să te păzești... cu ei prin pădurea din apropiere, spre Olt.

Ajuns aici, el știa locul pe unde apa Oltului putea fi trecută de un om pe jos. Intră cu caii în apă și într-un sfert de ceas fu pe malul celălalt. Cum sosi, dădu caii prietenilor săi, care-l așteptau, și repede porni înapoi, ca să nu-l apuce ziua pe drum. La venire, observase el că apa era mai mare ca de obicei, căci pe la mijloc abia putură caii să treacă. Dar badea Gheorghe nu se mai gândi la asta, și-și văzu de drum, mergând prin apă. Aproape de mijlocul Oltului, văzu

că nu mai poate înainta căci îl lua șuvoiul de apă. Vru să o ia înnot și merse o bună parte dar nu putu să ajungă aproape de mal, căci apa Oltului fiind prea repede îl răpuse. Începu să se lase la fund și să înghită la apă, până când simți odată că nu mai poate mișca mâinile și picioarele, și se lăsă dus de apă până nu mai simți nimic. Se înecase. Ce se întâmplase? Oltul în acea noapte se umflase din cauza ploilor de la munte și el neobservând acest lucru, noaptea s-a încumetat să-l treacă precum și alte dăți. Dar Dumnezeu, Care vede toate, nu putu să-l mai rabde și-l dădu Oltului să-l înghită. „Du-te de la Mine, blestematule, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și slugilor lui" (Mt. 25, 41). Cu astfel de cuvinte îl întâmpină Dumnezeu pe cel rău, atât la ceasul morții cât și la Judecata cea de apoi. (Pr. A. Negoiță, D-ca Ort.)

Hoțul micuț. Grigore cel mititel văzu într-o dimineață prin fereastra sa, o mulțime de mere roșii, frumoase, care erau risipite în iarba din grădina de pomi a vecinului. El se furișă tiptil în curte, se vârî în grădină printr-o spărtură a gardului, și-și umplu toate buzunarele cu mere. Dar deodată intră vecinul în grădină cu o joardă în mână. Grigore se repezi cât putu mai iute înspre gard, și voi să iasă degrabă iarăși pe gaura pe unde intrase. Însă vai de sărmanul, fiindu-i buzunarele prea de tot pline, n-a putut să treacă prin gaură. Vecinul l-a bătut mai întâi bine și apoi i-a luat merele. „Înseamnă-ți bine îi zise vecinul. De când e lumea: lucrul furat, pe hoț totdeauna pe față l-a dat" (I. M. C. ist. 11; 23).

Slugile hoațe. Era odată un om avut, care trăia tare sărăcăcios. El nu mânca decât linte, pentru că ținea că lintea este mâncarea cea mai hrănitoare și mai ieftină. Ba încă număra în fiecare zi boabele de linte ce le punea în oală și care îi trebuiau neapărat, ca să nu moară de foame, ca nu care cumva să i se termine lintea fără de vreme. Însă cu număratul lintei își neglijase tot mai mult gospodăria casei și-și pricinui multă pagubă; căci pe când ședea el și-și număra boabele de linte, căutând să economisească, sluga-i fura grâul cu sacii. Bogatul muri ca un om foarte sărac și zicea încă pe patul său de moarte: nu-i rău să fii în mic cu crutarea, dar crutător să fii și în mare (I. M. C. ist. 11; 23;).

Hoața micuță. Cristina, o copilă sărmană, torcea în bucătărie, și, ușa fiind deschisă, o găină a vecinei intră binișor înăuntru. Cris-

tina închise uşa, luă gaina şi o urcă în podul casei. „O s-o ţin aici ascunsă, zise ea, până mi-o da mai multe ouă. Dar ea, ca orice copilă cu mintea necoaptă, nu prevăzuse o împrejurare, care mai în urmă îi aduse atâta nelinişte şi grijă. A doua zi de dimineaţă, după ce găina ouase, începu să cotcodăcească din toate puterile. Cristina se urcă repede, ca s-o oprească de a mai cotcodăci, însă vecina, care o auzise, alergă şi ea în pod şi, văzând găina, începu s-o dojenească aspru pe Cristina. Spre nefericirea ei, de unde până atunci primea adesea de la vecină când unt, când ouă şi făină, din clipa aceea, nu-i mai dete niciodată vreun ajutor, şi pe lângă aceasta, îşi făcu şi nume rău printre vecini.

Nu căuta a-ţi însuşi, lucrul ce nu e al tău, căci îţi iese nume rău, când cu gândul n-ai gândi (N. I. C. ist.26 şi 27).

Cinstea răsplătită. Petre şi Mihai, copii buni şi foarte deştepţi, locuiau în apropiere unul de altul. Petre, ai cărui părinţi erau foarte bogaţi, avea un porumbar plin cu porumbei din cele mai mari şi mai frumoase soiuri, pe când bietul Mihai avea prea puţini şi urâţi. Odată, doi porumbei de-ai lui Petre, venind în zbor, intrară în porumbarul lui Mihai. „Ce fericit aş fi, zise el, dacă ar fi ai mei! Ce pene frumoase, ce coadă stufoasă şi rotundă! Din toţi porumbeii lui Petre aceştia îmi plac mai mult". Deocamdată îi veni în minte să şi-i însuşească şi să-i ţină ascunşi. „Dar nu, îşi zise el, căci necinstea nu poate duce la nici-un bine". Prinse dar porumbeii şi-i duse lui Petre. Această faptă lăudabilă din partea unui copil, aşa de sărac, făcu plăcerea bunului Petre, care, spre a-i arăta mulţumirea sa, luă cele dintâi ouă ale acelor porumbei, intră pe ascuns în coteţul lui Mihai, şi le schimbă cu ale altor porumbei vineţi şi de un soi ordinar. Când puişoriii ieşiră din ouă şi începu să le crească tuleiele, Mihai rămase mirat, văzându-i că seamănă întocmai cu porumbeii lui Petre. Plin de bucurie se duse la Petre şi-i spuse despre neaşteptata minune. Petre începu să râdă şi-i povesti cum schimbase ouăle, voind a-l răsplăti pentru buna lui purtare.

Către cel care urmează vocea cugetului său, pururea se îndreptează Degetul lui Dumnezeu (N. I. C. ist. 26 şi 27).

Călugărul şi tâlharul. Un călugăr evlavios auzise că tâlharii îngrozeau lumea din apropiere. Se îmbrăcă cu cele mai frumoase haine şi a plecat călare să înfrunte pe hoţi. Numai-decât îl întâm-

pină un bandit, care-i ceru hainele. „Bucuros ți le dau, dar ce ai să faci cu ele, că nu ți se potrivesc?" „Le vând pentru pâine". Îți dau eu pâine la Mănăstire". „Dar acolo se mănâncă slab". „Îți dau mâncăruri bune". Banditul primi. În mănăstire primea cele mai bune mâncăruri, în vreme ce Călugărul mânca simplu, șezând pe pământ. „De ce mănânci slab, zise banditul, au doară ești păcătos, desfrânat?" „Nu, răspunse călugărul, ci ca Dumnezeu să fie bun cu mine la Judecată. Banditul s-a îndreptat (O. M. P. ist.704).

Tâlharul și duhovnicul. Mare este taina Duhovniciei! Duhovnicii lecuiesc toate deprinderile rele și potolesc toate pornirile omului spre rău! În alte țări sunt mulți Duhovnici care își cheltuiesc întreaga lor viață ori în sânul spitalelor contagioase, ori în mijlocul temnițelor! Dacă după socotințele noastre n-ar fi nici o legătură între Duhovnic și între tâlhar, apoi în alte țări aceștia sunt cei doi tovarăși nedespărțiți. Un Duhovnic trebuia să treacă de la un sat la altul. Iată că pe la mijlocul drumului îi sare în față un tâlhar, care-i strigă cu putere: „Dacă vrei să nu te ucid, mergi cu mine în mijlocul pădurii din vecinătate, să tâlhărești și tu împreună cu mine!"

Duhovnicul consimți și porni în haiducie, zicându-și în sine: „Ori îl lecuiesc, ori mă ucide!"

Tâlharul, e fără îndoială un om bolnav. Pe bolnav trebuie să știi cum și ce să-i vorbești, trebuie să-i ațâți simțirile curate și înalte, care-i sunt amorțite. Tâlharul este un om anormal ca și nebunul, și asemenea beteșuguri sufletești se tămăduiesc mai mult prin vorbe decât prin medicamente. O vorbă dulce și înțeleaptă prețuiește cât o farmacie întreagă. Orice plănuia tâlharul, schimba Duhovnicul fără să-l contrazică!

Într-una din zile ieșiră amândoi la drumul mare. Iată că zăriră în capul unui ogor o pereche de ghete. Brazdele erau proaspete, ceea ce le arăta că plugarul mergea desculț pe urma plugului și că ghetele erau ale lui. Tâlharul se repezi într-un suflet, puse mâna pe ghete și zise: „Tată Părinte, sunt bune, și acum, pentru cine s-ar potrivi dintre noi doi. La noroc!"

„Nici o bucurie, zise Duhovnicul, Nu vezi, omule, că sunt ale unui biet muncitor, care se trudește în arșița soarelui?! Eu unul nu le-aș lua, chiar de mi s-ar potrivi!" „Dacă e vorba așa, zise din nou tâlharul, să-i tragem cel puțin o spaimă și anume: să-i ascundem ghetele, iar noi să stăm aici aproape, pitiți într-un tufiș, ca să-l vedem

zvârcolindu-se și tânguindu-se!" „Nici așa nu mă învoiesc, zise Duhovnicul, mai bine să lăsăm ghetele la locul lor, să punem în fiecare din ele câteva monede din aur, iar noi să ne ascundem în vecinătate și să luăm seama ce va face nefericitul muncitor în clipa când va găsi și va zări luciul aurului". Tâlharul se învoi bucuros!

Plugarul nostru munci încordat până ce geana nopții se plecă peste fața ogorului său. Înainte de a pleca spre casă trebui să-și încalțe ghetele. Îndată ce-și puse gheata în piciorul drept, simți un glod în talpa piciorului și scoțându-și în grabă gheata din picior, mare-i fu mirarea când văzu luciul monedelor din aur.

Se uită lung la ele, le luă și le puse în pungă, făcându-și semnul Sfintei Cruci. Încălțându-și și piciorul stâng, simți un glod și mai supărător și dându-și gheată afara din picior, găsi monede de aur, pe care luându-le în palmă, nu se mai sătura să le privească. Un șiroi de lacrimi îi brăzdară fața și zise cu o voce stinsă de durere: „Ah! Doamne! Deabea am să mă pot îngriji de tatăl meu, care suferă de doi ani fără să pot să-i cumpăr medicamente și să-i aduc vreun doctor! Slavă Ție, Doamne!"

Tâlharul se lăsă așa de înduioșat de lacrimile și vorbele plugarului, încât zise către duhovnic: „Tată Părinte, binecuvântată lecție mi-ai dat pe ziua de azi! În lacrimile de fericire ale acestui sărac mi-am oglindit răutatea și sălbăticia mea! De aici înainte mă voi îndrepta! M-am săturat de tâlhării! Nu aștept alta decât ziua lacrimilor pocăinței mele!" Duhovnicul se întoarse acasă cu tâlharul din mijlocul codrului, care a devenit un om cu totul „nou" (Pr. M. Ionescu)

Glasul conștiinței. În viața creștinului Medard, cunoscut în apusul Europei, se află următoarea legendă:

Un hoț s-a dus noaptea și i-a furat vaca. Aceasta purta la grumaz un clopot mare. Hoțul a astupat mai întâi colopotul cu fân, ca să nu facă zgomot și apoi a plecat cu vaca spre casă și a ascuns-o în grajd. S-a dus după asta să se culce. Dar abia se așezase bine pe pat, și aude clopotul vacii, sunând cu putere. Merge la grajd, ia clopotul îl duce în casă și-l pune în cui. Se culcă apoi iar. Dar abia ațipise și clopotul din cui începe să bată cu putere.

Speriat, hoțul se scoală, ia clopotul și-l ascunde între niște haine vechi, în cămară. Dar în zadar, clopotul începe să răsune și mai tare. Îngrozit hoțul se duce, ia clopotul, face o groapă în grădină și-l astupă în pământ. Se culcă apoi liniștit că a scăpat de el. Dar abia

ațipise și aude iar glasul clopotului de data asta suna atât de tare, încât părea un clopot de Biserică. Îngrozit că l-ar putea auzi vecinii și ar fi descoperit, hoțul se duse atunci la grajd, ia vaca și clopotul, și le duce de unde le-a luat. În momentul acela, clopotul a încetat de a mai suna.

Așa e și conștiința omului. Ca un clopot ceresc așezat înăuntrul nostru. Căci noi suntem, spune Scriptura, *„o Biserică a lui Dumnezeu"* (2 Cor. 6, 16), iar în biserica aceasta, Dumnezeu a pus clopotul conștiinței, care sună cu putere, ne munstră, ne vădește, ne tulbură de câte ori facem păcatul. Și nu ne lasă în pace până nu ne lăsăm de păcat. Dar acest clopot supărător, însă bun și folositor, nu sună deopotrivă la toți oamenii. Cei credincioși au un „clopot" care răsuna la cea mai mică greșeală. Au o conștiință vie, trează și lucrătoare. Dar cei învârtoșați în păcate și fărădelegi, au un „clopot" ce sună numai din când în când și tot mai slab. Au un „clopot" amuțit, care la mulți, începe să sune cu putere numai când s-apropie moartea să-l tragă (Rev. „Glasul Dreptății").

49. Am primit pe hoții nepocăiți, lucruri furate, și le-am ascuns în casa mea?

„Cei ce găzduiesc pe cei ce fură, sunt vinovați ca și hoții înșiși; aceștia se canonisesc la fel, cu un an sau doi", (după can. 61 Sf. Vasile). „Cine primește furul și ce se fură de dânsul, așijderea să se pocăiască ca și furul" (P. B. G. 110, 88)

50. Am ieșit înaintea oamenilor și i-am jefuit?

Cei ce fac acestea, sunt asemenea tâlharilor care au jefuit pe cel ce se cobora din Ierusalim în Ierihon (Ieș. 21, 34-36). În loc să ajute pe aproapele lor, ca niște creștini adevărați, ei îl jefuiesc. Pedeapsa lor va fi înfricoșată (Ieș. 21, 34-36; Lc. 10, 30).

Dihănìile zilei. Eram odată într-un loc plin de minunății din munții noștri. Stăteam de vorbă cu mai mulți ciobani, și i-am întrebat mai ales cum fac ei atunci, când au simțit că vreo dihanie le gâtuie turma pe capete... Spre mirarea mea, toți mi-au răspuns că nu mai țin minte de când n-au mai fost stingheriți de astfel de întâmplări. „Cum așa? zic. Doar munții aceștia sunt destul de mari!

„Cu toate acestea, grija nopții nu ne mai supără. Pentru noi noaptea e vremea păcii și a liniștii. Au pierit dihăniile codrului. Dar

în schimb trebuie să fim ziua cu ochii în patru, în toate părțile. Căci ziua umblă alte dihănii, cele cu doua picioare, venite de la vale pentru mireazma de aer curat, zice-se. Acestea-s dihăniile care ne fură acum: oamenii. Și fură mai ales ziua. Noaptea le lipsește curajul și se tem de prăpăstii. Cu tot dreptul, m-am mirat. Și în același timp în minte mi-a răsărit cuvântul unui om mare, care spunea că: „Lupul omului e tot un om".

Omul în adevăr e cea mai rea fiară din toate dihăniile. Când însă? Și oare toți oamenii? Nu totdeauna și nici toți. Omul e dihanie nesuferită numai atunci, când pășește alături de drumul hotărât lui de Dumnezeu, și când face ceea ce însuși el în anumite clipe urăște. Dihănii rele sunt numai oamenii care pășesc pe căile rele. Deși Dumnezeu le-a așezat ochii sus, ca semn că trebuie să năzuiască de-a pururi spre cer, dânșii îi ațintesc numai spre pământ și aleargă după zădărniciile acestuia, ca netotul ce aleargă să prindă vântul și să-l oprească. Prin fapte rele ne sfâșiem unii pe alții mai rău decât dihăniile, și năzuim după vânat hoțesc. Ne-am uitat obâșia și rostul, și ne bălăcim în ceea ce nu ni se cade. Țipăm împotriva răului necontenit, cu gura îl blestemăm și cu toate acestea nu urmăm calea binelui arătată de Dumnezeu, Stăpânul lumii, Care ne-a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața"; „Eu sunt Lumina lumii". Ce lumină curată și strălucitoare!

Și noi, orbiți de întunericul păcatului, nu o vedem, nu o putem cunoaște, nu umblăm în calea ei, ci în cea a întunericului. Cum vom sta în Fața Dreptului Judecător, dacă nu ne vom sili să umblăm întotdeauna în căile Sale? Iată de ce m-au mișcat cuvintele ciobanilor. Dihăniile de noaptea, fiarele pădurii, se împuținează; iar oamenii cu judecată, stăpânii lumii, se fac fiare și dihănii! Nu e rușine? Și cum vom da seama înaintea lui Dumnezeu? (I. Dancu).

51. Am stricat din răutate averea străină: fânețuri, grădini, semănături, pomi, ș. a.?

Cei ce păcătuiesc astfel, să despăgubească pe cel păgubit cu ce au ei mai bun: *„Cel ce va paște țarină sau vie, și va lăsa vita sa să pască țarina altuia, să plătească din țarina sa după rodul ei; iar de va paște toată țarina, cele mai bune din țarina sa și cele mai bune din via sa va plăti. Iar de va ieși foc și va afla mărăcini, și va arde clăi sau spice, sau țarină, le va plăti cel ce a aprins focul"* (Ieș.22, 5-6).

52. N-am întors paguba făcută aproapelui meu?

Cei ce păgubesc pe aproapele, rămân sub legătură până ce îl despăgubesc (Ieș. 21, 34-36). *„Doamne, a strigat Zacheu, iată jumătate din avuția mea o dau săracilor, și de am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit..."* (Lc. 19, 8; comp. Lc. 3, 14; Eș. 22, 1; 1 Împ.12, 3; 2 Împ. 12, 6).

Întoarce păgubiților ce ai luat cu lăcomie. Ispita îndeamnă pe om de multe ori să-și uite de rostul lui în bine și să calce în picioare toate regulele vieții statornicite de Dumnezeu. Lăcomia e patima nesățioasă care înghite cu nerușinare toată sudoarea celor ce se străduiesc să trăiască pe pământ; iar cel ce dă dovadă că se leapădă de ea, poartă în sufletul lui rodul pocăinței ce strigă: „Să nu piară, ci să aibă viață veșnică".

Următoarea pildă a istoriei ne arată ce suntem în călătoria vieții și ce ar trebui să facem în fața lăcomiei, care ne îngrădește pașii în orice clipă. Cavalerul Pontius de Lavace din Aquitania, o bucată de pământ destul de mare din Franța de azi, se făcuse spaima ținutului său cu tâlhăriile lui. Dar de la o vreme fu cuprins de-o mare mâhnire, și mare neliniște stăpânea întreaga lui ființă, până când se hotărî s-o termine cu traiul lui nelegiuit. La acest gând l-a adus o întâmplare ciudată, din care numai cu ajutorul lui Dumnezeu a scăpat cu viață. Se vede că planul lui Dumnezeu fusese ca, tocmai prin acel tâlhar să dea învățătură și altora.

Vându toată averea la licitație și vesti pe toți câți îi păgubise să vina la dânsul în Săptămâna Patimilor și să le întoarcă paguba. În Duminica Floriilor se duse în orașul Ludove, din apropiere, la Sf. Biserică. Îngenunche înaintea Episcopului și în fața unei mari mulțimi de oameni dete o scrisoare Episcopului, în care erau scrise toate păcatele lui, rugându-l să o citească înaintea tuturor. La început Episcopul n-a voit, dar biruit de rugămintea lui, urmă să-i citească scrisoarea. O mare zguduire cuprinse pe toți cei de față și ochii multora se umplură de lacrimi; iar câți mai-nainte se rușinaseră a-și spune la Scaunul Mărturisirii unele păcate, acum le mărturisiră din toată inima. După aceea cavalerul se întoarse la casa sa, unde-l așteptau toți cei prădați și nedreptățiți de dânsul. El în genunchi îi rugă de iertare, dădu fiecăruia înapoi, cu prisos ceea ce îi ceruse, iar averea rămasă o împărți între săraci, apoi împreună cu cinci soți ai săi, se duse într-un loc pustiu și întemeie acolo Mănăstirea Salva es, în care

trăi până la moarte, nu ca stareț, ci ca simplu Călugăr. Mănăstirea este mărturisitoarea îndreptării minunate a acestui om, rău odată, și în urmă pildă altora de fapte bune. Creștini de pretutindeni, nu vă lăcomiți, *„că nu întru a prisosi cuiva din avuțiile sale este viața lui"* (Lc. 12, 15). Un ceas de-ar fi viața voastră, să dați slavă lui Dumnezeu prin faptele voastre. Întorceți-vă de la lăcomie „că păcatul nu vi se iartă, câtă vreme puteți da înapoi lucrul răpit sau luat cu nedrept și voi nu-l dați" (Fer. Augustin de Pr. N. Albuț, D-ca Ort. a. VIII, Nr. 7-8).

53. Mi-am adunat bani cu cărți mincinoase ori cu vicleșug? Mi-am însușit bani de la pantahuză (condica de milă) pentru Sfânta Biserică?

Și acesta e un păcat greu al furtului, și încă furt de la Biserică. Banii adunați cu pantahuza sunt dați de credincioșii Bisericii, deci, ei sunt ai Bisericii, și cei care își însușesc din astfel de bani, sunt furi ai Bisericii, creștini șireți (lilieci cu zbor de păsări și apucături de șoareci stricători) care sub masca pietății și zborului ostenitor pentru Biserică, pradă Biserica. Aceștia trebuie a da, după Sfânta Pravilă, ceea ce au răpit de la Biserică și a se folosi acelea în educarea și luminarea fiilor și fiicelor Bisericii.

„Poruncim vouă, fraților, întru Numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriți voi de tot fratele ce umblă fără de rânduială, și nu după predania care a luat de la noi. Căci înșivă știți cum se cade vouă să urmați nouă; că noi n-am umblat fără de rânduială între voi. Nici în dar pâine n-am mâncat de la cineva; ci întru osteneală și nevoință, noaptea și ziua lucrând, ca să nu îngreuiem pe cineva din voi. Nu că doară n-avem putere, ci ca pe noi chip să ne dăm vouă, ca să ne urmați nouă. Căci și când eram la voi, aceasta porunceam vouă, că dacă cineva nu voiește să lucreze, nici să nu mănânce. Că auzim, că oarecare umblă la voi fără de rânduială, nimic lucrând, ci iscodind. Și unora ca acestora poruncim și îi rugăm întru Domnul nostru Iisus Hristos, ca, în liniște lucrând, să-și mănânce pâinea lor. Iar voi fraților, nu slăbiți a face bine. Iar de nu ascultă cineva de cuvântul nostru, pe acela prin epistolii să-l însemnați, și să nu vă însoțiți cu el, ca să se rușineze" (a).

a) 2 Tes. 3, 6-14; vezi și cum se canonisesc cei ce fură de la Sfânta Biserică; iar pentru minciună și vicleșug, vezi lămuririle întrebărilor poruncii a 9-a tot din această carte.

54. Am bănuit (năpăstuit) pentru păgubirea averii mele, a cinstei, etc.? Am judecat și osândit pe alții pe nedrept? I-am nedreptățit?

Năpăstuirea, nedreptățirea, calomnierea sau supărarea ce se face cuiva pe nedrept, e un păcat strigător la cer, de care trebuie a se feri orice pământean. Aceasta-i o belea și o primejdie grea, ce vine cuiva pe neașteptate. Vai și de cel peste care vine, dar mai vai de aceia, care aduc aceasta peste cei nevinovați!

Sf. Ap. Pavel: năpăstuit, legat în lanțuri și cătuși de puternicii întunericului și urâtorii luminării sufletelor. Ajungând Pavel la Ierusalim și intrând într-o zi în Templu, l-au văzut iudeii cei din Asia, și întărâtând tot poporul și-au pus mâinile pe el, ca să-l scoată afară din cetate și să-l omoare. Dar căpitanul gărzii îl smulse din mâinile lor și poruncind să-l lege cu două lanțuri, l-a dus în tabăra ostășească. În noaptea aceea stându-i Domnul înainte, i-a zis: „Îmbărbătează-te, Pavele! Că precum M-ai mărturisit în Ierusalim, așa se cade și în Roma să Mă mărturisești". După ce s-a făcut ziuă, s-au strâns ca la 40 de iudei și s-au jurat, nici să mănânce nici să bea până nu-l vor omorî pe Pavel. Atunci căpitanul l-a trimis de noapte, sub pază puternică, la guvernatorul Felix, în Cezareea. Felix a poruncit unui ostaș să păzească pe Pavel dar să caute de el cu îngrijire. După câteva zile a venit Felix cu femeia sa, care era evreică și a chemat pe Pavel ca să-l audă vorbind despre credința în Iisus Hristos. Și venind Pavel, a grăit despre dreptate și despre înfrânare și despre Judecata viitoare. Iar Felix înspăimântându-se, a zis: „Destul pentru acum; te voi mai chema altădată când voi avea vreme". După doi ani, în locul lui Felix a venit guvernator Festus. Și adunându-se iudeii la acesta, l-au rugat să



strămute pe cel legat la Ierusalim nădăjduind să-l poată omorî pe drum. Atunci Festus a întrebat pe Pavel: „Vrei tu să fii judecat la Ierusalim în fața mea?" răspuns-a Pavel: „Fac apel la Cezarul?" Și Festus i-a zis: „Vei fi trimis înaintea Cezarului".

Hotărându-se ziua plecării, Pavel se urcă pe o corabie, împreună cu Luca și cu mulți alți legați, și după o călătorie lungă și grea, s-au oprit în insula Creta. Pavel zicea că e bine de iernat acolo, dar nefiind ascultat, corabia porni din nou la drum. Și îndată s-a stârnit furtună mare, încât le era viața în primejdie. Și ridicându-se Pavel, a zis: „Nu vă temeți! Nici unul din voi nu va pieri, ci numai corabia singură". În noaptea a 40-a au ajuns la Malta. Corabia se sfărâmă, iar călătorii toți în număr de 276, au scăpat la mal teferi.

După ce au ieșit la uscat, oamenii locului aceluia au făcut foc mare ca să se încălzească cei ce scăpaseră. Și strângând Pavel găteje multe și punându-le pe foc, a ieșit o viperă dintre ele și la apucat de mână. Și văzând oamenii locului vipera spânzurată de mâna lui, au zis unul către altul: „Cu adevărat omul acesta trebuie să fie ucigaș, de vreme ce scăpând din mare, judecata lui Dumnezeu tot nu l-a lăsat să trăiască, iar Pavel scuturând vipera în foc, a rămas sănătos. Și văzând oamenii că nu i s-a întâmplat nimic, au zis: „Acesta-i un Dumnezeu". Și a vindecat Pavel pe toți bolnavii din insula aceea și i s-a făcut cinste mare. Iar după trei ani au plecat la Roma.

La Roma, lui Pavel i s-a dat voie să locuiască deosebi cu sutașul ce-l păzea. Și a petrecut Pavel doi ani, cu cheltuiala sa, primind pe toți cei ce veneau la dânsul, propovăduind Împărăția lui Dumnezeu și învățând cele despre Domnul nostru Iisus Hristos, cu toată îndrăzneala și fără nici o piedică. Dar lucrarea lui nu s-a încheiat aici, ci el după doi ani a închinat încă doi ani pentru o altă călătorie apostolică și s-a dus mai întâi în Spania și de acolo la răsărit, pentru a cerceta Bisericile din Efes, din Creta, din Macedonia și din Milet. În sfârșit, el s-a întors iarăși la Roma pe timpul stăpânirii împăratului Neron și aici a murit mucenicește. Însă el fiind cetățean roman, n-a fost răstignit, ca sfântul Petru, ci i s-a tăiat capul la a. 67 d. Hristos.

„Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit. Nu-mi mai rămâne decât să primesc cununa dreptății, pe care mi-o va da în ziua aceea Domnul, Judecătorul cel drept; și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit arătarea lui" (2 Tim. 4, 8; după „Mica Biblie").

Năpasta. Eram de 9 sau 10 ani, și nimeni nu se gândea să mă dea la școală. Mai erau înca vreo 12 copii ca mine în sat, care se țineau numai de boroboațe, și petreceam toată ziua pe drum. Ne făceam jocuri din orice. În timpul iernii ne băteam cu bulgări de zăpadă; vara, după ploi, opream apa, care se scurgea prin șanțuri, și drumul se prefăcea în lac. În toate aceste jocuri, eu nu eram nici cel mai tare, nici cel mai priceput; însă eram și eu bun de o treabă; uram nedreptatea, și de aceea eram ales judecător în toate certurile. Deasemenea simțeam întotdeauna ce era bine și ce era rău, și după urma asta, am pățit-o de mai multe ori, mai ales în întâmplarea cu negustorul de nuci. Acest negustor trecea regulat prin satul nostru cu doi saci cu nuci, puși pe un măgar, și se oprea la cârciumă. În timpul ce stătea el înăuntru, noi înconjuram măgarul, privind cu jind la sacii cei plini.

Într-o zi, unul din saci, era puțin rupt și lăsa să se vadă nucile, care parcă ne făceau cu ochiul. Câțiva mai îndrăzneți fură de părere să lărgim gaura, ca să putem fura nuci. Toți primiră, afară de mine. Și cum se pregăteau să treacă la faptă, eu mă așezai înaintea sacului și strigam să nu se atingă nimeni. Pe când căutam să le arăt că ceea ce vor să facă nu este bine, unul mă lovi cu pumnul peste gură. Eu răspunsei la fel și se încinse o bătălie între toți. Negustorul atras de zgomotul bătăliei, veni să-și vadă marfa și mă găsi între picioarele măgarului, cu sacul cu nuci răsturnat peste mine. Văzând pe tovarășii mei fugind, înțelese despre ce era vorba, și crezu că și eu sunt părtaș cu ei. Fără să mai stea pe gânduri, începu să mă măsoare cu biciul. În zadar îi spuneam că eu nu sunt vinovat, el îmi trăgea de zor, mai ales că băuse cam mult. Când am scăpat din mâinile lui, eram numai vânătăi și peste măsură de furios. Tovarășii mei și-au bătut joc, bineînțeles de răsplata ce am primit pentru o așa faptă bună; dar eu, în loc să pierd curajul, le spuneam cu tărie, că deși sufăr de loviturile primite pe nedrept, sunt mulțumit că am apărat averea altuia. Și mai târziu m-am purtat tot la fel; dar nu totdeauna am primit lovituri de bici" (Din o carte de școală).

Ucenicul năpăstuit de furt. Un argintar avea să facă niște giuvaiericale mândre pentru cucoana unui boier, de la care luase mai multe pietre scumpe pentru scopul acesta. Dumitru, ucenicul argintarului, avea o mare plăcere la vederea pietrelor mari și stră-

lucitoare, și se uita foarte des la ele. Odată observă argintarul, că-i lipsesc doua pierte, din cele mai frumoase. Prepusul căzu îndată pe Dumitru și stăpânul său căută îndată în chilia ucenicului după urmele pietrelor, și le găsi într-o gaură din zid, deasupra unui dulap vechi. Dumitru se jură că el n-a furat pietrele, dar argintarul îl bătu foarte, zicând, că ar merita să fie chiar spânzurat, și-l alungă de la casa lui. În ziua următoare dispăru iarăși o piatră și argintarul o găsi tot în gaura aceea. Dar acum se puse la pândă să vadă, cine-i ia pietrele scumpe. Și iată că veni o țarcă, pe care o crescuse și îngrijise ucenicul în casă; se sui pe raftul unde erau acele pietre, luă una în cioc, și, fîș! zbură cu ea iarăși la gaura din perete. Acum îi păru foarte rău argintarului, pentru că făcuse nedreptate cu băiatul nevinovat; îl luă deci iarăși la sine în cinstea de mai-nainte și-l răsplăti cu prisosință pentru bătaia suferită de la el pe nedrept. De câte ori când omul este înfuriat; pedepsește tocmai pe cel nevinovat (I. M.C. ist. 53).

Fata năpăstuită de furt. Irina, fată de țăran, având mai multe sculuri frumoase de ață, toarse chiar de dânsa, le spălă și începu a le întinde pe iarba din grădină spre a se înălbi. Prietena ei, Floarea, fiica vecinului, venind să-i dea ajutor, se mira neîncetat de frumusețea acelor sculuri. Într-o zi Irina băgă de seama că-i lipseau câteva din ele. Bănuind că surata i le furase, se duse la dânsa și-i zise: „Floareo, tu mi-ai luat ața, fiindcă numai tu ai intrat în grădină. Dă-mi-o înapoi". Floarea se sili să o încredințeze că nu e vinovată; dar în zadar, și astfel trecu în ochii tuturor ca hoață.

În anul următor, reparându-se clopotnița Bisericii din sat, lucrătorii găsiră ața într-un vechi cuib de barză. Atunci văzând că berzele îi luaseră sculurile, cunoscu cât se amăgi învinuind pe biata Floarea. Ca să-și îndrepte greșeala, Irina, cu lacrimi în ochi ceru iertare prietenei sale năpăstuită. Nu fii lesne crezător și nici prea bănuitor, căci ți-e cugetul mustrat, când vezi că te-ai înșelat (N. I. C. ist. 46)

Năpăstuirea stareșului de curvie și copil. Pavel Cuviosul era de neam din cetatea Corintul născut din părinți creștini, și în bună credință crescut, și din tinerețe pe Dumnezeu iubindu-L, a intrat în una din Mănăstiri și s-a făcut Monah. Și mult ostenindu-se întru pustniceștile nevoințe, s-a făcut bărbat iscusit. Și se lupta mult cu dânsul dracul curviei. Într-o noapte Cuviosul fiind la rugăciune a stătut înaintea lui dracul la arătare și i-a zis: „De nu-ți vei face

pofta trupească măcar odată, apoi mă voi întrarma asupra ta cu tărie". Iar el certându-l pe dânsul cu Numele lui Iisus Hristos, cu semnul Crucii l-au izgonit îndată. După aceasta dracul a îndemnat asupra lui pe oarecare femeie curvă, care născând nu demult un prunc, l-au adus la Cuviosul, și i l-a pus pe genunchi, zicându-i: „De la tine pe acesta l-am zămislit și l-am născut". Iar starețul a primit pruncul cu bucurie. Apoi venind ereticii i-au legat mâinile înapoi și legându-i pruncul la grumaz, îl purtară prin cetate, batjocorindu-l. Atunci Pavel stând în mijlocul poporului și făcând semn a zis: „Ascultați fraților: Să întrebăm pe prunc ca să ne spună, cine este tatăl lui", și pruncul avea puține zile de la naștere. Și a zis către prunc: „Spune nouă, cine este tatăl tău?" Iar pruncul rupându-și scutecele a arătat cu mâna sa spre oarecarele Faur și a zis: „Acesta este tatăl meu, și nu Pavel Monahul". Poporul auzind aceasta s-a închinat starețului, cerându-și iertare. De atunci Dumnezeu i-a dat lui daruri de tămăduiri și își punea mâinile pe cei neputincioși, și se făceau sănătoși. Viețuind Cuviosul 70 de ani și mai mult, s-a dus către Domnul, Căruia i-a bineplăcut, și numărându-se în ceata Sfinților, slăvește cu dânșii împreună pe Unul în Treime Dumnezeu, Căruia și de la noi să-i fie Slava în veci. Amin. (Prol. 28 Iunie)

Sfântă prin suferirea năpastelor. O binecredincioasă fecioară creștină din Vitania, după moartea mamei sale tunzându-și părul și îmbrăcându-se bărbătește, s-a dus întro Mănăstire de Călugări împreună cu tatăl ei. Acolo s-a dat drept fecior al tatălui său, cu numele Marin, și după un timp de încercări a fost călugărită. Murind tatăl ei, a rămas singură în mijlocul a 40 de Călugări și frați, sporind în viețuirea pustnicească, pentru care a dobândit de la Dumnezeu darul facerii de minuni. Astfel, adeseori vindeca pe mulți îndrăciți și-i trimetea acasă sănătoși. Atunci diavolul, urâtorul a tot binele, văzu viața cea îmbunătățită a tinerei fecioare celei în chip bărbătesc, și dragostea cea mare a ei către Dumnezeu, cum și osârdia cea mare spre nevoințe și osteneli monahicești, și mai ales bărbăția cea nebiruită în răbdare, s-a sculat asupra ei cu meșteșugirile sale, vrând să-i facă împiedicare într-acea bună alergare spre cer. Deci, ca să o mâhnească și să o defaime, a făcut prin vicleanul său meșteșug un lucru ca acesta: Într-una din zile, egumenul acelei Mănăstiri chemând pe tânărul Monah Marin, i-a zis: „Frate Marine, te știu cu viață desăvârșită întru toate, dar mai ales întru ascultare; deci, să nu te lepezi a

merge la slujba mănăstirească, căci frații se mâhnesc asupra ta, că nu ieși afara din Mănăstire, la țarină, ca să te ostenești acolo; deci, mergi, o, fiule, ca mai multă plată să primești de la Preabunul Dumnezeu, căci și Domnul nostru nu S-a înjosit slujind ucenicilor Săi".

Acestea auzindu-le Marin de la egumen, s-a aruncat la picioarele lui, zicând: „Binecuvintează cinstite Părinte, că eu voi merge unde vei porunci". Deci ieșind Marin cu ceilalți trei monahi la slujba mânăstirească, s-a odihnit pe cale în casa aceea de oaspeți (unde poposeau) și a rămas acolo. Gazda aceea avea o fiică, de aceeași vârstă, pe care un ostaș odihnindu-se acolo, a prihănit-o noaptea și a zămislit în pântece. Apoi i-a poruncit ei ostașul, zicând: „De se va cunoaște lucrul acesta, și te vor întreba părinții, de unde-ți vine aceasta? Să le spui că acel tânăr și frumos monah a dormit cu tine". După aceasta trecând câtăva vreme, au cunoscut pe fecioară că este însărcinată, crescându-i pântecele ei; și întrebând-o cu cine a zămislit, ea a zis: „Acel monah tânăr și frumos din viața de obște, care se cheamă Marin, a dormit cu mine, și m-a însărcinat". Iar tatăl ei s-a mâhnit foarte; și sculându-se cu sârguință a mers la Mănăstire, strigând cu mânie: „Unde este acel viclean și mincinos creștin, care ziceți că este monah?" Deci, a venit la dânsul portarul Mănăstirii, zicând: „Bine ai venit frate; de ce ești așa mâhnit, și pentru ce strigi așa cu mânie? Încetează puțin din mânie, rogu-mă ție".

Și i-a răspuns lui gazda zicând: „Să piară ceasul în care i-am cunoscut pe monahi! vai mie! ce mi s-a întâmplat! Și ce să fac, nu știu". Și înștiințându-se de aceea egumenul, l-a chemat la sine și i-a zis: „Ce voiești, frate, de ce ești mâhnit?" Răspuns-a gazda: „Ce să voiesc? Voiesc ca de acum înainte nici un monah să nu mai văd niciodată, nici să vorbesc cu dânșii". Și întrebându-l egumenul pentru care pricină grăiește acestea, a răspuns zicând: „Numai o fiică am avut, spre care îmi pusesem toată nădejdea, că-mi va sprijini bătrânețile mele, și iată ce a făcut Marin, căruia îi ziceți că este creștin drept-credincios și monah bun; el a însărcinat pe fiica mea." Auzind egumenul acestea, s-a mirat foarte și i-a zis lui: „Ce să-ți fac, fiindcă nu este Marin aici, căci nu s-a întors încă de la slujbă; iar de va veni, nimic alt nu-i voi face, fără numai îl voi izgoni din Mănăstire". După aceasta a venit Marin cu cei trei frați, și chemându-l egumenul, i-a zis: „Frate, așa este viața și nevoința ta, că odihnindu-te în casa de oaspeți, ai prihanit pe fiica gazdei, și ai lăsat-o însărcinată, și tatăl ei

venind aici, pe toți ne-a ocărât pentru tine?" Iar Marin auzind acestea, a căzut cu fața la pământ, zicând către egumen: „Iartă-mă, Părinte, pe mine păcătosul, iartă-mă pentru Domnul, că am greșit ca un om". Atunci egumenul mâniindu-se foarte, a izgonit pe Marin din Mănăstire cu necinste.

Și ieșind nevinovatul Marin din Mănăstire, petrecea înaintea porților, fără de acoperământ, răbdând frigul și arșița. Iar cei ce intrau și ieșeau, îl întrebau, zicând: „De ce șezi aici, pătimind fără de acoperământ?" Iar el le răspundea: „Am greșit, și pentru aceea sunt izgonit din Mănăstire". Iar când a venit vremea ca fiica gazdei să nască, a născut prunc parte bărbătească, pe care luându-l gazda, a mers la Mănăstire, și a aflat pe Marin înaintea porții șezând, și aruncându-i pruncul s-a dus îndată. Iar Marin luând pruncul în mâinile sale, a zis cu tânguire: „Vai mie! ticălosului și lepădatului, eu cu adevărat primesc cele vrednice după faptele mele; iar acest amărât prunc pentru ce să moară lângă mine?" Deci, a început a cere lapte de la păstori, și a hrăni pe prunc, ca un adevărat tată. Dar nu era destul nevinovatului Marin, ca să pătimească în toate zilele frigul și zăduful, rușinea și lipsa; ci și pruncul îi făcea nu puțină mâhnire și supărare, plângând și întinându-i hainele lui; și așa a petrecut, într-o pătimire rea ca aceea, trei ani răbdând și mulțumind lui Dumnezeu, iar după trei ani le-a fost jale fraților de Marin; și adunându-se toți, au mers la egumen, zicând: „Cinstite Părinte, destul este fratelui Marin, pocăința pe care a suferit-o; deci, de acum, ne rugăm, să-l primești iarăși în Mănăstire, și mai ales că înaintea tuturor și-a mărturisit greșeala sa".

Iar egumenul nevrând să-i asculte și nevoind să primească pe Marin în Mănăstire, au început iarăși Monahii a-i zice: „De nu vei primi pe fratele Marin iarăși în Mănăstire, o; Părinte, apoi și noi toți ne vom duce, căci cum putem să ne rugăm lui Dumnezeu, ca să ne ierte nouă greșelile noastre, dacă noi nu iertăm fratelui nostru, care pătimește de trei ani înaintea porții, fără de acoperământ?" Niște cuvinte ca acestea auzindu-le egumenul de la Monahi, le-a zis lor: „Cu adevărat, pentru păcatul pe care l-a făcut Marin nu este vrednic să intre aici; dar pentru dragostea și rugăciunile voastre îl voi primi". Deci chemând pe Marin înaintea tuturor, i-a zis: „Frate, nu ești vrednic ca să stai la locul cel de mai înainte dintre frați, pentru păcatul cel făcut de tine, dar pentru dragostea fraților celor ce

mă roagă, te voi primi în locul cel mai de pe urmă, și să fii decât toți mai pe urmă". Iar Marin a început a grăi către egumen cu lacrimi: „Și acesta mare lucru este, preacinstite Părinte, că-mi poruncești să intru înăuntrul Mănăstirii, ca să mă învrednicesc a sluji Sfinților mei Părinți".

Astfel egumenul primind iarăși pe Marin, îi poruncea să facă cele mai proaste și mai de pe urmă lucruri mănăstirești; iar el pe toate acelea le săvârșea cu mare sârguință și frică, cu inima înfrântă, și cu duh smerit. Dar avea cu sine Marin și pe prunc, care umblând după el striga: „Tată, tată", și-i cerea hrana cea trebuincioasă lui. Pentru aceea nu numai cu alte nevoi și rele pătimiri era strâmtorat Marin, ci se îngrijea și pentru hrănirea pruncului, care mai pe urma venind în vârstă desăvârșită, a sporit bine întru smerenie și întru ascultare, cu rugăciunile celui cu părerea tată al său; și era iubit tuturor pentru faptele bune ale sale, apoi l-a învrednicit rânduielii monahicești; însă toate acestea au fost după moartea fericitului Marin, al cărui fericit sfârșit a fost astfel:

După o năpastă ca aceasta, și după atâtea primejdii și rele pătimiri, văzând Hristos Domnul credința și răbdarea miresei Sale, care în chip bărbătesc bine i-a plăcut Lui; apoi voind ca să o mângâie după necazuri, și după osteneli să o odihnească, a luat-o pe ea în veșnicele locașuri ale Raiului, în cămara Sa cea Cerească, neștiind nimeni, - pentru că a murit în chilia sa, și nimeni nu știa de dânsa. Apoi văzând egumenul, că fratele Marin de trei zile nu vine nici la cântarea bisericească, nici la slujba mănăstirească, a întrebat pe frați, zicând: „Unde este Părintele Marin? Că trei zile au trecut de când nu-l mai văd; totdeauna venea întâi, iar acum nu-l mai vedem; deci, mergeți în chilia lui ca să vedeți, oare n-a căzut în vreo boală?" Atunci s-au dus frații, și au aflat pe Marin răposat întru Domnul, și pruncul șezând lângă dânsul, plângând. Frații degrab alergând, au spus egumenului: „Fratele Marin a adormit". Iar egumenul auzind aceea, s-a mirat și a zis: „Cum a ieșit sufletul lui? Ce răspuns va da el lui Dumnezeu de păcatul său?" Apoi a poruncit ca să îngrijească, după obicei, trupul lui. Și pregătind frații trupul lui Marin spre îngropare, l-au aflat că a fost femeie cu firea, de care lucru spăimântându-se, începură toți cu un glas a striga: „Doamne miluiește".

Iar egumenul auzind strigarea fraților, se mira, și a întrebat, zicând: „Ce este aceasta?" Iar ei i-au spus cu mirare: „Fratele nostru

Marin este femeie cu firea". Deci, alergând egumenul și văzând lucrul cel minunat și neașteptat, s-a aruncat la picioarele Sfintei, și cu multe lacrimi striga: „Iartă-mă, Doamne Iisuse Hristoase, căci am greșit întru neștiință, mâhnind atât de mult pe Sfânta și curata mireasa Ta". Și iarăși căzând la Sfintele ei Moaște, striga: „Aici să mor, la cinstitele tale picioare, până ce voi câștiga iertarea greșelilor mele, cu care am greșit ție, o! Sfânto". Astfel plângând el mult și tânguindu-se, a venit un glas de sus zicându-i: „De ai fi făcut aceea în știință, nu s-ar ierta ție, dar de vreme ce neștiind ai greșit, deci, iertate sunt greșelile tale". Atunci, sculându-se egumenul de la cinstitele ei Moaște, a trimis îndată omul care adusese copilul, zicând: „Vino la noi degrab, căci am trebuință să-ți spun ceva". Deci, venind acela la Mănăstire, egumenul i-a zis: „Fratele Marin a murit". Iar el a răspuns: „Dumnezeu să-i ierte păcatul, pe care l-a făcut fiicei mele". Egumenul i-a zis: „Pocăiește-te, o! frate, căci ai greșit înaintea lui Dumnezeu, și pe mine m-ai înșelat cu cuvintele tale, de am greșit și eu prin tine; căci Marin este cu adevărat femeie". Auzind omul acestea, s-a spăimântat, și tăcea ca un mut. Iar egumenul luându-l de mână, l-a dus la locul unde zăcea Sfântul trup al fericitei Maria, cel cu cinste îngrijit, și i-a arătat că este parte femeiască, și fără de vină năpăstuită pentru prihănirea fiicei lui.

Atunci, omul văzând acea minune neașteptată, a început a plânge și a se tangui. Apoi egumenul cu Monahii cântând cele deasupra gropii, au pus cu cinste curatul și feciorescul trup al nevinovatei mirese a lui Hristos, în Mănăstire, la loc cinstit. După aceea a venit îndată fiica gazdei, muncită de diavolul, și a mărturisit tot adevărul înaintea tuturor, spunând cine a amăgit-o pe ea și a îngreuiat-o, și cum i-a poruncit să clevetească pe tânărul Monah, adică pe fecioară, pe care toți o socoteau că este parte bărbătească. Iar după ce aduseră pe cea îndrăcită la mormântul Sfintei Maria, îndată a ieșit dintr-însa diavolul, și s-a tămăduit femeia aceea din ceasul acela. Văzând toți acea minune, au preamărit pe Milostivul Dumnezeu, pentru Darul Lui cel minunat, și pentru răbdarea Sfintei Maria, roaba Lui, care a petrecut până la moarte, nearătând nimănui taina, că este femeie; și cum a răbdat năpastă și multe rele pătimiri, pentru Împărăția Cerului. Deci, și noi, o iubiților frați, să urmăm bărbăției, statorniciei și răbdării ei, ca să aflăm milostivire și Dar în veacul ce va să fie, de la Marele Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos,

Căruia I se cuvine Slavă și stăpânire, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea, și în vecii vecilor. Amin (a).

Calea strâmtă. Să luăm aminte de noi înșine și să ne păzim, ca nu cumva făgăduindu-ne a umbla pe calea cea îngustă și cu scârbe, apoi ținându-ne și umblând pe cea lată, să rătăcim. Calea cea îngustă este aceasta: înfrânarea pântecelui, starea cea de toată noaptea, lipsa de pâine, băutura fără dulceață, clevetiri provocatoare de suferințe și moarte, ocara, batjocura, tăierea voilor sale, năpăstuirea, răbdarea hulei, clevetiri nedrepte a răbda, grăit fiind de rău a nu se mânia și defăimat fiind, a se smeri, înfricoșându-l a nu se teme. Fericiți sunt cei ce umblă pe calea aceasta, că a acelora este Împărăția Cerurilor (Prol. 20 D-brie).

A înviat năpăstuitul și a murit năpăstuitorul. Sf. Ierarh Martin, Episcopul Constantinei, o cetate a Galiei, într-una din zile mergând pe drum a văzut un mort ducându-l la groapă; iar un om nedrept și asupritor, nu-l lăsa să-l îngroape, zicând că-i este dator cu trei sute de galbeni. Atunci Sfântul a stat în loc și a zis asupritorului: „Pentru ce nu lași să îngroape mortul? fiindcă, după cum aud, el ți-a dat banii ce-ți era dator, cu dobânda lor. Iar acela a răspuns: „Nu mi-a dat nimic, că de mi-ar fi dat datoria sa, și-ar fi luat zapisul". Dar femeia celui mort zicea cu lacrimi: „Minte, Stăpâne Sfinte, căci și-a luat banii cu dobânda lor, dar fiindcă a avut scopul să ne asuprească, n-a voit să ne dea zapisul, zicând că s-a pierdut". Iar Sfântul i-a zis: „Auzi, că ți-ai luat banii, lasă să îngroape mortul". Iar el spunea, că nu i-a luat. Atunci Sfântul i-a zis: „Dacă va învia mortul și va dovedi că ți-ai luat banii, ce să pătimești? Iar asupritorul semețindu-se, a zis: „Dacă va învia mortul, precum zici, să mor eu și să trăiască el". Dar a zis aceasta, pentru că nu credea că va învia mortul. Atunci Sfântul a zis către dânsul: „Nici mortul nu era de trebuință să învieze, nici tu să te pogori în iad, ticălosule; dar de vreme ce tu singur, din nefericire, ți-ai ales moartea în locul vieții, și nu lași pe mort să-l îngroape, facă-se după cum ai voit".

a) V. Sf. 12 Febr. o. c. pg. 443-458. Sfinți năpăstuiți de oameni răi, și prin răbdare înțeleaptă s-au proslăvit de Dumnezeu; S. S. Patriarh Trifon (Prol. 19 Apr.). Tânărul pios năpăstuit salvat de la moarte prin ascultarea Sf. Liturghii; Iar năpăstuitorul decapitat; Alt tânăr năpăstuit și izbăvit de la moarte (Min. 65 a Maicii Domnului și Prol. 30 Apr.).

Zicând acestea, s-a apropiat de mort și a zis rugăciunea aceasta: „Doamne, Dumnezeul nostru, Martorul adevărului și Mântuitorul nedreptățiților, Învierea morților și Dascălul viilor, Care Singur cunoști adâncurile inimii, și faci vii pe cei ce nădăjduiesc spre Tine, poruncește întru numele Tău cel Sfânt și înfricoșat, să se scoale mortul acesta, spre dovedirea adevărului și spre întoarcerea celor ce stau înainte, văzând minunile Tale, și să Te slăvească pe Tine, Unul, adevăratul Dumnezeul nostru în veci, Amin". După aceasta apucând cu mâna dreaptă de mort, atunci, o minune! îndată a înviat mortul, și șezând pe pat, a văzut pe asupritorul său, stând în dreptul lui, și i-a zis: „Du-te, om rău, în locul cel întunecos al muncii, ce îți este pregătit; căci pe mine care mă liniștea bine, m-ai supărat; dar dreptul și Sfântul Martin, cu rugăciunea sa către Dumnezeu, m-a luat de acolo, spre a te mustra pe tine, pentru banii care ți-am dat, și tu n-ai voit să-mi dai zapisul, așteptând moartea mea. Cu toate acestea, drept este Dumnezeu, Care răsplătește fiecăruia după faptele lui, și degrab face izbândă celor nedreptățiți". Zicând acestea, s-a sculat din pat și apropiindu-se către Sfântul, și-a plecat capul până la pământ și s-a închinat lui. Atunci asupritorul îndată căzând jos, a murit. Iar femeia lui a strigat: „O! vai mie, de această înfricoșată schimbare a morților! Sfinte al lui Dumnezeu, dă-mi pe bărbatul meu, căci dau și zapisul și cele trei sute de galbeni cu dobânda lor, și multe altele". Iar Sfântul i-a zis: „În zadar strigi, o femeie! căci Domnul, Care a înviat pe acesta, a poruncit aceluia să moară, după cum însuși a voit". Atunci, cei care stau înainte văzând asemenea minuni, au slăvit pe Dumnezeu... (V. Sf. 12 N-brie).

Dreptatea înnobilează sufletul. Albert al V-lea, care timp de doi ani a fost rege al Ungariei și al Boemiei, a murit în a. 1439 fără a lăsa copii. Dar la câteva luni după moartea lui, soția sa născut un fiu, Ladislav, care, din cauza aceasta, trecu în istorie cu numele de „Postum". După cum era cu dreptul, a primit coroana ungurească; dar mulți nobili nu voiau să știe de un suveran așa de tânăr, și au oferit coroana ducelui Albert III-lea, cel Bun, al Bavariei, care, fiindcă petrecuse mai mulți ani pe lângă curtea ungurească, la Sofia, mătușa lui după tată, știa bine limba și condițiunile țării. Au venit delegații unguri la Munchen și l-au rugat cu stăruință să primească coroana. El însă a răspuns: „Să mă ferească Dumnezeu să iau asupra

mea o domnie, cu apăsarea nedreptății peste ea!" Și delegații au trebuit să părăsească îndată curtea, rușinați și uimiți de așa nobil sentiment de dreptate. Cel drept cu nici un preț nu se lasă împins a face altuia o nedreptate, care n-ar voi să i se facă lui (T. M. Arhim. I. Scriban).

Nu năpăstui repede. „Am văzut, zice Avva Ilie, pe un oarecare luând o tigvă cu vin sub subsioara sa, și ca să rușinez pe draci, că era nălucire, am zis fratelui: „Fă dragoste și-mi ridică aceasta! Și ridicând rasa lui, s-a aflat că nu avea nimic. Iar aceasta am spus-o, ca măcar cu ochii de veți vedea, sau veți auzi, să nu primiți, ci mai vârtos păziți gândurile și cugetele, știind că dracii le pun pe acestea în minte ca să spurce sufletul., să socotească cele nefolositoare și ca să tragă mintea de la îndeletnicirea cu cele bune, căindu-se de păcatele sale și rugându-se lui Dumnezeu.

Zis-a Avva Pimen: Scris este, că „cele ce au văzut ochii tăi, acestea să mărturisești"; iar eu vă zic vouă, că deși veți pipăi cu mâinile voastre, să nu mărturisiți, că un frate a fost batjocorit cu un lucru de acest fel. Că i se părea că a văzut pe un frate al lui păcătuind cu o femeie, și mult fiind luptat, ducându-se i-a lovit cu piciorul, socotind că sunt ei, și le-a zis: „Încetați dar acum! Până când?" Și iată, s-au aflat snopi de grâu. Pentru aceasta v-am zis vouă că deși veți pipăi cu mâinile voastre, să nu mustrați („Pateric", pg. 86, 4; 184, 114).

55. Am răpit pacea aproapelui meu?

Răpitorii aceștia, care prin vorbe meșteșugite, tâlcuite cu viclenie diabolică, din care răstoarnă pacea din casa aproapelui lor și-i introduc vrajba, sunt niște ucigași infernali. Această faptă ucigătoare sufletelor, nu-i nici creștinească, nici omenească, nici dobitocească; ci e satanicească și infernală, care pe cei ce au faptuit-o spre îndurerarea aproapelui lor, îi va urmări și lovi vremelnic și veșnic. „Vedeți și auziți; cu ce măsură măsurați, se va măsura vouă, și se va adăuga vouă celor ce auziți". „Că Dumnezeu nu este Dumnezeu al tulburării, ci al păcii, precum (învăț) întru toate Bisericile Sfinților... Iar voi ați necinstit pe cel sărac" (Mc. 4, 24; Mt, 7, 2; 1 Cor. 14, 33; Iac. 2, 6).

„Fericiți făcătorii de pace, ca aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema" (Mt. 5, 9; Mc. 9, 50; Rom. 12, 18; 14, 19-20; 1 Petru 3, 11; Evr. 12, 14; Gal. 1, 7).

Nu-mi răpi ce nu-mi poți da. Despre împăratul Alexandru Macedon se spune că s-a dus odată, împreună cu suita lui, să-l cerceteze pe Diogene, vestitul filozof din vremea vechilor greci. Acest

Diogene trăia o viață de pustnic, locuința și casa lui fiind un butoi. Când a ajuns Alexandru Macedon cu suita în fața lui, i-a zis împăratul: „Cere de la mine, Diogene, orice și îți voi da". „Nu-mi lua ce nu-mi poți da!" i-a răspuns Diogene. Alexandru Macedon se așezase în calea soarelui și-i făcuse umbră; de aceea, Diogene i-a cerut, să nu-i ia ce nu-i putea da: lumina soarelui. Ce înțeles adânc este în această veche istorioară. Așa zisa „cultură" și „civilizație" umblă să-ți ia, ceea ce nu-ți poate da: pacea și fericirea sufletului în Domnul nostru Iisus Hristos. Așa zisa „literă" umblă și-ți ia ceea ce nimeni nu-ți poate da: Duhul. Să grijim fraților, căci chiar și la Sf. Biserică, lumea umblă neîncetat, să ne ia, ceea ce nu ne poate da. Să ne ia „Duhul" ca să rămânem cu „litera" (Pr. I. Trifa ist. 569).

Caută pacea și urmează-o. Eremitul Macarie era cam gâlcevitor. Odată, pe când se ruga în chilia sa, auzi o voce strigându-i: „Macarie, tu nu ai ajuns măsura virtuții, ca și cele două femei din oraș". Dimineața următoare se sculă Macarie, își luă toiagul și o porni spre orașul unde locuiau cele două femei. Când ajunse, întrebând, dădu de casa lor. Eremitul ceru găzduire și când fu primit, chemă pe cele doua femei și le zise: „Din cauza voastră am avut multe de îndurat, spuneți-mi vă rog care e felul vostru de trai?" Și ele răspunseră: „Noi nu ne cunoaștem dintru început. Acum suntem soțiile celor doi frați. Azi se împlinesc 15 ani, de când locuim în aceeași casă, și nu ne aducem aminte ca să ne fi certat vreodată, sau să fi dorit rău una alteia, ci am trăit în cea mai bună înțelegere. Nu de mult am făcut jurământ să nu ne despărțim niciodată, iar în viața noastră să nu ne ofensăm cu nici o vorbă".

Adu pace aproapelui tău. Răposatul Mitropolit Platon din Kiew, un om cu inimă de aur și cu suflet adevărat creștinesc, a slujit odată în catedrala lui Isac din Petrograd. În cursul Sfintei slujbe a intrat în Biserică un englez călător, și văzând că slujește Mitropolitul, s-a rugat, să i se permită a se apropia de Mitropolit pentru a vedea bine slujba. La finea Liturghiei, englezul a rugat pe Mitropolit să-i dea binecuvântarea arhierească, iar Mitropolitul binecuvântându-l i-a zis: „Noi și d-ta suntem oameni din țări deosebite și de credință deosebită. Vorbim limbi diferite, dar credința mea e tare, că toți acești pereți despărțitori, pe care i-am ridicat noi oamenii între noi, nu ajung până la Dumnezeu, și că, Dumnezeu de la înălțimile

Sale din cer, privește cu iubire egală la toți oamenii, la toate popoarele, și la toate țările. În Numele Acestui Dumnezeu, Care e Dumnezeul iubirii, te binecuvintez".

Fiți în pace cu toți pe cât se poate. Episcopul Epifanie din Cipru (sec. IV) trimise odată după starețul, Ilarie, spunându-i că dorește să-l vadă înainte de a muri. Starețul veni și Episcopul îl invită la masă, unde li se servi o mâncare de pasăre, pe care starețul o refuză, zicând: „Iartă-mă, Părinte, căci de când am îmbrăcat rasa călugărească, n-am mai mâncat carne". „Eu din contra", răspunse Episcopul, „de când sunt Preot n-am lăsat pe nimeni să adoarmă dacă a avut ceva împotriva mea și nici eu n-am adormit, dacă aveam ceva împotriva cuiva, fără a-l fi iertat". „Iartă-mă", zise starețul, viața ta e cu mult mai perfectă decât a mea" (O.M. P. ist. 682; 681 și 753).

„Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema" (Mt. 5, 9).

56. Am stricat numele bun al aproapelui?

Și această faptă e un furt îngrozitor, care atrage după sine grele pedepse. Acest păcat îl săvârșesc oamenii care deviază de la adevărata credincioșie și viețuire creștinească, după dreptarul credinței, oamenii înrăutățiți, depărtați de Dumnezeu și căzuți din Darul Lui. Aceasta ne-o adeveresc și Dumnezeieștile Scripturi: *„În zilele cele de apoi vor veni vremi cumplite, că vor fi oameni iubitori de sine... hulitori... clevetitori* (vorbitori de rău), *...neiubitori de bine... având chipul bunei credințe, iar puterea ei tăgăduind; de aceștia te ferește...". ...Care, dreptatea lui Dumnezeu știind, cum că cei ce fac unele ca acestea vrednici de moarte sunt, nu numai fac acestea, ci încă și binevoiesc cu cei ce le fac"* (2 Tim. 3, 1-5; Rom. 1, 30-32). Exemple: Iudeii, fariseii, cărturarii, bătrânii, și arhiereii poporului evreiesc au ponegrit pe Mântuitorul în fața mulțimii că e călcător de lege, eretic (samarinean), vrăjitor, nebun, până ce L-au dat la moarte. Soția lui Putifar strică numele bun al lui Iosif, care cade în osândă și suferă în temniță (Fac. 39, 11-23; 40). Avesalom a stricat numele cel bun al lui David, tatăl său, pentru care a suferit mult... (2 Împ. 15; 16).

Fata păcătoasă ponegrind pe sfântul Macarie. Povestit-a pentru sine Avva Macarie, zicând: „Când eram mai tânăr și ședeam la chilie în Egipt, m-au apucat și m-au făcut cleric în sat. Și nevrând

să primesc am fugit într-alt loc. Și a venea la mine un mirean cucernic și lua rocodelia mea și-mi slujea mie. Apoi s-a întâmplat din ispită diavolească de a căzut în păcat o fată și luând în pântece, era întrebată, cine este cel ce a făcut aceasta? Și ea zicea: „Pustnicul". Atunci ei m-au prins în sat și au spânzurat de grumazul meu oale afumate și urechi de vase și m-au purtat în vileag prin sat pe uliță, bătându-mă și zicând: „Acest Călugăr a stricat pe fata noastră, luați-l, luați-l".

Și m-au bătut încât puțin de n-am murit. Și venind unul din bătrâni, a zis: „Până când bateți pe acest Călugăr străin?" Iar cel ce-mi slujea, urma după mine rușinându-se, căci erau ocărându-l pe el și zicând: „Iată Sihastrul pe care tu îl mărturiseai, ce a făcut?" Și au zis părinții ei: „Nu-l slobozim pe el până nu va da chezășie, că o va hrăni pe dânsa". Și am zis ucenicului meu de m-a luat în chezășie. Și mergand la chilia mea, am dat lui câte coșnițe mai aveam, zicându-i: „Vinde-le și dă femeii mele să mănânce". Și ziceam în gândul meu: „Macarie, iată ți-ai găsit ție femeie! Trebuie să lucrezi puțin mai mult ca să o hrănești". Și lucram ziua și noaptea și îi trimeteam ei, ca să aibă cu ce trăi.

Și când a venit vremea să nască, ticăloasa, a petrecut multe zile chinuindu-se și nu năștea. Și i-au zis ei: „Ce este aceasta?" Iar ea a zis: „Eu știu că pe Pustnicul acela l-am năpăstuit și mințind l-am învinuit. El nu este vinovat, ci cutare tânăr". Și venind cel ce îmi slujea, bucurându-se, zicea că n-a putut să nască fata aceea până ce nu a mărturisit adevărul, zicând că nu are vină Pustnicul, ci a mințit asupra lui. Și iată tot satul va să vina aici cu slavă și să se pocăiască înaintea ta. Iar eu auzind acestea, ca să nu mă supere oamenii, m-am sculat și am venit aici la Schit. Acesta este începutul pentru care am venit eu aici" („Pateric", pg. 130-131; 161).

Cel ce a năpăstuit pe Cuv. Nicon s-a îndrăcit. Avva Nicon locuia în muntele Sinai. Și iată, oarecine mergând la casa unui Faranit și găsind pe fiica lui singură, a căzut cu dânsa. Și i-a zis ei: „Spune că Pustnicul, Avva Nicon, ți-a făcut așa". Și când a venit tatăl ei și a aflat, luând sabia, s-a dus asupra bătrânului, și bătând la ușă a ieșit bătrânul. Și întinzând el sabia ca să-l omoare, s-a uscat mâna lui. Și ducându-se Faranitul la Biserică a spus bătrânilor; și au trimis ei la dânsul și a venit bătrânul. Și bătându-l mult au vrut să-l gonească. Și s-a rugat zicând: „Lăsați-mă aici, pentru Dumnezeu, ca

să mă pocăiesc". Și despărțindu-l timp de trei ani a dat poruncă ca nimeni să nu meargă la el. Și a făcut trei ani, venind în fiecare Duminică la Biserică, și făcând metanie, se ruga la toți, zicând: „Rugați-vă pentru mine". Iar mai pe urmă s-a îndrăcit cel ce a făcut păcatul și a pus ispită asupra bătrânului. Și a mărturisit în Biserică, cum că el a făcut păcatul și a zis să năpăstuiască pe robul lui Dumnezeu. Și mergând tot norodul, a făcut metanie bătrânului, zicând: „Iartă-ne pe noi, Avvo". Și le-a zis lor: „De a vă ierta, iertați sunteți; dar a rămânea aici cu voi nu mai rămân, că nu s-a aflat unul să aibă dreapă socoteală și să-i fie milă de mine". Și așa s-a dus de acolo (Pat. pg. 130-301; 161).

57. Am băgat vrajbă între oameni mireni și între Sfințitii Slujitori ai Sfântului Altar?

Cei ce bagă vrajbă între Preoți și popor, păcătuiesc greu, de moarte, asemenea iscoadelor trimise de Moise și Aaron în pământul făgăduinței. Aceștia venind și prin vorbe meșteșugite au sfătuit poporul să nu mai asculte de Moise, de Arhiereul Aaron și de Preoți; de aceea au fost pedepsiți cu moartea în pustie, dimpreună cu poporul care i-au ascultat (Num 13; 14, 36-38; 1 Cor. 10, 10; Evr. 3, 17; Num. 16; Ier. 14, 10-16). Cei ce bagă vrajbă între popor și Preoți, sunt asemenea cu diavolul care a băgat vrajbă între Dumnezeu și om, pârând pe Dumnezeu la om, și pe om la Dumnezeu (Fac. 3, 1-5; Iov. 1, 6-22; 2); asemenea lui Core, Datan și Aviron, pe care, pentru că au băgat vrajbă între popor și conducători, i-a pedepsit Dumnezeu prin aceea că s-a deschis pământul, și i-a înghițit de vii (Num. 16); lui Ahitofel, care, pentru că a băgat vrajbă între Avesalom și tatăl său David, și-a agonisit spânzurătoarea (2 Împ. 15, 12-31; 16, 20-23; 17); asemenea lui Elima vrăjitorul, care fiindcă a băgat vrajbă între Sf. Ap. Pavel și Serghie Pavel, noul convertit la creștinism, a fost pedepsit cu orbire (Fap. Ap. 13, 6-12).

„Acestea șase urăște Domnul, ba încă șapte, de care Se scârbește Sufletul Său: ...Pe cel ce seamănă dezbinări între frați... Sufletul său își pângărește cel ce (viclenii) șoptește, vârând zizanii, și ori unde va locui se va urî... Pe șoptitor și pe cel cu două limbi, blestemați-i, că pe mulți care aveau pace i-au pierdut... Cuvintelor tale fă jug și cumpănă, și gurii tale fă-i ușă și încuietoare (folosește-te de cele trei încuietori: gâtul, dinții și buzele...). Ia aminte ca nu cumva să aluneci cu ea, și să nu cazi înaintea celui ce te pândește cu vicleșug... Spune copiilor tăi... și soției tale, că și ea nu-și stăpânește limba, cu care

face rău; dar auzind aceste cuvinte se va lăsa și va afla milă".

Tradiția bisericească și experiența de azi, ne dau multe mărturii că păcatul de a grăi de rău unii pe alții și al învrăjbirilor, e unul din cele mai răspândite, chiar și printre servitorii Altarului. Acest fapt a silit și pe fer. Augustin, a pune pe peretele camerei (sufrageriei) unde lua masa, o inscripție, prin care oprea să intre acolo toți cei ce-și fac de petrecere a vorbi de greșelile altora. Grăirea de rău, defăimarea și învrăjbirile se iartă atunci când aceștia vor repara sau întoarce cinstea ori pacea aproapelui lor (Prov. S. 6, 16-19; Is. Sir. 21, 31; 28, 14-29; 5, 11-18; Herma Past. II, 2; d. M. T. M. o. c. pg. 700-2).

Ereticii bagă vrajbă între Sf. Atanasie și popor. Ereticii vremurilor trecute, ca și cei din vremurile noastre, au băgat vrajbă între clerul și poporul Ortodox. Sf. Atanasie cel Mare, biruitorul arienilor în Sinodul I din Niceea, cu darul lui Dumnezeu luptând mult contra ereticilor, a fost adeseori ponegrit, depus și exilat. După prima exilare, revenind cu scrisoare împărătească la scaunul său patriarhal din Alexandria, a fost primit de soborul binecredincioșilor creștini cu multă cinste și bucurie... Câți însă erau de credința arienească, adunându-se între dânșii, iarăși au ridicat asupra lui războaie și tulburări, iar pricinile clevetirii asupra Sfântului, le dădeau evsevienii, zicând: că fără judecata soborului s-a întors la scaun și numai după voia sa a intrat în Biserică; apoi clevetea pe fericitul despre o mână moartă, ca și cum prin aceea ar face farmece și vrăji, fiind ei înșiși, ticăloșii, cu adevărat vrăjitori și fermecători. Iar mâna aceea, ziceau că ar fi a lui Arsenie, un cleric, ca și cum cu un meșteșug oarecare al lui Atanasie, ar fi fost mâna aceea tăiată; și aceasta au adus-o vrăjmașii la auzul împăratului Constantie și cu osârdie îl rugau, ca îndată să osândească pe Atanasie la veșnică surghiunie; însă împăratul a poruncit ca mai întâi să se facă cercetare pentru aceasta: că de se va afla Atanasie vinovat de păcatul ce s-a zis, atunci după lege să primească judecată. Deci împăratul a trimis pe un bărbat, anume Arhelau, unul din casnicii săi, împreună cu Non cârmuitorul din Fenicia, spre încredințată cercetare, a lucrului acestuia. Aceia când au ajuns în Tir, (căci acum acolo era Atanasie, așteptând cercetarea despre mână și despre farmece) au amânat cercetarea peste puțină vreme, până ce vor veni din Alexandria clevetitorii cei așteptați, care ziceau că acea fărădelege a lui Atanasie, - adică tăierea mâinii lui Arsenie și farmecele, - singuri cu ochii lor

le-au văzut. Însă această amânare a cercetării, s-a făcut prin Dumnezeiasca rânduială, precum sfârşitul va arăta.

Căci Dumnezeu de sus privind spre toţi, şi izbăvind pe cel năpăstuit de cei ce îi făceau strâmbătate, a îndelungat vremea, până ce singur Arsenie - despre care potrivnicii cleveteau asupra lui Atanasie - avea să vie în Tir; iar Arsenie acela era unul din clericii Bisericii Alexandriei, cu rânduiala citeţ, care făcând o fărădelege mare, avea să aibă judecată nemilostivă şi pedeapsă, de care temându-se a fugit, nefiind ştiut de nimeni multă vreme; iar viclenii, potrivnicii lui Atanasie, fiind isteţi întru răutate, şi neaşteptând ca Arsenie să se mai arate de ruşine de păcatul cel făcut, cu îndrăzneală au scris, că este a lui mâna cea moartă, iar pe Atanasie pretutindeni îl propovăduiau, că a făcut o fărădelege urâtă; însă străbătând vestea prin toate părţile, cum că Atanasie pentru mâna cea tăiată a lui Arsenie suferă judecată, a auzit şi acel Arsenie, care se ascundea în locuri neştiute; iar el milostivindu-se spre Părintele şi făcătorul său de bine, apoi durându-l inima pentru adevărul cel ce cu nedreptate se biruia de minciună, a ieşit din locurile acelea tăinuite în care se ascundea, şi pe ascuns venind în Tir, lui Atanasie însuşi s-a arătat deosebi, căzând la sfintele lui picioare.

Deci fericitul Atanasie bucurându-se de venirea lui, i-a poruncit, ca să nu se arate înainte de judecată. Iar urâciunea potrivnicilor prea înrăutăţită, nu se alina, ci ei nu se săturau de mincinoase clevetiri asupra lui Atanasie, adăugând mai multă răutate şi minciună; căci au momit ticăloşii eretici pe o femeie fără ruşine, ca să zică despre Atanasie, cum că el găzduind la dânsa, a silit-o şi a făcut fărădelege cu ea. Deci, când judecătorii şi clevetitorii au stătut de faţă, s-a adus înăuntru femeia aceea, plângând şi jeluindu-se asupra lui Atanasie, pe care niciodată nu-l văzuse, nici nu-l ştia ce fel este la chip; iar ea zicea: „L-am primit pe el în casa mea, pentru Dumnezeu, ca pe un bărbat cinstit şi sfânt, dorind să dea casei mele binecuvântare, şi iată că cele ruşinoase am pătimit de la dânsul; pentru că fiind miezul nopţii, a venit la mine, pe când dormeam, şi cu sila m-a batjocorit, nescoţându-mă nimeni din mâinile lui, căci toţi cei din casa mea dormeau cu somn greu".

Astfel, pe când ea fără ruşine bârfea şi clevetea, un prieten al lui Atanasie, anume Timotei Presviterul, stând cu dânsul dinafară de uşă, şi auzind clevetirea aceea, s-a pornit cu duhul, şi fără de veste

intrând înăuntru a stat înaintea clevetitoarei aceleia, ca și cum era Atanasie, și zicea către dânsa cu îndrăzneală: „Femeie, eu te-am silit întru această noapte, precum tu grăiești? Eu?" Iar ea fără rușine a strigat către judecători, zicând: „Acesta este nelegiuitul, acesta este vrăjmașul curăției mele, acesta, iar nu altul este cel ce a găzduit la mine; care pentru facerea de bine a mea, cu batjocură mi-a răsplătit". Acestea auzindu-le judecătorii, au râs, iar potrivnicii s-au rușinat foarte mult, pentru că s-a descoperit minciuna lor, și li s-a făcut rușine și ocară. Deci, toți mirându-se de acea nedreaptă clevetire, n-au socotit lui Atanasie acel păcat. Dar ce au făcut potrivnicii? Pe cea dintâi rușine vrând să o acopere, cu a doua clevetire au început a mustra pe Sfântul bărbat pentru farmece, și au adus la mijloc o mână moartă, - lucru urât și de spaimă la vedere, - și cu acea mână fără rușine arătau asupra Sfântului, zicând: „Aceasta, o! Atanasie, te vădește pe tine, aceasta te prinde, și te ține tare ca să nu scapi de judecată; de aceasta nici cu cuvintele, nici cu meșteșugul, nici cu alt vicleșug nu vei putea să scapi. Știu toți pe Arsenie, căruia tu cu nedreptate și cu nemilostivire i-ai tăiat mâna aceasta? Și pentru care pricină ai tăiat-o?" Iar el cu glas blând - precum se cădea unui bărbat următor lui Hristos, Domnului său, Celui judecat oarecand de iudei, Care nu S-a împotrivit nici n-a strigat, ci ca o oaie spre înjunghiere S-a adus - pe de o parte tăcând, iar pe de alta cu blândețe răspunzând, zicea: „Cine este dintre voi, care știe pe Arsenie bine? Sau cine este, ca să spună cu adeverire, că această mână este a lui?" Deci, pe când mulți se sculau de pe scaunele lor și ziceau că știu bine pe Arsenie, și că aceasta este mâna lui, îndată Atanasie luând perdeaua, a poruncit lui Arsenie ca să stea în mijlocul tuturor.

Atunci Arsenie a stat în mijlocul judecății aceleia viu și sănătos, având-și amândouă mâinile întregi. Iar fericitul căutând spre clevetitori, le-a zis: „Nu este acesta Arsenie? Nu este acesta căruia voi ziceți, că îi este mâna tăiată? Nu este acesta cel cunoscut tuturor alexandrenilor?" Și a poruncit lui Arsenie, ca mai întâi mâna dreaptă, apoi mâna stângă să-și întindă, și Atanasie a strigat, ca și cum chemând pe cei ce erau departe de adevăr: „Iată dar, o! bărbaților, și Arsenie, iată și mâinile lui, care nici de cum n-au cunoscut tăiere; arătați voi pe Arsenie al vostru, de-l aveți, și spuneți a cui este acea mână tăiată, care pe voi singuri, ca pe cei ce ați făcut

acea tăiere, vă osândiți". Atunci toți s-au umplut de negrăită rușine și acoperindu-și fețele, au ieșit de la judecată, și au rămas numai purtătorii de arme. Iar poporul cel plin de amăgire arienească, văzând pe episcopi și pe judecători ieșind cu mâhnire, a înconjurat pe Atanasie, dosădindu-l cu cuvinte aspre, numindu-l vrăjitor și fermecător mincinos, și multe alte cuvinte scoțând asupra lui și ocărându-l, și mâinile ridicându-și, ca să-l sfâșie și să-l ucidă... (V. Sf. 18 Ian.).

Învrăjbitorul, Iulian Paravatul, pedepsit. Împăratul Iulian Apostatul a fost botezat și crescut creștinește, dar se lepădă de Creștinism și se făcu păgân. Își lăsă barbă și purta totdeauna o manta simplă de filozof. El ducea o viață virtuoasă, dar toate acestea numai din ură pentru Creștinism, căci voia să arate că omul poate fi virtuos și fără a fi Creștin. Urmărea pe creștini în mod original; pentru acest scop el chemă pe toți Episcopii din exil. Ortodocși și arieni, pentru a produce între ei dezbinări interne. Confiscă averile care au fost date Creștinilor de către Constantin și aceștia fură siliți să restabilească templele păgânești, și îi opri de a cerceta școlile. Astfel a combătut Iulian Creștinismul, prin batjocură și privațiuni; deși n-a ordonat el însuși prigonire sângeroasă contra lor, totuși, nu s-a opus păgânilor, care omorau pe Creștini. Pe Hristos îl numea Galileanul, și îl făcu profet mincinos. El știa că Iisus Hristos a zis că din templul iudeilor nu va rămânea piatră pe piatră și voia deci să-l zidească din nou, dar flăcări ieșite din pământ goniră pe lucrători. În curând după aceea întreprinse un război contra perșilor, în care pieri în mod mizerabil. Cuvintele lui din urmă fură: „Ai învins Galileene" (O. M. P. 257).

Ca și Iulian Apostatul, mulți creștini ușuratici, căzuți din Dar, bagă vrajbă între clerici și popor, discreditează biserica, sistematic dar infernal, alimentând și conservând păgânismul cu toate stricăciunile, idolatriile și blestemățiile lui. Pe acei robiți ai Satanei, ca și pe Iulian, îi fugărește pedeapsa Divină, prăbușindu-i în iadul vremelnic ca și pe acela, și de nu se vor reculege și pocăi cât mai grabnic, și în iadul cel veșnic.

Sf. Vasile persecutat de arieni. Vestea strălucitelor fapte ale Sfântului Vasilie trecând peste pragurile palatelor împărătești, împ. Valent, care iubea pe arieni și vrămășuia pe Creștinii Ortodocși se hotărăște a împiedica progresarea Sf. Vasilie și a Ortodocșilor. În

acest scop infernal el trimite pe sfetnicul său Modestus la Sf. Părinte ca să-l câștige de partea arienilor hulitori ai Domnului Hristos, în una din zilele anului 372, în al doilea an al arhipăstoriei sale. Modestus venind la Sf. Vasilie l-a întrebat: „Pentru ce nu te supui împăratului? Și pentru ce nu mărturisești credința lui?" Sf. Vasilie i-a răspuns: „Pentru că mă oprește de la aceasta Bunul Dumnezeu, Care este nesfârșit mai mare decât împăratul!" Modestus văzând pe Sf. Părinte apărându-și dreapta credință cu atâta hotărâre, i-a zis: „Dar nu te temi de mânia împăratului și de urmările ei? El te poate despuia de toată averea, te poate exila, tortura, și în sfârșit, îți poate lua chiar și viața!"? Sf. Vasilie ascultându-l îi răspunse liniștit: „Toate înfricoșările acestea împărătești nu mă mișcă câtuș de puțin din dreapta credință. Ceea ce am fost ieri sunt și azi, voi fi același și mâine și întotdeauna. Nu mă voi închina niciodată în legea voastră rătăcită de la adevăr, și nu voi recunoaște niciodată de Dumnezeu o creatură asemenea mie, și niciodată nu voi intra în împărtășirea voastră, și nici în aceea a împăratului. Strălucirea puternicie voastre, cinstea ce-o aveți de-a comanda unul din statele cele mai înfloritoare ale globului pământesc, nu trebuie să mă facă a măguli patimile voastre, nici a renunța la credința mea. Deci, să vă fie știut, că: nici despuierea de averi, nici exilul, nici torturile, nici moartea, nu mă vor face niciodată, a mă lepăda de adevărata credință Ortodoxă. Toate acestea cu care mă amenințați, nu mă mișcă pe mine. Eu nu posed nimic pe acest pământ decât o haină și câteva cărți. Deci, cine n-are nimic, acela nu se teme că-i vor lua ceva. Văd că mă amenințați cu exilul, dar trebuie să știți că eu trăiesc aici ca un străin într-o țară străină. Patria mea este în ceruri, și pe aceea n-o puteți lua de la mine. Muncile nu mă vor frământa, căci și așa, trupul meu este așa de slab, încât se încovoaie la prima lovitură. Moartea o primesc cu atât mai mult, ca pe o milă Divină, cu cât ea mă duce mai grabnic la Dumnezeul meu..."

Modestus mirându-se de cele auzite, a zis: „Încă nimeni n-a îndrăznit să vorbească așa de cutezător cu mine". Sfântul i-a zis: „Poate că aceea e așa cum zici, fiindcă niciodată n-ai vorbit cu un Episcop, deoarece în asemenea cazuri oricare Episcop ar vorbi ca mine". Modestus admira mult statornicia în dreapta credință a Sfântului Părinte, istorisind aceasta și împăratului. Acestea auzindu-le împ. Valent, se duse cu câțiva demnitari mai mari ai curții și

garda sa împărătească la Biserică în ziua Epifaniei (praznicul Arătării sau Botezul Domnului). Convorbind cu Sf. Vasilie, împăratul se miră de înţelepciunea şi gravitatea sa. Mai pe urmă însă plecându-şi urechea la calomniile vrăjmaşilor Sfântului Vasilie, se hotărî să-l exileze. Sosind ziua în care Sf. Vasile trebuia să plece în exil, fiul împăraului fu cuprins de nişte friguri cumplite, încât îşi perduseră toţi speranţa ca să mai scape cu viaţă, cu toată îngrijirea doctorilor. Împărăteasa chemă pe Sf. Vasilie spre a se ruga pentru însănătoşirea bolnavului. Sfântul sosind, a zis împăratului: „Dacă credinţa pe care o ţii tu nu e Ortodoxă, copilul tău va muri; iar de vei aduce pace Bisericii Ortodoxe, va trăi". Împăratul respingând condiţia aceasta, Sfântul plecă zicând: „Facă Dumnezeu cu copilul tău cum îi va plăcea". Împăratul mâniindu-se porunci a pune îndată pe Sfânt sub pază, după care a şi murit Galatie, fiul lui. Împărăteasa fu tulburată de nişte visuri înspăimântătoare; iar sfetnicul împărătesc Modest căzu greu bolnav, dar convertindu-se şi cerându-şi iertare de la Dumnezeu, îşi recăpătă sănătatea prin rugăciunile Sfântului Vasilie. Se mai spune că scaunul pe care stătea împăratul să iscălească hotărârea exilării Sfântului, s-a mişcat, iar condeiul cu care vrea să scrie, i s-a stricat. Apoi luând al doilea condei i s-a stricat şi acela, asijderea şi al treilea, mâna i-a tremurat şi frica lui Dumnezeu a căzut peste el, şi cunoscând puterea lui Dumnezeu, a rupt hârtia. Acestea se spune că au fost nişte pedepse de sus, care au silit pe împărat a lăsa în pace pe Sf. Vasilie, care la vorbirea sa cu Modest şi împăratul, a avut în vedere cuvintele Sf. Ap. Petru, că: *„Trebuie a asculta pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni"* (F. Ap. 5, 29; Vezi şi V. Sf.1 Ian.; Ist. Bis. de Sozomen şi Socrate Scolasticul). Omul tare se poate asemăna cu diamantul, care nu poate fi zgâriat de nici o piatră.

Sf. Ioan Gură de Aur ameninţat. În anul 398 era Episcop al Constantinopolului Sfântul Ioan, care, pentru elocvenţa sa, fu numit „Gură de Aur". El apăra cu mare putere învăţăturile Ortodoxe împotriva ereticilor şi combătu cu tărie stricăciunea, care se furişase chiar şi la curtea împărătească, atrăgându-şi astfel asupra lui mânia împăratului Arcadie, care favoriza pe eretici.

Întrebând odată acest împărat pe sfetnicii lui cum s-ar putea răzbuna pe acest Episcop, unul din curteni zise: „Confiscă-i toate averile". Al doilea spuse: „Pune-l la închisoare c-aşa n-o să te mai supere". Al treilea îl sfătui: „Cel mai bine ar fi să-l trimiţi în exil; în

felul acesta fără îndoială c-ai să ai pace". Al patrulea zise: „Mai bine ar fi dacă l-ai ucide; cu chipul acesta vei scăpa de el pentru totdeauna". La urmă, al cincilea sfătuitor zise râzând: „Toți greșiți; nu sunt acestea mijloacele cu care să te răzbuni pe un asemenea Episcop: căci dacă îi confiscați averile, nu le luați Episcopului, ci săracilor; dacă-l aruncați în închisoare, se va bucura de suferințele lui și își va săruta lanțurile; dacă-l trimiteți în exil, se va găsi oriunde ca în casa lui însuși, și va fi pretutindeni mulțumit, știind că Dumnezeu e de față în orice loc; în sfârșit dacă-l ucideți, faceți din el un mucenic, și-i deschideți poarta cerului. Eu știu un mijloc de a-l face într-adevăr nefericit: siliți-l să păcătuiască, fiindcă acest om de nimic nu se teme mai mult ca de păcat". Cu toate acestea împăratul se hotărî să-l trimită în Armenia (a. 403), unde Sf. Episcop muri după patru ani de prigoniri și suferințe. El, într-adevăr, își luase drept lozincă cuvintele: „Un lucru e de temut: păcatul". Păcatul e într-adevăr, cel mai mare rău de pe pământ, fiindcă nimic nu poate face pe om veșnic nefericit, nici sărăcia, nici boala, nici muncile cele mai obositoare; nimic în sfârșit afară de păcat. Chiar sărăcia, bolile și altele, sunt uneori adevărate daruri ale lui Dumnezeu, fiindcă duc pe om la Dânsul și-l mântuie de moartea cea veșnică (T. M. Arhim. I. Scriban, pg. 278-279).

Pedeapsa împărătesei Evdoxia. Împărăteasa Evdoxia, creștină, dar ușuratică, luxoasă și vanitoasă, văzând că Sf. Ioan Hrisostom nu se împacă cu apucăturile ei păcătoase, ba încă le mai și veștejea în predicile sale, a învrăjbit contra prea fericitului Patriarh pe soțul său, împ. Arcadie, pe boierii Constantinopolului, pe Teofil patriarhul Alexandriei și pe mulți episcopi, clerici și popor, până ce l-au scos din scaun, l-au condamnat la caterisire și exil și așa i-a scurtat viața.

În ziua de 16 aprilie anul 404, în sâmbăta Paștilor, pe când Sf. Ioan boteza catahumeni în baptisteriu a fost scos cu forța din Sf. Biserică de către ostașii trimiși înadins, iar după două luni de la acea dată, adică după câteva zile de la sărbătorirea cincizecimii, a fost trimis în exil la un sat din Asia Mică, numit Kucuso. Aproape trei ani a stat Hrisostom în acel sat, sub paza ostașilor, în care timp numai conștiința de nevinovăția sa, cum și simpatia tuturor persoanelor de valoare și pioase, cu care el întreținea o vie corespondență, îl împuterniceau în acea luptă grozavă. Dar răutatea prigo-

nitorilor săi nu s-a mărginit numai aici, ci după stăruința împărătesei Evdoxia, împăratul a dat o nouă poruncă, de a-i fi strămutat locul de exil la locul Pitiunda din Caucaz, în apropierea Sevastopolei. Trei luni de-a rândul a călătorit Sfântul sub paza ostașilor, în care timp căldurile cele tropicale de pe acolo sau și alte intemperii, îl slăbiseră într-atâta, încât, când a ajuns în cetatea Comana, a căzut la pat. Peste noapte i s-a înfățișat Martirul Basilisc, ale cărui Moaște erau acolo, și i-a zis: „Curaj, frate Ioane, căci mâine vom fi împreună". A doua zi Sfântul rugă pe ostași ca să rămână acolo, dar ostașii nevoind a ceda, l-au silit a merge mai departe. Dar degeaba ieșiră din cetate și Sfântului făcându-i-se rău, au fost nevoiți a se întoarce înapoi la Comana. Aici împărtășindu-se cu Sfintele Taine, a zis cele de pe urmă cuvinte: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate", după care și-a dat obștescul sfârșit, în ziua de 14 sept. anul 407. (Episc. Teodosie; V. Sf. 13 N-brie; Ist. Bis. ș. a).

După toate acestea pedeapsa lui Dumnezeu s-a dezlănțuit asupra Bisericii patriarhale, a palatului senatului și a celui împărătesc, care s-au aprins și ars în mare parte. Învrăjbitorii au fost pedepsiți în felurite chipuri. Episcopii care acuzaseră și osândiseră pe Sfântul Părinte, au căzut în temniță și-n groaznice suferințe. Cyrin, episcopul de Calcedonia, care-l mâhnise pe Sf. Ioan Hrisostom prin calomnii mai grozave decât ceilalți, a pierit ticăloșește, cu puțin mai înainte, după ce a fost muncit mult de medici, tăindu-i ambele picioare cangrenate. O grindină groaznică, de o mărime extraordinară, a bătut ținuturile Constantinopolului. Teofil, patriarhul Alexandriei, fiind citat de împărat prin o aspră scrisoare la Tesalonic, unde va fi judecat și pedepsit de însăși răutatea lui, și-a pierdut mintea de supărarea și rușinea ce-l cuprinsese pentru mizeriile făcute Sfântului Ioan. Episcopii, clericii, stăpânitorii cei mirenești, cum și norodul cel de obște, care s-au ridicat asupra lui Ioan Gură de Aur, și care au grait hule asupră-i ca să fie depărtat, s-au umplut de răni cumplite și au murit; iar altora li s-au uscat mâinile și picioarele și au murit în chinuri. Unul dintre acei judecători nedrepți, căzând de pe cal și frângându-i-se mâna dreaptă, cu care scrisese pricini nedrepte asupra Sfântului Ioan celui drept, nevinovat și curat cu inima, a murit acolo îndată. Altul amuțind și uscându-i-se mâinile nu putea a le duce la gură, și așa s-a sfârșit. Altuia, care grăise hule asupra Sfântului Ioan, i s-a umflat limba, și neputând

vorbi nimic, a scris pe hârtie, mărturisindu-și păcatul său. Astfel că se vedea mânia lui Dumnezeu cea mare, cu multe feluri de chinuri pedepsind pe cei ce fuseseră pricinuitori surghiuniei Sfântului Ioan.

Împărăteasa Evdoxia umplându-se de multă supărare, bătăi și rușine, a căzut în boală de sânge, umplându-se corpul de răni puturoase, încât nimeni nu se putea apropia de dânsa. Doctorii cei mai iscusiți fiind aduși, au întrebuințat felurite doctorii, dar zadarnic. Disperată de dureri și moartea ce lucra în trupul ei, a zis doctorilor: „Pentru ce nu puteți a mă vindeca din această boală?... Dacă nu îndrăzniți a-mi răspunde, iată că vă spun eu: Această cumplită boala am luat-o din mânia lui Dumnezeu, pentru poreclirea, ponegrirea, acuzarea, judecarea, osândirea și exilarea Patriarhului Ioan..." După multe chinuri groaznice, a murit. Dar nici mormântul ei n-a putut-o suferi, căci timp îndelungat de 32 ani s-a cutremurat, mustrând nelegiuirea ei, până la aducerea cinstitelor Moaște ale Sf. Ioan Gură de Aur, din Comani în Constantinopol.

După toate acestea, Adelfie, Episcopul Arabiei, care primise pe Sf. Ioan cu dragoste în Kucuso, când a auzit de răposarea lui, s-a întristat foarte, că un luminător atât de mare și învățător a toată lumea, a murit în surghiunie. Deci, stăruitor se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi, ca să-i arate în care ceată a Sfinților se află Sfântul Ioan? Odată rugându-se astfel, a văzut în vedenie un tânăr luminat și vesel, care luându-l de mână, l-a dus la un loc luminat și i-a arătat ceata Sfinților învățători ai Bisericii; apoi el uitându-se împrejur, într-o parte și-ntr-alta, vrând să-l vadă pe cel dorit n-a putut să-l zărească. Dar tânărul acela arătând lui Adelfie pe fiecare Dascăl și Patriarh al Constantinopolului, iarăși îl scotea de acolo; însă el mergând în urma tânărului, era mâhnit că nu văzuse pe Sf. Ioan împreună cu Sfinții Părinți. Și vrând să iasă afară, l-a ținut pe Adelfie de mână oarecine, care stătea lângă ușă, și a zis către dânsul: „Pentru ce ieși de aici așa de mâhnit? Căci aici, chiar de ar intra cineva mâhnit se întoarce vesel, iar tu faci dimpotrivă: ai intrat vesel și ieși mâhnit". Răspuns-a Adelfie: „Mă mâhnesc pentru aceasta, că n-am văzut pe iubitul meu Ioan împreună cu Dascălii Bisericii". Iar el a zis către dânsul: „Pe Ioan zici, pe propovăduitorul pocăinței? Pe acela nu poate să-l vadă omul, fiind în trup, pentru că stă înaintea Scaunului lui Dumnezeu, pe care-l înconjoară heruvimii și serafimii". Atunci s-a bucurat Adelfie, primind vestea aceasta despre Ioan și a prea-

mărit pe Dumnezeu, Care i-a arătat această taină. Astfel, Sf. Ioan Gură de Aur, după multe vifore de nevoi și supărări, pe care le-a răbdat pentru dreptate, a sosit la neînviforatul Liman Cerec, unde împreună cu Îngerii bucurându-se, slăvește pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, un Dumnezeu în Treime, Căruia și de la noi i se cuvine Slavă, cinste și închinăciune, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin (Vezi pe larg. V. Sf. 13 N-brie; Ist. Bis. Sozomen cart. VIII, cap. II-XXVIII; Socrate Scolasticul cart. VI, III-XXIII).

58. Am păgubit pe aproapele meu cu minciuni și vicleșuguri?

Cei ce păcătuiesc se aseamănă diavolului, care prin minciuni și vicleșug a nefericit pe strămoșii noștri și întreag neamul omenesc (Fac. 3; Cart. Înț. S. 2, 23-24; Ioan 8, 44). Exemple: Dalila (Jud. 16, 6-22); Fariseii și cărturarii (Mt. 3, 22; Ioan 8, 44, 48-9; 2 Petru 2; Apc. 2, 2; 19, 20; 21, 8).

Minciuna și vicleșugul e cuțitul Satanei cel cu două tăișuri, cu care a tăiat pe protopărinții noștri din Raiul desfătării, aruncându-i din fericire în nefericire, din bucurie în dureri și mizerii, din îndestulare în lipsuri, din viață în moarte îndoită, dimpreună cu tot neamul omenesc.

Chipul diavolului. Cei care mint, poartă în sufletul lor chipul diavolului, care dintru început a fost părintele minciunii. Cei care iau ca model pe diavolul, sunt ca monedele false. Când acele monede false în ziua Judecății vor fi aduse înaintea Judecătorului, și vor fi întrebate: „Al cui este chipul de pe ele?" vor răspunde: „Al diavolului". Fără îndoială că Judecătorul va zice: „Dați-le atunci diavolului, căci ale diavolului sunt (O.M.P. 554).

Mincinosul luând în râs pe creștini, a ologit. La ușa unei Sf. Biserici sta odată un șchiop cerșind milă. La întrebarea cum de a ajuns șchiop, îmi istorisi următoarele: „Singur sunt vinovat de pierderea piciorului meu. Ca copil aflam deosebită plăcere să sar pe treptele Sfintei Biserici, aici chiar și prefăcându-mă că am căzut, râdeam în pumni de oamenii care veneau să-mi ajute. Într-o zi m-am suit pe o scară într-un cireș de-al vecinului, ca să culeg câteva cireșe. Scara se rupse și eu căzând mi-am rupt piciorul. Am început să țip de durere, strigând după ajutor; nu a venit însă nimeni, crezând că glumesc. După mai multe ore de groaznice suferințe, în fine, se apropie de mine servitorul vecinului, care se convinse că nu e glumă. Cu greu mă duse acasă, însă iată că pentru glumele proștești

ale tinereții sufăr și azi!" (350 Pilde 186).

Dormi pe limba șarpelui-diavol. Un misionar mergea într-o noapte senină, printr-o pădure seculară. Deodată nori negri se îngrămădesc pe cer, războindu-se, și o furtună zdruncină liniștea nopții. Misionarul obosit de drum, se culcă cu capul pe un buștean, adăpostit sub bogatul frunziș al unui copac uriaș. Așteptând potolirea furtunii, el adormi din greu. În zorii zilei, când se trezi din somn, a sărit ca ars de groază în lături, când observă că el nu dormise pe un buștean cum i se păruse; ci pe trupul unui șarpe uriaș. Ce se întâmplase? Bușteanul pe care el adormise era trupul unui uriaș „șarpe boa". Șarpele acesta uneori înghite câte trei-patru vite mari deodată. După aceea el cade în nesimțire până când stomacul lui izbutește să mistuiască prada înghițită. În acest timp jivina aceasta nu e în stare să facă nimănui nici un rău. Numai astfel putem înțelege cum misionarul călător a scăpat teafăr din gura lui, deși dormise cu urechea sprijinită pe limba otrăvitoare a șarpelui boa, ce-i servise ca pernă în timpul nopții.

Într-o situație mult mai groaznică decât aceasta, sunt toți aceia dintre noi creștinii, care dorm cu urechea pe limba amăgitoare, otrăvitoare și ucigătoare de oameni a unui șarpe. Aceea e limba șarpelui-diavol ispititor, din grădina Raiului. Câte șoapte mincinoase, vicleșuguri, vorbe putrede, cântece curvește, jocuri, lux, mode idolești, dihonii, abateri de la Dreptarul Ortodoxiei, depărtare de la Dumnezeu și alergări pasionate pe teritoriile diavolului, gâdilă adeseori urechile lumii purtătoare de nume creștinesc! Adeseori ne vedem ispitiți a ne îndepărta de credința noastră Sfântă la felurite credințe deșarte, propovăduiri potrivnice Ortodoxiei și la închinări străine. Adeseori ne vedem siliți a privi, sângerând de durere, cum chiar în unele Biserici Creștine, Dumnezeiescul semn al Sfintei Cruci e pus pe jos în mozaicuri, beton, în pietre și pe așternuturi, spre profanare prin călcare cu picioarele chiar de închinători; iar deșertăciunile idolești (mărgele, salbe, inele, cercei, beteală, voaluri, mărțișoare, hurmuzuri, panglici, coliere, brățări, gulerașe și alte fleacuri ale satanicelor trufii și împopoțonări ale femeilor ușuratice, lumețe), sunt puse deasupra Sfințeniei Domnului, adică pe Fața Icoanei Maicii Domnului, spre a le tămâia și a se închina creștinii la ele. Ce contrast izbitor! Dumnezeiescul semn al Sfintei Cruci profanat, și deșertăciunile idolești agățate pe Fața Sf. Icoane pentru închinat și tămâiat! Și unde? Chiar

în Biserica lui Dumnezeu, ca-n vremea idolatrilor împărați iudei: Manase... Sedechia... etc. (4 Împ. 21, 24, 25; 2 Par. 33, 36), care au prăbușit pe evrei în robia Babilonului!

Neorânduielile, profanarea și punerea obiectelor idolești în locurile Sfinte, au adus și aduc babilonia cu iadul vremelnic și veșnic și în popoarele creștine, cum am văzut de ex. în Spania și în alte părți. Să ne trezim până se zice azi, la vederea atâtor credințe deșarte, păgânisme, profanări de cele Sfinte, punerea deșertăciunilor idolești deasupra Sf. Icoane, maimuțăreala părții femeiești care apar în public aproape despuiate, după moda idolilor egipteni, slutite, cu altă față diavolească și cu alt chip satanicesc, și să cerem ajutorul lui Dumnezeu ca să ne țină statornici în adevărata credință Creștină Ortodoxă, păzindu-ne de feluritele rătăciri și deșertăciuni demonice.

Departe de noi, prin țările călduroase, trăiesc un soi de capre negre cu urechile lungi până la pământ, încât se târăsc prin pulberea drumurilor. Și urechile majorității purtătorilor de nume creștinesc sunt foarte lungi, când e vorba a asculta vorbe putrede, cântece curvești, jocuri, minciuni, zvonuri pătimașe, ponegriri și felurite șoapte demonice! Și urechile multora din noi creștinii moderni se târăsc prin praful minciunăriilor de tot soiul și al amăgitoarelor șoapte diavolești, care împing sufletele în prăpastia rătăcirilor. Cei ce se împrietenesc cu mierea deșertăciunilor lumești, se primejduiesc groaznic, căci acestea îl părăsesc în ziua cercetării. *„Să nu dormim ca și ceilalți... Deșteaptă-te cela ce dormi... și te scoală din morți și te va lumina Hristos"* (1 Tes. 5, 5-9; Efs. 5, 14; comp. Ioan 5, 24-30).

59. Am împiedicat pe aproapele meu cu felurite hule și mijloace rele spre a dobândi vreun bine?

Păcatul acesta aseamănă pe cel ce îl săvârșește, cu frații lui Iosif, care presimțind din visurile lui că el va ajunge mai mare peste ei, au voit să-l împiedice de la aceasta prin hotărârea de a-l omorî; însă la sfatul lui Iuda, dat în scopul de a scăpa de Iuda și a se și folosi, l-au vândut Ismaeliților. Dumnezeu însă l-a ridicat pe Iosif, iar frații lui au rămas rușinați de fapta lor cea rea (Fac. 37-47).

60. N-am pus piedică clevetirilor pornite asupra altora când am putut, și astfel aceia au păgubit mult de pe urma lor?

Cei ce păcătuiesc astfel, de teama oamenilor, ca să nu-și piardă: cinstea lumească, averea, slujba, etc., păcătuiesc greu. Așa a făcut

Pilat, căruia stându-i în putință a elibera pe Mântuitorul, Care era nevinovat, de răutatea infernală a căpeteniior iudeilor și de sălbăticia poporului, nu L-a scăpat, de teamă că-l vor pârî împăratului și-și va pierde dregătoria sa. *„Pilat căuta să slobozească pe Iisus; negăsindu-I nici o vină, dar iudeii strigau, zicând: „După legea noastră trebuie să moară...Ia-L! Ia-l! Răstignește-L pe El... De vei slobozi pe acesta, nu ești prieten Cezarului..." Pilat auzind acestea, L-au dat pe Iisus ca să Se răstignească"* (Mt. 27; Lc. 23; Ioan 19 comp. F. Ap. 23; 24). Această lașitate a împovărat pe Pilat și în loc de a-și asigura prin ea dregătoria sa, și-a pierdut-o.

61. Am moștenit avere agonisită de părinți prin înșelăciuni, furturi, jurăminte mincinoase, și felurite apucături nedrepte?

Cei ce moștenesc avere adunată prin astfel de mijloace necinstite și satanicești, odată cu aceasta moștenesc și urgie Dumnezeiască, de care nu pot scăpa până ce nu vor despăgubi pe cei nedreptățiți și nu vor îngriji de salvarea din iad a sufletelor repauzaților lor părinți: prin rugăciuni, metanii, Sf. Liturghii, Sărindare, Panahizi, milostenii date săracilor și altele. Grozăviile pedepselor nu ies din casa moștenitorilor acelora decât odată cu despăgubirea asupriților, nedreptățiților și milostenii săracilor și Bisericilor lipsite; altfel, urgia Divină se dezlănțuiește în casele lor, și nu va ieși până ce nu le va distruge desăvârșit. Aceasta ne-o adeveresc Dumnezeieștile Scripturi: „Ridicându-mi ochii - zice Proorocul Zaharia - am văzut un sul (tui, seceră, sabie de foc) care se înălța, zburând în văzduh. Îngerul a grăit către mine, zicând: „Văd un sul de carte, care zboară, lung de 20 de coți și lat de 10 coți". Îngerul mi-a tâlcuit: „Acesta este blestemul care se răspândește peste fața a tot pământul, căci ori și ce fur va fi nimicit și orice om care jură strâmb va fi pierdut. I-am dat drumul, zice Domnul Savaot, și se va duce în casa furului și în casa celui care jură strâmb pe Numele Meu, și va rămâne în casa aceea (cu averi adunate pe căi necinstite) și nu va ieși până ce nu va nimici și lemnele și pietrele (moștenitorii) ei..." (Zah. 5, 1-4).

Moștenitorul înțelept. În anul 1787 un tâmplar, care ținea și o mică crâșmă, moșteni de la unchiul său din America, o sumă foarte frumoasă de bani. De bucurie iertă datoria tuturor datornicilor săi. Apoi promise ca tuturora, care i-au făcut lui vreun bine, le va răsplăti însutit. Tocmai veni la dânsul un sărman pantofar, care

obișnuia să bea la cârciuma lui câte un pahar cu bere. „Azi vei bea gratuit și mâine îți voi trimite atâta piele, de câtă vei avea nevoie pe un an întreg". Unui țăran căruia îi arsese casa, i-a zidit-o din nou. Unui negustător sărăcit îi dădu banii necesari pentru a se reface. În felul acesta, jumătate din moștenirea sa o împărți între cunoscuții săi. Văzând un zgârcit această lucrare, îi zise: „Nu ești tu un nebun că împărțești banii așa de scumpi? Ce avere frumoasă ai avea dacă ți-ai fi băgat banii în bancă!" La aceste vorbe tâmplarul răspunse: „Ce înțelept ești, dragul meu! Dar spune-mi, trăiește oare omul numai pentru ca să devină bogat? Eu mi-am reținut cât îmi este necesar, iar restul l-am dat celor mai lipsiți decât mine. Dacă aceștia vor avea parte, atunci eu sunt mai mult decât un om bogat!"

Aceste cuvinte neașteptate, intrară în inima zgârcitului și se convinse că cel ce are mai mult decât îi trebuie, are datoria de a ajuta și pe cei săraci - pentru a fi el însuși mulțumit și fericit (O. M. P. ist.22).

CUM SE IARTĂ FURTUL?



oate Dumnezeieștile Scripturi, Sf. Tradiție, Sfintele Sinoade și Sfinții Părinți, arată că păcatul furtului e așa de greu, încât nici moartea nu-l poate dezlega, așa cum de pildă dezleagă pe cei cununați...

Numai cei ce vor restitui ceea ce au răpit aproapelui lor, vor putea fi dezlegați de acest păcat. Această dreptate e copleșitoare pentru multe persoane căzute în păcatul furtului, mai ales pentru cei lipsiți. De unde să plătească ori să dea înapoi, când ei, cu toată casa lor de s-ar vinde pe viață și tot n-ar avea cu ce plăti? Oare aceștia să rămână pentru totdeauna în osândirea vremelnică și veșnică? Nu. Milostivirea Divină ne poruncește noua Duhovnicilor a iconomisi tot ceea ce se poate pentru ridicarea, ușurarea și mântuirea acestora. Și ce anume? Cei ce au furat, răpit și înșelat pe aproapele lor, de se vor căi și părăsi desăvâșit pentru păcatul însușirii avutului străin, de n-au cu ce plăti, să se roage zilnic lui Dumnezeu, mai întâi pentru iertarea păcatelor și mântuirea acelora pe care i-au păgubit, și apoi pentru dânșii... cu gândul și hotărârea, ca atunci când vor mai câștiga câte ceva, treptat-treptat să despăgubească pe aproapele lor. După ce vor despăgubi pe acei păgubiți în avere, sănătate, viață și cinste,

atunci sunt și ei dezlegați de Dumnezeu, după dezlegarea dată lor de Preotul Duhovnic la Scaunul Mărturisirii, fie bogați, fie săraci. Săracii care nu vor putea a întoarce paguba acelora pe care i-au păgubit, și îi va afla moartea în îndreptare, în căință și în împlinirea Canonului după Sfintele Pravile, rugându-se pentru cei păgubiți, sperăm că mila lui Dumnezeu va iconomisi și pentru a lor ușurare și mântuire.

Pentru ca răpitorii, sub felurite forme, a bunurilor aproapelui lor să se poată dezlega și ierta de păcatul acesta, se cere imperios a restitui ca Zacheu celor ce i-au nedreptățit, dacă nu pot împătrit, măcar ce au luat. *„Doamne - a zis el către Mântuitorul - iată, jumătate din avuția mea o dau săracilor și de am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit"*. Atunci Mântuitorul, Arhiereul Universal și etern, i-a dat dezlegarea păcatelor, primindu-l ca fiu în Împărăția Sa, zicând: *„Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia..."* (Lc. 19, 8-10; 12, 59; Mt. 5, 23-26; Efs. 4, 28; 1 Cor 6, 10). Aceasta o arată Însuși Dumnezeu prin Dumnezeiasca Scriptură, zicând: *„De voi zice Eu celui păcătos: cu moarte vei muri, și se va întoarce el de la păcatul său și va face judecată și dreptate, și va da înapoi zălogul și va plăti ce a jefuit... cu viață va fi viu și nu va muri"* (Iez. 33, 14-17; comp. Ieș. 22, 5-15; Tobie 2, 21).

„Vino - strigă marele predicator, Episcopul Ilie Miniat - la celălalt (nod gordian) al iubirii de argint; aici, câte încurcături! Este foarte dulce sângele săracilor, foarte plăcut este lucrul străin. L-ai mâncat, l-ai apucat, și acum zici: „Cum să-l întorc înapoi? Să-mi sărăcesc casa și copiii mei? Să-mi micșorez veniturile mele? Să mă lipsesc de avuția mea? Dar eu iarăși, se cade să mă pocăiesc... Aici este o Împărăție a Cerurilor... Mai bine să sărăcesc decât să mă osândesc..." Ai în mâinile tale vreun lucru străin? Strâmbătățit-ai pe cineva? Întoarce-l, întoarce-l, căci altminterea nu se poate să iei iertare... Moartea poate să dezlege datoria (legătura vremelnică) a nunții, care este foarte strânsă, dar nu poate să dezlege legătura strâmbătății, încât rămâne nedezlegată... De ții lucrul strain și mărturisindu-l nu-l vei întoarce, (Duhovnicul) n-are putere să te ierte...". E bine zis în popor: „Mai bine sărac și curat".

„Avuția cea multă a lacomului este din nedreptate, și nedreptatea nu se iartă până nu se va întoarce înapoi... Lacom nedrept era Zaheu, dar cum a rupt cursa, îndată s-a și mântuit; că auzind cuvin-

tele cele de aur ale lui Iisus Hristos ce zicea: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, întâi, jumătate din avuţia lui a împărţit-o la săraci... a doua, de a năpăstuit pe cineva, a plătit împătrit: una, pentru ceea ce a luat de la săraci, alta pentru ceea ce a pierdut săracul, alta, pentru ceea ce n-a putut câştiga, şi alta pentru ceea ce a pătimit, chinuindu-se de sărăcie, de foame, de sete şi de goliciune".

Orice furt se face în public, în public trebuie a-l restitui; iar furtul sau nedreptatea care n-a fost cunoscută în lume, restituirea se poate face în ascuns, numai cu condiţia ca cel nedreptăţit să poată să intre în drepturile lui, şi să nu dea vina pe altul pentru presupus fals. Restituirea se poate face după împrejurări: în formă de dar, sau de favoare, sau de câştig în afaceri de comerţ, presupunând că acesta nu dă celui nedreptăţit ocazia de a întoarce serviciile ce i s-au făcut (Prel. după „Didohiile" lui Ilie Miniat, pg. 62-3; 80; 143-144; 177; 374; 593-594; şi M. T. M. Dr. Arh. Athanasie Mironescu pg. 719-728).

Eşti iertat după ce ai dat ce eşti dator. Un înţelept din antichitate cumpărase încălţăminte de la un pantofar, dar neavând parale, îl rugă să aştepte până mâine, când îi va plăti. Maestrul se învoi, însă soarta a voit ca el să moară chiar în aceeşi zi. Înţeleptul, auzind despre moartea pantofarului, nu spuse nimic de datorie şi se bucură de câştig. Dar se deşteptă în el conştiinţa şi negăsind linişte, adună banii, se duse la casa celui mort, şi aruncând banii înăuntru, strigă către cei din casă: „Aceştia sunt ai voştri, căci mortul n-are nevoie de ei". Astfel îşi linişti conştiinţa (O. M.P. ist. 131).

Nu face aproapelui ceea ce ţie nu-ţi place a ţi se face



Oamenii care îşi însuşesc orice fel de avere a aproapelui lor, precum am văzut, stau sub povara păcatului acestuia până la despăgubirea celor păgubiţi de dânşii. Tot ceea ce are omul de la Dumnezeu în stăpânirea sa, n-are nimeni dreptul de a se atinge de ea cu scop viclean şi de a o răpi, sub orice formă.

Bunurile noastre cele mai preţioase sunt: viaţa, averea şi cinstea. Şi precum noi ţinem foarte mult la aceea, ca bunurile noastre să nu pătimească, chiar aşa voieşte şi aproapele nostru. De aici vine şi proverbul: „Ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face". De aceea viaţa, averea şi onoarea noastră depind de îngrijirea, sârguinţa, de purtarea noastră şi de bunavoinţă a aproapelui

nostru. Prin urmare, în această privință suntem datori a veni în ajutor aproapelui nostru și tot așa-i dator și aproapele nostru să ne ajute nouă în agonisirea acestor bunuri. Dacă noi suntem datori a face aceasta, apoi cu atât mai mult ne este oprit de a vătăma, de a ne însuși sau de a nimici bunurile aproapelui nostru. Aici vom vorbi despre averea aproapelui și despre datoria noastră în privința ei. Sunt multe persoane, care din trândăvie, din nepăsare, nu lucrează nimic, voiesc însă să trăiască, n-au cu ce, și-și însușesc cele ale aproapelui lor. Unele persoane iarăși, lucrează, speculează, servesc, dar nu sunt mulțumite cu câștigul lor, cu plata primită, și, când pot iau pe ascuns din averea altora, ori înșeală pe alții în felurite forme, ori din invidie fac pagube sau stricăciuni averii aproapelui lor. Aceia fac rău și păcătuiesc contra poruncii a opta, care zice: *„Să nu furi"*.

În această porunca Dumnezeu ne oprește de a ne însuși orice avut al aproapelui nostru și de a-i face vreo stricăciune sau pagubă: în viața, în averea sau în cinstea lui; fie prin furt, fie prin ascuns, fie prin răpire, sau și în oricare alt mod. Noi cauzăm pagubă averii aproapelui nostru prin furt, când cineva îi ia averea fără voia și știrea lui, sau prin răpire, când cineva îi ia averea cu sila și cu puterea; sau când cineva sfătuiește pe altul, îl ajută și-l silește să fure; când cineva pe cele furate le cumpără, le vinde, le ascunde, pe cele găsite nu le dă înapoi, nu plătește datoriile făcute; când cineva fiind sănătos cerșește; când negutătorii prin măsuri, prin cântare, bani sau articole false, dau mai puțin sau mai rău; și iau prețurile îndoite, întreite sau și mai mult, când cineva subscrie documente false; când acuzatorul, acuzatul, martorul și avocatul fac și apără procese nedrepte; când cineva pentru împrumuturi ia dobândă prea mare; când cineva adună fructe spre a urca prețul; când cineva exploatează neștiința aproapelui în folosul său; când cineva cu intenție strică lucrul altuia; când cineva din răutate și invidie calcă și strică fânețele, grădinile, viile, holdele, plantele și pomii altuia; când cineva vatămă sau ucide vitele altuia; când cineva, averea sa o risipește în deșertăciuni, lux, mode, jocuri, beții, petreceri păgânești, în felurite jocuri de noroc, prăznuiri anticreștinești... și familia sa o aduce la nevoie, suferințe și primejduiri; când cineva prin oficiul său, pentru serviciul său, sau pentru o lucrare promisă ia bani și nu-și îndeplinește datoria; când cineva ia daruri sau mită și nedreptățește pe alții; când cineva calomniază pe negutător spre a-i lua mușterii;

când cineva nu plătește pe servitori, ș. a.

Dumnezeiasca Scriptură pe toate acestea le condamnă și zice: (Prov. S. 10, 22; 27, 7-8; Is. Sirah 21, 9; 9, 2; 40, 13; 2 Lege 27, 17; Ieș. 22, 25; Ps. 37, 21; Iac. 5, 4) că „avuți ne face numai binecuvântarea cerească; pentru că cine seamănă nedreptate, va secera nedreptate; că cine zidește casa sa cu avere străină, acela adună pietre pentru mormântul său; că bunurile nedrepților ca apa pârâului vor seca și va dispărea ca tunetul în nori. Că blestemat este cel ce iese peste hotarul său; cel ce nu-și plătește datoriile; cel ce nu lucrează și cerșește; cel ce ascunde bunul încredințat; cel ce își cumpără oficiul (slujba, dregătoria sau postul) său, cel ce vinde și cel ce servește și înșeală, etc. etc. Tot așa păcătuiesc aceia care sunt trândavi, risipitori, și voiesc comunitatea (împărțirea egală a) bunurilor, pentru că bunurile de s-ar și împărți egal și ar fi comune tuturora, cei leneși și risipitori le-ar pierde, și în fine, ar cere din nou împărțirea bunurilor și cu cei muncitori și cruțători.

Dumnezeu aici poruncește ca noi pe aproapele nostru să-l ajutăm în agonisirea avuției, în stăpânirea și întrebuințarea pașnică a ei, și paguba făcută de noi să o restituim, precum a făcut Zaheu Vameșul, care hotărăște înaintea Domnului nostru Iisus Hristos, că dacă a nedreptățit pe cineva cu ceva, întoarce împătrit înapoi, pentru despăgubirea celor nedreptățiți (Lc. 19).

Un țăran a mers într-o Duminică după masă la pădure, spre a petrece liniștit la umbra ei. Acolo a văzut că o pasăre dintr-un loc tot scoate și aruncă într-o parte țărână. El s-a dus acolo și a aflat un ulcior plin de aur, pe care l-a dat stăpânirii. Pentru cinstea lui, țăranul a fost răsplătit cu o sumă de bani în aur. Pe dânsul însă l-a răsplătit mult mai bine Dumnezeu; căci în scurt timp stăpânirea aflând din felurite cercetări că banii aceia erau moștenirea acelui țăran, îngropată acolo de părinții lui, în timp de război cu tătarii, i-au dat toți banii.

O doamnă a dat unei croitorese o stofă scumpă și multe fireturi de argint, aur și mărgăritare, spre a-i face o rochie. Croitoreasa a făcut una, i-a dat-o, și, doamna fiind foarte mulțumită i-a plătit și a și dăruit-o. După vreo câteva zile, croitoreasa îi mai aduse o rochie din aceiași stofă și cu aceleași ornamente, cusute cu fir de argint, aur și cu mărgăritare. Doamna văzând aceasta, s-a mirat mult de cinstea curată a femeii, care din stofa destinată pentru o rochie, i-a făcut și adus două rochii. De atunci doamna aceea toate i le încre-

dința croitoresei aceleia, și o plătea cu foarte mare îmbelșugare.

Un domn risipitor, a câștigat într-o seară o sumă mare de bani. Dimineața când se trezi din somn, nu află nici banii, nici servitorul. După opt zile servitorul sosi. Atunci domnul (stăpânul) său îl întrebă: „Unde ai fost?" „La Paris". „Dar unde sunt banii mei?" „La Paris, în mâinile părintelui tău. Iată și dovada". Vedeți ce mult poate servitorul credincios și cruțător?

Într-o ospătărie a poposit oarecând un negutător bogat, și a doua zi a călătorit mai departe. Stăpânul ospătăriei făcând ordine, a aflat un pachet sigilat și fără adresă. Neștiind al cui este pachetul, l-a desfăcut și a aflat într-însul o mulțime de bani în hârtii de valoare. Sperând că păgubașul se va anunța, a ascuns pachetul în loc sigur. După un timp de patru ani, același negutător a poposit în aceeași ospătărie. Acolo, spre mirarea sa, a aflat pachetul cu suma neatinsă de nimeni. Plin de bucurie și recunoștință, nu numai că i-a mulțumit ospătarului, dar l-a și răsplătit cu multă dărnicie din suma aflată, pe care o socotea pierdută...

Pe când oamenii cinstiți, cele găsite le dau înapoi celor ce le-au pierdut, și pagubele cauzate altora le restituiesc; sunt iarăși mulți care răpind sau găsind avere străină, o țin pentru dânșii, cugetând astfel a se scuti de muncă, a trăi bine și a se înavuți. Aceasta însă nu aduce nici un folos nimănui și am putea înșira: pe lângă cele arătate aici în acestă a VIII-a poruncă Divină mii de exemple, care arată limpede, că cel ce nu adună averea prin muncă cinstită, acela nu știe nici a o cruța, și că, averea străină nu-ți ticnește, te neliniștește și nu sporește.

Un vechi proverb al înțelepciunii străbunilor noștri zice: „Sârguința, țese pânza"; și noi mai adăugăm cuvintele Dumnezeieștii Scripturi: *„Că un om în agonisirea averii ajută pe altul"* (Is. Sir. 40, 24). Acestea avându-le înaintea noastră pururea, fiecare după starea și chemarea sa, să-și împlinească cu toată sârguința datoriile sale; pâinea de toate zilele și averea sa să și-o agonisească însuși cu mijloacele acelea care sunt mai iertate, mai cinstite și mai curate, căci mai gustoasă este pâinea goală mâncată în pace, decât bucate scumpe adunate cu nedreptate.

Împ. Ahab voia să aibă via lui Nabot. Nabot însă i-a zis: „Să mă ferească Dumnezeu de a-ți da eu ție moștenirea părinților mei". Atunci Ahab s-a întristat foarte și s-a mâniat. Izabela, soția lui Ahab,

prin martori mincinoși, l-a acuzat pe Nabot de sacrilegiu, și cu consimțământul bărbatului ei, a poruncit, și bătrânii cetății l-au condamnat la moarte pe nevinovatul Nabot și l-au ucis cu pietre. După moartea lui Nabot, care n-avea moștenitori, Ahab a luat în posesiune via rămasă. Păcatul s-a răzbunat groaznic. De via aceea n-a avut parte nici Ahab, care a murit curând după aceea, ucis în război, pierzându-și tronul său, nici Izabela, care a fost ucisă, și al cărui trup l-au mâncat câinii și i-au lins și sângele vărsat chiar în locul acela care fusese împroșcat cu sângele nevinovatului Nabot (3 Împ. 21; 22; 4 Împ. 9, 30-7; 10, 17-30). Dară, pentru a ne feri de nedreptăți, trebuie să ne ferim mai întâi de trândăvie, care este izvorul tuturor răutăților, căci din trândăvie se naște: invidia, ura, răzbunarea, beția, risipa, necumpătarea, minciunăriile, viclenia, înșelăciunea, furtul, uciderea și altele. Pe lângă acestea, furul se înșeală și pe sine, răpindu-și mult mai mult decât aproapelui său, adică: onoarea sa, pacea conștiinței sale, și plăcerea lui Dumnezeu. Furul, când pe aproapele său îl păgubește de un bine vremelnic, în același timp se jefuiește pe sine de binele veșnic. Pe lângă această groaznică păgubire, mai vine și împrejurarea că nimic nu este atât de secret ca să nu se descopere, și prin urmare el pierde și cele furate și libertatea sa personală. *„Mai bine puțin și în frica lui Dumnezeu, decât mult și în neodihnă..."* (Is. Sir. 15, 10). Mai bine sărac și curat, decât bogat cu păcat (Prel. d. I. Șteffaneli).

FURI PEDEPSIȚI DE DUMNEZEU



arcinile zdrobitoare ce-i apasă pe furi și pe cei care țin în casa lor lucruri răpite sau găsite din averea aproapelui lor, sunt insuportabile, fiindcă pe lângă greutatea păcatului, mai apasă și mânia lui Dumnezeu. Cămătarii, înșelătorii, răpitorii, furii, și agonisitorii prin felurite nedreptăți ai averii lor, au fost groaznic pedepsiți. Spre o mai bună cunoștință a înfricoșatelor urmări ale acestui păcat, îndreptarea multora după Dreptarul Ortodoxiei divine, mai dăm aici și aceste întâmplări grăitoare:

Păgubașul ciopârțit înviat și hoțul ucigaș pedepsit. Un negustor drept-credincios din pământul Isauriei, venind în Alexandria după negustorie, a auzit de minunile și de tămăduirile cele

multe, ce se făceau în Biserica Sfântului Mina, și a zis întru sine: „Mă voi duce dar și eu, și mă voi închina Cinstitelor Moaște ale Sfântului Mucenic, și voi duce un dar în Biserica lui, ca Dumnezeu să-mi fie milostiv, prin rugăciunile răbdătorului Său de chinuri". Sculându-se, a plecat, luând cu sine o pungă plină cu galbeni. Ajungând la un iezer, format din revărsarea mării, a aflat o trecătoare și a venit la locul ce se zicea Locsonita; și ieșind la țărm, își căuta loc unde să se odihnească peste noapte că era seară. Aflând o casă, a zis gazdei: „Prietene, fie-ți milă și mă primește în casa ta, ca să rămân aici, fiindcă a apus soarele și mă tem a merge singur pe cale, căci n-am tovarăș care să călătorească cu mine". Cel cu casa a zis: „Intră, frate, și rămâi aici, până se va face ziuă". Intrând oaspetele în casă, s-a culcat și a adormit. Cel cu casa, văzând la oaspete punga cu galbeni, a râvnit spre dânsa, și îndemnat fiind de diavolul a gândit să ucidă pe oaspetele său, ca să ia aurul. Astfel gândind, s-a sculat pe la miezul nopții și l-a sugrumat cu mâinile sale, apoi tăindu-l bucăți, a pus acestea într-o coșniță, pe care ascunzând-o în cămara sa cea mai dosnică, căută un loc foarte retras, unde să îngroape pe cel ucis.

Făcând el acestea, s-a arătat mucenicul lui Hristos Mina, șezând pe cal, venind ca un ostaș de la împăratul, și intrând pe ușă în casa ucigașului îl întrebă despre oaspetele cel ucis. Ucigașul tăgăduind a zis către Sfântul: „Nu știu ce spui, stăpâne, n-a fost la mine nimeni". Sfântul pogorându-se de pe cal, a intrat în casa cea ascunsă, și aflând coșnița, a tras-o afară, și a zis către ucigaș: „Ce este acesta?" Gazda înfricoșându-se, s-a aruncat la picioarele Sfântului tremurând... Sfântul alcătuind bucățile celui tăiat, și rugându-se, a înviat pe cel mort. După aceea a zis către cel înviat: „Dă slava lui Dumnezeu". Găzduitul ucis sculându-se ca din somn, și cunoscând ce a pătimit de la cel cu casa, a proslăvit pe Dumnezeu, mulțumindu-I, și închinându-se până la pământ ostașului care se arătase. Sfântul luând aurul de la ucigaș, l-a dat omului înviat zicându-i: „Mergi în calea ta cu pace". După aceea întorcându-se către ucigaș, l-a certat și l-a bătut, iar acela cerea iertare. Sfântul dându-i iertare, și rugându-se pentru dânsul, a încălecat pe cal și s-a făcut nevăzut de la ochii lui (V. Sf. 11 N-brie.).

Creștinul hoț pedepsit; iar evreul despăgubit. Un evreu oarecare, avea ca prieten un creștin. Deci ducându-se evreul într-un loc departe, a dat prietenului său spre păstrare o lădiță cu o mie de galbeni; apoi evreul a zăbovit câtăva vreme într-acea latură, în care

se dusese; iar creștinul a gândit în inima sa, ca să nu mai dea înapoi galbenii evreului, când se va întoarce, ci să-i tăinuiască, ceea ce a și făcut. Căci venind evreul, a cerut la creștin să-i dea galbenii ce i-a încredințat spre păstrare. Iar creștinul a tăgăduit, zicând: „Nu știu ce grăiești, căci nu mi-ai dat nimic". Evreul auzind aceasta s-a mâhnit și s-a deznădăjduit de aurul său, dar a zis creștinului: „Frate, nimeni nu știe de aceasta, fără numai Unul Dumnezeu, și dacă tăgăduiești aurul cel dat ție spre păstrare, zicând că nu l-ai primit, apoi să spui aceasta cu jurământ. Deci să mergem în Biserica Sfântului Mina, și acolo jură-te că n-ai luat de la mine lădița cu o mie de galbeni". Și au mers împreună, unde creștinul s-a jurat înaintea lui Dumnezeu, că n-a luat de la evreu aurul spre păstrare. După sfârșitul jurământului, au ieșit amândoi din Sf. Biserică, și când au încălecat pe caii lor, a început calul creștinului a se speria, încât nu mai era cu putință a-l ține; căci rupând frâul a fugit și a aruncat la pământ pe stăpânul său. Căzând creștinul de pe cal i-a ieșit inelul din deget și o cheie din buzunar. Apoi sculându-se, a prins calul și l-a îmblânzit; și încălecând iarăși mergea împreună cu evreul.

Ajungând la un loc, a zis creștinul către evreul: „Prietene, iată, locul este frumos, să descălecăm de pe cai, ca să mâncăm". Și descălecând au slobozit caii să pască; iar ei au început a se ospăta. Și după puțin, creștinul a văzut pe sluga sa, că venise și sta înainte-i, ținând într-o mână lădița evreului, iar în cealaltă inelul cel căzut din degetul său și cheia; și văzându-l s-a spăimântat. Apoi a zis către slugă: „Ce este aceasta?" Sluga a zis: „Un ostaș înfricoșat, călare, a venit la stăpâna mea, și i-a dat cheia și cu inelul, și-a zis către dânsa: „Trimite în grabă lădița evreului, ca să nu cadă bărbatul tău în primejdie". Deci mi-a dat mie acestea, ca să ți le aduc, precum acela a poruncit". Iar evreul văzând, s-a înspăimântat de această minune, apoi bucurându-se s-a întors cu creștinul la Sf. Mina, și s-a închinat până la pământ, cerând cu credință Sf. Botez, pentru o minune ca aceasta, pe care singur a văzut-o. Iar creștinul ruga pe Sfântul Mina să-i dea iertare, pentru că a defăimat legea lui Dumnezeu. Și amândoi au primit ceea ce au dorit: adică unul Sfântul Botez, și altul iertare; și au mers fiecare într-ale sale, bucurându-se si slăvind pe Dumnezeu și pe plăcutul Său, Sfântul Mina (V. Sf. 11 N-brie.).

Privitor la dreptate și răpiri, Dumnezeiasca Scriptură zice așa: „Binecuvântarea Domnului pe capul dreptului, aceasta îl îmbogățeș-

te și nu i se va adăuga lui întristare în inimă... Sunt care semănând ale sale mai mult fac. Sunt și care adunând cele străine sărăcesc. Cel ce vinde grâul scump îl blestează poporul; iar binecuvântarea este pe capul celui darnic...Cel ce-și zidește casă cu bani străini, asemenea este celui ce-și adună pietre de mormânt. Banii nedrepților ca pârâul va seca și ca trăznetul mare în ploaie va răsuna și va împrăștia... (Prov. S. 10, 22; 11, 24-26; Is. Sir. 2, 9; 40, 15).

Furii Bisericii s-au înecat în mare. Într-un ostrov ce se cheamă Paros, un arap, tâlhar de mare ce se chema Nizar, a vrut să ia dintr-o Biserică a Precistei, ce se afla în acel ostrov, o piatră frumoasă și s-o ducă la Crit și s-o închine idolilor. Acea piatră, cu rânduiala lui Dumnezeu, a crescut așa de mare încât nu încăpea să iasă pe uși. Iar acel arap mâniindu-se, a poruncit de au tăiat-o bucăți și au dus-o în corabie. Pentru aceasta s-au înecat în mare cu toții.

Înfricoșata pedepsire a furilor Bisericii. Unsprezece tâlhari venind la Biserica Cupiaticilor, voiau să fure și căutau vreme ca aceea cu prilej. Deci într-o noapte, când a venit palamarul la Biserică și a pus cheia la ușa Bisericii ca să descuie, tâlharii au ridicat securea sus ca să ucidă pe palamar și să-i ia cheia. În acea clipă li s-au luat mâinile și nici o putere n-au mai avut. Palamarul (paraclisierul) putând să intre astfel în Biserică, a luat o carte și s-a dus la chilia sa; iar tâlharii au mers de latura Bisericii de s-au rugat lui Dumnezeu și Precistei să le dea sănătate la mâini, cum au fost mai-nainte, și făgăduiau că de se vor însănătoși se vor pocăi, vor face milostenie și se vor ruga lui Dumnezeu și Precistei. La această rugăciune s-a arătat lor Precista și i-a dojenit pe ei, zicând: „Pentru acele fapte rele ce-ați vrut să faceți, jefuind Biserica și să omorâți pe sluga Mea, v-ați făcut vinovați și v-ați luat pedeapsa. Dar văzând întoarcerea inimilor voastre și făgăduința de a vă pocăi, de a da milostenie și de a vă ruga Fiului Meu și Mie, vă voi da vouă mâini ca și înainte vreme” și le-a poruncit să se îndrepteze, că de nu, va fi și mai rău. Și așa tâlharii s-au dus cu mâini sănătoase la casa lor. În timp de trei ani nu s-au pocăit, căci iarăși au prădat o Biserică în Moldova. Acolo i-au prins și i-au dus să-i ardă, și atunci au spus ei înșiși ceea ce s-a întâmplat la Cupiatici (Min. 274 și 343 a M. Domnului).



ZAHEU

Când prin Ierihon odată,
El trecea urmat de gloată -
Vine și Zaheu - mai mare
Peste vameși, om cu stare -
Îmboldit de-un dor nespus:
Ca să vadă pe Iisus.
Neputând să-L vadă însă
Peste lume-n juru-i strânsă,
Căci Zaheu cam mic era:
Într-un dud urcatu-s-a...

Când în dreptul lui sosi,
Domnul milostiv privi
Sus la el... Și-a zis din grai:
– „Dă-te jos, Zahee, hai;
„Căci în casa ta voiesc
Astăzi să Mă odihnesc".
El se dete jos grăbit
Și cu drag l-a găzduit.

Oamenii cârteau în dos:
-"Trase la un păcătos!"
Iar Zaheu smerit pășește
Spre Iisus... și glăsuiește:
- „La săraci dau, Prea-ndurate,
Avuția-mi jumătate.
Și vreun om de-am asuprit
Îndărăt i-oi da-mpătrit".

Domnul când îl auzi,
–„Iată!" mulțumit grăi,
„Și pe el de-acum îl am
Printre fiii lui Avraam.
Căci intrând în casa lui,
Astăzi, Fiul Omului:
„Mântui pe-acela care
Lunecase spre pierzare".

P. Dulfu



PORUNCA a IX-a

„SĂ NU MĂRTURISEȘTI STRÂMB ASUPRA APROAPELUI TĂU”



nima creștinilor buni tinde a deveni zilnic o cât mai luminată Biserică a lui Dumnezeu Celui viu; iar inima creștinilor ușuratici, devine atelierul Satanei, casă Mamonei, dimpreună și feluritelor deșertăciuni și strâmbătăți ale ei. Dumnezeu Creatorul, mult Milostivul purtător de grijă a mântuirii noastre, vrând a ne curăți de zgura, rugina și netrebniciile tuturor deșertăciunilor care pustiesc inimile creștinilor de zestrea bogățiilor Divine, ne hotărăște să ne părăsim de orice strâmbături ale gândului, cuvântului, activității noastre zilnice, zicând hotărâtor: **„Să nu mărturisești strâmb asupra aproapelui tău”**.

La această poruncă greșesc: aceia care mărturisesc strâmb și cu nedreptate, ca să păgubească, sau să facă rău fratelui lor; cei ce au păreri și prepusuri asupra fratelui lor (că minciuni sunt și acestea ale minții); cei ce râd de sluțirile cele firești ale minții, sau ale glasului, sau ale feței, sau a celorlalte membre ale trupului aproapelui, fiindcă nu este el pricina acestor sluțiri; și judecătorii cei ce fac judecată nedreaptă sau pentru căutarea la față, sau pentru daruri, sau pentru că nu cercetează bine lucrul. La aceasta încă greșește, de a sfătuit cineva, sau a îndemnat pe altul cu învrăjbiri nedrepte de a lua vreo dregătorie; de a putut să oprească învinuirile și mărturiile cele mincinoase și nu a voit; de poartă cuvinte și vești spre vătămarea aproapelui; de a osândit, sau a clevetit, sau a ascultat cu plăcere pe alții clevetind, sau a lăudat pe clevetitor, sau s-a lingușit și cu nedreptate a lăudat pe altcineva („Carte f. folositoare de suflet”, pg. 24-25; Ieș. 20, 16; 23, 1; 2 Lege 5, 20; Mt. 19, 18; Lc. 18, 20; Rom. 13, 9. Prov. Sol. 6, 16-19).

Mincinoșii se înfiază diavolului. „...În tablele legii, pe care le-a dat Dumnezeu lui Moise pe Muntele Sinai, a scris așa: „Să nu mărturisești strâmb asupra aproapelui tău, mărturie mincinoasă".

Aceasta este porunca a noua. În tablele Darului, adică în Sfintele și Dumnezeieștile Evanghelii, a scris Acelaș Dumnezeu: „...Ci să fie cuvântul vostru, așa, așa, și nu, nu; iar ce este mai mult decât acesta, de la cel viclean este". Acelaș și prin gura Sfinților Săi Apostoli a poruncit, zicând: „...Ci să fie vouă, așa, așa, și nu, nu, ca să nu cădeți în fățărie". Și, Dumnezeu, adică, acestea a legiuit, iar noi, fiindcă ne-am obișnuit gura la minciună, nici călcare de lege nu o socotim pe aceasta, nici ca pe un păcat nu o mărturisim pe aceasta, nici de conștiință nu ne mustrăm pentru aceasta. Vai nouă! o fraților! poate aceasta este fărădelegea călcâiului nostru, adică păcatul acela, pentru care temându-se Proorocul și împăratul David, zicea: *„Pentru ce mă tem în ziua cea rea? Fărădelegea călcâiului meu mă va înconjura"*(Ps. 48, 5). Pentru că noi ca pe un nimic nu-l băgăm pe el în seamă, însă este în multe chipuri și în multe feluri. Noi îl socotim pe acesta că este mic, dar el multă stricăciune ne pricinuiește nouă.

Vezi întâi chipurile minciunii, pentru că în multe feluri grăim, noi minciuna. Unul vorbește minciuna pe care a auzit-o de la altul, și a crezut-o ca pe un adevăr. Și acesta este cel ce minte, sau purtătorul de minciuni. Altul glumind și cuvântând în deșert, grăiește mii de minciuni în fiecare zi. Și la aceasta se potrivește numele celui în deșert cuvântător de minciuni. Altul se făgăduiește mii de lucruri, după aceea minte, și nimic nu săvârșește; și aceasta nu cu pricină binecuvântată, adică nu pentru zăticnirile ce au urmat, ci fără de pricină, și numai pentru că ori s-au lenevit, ori că și-a schimbat socoteala; și aceasta cu cuviință se numește făgăduitor mincinos. Altul plăzmuiește minciuni, și acesta este plăzmuitor de minciuni. Și când plăzmuiește minciuna, prihănind pe aproapele său, se numește clevetitor. Iar când plăzmuiește mărturisind împotriva aproapelui său, se numește martor mincinos. Are minciuna și alte chipuri și mulți slujitori. Are minciuna și lățime mare si multă. Petrece în târg, locuiește la prăvălii, intră în case, se vâră în palatele împăraților și ale boierilor, stăruiește la divanuri, ori unde vei sta, acolo o afli pe minciună, are încăpere până și la Sfântul Altar. Pentru că și însuși oamenii cei sfințiți cu preoție, uneori mint. Minciuna iese dintr-o gură, și ajunge în mii de guri. Minciuna se vorbește, se scrie, se

tipărește în cărți, se citește, trece din cetate în cetate, înconjură toată lumea. Deci cine poate să scrie, sau să povestească câtă vătămare pricinuiește minciuna? Aceasta vatămă și pe cel ce o spune; pricinuiește pagubă și la cel ce o aude. Cel ce vorbește minciuna, acela este urât de toți, necinstit, cu prepus. Cere împrumut, dar nimeni nu se încredințează lui; se făgăduiește dar pe nimeni nu poate să încredințeze, scrie zapis, dar toți se îndoiesc. Al omului mincinos și cuvântul este cu prepus, și scrisoarea cu îndoială, și însuși jurământul fără de credință. Mincinosul, uneori spune și adevărul, dar nimeni nu-l crede. Iar cel ce ascultă minciuna, și se întemeiază pe dânsa, acela uneori paște vânturi, adică se ostenește în deșert și fără de folos, alteori își pierde averea, alteori își primejduiește viață, alteori își vatămă însuși sufletul său.

Minciuna de multe ori pierde cetăți întregi, și tulbură împărății; pe prieteni îi face vrăjmași, face priciri între rudenii, desparte bărbat de femeie și femeie de bărbat, minciuna dezbină și pierde și pe însăși mădularele Bisericii. Căci câți dezbinați auziți, eretici și necredincioși, nimic alta nu i-au stricat, fără numai minciuna, adică învățătura cea mincinoasă a începătorilor lor de eresuri, sau cărțile mincinoșilor.

Dumnezeu Cel preamilostiv, Care știe câtă stricăciune pricinuiește minciuna neamului omenesc, și cât de necesar este adevărul pentru întemeierea și creșterea Bisericii, pentru întărirea cetăților și a împăraților, pentru viețuirea cea bună a obștei, și pentru pacea rudeniilor și a prietenilor, pentru buna sporire a toată unirea și tovărășia, și pentru starea cea bună a fiecărui om, nu numai a legiuit aceasta, adică, nu grăiți minciună unul către altul, ci și înfricoșat a pedepsit pe oarecare mincinoși, ca să înfricoșeze inimile oamenilor, și să-i plece pe ei să se depărteze de păcatul diavoleștii minciuni.

Faraon, împăratul Egiptului, de trei ori călcându-și făgăduința sa, de trei ori a mințit. Întâi, când broaștele au acoperit Egiptul; a doua, când muștele cele câinești au căzut în palatele lui și a oamenilor lui; a treia, când grindina a bătut tot Egiptul, de la om până la dobitoc. De trei ori a zis că va trimite poporul lui Israil în pustie, ca să slujească Domnului, și de trei ori călcându-și făgăduința, a mințit, și nu i-au trimis pe ei. Și ce a pătimit acest făgăduitor mincinos, știut este tuturor și arătat. *„Întorcându-se apa, zice Dumnezeiasca Scriptură, a acoperit carele și călăreții, și toată puterea lui*

Faraon, pe cei ce mergeau înapoia lor prin mare. Și n-a rămas nici unul dintr-înșii" (Ieș. 14).

Proorocul Elisei a curățit pe Neeman Sirianul de lepră. Neeman, spre răsplătirea facerii de bine, i-a adus daruri. Iar Elisei, nici într-un chip n-a voit ca să ia nici măcar câte de puțin ceva și din darurile lui. Ghiezi, sluga lui cea vicleană, care a și văzut și a auzit toate, luând împreună cu el și doi bărbați, alergă în urma lui Neeman boierul, și îi zise lui: „Domnul meu m-a trimis zicând: iată au venit către dânsul doi copilași de Prooroci, dă-le lor un talant de argint, și două rânduri de haine. Iar Neeman crezându-l, cu bucurie a dat în loc de un talant, doi, și două rânduri de haine la bărbații aceia. Și luându-le pe acestea Ghiezi, le-a ascuns în loc întunecos; după aceea venind a stat înaintea lui Elisei, iar Elisei, prin Darul cel mai-nainte văzător, cunoștea toate cele ce Ghiezi a vorbit și a făcut. „Ghiezi - îi zice lui - de unde vii?" Atunci Ghiezi răspunzând, a grăit minciună; și a zis: „N-a mers sluga ta încoace și încolo". Acestea auzind Elisei, întâi l-a mustrat, zicându-i: „Ghiezi, pentru ce spui minciună, socotești că eu nu știu câte ai făcut? Tu gândești cum că inima mea n-a mers împreună cu tine?" Apoi l-a blestemat pe el zicându-i: „Și lepra lui Neeman se va lipi de tine și de sămânța ta, în veac". Și a ieșit de la fața lui plin de lepră ca zăpada" (4 Împ. 5). Ascultați și alta, mai înfricoșată:

La începutul propovăduirii credinței celei creștinești, toți creștinii o voință având, aveau un suflet și o inimă, și toate lucrurile de obște. Căci câți credeau, vânzându-și moșiile, aduceau banii, și îi puneau la picioarele Apostolilor. „Atunci un om oarecare, anume Anania, vorbindu-se cu femeia sa Safira, au vândut o țarină ce aveau, și venind întâi Anania a pus la picioarele Apostolilor numai o parte oarecare din prețul țarinii (F. Ap. 5). Iar Petru a zis către el: „Ananie, pentru ce a umplut Satana inima ta, și ai mințit Duhului Sfânt? Țarina și prețul ei întru a ta stăpânire erau: pentru ce ai voit a minți?" Și auzind Anania cuvintele acestea, căzând a murit, și s-a îngropat acolo. Iar după trei ceasuri a venit și Safira, neștiind de moartea bărbatului ei. Și a întrebat-o Petru zicând: „Spune-mi întru atâta ați vândut țarina?" Iar ea a răspuns: „Așa, cu adevărat, întru atâta". Atunci a zis către dânsa Petru: „Pentru ce te-ai unit cu bărbatul tău ca să grăiești minciună, și să ispitești pe Domnul? Iată, cei ce au îngropat pe bărbatul tău, aceștia te vor duce și pe tine la

mormânt". Iar ea auzind acestea, a căzut îndată la picioarele lui, și a murit. Deci, cine auzind acestea nu se înfricoșează și nu urăște minciuna, și nu fuge de dânsa, ca de fața focului?

„Dar pentru ce, zic oarecare, atunci Dumnezeu atât de aspru a pedepsit pe mincinoși, iar acum nicidecum nu-i pedepsește, măcar că și mai multe și mai vătămătoare minciuni grăiesc?" Pentru ce? Pentru că este altă viață, adică ceea ce va să fie, care este rânduită pentru răsplătirea lucrurilor. Dumnezeu a pedepsit atunci pe oarecare și în viața aceasta, ca să cunoască oamenii cât urăște El minciuna, și cât se mânie asupra mincinoșilor, și să aibă pilde simțite ale pedepselor minciunii. Apoi, cine este încredințat pentru aceasta, cum că și în vremurile noastre mincinoșii rămân nepedepsiți în viața aceasta? Se muncesc mult poate și se pedepsesc, dar nicidecum nu simt pricina pedepsei. Uneori ne împresoară pe noi de năprazină boală prea grea și nevindecată, alteori se face pierderea averilor noastre, alteori ne urmează pagube unele după altele, însă noi nevrând să ridicăm ochii la cer, ci pironindu-i pe ei în pământ, aflăm alte pricini primejdiei noastre firești.

Dar răspund oarecare, și zic: „Cum că minciună au spus și moașele înaintea lui Faraon, când păzeau vii pruncii cei de curând născuți ai evreilor, și Dumnezeu le-a binecuvântat (Ieș. 1). „Și bine, zice, a făcut Dumnezeu moașelor". Minciună a spus și Raav desfrânata când a ascuns iscoadele (Is. N. 2), însă Ierihonul s-a stricat, iar ea și casa ei s-a mântuit (Is. N. 6). Minciună a grăit Avraam, zicând: „Cum că Sarra îi este lui soră" (Fac. 20). Această minciună a spus-o și Issac pentru Reveca femeia lui (Fac. 26). Minciună se pare că a grăit și Ap. Pavel, când a zis: „N-am știut, fraților, că este Arhiereu" (F. Ap. 23). Pentru că un om ca acesta, în ce fel era Dumnezeiescul Apostol, foarte de crezut este, cum că el cunoștea pe Arhiereul neamului său.

Avraam n-a spus minciună, căci cu adevărat, Sarra soră îi era lui de tată, dar nu și de mamă. Asemenea nici Isaac n-a mințit, pentru că Reveca îi era lui rudenie, și pe rudenii în vremea aceea le numeau surori. Iar cum că Pavel a mințit, nici o dovadă nu avem. Și precum de crezut este, cum că cunoștea pe Arhiereul neamului său, așa de crezut este cum că nu-l cunoștea pe el. Și fiindcă amândouă sunt de crezut, și adeveriți suntem, cum că minciună niciodată n-a grăit Pavel, Dascălul adevărului, care și pe alții învăța și zicea: „Pentru aceea lepădând minciuna grăiți adevărul fiecare, cu vecinul său"

(Efs. 4). Credem că neștiind cu adevărat, că Anania este Arhiereu, a zis acestea, n-am știut, fraților, că este Arhiereu. Pentru aceasta a grăit adevărul. Iar numai femeile, adică moașele, și Raav desfrânata, au grăit minciună. Însă una, că aceasta a fost mai-nainte de propovăduirea Evangheliei, și mai-nainte de a împlini Iisus Hristos și a face desăvârșită lege lui Moise; a doua, acele femei neînvățate fiind, și mai vârtos Raav ceea ce era de altă credință și de alt neam, nu știa, că Dumnezeu urăște și pierde pe toți cei ce grăiesc minciuna (Ps. 5). A treia, moașele, zice Dumnezeiasca Scriptură, n-au ascultat porunca împăratului, fiindcă s-au temut de Dumnezeu, și păzeau vie pe partea bărbătească, faptă bună au socotit ele minciuna; iar Raav a auzit câte minuni a făcut Dumnezeu pentru Israil, și a crezut în Dumnezeu. Pentru aceasta i s-a socotit ei ca o datorie netrecută păzirea iscoadelor; a patra, moașele au mințit ca să păzeasca pe pruncii cei fără de răutate de moartea cea nedreaptă, și să nu piardă neamul lui Israil; iar Raav a grăit minciună, ca să mântuiască pe poporul cel iubit al lui Dumnezeu, și împreună cu poporul și pe sineși și pe toată casa ei. Pentru aceea Dumnezeu a socotit dreptate minciuna acestor femei, precum și omorârea ce a făcut Finees, pentru care s-a scris: *„Și a stat Finees, și L-a îmblânzit, și a încetat bătaia, și i s-a socotit lui în dreptate, în neam și în neam, până în veac”* (Ps. 105, 30-1). Și, femeile acestea mai-nainte de adevărul cel evanghelicesc mințind pentru mântuirea lui Israil, au dobândit milă de la Dumnezeu; iar noi, cei ce după luminarea cea evanghelicească grăim minciună, sau din rea obișnuință, sau pentru câștigul nostru cel vremelnic, sau și spre vătămarea fraților noștri, ce alta așteptăm? fără numai Dumnezeiasca urgie.

„Dar cine poate, zice-ți voi, în lume aflându-se, să se depărteze de minciună? De nu vei spune minciună, nici vinzi, nici cumperi, nici te îndatorezi, nici povățuiești, nici alt lucru nu poți săvârși”. După cuvintele acestea, Dumnezeu a legiuit lucrurile cele ce nu sunt cu putință? Acesta, Care știe nu numai ce se face în lume, ci și ce socotește fiecare din cei ce sunt în lume, a legiuit și a zis: *„...ci să fie cuvântul vostru așa, așa, și nu, nu”* (Mt. 5). Deci, sau această poruncă a lui Dumnezeu este cu putință, sau Dumnezeu este vrăjmaș mântuirii oamenilor. Cea de-a doua este minciună, cu neputință, hulă, deci cea dintâi este adevărată, cu putință, și bine-cinstitoare.

Și vedem arătat, cum că nu numai cu putință este această po-

runcă a lui Dumnezeu, ci și cum că cel ce nu grăiește minciună adică iubitorul de adevăr, trăiește în lume cu cinste și cu bună sporire, iar mincinosul, cu necinste și cu ticăloșie. Iubitorul de adevăr grăiește și toți îl cred; mincinosul grăiește, și nimeni nu-l crede; a iubitorului de adevăr și tocmeala este fără de bănuială și schimbările adevărate, și tovărășia cea negustorească bine primită, iar a mincinosului, și la tocmeala lui ai bănuială, și pentru schimburile lui te îndoiești, și la negustorie cu anevoie îl primești. Iubitorul de adevăr este cinstit, iubit și dorit; mincinosul, necinstit, urât, și tuturor nesuferit. Și acestea sunt cele vremelnice; însă ascultați și pe cele veșnice; iubitorul de adevăr este rob al lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este Adevărul: *„Eu sunt Calea, Adevărul și Viața"* (Ioan 14). Mincinosul este rob al diavolului, pentru că tatăl și aflătorul minciunii este diavolul. El când grăiește minciuna, din ale sale grăiește, pentru că mincinos este și tatăl ei, adică tatăl minciunii. El întâi a născut minciuna și a grăit-o la urechile strămoșilor noștri. De aceea este hotărârea cea înfricoșată, pe care o citim la Apocalipsul Evanghelistului Ioan. Acesta numără mincinoșii împreună cu câinii, cu vrăjitorii, cu curvarii, cu ucigașii și cu închinătorii de idoli, și îi scoate afară din Împărăția Cerurilor. *„Afară, zice, câinii, vrăjitorii, curvarii, ucigașii, închinătorii de idoli, și tot cel ce iubește și face minciună"* (Apc. 22). Deci, o fraților! de nu aveți grijă pentru cinstea și starea cea bună în lume, întristați-vă dar pentru sufletele voastre, și lepădând minciuna, grăiți adevărul fiecare cu vecinul său. Când socotești adevărul, atunci sufletul tău unindu-se cu Dumnezeu, se umple de lumină și de veselie; când mintea ta împletește minciuni, atunci sufletul tău se face rob al diavolului, și se umple de întuneric și de necaz. Când gura ta grăiește adevărul, atunci te folosești și pe tine și pe aproapele tău. Dumnezeu a făcut gura ta, buzele tale și limba ta, spre slavoslovia și lauda Lui, deci nu le spurca pe ele prin necurăția minciunii, întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor, Amin (Din „Kiriakrodromiu", pg. 261-267).

Jurământ fals. În Tg. Neamț era un evreu, negustor bogat și cu multă cinste. Toată lumea îl cunoștea și toți sătenii de primprejurul Târgului la el trăgeau când veneau să-și cumpere cele necesare gospodăriei. Acest evreu însă, avea un obicei rău. Pentru nimica toată se jura, spunând: „Să n-am parte de ochii mei", ori avea drep-

tate ori n-avea, ori vindea cu câștig mic ori cu câștig mare, el tot zicea vorba aceasta. S-a jurat mulți ani acel evreu, până când, într-o bună zi, chiar s-a simțit că nu mai vede. A plâns, s-a căutat la toți doctorii, însă zadarnică i-a fost cheltuiala.

Acum merge cu bastonul în mână și cercetează drumul ce-l face, să nu greșească, căci nu vede, și fiecăruia îi spune să nu jure pe ochi - căci iată ce a pățit el.

Iubiți cititori, nu vă jurați pentru nimica și mai cu seama nu vă blestemați unul pe altul. Părinți, nu vă blestemați copiii, căci blestemul vostru se prinde și veți avea mare supărare (Pr. Gh. Maxim).

Privind ca într-o oglindă în hotărârea poruncii acesteia Divine, și la feluritele noastre slăbiciuni, abateri și îndărătnicii, după o bună cercetare a conștiinței, să mărturisim înaintea lui Dumnezeu și a ministrului Său, Duhovnicului nostru, orice am greșit și păcătuit, după întrebările ce urmează:

1. Am mărturisit strâmb asupra aproapelui meu înaintea oamenilor?

Înfierea duhovnicească, prin care devenim fii ai Tatălui Ceresc, se întemeiază pe păzirea făgăduinței date la Sf. Botez și pe mărturisirea adevărului. În acest scop suntem datori a ne feri din răsputeri de a grăi minciuni asupra aproapelui, de a-i știrbi cinstea prin grăirea de rău, provenită din vreo răutate sau din dorința de izbândire (răzbunare). Fiecare dintre noi creștinii suntem, datori să înlăturăm orice patimă care ne-ar putea clinti, ba chiar și prăbuși de pe această temelie de piatră a mărturisirii adevărului, ca să nu devenim fii ai diavolului, asemenea iudeilor, pe care îi înfrunta Mântuitorul, zicând: „Voi din tatăl vostru diavolul sunteți și toate poftele tatălui vostru voiți să le faceți: acela ucigător de oameni a fost din început și în adevăr n-a stat, că nu este adevăr în dânsul. Când grăiește minciună din ale sale grăiește; că mincinos este și tatăl ei (al minciunii), (Ioan 8, 44; Mărt. Ort. pg. 182).

„Iată, mâna Domnului nu este prea scurtă ca să mântuiasca și urechea Lui prea tare ca să nu audă. Ci fărădelegile voastre au fost zid de osebire între voi și între Dumnezeul vostru, și păcatele voastre ascuns-au Fața Lui de voi, ca să nu vă audă.

Căci mâinile voastre sunt spurcate cu sânge și degetele voastre cu fărădelegi; buzele voastre grăiesc cuvinte mincinoase și limba

voastră strâmbătate. Nimeni nu cheamă în sprijinul său dreptatea și cu cinste nici un judecător nu hotărăște; ci toți își pun nădejdea în lucruri deșarte și vorbe fără rost: zămislesc silnicia și nasc păcatul. Clocesc ouă de șarpe și țes pânză de păianjen: cine mănâncă din ouăle lor, moare, și din cele sparte ies năpârci. Din pânza lor veșminte nu se pot face și cu lucrul făcut de mâna lor nu se acopăr, căci lucrul lor este lucru rău, fapte silnice în mâinile lor. Picioarele lor aleargă spre fărădelegi, grabnice să verse sângele nevinovat, cugetele lor sunt cugete viclene, în calea lor sălășluiesc pustiirea și prăpădul. Nu cunosc drumul păcii și pe urmele lor nu-i nici o dreptate, cărările lor sunt întortochiate; și cine pornește pe ele nu știe de pace. Pentru aceasta judecata este departe de noi și dreptatea nu ne ajunge. Noi așteptăm lumina, dar iată întunericul; așteptăm revărsatul zorilor, dar umblăm în beznă. Umblăm de-a bâjbâitul ca orbii pe lângă zid; ca și cei fără ochi bâjbâim mereu, ne poticnim în miezul zilei, ca și pe înserate; sănătoși, dar suntem ca niște morți. Mormăim toți ca urșii, gemem ca porumbița, așteptăm dreapta hotărâre, dar nu este: mântuirea, dar ea este departe de noi (Is. 59).

Păcatele se înmulțesc... necredința și tăgada Domnului, căderea de la credința lui Dumnezeu, grăirea minciunii și răzvrătirea, născocirea și cugetarea de fapte viclene, judecata și dreptatea sunt lăsate la o parte, adevărul se poticnește în public și fapta cinstită n-are loc. Credinciosia nu mai e, și cel ce se dă la o parte din calea răutății, e sfărâmat. Nu mai e dreptate și adevăr! Dumnezeu a văzut și S-a mâniat, și-i gata să se răzbune... (Is. 59).

Pentru a fi și rămâne fii ai lui Dumnezeu, suntem datori a sta și a rămâne statornici pe temelia mărturisirii adevărului curat: *„Să fie cuvântul vostru ce este da, da, și ce este nu, nu; iar ce este mai mult decât aceasta, de la cel rău este... Lepădați minciuna și grăiți adevărul fiecare către aproapele său..."* (Efs. 4, 25). Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, este Adevăr; iar tatăl minciunii e diavolul... Orice persoană, familie, societate, țară, în care va lipsi virtutea mărturisirii adevărului, devenind cloacă minciunăriilor, va avea soarta turnului lui Babel și al Babilonului, aici pe pământ; iar dincolo de mormânt se vor prăbuși în iezerul de foc în veci (Ioan 8, 44; Fac. 11, 1-10; Apc. 21, 3; 22, 15).

Despre împărtășirea unor lucruri, a căror cunoștințe ar putea păgubi sufletește sau trupește pe aproapele, (d. ex. pe cei slabi și nevârst-

nici), sunt valabile principiile stabilite privitor la evitarea scandalurilor. Aici în caz de întrebări stăruitoare va fi nevoie a încuraja, dar totdeauna cât timp un răspuns nu se poate evita, trebuie a păzi regula de a descoperi adevărul însuși, dacă și nu adevărul pur și întreg; însă niciodată nu trebuie a spune afirmativ neadevărul (Is. Sir. 19, 10).

Două minciuni. Doi ucenici de meseriaș, Iosif și Andrei, treceau odată pe lângă o grădină cu varză dintr-un sat. „Ia vezi", zise Iosif, „ce căpățâni grozave de varză sunt pe-aici!" „Acestea?" zise Andrei, cu dispreț, „astea nu sunt așa de mari. În călătoriile mele am dat, frate, de-o căpățână de varză, care era mult mai mare decât casa parohială de colo!" Iosif, care era căldărar de meserie, îi răspunse: „O fi fost foarte mare. Dar vezi, și eu am lucrat odată la o căldare, care era cât Sf. Biserică". „Dar, pentru Dumnezeu", strigă Andrei, de ce treabă era o căldare așa de mare?" Iosif răspunse: „Ca să fiarbă în ea căpățâna de varză, pe care o văzuși tu!" Andrei răspunse rușinat: „Acum înțeleg! - Tu spui totdeauna adevărul, iar acum ai zis un neadevăr numai pentru ca să mă faci de râs cu minciuna mea boacănă și lăudăroasă. Ai dreptate, căci: Cărui numai minciuni spune, îi răspundem cu minciune (I. M. C. ist. 18).

Minciuna crește dar se sparge. Minciuna este sământa cea rea, neghina cea spurcată a diavolului. Și, vai, cât de repede încolțește și crește această sământă spurcată. Întocmai cum crește bulgărul de zăpadă pe care-l pornesc iarna copiii - așa crește și minciuna. Crește minciuna pentru că este un aluat diavolesc, care dospește mereu și alte minciuni. Crește minciuna pentru că ea n-are nici o temelie, ci trebuie proptită și sprijinită cu alte minciuni.

Cineva spunea că orice minciună, ca să poată sta în picioare, trebuie proptită cu alte șapte minciuni. Adică o minciună trage după ea alte șapte minciuni, iar când ai spus șapte minciuni, atunci socoteala iese așa: 7x7=49... adică, șapte minciuni trebuiesc proptite cu alte 49 minciuni... și mergând înainte pe calea asta a minciunilor, ți-ar trebui pe urmă un protocol întreg să aranjezi minciunile astfel ca să nu te încurci. Și pe urmă minciuna tot se sparge și te dă de gol. Întocmai ca bulgărul de zăpadă. Ca și bulgărul de zăpadă, din ce crește își pierde puterea, când a ajuns mai mare, deodată se sparge.

Un creștin adevărat, trebuie să stea de război și cu minciuna.

„Eu sunt Adevărul", zicea Mântuitorul (Ioan 14, 6). *„Şi nu vă minţiţi unii pe alţii, întrucât v-aţi dezbrăcat de omul cel vechi cu faptele lui"* (Cols. 3, 9).

Să nu uităm: într-un loc spune Sfânta Scriptură că între cei rămaşi afară, la poarta Ierusalimului Ceresc, erau şi mincinoşii. *„Afară sunt câinii, vrăjitorii, curvarii, ucigaşii, închinătorii la idoli, şi oricine iubeşte minciuna şi trăieşte în minciună"*. (Apc. 22, 15; Pr. I. Trifa, ist. 575)

Dragi creştini! nu cumva aveţi careva minciuna în obişnuinţa şi viaţa frăţiilor voastre? Lepădaţi grabnic acest aluat drăcesc din: inima, mintea, vorba şi vieţuirea frăţiilor voastre, ca să puteţi avea parte cu Dumnezeul Cel viu, Care-I Adevăr.

2. Am grăit minciuni cu viclenie, prin care am adus multora pagubă sufletească şi trupească?

Pedeapsa lui Dumnezeu vine peste tot cel ce răneşte pe fratele său sau pe aproapele său, cu sataniceasca sabie a vicleşugului şi minciunii: *„Pierde-vei pe toţi cei ce grăiesc minciună. Pe bărbatul sângiuirilor şi vicleanul îl urăşte Domnul... Fereşte-te de tot cuvântul strâmb... Deci grăiesc vouă - zice Mântuitorul - că pentru tot cuvântul deşert, care vor grăi oamenii, vor să dea seamă de dânsul în ziua Judecăţii... Omul cu doua limbi primejduieşte pe fratele, prietenul şi pe aproapele său. Nu voi spune nici o minciună..."* (Ps. 5, 6-7; Ieş. 23, 7; Mt. 12, 36; 7, 6; 23, 33; copm. loc. 1, 19; 3; Prov. S. 11, 13).

Paguba sufletească făcută aproapelui prin sminteala ce i-am cauzat, trebuie să căutăm, după puteri, a o repara: prin sfătuiri, exemple bune şi rugăciuni. Orice amănunte în această privinţă, se determină după firea particulară a scandalului dat. Deasemeni suntem îndatoraţi la restituire, ce priveşte daunele materiale ivite aproapelui din pricina unui scandal dat şi prevăzute ca urmări ale acestuia (Fac. 3).

Drăcescul paloş cu două tăişuri. Acest drăcesc cuţit infernal, are doua tăişuri: vicleşugul şi minciuna cu care diavolul şi slugile lui spirituale şi trupeşti, ucide pe oameni. Cu acest drăcesc cuţit au ucis şi ucid diavolii sumedenii de oameni din toate vremurile. Începând din Raiul pământesc până în prezent, şi cât va fi lumea, diavolii cu ortacii lui au hăcuit şi hăcuiesc mulţime de lume, sumedenii de oameni, pentru infernalul cazan al iadului.

În Raiul pământesc, diavolul, căzut din slava şi cinstea în care

fusese, văzând pe protopărinții noștri, Adam și Eva, în atâta fericire a desfătătorului Paradis, a vrăjmășuit cinstea, slava și fericirea în care-i așezase Dumnezeu. Nu putea suferi deloc să-i vadă așa. Fericirea lor, îl frigea groaznic pe diavolul. Zavistuindu-le fericirea, diavolul își sfărâmă capul cum să-i surpe din acea viețuire. Iscodind felurite mijloace drăcești în împlinirea infernalului scop, și văzând că nu-i reușește, întrebuințează acest cuțit drăcesc cu tăișurile satanice: vicleșugul și minciuna. De vicleșug s-a folosit camuflându-se sub chipul șarpelui, și de minciună amăgind pe Eva, că nu vor muri călcând porunca lui Dumnezeu; ci mâncând din pomul oprit, vor deveni dumnezei. „Șarpele era cel mai isteț decât toate vietățile de pe pământ. Și a zis (diavolul din) el; către femeie: „Adevărat este că a zis Dumnezeu să nu mâncați din pomii Raiului?" Femeia i-a răspuns: „Din tot pomul care este în Rai mâncăm; numai din rodul pomului (oprit), care este în mijlocul Raiului, a zis Dumnezeu: „Să nu mâncați dintr-însul, nici să vă atingeți de dânsul, ca să nu muriți". Atunci a zis (diavolul din) șarpele: „Nu veți muri, dar Dumnezeu știe că în ziua în care veți mânca dintr-însul, se vor deschide ochii voștri, și veți fi ca niște dumnezei, cunoscând binele și răul". Femeia amăgindu-se, a văzut că bine este să mănânce din pomul plăcut ochilor la vedere; și luând din rodul lui, a mâncat, și a dat și bărbatului său. Și s-a amăgit de a mâncat și el cu dânsa... Imediat după aceasta s-au văzut goi, rușinându-se, apoi înaintea lui Dumnezeu aruncând vina unul pe altul, s-au încărcat de blestem și au fost izgoniți din Rai, afară, în pământul blestemat, unde cu sudoarea feții, cu dureri și obide să-și mănânce pâinea, până se va reîntoarce în pământul din care a fost zidit. (Fac 3)

Diavolul satisfăcut, privind cu plăcere la suferințele protopărinților noștri, după ce au născut primii copii, Cain și Abel, și au crescut mari, a azvârlit drăcescul cuțit, cu cele două tăieturi, între ei, spre a pângări pământul prin vărsarea sângelui omenesc. Cain și Abel aduc jertfă lui Dumnezeu: Cain cel răutăcios, din roadele cele mai rele ale pământului, și Abel, berbecul cel mai bun din turmele oilor. Dumnezeu a primit jertfa lui Abel; iar pe a lui Cain a respins-o. Cain urăște de moarte pe fratele său; iar diavolul îi aruncă în inimă drăcescul cuțit, adică cu vicleșugul și minciuna, a-l scoate pe Abel de la părinții săi la câmp, unde l-a ucis (Fac. 4). Diavolul s-a simțit satisfăcut, jucând cu bucurie infernală împrejurul trupului ucis, a

jalnicilor părinți sfâșiați de durere, și a fraticidului Cain, pedepsit înșeptit de Dumnezeu.

Pe acest drăcesc cuțit, cu tăișurile vicleniei și ale minciunei, l-a băgat diavolul în casa psalmistului împărat David. După căderea lui David în îndoitul păcat: preacurvie și ucidere, din slobozirea lui Dumnezeu, diavolul aruncă distrugătorul său cuțit cu ambele tăișuri: vicleșugul și minciuna, în casa lui. Cu vicleșug și minciună fiul său Amon atrage în cursă pe Tamar, sora sa de tată și soră bună lui Avesalom, cu care se culcă și o batjocorește, după care o alungă din casa sa. Cu vicleșug și minciună, Avesalom cere pe Amon și pe ceilalți fii ai împăratului la un ospăț în casa sa, unde în toiul chefului, prin mâna slugilor sale, ucide pe fratele său Amon. După ce timp de cinci ani n-a văzut fața împăratului fiind pedepsit, văzându-se iertat și reprimit în familia împărătească a tatălui său David, 40 de ani a lucrat cu drăcescul cuțit, tăind cu vicleșugul și minciună pe popor de la credincioșia către tatăl său David și apropiindu-l de sine. Apoi cu vicleșug și minciună numindu-se împărat, s-a răsculat asupra tatălui său, l-a fugărit din palat și din Ierusalim prin pustiu, i-a batjocorit femeile (mamele lui vitregi) după sfatul lui Ahitofel, și s-a războit cu oștirea tatălui său până și-a găsit moartea, spânzurat de creanga unui bătrân copac, cu propriul său păr (2 Împ. 11-18).

Prin cuțitul drăcesc al vicleșugului și minciunăriei, satanica femeie Dalila despoaie pe Sam-



Diavolul vine și bate în ușa inimii omului, cu vicleșug și minciună, spre a-l amăgi să calce Cuvântul lui Dumnezeu și a i se robi lui. Așa a făcut vicleanul diavol în Rai, până ce a înșelat prin șarpe pe Eva și apoi prin Eva pe Adam, răsturnându-i din fericire în nefericire, din viață în moarte și din Raiul binecuvântat în pământul blestemat.

„Celui ce i se pare că stă, să ia aminte să nu cadă" (1 Cor. 10, 12).

son de puterea-i uriașă, dar odată cu moartea o lovește groaznica mânie Dumnezeiască, dimpreună cu complicii ei, 3000 de filisteni, care au pierit zdrobiți și terciuiți sub dărâmăturile uriașului edificiu surpat de Samson (Jud. 16).

Prin cuțitul drăcesc al vicleșugului și minciunăriilor, Izabela cu soțul ei împ. Ahab, ucide mișelește pe Nabot, jefuindu-l de moștenirea părintească. Mânia Dumnezeiască însă s-a dezlănțuit asupra lor cumplit, lovindu-i până la distrugerea completă. Ahab piere în război, Izabela, aruncată de la etaj, jos, se sparge ca un ou izbit de pământ, unde au mâncat-o câinii, și toată casa cu toți urmașii lor, până la unul, au fost dați pierzării. (3 Împ. 21; 22; 4 Împ. 9, 30-37; 10, 17-27)

Prin cuțitul drăcesc al vicleșugului și minciunăriei, Iuda Iscariotul, se taie din ceata Apostolilor, vinde și trădează pe Mântuitorul, dar mânia Divină îl fugărește până la îndoita moarte, prin spânzurare și prăbușirea în osânda veșnică (Ioan 6, 70-71; 13, 21-30; 26, 14-16; 21-25; 46-50; 27, 3-10; F. Ap. 1, 16-20).

Prin drăcescul cuțit al vicleșugului și minciunăriilor, lucrând: fariseii, cărturarii, saducheii, bătrânii, preoții, arhiereii, Caiafa și Ana, cu căpeteniile și poporul evreiesc și cu Pilat, contra Mântuitorului până ce L-au omorât pe Cruce, mânia Dumnezeiască s-a dezlănțuit asupra lor și i-a pedepsit groaznic, vremelnic și veșnic... Toate relele câte au făcut ei Mântuitorului și Bisericii Lui, acelea au căzut asupra lor, a Ierusalimului, Templului, țării și neamului lor, până în ziua de azi, și cât va fi lumea aceasta!

Prin cuțitul drăcesc al vicleșugului și minciunăriei, Anania și Safira, căutând a vicleni și a minți pe Sf. Apostol Petru, se taie din adunarea creștinilor, adică de la Biserica lui Dumnezeu, loviți de mânia Divină, cu moarte năprasnică, chiar acolo pe loc (F. Ap. 5, 1-11).

Prin drăcescul cuțit al vicleșugului și minciunăriei, Simon Vrăjitorul, convertit și botezat, vrând a cumpăra darul lui Dumnezeu cu bani, s-a prăbușit în groaznică moarte vremelnică și veșnică (F. Ap. 8, 9-24; V. Sf. și Cazania la 29 Iunie).

Prin drăcescul cuțit al vicleșugului și minciunăriilor, Irodiada cu Irod și Salomeia, urmărind, întemnițând și decapitând pe Sf. Ioan Botezătorul, mânia Divină i-a spulberat de pe scaunele împărătești în exil, unde au murit în neagră mizerie, de unde s-au prăbușit în iad (Vezi V. Sf. Cazania, Sinaxarele, Prologul la 29 August; Ist. Bisericească...).

Prin drăcescul cuțit al vicleșugului și minciunăriilor, împărăteasa

Evdoxia, dimpreună cu patriarhul Teofil și cu alți ierarhi și clerici, țese intrigi infernale contra Părintelui ei Duhovnicesc, Patriarhul Ioan Hrisostom, făcându-i multe și cumplite amărăciuni, până ce la exilat și omorât cu zile cu torturările purtării din loc în loc de ostași tirani, după draconica lor poruncă împărătească. Mânia lui Dumnezeu s-a răzbunat cumplit asupră-le, pierzând cu înfricoșate pedepse pe toți părtașii camarilei infernale (M. T. M. o. c. pg. 690).

Idolul minciună. Acum câțiva ani, o revistă a publicat chipul din pgina următore, sub care un poet a scris un „Imn minciunii", în care proslăvea, în cuvinte pompoase, pe această fiică a diavolului, care este minciuna. Într-adevăr, acest chip hidos are mulți „închinători". Zeița acesta are mulți credincioși, care o preamăresc și-i aduc jertfe „roada"buzelor lor.

Astfel gura, limba, darul minunat al vorbirii, cu care Dumnezeu a înzestrat pe om pentru folosul său și preamărirea Creatorului, a ajuns unealta Satanei, prin minciuna care stăpânește atâtea milioane de oameni. Este înfiorător să știi și să vezi cum atâțea oameni folosesc minciuna în legăturile lor cu alții, în afacerile, în prietenia lor, în căminul și viața lor.

Se minte pe tot locul: în palate ca și în bordei, în mătase ca și în zdrențe, la serbări ca și în șoaptă, în saloane ca și în piețe, în comerț ca și în politică, în birouri și la tribunale, în familie, la catedră, ba chiar și la amvoane, la ospețe și la înmormântări, minciuna își ridică fruntea semeață, spre cea mai mare rușine a omului care și-a stricat sufletul, primind prietenia acestui copil al Satanei.

Minciuna! Ce rău mare și ce mare păcat!

Mint cei mari, mint tinerii, ba chiar și pruncii. Și multa folosire a minciunii, a adus obișnuința cu ea, așa că nici nu se mai sinchisesc oamenii, consumând această pâine otrăvită.

Cititorilor și ascultătorilor! Nu cumva vă aflați și voi printre mulțimea idolatrilor de la picioarele acestui idol? Dacă voi folosiți minciuna în afacerile voastre sau în familia voastră; dacă în ceea ce privește credința și mântuirea nu vă întemeiați pe veșnicul adevăr al Cuvântului lui Dumnezeu, cu siguranță că vă aflați la picioarele acestei zeițe urâte, orice ați gândi voi.

Dacă tu tată de familie, aduci numai o parte din câștigul tău acasă, în timp ce o parte din bani i-ai băut și spui că numai atât ai câștigat... Dacă tu, mamă, spui copilului, ca să nu plângă, că o să

vină să-l ia ceea și ceea sau că-i promiți ceea ce nu-i vei da și nici nu ai... Dacă tu, copile, spui dascălului la școală că nu ți-ai făcut lecția, fiindcă ai fost bolnav, când n-ai fost, sau copiezi teza ca să capeți pe nedrept o notă bună... Când tu negustor, spui că ai cumpărat o marfă cu un preț și nu-i adevărat, iar tu funcționar, folosești timpul de birou acasă sau stând degeaba, minți. Toate acestea sunt minciuni, și prin ele vă așezați la picioarele ticăloase ale acestui idol și ale tatălui minciunii, care este diavolul.

Cuvântul lui Dumnezeu arată că mincinosul nu va rămânea nepedepsit; cine spune minciuni va pieri (Pros. S. 19, 5-9). *„Și nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu, ci partea lor va fi iazul de foc și cu pucioasă, adică moartea a doua"* (Apc. 21, 8-27; 22, 15).



Minciuna e zeul (idolul) la care se închină majoritatea lumii de azi.

Nu degeaba e scris dar în Cuvântul lui Dumnezeu să te lași de minciună și să spui, totdeauna, numai adevărul (Lev. 19, 11; Zah. 8, 16-17; Efs. 4, 25; Cols. 3, 9). Roada luminii stă în orice bunătate, în neprihănire și adevăr (Efs. 5, 9).

Este aceasta roada vieții tale, cititorule și ascultătorule? Trăiești tu în adevăr sau te mai folosești încă de minciună? Trezește-te, dragul meu, vezi ce păcat mare este minciuna, cu care te-ai folosit și în care ai trăit, fără nici o grijă! Pocăiește-te și mărturisește-ți păcatul la Duhovnic iscusit, împlinindu-ți canonul, făcând roade vrednice de pocăință, și întoarce-te la Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos, ca să primești iertarea, ștergerea greșelilor și păcatelor tale. Și de acum înainte trăiește în legătură cu Domnul nostru Iisus Hristos în adevăr, ca un fiu al luminii, al zilei, al lui Dumnezeu, supus și ascultător, ca să ai parte de învierea și fericirea acelora în a căror gură nu s-a găsit minciună (I. M.).

Pedeapsa păstorului mincinos. Ionel cel mincinos păzea oile în apropierea unui codru mare. Într-una din zile ca să facă o glumă proastă, strigă din toate puterile lui: „Vine lupul! Vine lupul!” Oamenii din satul învecinat săriră îndată cu securi și îmblăcii, voind să ucidă lupul. Dar nevăzând lupul nicăieri, se întoarseră acasă și Ionel râse de ei. A doua zi Ionel strigă iarăși: „Uite lupul! Uite lupul!” Țăranii veniră iar, dar mult mai puțini ca ieri, dar și aceștia se întoarseră necăjiți și clătinând din cap. A treia zi veni lupul cu adevărat. Ionel strigă acum mai grozav: „Ajutor! Ajutor! Lupul, Lupul!” Însă nu veni nici un singur țăran într-ajutor. Și lupul sfâșie pe cel mincinos. Cine-ncearcă odat-să mintă, nimeni nu-i mai dă credință.

Răsplata mincinosului. Nicu, un biet copil de cărbunar, ședea sub un copac în pădure și se văita, plângea și se ruga. Un domn mare fiind la vânat tocmai prin pădurea aceea, veni la dânsul și-l întrebă de ce plânge: „Oh”, zise Nicu, mama fuse greu bolnavă și tata m-a trimes acum la oraș, ca să plătesc spiterului banii care-i datorăm pentru leacuri, iar eu am pierdut pe drum banii cu pungă cu tot”. Domnul șopti ceva vânătorului său, scoase apoi o pungă de mătase roșie din buzunar, în care erau câțiva galbeni, și întrebă: „Nu-i asta punga pe care ai pierdut-o?” „Nu”, zise Nicu, „a mea era rea și nu au fost bani așa de frumoși în ea”. „Dar nu cumva-i asta?” zise vânătorul, și scoase o pungă zdrențuită din buzunar. „Ba da”,

exclamă Nicu, cuprins de bucurie. „Asta e a mea!" Vânătorul i-o dădu, iar domnul cel mare îi zise: „Deoarece văd că ești cinstit și drept, îți dăruiesc pe lângă aceea și punga aceasta cu galbeni".

Auzind un alt băiat, anume Avram, de pățania lui Nicu, se duse și el în pădure, tocmai când știa că e pe acolo domnul acela mare, și punându-se la rădăcinile unui brad, începu să hăulească cât îl lua gura: „Vai punga! vai de mine, punga mea! mi-am pierdut punga!" Domnul veni la dânsul și arătându-i o pungă plină, îl întrebă: „Asta ți-i punga!" „Da", strigă Avram, întinzându-și mâinile cu lăcomie după ea. Însă vânătorul grăi înfuriat: „Obraznicule! tu cutezi să minți în fața lui Vodă? Las-că o să-ți dau eu ție pungă!" Și vânătorul luă o nuia de alun și mi ți-l frecă pe Avram, după cum s-a cuvenit unui băiat ticălos ca el. Să-nvățăm odată minte; Știind ce trage cel ce minte (I. M. C. ist. 49 și 74).

Pedeapsa studentului mincinos. Anton avea urâta deprindere să i-a în batjocură pe oricine îi ieșea înainte. Într-o zi, pe când tâlcuia o scrisoare cu care trebuia să trimită șase galbeni, sora-sa mai mică, Sabina, intră în casă, și, uimită de strălucirea banilor, îi zise: „Spune-mi și mie, nene, unde se găsesc galbenii?" „Unde să se găsească? Pe copacii de aur. Ei sunt ca fasolea: rodesc pomișori pe ramurile cărora cresc o mulțime de galbeni!" Apoi grăbindu-se să isprăvească cu scrisoarea, nu mai luă seama la ceea ce făcea soră-sa. Ea luase galbenii, alergase în grădină și-i semănase în pământ. Când Anton vru să închidă scrisoarea, ea se-ntoarse, zicând: „Bucură-te, nene, că peste puțin timp o să iei destui galbeni. Pe cei de pe masă i-am semănat în gradină". Anton foarte supărat se sculă repede, luă pe soră-sa de mână, alergă în grădină și-i zise: „Arată-mi îndată unde i-ai semănat?" Însă ori că fetița nu putu să mai găsească locul unde-i pusese, ori că vreun lucrător din grădină îi luase pe ascuns, căci galbenii fură pierduți.

Tatăl lor, când află despre această întâmplare, certă pe Anton, zicându-i: „Ți-ai primit pedeapsa pentru minciunile tale. Este adevărat că Sabina a făcut și ea o mare copilărie semănând galbenii în pământ, dar tu ești și mai vinovat, că n-ai ținut seamă de naivitatea surorii tale. Dacă n-ai fi mințit-o, ea n-ar fi făcut astfel. Caută dar să muncești ca să-i pui la loc, și să te dezbari de urâta deprindere ce-o ai, de a spune la minciuni". Minciuna este rea, tu copile fugi de ea.

Mincinosule, îndepărtează-te. Andrei, fiu de plugar, pusese pe corlată mai mulți dovleci galbeni, la vederea cărora simțea o mare mulțumire. Într-o zi însă nemaigăsindu-i la locul lor, se supără foc și se plânse tatălui său, tocmai când acesta, însoțit de nevastă se suia în căruță ca să plece la târg. „M-ai ametit cu dovlecii tăi!" răspunse tatăl. „Du-te de lucrează în țarină, și, după amiază, urcă-te în podul casei și vântură grâul, ca să nu se încingă de căldură. M-ai înțeles? Despre dovleci fii liniștit. Au să se găsească!" După ce se întoarse pe seară, plugarul nostru întrebă pe Andrei: „Lucrat-ai fiul meu, în țarină?" „Da, tată". „Dar grâul l-ai vânturat bine?" „Da tată". „și-ai găsit dovlecii?" „Nu", răspunse Andrei cu întristare, i-am căutat pretutindeni, dar nu i-am găsit nicăieri". „Mincinosule!" strigă tatăl supărat: „Te-am prins cu ocaua mică. Am vrut să fac o încercare cu tine, ascunzând dovlecii în grâu. Dacă ți-ai fi dat osteneala să-l vânturi, negreșit că ai fi dat peste dânșii. Acum e dovedit lucru că ești un leneș și un mincinos". Andrei rămase rușinat, și se rugă să fie iertat. „Te iert și de astă dată, răspunse tatăl, dacă te prinzi, că te vei îndrepta pe viitor". Minte omul după plac, dar îl prinzi cu mâța-n sac!

Plătește paguba, mincinosule. Buciumescu sosi noaptea pe neașteptate la moșie. A doua zi de dimineață, uitându-se pe fereastră, văzu în țarina de grâu un mânz, care încurcându-se și azvârlind cu picioarele în toate părțile, făcea mari stricăciuni. „Ce este asta?" Întrebă el pe unul din servitori! „Pentru ce nu luați seama la acel mânz?" Servitorul spre a-și ascunde neîngrijirea, răspunse: „Nu este al nostru, ci al morarului: Mă duc îndată să-l gonesc de-acolo și să mustru pe morar de atâta nepăsare". Către seară Buciumescu ieșind la plimbare, trecu pe dinaintea morii, unde văzând pe morar, se apropie de dânsul și-i zise: „De ți-oi mai vedea altădată mânzul în țarina mea cu grâu, îl voi ucide fără milă". Morarul răspunse zâmbind: „De-l vei vedea în țarina dumitale, ucide-l îndată. E drept și nu mă împotrivesc deloc".

În dimineața următoare mânzul fu iarăși în țarină. „A! strigă proprietarul înfuriat, se vede că morarul își râde de mine" Luă dar pușca și-l ucise pe loc. Îndată ce se auzi detunătura, toți servitorii casei alergară în curte, să vadă ce s-a întâmplat. „Iii! Domnule! strigară ei, ce păcat! De ce ți-ai omorât cel mai frumos mânz? Ce pierdere!" Proprietarul, văzând că se prea iuțise, zise: „Vinovat este

servitorul care mi-a spus un neadevăr atât de neruşinat. Ca pedeapsă dar, îmi va plăti preţul cârlanului până într-un ban".

Nu cerca s-acoperi răul c-o minciună gogonată, căci un rău cu mult mai mare, poate să se-ntâmple-ndată (N. I. C. ist. 19, 21 şi 34).

Arde marea. Minciuna e spiritul şi chipul diavolului, cu care se îndeletnicesc toţi fiii şi fiicele întunericului. Odinioară la idolatrii greci vechi, trăia între alţi mulţi mincinoşi, un renumit mincinos într-un oraş de pe ţărmul mării. Într-una din zile mincinosul acela a plecat dis-de-dimineaţă să se plimbe pe lângă mare. Cum se plimba el aşa, deodată i-a venit în minte să alerge grabnic în cetate şi să spună lumii că a luat foc marea. Astfel cugetând în sine, s-a înapoiat în cetate şi alergând pe uliţele ei, a început a striga ca un disperat: „Arde marea! S-a aprins marea! A luat foc marea! Arde, arde marea!" Oamenii auzind, au alergat pe întrecute spre mare, îmbulzindu-se pe uliţi: bătrâni, bărbaţi, tineri şi copii, bătrâne, femei, fete şi copile... În scurt timp, oraşul a rămas pustiu... Mincinosul văzând că nimeni nu s-a îndoit să-l creadă pe cuvânt, începu singur a-şi crede minciuna pe jumătate şi plecă şi el zorit pe urma lumii ce se dusese, ca sa vadă nu cumva cu adevărat arde marea.

Iată cum păgubesc minciunile pe bieţii oameni. Cât lucru n-a păgubit toată lumea aceea plecată în fugă de la lucrul lor fiecare, ca să vadă cum arde marea! Dar sunt minciuni care păgubesc chiar sufleteşte pe foarte multă lume. După Patima, Jertfirea, Moartea cea de bună voie şi Învierea Mântuitorului a treia zi din mormânt; fariseii, cărturarii şi bătrânii conducători ai poporului evreiesc, ticluiesc minciuna că Iisus a fost furat din mormânt, pe când dormeau străjerii, plătesc pe străjerii veniţi de la mormânt cu mărturisirea adevărată: „Cum că Hristos a înviat cu adevărat", ca să spună în lume minciuna scornită de ei. Minciuna aceea, clocită de căpeteniile evreieşti în Sinedriul lor, e aşa de îndrăzneaţă, încât ei înşişi, care o rostesc cu o pătimaşă putere, se văd buimăciţi şi siliţi, a o crede.

Felurite minciunării rostesc potrivnicii Ortodoxiei: iar schismaticii, ereticii, sectarii, ateii, feluriţi necredincioşi, şi mulţi uşuratici, le dau crezare, se iau după ei, şi asta îi face să creadă chiar şi ei înşişi în minciuna lor. Prin acele minciunării se săvârşesc în lume multe crime spirituale, se primejduiesc, se precupeţesc multe persoane uşuratice, se urzesc multe crezuri potrivnice adevăratei Credinţe Ortodoxe, se îmbrâncesc la iad sumedenii de suflete, care ar trebui să lupte

mult, foarte mult, până la sacrificii costisitoare, pentru a lor mântuire.

Religia creștină aducând la cunoștință că oamenii ca ființe cuvântătoare, au aceeași demnitate, aceleași drepturi și datorii, și surpând astfel aristrocratismul lumii vechi și idolatre, a trebuit să deștepte din nou și datoria de a iubi adevărul și a ne feri de minciună. Dacă recunoaștem limba ca mijloc de comunicare obștească pentru toți, de aici răsare datoria de a întrebuința limba după destinația ei, ca un mijloc de a împărtăși adevărul; iar nu neadevărul (Pr. I. Trifa). Creștinii țin drept o nelegiuire a nu spune adevărul în toate lucrurile; ei nu voiesc a trăi în paguba adevărului, ca unii care s-au făcut vinovați de grăire deșartă, falsă. Astfel de creștini, care adeseori amestecau adevărul cu minciuni, erau ereticii gnostici, de la care a luat început învățătura șubredă, că pentru un scop bun putem minți. De aici majoritatea creștinilor ușuratici au trecut la minciunăria de toate zilele.

Răspuns divin proorociei mincinoase. Pe vremuri, la Paris, în Franța, a trăit unul din cei mai mari hulitori ai lui Dumnezeu: un mare scriitor vestit cu numele Voltaire. A scris cărți întregi pline de hule la adresa Dumnezeirii. În special era un înverșunat dușman al Bibliei. „Lumea e încă proastă - zicea acest Voltaire - că peste 50 de ani nu se va mai găsi nici o Biblie. Lumea se va deștepta și această carte de minciuni va dispărea (va pieri)".

Știți cum a răspuns Dumnezeu la această hulă? În casa în care a scris Voltaire hulele lui și profeția lui cea mincinoasă, astăzi se află o tipografie care tipărește Biblii. Un adevărat și minunat răspuns al lui Dumnezeu. Biblia nu numai că n-a dispărut, ci azi e cea mai citită și mai răspândită carte de pe pământ (Pr. I. Trifa).

Adevărul i-a salvat. S-a vorbit atâta de tâlhari și tâlhării, cu interpretări și aprecieri adeseori greșite. Vă voi povesti și eu o întâmplare din vremuri vechi, și vom vedea cum un creștin umblând cu toată inima în legea Domnului, a izbutit să întoarcă la credință chiar niște tâlhari de codru. De mult de tot, trăia în Cracovia un profesor de teologie: Ioan Kant. Chipu-i de bătrân venerabil impunea mai mult prin blândețea și curățenia sufletească ce strălucea din ochii lui curați ca de copil. Sf. Scriptură era toată cugetarea lui, îndeplinirea poruncii Dumnezeiești, grija de toate zilele, și câștig îi se părea lui a răbda mai bine o nedreptate, decât a se face vinovat, făptuind-o. Către amurgul vieții, un dor nespus îl cuprinse pe Kant:

să-și mai revadă încă odată Silezia, pământul său natal. Își rândui casa, își strânse lucrurile și porni la drum. Cum nu se pomenea de tren pe acea vreme și nici trăsură n-avea, Părintele Kant își puse desagii pe cal și porni cu Dumnezeu. Drumu-i ducea prin codrii întunecoși ai Poloniei, dar sufletul îi era fără teamă. Și arborii seculari înălțând ramurile spre cer, ca turnurile vechii catedrale, îl îmbiau pe credinciosul Kant la rugă.

Cântecul păsărilor, ca harpa psalmistului, îi înălțau cugetul către Cel Preaînalt. Și cum mergea tot cugetând în Legea Domnului, nici nu prinse de veste că se înnoptase de-a binelea, că murgul cu greu își croia drum prin desiș, și că tropote de copite răsunau înaintea și înapoia lui. Deodată se pomeni împresurat din toate părțile de o gloată ciudată. Tâlharii crunți, înarmați până în dinți, se repeziră asupra lui. Cât ai clipi din ochi, bătrânul Kant descălecă și prinse a da tot ce avea asupra lui. Scoase pungulița cu bani, unde cu trudă strânsese, pe lângă gologani, și galbeni lucitori, dădu și lanțul de aur cu Sf. Cruce de la gât, ba și fireturile de la pălărie, până și Sf. Evanghelie legată în argint, ce-o purta în sân. Când îl văzu ușurat de tot avutul pământesc, căpetenia bandei, un vlăjgan, bărbos și fioros, prinse a-l scutura sălbatic de piept, strigându-i printre înjurături: „Dat-ai barem tot? Nu cumva mai ai ceva ascuns prin brâu sau prin cizme?" „Nu, nimic nu mai am". Atunci îmbrâncindu-l pe o potecă îl lăsară să plece. Și gonea bietul om, de credeai că-i tot călare. Dar când suflând din greu mai domoli pasul, își aminti un lucru; pipăi cusătura antireului, și dând peste un ghemotoc, parcă i se mai lumină înaintea ochilor. Avea și el strâns ca tot omul, ceva bani albi pentru zile negre, pe care cu multă precauțiune și-i cususe în căptușeala antireului. Măcar mi-a mai rămas totuși ceva ca să pot sfârși cu bine călătoria și să mă mai odihnesc printre rude și prieteni, după atâta spaimă și greutăți", își zise cu veselie, dar deodată se opri. În cugetul său striga o voce cu putere: „Să nu minți! Kant, ai mințit". Adio, liniște sufletească, toată bucuria lui de a-și revedea țara și rudele, se stinse într-o clipă. Conștiința lui, neprihănită până atunci, îl acuza cu putere: „Ai mințit, ai călcat porunca cerească!" Atunci se întoarse. Și mai iute chiar decât îl mânase bucuria libertății regăsite, gonea acum, chinuit de gândul că păcătuise. Iată și locul cu pricina. Caii se văd păscând slobozi în jur, iar tâlharii grămadă împart cu lăcomie prada.

Ajuns înaintea lor, bătrânul Kant, desface tivul antireului, scoate un pumn de galben și întinzându-i tâlharilor zise: „Luați, mă rog, și banii aceștia, doar frica m-a făcut să mint și să păcătuiesc. Am mințit, cugetul nu iartă, luați-i". Tâlharii voiră să râdă de un așa prost, să-și bată joc și să pună mâna pe bani, dar nici batjocura, nici lăcomia de bani, nu-i putu urni din loc. Înțepeniți privesc chipul bătrânului, poleit în razele de la lună, ce-i fac aureolă în pletele-i de omăt, fața lui senină, ce oglindește un suflet fără de prihană, care disprețuiește și avuții și șiretenie omenească, numai să-și păstreze cugetul curat înaintea Domnului. Așa stătea el înaintea lor, întinzându-le o mână de galbeni ispititori, și nici unul nu îndrăznea să se apropie. În sufletul lor împletit în fărădelegi, se deșteptă ecoul unui glas amuțit de mult, întâi duios ca glasul mamei, puternic ca sunet de clopote, apoi năprasnic ca trâmbița judecății: Porunca cerească: „Să nu furi!" Și cugetul lor, de ani înăbușit de patimi, se trezește, și iată ochii crunți și neînduratori, lăcrimează, și buzele ce erau gata de înjurături și batjocuri, tremura și mâinile ce mânuiau arme ucigătoare, cu smerenie se ridică la rugăciune.

Și cât ai clipi din ochi, lui Kant i se restitui tot ce i se furase, și punga de bani, și calul, și Sf. Evanghelie legată în argint i-o înapoiază căpitanul haiducilor, sărutând-o cu evlavie. Îl ajutară-n șea, și de nu s-ar fi ferit părintele de lucruri de furat, i-ar mai fi dat poate și daruri.

Înainte de plecare, Părintele le mai arătă încă odată primejdia păcatului și calea mântuirii, le dori din suflet pocăință temeinică și bună îndreptare, apoi blagoslovindu-i părintește, plecă. Și o nespusă înrâurire avu asupra lor când zise: „Sărmanii de noi păcătoșii, voi ați păcătuit furând și eu mințind". Dar ștearsă era greșeala lui și ștearsă groaza unei nopți în mijloc de codru printre tâlhari. Iată colo, pe geana dealului, în luminiș, se revarsă zorile, și sufletul călătorului se umplu iarăși de voie bună. „Mare e puterea Ta, Doamne", își zise, făcându-și ruga de dimineață, apoi voios dădu pinteni calului, în vreme ce tâlharii părăsind codrul, se hotărau a fi oameni cinstiți (D-ca Ort. a VII Nr. 9-10).

Scaunul mincinărilor. De când eram la țară, mi-aduc aminte de-o priveliște, care azi îmi fulgeră inima de durere. Pe ulița satului, la o răspântie, era o Cruce mare, o Troiță, cu Chipul Domnului nostru Iisus Hristos, Cel răstignit; iar de jur-împrejurul Crucii erau

scaune de piatră, pietre mari, aranjate pentru șezut. Lângă Crucea aceasta, în Duminici și sărbători, se strângea popor, nu pentru a se ruga și a lăuda pe Dumnezeu, ori pentru a se zidi sufletește; ci pentru a sta de minciuni. Pentru aceasta i se zicea locului aceluia: „Scaunul minciunilor"...

– „Unde-ai fost, nene Gheorghe?" „La scaunul minciunilor!... Mai stăturăm de minciuni acolo la scaunul minciunilor".

Dar la locul acela al minciunilor de lângă Sf. Cruce, oamenii stăteau nu numai de minciuni, ci și de alte păcate. Alături de minciuni, beau rachiu și vin... de se îmbătau, fumau, făceau dragoste, drăcuiau, suduiau, se ponegreau... iar în toată vremea asta Iisus Cel răstignit, stătea deasupra lor, cu Chipul Lui blând, aplecat din iubire și plângând de durere... Tocmai sub brațele Crucii, oamenii îl batjocoreau pe Fiul lui Dumnezeu, stând de minciuni și de păcate, ca să facă voia lui Satana, care este tatăl minciunii (Ioan 8, 44). Ce grozăvie! Pe vremea aceea însă, nici eu nu prea vedeam această grozăvie. Nu mi se părea ceva deosebit acest lucru, pentru că nu-L cunoșteam cu adevărat pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos Cel răstignit. Azi însă, aducerea aminte de această priveliște îmi fulgeră inima. De îndată ce-am intrat în școala cea mare a luptelor pastorale, unită cu repetate și grele suferințe, această Sf. Cruce, cu priveliștea din jurul ei, m-a urmărit mereu să strig, că poporul meu nu-L cunoaște cu adevărat pe Domnul nostru Iisus Hristos Cel răstignit...



Mântuitorul de pe Sf. Cruce zice: „Iată ce am făcut Eu pentru voi și mântuirea voastră!... Dar voi ce faceți??? Păcătuiți iarăși după spovedanie și Sf. Împărtășanie cu Trupul și Sângele Meu... și voiți să mă răstigniți a doua oară...? „Rudă întoarsă și răzvrătită! Cu acestea Domnului răsplătiți...? ...Nu vă cunosc pe voi... Depărtați-vă de la Mine cei ce lucrați fărădelegea" (unele ca acestea). (Mt. 26; 27; Evr. 6, 4-8; 2 Lege 32, 5-6)

Minciunării, fumat, beții, dezmăț, măscăriciuni, sfezi, glume, ponegriri, aprinderi dobitocești... lângă Crucea Mântuitorului! Ce priveliște grozavă! Ce lucru grozav! Poate că mai stă încă și azi în picioare Crucea aceea din satul acela... și desigur, că ea mai există și pe alte locuri... și va continua să existe până când poporul meu va ajunge să-L cunoască cu adevărat pe Iisus Hristos cel răstignit

3. Nesocotind sinceritatea, am umblat cu felurite minciuni?

Nesocotirea sincerității îmbâcsește sufletele de minciunării, transformându-le în niște dubale infernale. „Minciuna se săvârșește prin gesturi, cuvinte și fapte, care au drept scop de a induce, intenționat, pe aproapele în rătăcire pentru scopuri egoiste.

1. Ea este un păcat greu când se silește să tăgăduiască adevărul Dumnezeiesc. Iată ce a zis Sfântul Apostol Pavel lui Elima vrăjitorul, care căuta să ducă în rătăcire pe dregătorul Sergiu Pavel: „Om plin de toată viclenia și de toată răutatea, fiul diavolului și vrăjmaș a toată neprihănirea, nu mai încetezi tu să strâmbi căile cele drepte ale Domnului?" și îndată a rămas orb (F. Ap. 13, 10).

2. Tot cel ce închide ochii și minte, nu poate fi împărtășit cu Sfintele Taine, fiindcă el e pus în slujba diavolului. „Voi aveți de tată pe diavolul, zicea Mântuitorul către iudei, și vreți să împliniți poftele tatălui vostru. El de la început a fost ucigaș, și nu se întemeiază pe adevăr, pentru că în el nu este adevărul... fiind tatăl minciunii". Dacă diavolul a ucis, prin minciună pe strămoșii noștri, apoi și cel ce minte se canonisește ca un ucigaș.

3. Minciuna ușoară, fără gând de a face rău, se canonisește ca și defăimarea. Cel ce minte de silă" 6 luni și metanii15" (P. B. C. pg. 110; efs. 4, 25; Mt.12, 36; După Prav. Bis. Ier. N. Sachelarie pg. 207).

Trei feluri de minciuni. Diavolul, tatăl minciunilor, a adus în lume trei feluri de minciuni, cu care otrăvește sufletele, încurcă societatea transformând-o într-o babilonie, împiedică pe oameni de a înainta pe calea vieții, și le periclitează mântuirea.

1) Minciuni prin care se pricinuiește o daună mai mare sau mai mica aproapelui, d. p.: dacă se vatămă onoarea lui, numele lui cel bun, prin lățirea sau iscodirea unor vești defăimătoare, care întru nimic nu sunt întemeiate. Mult rău se face în lume prin acest fel de minciuni. Defăimări și iscodiri mincinoase de acestea, strică buna înțelegere dintre soți, desfac vechi legături de prietenie și aduc și

alte nenumărate daune. La aceste daune fără număr, de bună seamă, s-a gândit Eclesiastul, dacă ne spune într-un loc: *„Un tâlhar este mai bun decât un om veșnic mincinos"* (Ecl. 20, 29). Mai dăunăzi gazetele ne-au adus știrea că o doamnă, fiind defăimată, în deznădejdea ei s-a aruncat în valurile râului Someș, pentru a-și pune capăt vieții, și numai cu greu a putut fi salvată. Iată un caz întâmplat chiar în țara noastră, care ne arată daunele, câte odată grozave, pe care le poate pricinui minciuna defăimătoare.

2) Al doilea fel de minciuni ar fi mai puțin grav, mai puțin primejdios, sunt adică acele minciuni care se spun în glumă spre înveselirea celorlalți fără gând rău, decât doară cu scopul de a păcăli, de a-și bate joc de vreo slăbiciune a aproapelui. Acest fel de minciuni, de iscodire, este foarte lățit în ziua de astăzi, și acela care știe să înșire asemenea iscodiri, cât de multe la număr și cât mai cu haz, este lăudat ca om hazliu, petrecăreț. Cât de ușor însă vatămă și glume ca acestea, porunca iubirii către aproapele și acea cuviință în vorbe, care trebuie să o observe un creștin întotdeauna.

3) Cel de-al treilea fel de minciuni ar fi acelea care se spun de nevoie, cu gândul de a scăpa de neplăceri. Aici se numără minciunile pe care le spun copiii, sau slugile, pentru a nu face supărare părinților și stăpânilor, sau acele mici tăgăduiri si neadevăruri, de care se folosesc soții, unul față de altul, pentru a nu da loc la ceartă și neînțelegeri în casă. Toate aceste minciuni și altele, asemenea lor, sunt păcate mai mari sau mai mici și o vătămare a lui Dumnezeu, Care iubește adevărul și propovăduiește acest adevăr în toată firea, făcut de El. Acest lucru l-au cunoscut acum păgânii din străvechime, și un învățat mare al lor, Pliniu, ne spune că Dumnezeu a împreunat limba omului, printr-o venă, cu creerul, iar prin alta cu inima, pentru ca omul să nu vorbească decât ceea ce gândește și ce simte. De aceea, zice el, copiii cei mici, care nu cunosc fățărnicia, nu vorbesc decât după gândul și inima lor și nu spun decât adevărul. Drept aceea, multă dreptate are fericitul Augustin dacă ne spune: „Fiecare minciună este un păcat", sau zicându-ne în alt loc: „Minciuna pe care o rostești, ți-o pune necuratul pe limbă". Din cele spuse până acum se desprind pentru noi următoarele povețe:

a) Minciuna este mai întâi de toate un păcat împotriva naturii, care tuturor produselor ei le dă semne caracteristice, după care negreșit fiecare poate să le cunoască, poate să le deosebească. După

frunze cunoaştem noi d. p. că cutare pom este un stejar, cutare un fag, un plop, sau altceva. După floare şi mirosul ei caracteristic, deosebim noi trandafirul de crini, şi cunoaştem toate celelalte flori, care ne desfătează privirile. Niciodată nu dă Dumnezeu produselor Sale în natură alte semne caracteristice, decât cele adevărate şi cunoscute de toţi. Niciodată firea făcută de mâna Bunului Dumnezeu nu minte. Ce pildă măreaţă şi frumoasă ne dă deci cartea cea mare a naturii, ca şi noi în toate vorbele noastre, să nu spunem decât adevărul şi să ne ferim de fals, de orice minciună.

b) Minciuna este un păcat în contra minţii sănătoase. Mintea ne spune doar, că după cum nu voim noi să fim înşelaţi şi minţiţi de alţii, nu ni se cade nici nouă ca să ocolim adevărul faţă de semenii noştri, folosindu-ne de minciuni în toate formele lor. În ce hal ar ajunge lumea, dacă un om n-ar mai putea crede pe celălalt. Toate fundamentele, pe care e clădită societatea omenească, s-ar clătina. Printr-o asemănare frumoasă ne dovedeşte lucrul acesta Sf. Ioan Gură de Aur, zicând: „N-ar fi un lucru nebunesc, dacă un mădular al trupului ar înşela şi ar minţi pe celălalt, dacă de exemplu ochiul ar spune mâinilor: „Luaţi, că nu e jăratec, ci sunt trandafiri, sau dacă ochiul ar îndruma picioarele să calce în prăpastie nu s-ar primejdui în acest chip tot trupul?" Aşa ar fi şi în lume, dacă ar stăpâni minciuna şi dacă s-ar înşela oamenii, unii pe alţii. Şi în sfârşit ceea ce este şi mai însemnat.

c) Minciuna este potrivnică Legii lui Hristos, legii adevărului. Cât de mult a urât Domnul nostru Iisus Hristos minciuna, despre aceasta ne vorbesc nenumărate locuri din Sf. Evanghelie. Cu glas ridicat a zis El odată către mulţimea poporului: *„Eu m-am născut ca să mărturisesc adevărul"* (Ioan 18, 17). Despre farisei ştia prea bine Mântuitorul lumii, că ei se rugau mult, posteau adesea şi ţineau, în felul lor, la legea lui Moise.

Cu toate acestea, îi mustră Iisus Hristos aspru şi-i numeşte „pui de năpârci", îi aseamănă cu mormintele văruite pe dinafară, pentru că toate faptele lor bune erau o făţărnicie; iar către tânărul care-l întrebase, ce să facă ca să moştenească viaţa de veci, a zis Iisus: „Ţine poruncile", şi între acestea înşiră şi porunca „să nu minţi". Dar Mântuitorul lumii, Care zice Însuşi despre Sine că este: *„Calea, Adevărul şi Viaţa"* (Ioan 14, 6), ne cere şi nouă ca să iubim adevărul şi să urâm minciuna şi ne spune: *„Cuvântul vostru să fie da, da,*

nu, nu, că ce este mai mult decât acestea, de la cel rău este". Minciuna este deci împotriva învățăturii creștinești, este o vătămare a lui Dumnezeu, de care trebuie să ne ferim cu toții.

Istoria ne spune că, chiar dintre păgâni, bărbații mai aleși, erau contra minciunii, o urau și o combăteau cu cuvântul și cu fapta. Înțeleptul Aristotel, d. p. spune precis: „Orice minciună în sine este rea și trebuie neapărat să fugim de ea".

Despre regele Perșilor, Artaxerxe, ni se spune că obișnuia a pedepsi foarte aspru pe cei mincinoși, străpungându-le limba cu trei piroane. Romanii obișnuiau a-i stigmatiza, adică a-i înfiera pe cei mincinoși cu un semn pe frunte, pentru ca să-i cunoască toți și să se poată feri de ei. Urâtă era minciuna și de drepții legii celei vechi, potrivit poruncii Dumnezeiești, care oprea minciuna. De la dreptul Iov ni s-au păstrat frumoasele cuvinte: *„Cât timp va fi suflare în mine, gura mea nu va rosti nici o minciună"* (Iov. 27, 3-4).

Așijderea ni se spune despre bătrânul Eleazar, care ne vrând să mănânce din carnea oprită, a fost osândit la moarte. Prietenii lui ca să-l scape de moarte, îl rugară să se prefacă, ca și când totuși ar gusta din cărnurile oprite. Iar Eleazar a răspuns hotărât: *„Eu să-mi necinstesc bătrânețile cu o minciună? Mai bine voi muri decât să-mi pătez părul meu alb cu o asemenea pată rușinoasă"* (2 Macabei 5, 24).

Vedeți, iubiților ascultători, cum se luptau păgânii și drepții legii celei vechi împotriva minciunii? Cu cât mai mult trebuie noi creștinii să ținem la adevăr și să disprețuim minciuna, chiar și atunci dacă prin ea am putea opri, sau zădărnici un rău, o nefericire, pentru că Sf. Apostol Pavel ne învață, zicând: „Nu e voie să faci ceva rău, ca să iasă ceva bun". Iar fer. Augustin ne spune: „Dacă ai câștiga printr-o minciună o împărăție, și ai întoarce la credință toate popoarele păgâne, tot nu ai voie să o spui".

Cuvintele acestea par poate întru câtva aspre, iar ele sunt deplin corespunzătoare curățeniei învățăturii lui Hristos. Grija pentru această curățenie l-a făcut pe Sfântul Apostol Petru, de a pedepsi cu moartea pe Anania și pe Safira, care l-au mințit. Vorbind despre această întâmplare din Faptele Apostolilor, ne spune fericitul Augustin: „Petru n-a făcut-o din cauza banilor, ci ca să pedepsească minciuna". Așa țineau creștinii cei vechi la curățenia Legii lui Hristos. Câți din Sfinții Mucenici ar fi scăpat din munci grozave și și-ar fi salvat viața dacă s-ar fi folosit de minciună, cum că se leapădă de

învățătura creștinească. Dar nici cele mai neînchipuite și cele mai înfiorătoare torturi, nici ademenirile păgânilor, nu i-au putut face să se folosească de minciuni.

Așa ne spune istoria Mucenicilor despre Episcopul Antim - aduc aici numai una din miile de pilde - că la el, sosiră vreo câțiva soldați trimiși de la Roma, pentru a-l prinde și a-l duce legat acolo. Episcopul Antim îi primi cu toată dragostea creștinească și-i ospătă frumos. Bunătatea și blândețea Sf. Antim câștigă inimile soldaților și unul din ei îi spuse: „Noi nu te mai supărăm, ci ne întoarcem înapoi și vom spune mai-marilor noștri că nu te-am aflat". La această propunere le răspunse Antim: „Creștinii nu mint, chiar dacă și-ar putea salva viața printr-o minciună. Legați-mă, după porunca ce ați primit-o, că eu de mult sunt gata ca să-mi dau viață pentru Hristos". Ce cuvinte frumoase și vrednice ca să și le întipărească fiecare creștin adânc în inima sa, pentru ca să-i fie rușine atunci, când e ispitit să spună o minciună.

Ați auzit deci, iubiților creștini, că minciuna, ori de ce fel ar fi, este urâcioasă, este un păcat, care nu se potrivește nici cu firea care ne predică veșnic adevărul, nici cu mintea sănătoasă a omului, nici cu învățătura curată a Mântuitorului, nici cu viața vechilor creștini, ba nici chiar cu felul de a gândi al păgânilor mai luminați. Țineți-vă deci totdeauna de adevărul curat și nu-l ocoliți, nu aruncați asupra luminii lui umbra vorbelor mincinoase, pentru ca să nu cădeți în păcate și să nu pierdeți crezarea la oameni, după cuvântul fer. Ieronim, care zice: *„Acesta este câștigul celor mincinoși, că nimeni nu-i crede, chiar dacă ar spune adevărul"* (Epist. 34). Țineți-vă de învățătura stăruitoare pe care a trimis-o Sf. Pavel Efesenilor, prin epistola sa îndreptată către ei, în care zice: ***„Lepădați minciuna și fiecare să vorbească adevărul"*** (Efs. 4, 25 Pred XXVIII-a d. Rusalii D-r Tarnavschi). Amin.

Oamenii pustiiți de sinceritate și împotmoliți în dubălăria minciunăriilor, s-au pierdut: cinstea, situația bună, viața și sufletul.

Împăratul Traian și prințul mincinos. Împăratul Traian (+ 117) detronase pe regele Franciei și luase prizonier la Roma pe fiul acestuia. Aici principele intră atât de mult în dragostea împăratului, că acesta se hotărî să-i dea înapoi tronul tatălui său. Totuși, Traian descoperi iute o minciună a principelui. Într-adevăr, întâlnindu-l odată în palat, îl întrebă unde a fost, și principele, neștiind

că împăratul îl văzuse plimbându-se prin grădină, răspunse că a fost la școală. Lui Traian i-a displăcut așa de mult această minciună, că îndată zise principelui: „Eu mă hotărâsem să-ți dau înapoi regatul tău, dar fiindcă ai mințit, te-ai arătat nedemn de el. De aceea am să dau altuia tronul care ți se cuvenea". Dacă nici oamenii de caracter nu pot suferi minciuna, cu atât mai puțin Dumnezeu!

Milionarul naufragiat. Un milionar venea din America în Europa și avea cu sine mari bogății. Totuși, poate de frica de a nu fi furat, se arăta foarte sărac. Era îmbrăcat rău, trăia cu puțin, și neîncetat spunea că și-a pierdut în America toată averea. Când corabia era aproape de port, în canalul Sf. Gheorghe, dintre Anglia si Irlanda, se iscă o furtună cumplită, care aruncă corabia și o sfărâmă de stânci. Marinarii săriră atunci în bărci și luară cu ei pe foarte mulți călători, mai cu seamă pe cei mai bogați. Milionarul acela se ținea de o masă și cerea ajutor, făgăduind marinarilor o mare sumă de bani, dacă-l vor primi în corabie. Ei însă nu credeau vorbele lui, fiindcă el de atâtea ori le-a povestit cum a sărăcit, și l-au lăsat să se înnece. Unui mincinos nu i se mai dă crezare.

Ioan Canzius și jefuitorii lui. Canzius, profesor la Universitatea din Cracovia, s-a dus de mai multe ori în călătorie la Roma și în Țara Sfântă. În una din acestea, fu prins de tâlhari, care l-au jefuit, și la urmă l-au întrebat dacă mai are ceva. El spuse că nu, și fu lăsat să plece. Dar făcând câțiva pași își aduse aminte că mai are câțiva bani de aur cusuți într-o haină. Atunci a alergat pe urma tâlharilor și le-a spus că-i are și pe aceștia. Tâlharii au fost mirați de sinceritatea lui, încât i-au dat înapoi și ce-i luaseră. Omul sincer își câștigă și respectul celor răi (C. T. M. Arhim I. Scriban, pg. 507-9).

Spune adevărul curat. Povestit-a oarecare din părinți pentru Avva Theodor al Fermei, că a venit odată, pe seară, la dânsul și l-a găsit purtând o haină ruptă, având pieptul gol și ținând cuculionul dinainte. Și iată un comis a venit să-l vadă, și bătând acela la ușă a ieșit bătrânul să-i deschidă și întâlnindu-se cu el, a șezut la ușă să grăiască cu dânsul. Iar Părintele care era de față, a luat o bucată de pânza și i-a acoperit umerii. Dar bătrânul a întins mâna și a lepădat-o. Iar după ce s-a dus comisul, i-a zis lui: „Avvo, de ce ai făcut aceasta? A venit omul să se folosească, au doară vrei ca să se smintească?" Și i-a răspuns bătrânul: „Ce-mi spui Avvo? Oare tot oame-

nilor slujim? Mi-am făcut trebuința. Cel ce vrea să se folosească, să se folosească; cel ce vrea să se sminteasca, să se sminteasca. Căci eu oricum mă aflu așa întâmpin". A poruncit încă și ucenicului său, zicând: „De va veni cineva voind să mă vadă, să nu-i zici lui ceva omenesc; ci de mănânc, spune-i că mănânc, iar de dorm, spune-i că dorm" („Pateric", o. c. pg. 92).

4. Am fost silit uneori, chiar peste voia mea, a spune minciuni?

Minciuna, precum am văzut, este strict oprită de însuși Dumnezeu și osândită de Legile Divine și bisericești (Lev. 19, 11; Efs. 4, 25; Colos. 3, 9; Iac. 3, 14; 1 Tim. 1, 3-10). Dumnezeu urăște minciuna. „Acestea șase urăște Domnul, ba încă șapte îi sunt uriciune: ochii semeți, limba nedreaptă... ce răsuflă minciuni, mărturia nedreaptă, etc." (Prov. S. 6, 16-19; 12, 22). Diavolul e tatăl minciunii... Diavolul împunge pe oameni la minciunării, deci, cei ce-l ascultă pe el sunt niște mincinoși (Ioan 8, 44; 3 Împ. 22, 22-23; 2 Par.. 18, 21; F. Ap. 5, 3; Ps. 115, 11; Rom. 3, 4-13). Aceia care cred că este Dumnezeu, dar nu păzesc poruncile Lui, sau susțin că n-au păcate, sunt niște mincinoși (1 Ioan 1, 5-10; 2, 4). Orice abatere intenționată de la adevăr, prin niște cuvinte care fac pe aproapele să cadă în rătăcire e minciună, care păcat se răzbună adeseori. Fiecare creștin trebuie a ști hotărât că orice minciună e un păcat primejdios în sine, și pentru aceea nu-i iertat a minți pentru nici o pricină, deoarece minciuna e o însușire și lucrare a diavolului, un izvor îmbelșugat de păcate, nedreptăți și răutăți în societate.

„Domnul nostru Iisus Hristos este Adevărul - zice feric. Irineu - și nu este întru El minciună. Apostolii deasemenea sunt ucenici ai Adevărului și slobozi de orice minciună; căci minciuna și adevărul se unesc între ei tot atât de puțin ca și întunericul cu lumina; ființa uneia înlătură pe a celeilalte (Irineu Adv. Haer III, 8). Astfel, Irineu e contra teoriei Gnosticilor. Legea - Să nu mărturisești strâmb - e nestrămutată nu numai în interesul moralității individuale, ci și în interesul binelui societății. Minciuna, ca și Satana, poate numai să strice, sfârșitul ei este: pagubă, dezamăgire și rușine. Pietatea și dragostea adevărată către aproapele, va găsi lesne calea de mijloc între minciună și o descoperire fără rezervă a unui adevăr dureros, cum e starea unui bolnav. În biserica primară au fost unele deosebiri de păreri în această privire. Sf Vasilie c. Mare, fer. Augustin, ș. a. osândesc orice minciună. Sf. Ioan Hrisostom, Ieronim, ș. a. încuviințează

uneori minciuna, când e vorba de a salva viața, sufletul aproapelui nostru, sau pentru înlăturarea de la noi a unui rău distrugător, mai ales sufletește și trupește. Minciunile în glumă de asemenea trebuiesc lepădate din mijloc ca pe niște putregaiuri vătămătoare, care în loc de a zidi, risipesc. „ De când s-a chemat Numele lui Hristos peste mine - zicea Avva Anuv - n-a ieșit minciună din gura mea" (Pat. pg. 37).

Unii sfinți au întrebuințat minciuna în bine. Marele Vasile, zicerea: „cu amăgitură pe voi v-am luat" simplu luând-o, în loc de: cu amăgitură am venit la voi și cu aceasta că nimic luând de la voi, cu metoda aceasta v-am amăgit și am propovăduit la voi Evanghelia lui Hristos, acesta zic așa luând-o, zice de obște, că vicleșugul și minciuna și obiceiul cel amăgitor, este urâtă lui Dumnezeu și oamenilor, când cineva concepe o vrăjmășie, minciună și amăgitură, nu pentru folosul său, sau pentru facerea de bine a altora, sau pentru vreo altă rânduială iubitoare de oameni, ci pentru vătămarea și paguba altora, precum diavolul a întrebuințat asupra oamenilor acest fel de amăgituri și de minciună, și precum Cain asupra fratelui său și Izabela asupra lui Navute, și precum Iudeii asupra Domnului. Au întrebuințat însă și mulți drepți și Sfinți amăgitură și minciună, sau mai bine a zice, au întrebuințat metode drepte, cu care cu dreptate și înțeleptește au ascuns adevărul, au făcut însă cele împotriva vrăjmașilor și a minciunilor; căci și pe sineși s-au folosit prin metoda aceasta și pe ceilalți. Precum Moise, care a zis lui Faraon, că are să scoată pe popor în pustie pentru ca să slujească lui Dumnezeu; și măcar că scopul era de a-i slobozi desăvârșit din robia Egiptului; și precum Samuil, căruia poruncindu-i-se de Dumnezeu să ungă pe David, s-a făcut că se duce să ridice jertfă lui Dumnezeu, pentru ca să nu se primejduiască de Saul; precum și David a zis către preotul Avimeleh, că a fost trimis de către Saul pentru o pricină de nevoie, ca prin amăgitura aceasta să se mântuiască pe sineși, asemenea și când a mers la împăratul Anhus, s-a făcut că este nebun, pentru ca să scape de cei de alt neam; precum Iail a adăpat cu lapte pe Sisara și l-a primit pe el în cortul său apoi l-a omorât; așijderea și Iudita s-a dus în cortul lui Olofern și cu amăgire l-a omorât pe el, pentru ca să scape pe israeliteni. De asemenea, așa zice și Apostolul Pavel, cu amăgire a mers la iudei ca un iudeu, ca pe iudei să-i câștige; pentru aceasta și zice: meșteșugăreți fiind noi, cu amăgire pe voi v-am luat, deși pentru amăgiturile cele

de acest fel și minunile, nu mincinoși, zice, și niște amăgitori trebuie a-i numi pe Sfinți, ci înțelepți spre bine și proști spre răutate" (Tâlc. Teofilact; 2 Cor. 12, 16).

Creștina credincioasă a mințit pentru a scăpa de păcate. "Fiind eu mirean - zice Pavel Episcopul Monovasiei - am fost trimis la răsărit ca să adun dajdia împărătească. Văzând în cale o Mănăstire pustnicească, am voit să intru într-însa, iar Egumenul cu călugării au ieșit în întâmpinarea mea, și sărutându-ne unul cu altul am șezut puțin afară. Acolo aveau ei o grădină cu pomi roditori, prin care zburau niște păsări și care rupând ramuri cu poame se duceau grabnic. Deci am întrebat pe Egumen: „De ce nu mănâncă aici păsările acestea poamele, ci cu ramuri cu tot, rupându-le, zboară cu ele?" Egumenul mi-a răspuns: „Iată, 11 ani sunt, de când totdeauna fac așa păsările acestea". Eu - zice Pavel - ca de Dumnezeu îndemnându-mă, am zis: „Sunt, cred, undeva în munți niște sfinți, bărbați sau femei, în Dumnezeu petrecând, și după a lui Dumnezeu poruncă, păsările acestea le duc lor din aceste poame". Acestea grăind eu, am văzut un corb venind în zbor și rupând o ramură cu rod, a zburat. Am zis eu atunci egumenului: „Să mergem, părinte, după dânsul", și așa, am mers. Corbul a zburat înaintea noastră cu rodul în cioc până deasupra unui deal, unde a șezut, punând ramura. Suind și noi până am ajuns la el, îndată a luat corbul ramura și a zburat într-o vale, ce era foarte adâncă, ca o prăpastie, și acolo lăsând ramura, a zburat de acolo nemaiavând nimic în cioc. Noi apropiindu-ne de prăpastia aceea, am aruncat o piatră în jos, și am auzit un glas de acolo zicând: „De sunteți creștini, nu ne ucideți pe noi". Atunci noi am zis: „Dar voi cine sunteți?" Ele au zis: „De voiți să ne vedeți pe noi, aruncați-ne mai întâi trei haine, că suntem niște femei goale, iar voi mergând pe sub munte veți afla o strâmtă cărare, și pe aceea veți putea veni la noi". Acestea auzindu-le noi, îndată trei călugări au dezbrăcat de pe dânșii hainele lor, și niște pietre învelind în ele, le-au aruncat jos la dânsele. Apoi ne-am coborât din munte și am aflat, precum ele ne spusese, o cale mică și strâmtă, pe care abia puteam să mergem, și cu mare greutate am ajuns la acea peșteră în munte, în care petreceau Sfintele acelea. Acolo am aflat trei femei. Ele văzându-ne pe noi, s-au închinat nouă până la pământ și făcând rugăciune am șezut. Deci, una dintr-însele a șezut, iar două stăteau înainte. Atunci Egumenul, a zis către

ceea ce ședea: „De unde ești, stăpână și maică, și cum ai venit aici?" Maica ne-a răspuns, zicând: „Eu, părinte, din Țarigrad sunt, și am avut bărbat cu boierie împărătească, care repauzând de tânăr, am rămas eu, având puțin peste 20 de ani de la naștere și petreceam plângând de două lucruri: de văduvie, și de nerodire. După câteva zile, oarecare boier auzind de mine, a trimis slugile sale vrând să mă răpească la sine cu sila, și nu mă slăbeau trimișii, vrând să mă ducă la stăpânul lor. Deci m-am rugat Domnului meu Iisus Hristos să mă izbăvească de acel silnic, care voia să-mi strice sufletul și trupul. Și am zis către slugi: „Stăpânii mei, au doară nu voiesc eu să merg cu bucurie la stăpânul vostru cel slăvit? Dar vă rog să mă mai îngăduiți, pentru că acum eu am neputința cea rea, femeiască și-s necurată. Acum mă aflu în acea neîncetată curgere de sânge. Deci îngăduiți-mă pe mine, până ce mă voi tămădui și mă voi curăți ne neputință și de necurăția sângelui, și atunci voi merge la dânsul cu veselie"... Aceasta auzind-o slugile, se duseră zicând: „Te va aștepta pe tine stăpânul nostru până la 40 de zile". După ducerea acelora, pe toate slugile mele și pe slujnice le-am slobozit, dându-le aur, numai ce am lăsat pe aceste două pe care le vedeți acum; încă am împărțit și toată averea mea la săraci. După aceasta chemând pe un iubitor de Hristos din neamul meu, cu jurăminte înfricoșate l-am jurat pe el, să vândă moșiile mele și casa și aurul, să le împartă la săraci. Apoi sculându-mă noaptea am luat pe aceste două slujnice, iar acum surori ale mele, și am intrat cu dânsele în corabie, și povățuindu-ne de Dumnezeu am venit la locul acesta. Și iată, unsprezece ani sunt, de când om n-am văzut, decât pe voi astăzi. Hainele noastre după un an rupându-se, au căzut".

Egumenul a mai zis: „Stăpâna mea, de unde aveți voi hrană?" Ea a răspuns: „Bunul și Iubitorul de oameni, Dumnezeul nostru, cel ce a hrănit pe poporul său în pustie 40 de ani, Acela și nouă nevrednicelor roabelor Sale ne trimite hrană. Peste tot anul, cu purtarea lui de grijă cea Dumnezeiască, păsările ne aduc nouă tot felul de poame, nu numai de trebuința noastră ci și de prisosit, și goale fiind noi, ne acoperă și ne încălzește Domnul cu Darul Său, încât nici iarna nu ne temem de ger, nici vara de zăduh. Iată, așa petrecem noi aici, ca în Rai sălășluindu-ne, și slăvim întotdeauna pe Sfânta Treime". Acestea auzindu-le noi și minunându-ne, a zis către dânsa Egumenul: „De vei porunci, stăpână, aș trimite un frate la Sf.

Mănăstire să aducă bucate și să mâncăm cu voi". Ea a raspuns: „De vei voi, părinte, să faci aceasta, apoi poruncește ca să vină și un preot, și să săvârșim aici Dumnezeiasca Liturghie, ca să ne împărtășim cu Preacuratele Taine ale lui Hristos; că de când ne-am deosebit de la cetate, nu ne-am învrednicit să primim Sfințenia Acestora". Egumenul îndată a trimis un călugăr în Sf. Mănăstire să cheme un preot și să aducă bucate. Deci venind preotul a săvârșit Sfânta Liturghie, și s-a împărtășit întâi ea singură, apoi și slujnicele ei, cu Preacuratele Taine. Apoi au mâncat acolo cu noi, (grăiește Pavel Episcopul) și a zis stăpâna către Egumenul: „Rogu-mă, Sfinției tale, Părinte, să petreci aici trei zile". Și s-a făgăduit Egumenul. Apoi sculându-se fericita femeie, s-a rugat Domnului cu dinadinsul și s-a pristăvit. Noi cu lacrimi în ochi cântând deasupra gropii cântări, am îngropat-o pe ea. Dimineața, cea de-a doua rugându-se, s-a pristăvit cu pace, asijderea și cealaltă, a treia zi. Și îngropându-le pe ele, ne-am întors, slăvind pe Hristos Dumnezeul nostru, Cel ce face minuni preaslăvite întru Sfinții Săi, Căruia se cuvine cinstea și închinăciunea în veci. Amin (Prol. 10 Sept).

Sf. Anastasia cu minciună scapă de păcate cu soțul ei. Sfânta și viteaza Muceniță Anastasia a viețuit în vremile împărăției lui Diocletian, în orașul Romei. Ea era fiica unui elin, anume Prepexestat. Mama ei Fausta, fiind creștină, a dat-o la Dumnezeiescul și blagocestivul om, anume Hristogon, pentru a se învăța de dânsul sfânta carte; iar credința în Hristos o învăța de la maica sa. Făcându-se mărișoară au măritat-o după un elin, anume Puplie. Prefăcându-se pururea că este bolnavă, pentru necredința lui, nu primea a avea împreunare trupească cu dânsul. Ea purta niște haine simple, sărăcăcioase. Se aduna pururea cu femei lipsite și slujea pe ascuns celor ce erau chinuiți pentru credința în Hristos, intrând pe la închisori, unde se aflau, scoțându-i din legături, ungându-le rănile cu untdelemn, ștregându-le puroiul și dându-le bucățele bune, având numai o slujnică cu dânsa. Pentru unele ca acestea, bărbatul ei întâi a băgat-o la închisoare, după ce-i pricepu gândul și cele ce făcea. După aceea având acela a face călătorie pe mare, s-a înecat cu corabia. Sfânta văzându-se slobodă, și-a împărțit toată averea la săraci și sujea mai fără de grijă celor ce se chinuiau pentru Hristos; iar pe cei ce repauzau muceniceste în Domnul, îi lua și-i îngropa cu cinste. Ea lucrând astfel și îndemnând pe mulți spre mucenicie, a

pătimit şi ea chinuri de la mulţi ighemoni, şi aruncată fiind în mare, împreună cu alte femei, mai pe urmă legată fiind de pari şi băgată în foc, a luat cununa muceniciei (V. Sf. şi Prolog, din 22 D-brie).

O Cuvioasă îşi acoperă cu minciuni virtutea ei. Ioan Moaviteanul spunea zicând: „O fecioară oarecare anume Mastridia, frumoasă la chip, era postind în Ierusalim şi în Domnul foarte sporind. Diavolul zavistuind asupra fecioriei aceleia, a băgat gând rău în inima unui tânăr. Minunata fecioară, înţelegând gândul cel rău şi pierzător al tânărului aceluia, luând bob muiat l-a pus într-o coşniţă şi s-a dus în pustietate. Astfel prin îndepărtarea sa a făcut odihnă inimii acelui tânăr, ca să nu-l mai supere pe el gândul cel rău, ceea ce era spre mântuirea tânărului aceluia. După mulţi ani a voit Dumnezeu a arăta viaţa cea bună şi cu bărbăţie a acelei fecioare, în acest chip: Un Părinte oarecare umblând prin pustiul Iordanului, a văzut pe fericita aceea şi a zis ei: „O, Maică, ce faci în pustia aceasta?" Ea vrând să se tăinuiască a zis către dânsul: „Iartă-mă că am rătăcit pe aici, ci fă dragoste, părinte, de-mi arată calea". El, de la Dumnezeu cunoscându-i lucrul ei, i-a zis: „Să mă crezi pe mine Maică, că tu n-ai rătăcit, nici cauţi calea, că minciuna de la diavolul este. Deci spune-mi mie cu adevărat, care-i pricina pentru care ai venit aici?" Atunci a zis fecioara: „Iartă-mă, Părinte, că pricina este aşa: Mintea unui tânăr începuse a se sminti asupra mea. Pentru aceea am venit în pustietatea aceasta, voind ca mai bine să mor aici, decât aceluia să-i fiu spre pierzare şi spre împiedicare, după cuvântul Apostolului. Deci a zis către dânsa stareţul: „Câţi ani ai petrecut aici?" Pustnica a răspuns: „Cu Darul lui Dumnezeu petrec aici de 17 ani". Iarăşi i-a zis stareţul: „În atâţia ani, cu ce te-ai hrănit?" Iar ea luând coşniţa cu bobul cel muiat, i-a zis: „Această coşniţă care o vezi, împreună cu mine am scos-o din cetatea în care am fost, şi astfel de purtare de grijă a făcut Dumnezeu pentru mine smerita, încât atâţia ani am mâncat din bobul acesta şi nu s-a sfârşit, nici nu s-a învechit. Să ştii, Parinte, cum că astfel m-a acoperit blagoslovenia Lui, încât 17 ani nu m-a văzut pe mine nici un om, fără numai Sfinţia ta, astăzi". Stareţul auzind acestea de la dânsa, slăvea pe Dumnezeu, pe Cel ce a dat ei atâta dar şi răbdare (Prolog 7 Febr).

O creştină cu minciuni scapă călugărul de păcat. Oarecare Părinte ne-a povestit despre un frate din viaţa de obşte, care

a fost trimis la o slujbă în sat. În acel sat viețuia un oarecare om, către care de multe ori venea călugărul și-l primea pe el cu credință. Omul acela avea o fiică văduvă, care puțin viețuise cu bărbatul său. Fratele acela de multeori intrând și șezând la dânșii, biruit a fost cu gândul spre dânsa. Ea însă fiind cuminte, a priceput gândul lui, și se păzea foarte să nu-i treacă pe dinainte. Într-una din zile s-a dus tatăl ei în cetate, pentru oarecare trebuință, lăsând-o pe ea singură. Atunci venind fratele a aflat-o pe dânsa singură în casă, și a zis ei: „Unde e tatăl tău?" Ea a răspuns. „În cetate". El a început atunci să se tulbure spre dânsa și a vrut a se atinge de ea. Femeia înțelegând ce vrea, i-a grăit zicându-i: „Nimic să nu te tulburi, părinte. Tatăl meu până mâine nu vine și așa numai noi suntem amândoi. Eu știu însă că voi călugării nimic nu faceți fără rugăciune; scoală-te dar și te roagă lui Dumnezeu, și ce îți va pune ție în minte, aceia să faci. El însă nevrând, mai vârtos se tulbura. Femeia văzând aceasta, a grăit lui: „Părinte, avut-ai cândva femeie?" El a zis: „Nu; și chiar pentru aceasta vreau să știu ce este". Ea i-a zis: „Pentru aceasta dar te tulburi, că nici nu știi putoarea pătimașelor femei". Deci vrând ea a-i potoli patima și a-i stâmpăra aprinderea lui, a zis: „Acum eu sunt lunatică, am scurgerea de sânge din trup și nimeni nu se poate apropia de mine, pentru reaua împuțiciune!"!! Fratele auzind de la dânsa unele ca acestea, și altele mai multe, s-a îngrețoșat foarte, și venindu-și în sine a început a plânge. Aceasta văzându-l pe el că și-a venit în sine, a început a grăi către el: „Dacă te-ași fi ascultat pe tine, și am fi săvârșit păcatul, ce am fi făcut acum? Cu ce ochi aș mai fi căutat eu la fața tatălui meu? Și tu mergând la Mănăstire, cum ai fi ascultat ceata Sfinților Părinți cântând și slavoslovind pe Dumnezeu? Rogu-te, Părinte, deșteaptă-te, și să nu mai cutezi pentru mica poftă să-ți pierzi osteneala faptelor celor bune de atâția ani, și să te lipsești de veșnicile bunătăți". Fratele auzind acestea s-a dus, mulțumind lui Dumnezeu, că pentru buna înțelegere a ei nu l-au lăsat pe el până în sfârșit a pieri. Reîntorcându-se curat în soborul Părinților și fraților, a mărturisit tuturor cele ce s-au întâmplat cu dânsul (Prolog 29 Apr.).

5. Am umblat și am grăit cu fățărnicie, vătămând cinstea și numele bun al aproapelui?

„Nu te fățărnici în gurile oamenilor și buzelor tale ia aminte". „Cel ce umblă în neprihănire și vorbește fără de vicleșug, cel ce

nesocotește un câștig scos prin stoarcere, cel ce își trage mâinile înapoi ca să nu primească mită, cel ce își astupă urechea să n-audă cuvinte setoase de sânge și își leagă ochii ca să nu vadă răul; acela va locui în locuri înalte; stânci întărite vor fi locul lui de scăpare; i se va da pâine, și apa nu-i va lipsi" (Is. Sir. 1, 28; Is. 33, 15-16; Ps. 14; 1 Tim. 4, 1-2; Rom. 16, 17-18). Exemple de oameni căzuți în acest păcat, sunt: Învinuitorii lui Nabot (3 Împ. 21, 13); Ai Domnului Hristos (Mt. 26, 50-61; Mc.14, 56-59); Învinuitorii Sfântului Arh. Ștefan (F. Ap. 6, 11-13); Ai Sfântului Ap. Pavel (F. Ap. 17, 6-8; 21, 2-5)...

Adevăr și minciună. Au fost odată doi negustori. Unul din ei trăia numai cu minciuni și celălalt numai cu adevărul. Așa că ajunseseră să le zică lumea: unuia Minciună, iar celuilalt Adevăr. „Ei prietene - zise într-o zi Minciună, prietenului său Adevăr - ce părere ai? Nu crezi tu oare că în lumea asta-i mai bine de cel ce trăiește numai cu minciuni, decât de acela care trăiește cu adevărul?" „Nu, - răspunse Adevăr - nu cred. E adevărat că de multe ori mai repede izbutești cu minciunile, dar nu trece mult și vine ceasul părerilor de rău". „Ia stai, Adevăr. Știi că sunt de zece ori mai bogat decât tine? Uite ce! Întreabă tu pe toată lumea, dacă-i mai bine să trăiești cu adevărul decât cu minciuna, și de ți-o da dreptate, toată averea mea a ta să fie, iar de mi-o da mie dreptate, atunci tot ce ai tu astăzi, al meu să fie. Ce spui? Te prinzi?"

„Nu. Așa prinsoare nu-mi place: tu vii cu un rămășag, în care norocul se vede bine că va ține tot cu tine. Dacă am întreba pe Dumnezeu, zic și eu c-ar mai merge... Dar... așa, să-ntrebăm lumea, înseamnă să întrebăm pe cei care sunt de-o părere cu tine. Și la urma urmei, puțin îmi pasă de ce crede cealaltă lume!.. Eu unul, am părerea mea și asta mi-e deajuns! N-am nici o nevoie de bogățiile tale, și nu văd cam la ce mi-aș primejdui, așa fără nici o pricină, multpuținul meu avut, pe care prin muncă cinstită mi l-am agonisit".

„Spune mai bine că ți-e frică - răspunse Minciună - și n-o mai fă pe mândrul!" „Văd bine că nu ne înțelegem - zise Adevărul - și de aceea, orice vorbă-i de prisos. Orice mi-ai spune, n-ai să mă poți face să trăiesc ca tine, și tot așa, în zadar aș vorbi și eu, căci n-am să te pot face să-ți schimbi felul vieții. Uite ce spun eu, ești încă tânăr și nici eu bătrân nu sunt. Dacă Dumnezeu ne-a dărui zile, vom ajunge poate să vedem într-o zi, cum e mai bine de trăit".

„Fie și așa, frățioare. Cu toate astea nădăjduiesc, că tot mie ai

să-mi dai dreptate" - adăugă Minciună, zâmbind. Adevăr nu răspunse. Se scurseră treizeci de ani. Adevăr și Minciună îmbătrâniră. Și iată că într-o zi întâmplarea îi aduse iar față-n față.

„De mult nu ne-am mai văzut, frate, zise Minciună. Nici nu mai nădăjduiam să te mai întâlnesc vreodată... Ei, cum îți merge? Ai făcut avere?"... „Avere? Nu, n-am făcut - răspunse Adevărul. Dar... slavă Domnului, o duc destul de bine... E drept... nu mai pot munci căci sunt prea bătrân, dar Dumnezeu mi-a dat un băiat bun, care îngrijește acum de toată casa". „N-ai decât un băiat?" „Unul singur și nici o fată". „Eu am și băieți și fete și cu toate că-s mai mulți, nu vor să mă ajute nici unul... Dar ceea ce-i mai rău, e că nu mă cinstesc cum se cade. Dumnezeu i-a înzestrat cu multă deșteptăciune, dar din nefericire, n-au deloc inimă. Îmi risipesc fără nici o rușine averea și n-au cel puțin recunoștință că le-am dat tot avutul meu. O să s-aleagă praful de averea mea, si eu n-am nici o putere s-o împiedic... „Să facă ce-or vrea, îmi spun eu uneori, mai rău decât atâta, nici că se mai poate". Dar nu numai de la copii mi se trag necazurile; ci toți prietenii mei cei vechi, negustorii, toți mă-nșeală și mă fură, care cum poate mai bine, neamurile mă târâie într-una pe la tot felul de judecăți... În scurt... bătrânețea mea, frate, e tristă, nu-i deloc veselă"... Adevăr și Minciună vorbiră cât mai vorbiră și după aceea se despărțiră.

„Săracе prietene, cum ai ajuns! se gândi Adevăr depărtându-se... N-ai să mai spui că-i mai bine să trăiești cu minciunile decât cu adevărul; ai înșelat pe alții și uite că și pe tine te înșeală la fel - și prietenii și neamurile, ba chiar și copiii tăi. N-ai fost în stare să-ți deschizi ochii la vreme și ai trăit și tu ca ceilalți. Și când mă gândesc, păcătosul de mine, c-a fost o vreme când râvneam și eu la traiul tău... Acum văd că nu aștepți decât milă, căci, cu toate bogățiile tale, azi ești mai sărac decât oricare altul" (Lev Tolstoi).

6. Am calomniat pe aproapele meu?

Defăimarea (calomnia) este o vorbărie neadevărată, care lovește cu intenție cinstea aproapelui. Ea consistă în a născoci greșeli în sarcina aproapelui sau a mări o greșeală ce el a făcut într-adevăr, ori a micșora adevăratul merit al aproapelui... așa cum defăimau păgânii și evreii întunecați pe Proorocii lor, pe Mântuitorul și pe urmașii Lui... Ambele feluri de a defăima, se întâmplă și în mod indirect

prin simplă tăcere, ce poate fi înțeleasă după împrejurări în dauna cinstei aproapelui, sau chiar prin abuzuri ascunse, ce după firea lor implică o răutate și mai rafinată decât defăimarea directă. Omul poate fi vinovat de defăimare prin conlucrare în același chip ca și de grăirea de rău. Defăimarea ne dă a înțelege o inimă mai rea decât grăirea de rău. Ea lovește și mai hotărât în dragostea și în dreptatea ce datorăm a o arăta aproapelui, de aceea, de regulă este și păcat mai mare. Înțelepții arată cu dreptate că defăimarea se deosebește de injurie, ca un asasinat de lovitura fățișă. Dumnezeiasca Scriptură numără defăimarea între păcatele cele mai grele și mai urâte lui Dumnezeu și oamenilor. „Leapădă de la tine gura cea îndărătnică, și buzele cele nedrepte le depărtează de la tine... Când Domnitorul ascultă cuvintele mincinoase (pârile, defăimările) toți supușii lui sunt nelegiuiți... De va mușca șarpele în tăcere, cu nimic nu e mai prejos cel ce defaimă întru ascuns".

„Tot cel ce urăște pe fratele său, ucigător de oameni este. Și știți, că tot ucigătorul de oameni nu are viață veșnică întru dânsul petrecând" Și într-adevăr, alte rele pot fi suferite mai lesne decât disprețul oamenilor; iar aceasta pentru omul simțitor e mai rău (greu) *decât moartea* (Prov. Sol. 4, 24; 29, 12; Eccl. 10, 11; 1 Cor.6, 10; 1 Ioan 3, 15; T. M. T. o. c. pg. 704-6).

Cel ce descoperă sfaturi în adunare, umblă cu două limbi, și cu cel ce lărgește buzele sale (prin clevetiri) nu te amesteca". „Ceea ce urăști tu, nimănui să nu faci": *„Nu grăiți de rău unul pe altul, fraților, că cela ce grăiește de rău pe fratele său, grăiește de rău legea și judecă legea. Iar dacă judeci legea, nu ești făcător legii, ci judecător..." Grăirea de rău este semn caracteristic păgânilor. „De vă mușcați unul pe altul și vă mâncați, căutați să nu vă mistuiți unul de către altul... că această faptă nu va rămâne nepedepsită"* (Prov. S. 20, 22; Tobie 4, 19; Iac. 4, 11; comp. Rom. 1, 30; Gal. 5, 15; 2 Lege 19, 16-21; Prov. S. 19, 5-9; Apc. 21, 8; 22, 15).

O croitoreasă calomniată, moare. O biată văduvă și croitoreasă, trimitea de câtva timp pe un fiu al său să cumpere bere, fiindcă după sfatul medicului, trebuia să ungă piciorul altui fiu mai mic. O fată dintr-o familie bogată, care da de lucru de mai mult timp acelei văduve, văzând odată pe copil cu o sticlă de bere, împrăștie între ai săi (vorba) că văduva ajunsese bețivă și că nu merită să i se mai dea de lucru. Aceste vorbe nesocotite avură trista urmare

că biata văduvă își pierdu îndată cinstea și munca, și curând căzu cu familia ei în cea mai neagră mizerie (sărăcie). După mai mult timp (într-o Duminică), fața aceea văzu pe fiul croitoresei la poarta Bisericii, unde cerea de pomană trecătorilor, trezind mare compătimire în toți. Fata fu mișcată și ea, și apropiindu-se de copil să-l întrebe despre mama lui, acesta îi răspunse: „Mama nu mai are de lucru de atâta vreme, pentru că s-a răspândit în sat calomnia (bârfirea, clevetirea) că e bețivă și nu mai merită ajutor. Mama însă n-a băut niciodată bere, afară numai că a trebuit să cumpere o bucată de vreme ca să ungă piciorul fratelui meu, care era bolnav". Fata își făcu mustrări în tăcere de vorbirea ei nesocotită și ceru să fie dusă la casa văduvei. Ea căzuse grav bolnavă și nu mai avea zile multe. După moartea ei, fiica nobilului a luat cu dânsa pe cei doi orfani, dar a rămas pe totdeauna cu remușcarea grea de a fi pricinuit înainte de vreme moartea acelei femei, prin cuvintele ei nesocotite. Aici se vede că grăirea de rău niciodată nu se poate repara în întregime (Arhim. I. Scriban).

7. M-am legat pe mine și pe alții cu jurământ a tăgădui ce am furat eu sau alții?

Astfel de jurământ pentru ascunderea furtului, atrage asupra făptașului îndoită urgie Dumnezeiască: 1) pentru jurământul strâmb, și 2) pentru furt. Dacă nu este îngăduit creștinului (afară de mare nevoie) a jura nicidecum; cu cât mai mult nu este iertat a jura strâmb? Sf. Părinți, Vasile cel Mare, Ioan Hrisostom, Ieronim, ș. a., învață foarte hotărâtor împotriva întrebuințării jurământului. Climent Alexandrinul Strom. V, 707 (ed. Polt) și VII, 861, zice despre creștinul desăvârșit: „Departe de un asemenea bărbat, adeverit întru evlavie, a fi gata să jure... Căci omul care află odată lesne crezământ, cum ar putea să se arate nevrednic de credință prin trebuința de a jura, ca să întărească cuvântul său? Viața sa întreagă este pentru dânsul destulă asigurare și destul jurământ" (Vezi și Vasile cel Mare, Epp. 22; 45; 209). De asemenea Hrisostom, Omil, 15 către Antiohieni n. 5, zice: „Biserica nu-i făcută spre a jura într-însa, ci spre a ne ruga; Altarul nu este a depune înaintea lui jurăminte, ci spre a vesti iertarea păcatelor. Dacă nu te sfiești de nimic, teme-te cel puțin de Cartea pe care o întinzi spre jurământ, deschide Evanghelia și ascultă ce zice Hristos despre jurământ. Îngrozește-te și încetează dacă ai auzit

ce zice Hristos despre jurământ. Ce zice El? *„Iar Eu zic vouă, să nu vă jurați nicidecum... Ci să fie cuvântul vostru ce este așa, așa; și ce este nu, nu; iar ce este mai mult decât aceasta, de la cel rău este"* (Mt. 5, 34-37). Tot astfel și Sf. Ieronim vorbind asupra locului de la Mt. 5, 34, zice: *„Și, Legea care oprește jurământul, o întrebuințezi spre a jura?"* Privitor la jurământul de mare nevoie, fer. Augustin explică locul din Sfânta Evanghelie de la Mt. 5, 34-37, așa: „Hristos n-a zis: este rău, căci nu faci rău când te servești de jurământ în mod cuviincios; (la mare nevoie și neîncrederea celor ce-ți impun jurământul, n. a.) deși nu este bine, că acesta a ajuns trebuincios; dar de la cel rău , zice, deoarece ești silit a jura din cauza slăbiciunii altora, ceea ce este un rău" (Vezi T. M. Dr. Athanasie Mironescu, pg. 449). Tot astfel se pronunță și Sf. Ap. Iacob, zicând: *„Iar mai înainte de toate, frații mei, nu vă jurați, nici pe cer, nici pe pământ, nici cu alt jurământ oarecare; ci fie vouă ce este așa, așa; și ce este nu, nu; ca să nu cădeți întru fățărnicie"* (Iac. 5, 12).

8. Am pârât pe cineva pe nedrept, din răutate și din ură?

Cei ce fac astfel de pâri, sunt asemenea cu diavolii, care prin pâri au făcut tulburări: în Cer, în Rai și pe pământ în Biserica luptătoare a lui Dumnezeu. Diavolii, plini de mândrie, cu felurite pâri tulbură pacea în Cer: *„Război s-a făcut în Cer: Mihail și Îngerii lui au dat război cu balaurul; și balaurul și îngerii lui au dat război, și nu au biruit; nici loc s-a aflat lor mai mult în Ceruri. Și s-a aruncat balaurul cel mare, șarpele cel vechi, care se cheamă diavolul și satana, cel ce înșeală toată lumea: s-a aruncat pe pământ, și îngerii lui cu el s-au aruncat. Și am auzit glas mare în Cer, zicând: Acum s-a făcut mântuirea și puterea și Împărăția Dumnezeului nostru, și puterea Hristosului Lui, că s-a aruncat pârâtorul fraților noștri, cel ce pâra pe ei înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea"...* (Apc. 12, 7-10).

„Cum ai căzut - zice Proor. Isaia - *tu din Ceruri, stea strălucitoare, fecior al dimineții! Cum ai fost aruncat la pământ, tu, îmblânzitor de neamuri! Tu, care ziceai în cugetul tău: „Ridica-mă-voi în Ceruri și mai presus de stelele Dumnezeului Celui Puternic voi așeza jilțul meu! În Muntele cel Sfânt voi pune sălașul meu, în fundurile laturii celei de miazănoapte. Sui-mă-voi deasupra norilor, și asemenea cu Cel Preaînalt voi fi". Și acum*

tu te pogori în iad în cele mai de jos al adâncului" (Is. 14, 12-25).

„Văzut-am pe Satana ca un fulger din Cer căzând... (Lc. 10, 18).

Diavolul cu pâra face mare tulburare în raiul pământesc, acolo, unde protopărinții noștri trăiau într-o mare fericire, armonie și minunată legătură foarte strânsă cu Dumnezeu Creatorul lor, ca și copiii cuminți cu ai lor buni și duioși părinți. „Șarpele (Satana) însă era cel mai șiret dintre toate fiarele de pe pământ, pe care le făcuse Domnul Dumnezeu. Și a zis șarpele către femeie: „Dumnezeu, a zis oare, să nu mâncați roade din orice pom din Rai?" Iar femeia a zis către Șarpe: „Roade din pomii Raiului putem să mâncăm numai din rodul pomului celui din mijlocul Raiului ne-a zis Dumnezeu: „Să nu mâncați din el, ca să nu muriți!" Atunci șarpele a zis către femeie: „Nu, nu veți muri! Dar Dumnezeu știe, că în ziua în care veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul". De aceea femeia socotind că rodul pomului e bun de mâncat și plăcut ochilor la vedere și vrednic de dorit, pentru că dă știință, a luat din el și a mâncat, și a dat și bărbatului său și a mâncat și el. Atunci li s-au deschis ochii la amândoi, și au cunoscut că erau goi, și au cusut frunze de smochin și-au făcut acoperăminte. Iar când au auzit glasul Domnului Dumnezeu, care umbla prin Rai, în răcoarea serii, s-au ascuns Adam și femeia lui de Fața Domnului Dumnezeu, printre pomii Raiului. Și a strigat Domnul Dumnezeu pe Adam, și i-a zis: „Adame, unde ești?" Răspuns-a acesta: „Am auzit glasul Tău în Rai și m-am temut, căci sunt gol, și m-am ascuns. Și i-a zis Dumnezeu: „Cine ți-a spus că ești gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit să nu mănânci?" Zis-a Adam: „Femeia care mi-ai dat-o să fie cu mine, aceea mi-a dat din pom, și am mâncat". Și a zis Domnul Dumnezeu către femeie: „Șarpele m-a amăgit și am mâncat".

După căderea și feluritele învinuiri păcătoase ale protopărinților noștri, pe care le aruncau: Adam pe Eva și Eva pe șarpe... cu pâra și vicleana conlucrare a diavolului prin minciuni, Dumnezeu s-a mâniat groaznic, a blestemat pe șarpe și pământul, a canonisit pe Adam și Eva și i-a alungat afară din Rai (Fac. 3, 1-12; 2).

Privitor la aceasta înțeleptul Solomon zice: *„Dumnezeu a zidit pe om spre nestricăciune și l-a făcut după Chipul feței Sale; dar prin gelozia diavolului, moartea a intrat în lume și cei ce sunt de partea lui vor ajunge să o cunoască..."* (Înț. Sol. 2, 23-24). Aceasta

o arată și mai clar Mântuitorul, zicând: *„Diavolul din început a fost ucigător de oameni și cu adevărat nu a stat laolaltă pentru că nu este adevăr întru-însul. Când spune minciuna, dintru ale sale grăiește, căci este mincinos și tată al minciunii"* (Ioan 8, 44).

Diavolul pizmuiește fericirea lui Iov. În țara Arabiei era un om cu numele Iov. Omul acela era drept, cinstitor de Dumnezeu și se ferea de tot lucrul rău. Iov avea șapte feciori și trei fete. El era foarte bogat și avea multe vite: oi 7000, cămile 3000, perechi de boi 500, asini 500 și slugi multe. Diavolul arătându-se înaintea Domnului, a zis: Au doară în zadar se teme Iov de Dumnezeu? Au n-ai ocrotit toate ale casei lui? Dar ia trimite mâna Ta și Te atinge de toate câte are, și vei vedea că nici în Față nu Te va mai binecuvânta". „Iată, toate câte are ți le dau, și pe el ți-l dau ție, dar de sufletul lui să nu te atingi"...

Într-o zi, feciorii și fetele lui beau vin în casa fratelui mai mare... Și iată, vestitor a venit la Iov și i-a zis: „Venind tâlharii, au luat boii și asinele, și pe slugi le-a ucis, și scăpând eu singur am venit să-ți spun. Încă vorbind acestea, a venit alt vestitor și a zis: „Haldeii au luat cămilele, și pe slugi le-a ucis, și am scăpat eu singur și am venit să-ți spun". Încă acesta grăind, alt vestitor a venit, zicând: „A venit vânt mare dinspre pustie și a căzut casa peste feciorii tăi și au murit" Atunci Iov s-a închinat Domnului și a zis: „Domnul a dat, Domnul a luat... fie Numele Domnului binecuvântat". Și n-a păcătuit Iov înaintea Domnului. După aceea a lovit diavolul pe Iov cu bubă rea, de la picioare până la cap. Femeia văzându-l așa, a zis lui: „Până când vei răbda, zicând: „Iată, voi aștepta încă puțin nădejdea mântuirii mele? Că iată, a pierit pomenirea ta de pe pământ, feciorii și fetele tale au pierit, tu șezi în putreziciunea viermilor, dormind afară sub văzduh, și eu rătăcesc ca o slujnică din casă în casă. Zi un cuvânt de hulă ori de blestem către Domnul, și mori!" Iov privindu-și soția cu chibzuială, i-a zis: „Pentru ce ca o femeie fără de minte ai grăit? Dacă am luat cele bune din mâna Domnului, să nu răbdăm și cele rele?" Acestea toate s-au întâmplat lui, și n-a greșit Iov cu buzele sale înaintea lui Dumnezeu.

Prietenii lui îl învinuiesc, iar el se apără! Auzind trei prieteni ai lui Iov: Elifaz, Valdad și Sofar, ce-a dat peste el, au venit să-l mângâie și să-l cerceteze. Iov îndurerat și-a deschis gura sa și a bles-

temat: „Piară ziua în care m-am născut". Atunci Elifaz a zis: „A venit asupra ta durere și te-ai tulburat? Dar cine a pierit fiind nevinovat? De n-ar fi cu dreptate suferințele tale, aceste răutăți nu te-ar fi întâmpinat". Asemenea și Valdad a zis: „Au face Domnul strâmbătate?" Și Sofar a zis: „*Vrednice de cele ce ai păcătuit s-au întâmplat ție de la Domnul*" (Iov 11, 6).

Iov apărându-se a răspuns, zicând: „Până când necăjiți sufletul meu și fără de rușine mă asupriți? Luptă este viața omului pe pământ (7, 1). Pământeanul este cu viața scurtă și plină de necaz. Cine va fi curat de întinăciune? Nimeni, măcar numai o zi de va fi viața lui pe pământ (14, 1-4-5). Domnul m-a făcut pe mine așa. Dar știu că Răscumpărătorul meu este veșnic și va scula pe pământ trupul meu (19, 25). La Dumnezeu este adevărul, și El va scoate la sfârșit judecata mea. El știe viața mea și m-a ales ca aurul. Iar de a ales El așa, cine va sta lui împotrivă (23, 7-10-13)? La dreptate luând aminte, eu nu știu să fi făcut ceva fără cuviință" (27, 6).

Dumnezeu răsplătește răbdarea lui Iov. Domnul văzând răbdarea lui Iov, i-a dat toate câte avusese mai-nainte, îndoite, și a binecuvantat cele de apoi ale lui, mai mult decât pe cele dintâi? După aceea a făcut cu femeia lui alți copii: șapte feciori și trei fete. Iov a mai trăit după aceea 170 de ani, iar peste tot 248, și a văzut pe fiii fiilor lui, până la al patrulea neam.

„Eu spre Domnul voi căuta, aștepta-voi întru Mântuitorul Meu... De voi ședea întru întuneric, Domnul mă va lumina... voi suferi până va îndrepta El dreptatea mea (Miheia 7, 7-9). Pe cel nevinovat nu-l va face nevinovat Domnul. Bun este Domnul celor ce-L așteaptă pe El în ziua necazului" (Num. 1, 3-7, vezi pe larg Cartea lui Iov).

Ca și în Cer, în Rai și pe pământ, precum am arătat aici, diavolul, prin persoane recrutate din felurite vârste și trepte ale societății omenești, pururea a adus și aduce felurite pâri între oameni aici și în lume. Orice pâră dușmănosă și infernală, este un paloș drăcesc cu două tăișuri (viclenia unită cu minciunăria) cu care diavolul, din infernala-i întunecime, tulbură, tortureză, arde și masacrează, pe cei ce cad sub stăpânirea lui.

Chiar și pe unii Sfințiți creștini bineplăcuți ai lui Dumnezeu, îi luptă diavolul cu acest drăcesc paloș, prin lumea robită lui, ca să-i încurce și surpe, dar ei cu Darul Divin ies biruitori.

Cei ce aduc astfel de pâri, tulburând Biserica Domnului Hristos

ca și diavolul, autorul acestui păcat, sunt asemănați în Sf. Scriptură: 1) cu păsările răpitoare ale cerului (Mt. 13, 4-19; Mc. 4, 4-15; Lc.8, 5-12), 2) cu semănătorul de neghină (Mt. 13, 25-39), 3) cu lupul (Ioan 10, 12), 4) cu vrăjmașul înarmat (Mt.12, 29; Lc.11, 21-22), 5) cu leul care mugește (1 Petru 5, 3; comp. 2 Tim. 4, 14-18; Rom 16, 20). Aceștia cad din înfierea lui Dumnezeu și se fac fii ai diavolului, cu care conlucră la tulburarea și pierderea sufletelor cu acest păcat (Ioan 8, 41-44; 1 Ioan 3, 8-10-12).

Păcatul și canonul pârâtorilor. „...Pârâtorii - zice Mitrop. Antim Ivireanul - fac lucrul diavolului, care-i vrăjmașul neamului omenesc. Cei care au obiceiul de a pârî pe fratele lor creștin, cu gândul infernal de a-l lovi, păgubi și sărăci, să se părăsească grabnic, căci toate păcatele câte va face, după ce se va spovedi bine și va face canonul cuvenit (după Sf. Pravilă) ce-i va da Duhovnicul, i se vor ierta; iar acel păcat al pârii (ca al furtului) nu i se va ierta cu nici un mijloc, căci e mai mare decât uciderea. Iată vă poruncesc și vouă Preoților Duhovnici, cine ar veni la voi să se spovedească și va avea acel păcat al pârii, de se va apuca acel om înaintea voastră cu chezășie bună, cum că nu va mai pârî pe nimeni în viața lui, voi să-i faceți iertăciune, dându-i și canon, apoi să se cuminece; iar de nu va vrea să se părăsească să-l lipsiți nu numai de Sfânta Taină, ci și de la Biserică, pentru că stă împotriva lui Dumnezeu și se aseamană cu diavolul" (Predica la Duminica lăs. sec. de brânză).

Diavolul își are în lume 365 de cete drăcești, luptând pe creștini, fiecare ceată cu câte un păcat; dar Îngeri luminați sunt mai mulți , care-i ajută pe cei osârdnici în lupta cea bună, spre a ieși biruitori și a se încununa (V. Sf. 23 D-brie, pg. 1195-6; Pateric, pg. 143) Fiecare creștin, câte fapte bune sau virtuți creștinești are, acestea se fac Îngerii lui însoțitori aici și în veșnicie. De asemenea și patimile sau viciile omului, se prefac în draci, ce necăjesc pe bietul om ce le are și le hrănește, torturându-l aici, și după ce-i iau sufletul, îl muncesc în iad (Prolog 11 Mai).

9. Fiind pârât m-am apărat înaintea judecății cu mită, cu mărturii mincinoase și jurăminte strâmbe?

Cei ce se apără înaintea judecății cu mărturii mincinoase, se canonisesc ca și mărturisitorii minciunii, cu 3 ani oprire de la Sfânta Împărtășanie și 24 metanii în zi; iar cei ce se apără cu jurăminte strâmbe, se canonisesc cu 10 ani. (Prav. Bis. Gov. gl. 88, comp. can. 66 și 82 Sf. Vasile c. M.).

Adevărații judecători nu primesc mită. Nu cu mult timp în urmă a murit în Anglia un judecător batrân, care nu putea fi deloc mituit, după cum se va vedea din următoarea întâmplare: Un împricinat a venit în vizită la dânsul, și între altele, în mare taină i-a dat a înțelege, că vrea să-i facă un dar foarte prețios. Foarte liniștit, judecătorul zise împricinatului: „Primesc darul tău, dar cu condiția să te osândesc". „Pentru ce ?"- îl întrebă vizitatorul. - Pentru că tu singur te osândești pe tine. Aducându-mi darul tău, tu mă jignești, căci mă crezi părtinitor și parc-ai zice: „Eu n-am dreptate în procesul meu; și știu bine că nepărtinirea judecătorului nu poate da o hotărâre în favoarea mea; de aceea am crezut cu cale să alerg la calea mituirii". Împricinatul a rămas uluit. Atunci judecătorul, poftindu-l afară din casă, i-a zis: „Ceea ce pot să fac, este aceasta: să uit că ai fost în casă la mine, cu acest scop, și să te judec ca și cum n-ai fi pășit niciodată pragul casei mele".

10. Mi-am micșorat pedeapsa cuvenită prin plată la avocați, prin mărturii false și prin jurăminte mincinoase?

Cei ce-și micșorează pedeapsa dreaptă, ce li se cuvenea pentru diferitele abateri, prin astfel de mijloace necinstite, și mai cu seamă prin jurăminte mincinoase, vor cădea în pedeapsă Dumnezeiască, și de nu se vor pocăi, dincolo de mormânt se vor prăbuși în osânda iadului.

Pildă grăitoare contra jurătorilor falși. Tuturor celor ce au jurat, le înfățișează o pildă frumoasă comandantul roman Attilius Regulus. El a fost prins în războî de cartaginezi, vrăjmașii romanilor, care, după 6 ani l-au trimis la Roma ca să susțină cauza păcii. Totuși mai, nainte de a pleca, l-au pus să jure că se va întoarce înapoi, dacă nu va izbuti să înduplece pe romani să facă pace. Dar întors la Roma, Regulus a spus Senatului cât de slabi sunt cartaginezii, din punct de vedere militar, și a îndemnat pe romani să ducă înainte războiul. După aceasta, voind să se întoarcă la închisoarea lui, toți, chiar și preoții păgâni, au căutat să-l abată de la acest gând. Dar el a răspuns: „Eu nu mă tem de chinurile cartaginezilor, cât mă tem de călcarea jurământului meu". De aceea s-a întors la Cartagena, unde-l aștepta o moarte groaznică.

Deci, dacă un păgân își ține cu atâta conștiință cuvântul jurat, cu atât mai mult un creștin trebuie să-și țină jurământul său.

Credincioasa cetate Freiberg. Frederic cel blând, principele Saxoniei, ajungând în dușmănie cu fratele său Wilhelm, duce de Weimar, pentru o împărțire de pământuri, puse stăpânire pe orașul Freiberg, care aparținea fratelui său, și ceru de la reprezentanții orașului să facă cauză comună cu el și să-i trimită un număr de tineri pentru a-l ajuta în războiul contra fostului lor stăpân. Fruntașii orașului se adunară pentru a se sfătui ce e de făcut, și, în sfârșit, doi câte doi au venit cu capul descoperit pe piața târgului, unde principele se afla cu soldații săi. Acolo bătrânul primar, cu numele de Nicolae Waller, ținu principelui următoare cuvântare: „Noi suntem foarte plecați să ne dăm viața pentru înălțimea voastră. Cu toate acestea, nu ne putem hotărî să rupem jurământul de credință către ducele de Weimar. Ca buni supuși, suntem gata mai degrabă să ne lăsăm viața decât sa călcăm cuvântul jurat, și dacă e trebuință, eu cel dintâi sunt gata să mă pun în genunchi ca să-mi tăiați capul". Și zicând acestea, primarul se puse în genunchi și puse mâna la gât. Principele fu mișcat de aceste nobile cuvinte, încât nu-și putu ține lacrimile, și răspunse: „Firește, n-avem să vă tăiem capul, pentru că avem și vom avea totdeauna trebuință de caractere atât de nobile". Apoi și-a retras îndată cererile făcute. De atunci înainte, orașul Freiberg a avut numele de cel credincios. Ceeea ce am jurat trebuie să ținem cu orice preț.

Pedeapsa sperjurilor. Vladislav, regele Ungariei, încheiase pace cu sultanul Turcilor Murad al II-lea și o întărise cu jurământ. Cu toate acestea, începu din nou războiul. Lupta se dădu la Varna în 1444, și cu toate că regele ungur avea un mare număr de soldați, fu bătut și ucis cu cea mai mare parte din nobilii lui. Cine jură strâmb își atrage blestemul lui Dumnezeu (Arhim I. Scriban, T. M. pg. 415-416 și 423).

11. Am prepus, judecat rău, am clevetit, calomniat, am ponegrit, batjocorit, osândit, și am băgat în primejdii grele pe alții?

Acestea sunt faptele omului cel vechi, de care trebuie să ne dezbrăcăm, și să ne îmbrăcăm în omul cel nou, pentru a păstra înfierea și a moșteni Împărăția lui Dumnezeu. „Acum, lăsați-vă de toate aceste lucruri: de mânie, de iuțime, de vrăjmășie, de răutate, de clevetire și de vorbele rușinoase, care v-ar putea ieși din gură. Nu vă mințiți unii pe alții, întrucât v-ați dezbrăcat de omul cel vechi cu faptele lui și v-ați îmbrăcat în omul cel nou, care se înnoiește spre cunoștință, după Chipul Celui ce l-a făcut... Astfel dar, ca niște aleși

ai lui Dumnezeu, Sfinți și prea iubiți, îmbrăcați-vă cu o inimă plină de îndurare, cu bunătate, smerenie, blândețe și îndelungă răbdare. Îngăduiți-vă unii pe alții, și, dacă unul are pricină să se plângă de altul, iertați-vă unul pe altul. Cum v-a iertat și Hristos, așa iertați-vă și voi. Dar mai presus de toate acestea, îmbrăcați-vă cu dragostea, care este legătura desăvârșirii" (Cols. 3, 8-14; comp. Gal.3, 27; Efs. 4, 22-5).



Chipul de față ne arată pe tiranii călăi întinzând pe Mântuitorul pe cruce și răstignindu-L. Aceasta e răsplata lumii pentru toate binefacerile primite din mâna Lui. Așa a făcut, face și va face lumea, celor mai buni și mai înflăcărați binefăcători ai ei. „De m-au prigonit pe Mine și pe voi vă vor prigoni. De au păzit cuvântul Meu și al vostru îl vor păzi... însă toate acestea vă vor face vouă, pentru că nu știu pe Cel ce M-a trimis pe Mine..." (Ioan 15).

Clevetiri și clevetitori. Ce mădular mic este limba și câte primejdii nu pricinuiește ea! *„Un foc mic ce pădure nu poate aprinde!"* (Iac. 3, 6). „Cine vorbește rău despre aproapele, are pe diavolul sub limbă, iar cine ascultă asemenea cuvinte de ocară, are pe diavolul în urechi", zice Sf. Ioan Hrisostom. „Mai bine să-ți astupi urechile cu mărăcini decât să asculți graiurile limbilor rele (Is. Sir. 28, 28). Feric Augustin scrisese pe masa lui de lucru următoarele cuvinte: „Să ocolească această masă toți acei care ciuntesc onoarea semenilor lor".

Calomnia este o sabie cu trei tăișuri, care rănește trei oameni dintr-o singură lovitură, și anume: întâi pe însuși calomniatorul, în al doilea rând pe cel ce stă și ascultă calomnia și al treilea pe cel calomniat. „Gâtlejul calomniatorului este o groapă deschisă, din care iese numai duhoare cu miros urât" (Ps. 5, 10). „A cleveti este o nebunie" (Prov. S. 10, 8). „Cine vorbește drept, sincer, este iubit" (Prov. S. 16, 13). „Omul cu limba mincinoasă nu se întărește pe pământ, și pe omul asupritor, nefericirea îl paște și-l duce la pierzare" (Ps. 140, 11). Diavolul este un mincinos și tatăl minciunii (Ioan 8, 44). „Toți cei care mint sunt copiii diavolului" (Fer. Augustin). Minciuna vine de la diavolul și duce tot către diavolul. „Buzele mincinoase sunt o urâciune pentru Domnul" (Prov. S. 12, 22; Ps. 13, 3). „Clevetitorii au venin de viperă sub buze" (Pr. M. Ionescu).

La cuptoarele cu var. Elisabeta, regina Portugaliei (1336), era foarte darnică cu săracii, și în împărțirea milosteniilor ei, se servea de munca inteligentă a unui credincios servitor. Alt servitor, al regelui, era invidios, și a început să cugete la chipul de a pierde pe tovarășul lui. Odată, pe când regele se afla la vânătoare, acesta îl vorbi de rău pe servitorul reginei, atribuindu-i mai multe fapte rele. Regele crezu vorbele lui și trimise îndată să cheme pe supra-intendentul cuptoarelor regale, pentru fabricarea varului și-i spuse: „Mâine dimineață am să trimit la tine un servitor, care are să te întrebe dacă comanda mea s-a împlinit. Cum o ajunge, aruncați-l iute în cuptor". A doua zi dimineață, regele chemă pe servitorul reginei și-i porunci să se ducă la cuptoare, pentru a întreba dacă comnada regelui a fost împlinită. Servitorul, fără a bănui ceva, se porni la drum. Dar trecând pe lângă o Sfântă Biserică, unde trăgeau clopotele de Sf. Liturghie, se opri puțin, să asculte Slujba. Vrăjmașul său, nerăbdător, alergă la cuptoare puțin după aceea, întrebând

dacă porunca regelui a fost împlinită. Dar păzitorii abia auziră aceste cuvinte și puseră mâna pe el, îl legară și-l aruncară în cuptor, fără a da ascultare la toate protestările sale. Imediat după aceea, a venit și servitorul reginei și a întrebat dacă s-a împlinit porunca regelui. Păzitorii i-au răspuns că da, și i-au povestit tot, crezând că el aduce un bacșiș bun din partea regelui. Când se întoarse acesta la palat, regele rămase peste măsură de surprins când văzu că apare în fața sa servitorul reginei, și când auzi din gura lui ce s-a întâmplat. Recunoscu însă degetul lui Dumnezeu, care a ocrotit nevinovăția servului Său și a pedepsit pe calomniator, făcându-l să cadă în groapa pregătită de el pentru cel calomniat. (Arhim. I. Scriban)

12. Am fost urâtor de adevăr și iubitor și făcător de minciuni?

După învățătura Dumnezeieștii Scripturi, cel ce urăște adevărul și iubește și face minciună, se dezmoștenește din Împărăția lui Dumnezeu și se prăbușește în osânda veșnică a iadului, cu diavolii cărora le-a urmat. „Afară (din Împărăția lui Dumnezeu) sunt câinii, și fermecătorii, și curvarii, și ucigașii, și închinătorii de idoli, și tot cel ce iubește și face minciună" (Apc. 22, 15; comp. Ioan 8, 44; Apc. 21, 8; 19, 20)

Apărătorul adevărului salvat. Bătrânul Roteanu ocupa o înaltă funcție în stat. Ca înfocat apărător al adevărului și al dreptății, își făcuse o mulțime de vrăjmași atât de înverșunați încât aceștia se jurară să-l piardă. Deteră dar bani unui ucigaș, care luă însărcinarea să-l răpună într-o noapte din luna lui septembrie. Bietul bătrân nu avea nici o presimțire despre ceea ce-l amenința; căci omul care-și împlinește datoriile și are cugetul împăcat, nu se teme de rele. Seara, nepoții lui veniră, ca întotdeauna, să-l vadă. Fericit și mulțumit că se afla în mijlocul lor, le dete să mănânce mere, nuci și struguri. După ce nepoții plecară, se duse să-și facă rugăciunile obișnuite, apoi se culcă și adormi fără nici o grijă.

Pe la miezul nopții, ucigașul se strecură pe ascuns și intră binișor în camera bătrânului, care dormea liniștit. Lângă căpătâi ardea o candelă, care dădea o lumină dulce. Tâlharul se îndreptă spre pat, ținând în mâna dreaptă un cuțit tăios și strălucitor. Deodată se auzi un trosnet atât de tare, încât tâlharul își pierdu cumpătul, iar bătrânul tresări din somn și se deșteptă. Zărind pe necunoscut, se sculă repede, puse mâna pe pistolul ce era atârnat în perete și-l luă la cătare. Ucigașul înspăimântat, aruncă cuțitul și-i ceru iertare. Când

alergară și servitorii casei, fu nevoit să se dea prins și să descopere pe toți urzitorii acestei nelegiuiri.

După ce toți se liniștiră, bătrânul Rotenu, voind să știe cauza troznetului ce auzise, se uită pe jos și văzu o coajă de nucă, ce căzuse seara de la nepoți, și pe care călcase tâlharul. „Iată fericitele urmări ale dragostei dintre oameni!" își zise el. „Dacă nu mi-aș fi iubit atâta nepoții, cum mă iubesc și ei pe mine, aseară n-ar fi venit să mă vadă, eu nu le-aș fi dat să mănânce fructe, și coaja asta de nucă n-ar fi fost aici, ca să mă scape de moarte și să ajute la descoperirea răufăcătorilor, care-și vor primi pedeapsa cuvenită". Cine crede în dreptate și pe aproapele iubește, are un Înger, ce oriunde, de cei răi îl ocrotește (N. I. C. ist. 2).

A murit dracul! Niște necredincioși se apropiară odată de un Preot și voind să-și bată joc de credința lui, îi ziseră: „Părinte, ai auzit o noutate? A venit vestea că azi noapte a murit dracul". Preotul uitându-se compătimitor la ei, le răspunse: „Credeam eu că s-a întâmplat ceva deosebit... căci v-am văzut astăzi atât de abătuți... Sărmanii de voi! a murit tatăl vostru... ați rămas orfani!" (Pr. I. Trifa ist. 524)

Aici odihnește robul lui Dumnezeu (N. N.). Aceste cuvinte le vedem scrise pe Crucile multor repauzați de la capul mormintelor lor. Oare să fie acesta adevărul pentru toate și toți cei ce zac în morminte cu Cruci la cap? Mă tem că pentru mulți nu... Pentru a fi cineva robul lui Dumnezeu trebuie a se preda Lui cu totul și a-i sluji în toată viața sa cu trup și suflet, care sunt ale lui Dumnezeu (1 Cor. 6, 19-20). Pentru a fi și rămâne robul lui Hristos Dumnezeu, trebuie a ne răstigni zilnic trupul cu patimile și cu poftele, a ne duce Crucea după El în toate zilele, a muri zilnic păcatului și a viă lui Dumnezeu (Gal.5, 24; Lc. 9, 23; 1 Cor. 15, 23). A fi și rămâne robul lui Dumnezeu înseamnă a-ți lua Crucea, a te răstigni și a muri mereu față de lume, până vei ajunge la biruința pe care a strigat-o Apostolul Pavel: *„Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine"* (Ga. 2, 20). Iar a-l pune pe *„eul"* nostru, pe *„omul nostru cel vechi"* să ne ducă el Crucea, înseamnă a face tot atâta cât fac iconarii (negustorii de icoane) de la Gherla, etc., care poartă în spate Icoanele lui Iisus Cel răstignit: suduind, îmbătându-se, certându-se, înșelându-se... A merge însă cu adevărat după Domnul, înseamnă a merge pe urmele Mielului, înseamnă a merge pe urmele Crucii, adică să rabzi totul, să suferi

totul, să iubești pe toți, să plângi cu cei ce plâng, să te bucuri cu cei ce se bucură, și alături de acestea să pășești călcând sub picioarele tale scorpiile și balaurii ispitelor și păcatelor (Lc. 10, 19). A merge după Domnul înseamnă a fi tuturor toate, și mai presus de toate, să fii cu totul al Lui. Ce puțini sunt însă care trăiesc astfel de viață!

De când eram Preot la țară, îmi aduc aminte de o întâmplare ce a rămas adânc săpată în sufletul meu. Între păstoriții mei aveam unul care mergea cu îndărătnicie pe calea pierzării. Numele Domnului îl pomenea numai în legătură cu sudalmele. Pe la Sf. Biserică dădea numai așa din Joi în Paști, și atunci doar din obicei și formă goală. În după-amiaza Duminicilor și sărbătorilor era prezent în gurile iadului (a crâșmelor), la petrecerile anticreștinești. Și așa a mers până la sfârșit, pe calea aceasta a urâciunii de adevăr și iubirii minciunăriilor. Nici Sfânta Împărtășire n-a primit-o. Adică a voit în ceasul din urmă să o primească, dar atunci era prea târziu. Când am ajuns la el i se legase limba. Fiind om bogat, casenii i-au făcut o îngropăciune pompoasă. Când am plecat cu el spre cimitir, parcă și acum îi văd calea lui cea din urmă. Înaintea mortului mergea un copil cu o Cruce mare de lemn, pe care era scris: „Aici odihnește în Domnul N. N.". Îndată după Sf. Cruce venea mortul. Era singura zi din viața lui în care mergea liniștit și ascultător pe urma Crucii lui Hristos. Numai că această mergere nu-i mai ajuta la nimic. Nu mergea el după Cruce, ci îl duceau alții. Nu mersese când era viu iar acum era prea târziu, prea târziu. Și, vai, ce de creștini trăiesc tot așa. O singură dată în viața lor merg pe urmele Crucii... în drum spre cimitir. Ce lucru grozav! Eu mă îngrozesc când trec prin cimitir și văd în toate părțile Cruci, pe care scrie: „Aici odihnește în Domnul N. N.". „Aici s-a mutat la Domnul N. N.", etc. Vai și amar! Ce minciună mare și aici la astfel de creștini de formă goală, ba chiar anticriștii! Ți se pare că aici odihnesc oameni care o viață întreagă au trăit tot cu Domnul în gură și tot cu Crucea în spate. Dar, vai, cât de departe a fost viața lor de așa ceva. Să trăim în așa fel, ca cele ce se vor scrie pe Crucea noastră în cimitir, să se potrivească cu viața pe care am trăit-o. Să trecem prin viața aceasta purtându-ne Crucea cu folos de mântuire sufletească. Anevoie moare „eul" din noi. Domnul nostru Iisus Hristos a știut acest lucru, de aceea, ne-a lasat în ajutor o altă putere: Crucea suferințelor, în care ne zbatem adeseori zilnic, spre a ne mântui măcar așa: „Cel ce va

răbda până la sfârșit, acela se va mântui" (Mt. 24, 1-13; Prel. d. Pr. I. Trifa).

13. Am stat la îndoială cu sufletul meu, când trebuia să zic ce e: „da, da", și ce e „nu, nu"?

„Dreptul din credință va fi viu, și de se va îndoi cineva, nu va binevoi sufletul meu întru dânsul. Iar noi nu suntem ai îndoirii spre pieire, ci ai credinței spre câștigarea Sufletului". (Evr. 10, 28-29)

Grăiește adevărul. Vorbele: „dar", și „încă nu", nu înfățișează alta decât slabe mărturii pentru a ascunde adevăratele scăderi și pricini din viața omului. Este însă un blestemat obicei de a te sluji cât de des de vorbele acestea. Omul deprins de mic copil la acest obicei, rar când își va ține cuvântul dat, va fi nesocotit de oamenii săi și va fi neîncetat un neputincios fiu al Bisericii. Dezvinovățiri pentru mânie nestăpânită, dezvinovățire pentru mândrie jignitoare, dezvinovățire pentru neumblatul la Sf. Biserică, și câte altele de felul acesta! Cum privește Dumnezeu însă aceste dezvinovățiri?

Eva a spus că șarpele a fost vinovat pentru căderea ei; totuși, pedeapsa și durerea a ajuns-o pe ea și nu pe șarpe: Saul a mărturisit, că poporul n-a slobozit berbecii și taurii spre aducerea jertfelor; dar iată că împărăția lui i-a fost luată. Dezvinovățirile neîntemeiate pot trece la oameni, dar la Dumnezeu niciodată. Dimpotrivă, Dumnezeu pedepsește după cuviință pe născocitorul dezvinovățirilor mincinoase.

Cei chemați la Cina bogată din Sf. Evanghelie, au încercat să-și motiveze și ei lipsa de la cină, dar au fost înlocuiți fără nici o nădejde de rechemare. Multe lucruri bune și binecuvântate putem avea, și totuși, putem să fim nefericiți. Neeman Sirianul avea de toate câte sunt pe lume, dar era lepros. Oamenii pot fi în bună propășire cu toate, dar șovăielile, lepădările, dezvinovățirile lor vinovate, îi fac leproși, necurați și loviți de boală în Fața lui Dumnezeu (Pred. Dr. I. Vască).

Adevărul liberează pe robiți. Adevărul spus la vreme, liberează din felurite păcate și folosește pe mulți. Un băiețaș, odată, chinuia o pisicuță. Sora lui văzându-l, strigă la el cu ochii plini de lacrimi: „Vai Filipe, nu face așa. Este și ea o făptură a lui Dumnezeu!" Observația fu la timpul ei. Cuvintele fetei nu fură spuse în zadar. Nu numai că Filip încetă de a mai chinui micul animal, dar începu să se gândească și el la asemenea făpturi ale lui Dumnezeu. „O pisică! creatură a lui Dumnezeu!"... Ideie nouă pentru el.

A doua zi, mergând la școală, întâlni pe unul din colegii lui

bătând fără milă pe un biet câine, care părea că e flămând. Filip alergă la el, și fără să-și dea seama, întrebuință aceleași cuvinte ale surorii lui, și-i zise: „Nu face așa. Este și el o făptură a lui Dumnezeu". El se rușină de observația lui Filip și începu să-i spună că acest câine îi furase mâncarea. „Lasă, zise Filip, îți dau eu din mâncarea mea", și se așezară amândoi pe iarbă verde ca să împartă mâncarea.

Cuvintele lui Filip fură auzite de doi trecători, unul era un bogat din satul vecin, iar celălalt un nefericit zdrențăros, pe care din cauza beției și a altor patimi, îl daduseră stăpânii afară, și acum mergea deznădăjduit pe drum. „Eu... făptură a lui Dumnezeu!" își zicea el: „Și eu sunt al lui Dumnezeu! El are grijă de mine". Tot vorbindu-și astfel, ajunse, fără să-și dea seama, înaintea cârciumei, în care obișnuia să-și piardă mintea, să mai uite, zicea el, amărăciunile. Se opri. Ispita era puternică, dar această ideie nouă: „Eu sunt o făptură a lui Dumnezeu", îl făcu să învingă și să se întoarcă acasă. Femeia lui rămase uimită, văzându-l întors acasă așa de curând, și mai ales când el începu să plângă și să spună că este un nefericit, dar că vrea să se hotărască să fie un om cinstit și cu credință în Bunul Dumnezeu.

În clipele acestea auziră bătând în ușă. Cei doi săraci văzură intrând în casă pe bogatul de care vorbirăm mai sus. Cuvintele băiatului îl puseră și pe el pe gânduri înspre binele celui sărac. „Era și el o făptură a lui Dumnezeu!"... Își zicea bogatul în sine despre cel sărac, și câte altele. Și aceste gânduri îl făcură să caute, să găsească pe cel sărac, și să-l ajute cu ceva din toată inima.

Iubiți cititori, suntem în timpul Sfintelor Sărbători ale Învierii Domnului, zile de bucurie și de veselie pentru întreaga fire. Și totuși, câți nu zac în cumplită sărăcie! Câți nu au nevoie de un cuvânt bun, de-o mângâiere, de-o alinare, de-o îndreptare!

Istorioara aceasta fi-va ea spusă la timp!? Gândiți-vă: O faptă bună, un cuvânt bun numai, o gândire chiar, poate avea o înrâurire foarte mare și mult folos, în viața aceasta, dar în cea viitoare? (D-ca Ort. a.VIII, Nr. 31-2 Pr.N. Runcianu).

Rușinarea îndoielnicilor. Lenea, îndoiala, nepăsarea, frica, neputința, sunt tot atâtea obstacole în calea îndrăznelii. Un oarecare om de carte avea teamă mare să se urce în avion. În fața prietenilor însă, nesocotea curajul piloților și se lăuda că ar zbura bucuros dacă ar avea ocazie. Se nimeri ca să-l invite un căpitan de avi-

ație să zboare cu el de la Pipera, lângă București. Dar nu avea curaj. Către prieteni se lăuda că are curaj, iar la adică a evitat să se urce în avion. Din întâmplare căpitanul a amânat zborul pe o altă zi, ceea ce a dat prilej celui fricos, să arunce vina asupra căpitanului.

Iată ce ușor este a te lăuda în fața oamenilor, dar cu neputință este a-ți ascunde frica în Fața Celui ce a zis: „Eu sunt, nu vă temeți!" În Fața lui Iisus chiar Apostolul Petru își arătase neputința! Înzestrează-ți, creștine, sufletul cu puterea curajului! Dar cum? Având pe Iisus Hristos în fruntea vieții tale! (O. M. P. ist. 413).

Adevărul înalță. Copilul unui țăran, Hermann Billung, din orășelul Hermansburg, Saxonia, păzea vitele într-o livadă în apropierea orașului. O ceată de călăreți în mare ținută militară, ieșind din strada orașului, o apucară peste livadă, unde era iarbă de vară.

„Opriți-vă! - strigă copilul cu glas tare... întorceți-vă înapoi! - Strada e a voastră, dar livada e a tatălui meu!" „Cine ești tu!" - întrebă căpetenia călăreților. „Eu sunt Iohan, copilul tatălui meu Hermann Billung". „Iar eu sunt regele Otto".

„Eu nu cred că d-ta ai fi regele Otto, pentru că regele respectă legea și dreptul; iar dumneavoastră le călcați în picioarele cailor".

În fața acestui răspuns - regele Otto cel Mare se întoarse înapoi, cercetă pe tatăl copilului și luă copilul la curtea sa. Acest copil ajunse mai târziu conte și pe urmă principe de Saxonia. Dar și-a păstrat până la sfârșit curajul Evangheliei, de a spune adevărul, fără să caute în fața oamenilor (Pr. I. Trifa ist. 441).

Adevărul Euharistic. Sf. Ciril al Ierusalimului (+386) zice în cateheza sa a șasea mistagogică: „Așa dar, după ce însuși a zis despre pâine: „Acesta este Trupul Meu", cine va mai cuteza oare să se îndoiască? Și după ce însuși a mărturisit și a zis: „Acesta este Sângele Meu", cine va mai trage la îndoială, zicând că nu e Sângele Lui. De aceea, Pâinea și Vinul Euharistic nu le socoti ca pe niște elemente simple, pentru că ele sunt Trupul și Sângele Domnului. Căci deși simțurile ți-ar spune că sunt pâine și vin, totuși, credința să te facă sigur și hotărât. Să nu judeci lucrul după gust, ci fii sigur din credință fără nici o îndoială, că ai primit Trupul și Sângele lui Hristos". El dovedește prezența reală a Domnului în Sfânta Euharistie, întemeindu-se pe prefacerea apei în vin la, Cana Galileei" și se exprimă astfel: „Deja la Cana Galileei El a schimbat apa în vin, cu

care sângele are atâta afinitate. Vom ezita noi oare a crede Cuvântului Său, prin care schimbă vinul în Sânge?! Invitat la nunțile trupești, El a săvârșit o minune strălucitoare și noi să fim zăbavnici a crede și a mărturisi că El își dă Trupul și Sângele Lui fiilor legăturii Sale nupțiale?!" (Mt. 9, 15; Cateheza 22, n.2). În pasajul următor spune și mai limpede: „Noi trebuie să mergem la Cina Sfântă ca să primim Trupul și Sângele Domnului cu convingere întreagă și desăvârșită, căci sub chipul Pâinii noi mâncăm Trupul Lui și sub chipul Vinului noi bem Sângele Lui, așa, încât Trupul Lui și al nostru, Sângele Lui și al nostru, nu fac decât unul, așa, încât pe drept cuvânt suntem numiți „Cristofori". Trupul Lui și Sângele Lui se răspândește în toate mădularele noastre - așa, încât, după Sf. Ap. Petru, *„ne facem cu toții părtași Firii Dumnezeiești"* (2 Petru 1, 4).

Și pentru a preveni orice eroare sau îndoială, Sf. Ciril spune deschis: „Feriți-vă de a vedea în Pâinea și Vinul Euharistic numai elemente goale, materiale și obișnuite, căci ele sunt însuși Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, și au ca garanție a realității lui Cuvântul Domnului nostru Iisus Hristos. Păstrați deci ceea ce vă prescrie credința voastră, nu ascultați nici de gestul vostru și nici de ochii voștri: feriți-vă de orice fel de îndoială și ezitare, căci credința va spune deslușit că Iisus Hristos v-a împărtășit din Trupul Său și din Sângele Său" (XXII, 6).

În a patra cateheză mistagogică Sf. Ciril este și mai categoric: „Voi sunteți pătrunși de cea mai aprinsă credință că ceea ce cade sub simțurile voastre, sub aparență de pâine, nu este de fel pâine, cu toate că are gust de pâine, ci este însuși Trupul lui Hristos; și ceea ce gustul ne spune că este vin, nu este vin, ci este însuși Sângele Domnului" (XXII, 9).

Explicând Rugăciunea Domnească, Sf. Ciril spune lămurit că „pâinea cea de toate zilele" este însuși Sfânta Euharistie. „Ea nu este o pâine obișnuită, zice el, ci o Pâine Sfântă, substanțială, potrivită pentru hrana sufletului nostru. Mult deosebită de pâinea materială, ea nu este supusă nici unui proces de digestie, ci se resoarbe în toată economia voastră animală, în profitul corpului vostru și a sufletului vostru" (XXII, 15). Mergând mai departe cu această sfântă demonstrație a prezenței reale a Domnului în Sfânta Euharistie, Sf. Ciril zice: „Apropiați-vă de Sfânta Masă, nu desfaceți mâna întreagă și nu desfaceți degetele, ci puneți-vă mâna stângă sub mâna dreap-

tă, și faceți astfel un Tron, peste care să așezați pe Regele regilor". Marele savant englez Grabius, în studiul său asupra operei lui Irineu: „Adversus haereses V. II, pg. 399, se vede silit a conclude că Sf. Ciril, Sf. Grigore de Nissa și Sf. Ioan Damaschinul, susțin că Pâinea și Vinul Euharistic se transformă în Trupul și Sângele cu care Mântuitorul S-a așezat în iesle, Care a fost pironit pe Cruce și care S-a înălțat la ceruri (Pr. M. Ionescu).

14. Am fost nestatornic în credință și-n cuvântul bun ce l-am dat?

Patima aceasta face pe pătimașul ce o are a oscila ca frunza plopului la adierile vântului. ***„Îndoelnicul este asemenea valului Mării, care de vânturi se aruncă și se învăluiește... Bărbatul îndoielnic e nestatornic în toate căile sale"*** (Iac. 1, 6-8).

Prăbușirea nestatornicului. Trei bărbați, Andrei, Paul și Nicomach, fură duși înaintea procurorului roman, fiind acuzați că sunt creștini. La întrebarea procurorului, Nicomach îi răspunse trufaș: „Eu sunt un creștin". Acelaș lucru îl mărturisiră și ceilalți, însă modest și cuviincios. Procurorul îi porunci lui Nicomach să jertfească zeilor, la ceea ce acesta răspunse: „Tu știi că un creștin nu jertfește diavolului". Procurorul dădu ordine și chinurile începură. Abia îl atinse însă călăul, când Nicomach începu să strige: „Nu am fost niciodată creștin, sunt gata să jertfesc". Îndată fu liberat și dus la altarul de jertfă, unde acesta jertfi. Însă în momentul acela diavolul îl trânti la pământ, începu să se zvârcolească în dureri cumplite, și apoi își dete sufletul.

Nestatornicia vieții. Ești un biet trecător, omule, pe acest pământ. Voiești să mănânci un măr frumos, dar înăuntrul lui găsești un vierme. Vrei să rupi o floare frumoasă de lângă cale, dar un șarpe de lângă floare te face să fugi speriat. Lauzi frumusețea mării, dar tocmai îți aduci aminte că mulți au pierit în valurile ei. Vezi cum se ridică norii și aștepți ploaie, dar în loc de ploaie vine o furtună năprasnică, și semănăturile se nimicesc.

Îți faci casă betonată, dar cutremurul ți-o surpă.

În fața pumnului naturii, omul devine neputincios, de unde trage dureroasa concluzie a nimicniciei omenești, care reduce la umilință mândria omului, îngâmfat de multele și marile descoperiri. Și totuși, această natură atât de răzvrătită este și profund îndurerată,

după cum s-a exprimat un filozof german: „Natura, în melancolia ei fermecătoare, este ca o mireasă, al cărei mire a murit în ziua nunții. Ea poartă cununa și veșmântul de mireasă, dar ochii îi sunt plini de lacrimi" (O. M. P. ist. 646 și 647).

„Că nu avem aici cetate stătătoare, ci pe aceea ce va să fie o căutăm" (Evr. 13, 14). *„Laude-se smeritul în înălțimea sa și bogatul în smerenia sa, căci ca floarea ierbii va trece. Că a răsărit soarele cu zăduful care a uscat iarba, floarea a căzut și frumusețea feții ei a pierit, așa și bogații întru umbletele lor se vor veșteji"* (Iac.1, 9-11).

15. Am vorbit cu două ori cu mai multe înțelesuri?

Și aceasta este lucrarea și slujba celui viclean, și, cel ce nu o va lepăda, cum va numi Tată pe Tatăl cel Ceresc? Și cum va zice: *„Și ne izbăvește de cel viclean"*, când el singur face vicleșug, asemenea cu diavolul? *„Spălați-vă, curățiți-vă, ștergeți răutățile din Sufletele voastre, dinaintea ochilor Mei, părăsiți-vă de răutățile voastre"* (Is. 1, 1, 16; Ier. 4, 14; 1. Cor.7, 1; Ps. 33, 12-15). *„Pe bârfitor și pe cel cu două limbi, blestemați-l, că pe mulți care aveau pace i-au pierdut"* (Is. Sir. 28, 14).

Iubirea de adevăr te înalță. Washington, liberatorul Statelor Unite, unul din cei mai mari oameni ai veacului trecut, avea zece ani, când, de ziua nașterii sale, tatăl său îi făcu dar un topor frumușel. Grăbind să-l încerce cât mai curând, merse în grădină și se punse să lovescă cu toporul, în stânga și-n dreapta, mulțime de pomi, sădiți frumos, în rând, de tatăl său. Băiețașul nu-și da seama, că cioplindu-i așa, îi făcea să se usuce. Care nu mică îi fu uimirea și mânia tatălui său, când văzu pomii în halul ăsta! Intră în casă în fugă și cercetă, cine a făcut stricăciunile astea. Copilul tremura de frică, dar nu șovăi să spună: „Eu, ticălosul" zise, și se aruncă la picioarele lui. Tatăl rămase ca trăznit și nu scoase grai. După câteva clipe cu lacrimi de bucurie în ochi, strânse copilul în brațele sale și-i spuse: „Sunt fericit că am un copil, pe care nici gândul ascuns, nici teama, nu-l împiedică să spună adevărul". E frumos, e bine să spunem totdeauna adevărul, ori și care ar fi urmările lui.

Adevărul face oameni mari. Frederic Wilhelm al III-lea, regele Prusiei, încă din copilăria sa, ținea foarte mult să spună numai adevărul. Când era de 13 ani, într-una din zile, fu întrebat de unchiul său asupra celor ce învăța ca școlar. Printre acestea era și geometria.

Copilul răspunse minunat: „Foarte bine, nepoate, îi zise unchiul. Cu multă plăcere văd că ai multă ținere de minte și că pricepi bine cele ce înveți". „Măria ta, răspunse copilul, nu sunt vrednic de laudele Măriei Tale, căci am fost întrebat tocmai la materia pe care am citit-o și învățat-o azi dimineață". „Dragostea ta de adevăr, scumpul meu nepot, îmi face și mai mare plăcere decât știința ta. Fii totdeauna neprefăcut și vrednic de încredere, cum ai fost azi cu mine. Nimic nu e mai de disprețuit ca minciuna și nimic nu ridică mai sus un rege decât adevărul" (D-ca Ort. a. VIII, Nr. 31-2).

16. Am vorbit altfel de cum am gândit și am gândit altfel de cum am vorbit?

Fiecare creștin spre a fi și rămâne pentru totdeauna un înfiat al Dumnezeirii, trebuie a iubi adevărul și a lepăda minciuna. Iubirea de adevăr este o virtute ce consistă în silința statornică a omului, în așa fel ca, vorbele, gesturile și faptele lui, să răspundă întocmai convingerii sale interne. În sens mai strâns iubirea de adevăr este voința serioasă a omului de a nu pune convingerea sa internă în contrazicere cu spusele sale prin grai sau prin scris. Această virtute este una din condițiile cele mai de căpetenie pentru ordinea publică; la ea ne obligă apoi respectul ce trebuie să avem către adevăr și către rațiunea omenească. Extremitatea opusă acestei virtuți, adică minciuna, este un abuz criminal de facultățile noastre sufletești, pentru scopuri contrare voii lui Dumnezeu, și o lovire în demnitatea semenilor noștri și în cel mai înalt bun sufletesc al lor... (M. T. M. pg. 691-2; Dr. Arh. Mironescu). Mântuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, vrând a ne trage din prăbușirea noastră în sus, la treapta demnității omenești și a sfințeniei, ne poruncește a lepăda minciuna și a grăi pur adevărul, zicând: *„Cuvântul vostru să fie* (după adevăr) *ce este așa , așa; și ce este nu, nu; iar ce este mai mult decât aceasta, de la cel rău este"* (Mt. 5, 37; 2 Cor 1, 17; Iac 5, 12).

„Batjocură rea este la om minciuna, și în gura celor neînvățați pururea va fi. Mai bun este furul decât cel ce pururea minte; iar amândoi pierzarea vor moșteni. Năravul omului mincinos este ocară, și rușinea lui este cu el pururea..." (Is. S. 20, 25-27). Sfinții, aleși și bineplăcuții lui Dumnezeu, au preferat mai bine torturările cele mai cumplite și moartea martirică, decât să spună minciuni. Exemple: Bătrânul dascăl Eleazar (2 Mac. 6; 7); Sfântul Mucenic Sozont

(Prol 7 Sept.); C. Teodor (Prol 7 Sept); Foca Grădinarul...

Socrate și cele trei site. Un om grăbit se apropie odată de înțeleptul Socrate, și zise: „Ascultă Socrate, vreau să-ți destăinuiesc ceva grozav despre un prieten al tău". „Stai pe loc, îi grăi Socrate, vreau să te întreb mai întâi o vorbă: ai cernut tu mai întâi prin cele trei site, cele ce vrei să mi le spui?" „Care cele trei site?" întrebă omul mirat. „Da, prin cele trei site" - grăi înțeleptul. „Întâi și întâi, ai tu siguranță deplină că ceea ce vrei să-mi spui, este deplin adevărat? Ți-ai cernut tu vorbele prin sita aceasta?" „O! răspunse omul șovăind. Apoi am auzit și eu pe alții vorbind; n-aș putea spune că e chiar adevărat". „Ei bine! Desigur atunci ai folosit sita a doua. Dacă despre cele ce vrei să-mi spui n-ai siguranță că ar fi adevărate, apoi eu te întreb, este ceva de bine în ceea ce vrei să-mi spui? Îmi face mie vreo plăcere, vreo bucurie cu cele ce vrei să-mi spui?"

„Nici asta n-aș putea-o spune. Dimpotrivă..." „Ei bine, atunci, desigur ai folosit sita a treia", grăi înțeleptul „Crezi că o să mă prăpădesc dacă nu aflu ceea ce vrei să-mi spui. Ești convins că este absolut neapărat să știu ceea ce vrei să-mi spui?" „Apoi chiar neapărat de lipsă nu-i..." „Ei vezi, grăi înțeleptul Socrate zâmbind, dacă ceea vrei să-mi spui nu este nici adevărat, nici bun, nici neapărat de lipsă, apoi du-te dragul meu acasă, ia sapa și lopata și-ți îngroapă bine vorbele pe care voiai să mi le spui mie" (Pr. I. Trifa ist. 511).

Stai în adevăr. Pe vremea revoluției franceze și clerul a fost încercat. Preoții erau uciși fără cruțare. Unul dintre ei părăsi Parisul și se ascunse în satul său natal. Zbirii revoluției însă îl descoperiră și-l duseră înaintea judecății. Judecătorul, văzându-l bătrân, îi zise: „Republica noastră lasă neatinși pe Preoții care au trecut de 60 de ani sau sunt bolnavi. Ce vârstă ai d-ta?" Preotul răspunse: „Am 59 ani și 9 luni și sunt încă sănătos". „Dar D-ta arăți a fi mult peste 60 de ani", zise judecătorul, „zi că ești de 60 de ani și te vom lăsa liber". „Aceasta nu o pot face - zise Preotul - aceasta ar fi o minciună, lucru, care încă nu l-am făcut în viața mea". Și astfel fu condus la moarte.

Curajul câștigă. Ferdinand Cortez, cel care a ocupat Mexicul, își întrebă oamenii care au debarcat împreună cu dânsul, cine dintre dânșii voiește să-i urmeze în țara aurului? Răspunseră cu toții: nimeni, nimeni nu voiește să se înapoieze, ci voim cu toții să intrăm în Mexic. La răspunsul acesta se și așteptase cuceritorul. Le zise

apoi: „Să dăm pradă focului corăbiile cu care am venit, căci nu mai avem nevoie de ele". Prin aceasta însă își nimiciră speranța reîntoarcerii și revederea patriei. De aici încolo pentru ei nu era decât lupta și învingerea sau moartea. Făcură prima fapta eroică și ocupară Mexicul. Astfel este necesar pentru fiecare creștin, ca să rupă cu curaj legăturile care îl leagă de pământul acesta, ca să nu se mai întoarcă la aceea ce i-ar putea răpi cerul (O. M. P. ist. 414 și 415).

17. Am umblat cu șiretenii și lingușiri?

„Dumnezeu a făcut pe om drept, dar oamenii umblă cu multe șiretenii" (Eccl 7, 29-15-28; comp. Fac. 1, 26-7; 3, 1-7). Șiretenia este o purtare nelegiuită, care se mai numește o amăgire sau înșelăciune groaznică, adică răutatea scandalurilor în culmea lor. Răutatea acestui păcat este groaznică. Cei care se bagă în el și se ostenesc în facerea lui, se prăbușesc văzând cu ochii, în iadul vremelnic și veșnic. Vai și amar de creștinii care se amestecă cu persoanele acelea ce umblă cu șiretenii și lingușiri.

Răsplata lingușitorilor. Un rege al Persiei voind să-și aleagă un sfetnic credincios și dibaci a născocit o încercare în felul acesta: A chemat într-o zi la palat, pe cinci dintre cetățenii cei mai de vază și despre care se vorbea mai mult în oraș și le zise: „Iată, pe degetele mele am cinci inele cu diamante mari. Anume v-am chemat, ca să aud din gura voastră adevărul și inelele acestea vor fi răsplata sincerității voastre. Spuneți-mi deci, fără înconjur și fără lingușire, ce credeți voi despre puterea și mărirea mea?" Ei uimiți de mărimea și frumusețea diamantelor și voind să le aibă, răspunseră regelui cu laude mari, ridicându-l care-mai-de-care deasupra tuturor eroilor istorici; îi vorbiră cu mare entuziasm de talentele neîntrecute și de virtuțile fără de seamăn, ce le are, și sfârșiră prin elogii așa de exagerate, încât n-ar mai fi putut găsi alte cuvinte prin care să laude puterea și mărirea lui Dumnezeu.

Regele era mulțumit, și scoțând câte un inel, îl dete fiecăruia pe rând, după cum vorbise. Al cincilea tăcea mereu. „Dar tu", îi zise regele, „ce crezi despre mine? Și de ce taci?" „Eu cred altfel decât cred acești prieteni ai mei", răspunse acela. „Eu cred că toată puterea ce o ai, ți-i dată de Dumnezeu numai spre binele poporului ce-l stăpânești, și odată va trebui să dai socoteală de felul cum ai întrebuințat-o. Și mai cred rege, că toată mărirea ta de acum, va pieri în

întuneric, dacă o faci să stea numai în strălucire zadarnică și în cuceriri fără de folos, și nu într-o neabătută îndeplinire a tuturor datoriilor tale de rege. Astea le cred eu!" „Și eu tot așa" răspunse regele vesel! „Ție nu-ți dau inelul: ție îți dau încrederea și amicitia mea. Stai de-a pururi pe lângă mine, ca sfetnic, căci în tine am găsit prietenul sincer, pe care de mult îl caută inima mea de rege!"

A doua zi, cei patru veniră foarte grăbiți la palat, ca să spună că negustorul de la care a cumpărat el inelele, l-au înșelat, căci toate patru diamantele sunt false. „Ei, ce?" răspunse regele râzând, „voi ați crezut că eu nu știu? Voi mi-ați dat laude false, și eu v-am dat diamante tot așa. V-am plătit cu aceeași monedă și acum, de ce să vă plângeți!" (G. Coșbuc).

Lingușitorul a necinstit pe împărat. Trebonianus, cancelarul lui Iustinian al II-lea, a mers atât de departe cu lingușirea, încât îl asigura pe acesta, că el și toți curtenii, precum și poporul, nu se tem decât de un lucru: că din cauza religiozității, împăratul va părăsi pământul și de viu va fi răpit la ceruri. Nici o mirare, că înconjurat de lingușitori, împăratul nu-și recunoscu slăbiciunile și nici nu se îndreptă. Poporul ajunse foarte nemulțumit cu dânsul și își exprimă dorința, că mai bine nu s-ar fi născut.

Cum a scăpat un rege de lingușitori? Antiochus, regele Siriei, odată schimbându-și hainele regești, se duse la vânătoare. Alungând un vânat, se rătăci prin pădurea sălbatică și ajunse la coliba unui om. Intră în colibă, și fără să se descopere cine este, începu vorba cu cel dinăuntru: „Ce zic oamenii despre regele Antiochus?" Acela îi răspunse: „Regele, ce e drept, e un om bun, dar e înconjurat de lichele și lingușitori, care nu-i spun adevărul, ci îl mint și îi dau sfaturi rele. Ei nu-i spun că din cauza patimii vânatului își neglijează cele mai însemnate chestiuni ale statului". Regele plecă. A doua zi adună pe toți curtenii și le zise: „Ieri abia am auzit adevărul. Câtă vreme ați fost la curtea mea, n-ați avut curajul să-mi spuneți adevărul, după care să mă fi orientat. Plecați de la mine, slugi netrebnice și lingușitoare, că nu meritați dragostea mea".

Prinți înconjurați de lingușitori, sunt mulți, și nici unul dintre ei nu-și dă seama de răul ce-l reprezintă.

Alexandru Macedon alungă pe lingușitori. Vestitul împărat Alexandru Macedon a cercetat și s-a convins din tinerețile

sale, că lingușirea e un mare rău al folosului personal și al folosului obștesc. El avea ca amic un vestit filozof, cu care trăia în mare intimitate, pe care însă mai târziu nu-l mai putea răbda în apropierea sa, pentru că acesta nu-l făcea atent la greșelile sale comise. „De nu-mi observă greșelile mele - zicea Alexandru - atunci e un nebun, iar de le observă și nu-mi face imputări, atunci e un lingușitor răutăcios. În ambele cazuri, merită să fie alungat din apropierea regelui".

Regele în cușca lingușitorilor. În orient trăia odată un rege bătrân și bun. Pe lângă calitățile sale bune, avea însăși slăbiciuni, și anume, că se lăsa ușor influențat de lingușitori. La curtea lui trăiau și oameni răi, pe care nimeni nu-i putea suferi. Aceștia îl influiențară înspre rău, așa că regele ucise mai mulți dintre curtenii săi buni. Odată pășea cu pași gânditori în castelul său. Aruncându-și privirea într-un colț al camerei, află un chip care reprezenta o pisică privind cu ochii un porumbel și o păsărică cu o coroană pe cap. Regele privind chipul deveni gânditor. Întrebă pe înțelepții țării asupra acestui chip. Ei căutau să-l lingușească pe rege. Un bătrân însă zise: „Pisica reprezintă pe lingușitorii care te înconjoară, porumbelul este blândul tău popor, iar păsărica din colivie cu coroana pe cap, ești tu o, rege! care între cei ce te înconjoară ești un sărman prizonier. De aceea trimite-i rege pe acești netrebnici lingușitori și onorează fidelitatea devotaților tăi".

Din ora aceea, regele nu mai ascultă de sfaturile lingușitorilor și deveni cel mai bun rege al poporului său.

Lingușitorul și Alexandru Macedon. Anaxander, un filozof al lui Alexandru cel Mare se distinse prin deosebită lingușire, mai mult ca toți ceilalți lingușitori. Odată îl însoțise pe Alexandru într-o călătorie. Pe drum se iscă o furtună plină de tunete și fulgere, așa că toți se înspăimântară. Deodată un fulger izbi nu departe de Anaxander. Acesta ca să se lingușească lui Alexandru, pe care îl consideră ca fiul lui Jupiter, îl întrebă: „Tu ai făcut aceasta Alexandre, fiu al lui Jupiter?" Alexandru îi răspunse: „Nu sunt atâta de puternic, după cum tu pari a mă învăța" (O. M. P. ist. 481; 482; 483; 484 și 485).



MĂRTURIA MINCINOASĂ E POTRIVNICĂ SFÂNTULUI ADEVĂR ȘI DREPTĂȚII DIVINE



așterea din apă și din Duh, însoțită de împlinirea făgăduinței dată la Sf. Botez, adică: lepădarea de Satana și de toate lucrurile, îngerii, slujbele și trufia lui, prin credinciosia și viețuirea în Hristos, face pe creștin om nou, care se alimentează și dezvoltă în virtuțile duhovnicești, în însușirile Divine. Creștinii ușuratici, care nu țin seama de făgăduința dată la Sf. Botez, și nesocotesc Cuvântul lui Dumnezeu, lăsându-se seduși de curentele deșertăciunilor și plăcerile lumii decăzute, devin vicioși și potrivnici ai însușirilor Divine, vrăjmași ai adevărului și contrari Dreptății Dumnezeiești: *„Cel ce spune adevărul vestește dreptatea; iar martorul mincinos înșelăciunea"*, zice Dumnezeiasca Scriptură. Martorul care grăiește adevărul nu minte; iar martorul mincinos spune numai minciuni... Martorul de nimic, își bate joc de dreptate, și gura celor fărădelege împroașcă răutatea..." Mărturiile mincinoase nu vor rămâne nepedepsite, și cei care spun lucruri neadevărate, nu vor scăpa, ci se vor prăbuși... Cei care își bat joc și împroașcă răutate și batjocuri, se pregătesc pentru prăbușire în iadul vremelnic și veșnic...(Pilde 12, 17; 14, 3; 19, 5-9-21-28; Eccl. 12).

Viața omenească este scumpă, un bun prețios, e averea noastră, dar ce ne-ar folosi nouă viața și averea, dacă n-am avea nume bun? Un nume bun e mai prețios decât toate avuțiile pământului. Pe cât de scump este numele nostru, pe atât de bun este și numele cel bun al aproapelui; și precum nu ne-ar plăcea nouă când cineva cu nedreptul ar micșora onoarea noastră sau chiar ne-ar răpi-o și și-ar bate joc de noi, tot așa nu i-ar plăcea aproapelui nostru. Cu toate acestea, omul prin nimic nu păcătuiește așa de mult ca prin limba sa. Drept aceea, și Sf. Ioan Gură de Aur zice, că, mulți oameni au murit de sabie, dar mai mulți au pierit prin limba lor proprie, căci prin limbă ne judecăm și ne condamnăm. Omul neonest cu nimic nu poate strica așa de mult, decât când el prin vorbe neîntemeiate, prin mințire, prin calomnii, prin mărturii, judecăți și sentințe neadevărate, defaimă, micșorează și nimicește numele cel bun, și prin aceasta chiar și viața aproapelui. Deci, luați seama!

Dumnezeu oprește prin porunca aceasta mărturia falsă contra

aproapelui nostru. Fals însă mărturisește acela ce nu spune adevărul, care minte. Noi adeseori vorbim despre aproapele nostru. Când vorbim despre dânsul fără ca să fim întrebați, să vorbim despre acesta de bine; dacă însă suntem întrebați, noi să mărturisim numai cele ce știm și să nu mințim în nici un caz.

În privința poruncii acesteia, păcătuiește acuzatorul, care fără motive și cu intenție rea acuză pe altul. Așa de ex. regina Izabela pe Navute l-a acuzat, că ar fi făcut sacrilegiu, și prin aceasta Navute a pierdut viața aceasta pământească; iar Izabela, împreună cu soțul ei Ahab, viața vremelnică și pe cea veșnică (3 Împ. 21; 22; 4 Împ 9, 10). Arhiereii împreună cu poporul lor Iudeu, fără motive și cu intenție rea L-au acuzat pe Iisus Hristos și L-au hotărât la moarte.

În privința poruncii acesteia, păcătuiește martorul, când el în contra cunoștinței de cauză și contra conștiinței sale, spune neadevărul. Așa de ex. au păcătuit ostașii ce păzeau Mormântul, care înspăimântați de gloria și puterea în care înviase Iisus Hristos din Mormânt, alergară la arhiereii evreiești, care plătindu-i cu bani i-au învățat a spune în lume cele ce n-au văzut și n-au știut, adică să spună că dormind ei au venit ucenicii Lui și L-au furat din Mormânt. Această mărturisire mincinoasă s-a răspândit printre evrei până în ziua de azi (Mt. 28, 11-5). Tot așa au păcătuit bătrânii care au mărturisit fals contra nevinovatei Suzana (Sus. 1, 8-43), și martorii care cu nedreptate au mărturisit contra Sfântului Arhid. Ștefan (F. Ap. 6, 13).

Acuzatul păcătuiește în contra poruncii acesteia când neagă adevărul și prin toate mijloacele neiertate caută a se scuza. Așa cum au păcătuit frații lui Iosif, care voind a întuneca adevărul, au negat fapta lor cea criminală, și prin mințire s-au scuzat înaintea lui Iacob și a lui Iosif (Fac. 37).

Apărătorul păcătuiește contra poruncii acesteia când el apără un lucru neadevărat, și prin aceasta slăbește dreptul altuia și întunecă adevărul. Așa de ex: Iuda a păcătuit prin aceea că a apărat pe frații săi spunând lui Iosif neadevărul (Fac. 44, 18-34).

Judecătorul păcătuiește contra poruncii acesteia, când el pe cel nevinovat îl condamnă, iar pe cel vinovat îl eliberează. Așa cum a făcut Pilat din Pont, care pe nevinovatul Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos L-a condamnat, iar pe tâlharul Varava și pe Iudeii acuzatori, falși, i-a eliberat și nu i-a pedepsit.

În contra poruncii acesteia păcătuiește acela ce se fățărnicește,

precum au făcut fariseii, care prin cele externe se sileau să acopere răutatea lor internă. Așa au făcut fiii lui Iacob, care pe Iosif îl vânduseră, iar pe Iacob îl mângâiaseră. Așa a făcut Iuda Iscariotul, care pe Iisus Hristos îl trădase pe când în față îl săruta și-L îmbrățișa. Contra poruncii acesteia păcătuiește cel ce defaimă pe altul, atribuindu-i o greșeală sau crimă iscodită. Așa de ex. cum a defăimat Aman pe poporul Iudeu (Estir 3); poporul iudeu pe Domnul nostru Iisus Hristos și critenii pe Apostolul Pavel (Tit 1, 10-12).

Contra poruncii acesteia păcătuiește cel ce clevetește pe altul, spunând în fața și înaintea altora cuvinte disprețuitoare și înjositoare. Așa au făcut Iudeii cu Domnul Hristos; Avesalom cu tatăl său David; bătrânii desfrânați cu Susana; femeia lui Putifar cu Iosif; fierarul Alexandru cu Apostolul Pavel... (2 Tim 4, 14-15).

În contra poruncii acesteia păcătuiesc toți acei care nu spun adevărul și mint, precum au mințit fiii lui Iacob înaintea tatălui și fratelui lor (Fac 37); Gheezi înaintea lui Elisei și a lui Neeman (2 Împ. 2 1); martorii contra lui Navute (1 Împ. 21); Aman contra iudeilor (Ester 3, 8); iudeii contra lui Iisus Hristos și păgânii contra creștinilor.

Dacă însă prin descoperirea greșelilor altuia îl putem îndrepta sau feri de pagubă, sau când noi trebuie să mărturisim înaintea judecătorului, atunci noi să descoperim greșeala mai întâi celui ce a greșit, și apoi în fața martorilor. Așa de ex. Apostolul Pavel l-a mustrat pe Apostolul Petru, și în public i-a zis, că ceea ce face el între păgâni să o facă și între iudei. Profetul Natan l-a mustrat pe David; Ioan Botezătorul l-a mustrat pe Irod; Ahia pe Ieroboam; Iisus Hristos a mustrat pe farisei, pe Petru și pe Apostolii slabi în credință.

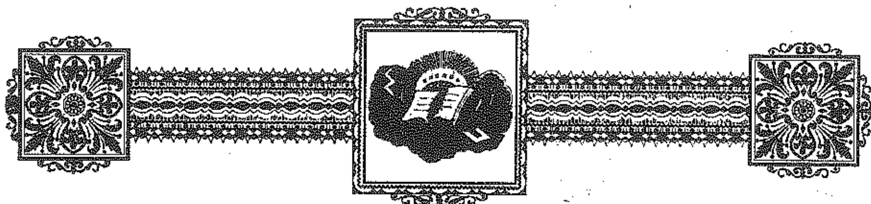
Dumnezeu pe mincinoși îi pedepsește, precum au fost pedepsiți mincinoșii Anania și Safira, care ascunzând o parte din prețul luat pentru țarina vândută, pe loc au murit (F. Ap. 5). De aceea trebuie să vorbim numai cele adevărate, și limba noastră să nu grăiască niciodată aceea ce ochii noștri n-au văzut și n-au observat.

Repară-mi necinstea cauzată, de poți! Într-un oraș viețuia o doamnă văduvă, onestă și foarte pioasă, dar pentru onestitatea și pioșenia sa, era invidiată și calomniată de multe femei. Ea toate le auzea și le știa, dar de virtuțile sale nu se lăsa de fel, ci se rezema pe atotștiința lui Dumnezeu. Într-o zi însă o femeie o defăimă atât de simțitor, încât ea sărmana se îmbolnăvi foarte greu. Femeia defăimătoare auzind de cauza îmbolnăvirii, s-a dus la bolnavă și a

rugat-o de iertare. Bolnava a iertat-o din inimă, dar totodată a rugat-o, ca înainte de moarte să-i facă un serviciu. Ea a întebat-o, care? Atunci bolnava a luat de sub capul său o pernă, i-a dat aceleia și i-a zis: „Mergi afară și deșartă dintr-însa penele în văzduh, la vânt". Ea a făcut pe voia bolnavei. După un timp bolnava a zis iarăși: „Rogu-te mergi acum și culege penele ce le-ai aruncat în văzduh, le pune în pernă și mi-o dă înapoi" Cererea aceasta, defăimătoarea n-a putut-o împlini, pentru că vântul împrăștiase penele în tot orașul. Deci i-a zis bolnava: „Vezi soro, că penele împrăștiate de vânt nu le mai poți culege și aduce îndărăt, precum nu mai poți lua îndărăt nici vorbele cele răspândite de tine asupra mea și împrăștiate de tine în tot orașul". Cu cuvintele acestea bolnava a murit, iar defăimătoarea a plâns-o cu amar, și de atunci înainte n-a mai cutezat a defăima pe altcineva.

Privitor la păcatul limbii, Sf. Ioan Hrisostom zice: „Nu este nici un membru al corpului omenesc prin care diavolul să poată înșela și strica atât de mult și atât de ușor, ca prin limba ascuțită și prin gura fără de pază". Aceasta o adeverește și Isus Sirah, zicând: „Mulți au murit de sabie, dar mai mulți au pierit prin limba lor proprie". Dumnezeu ne-a dat o limbă ca s-o întrebuințăm unde trebuie și cum trebuie, ca să ne folosim de dânsa. În puterea limbii noastre atârnă moartea și viața noastră. Prin gura noastră vom fi scuzați sau condamnați. Limba se poate întrebuința spre bine sau spre rău, ca și sabia, care este o unealtă bună contra inamicului și care te rănește și-ți cauzează chiar și moartea, dacă o îndrepți contra ta. Drept aceea, Dumnezeu a îngrădit limba cu trei ziduri: gâtul, buzele și dinții. Dacă ea nu te-ar asculta și printre buzele tale ar trece niște vorbe rele, tu mușc-o cu dinții ca să nu mai vorbească ușor și fără socotință. Din limba rea se nasc hulele, clevetirile, desfrânările, defăimările, jurămintele false ș. a. Iată dar motivul de ce să vorbim bine și să apărăm onoarea aproapelui nostru. Acestea cunoscându-le psalmistul, zicea: „Pune, Doamne, pază gurii mele, și ușă de îngrădire împrejurul buzelor mele". (Ps. 140; după I. Ștefanelli, pg. 234-239)





PORUNCA a X-a

SĂ NU POFTEȘTI DIN TOATE CÂTE SUNT ALE APROAPELUI TĂU



ândurile și dorințele bune, curate, sfinte, duc pe creștini la Dumnezeu, apropiindu-i și unindu-i cu El, Izvorul vieții, bunătăților și fericirilor eterne. Dimpotrivă, gândurile și dorințele necuviincioase, necurate, păcătoase, sacrilegii și anticreștinești, depărtează pe om de Dumnezeu, pironindu-i privirile la deșertăciunile, bogățiile și plăcerile lumii acesteia, de care lipindu-se cu pasiune cade în iadul tulburărilor torturătoare vremelnic și veșnic. Mult milostivul Dumnezeu, Care nu voiește moartea păcătosului, ci așteaptă ca să se întoarcă și să fie viu... (Iez. 18, 31-32; comp. Lc. 18, 9-10), după ce a oprit în porunca a opta „furtul", în această a zecea poruncă a Decalogului, a hotărât nici să nu poftim ceva din bunătățile trecătoare ale aproapelui nostru, zicând: **„Să nu poftești femeia** (soțul) **aproapelui tău, să nu poftești casa vecinului tău, nici țarina lui, nici sluga lui, nici slujnica lui, nici boul lui, nici înjugătorul lui; nici o vită a lui, și nici una din câte sunt ale aproapelui tău".**

Primele patru porunci ale Decalogului învață datoriile cele către Dumnezeu și erau scrise în tabla cea dintâi, precum zice la Mărturisirea Ortodoxă; iar cele șase după dânsele, învață datoriile cele către aproapele și erau scrise întru a doua tablă. Pentru aceasta și Domnul, în dragostea cea către Dumnezeu și în cea către aproapele, a încheiat în Evanghelie pe cele zece porunci, și pentru aceasta a și zis: „O iotă sau o cirtă nu va trece din Lege" (adică din cele zece porunci). Și dintr-aceste șase porunci, primele cinci, care învățau datoriile cele către aproapele, opresc pe om numai de la cuvintele cele dinafară și lucruri ale păcatului; iar această poruncă îl oprește și de la

însăși pofta cea rea dinăuntru a sufletului, adică îl oprește să nu poftească nicidecum păcatul, nici în inima lui; fiindcă pofta lui este pricina și rădăcina tuturor cuvintelor și lucrurilor celor dinafară. Pentru aceasta și Domnul zicea relativ la această poftă, uneori: *„Tot cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, iată a preacurvit cu dânsa în inima sa"* (Mt. 5, 28); iar alteori: *„...Din inimă ies gândurile cele rele, uciderile, preacurviile, furtișagurile, mărturiile mincinoase, hulele..."* (Mt. 15, 19). Încă și Gură de Aur zice, că precum flacăra aprinde trestia, așa și pofta sufletul; și precum fumul orbește și vatămă ochii, așa și pofta pe minte; și iarăși: rădăcina preacurviei este pofta cea neînfrânată; și încă: pentru aceasta nu numai curvia a pedepsit-o Domnul, ci și pe poftă a pedepsit-o (Cuv. II p. post). Deci, la această poruncă greșesc toți aceia, care măcar că nu iau cu fapta cele străine, dar poftesc cu sufletul și cu inima să aibă orice ar fi: femeie sau dobitoc, sau orice fel de alt lucru. Acestea așa fiind, două lucruri însemnăm aici: întâi, că cel ce se pocăiește nu trebuie să știe pe de rost toate greșelile acestea, ce le-am pus la fiecare poruncă, ci numai câte a făcut el, și să și le mărturisească. Iar a doua, că deși toate acestea nu sunt păcate de moarte, însă trebuie toate să le arate Duhovnicului, întocmai, precum le-a făcut („Carte f. folositoare de Suflet" pg. 25-6).

Știind bine că am păcătuit prin felurite pofte contra acestei porunci, să le mărturisim și aceste păcate, așa cum le-am săvârșit:

1. Am poftit averea, casa, femeia (bărbatul), binele, copiii, vitele și orice lucru al aproapelui?

Pofta rea este născătoarea faptelor rele. Dorința cea rea dacă nu se scoate afară din inimă, îndată după nașterea ei, prinde rădăcini adânci, ca pirul în pământ și ca pecinginea pe corpul omenesc, crește, se întărește și săvârșește fapta cea rea. Dacă pofta rea se taie înainte de creștere, fapta rea nu se poate naște. Poftim averea si binele altuia? Îndată se naște în noi o putere care ne înconjoară și ne îmboldește să facem tot chipul ca să o răpim. Ne gândim, ne frământăm, ne mișcăm și întrebuințăm felurite mijloace, necinstite si neplăcute lui Dumnezeu, ca să răpim, și în același timp să fim tot cinstiți înaintea oamenilor. Poftim femeia altuia? Imediat după pofta rea se ivește în noi puterea străină care ne forțează și violează judecata cea sănătoasă, și sub presiunea unui duh străin și nesuferit, mintea

își pierde echilibrul, sufletul își pierde pacea și seninătatea, gura scoate vorbe putrede, cântece curvești, ochii fac semne viclene, picioarele aleargă pe teritoriile diavolului, la : jocuri, baluri, serate, șezători de ziuă și de noapte, la crâșmă, la case de desfrâu, și în locuri dosnice, ne mișcăm și lucrăm prin scrisori și felurite mijloace spre a ne întâlni și bucura nelegiuit cu fața persoanei ce am poftit-o. Și astfel devenim preacurvari. Poftim lucrul străin: casa, țarina, sluga, slujnica, boul, calul, înjugătorul, dobitocul, pasărea ori altceva din averea aproapelui? Ne frământăm cu mintea, ne muncim întrebuințând felurite mijloace urâte lui Dumnezeu și lucrăm pentru răpirea lor, ne încăierăm cu aproapele, sau el cu noi, ucidem sau ne ucide. Și iată că din mica sământă a poftei, nedezrădăcinată la timp, se nasc în noi cumplitele păcate grele, care ne zdrobesc sub povara lor, devenind furi, preacurvari, ucigași, mărturisitori mincinoși, etc., și astfel, din fiii luminii adeseori ne trezim ivindu-ne înaintea lui Dumnezeu înnegriți de păcate, asemenea cu fiii întunericului!!!

Preasfântul Dumnezeu, ca Tată iubitor de fii, ne voind moartea păcătoșilor, în dragostea Sa Părintească pentru mântuirea și învierea noastră din moartea păcatului, ne pune în vedere ca, sământa acestuia, adică poftele cele rele, să le scoatem din inimile noastre imediat ce se ivesc. Astfel, în Sf. Scriptură ne poruncește a tăia începuturile păcatelor (Ieș. 20, 17; 2 Lege 5, 21; 5, 21; 7, 25; Prov. S. 6, 25-35; Mt. 5, 28; Rom. 7, 7; 13, 9; 1 Cor. 10, 6; 2 Tim. 2, 22; Can. 22 Sin. 7 ecum.). Pofta rea nu vine de la Dumnezeu, ci se naște în om, semănându-se de cel rău (Iac.1, 14; Gal.5, 17). Pofta nedezrădăcinată din ogorul ființei noastre, cu timpul naște păcatul (Num. 15, 39-40; Miheia 2, 1-2; Mt. 5, 28; Iac.1, 15; Rom.7, 7-25; 2 Petru 1, 4). ***„Nu iubiți lumea, nici cele din lume. De iubește cineva lumea, nu este dragostea Tatălui întru dânsul. Pentru că tot ce este în lume, adică pofta trupului și pofta ochilor și trufia vieții, nu este de la Tatăl, ci din lume este. Și, lumea trece și pofta ei; iar cel ce face voia lui Dumnezeu, petrece în veac"*** (1 Ioan 2, 15-17). Pedeapsa păcătoșilor pentru împlinirea poftelor (Num. 11, 33-35; Ps.105, 15-41; Iez. 11, 21; 1 Cor. 10, 5-12). Cei ce umblă în poftele lor, Dumnezeu îi va aduce la judecată (Eccl. 11, 9). Exemple: Adam și Eva (Fac.3); Israelitenii (Num. 11, 4-35; Ps. 105, 14); Ahar (Is. N. 7, 21); Proor. David (2 Împ. 11, 2-4); Ahab (3 Împ. 21, 6); Ghiezi, sluga lui Elisei (4 Împ. 5, 20-27); Iuda (Ioan 12, 4-6).

Oamenii ne judecă după vorbele și faptele noastre, dar Dumne-

zeu vede și știe toate, judecă toate; prin urmare, El știe secretele inimii noastre și dorințele noastre cele mai tăinuite, și astfel oprește dorințele și poftele cele necurate; „pentru că pofta naște păcatul; iar păcatul săvârșindu-se, naște moartea veșnică"; și: *„Pentru că din inimă ies gândurile rele, uciderile, curviile, preacurviile, furtișagurile, mărturiile mincinoase, hulele, clevetirile și altele"* (Iac.1, 15; Mt. 15, 19; comp. Fac. 6, 5). Dorințele și poftele acestea păcătoase, ce se nasc în noi, devin foarte primejdioase, dacă nu le potolim îndată.

Și poftele spurcă. Un frate a întrebat pe oarecare dintre Părinți, dacă se spurcă cineva cu mintea de gândurile cele spurcate? Și a fost întrebare pentru aceasta, și unii ziceau că se spurcă, iar alții nu. Iar de nu, nu putem să ne mântuim cei proști, ci aceasta este, să nu faci cu trupul păcatul. Iar fratele mergând la un bătrân iscusit, l-a întrebat de aceasta și i-a răspuns lui bătrânul, grăind: „După măsura fiecăruia se întreabă de la dânsul". Deci, se ruga fratele bătrânului, zicând: „Tâlcuiește-mi acest cuvânt". I-a răspuns lui bătrânul: „Iată dar un vas poftit, și au intrat doi frați, unul având poftă mare, iar celălalt mai de jos. Și de va zice gândul celui desăvârșit, că aș vrea să am acest vas și de nu va zăbovi întru aceasta, ci va tăia de la sine, nu s-a spurcat, neajungând la măsură mare. Iar de va pofti și va zăbovi gândind și de nu-și va scoate gândul, s-a spurcat pe sine".

Nu vom fi judecați atâta pentru gândurile cele dinăuntrul nostru, cât mai ales pentru gândurile primite din afară; că se întâmplă, uneori a se prăpădi de la gânduri și alteori a se încununa de la gânduri. („Pateric", pg.448, 14-15)

Pofta în sine nu este o piedică a libertății. Dacă voia înclină la excitările poftelor, atunci fapta sau omiterea provocată este fructul hotărârii sale proprii. Totuși, în starea de față a naturii omului, când voia sa rațională nu mai are asupra poftei sensuale stăpânirea absolută, ce i-a fost împărtășită la început prin Harul special al lui Dumnezeu (Comoroșanu, Dogm. specială p. 309 sq. Macarie I 596), pofta sensuală poate avea o influiență vătămătoare asupra voii libere. Tot acest principiu e valabil și în privința feluritelor efecte și patimi sufletești, ca plăcerea, displăcerea, iubirea, ura, bucuria, întristarea, nădejdea, deznădăjduirea, melancolia, rușinea, mânia, etc. (Comp. Lisenmann, Lehrb, d. Moralth. s. 54-59)

Poftele sau patimile, prin iritația ce produc în om, pot să tulbure conștiința sa, sau să o întunece cu totul. Fapta săvârșită în aceas-

tă stare, este mai mult sau mai puțin involuntară, proporțional cu lipsa de cunoștință în care s-a săvârșit. Dacă omul provoacă sau întreține cu voință asemenea iritație, atunci voiește indirect și faptele ce provin din ea și este pe deplin responsabil pentru ele; se înțelege, dacă le-a prevăzut sau cel puțin a putut și a trebuit să le prevadă. Așa de exemplu o faptă săvârșită de un om ieșit din minte din pricina dragostei sensuale sau a mâniei, se deosebește, în privința imputației, de o faptă săvârșită din cauză de boală.

Poftele sau patimile pot influența și voia. Aceasta se hotărăște în mod opus cu atât mai greu, cu cât mai furioasă este pofta. Din acest punct de vedere pofta sau patima micșorează, împuținează sau scade libertatea la fapta săvârșită; prin urmare și imputația (Pravila Târgoviște c. 366). Bine înțeles și aici, că subiectul n-a voit sau n-a pricinuit însuși iritația patimii (așa numita poftă antecedentă sau prima furie).

Pofta consecventă însă, adică iritația poftei sau a patimii provocată prin hotărâre liberă sau la executarea acesteia, poate tulbura conștiința, dar nu suprimă responsabilitatea omului, fiindcă ea însăși este voluntară. Astfel, cine face păcatul cu poftă mare, păcătuiește mai tare. Tot astfel o patimă provocată și pusă în rânduială de rațiune, nu micșorează bunătatea și meritul unei fapte, ci le mărește. Așa, cel ce face milostenie cu mai multă compătimire, mai mare merit are. Voia rațională și plăcerile sensurilor nu trebuie să stea în dușmănie necesar în toate cazurile. Din contra, plăcerea trebuie a fi pusă în serviciul voiei raționale și a deveni astfel o pârghie pentru practica virtuții depline, în care omul e determinat a face binele nu numai cu voia rațională, ci și cu plăcerea sensuală, după cuvântul psalmistului: *„Inima mea și trupul meu s-au bucurat de Dumnezeul cel viu"* (Ps. 83, 2). Desigur că omul căzut poate ajunge în această dispoziție morală numai prin luptă necurmată și cu ajutorul Harului Dumnezeiesc (M. T. M. o. c. pg. 134-6).

Clopoțelul vacii. Tânărul Bucur păzea vacile în pădure. Fiecare vacă avea un clopoțel, dar vaca lui avea un clopoțel mai frumos. Un om trecând prin pădure, zise păstorului: „Ce minunat clopoțel! Cât ai dat pe dânsul? „Doi lei" , răspunse Bucur. Numai atât? „Eu aș da voios și cinci, ca să-l am". Bucur luă clopoțelul de la gâtul vacii, îl dete străinului și primi cu bucurie cei cinci lei. Vaca rămase fără clopoțel și bucur nu mai știu în ce parte a apucat. Căutând iarbă de

păscut, cu încetul ea se depărtă de cireadă, iar străinul, care era un hoț și care pândea în crâng, o apucă de coarne și fugi cu dânsa.

Când ești lacom și zgârcit; nu-i greu să fii păcălit.

Bucur, cu inima zdrobită de mâhnire, se întoarse acasă plângând, și spuse părinților nefericita lui întâmplare. „Ah! zicea el, cum să-mi treacă mie prin minte că acel mișel îmi plătea clopoțelul așa de scump, numai ca să-mi ia vaca!" Tatăl său îi răspunse: „Precum acel hoț te-a amăgit, tot așa și răul se strecoară pe nesimțite în sufletele noastre. La început ne amăgește prin bunuri trecătoare, dar mai târziu ne duce la pieire. Dacă îi dai un singur deget, el îți apucă mâna întreagă, apoi te ia chiar cu totul.

„Păcatul cel dintâi e greu; c-apoi păcătuiești mereu"

Maică-sa îi zise și ea: „Dragă Bucure, nu te-ai gândit și tu cât e de folositoare vechea datină, de a pune câte un clopoțel la gâtul vacilor?" „De! răspunse el, banii m-au scos din minți. Îmi ziceam: „Iată un câștig de 3 lei pentru un clopoțel, care mi se părea o podoabă cu totul nefolositoare, căci vaca tot atâta lapte ne va da și fără dânsul". Dar îndată ce pieri din cireadă, mă încredința-i și eu de folosul clopoțelului". „Ei, bine, așa se întâmplă și celor ce se lasă în desfrâul patimilor. Ei calcă datinile vechi, ca nefolositoare și proaste, dar în cele de pe urmă devin înțelepți prin pățaniile lor, și recunosc că acele datini ale străbunilor sunt întemeiate pe niște cuvinte foarte sănătoase.

Datinile strămoșești, ori și când să le păzești (N 1. C. ist. 19).

Bureții veninoși. Mama trimise odată pe Ecaterina cea mică la pădure, ca să adune bureți, căci tata îi mânca foarte bucuros. „Mamă" zise fetița când se întoarse, „acum am găsit niște bureți foarte frumoși! Ia vezi numai". Și dechise corfița, „așa sunt de frumoși, roșii ca focul și presărați cu mărgele. Erau încă și de aceia surii, din care aduserăm mai-nainte, dar aceia sunt urâți și răi și i-am lăsat acolo". „O! tu copila prosticică", zise mama, cam speriată. „Bureții aceștia cu toată roșeața și mărgelele lor, sunt bureți veninoși, și cine mănâncă din ei moare. Iar aceia surii, pe care i-ai disprețuit, sunt, cu toată înfățișarea lor cea proastă, tocmai cei mai aleși. Și vezi, draga mamei, copilă, așa e și în lumea asta cu multe. Sunt virtuți sfioase, care nu fac mare paradă, și iarăși, sunt păcate strălucitoare, pe care le admiră toți proștii. Ba, păcatul voiește să ne seducă chiar, tocmai cu aparența sa plăcută". Fugi de păcat! Ei îți promite plăcere;

iar dacă îl guști, dai de venin nu de miere (I. M. C. ist.19).

2. Am ajutat prin vorbe și fapte la poftirea, vinderea și înstrăinarea averii aproapelui, a mirenilor, a persoanelor sfințite, a Călugărilor, a Sfintelor Biserici, Schituri, Mănăstiri și a altor locașuri de binefacere obștească?

Cei ce păcătuiesc astfel sunt la fel cu diavolul, care, cu toate că știa că pomul cunoștinței binelui și răului din Rai nu fusese dat de Dumnezeu omului spre a gusta din el, totuși, a îndemnat-o cu multă sârguință pe Eva să poftească acest rod oprit, să-l ia și să mănânce din el; tot așa păcat a făcut și Eva față de bărbatul ei; și prin aceste păcate grozave a venit apoi căderea întregului neam omenesc.

Câte pofte bune și rele, atâtea Îngeri și draci are omul. Frații mei! Mare frică și nevoie avem să pătimim în ceasul ieșirii noastre din viața aceasta, când sufletul nostru se va despărți de trup. Mare frică și mare taină se săvârșește atunci. În acea vreme vin la dânsul Îngerii buni, mulțime de oaste cerească, și toate puterile cele potrivnice cu stăpânitorii întunericului. Amândouă părțile vor să ia sufletul, să-l așeze și să-i întocmească locurile lui. Dacă sufletul de aici și-a câștigat fapte bune, a petrecut viață cinstită și a lucrat fapta bună, în ziua ieșirii lui, faptele bune pe care le-a câștigat de aici, se fac Îngeri buni, care-l înconjoară și nu lasă nici una din puterile cele potrivnice să se atingă de dânsul. Astfel, cu mare bucurie și veselie, împreună cu Sfinții Îngeri, iau sufletul cel bun, cântând cântări de biruință lui Dumnezeu, și-l duc la Stăpânul Hristos Dumnezeu, Împăratul Slavei, și se închină Lui împreună cu toată puterea cerească, apoi îl duc în loc de odihnă, în bucuria cea negrăită, de-a pururea în lumina cea vecuitoare, unde nu este întristare, nici suspin, nici lacrimi, nici grijă; ci viață nemuritoare, veselie, veșnică, împreună cu toți ceilalți care bine au plăcut lui Dumnezeu, în Împărăția Cerurilor.

Dacă însă în viața aceasta sufletul a trăit urât, petrecând în patimile necinstirii, în dezmierdările trupului tăvălindu-se, și în deșertăciunea lumii acesteia, în ziua ieșirii lui din viața pământească, însăși patimile și dezmierdările care le-a câștigat în viața aceasta, se fac draci răi, care înconjoară ticălosul suflet. Aceștia nu lasă Îngerii lui Dumnezeu să se apropie de dânsul; ci îl iau pe acela, împreună cu puterile cele potrivnice, cu stăpânitorii întunericului, și-l duc pe

el cu jale lăcrimând, mâhnit și tânguindu-se, în locuri întunecate, înnegurate și întristătoare, unde toți păcătoșii se păzesc în ziua judecății și a muncii veșnice, unde diavolul se va arunca împreună cu Îngerii lui.

Acestea știindu-le noi, trebuie a ne da toată silința și purtarea de grijă să facem cele folositoare pentru ieșirea noastră, să gătim faptele bune cele ce sunt datoare să meargă împreună cu noi în viața aceasta, care să ne sprijine pe noi în ceasul acelei nevoi.

Și care sunt faptele bune, precum am zis că se fac Îngeri și stau împotriva dracilor, adică împotriva patimilor noastre? Acestea sunt: dragostea, smerita-cugetare, îndelunga-răbdare, înfrânarea, suferirea, chibzuirea, supunerea, liniștea, bărbăția, dreptatea, fecioria, umilința și cele asemenea acestora. Aceste fapte bune ne sprijină pe noi în ceasul acela, și nimeni nu poate să se împotrivească lor. Iar patimile care am zis că se fac draci, sunt acestea: ura, feluritele minciuni, înalta cugetare, învârtoșarea, trândăvia, deșarta cuvântare, iuțimea, pricirea, pizma, zavistia, mândria, slava deșartă, pomenirea de rău, lenevirea, pregetarea, neștiința, uitarea, mânia, urgia, moleșirea, defăimarea, răutatea, pofta, desfrânarea, înălțarea, trândăvia, lăcomia pântecelui, înverșunarea, și peste toate acestea iubirea de argint, și în scurt, toată sataniceasca viclenie și minciunărie (Apc.12, 8). Deci, patimile acestea prefăcându-se în draci în ziua ieșirii noastre, îl iau pe suflet. Și aceasta-i cu tot dreptul. Faptele bune ori rele pe care le-am luat lângă noi înșine de aici și mai înainte le-am gătit, acestea se slobod să ne stăpânească atunci pe noi. Acestea și după moarte împreună cu noi vor merge, și acolo vor domni peste noi și nu va fi cine să ne scoată de la dânsele. Aici e locul și vremea să cugetăm bine și să înțelegem până ce avem vreme, care-s fapte rele sau îngeri răi asupra noastră, să alergăm cu tot sufletul să-i lepădăm pe ei și să îmbrățișăm faptele cu Îngerii cei buni, ca după ce vom ajunge la ceasul sfârșitului nostru să ne ajute și să ne izbăvească pe noi de cei potrivnici. Pe cei ce stau împotriva noastră și ce fel de rele ne pricinuiesc nouă, asta o știm toți. Deci să fugim de dânșii ca de niște șerpi sau ca de foc. Deși cândva de la fapta bună ne-am trage de dânsele, prinzându-ne și împiedicându-ne, până avem vreme și până suntem în viață, să ne sârguim a le lepăda pe dânsele, și prin pocăință și prin lucrarea faptelor bune să îmblânzim pe Dumnezeu, și pe noi înșine să ne gătim către ieșire,

ca nu cumva venind și bătând El, să ne aflăm negata. „Că în ceasul în care nu știm, Domnul nostru va veni". Să fim gata, treji, priveghind, cu mijloacele încinse (cu adevărul) și făcliile (faptele bune) aprinse, ca venind și bătând El, să ieșim gata întru întâmpinarea Lui. Că Lui Se cuvine Slava, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin (Prolog 11 mai).

3. Am poftit, vorbit și contat pe avere străină?

Fiecare creștin e dator a nu pofti, a nu vorbi nici a conta pe avere străină; ci numai pe mult-puținul său, agonisit prin muncă cinstită, pentru a nu greși sau a păcătui contra poruncii lui Dumnezeu. Fiecare, ceea ce câștigă să întrebuințeze cu bună chibzuială, ca din economiile sale să aibă la trebuințele necesare, spre a nu fi silit cândva a pofti, a vorbi și a conta pe avere străină, spre a nu cădea în necinste, ispită și primejdii.

Contezi pe pielea ursului? Într-o pădure grozavă era un urs foarte mare. Avram și Petru, doi vânători de meserie, auzind de asta se hotărâră să-l împuște. Ei mergeau zi de zi la pădure ca să pândească ursul; iar seara se întorceau pe la crâșmă, și deși nu aveau bani, totuși, beau din vinurile cele mai bune. „O să plătim noi contul". Într-o zi, când ieșiră iarăși la pădure, a venit și ursul la ei, mormăind grozav. Avram trase cu pușca, dar de frică nu nimeri ursul, și se urcă repede într-un copac. Pușca lui Petru nu se descărcase deloc și el se culcă la pământ, prefăcându-se că-i mort. Ursul îl mirosi la gură, la nas și la urechi, și se duse pe-aici încolo, căci ursul nu se agață de oamenii morți. Avram coborî din copac și-l întrebă în glumă pe Petru: „Măi, ce ți-a șoptit ursul la ureche?" Petru răspunse: „El a zis, ca în viitor să nu mai vindem pielea de urs, până nu o avem în mână".

Cu ce încă nu este al tău;
Nu fă negoț căci umbli rău (I. M. C. ist.48).

Zece, sau unsprezece porunci? Multe lucruri ni se par nouă atât de sigure în mintea noastră, încât nici prin gând nu ne trece că ar putea cineva să ni le răstoarne! Legea V. Testament este Sfântă și trebuie să fie respectată de orice creștin al vremurilor noastre, însă numai în legătură cu Legea Noului Testament și privită numai la lumina Evangheliei noastre Sfinte. Sunt creștini, care își pun toată nădejdea și încrederea lor numai în slova legii vechi; iar alții,

care dimpotrivă, o dau la pământ cu aceeaşi mânie cu care Moise a izbit tablele legii, când şi-a găsit poporul închinându-se şi jucând în jurul unui viţel de aur la poalele Muntelui Sinai. Ei bine! Şi unii şi alţii greşesc deopotrivă. Legea veche nu preţuieşte nimic „ea prin ea", ci prin reconformarea ei de către Blândul învăţător din Nazaret.

În unele locuri El adaugă, în altele şterge, în altele explică, în altele completează, aşa, încât una e legea editată de condeiul lui Moise şi cu totul alta este Legea reeditată în Spiritul şi de Spiritul Mântuitorului nostru Iisus Hristos! Nu numai simpli credincioşi, dar şi mulţi dintre sfinţiţii slujitori ai Sf. Altar trec cu uşurinţă pe lângă această chestiune, şi cad într-o prăpastie fără fund, devenind apărători fanatici ai lui Moise şi ai slovelor legii vechi!

Iată o întâmplare, care ne va lumina pe deplin în această chestiune: Un Preot harnic şi plin de râvnă pentru Domnul şi pentru lămurirea Cuvântului Dumnezeiesc, îşi aduna turma sa dreptcredincioasă în fiecare joi seara în sânul Sf. Biserici, unde le tâlmăcea cu ardoare Scripturile bătrâne. Episcopul auzise despre munca lui roditoare şi dorea să-l viziteze cu orice chip. Zis şi făcut! Într-una din Joi, Episcopul se îmbrăcă în straie mireneşti şi porni să-şi cunoască servul, cu care nu se văzuse şi nu vorbise niciodată decât prin ordine şi circulare oficiale. Biserica tixită de lume, iar harnicul Păstor le vorbea tocmai despre Decalog. După ce îşi termină bogata lui tâlmăcire, căută să-şi strângă explicaţiile sale într-un buchet ales de întrebări şi răspunsuri. Cea din urma dintre întrebări, pe care Preotul o îndreptă credincioşilor săi, fu următoarea: „Câte porunci are Decalogul?" Credincioşii răspunseră toţi în cor: „Zece!" O voce răzleaţă strigă însă cu putere: „Nu-i adevărat! Decalogul evreilor într-adevăr zece porunci; însă aici nu e sinagogă sau templu iudaic, ci Biserică creştină, şi pentru creştini decalogul are 11 porunci, iar nu 10 cum ziceţi voi". Preotul, socotind că are de-a face cu un creştin oarecare, nu se putu stăpâni, şi-i zise cu un ton de supărare: „Ei bine! Spune tu, grozavule, care este porunca 11-a!" Episcopul răspunse atunci liniştit şi măsurat: *„Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiţi unul pe altul, precum Eu v-am iubit pe voi, ca şi voi să vă iubiţi unul pe altul"* (Ioan 13, 34). Ce umilit a rămas atunci bietul Preot! (Pr. M. Ionescu, E. M. L.)



CĂLCAREA PORUNCII A X-A DUCE LA PĂCATE UCIGĂTOARE DE SUFLETE



Hotărârea Dumnezeiască de-a păzi această poruncă Divină, scapă pe cei ce o păzesc, de groaznice păcate copleșitoare, prin a cărei călcare s-au ucis și se ucid, vremelnic și veșnic, sumedenii de suflete. Dumnezeu, Care a creat pe om ca să fie pururea fericit, ne oprește prin porunca aceasta, a nu dori nimic din cele ce nu sunt ale noastre, spre a ne păstra cât se poate mai curați în toată vremea. Ziditorul nostru știind mult mai bine decât noi, feluritele înclinări spre patimi rele și satisfacerea lor (Fac. 6, 5 comp. Iac. 1, 15; Rom. 6, 22; Mt. 15, 19), oprește prin acestă poruncă orice poftă de bunurile aproapelui, cu planul înalt de a ne feri de prăbușirea în groaznice păcate și-n pierzare vremelnică și veșnică.

O regină avea o servitoare credincioasă și pioasă, dar săracă, și totuși, se mulțumea cu puțin. Regina îi dărui veșminte și felurite giuvaieruri prețioase. Servitoarea după un timp a cerut iarăși veșminte și bani. Regina i-a dăruit iarăși mai mult decât ceruse. Servitoarea se făcu tot obraznică, astfel încât, la toată ocazia cerea, și regina îi dădea. Dar cu toate acestea, servitoarea obrăznicindu-se mai mult, ar fi dorit ca să aibă toate câte le avea regina aceea. Spre a-și însuși banii și prețioasele reginei, ea scrise o epistolă către un complice al ei, care la un timp hotărât și cu un semnal dat, avea să fure cele ale reginei. Epistola însă veni în mâna reginei, pe care citind-o s-a mirat mult de servitoarea sa, care înainte fusese atât de credincioasă și îndestulată cu puțin, și cum deveni acum atât de nesățioasă și necredincioasă. În fine a tras-o la răspundere. Servitoarea văzându-se demascată a răspuns: „Majestate! Eu acum văd că am greșit, și de aici m-am convins că omul mâncând capătă gust, dar iartă-mă, că de astăzi încolo voi fi ceea ce știți că am fost înainte". Regina a iertat-o, și servitoarea după aceea nu putea întrebuința nici ce avea, ba chiar nici ceea ce era simbria sa.

Vedeți dar cum din pofte nevinovate se nasc pofte mari, și din acestea foarte ușor și păcate grele? De aceea, Dumnezeu în porunca aceasta (a zecea) oprește chiar poftele cele rele, fie ele cât de mici, pentru că: *„Din inimă ies: gândurile rele, clevetirile, curviile, preacurviile, furtișagurile, mărturiile mincinoase, uciderile, asupri-*

rile, vicleșugurile, înșelătoriile, înverșunările, ochiul cel viclean, hulele, trufia, nebunia, ș. a. Toate relele acestea ies dinăuntru și spurcă pe om" (Mt. 15, 19; Mc.7, 21-23); și pentru că: *„Pofta naște păcatul, iar împlinirea păcatului naște moartea veșnică"* (Iac. 1, 15).

Dumnezeu știind mult mai bine decât noi feluritele noastre înclinări păcătoase, după ce în porunca a opta ne oprește cu desăvârșire a ne însuși tainic, ori cu înșelăciuni, sau cu puterea, averea străină; prin această poruncă ne oprește chiar și dorințele sau poftele cele rele, pentru că din dorințe se nasc fapte rele. Și faptele cele rele se pedepsesc de oameni și de Dumnezeu, pentru că ele nu pot rămâne secrete înaintea noastră și cu atât mai puțin înaintea lui Dumnezeu. Dumnezeu însă fiind Atotprezent și Atotștiutor, știe chiar și secretele inimii noastre, toate poftele noastre, așadar, și poftele rele; și pentru că din poftele rele se nasc fapte rele, adică păcate, de aceea Dumnezeu oprește chiar poftele rele. De ex. împăratul Ahab mai-nainte dorea (poftea) via lui Nabot; după aceea însă a și răpit-o și pe Nabot l-a ucis (3 Împ. 21;22; 4 Împ. 9). Fiii lui Eli și ai lui Samuil comiteau toate fărădelegile spre a-și satisface poftele lor, și Dumnezeu a pedepsit nu numai pe fii, dar și pe Eli și Samuil (1 Împ. 2-4; 8). Aveslom a poftit scaunul tatălui său, și răzvrătindu-se pentru satisfacerea poftei, și-a agonisit spânzurarea și moartea cumplită (2 Împ. 13-18). Datan și Aviron poftind a răpi dregătoria superioară lor, răzvrătindu-se, s-au prăbușit în iad de vii (Num. 16). Iuda Iscarioteanul poftea din început a avea numai punga cu banii comuni ai Apostolilor, acea poftă însă umplându-se de duh satanicesc, l-a împins la trădarea și vânzarea Domnului nostru Iisus Hristos, a Dascălului și Binefăcătorului său (Ioan 6, 70-71; 12, 4-6; 13, 18-30; Mt. 10, 4; 26, 14-25-47-50; 27, 3-10). Pofta a împins pe piosul împărat și Prooroc David la preacurvie cu Versavia și la uciderea soțului său Urie, credinciosul său general, pentru care faptă păcătoasă, Dumnezeu l-a pedepsit cu necinstirea fiicei sale Tamara și uciderea fiilor săi: Amon și Avesalom (2 Împ. 11-18). Ghiezi poftind la darurile aduse de Neeman Sirianul, a recurs la viclenie si minciună, față de Elisei Proorocul, și a fost pedepsit cu lepră (4 Împ. 5). Irod Antipa poftind pe Irodiada soția fratelui său Filip, pentru satisfacerea ei a trecut la faptă, și însușindu-și-o ca soție, a smintit poporul, a ucis pe Sf. Ioan Botezătorul, care-l sfătuia: „Nu ți se cade a avea femeie pe soția fratelui tău..." pentru care s-a și prăbușit în iadul vremelnic și veșnic,

cu toată casa lui (Vezi pe larg Mt. 14, 1-12; V. Sf. și Cazaniile la 29 august). Pofta este asemenea unui foc, care arde cu atât mai tare, cu cât mai multe lemne se adaugă pe dânsul; cu cât mai multe pofte se împlinesc, cu atât mai multe și mai mari pofte se nasc în noi și cu atât mai păcătoși devenim. Așadar, cine se teme de foc, de otravă, de pușcă, acela nu le dorește; ci le evită. Cine se teme de păcate, acela evită și poftele rele. Să nu dorim nimic ce nu este al nostru, ce este greu de dobândit, sau ce ne-ar strica mai mult decât ne-ar folosi. Regele din Edesa, pentru minunile făcute acolo, trimise Apostolului Tadeu o cantitate mare de aur. Apostolul însă a refuzat aurul și arătându-i nutrimentul său simplu, i-a zis: „Cine se nutrește așa, după cum am zis, n-are trebuință și poftă după avere. Fiecare să fie mulțumit cu ceea ce are, cu ceea ce este și acolo unde este; să fie el sârguincios, și toate celelalte le va adăuga Cel de sus" (Prel. d. I. Ștefanelli).



Chipul de față ne arată pe un pătimaș tras la cimitir și în iad de diavolul, cu lațul patimilor sale. Văzându-se tras de diavolul, vrăjmașul adevărului, pe poarta cimitirului, pătimașul cere ajutor oamenilor, strigând: „Săriți oameni buni și mă scăpați de primejdie, că mă trage diavolul în groapă și în iad". Oamenii însă îi răspund: „Dă drumul lanțului de care te tot ții mereu cu amândouă mâinile, și așa vei scăpa. Lasă-te de poftele păcătoase, de patimile rele și de păcatele urâcioase cu care diavolul te trage în mormânt și-n iad, și așa vei fi mântuit". „Prin poftă a intrat păcatul în lume și moartea prin păcat" (Rom. 5, 12). „Iubiților! Nu iubiți lumea, nici cele din lume. De iubește cineva lumea, nu este dragostea Tatălui întru dânsul. Pentru că tot ce este în lume, adică pofta trupului și pofta ochilor și trufia vieții, nu este de la Tatăl, ci din lume este. Și lumea trece și pofta ei; iar cel ce face voia lui Dumnezeu petrece în veac" (1 Ioan 2, 15-17).

„Pârâiașului, care abia pleacă de la izvor – zice Sf. Ioan Hrisostom – ușor îi putem schimba cursul, dar după ce se împreună cu alte pâraie și se preface în râu, nu mai poate fi abătut de la direcția sa. Așa stă lucrul și cu gândurile, dorințele sau poftele cele necurate. Trebuie să ne eliberăm de ele când sunt numai la începutul lor, când sunt mici și slabe, atunci este posibilă scăparea de ele, dar dacă le suferim timp mai îndelungat în interiorul nostru, se întăresc și devin tot mai puternice, până ce în fine, suprimarea lor devine imposibilă" (350 pilde 110-a).

Ucide-ți gândurile rele ca să nu te ucidă. Un bătrân Pustnic zicea: *„De nimic nu se bucură așa de mult vrăjmașul, ca de cei ce nu-și arată* (mărturisesc) *gândurile lor* (cele rele)...". *„Fărădelegea mea eu o voi vesti și mă voi griji pentru păcatul meu..."* (Ps 37, 18).

„Gândurile curviei și ale clevetirii nu este cu cuviință omului nicidecum a le grăi, căci de va voi câtuși de puțin a le cugeta pe ele în inina sa, nu se folosește; ci sălbăticindu-se asupra lor, va avea odihnă".

Teme-te de cei vii, nu de cei morți. Pentru gândurile desfrânării fiind întrebat Avva Chiru Alexandrinul, a răspuns așa: „Dacă gând nu ai, nădejde nu ai. Dacă gânduri nu ai, faptă ai. Iar aceasta este, că cel ce nu se luptă cu mintea împotriva păcatului, nici răspunde împotrivă-i, acesta cu trupul îl face pe el (păcatul). Căci cel ce are fapte, prin gânduri nu se supără". A întrebat însă bătrânul pe frate, zicând: „Nu cumva ai obicei de vorbești cu femei?" Și a zis fratele: „Nu. Vechi și noi zugravi sunt cugetele mele. Aducerile aminte sunt cele ce mă supără și închipuiri de femei". Iar bătrânul a zis către dânsul: „De morți nu te teme; ci de cei vii fugi, și te întinde mai mult spre rugăciune".

Curățirea gândurilor rele ne face Îngeri. S-a dus odată Avva Pimen, când era mai tânar la oarecare bătrân, să-l întrebe de trei gânduri. Deci, după ce a venit bătrânul, a uitat pe unul din acele trei și s-a întors la chilia sa. Și cum a pus mâna să deschidă încuietoarea, și-a adus aminte de cuvântul pe care l-a uitat și a lăsat încuietoarea și s-a întors la bătrânul, care i-a zis: „Degrab ai venit frate". Și i-a povestit lui: „Când am pus mâna mea să iau încuietoarea, mi-am adus aminte de cuvântul pe care îl căutam, și n-am deschis, pentru aceasta m-am întors". Și era depărtarea căii foarte

mare. Și i-a zis lui bătrânul: „Al Îngerilor Pimen, adică păstor" (Căci Pimen în limba elinească însemnă păstor); și se va grăi numele tău în tot pământul Egiptului".

Împotrivește-te gândurilor rele. Un frate a venit la Avva Pimen și i-a zis lui: „Avvo, multe gânduri am și mă primejduiesc din pricina lor". Și l-a scos bătrânul pe el afară sub văzduh și i-a zis lui: „Întinde sânul și ține vânturile". Iar ele a zis: „Nu pot aceasta s-o fac". Și i-a zis bătrânul: „Dacă aceasta nu poți s-o faci, nici gândurile nu le poți opri să nu vină. Ci însă alt lucru este, să le stai împotrivă.

Un frate a întrebat pe Avva Pimen pentru supărarea gândurilor. Și i-a zis lui bătrânul: „Acest lucru este asemenea cu un bărbat ce are foc la stânga și un pahar cu apă la dreapta; deci, de se va aprinde focul, va lua apă din pahar și-l va stinge. Focul este sămânța vrăjmașului; iar apa înseamnă a se arunca omul pe sineși înaintea lui Dumnezeu" (la rugăciune).

„Precum pe veninul fiarelor celor otrăvitoare îl gonesc doctoriile cele mai iuți, așa și pe cugetul cel spurcat, rugăciunea cu postul îl gonește" desăvârșit.

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Cum trebuie să gonească mintea gândurile cele rele?" Și a răspuns: „Nu poate de la sine nicidecum să facă aceasta, că nici nu are putere ca aceasta. Ci când năpădesc gândurile asupra sufletului, îndată trebuie să alerge cu rugăciune către cel ce l-a făcut pe el, și acela le topește ca ceara".

Mărturisește-ți gândurile rele ca să nu te ucidă. Un bătrân oarecare a zis: „De ești neputincios și slab cu trupul tău, după putința ta îți fă pravila și postul tău, dar nu te sili peste putința ta, ca nu cumva să cazi în boală și vei pofti atunci unele și altele, îngreuind pe fratele care-ți slujește ție. Iar de te tulbură gânduri spurcate și necuviincioase, nu le tăinui, ci îndată le spune duhovnicescului tău Părinte și le vădește pe ele. Căci cu cât își ascunde și tăinuiește omul gândurile cele rele, cu atât se înmulțesc și se întăresc în inima lui".

Zis-a iarăși: „Precum șarpele dacă iese din vizuina sa, îndată fuge, așa și gândurile cele rele, descoperindu-se, îndată pier. Și precum cariul strică și mănâncă lemnul, așa și gândurile cele rele și spurcate strică și mănâncă inima omului. Că cel ce își descoperă și își arată gândurile sale, îndată se tămăduiește, iar cel ce își acoperă

și își tăinuiește gândurile sale, acela are mândrie. Că de nu vrei să te încredințezi și nimănui să-ți descoperi și să-ți arăți gândurile tale, apoi este semn că nu ai smerenie; că smerenia toate bunătățile le are. Căci Sfinții se socoteau și se vedeau pe dânșii mai greșiți și mai păcătoși decât toți oamenii. Iar de va chema omul din tot sufletul său pe Dumnezeu și atunci va merge și va întreba pe vreun om, cerând sfat pentru gândurile sale, îi va răspunde lui acel om, mai vârtos Dumnezeu, Cel ce a deschis gura asinei lui Valaam, Acela va deschide și gura acelui om, pe care-l vei întreba spre folosul tău, măcar de va fi și păcătos omul acela.

Satana luptă sufletele prin gânduri. Nu știe Satana de ce fel de patimi se va birui sufletul. Seamănă cu adevărat felurite gânduri rele, dar nu știe de va secera vreunele din ele, adică: pentru curvie sau pentru altele, pentru grăirea de rău, și asemenea celorlalte patimi. Vrăjmașul însă urmărește pe fiecare, și la ce fel de patimă va vedea că se pleacă sufletul, pe aceea i-o dă lui.

Era în Schit un bătrân ostenitor cu trupul, dar nu luător aminte cu cugetul. Deci, s-a dus la Avva Ioan, să-l întrebe pentru uitare. Și auzind de la dânsul cuvânt s-a întors la chilia sa și a uitat ce i-a zis Avva Ioan lui. Si s-a dus iarăși să-l întrebe. Și auzind asemenea cuvântul de la dânsul, s-a întors. Iar după ce a ajuns la chilia sa, iarăși a uitat. Și așa de multe ori mergând, când se întorcea era stăpânit de uitare. Iar după acestea întâlnindu-se cu bătrânul, i-a zis: „Știi, Avvo că am uitat iarăși ceea ce mi-ai zis? Dar ca să nu te supăr nu am mai venit". I-a zis Avva Ioan lui: „Du-te de aprinde lihnarul". Și l-a aprins. Și i-a zis lui iarăși: „Mai adă și alte lihnare și le aprinde dintr-însul". Și a făcut asemenea. Și a zis Avva Ioan bătrânului: „Nu cumva s-a vătămat lihnarul pentru că ai aprins dintr-însul celelalte lihnare?" Zis-a: „Nu". Și a zis bătrânul: „Așa nici Ioan; dacă Schitul va veni către mine tot, nu mă va opri de la Darul lui Hristos. Drept aceea, când voiești, vino, nimic îndoindu-te" Și așa, prin răbdarea amândurora a ridicat Dumnezeu uitarea de la bătrânul. Că aceasta era lucrarea schitioților, ca să dea osârdie celor ce erau luptați și să se sileasca pe sine, ca să se câștige unii pe alții spre bine („Pateric" o. c. pg. 126-127; 165, 1; 171, 28; 188, 146; 229, 3; 462, 68; 258, 19-20; 101, 18).

Cugetarea face pe om bolnav și sănătos. Nu e nevoie de teorii științifice spre a demonstra influiența ce are spiritul asupra sănătății și a bolii. Observații zilnice dovedesc acestea cu prisosință.

Mii de exemple convingătoare și minunate au fost adunate și date publicității de medici și psihologi, din care vom cita aici câteva: „Suntem în genere așa de obișnuiți cu acțiunea mortală a anumitor cugetări, că nu ne mai gândim ce anume provoacă boala și moartea.

Cineva moare de o emoție. Ce însemnă aceasta? Înseamnă că un gând potrivnic și neașteptat a deranjat mașina trupului în așa fel, că ea s-a oprit. Frica face să înceteze bătăile inimii, și emoția ce-i urmează provoacă ruperea unei artere în creier. De asemenea, o bucurie neașteptată produce un aflux de sânge în creier așa de puternic, că rupe unul din firele pieliței ce îmbracă creierul, și apoi paralizia sau moartea este sigură, ca și în cazul precedent.

Gândul sau sentimentul grijii, împiedică nutriția sau eliminarea toxinelor din organism ori alte funcțiuni fiziologice, și omul se topește pe picioare și moare cu zile. Nu demult, la Londra, se rupse cablul de la tramvaiul electric și căzu pe stradă împrăștiind scântei. O copiliță, care - după înfățisare părea foarte sănătoasă - era gata să se suie în tramvai, dar văzând cablul rupt, căzu moartă pe loc. Ea nu fusese atinsă nicidecum de curentul electric, nu fusese rănită nici într-un fel și nicidecum, ci gândise numai, dar cu tărie, că era în pericol de moarte, și aceasta a făcut ca inima să nu mai funcționeze și sufletul ei să se despartă de trup. Dacă această fetiță ar fi fost mai puțin impresionabilă, dacă și-ar fi putut stăpâni gândurile, n-ar fi avut o moarte așa de năpraznică.

O altă tânără fată, americană, de o rară frumusețe, fu lovită cu un baston la jocul numit „golf" și i se răni adânc maxilarul inferior. Rana se vindecă în câteva săptămâni, dar rămase o cicatrice, care îi strica frumusețea. Gândul că era diformă chinuia tânăra în așa fel, că nu mai voia nici să vadă pe cineva și nici să mai fie văzută de nimeni, și astfel deveni cu totul melancolică. O călătorie în Europa și tratamentul, scump plătit, al mai multor medici celebri, nu-i ajută la nimic. Gândul că era diformă îi nimici orice plăcere de viață și-i consuma puterile fizice, încât căzu la pat, și nu după mult timp se stinse, fără ca doctorii să fi constatat vreo boala de care suferea. Aceasta arată ce urmări funeste pot avea gândurile bolnăvicioase și cum pot duce la ruină corpul cel mai sănătos.

Teama și grija au făcut să albească părul multora numai în câteva zile sau ceasuri. Ludovic de Bavaria, Maria Antoneta, Carol I, regele Angliei, Marele Duce de Brunschwig, sunt tot atâtea exemple din

istorie, care ilustrează acest fenomen. Și astăzi fenomenul se petrece atât de des cu condamnații la moarte în ajunul executării lor. Explicația faptului este că emoțiile puternice, provocate de un gând chinuitor, dau naștere în organism unui produs chimic, care schimbă deodată culoarea grăsimii părului. Mulți oameni au murit, pentru că s-au crezut răniți grozav, când în realitate n-avuseseră nici o rană.

E cunoscut cazul studentului, care a murit numai din cauză că colegii i-au spus în glumă că i-au luat tot sângele. Un om, care credea că a înghițit un cui, simți numaidecât că are dureri și i se umflă gâtul. Pentru ca durerile să-i înceteze și umflătura să dispară, îndată se stabili că nu înghițise nici un cui. Se cunosc sute de asemenea cazuri, în care o credință întemeiată pe nimic a produs suferințe atroce și chiar moartea.

Pe de altă parte, boli chiar grele se vindecă adesea printr-o emoție, spaimă sau bucurie mare. Când Benvenato Cellini își turna renumnita sa statuie Perseus, fu cuprins dintr-odată de febră, încât trebui să se ducă acasă și să se așeze în pat. Curând după aceea, un lucrător veni și-i spuse că metalul din care avea să fie turnată statuia, a înghețat în cuptor. Cellini se îmbrăcă în fugă, alergă la cuptor, porunci să se arunce în foc niște lemn uscat, pe care-l păstra pentru mobile, puse el însuși mâna pe lopată și vătrai, și-și salvă nu numai capodopera, ci și sănătatea, căci din acea clipă se simți bine, ca și când n-ar fi avut niciodată nimic.

Despre Muley Moluk, capetenia Maurilor, se povestește că, pe când era pe patul de moarte, i se aduse vestea cum că oștirea sa era amenințată să fie învinsă de portughezi. Atunci Moluk se sculă de pe patul de moarte, se îmbrăcă, își luă armele și conduse trupele la biruință, după care căzu mort.

Căpitanul unui vapor era în ultimele clipe ale vieții. O boală grea îl chinuia în așa fel, că doctorul vaporului zicea că trebuia să fi murit de mult. Se produse însă o revoltă între matrozi, și, un ofițer înștiință căpitanul despre aceasta. „Aduceți-mi aici pe răzvrătiți - zise el - forțându-se să se scoale în sus. După ce ascultă plângerile și dictă pedepsele, se simți mai bine și în curând se făcu pe deplin sănătos.

Dem Pedro, împ. Braziliei, era greu bolnav într-unul din marile orașe ale Europei apusene. El își dobândi sănătatea nu prin doctorii și îngrijirile medicilor, ci printr-o bucurie neașteptată. Fiica sa, care era regentă, îi telegrafie că a sancționat legea, prin care se desființa

sclavia în Brazilia. Împăratul ținea mult să se facă o asemenea lege. Când află că s-a făcut, se însănătoși ca prin minune. Cazuri de acestea, care dovedesc puterea ce are spiritul în general asupra corpului, sunt numeroase. Este de mirare că a trebuit să treacă amar de vreme, până ce omenirea a trebuit să priceapă aceasta, să tragă concluziile ce se cuveneau și să facă astfel aplicările ce se impuneau.

Rolul pe care-l joacă spiritul în vindecarea bolilor, este foarte cunoscut în sferele medicale, și cărți întregi sunt pline de descrieri de cazuri în care spiritul a făcut mai mult decât terapeutica și chirurgia. Unul dintre cei mai mari medici americani, d-nul William Osler, zice: „Psihoterapia a jucat întotdeauna un mare - deși adesea necunoscut - rol în arta de a vindeca. O mare parte din vindecări se datoresc credinței, care dă puteri noi sufletului, face sângele să circule cu ușurință, și nervii să-și îndeplinească funcția nestingheriți. Deprimarea sufletească sau lipsa de credință, poate duce la marginea mormântului corpul cel mai sănătos și mai robust. Credința face ca o lingură de apă sau o pilulă de pâine, să săvârșească adevărate minuni de vindecare, acolo unde cele mai bune medicamente n-au dat nici un rezultat din cauza neîncrederii. Temelia întregii științe a vindecării este credința în medic, în medicamente și în tratamentul prescris de el".

„Credința în zei și zeițe - zice un alt mare medic american, d-rul Smith Ely Jellife - rugăciunea la idoli de lemn sau de piatră ori de fire de păianjen, credința în doctor, credința în noi înșine, fie că a răsărit în adâncul sufletului nostru, fie că ne-a fost insuflată de afară, toate acestea sunt manifestări ale marii puteri de vindecare, ce zace în influiența pe care o exercită spiritul asupra corpului. Această putere nu mută munții din loc, nu vindecă oftica, n-are efect asupra unui picior fracturat sau a unei paralizii organice, dar sugestia poate fi în multiplele ei forme și este unul din cele mai eficace mijloace de vindecare" (E. M. L. pg. 86-90).

Poftele rele deci sunt izvorul păcatelor, de aceea poftele acestea trebuiesc înăbușite de la apariția lor. Poftele rele îndată ce se ivesc trebuiesc dezrădăcinate desăvârșit, pentru a putea fi și rămâne curați înaintea lui Dumnezeu, în veacul acesta și în cel viitor. În acest scop înalt, fiecare din noi creștinii, ziua și noaptea, mergând, lucrând și odihnind, trebuie să cugetăm în Legea Domnului, spre a deveni fericiți (Ps. 1, 1-3). Să ascultăm cuvântul lui Dumnezeu și să-l

păzim, spre a putea sta cât mai bine înaintea Domnului. Să ne dezvoltăm cât se poate mai bine: mintea, inima și voința noastră, lepădând poftele rele și alimentând toate virtuțile creștinești, spre a deveni rodnici duhovnicește, iubiți lui Dumnezeu și luminați, buni și folositori aproapelui nostru și nouă înșine, vremelnic și veșnic.

Ispita. 1. Cauza imediată a păcatului e voința liberă a omului. Ea însă lucrează fiind ațâțată și atrasă de anumite cauze externe, sau după imbolduri interne. Și unele și altele o pot împinge la rău, contra cărora însă omul poate lupta. Toți acești factori prin care voința omului e ațâțată și atrasă spre rău, încât ajunge în cumpănă dacă să facă răul sau să fugă de el, se numesc ispite sau tentații. Deci, omul în viața sa se găsește supus ispitelor, și prin aceasta e atras neîncetat la săvârșirea răului. Imboldul intern, prin care omul este ispit de a face răul, se numește poftă rea. Ea este ațâțarea care se ridică în noi, prin care păcatul ni se prezintă ca ceva plăcut și suntem atrași spre el.

Pofta rea e efectul simțurilor noastre și împinge voința să încline și să se decidă spre împlinirea acelei pofte. Ea e urmarea necesară a alcătuirii omului din trup și suflet, precum și a păcătuirii primului om. Sf. Scriptură recunoaște existența poftei rele și acțiunea ei asupra omului, căci spune: *„Fiecare e ispitit, fiind tras și momit de pofta sa. Apoi pofta zămislindu-se, naște păcatul"* (Iac. 1, 14-15). Asemenea spune Apostolul Pavel: *„Eu văd o lege în membrele mele, care se împotrivește legii duhului meu și mă ține prins sub legea păcatului"* (Rom.7, 23).

2. După învățătura Sf. Apostol Ioan, ațâțarea poftei se ridică în noi și ne ispitește prin trei căi: *„Pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții"* (1 Ioan 2, 16; Is. Sir. 3, 25). Într-adevăr, poftele cărnii trezesc în om doruri și gusturi, prin care săvârșirea păcatului devine mai ușoară. Asemenea și prin ochi, omul dă peste înfățișări care-l agită, și nu mai puțin și mândria sau trufia ne exagerează simțul valorii și demnității personale, ne saltă peste alții, călcăm peste aproapele și greșim. Deci, calea prin care se introduce păcatul se găsește chiar în noi înșine, și iată deci, ispita, în noi.

3. Factorul intern prin care suntem ispitiți, e lumea, adică însuși mediul în care trăim și care cuprinde persoanele, locurile și lucrurile din jurul nostru. Lumea pune înaintea noastră ațâțări, plăceri și desfătări, care ne apar drept tot atâtea bunuri, și prin care se

trezește în noi pofta rea, prin persoanele și lucrurile din lume, și se exercită asupra omului ispite atât de mari, că de regulă îndată atrag păcatul după ele. Astfel pe jucătorul de cărți sau pe cel destrăbălat, societatea rea numaidecât îl provoacă să păcătuiască din nou.

Toți acești factori externi, prin care lumea ne ispitește, mai poartă numele și de ocazii la păcat, căci de multe ori omul n-ar păcătui, dacă n-ar da peste ocazii care-l atrag și-l ațâță. Pofta lui ar sta în somnolență, dacă n-ar da peste îndemnuri și aspecte care-l momesc și-l trag în cursă.

4. Ispita nu e păcat prin ea însăși, ci e numai pregătirea pentru păcat. Omul nu trebuie s-o caute, ci să evite ocaziile spre păcat, fiindcă oricât de tare ar fi cineva cu sufletul, ușor poate cădea în ispită. „Cel ce iubește primejdia va cădea într-însă". E adevărat că ispita poate fi un exercițiu de luptă pentru om și să-i servească pentru oțelire, ca orice luptă, din care poate ieși biruitor. Principalul e însă să biruiești. În această privință, zice Apostolul Iacob: *„Fericit e omul care suferă ispita, fiindcă, dacă a fost încercat el va primi cununa vieții, pe care Dumnezeu a făgăduit-o celor ce-L iubesc"* (Iac. 1, 12). Virtutea nu învață fără contrast; ci după cum aurul se curăță în creuzet, tot așa și virtutea în luptă. Numai în ispită omul își cunoaște propria slăbiciune și se umilește înaintea lui Dumnezeu. „Petru, zice Fericitul Augustin, care înainte de ispită s-a bizuit mult pe sine, în ispită s-a învățat umilința".

Deci, ispita poate și ea servi la ceva, fiindcă acel care nu uită pe Dumnezeu poate întoarce spre bine cele mai rele lucruri. E un însemnat capital de morală acela care învață cum să întorci răul spre bine și cum să scoți binele din rău.

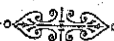
Dar în toate aceste împrejurări, când găsim că poate ieși bine și din ispită, avem în vedere biruința finală a celui ce a trecut printr-însa. Deci, ispita poate servi celui tare, chiar dacă momentan a căzut, și totodată, să fie spre veșnica ruină celui slab. De aceea, tot mai bine este, pentru propria siguranță a curățirii, ca cineva să se ferească de ea, fiindcă cei mai mulți se pot îneca. Numai după ce omul și-a întărit voința printr-un exercițiu îndelungat, prin meditație și influiențare a sa prin efectul marilor caractere ale religiunii și ale istoriei, numai atunci se poate avânta la lupta morală.

E aceeași situație ca a acelora ce se duc în America spre a face avere. Admirăm pe cei ce s-au întors bogați, dar uităm pe câți și-au

ruinat sănătatea și pe câți au pierit neștiuți. De la monstru puțini scapă teferi, de nu-i poate înghiți, dar mulți au trecut prin gâtul său înfricoșat, și nu li s-a mai știut de nume.

De aceea Domnul nostru Iisus Hristos dă învățătură energică să ne ferim de ispită și să ne lipsim de obiectele și ocaziile prin care putem fi expuși să cădem în păcat: *„Dacă ochiul tău te sminteşte pe tine; scoate-l pe el și-l aruncă de la tine, căci mai bine este ție cu un ochi să intri în viață, decât amândoi ochii având să fii aruncat în gheena focului"* (Mt. 18, 9). Față de ispită trebuiesc întrebuințate toate mijloacele luptei creștinești, fiindcă numai luptătorii se încununează. *„Împărăția Cerului se silește, și silitorii o răpesc* (o câștigă) *pe ea"* (Mt. 11, 12; Lc.16, 16. C. T. M. Arhim. I. Scriban).

Învoirea cu gândurile spurcate ațâță poftele rele și bucură pe diavolul. Un frate oarecare, fiind supărat de gândurile cele de pofta curviei, a mers la un bătrân mare și l-a rugat pe el, zicând: „Rogu-te, Părinte, fă rugăciune la Dumnezeu pentru mine, că mă supără foarte războiul curviei, că doară pentru rugăciunea sfinției tale mă va izbăvi Dumnezeu de acea supărare". Răspuns-a lui bătrânul: „Bine, fiule, voi face rugăciune". Și așa bătrânul a început a se ruga lui Dumnezeu pentru dânsul, așa zicând: „Doamne, arată-mi mie fapta acestui frate și de unde îi este lui acea deznădăjduire și lucrare diavolească într-însul, că m-am rugat Ție pentru dânsul și nu s-a izbăvit de acea supărare". Și Dumnezeu i-a descoperit lui pentru acel frate și l-a văzut pe el șezând și duhul curviei aproape de dânsul cu care glumea și râdea și se mângâia cu dânsul; iar pe Îngerul lui (de la Sf. Botez) îl vedea stând departe de dânsul și se mânia pe fratele pentru că nu alerga la ajutorul lui Dumnezeu, ci se îndulcea cu necuvioasele sale gânduri, și tot gândul lui îl da spre mângâierea vrăjmașului. Și pricepu bătrânul, că din partea fratelui este pricina războiului său și chemându-l i-a zis lui: „Fiule, eu am cunoscut, că pricina acelui război al tău ești tu însuți, pentru că te îndulcești și te mângâi și te dezmierzi cu acele gânduri spurcate, pe care însuți de voia ta le gândești și le primești". Și așa l-a învățat pe el cum să se împotrivească și să stea împotriva gândurilor sale. Iar fratele, mult folosindu-se cu rugăciunea bătrânului, a mers la chilia sa. (Pateric pg. 288, 4)



Căința omului păcătos

O Iisusul meu iubit
Tu pentru mine Te-ai jertfit
Și Sângele Ți-ai vărsat
Pentru a șterge al meu păcat

Astăzi eu la Tine vin
Obosit și plin de chin
Și Te rog, Lumina mea,
Să mă iei sub paza Ta

Căci destul purtai povara
Care este a lui Satana
Care mă trăgea în jos
Tot spre iadul întunecos!

Eu vin la Tine-ncredințat
Căci de-acum voi fi iertat,
Și voiesc Iisusul meu
Să-ți port și eu jugul Tău;

Căci jugul Tău adevărat
Este prea bun de purtat
Și iarăși a Ta povară
O pot duce că-i ușoară. (Din popor)

Trâmbița judecății

Auzi trâmbița cum sună,
Adevărul s-a înălțat,
Cete de Creștini s-adună,
Ereticii au turbat.

Aduceți Scriptura mie
Cu spada lui Dumnezeu,
Ca să tai în carne vie
Și s-ă azvârl tot ce e rău.

Putred și vătămător
Din trupul Creștinilor,
Să rămână sănătos
Ca Soarele luminos.

După cum Hristos a zis
În Evanghelie stă scris
Și mă rog lui Dumnezeu
Să-mi ajute Darul Său;

După regulă să lupt
Glasul lui în veci s-ascult;
Turma Sa să i-o conduc
S-o feresc de hoț, de lup.

Căci așa mi-a poruncit
Cel ce-aici m-a rânduit,
Astă pildă El mi-a dat
De Păstor adevărat.

Un Păstor bun strajă stă
Viața pentru oi și-o dă;
Iară cel tocmit cu plată
Fuge când un lup se-arată.

Turma lupilor o lasă
Nu-i a lui, puțin îi pasă.
„Oile-Mi cunosc Eu bine,
Dânsele Mă știu pe Mine:

Cum Mă știe Tatăl Meu
Și cum știu pe Tatăl Eu.
Sunt, zice, Păstorul bun
Viața pentru oi Mi-o pun

Am și alte oi departe,
Ce din turmă nu fac parte.
Aduna-le-voi aci
Glasul Meu vor auzi;

Și-o să fie-n viitor
Doar o turmă și-un Păstor.
Deci, de-acuma înainte
Să fim cu luare-aminte;

Tot ce-i rău să lepădăm,
Viciile să le-aruncăm.
Dragii mei, vă rog, de-acuma
Părăsiți jocul și crâșma.

Sufletul să vi-l spălați,
Păcatul vi-l lepădați
La Duhovnic iscusit
Ca să poți fi folosit.

Căci puteri i-a dăruit
Sus în cer și pe pământ.
Domnul lui i-a glăsuit
Prin acel ce l-a sfințit

Când l-au hirotonisit:
„Ucenic al Meu iubit,
Ție-ți dau de azi-nainte
Cheia-mpărăției Sfinte;

Tot ce jos lega-vei tu
E legat și-n cer de-acu
Ce vei dezlega aci,
Dezlegat și-n cer va fi.

Deci dar, pentru-n Suflet rău
Ce s-a-ntors la Dumnezeu,
Bucurie de nespus
Se face-ntre Îngeri sus.

Cum să ne rugăm?

Spre a Se ruga, Iisus,
Într-un loc pustiu S-a dus.
Ruga când își isprăvi,
Un învățăcel veni:

-“Să ne-nveți” (grăitu-i-a)
„Și pe noi a ne ruga”.
Domnu-a zis:“Când vă rugați,
Astfel voi să cuvântați:“

Și cu glasul răspicat,
„Tatăl nostru” i-a-nvățat,
(Ruga ce, pân-azi, de-atunci,
Și bătrâni o zic și prunci).

Le-a mai spus Iisus apoi:
„Dacă unul dintre voi
Merge-va și-n geam va bate
La un prieten pe-noptate:

Dă-mi trei pâini azi împrumut”,
Căci un oaspe mi-a căzut!
Iar din casă cel rugat,
Va răspunde: „Sunt în pat!”

„Pruncii adormitu-mi-au;
Nu pot să mă scol să-ți dau!”
Și celălalt grăi-va iară,
Mai stăruitor de-afară:

„Fii bun!... Oaspete sosit,
Mi-i prieten mult iubit!
N-am ce-i pune înainte!
Hai, și-mi dă! te rog, fierbinte!”

Drept vă spun! de n-o să vie
Ca să-i dea din prietenie:
V-a-mplini a lui rugare
Pentru stăruința-i mare!

Iată deci povața Mea:
Cereți, și-o să vi se dea;
Căutați, și veți afla;
Bateți!... vi-s-o descuia!...

Fiul tău de-ți cere pâine:
Să-i dai piatră oare-ți vine?
Pește el cerând mâncare;
Poți să-i dai tu șarpe oare?

Dacă voi cei răi cătați
La ai voștri fii să dați
Numai bunătăți: cu cât
Mai vârtos Cel Preamărit

Și Preabun, va da din cer
Bunuri celor care-i cer!"

(P. Dulfu)

Să punem întreaga noastră ființă în slujba Domnului

Doi ochi avem, ce-s un mare Dar, ca să privim cu ei la Dumnezeu
Dar trebuie abătuți să nu vadă deșertăciuni, scăpând astfel de cel rău
Dumnezeu nu vrea să vadă ochii ce privesc cu mândrie,
Ochii plini de desfrânare, de nesaț și lăcomie.
Ochii ce nu vor să vadă pe sărmanul de la poartă
Ochii care n-au zărit pe săraci loviți de soartă
Ochii care n-au vărsat lacrimi pline de căință
Ochii care-au rămas, orbi, pentru cei din suferință.
Ochii ce nu văd la ei, ceea ce văd la vecini
Ochii aprinși spre păcate, ochi zavistnici și haini.
Fericiți sunt ochii aceia ce privesc la Dumnezeu
Oglindindu-se-n cărți Sfinte și se păzesc de cel rău.
Două urechi ne-a dat Domnul, s-ascultăm Cuvântul Lui
Cei ce nu vor să-L asculte, aceia nu-s sadul Lui.
Fericiți sunt cei ce-ascultă Cuvântul lui Dumnezeu,
Și-l păzesc cu-nțelepciune, căci vor scăpa de cel rău.
Gură ca să cuvântăm, ne-a dat în dar Dumnezeu,
Pentru-a-L lăuda cu toții, grăind adevărul Său.
Fericit este tot omul, care gura-ș stăpânește
Păzindu-se a nu grăi, tot ceea ce nu zidește.
Dumnezeu ș-aleșii Lui, nici nu vor ca să audă
De-acei care grăiesc hule, cântece curvești și zburdă.
Strunele ce-au răsunat, cu păcate pân-departe,
Gurile ce-au susținut, jocuri, cuvinte deșarte;
Gurile ce-I cântă azi imne de slăvire
Dar îndată se întrec în a Lui hulire.
Guri ce jurământul strâmb, tot mereu îl spun,
Guri ce scuipă în obraz, pe cel drept și bun.

Două mâini ne-a făcut Domnul, ca să lucrăm pentru El
Dânsul ne arată clar, că nu suferă de fel
Jertfa mâinilor păgâne, mâinile însângerate,
Mâinile ce cu hrăpiri, sădesc vii, clădesc palate.
Mâini ce jefuiesc pe oameni să strângă multe averi,
Mâini ce-adună bănet mult pentru-mbuibat și plăceri.
Mâini ce din prisosul lor, nici un dar nu fac
Mâini ce pâinea nu și-o rup, ca să dea și la sărac.
Mâini ce daruri dac-aduc, la Biserică vrodată,
Vor s-audă osanale, de la lumea toată.
Mâinile ce nu muncesc, mâini ce nu mângâie,
Mâini ce fețele-și ascund sub munți de tămâie.
Mâinile ce-s cârmuite de duh diavolesc...
...Jertfa lor cu miros greu - zice - nu vreau s-o primesc.
Două picioare ne-a dat Domnun, în căile Lui să umblăm
Și-n toată viața noastră Locul Sfânt să-l frecventăm

. . . .

Eu-s Acelaș ieri azi și-n veci, Domn și Dumnezeu,
Pleacă-ți dar urechea ta! Iată ce vreau Eu:
Vreau ca mintea ta să-ți fie: cuib de-nțelepciune!
Vreau ca mâna ta să-ți fie: servă-n fapte bune!
Ochii luminați să-ți fie: oglinda bunătății,
Iar gura, după Lege: Trâmbița dreptății.
vreau să fii cu trup și suflet, slujitor al Meu
Luminat, devotat sfetnic, plin de zel mereu.

Botezul Domnului

A ieșit pe vremea, aceea,
Când Pilat domnea-n Iudeea
A lui Zaharia fiu,
Ca să predice-n pustiu.
Din păr de cămil-avea
Haină lungă... și-o curea
Mijlocul și-l încingea...
Cu lăcuste se hrănea,
Și cu miere din păduri...
El dădea învățături
Oamenilor, cuvântând:
„Pocăiți-vă, curând!
„Că Cereasca-mpărăție
„Nu-i departe! o să vie!...
„Pomii sterpi vor fi tăiați
„Și-n văpaie aruncați!"
Și venit-au la Ioan,
Satele de pe Iordan
Și Ierusalimul, - gloată;
Și Iudeea, țara toată!
Lui Ioan se spovedeau
Și-n Iordan se botezau.

Poporimea-l întreba:
„Ce să facem?" El grăia:
„Cine două haine are,
„Una să o dea cui n-are
„Cei cu mult grâu în hambar,
„Tot așa să facă iar!"
Vameși mai veneau apoi,
Să-i boteze:-"Dar pe noi,
„Ce ne-nveți, Prealuminate?"
El le răspundea: „Dreptate!..."
„Nu luați, la vămuit,
„Decât ce vi-e rânduit!"
Mai venea și ostășime:
„Voi... să n-asupriți pe nime!
Și cu plata voastră fiți
Totdeauna mulțumiți!"
Auzind, grăia poporul:
„N-o fi el Mântuitorul?"
Și le răspundea Ioan:
„Eu cu apă din Iordan
Vă botez... Iar Cel ce vine
E mai tare decât mine!
El cu foc și cu Duh Sfânt
Boteza-va pe pământ...
Cu lopata-n mâna Sa,
Aria va curăța...
În grânaru-i o s-adune
Partea de grăunțe bune;
Pleava nefolositoare
O va arunca-n vâlvoare".
Coborât-a și Iisus,
De la Nazaret. -S-a dus
În pustie la Ioan,
Spre-a Se boteza-n Iordan,
Dar pe Dânsul, când veni,
Lângă râu... Ioan 'l-opri:
„Eu s-ar cuveni mai bine
Botezat să fiu de tine...
Pentru ce vii, Tu la mine!"
„Lasă! astfel Domnul cere
Împlinească-Se a Lui vrere!"
În Iordan El a intrat
Și Ioan L-a botezat...
Domnului când Se ruga,
Bolta - sus - deschisu-s-a.
Și în chip de Porumbel
Se văzu cum peste El
Duhul Sfânt S-a coborât
Glas apoi s-a auzit...
Glăsuit-a Dumnezeu:
-„Ăsta este Fiul Meu
Întru Care Eu, ca Tată,
Pus-am dragostea Mea toată!"

(Petre Dulfu)

După faptă și răsplată

Nici prin gând măcar să-ți treacă
Așa fel de întâmplare
Om bătrân să fure gâsca
Ziua în amiaza mare.
Ascultați cum este faptul
A plecat ieri - Sf Petru -
Cu căruță cu chirie
Când Părintele la slujbă
Se gătea de Liturghie,
Înjura amarnic boii
„O făcea pe supăratul,
Iar de fapta lui smintită,
Se-ncrucea scuipând tot satul:
„Nu-l mai satură Satana!"
„Nu-i ajunge cât mai are!"
Auzeai pe câte-o babă -
„Cum de-l rabdă Sfântul oare?"
Nu era destul atâta?

Dracul, crezi ce lucru are
Cum trecea prin sat, spre gară,
Pe la han, pe drumul mare,
Întâlnind un cârd de gâște
La o margine de lac,
Șterpeli din cârd o gâscă
Și-o ascunse într-un sac.
Omul păgubaș de gâscă
Printre gard, văzuse toate
Și gândi: „I-oi face una
C-o să afle nouă sate!"
„Săriți, hoțul, prinse-a zice,
Nu-l lăsați, sunt om sărac;
Oameni buni, cătați-l bine
Gâsca mea-i la el în sac!"
A ieșit din casă lumea.
Mic și mare, rând pe rând
Speriați de atâta larmă,
Auzind așa strigând.
Alergând jadarmi, vreo patru
Și cătându-l după rost,
L-au găsit în sac cu gâsca
Și-au plecat cu el la post.
După ce i-au scris procesul
Și cu ghiontul i-au mai dat,
I-au legat de gât și gâsca
Și-au pornit cu el prin sat,
Poruncindu-i ca să strige
Prin tot satul ca la gaz,
De murea inima-ntr-însul
De rușine și necaz.
„Toată lumea să se uite
Hai la gâscă de furat!
Cine-i mai bogat ca mine
Și mai norocos din sat?"
Și-a strigat așa într-una
Toată ziua pân-la șase
De la huiduit tot satul
Și l-a râs și cel din fașe.
Răguși de-a tâta strigăt
Și bătut și rușinat
Azi jupânul Angheluță
E și-n judecată dat.
N-are nas să iasă-n lume
Și-i mustrat de ori și cine,
Asta-i plata pentru omul
Fără lege și rușine".

(Pr. I. Pascu)

Despre plata dării

Într-o zi s-au adunat
Mulți din farisei la sfat:
Cum să prindă cu cuvântul
Pe Iisus Hristos Preasfântul?
Și mergând câțiva de-ai lor,
I-au grăit: „Învățător!
Știm că adevărul spui,
Mergi pe Calea Domnului,
Doar de Cel de sus ții seamă,
N-ai de nimeni altul teamă!
Ce crezi Tu?... se cade oare
Să dăm Cezarului dare?"
Domnul, Care pricepea
Ce gând au, răspunsu-le-a:
„Pentru ce cu vorba, vreți
A Mă ispiti șireți?...
Ia să văd un ban!" I-au dat
Un dinar. El i-a-ntrebat:
„Ce chip e pe dânsul scris?"
„Al Cezarului!" i-au zis.
- „Deci... să dați Cezarului
Ce e al Cezarului!
Dați-i și lui Dumnezeu
Ce este-a lui Dumnezeu!"

CUPRINS

PORUNCA a VIII-a

PORUNCA a IX-a

PORUNCA a X-a



Râvnitor lui Ilie cu obiceiurile asemănându-te, Botezătorului cu drepte cărări urmând, Părinte Antonie, pustiului te-ai făcut locuitor și lumea ai întărit cu rugăciunile tale. Pentru aceasta roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre. (Tropar)

Valurile lumești lepădându-le, viață fără de gâlceavă ai săvârșit, Botezătorului urmând cu tot obiceiul, Preacuvioase. Deci, împreună cu dânsul te cinstim, Antonie Părinte, întemeierea părinților. (Condac)

ISBN 973 - 97746 - 7- 9